

คู่มือแหล่งเรียนรู้
เรื่อง
ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ
สำนักนายกรัฐมนตรื

หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการศึกษา
กรุงเทพมหานคร

คู่มือแหล่งเรียนรู้ เรื่อง ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
โดย ว่าที่ ร.ต.ถาวร อารีศิลป์
หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร

ISBN 974-241-554-4

สิ่งพิมพ์ สกศ. อันดับ 228/2545

พิมพ์ครั้งที่ 1 พ.ศ. 2544 จำนวน 1,500 เล่ม

จัดพิมพ์โดย หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร
โทร. 0-2437-6631-5 ต่อ 507

พิมพ์ครั้งที่ 2 พ.ศ. 2545 จำนวน 1,200 เล่ม

จัดพิมพ์โดย สำนักพัฒนาการเรียนรู้และมาตรฐานการศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ
ถนนสุขโขทัย เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300
โทร. 0-2668-7123 ต่อ 2517
www.onec.go.th

พิมพ์ที่ โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด
79 ถนนงามวงศ์วาน เขตจตุจักร
กรุงเทพฯ 10900
โทร 0-2561-4567

001.37

ส 691 ค

สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร

คู่มือแหล่งเรียนรู้ เรื่อง ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม/
ว่าที่ ร.ต.ถาวร อารีศิลป์. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545.

198 หน้า

ISBN : 974-241-554-4

1. แหล่งการเรียนรู้ - คู่มือ. 2. ชื่อเรื่อง

สงวนลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2545 ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537

คำนำ

ตามที่หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร ได้จัดพิมพ์เอกสาร คู่มือแหล่งเรียนรู้ เรื่อง สถานที่และบุคคลสำคัญของชาติไทย (เล่ม 1) ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (เล่ม 2) และ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (เล่ม 3) เพื่อใช้เป็นคู่มือของครูในการสนับสนุนให้ผู้เรียนมีโอกาสแสวงหาความรู้และเรียนรู้นอกห้องเรียน นั้น

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ พิจารณาเห็นว่า เอกสารชุดนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องส่งเสริมสนับสนุนผู้สอนและผู้เรียนได้เรียนรู้จากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการต่าง ๆ จึงประสานกับกรุงเทพมหานครในการจัดพิมพ์เอกสารชุดนี้ เพื่อเผยแพร่ให้เกิดประโยชน์อย่างกว้างขวางสืบไป และขอขอบคุณกรุงเทพมหานคร ในความร่วมมือครั้งนี้

๕๐ ๓๓ -
๓ -

(นายรุ่ง แก้วแดง)

เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

คำนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 บังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 20 สิงหาคม 2542 มีผลให้เกิดการปฏิรูปการศึกษา โดยเฉพาะหมวด 4 ซึ่งเป็นหัวใจของการปฏิรูปการศึกษา ที่ครอบคลุมหลักสาระกระบวนการจัดการศึกษาและการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 4 แนวทางการจัดการศึกษา มาตรา 25 รัฐต้องส่งเสริมการดำเนินงานและการจัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบ ได้แก่ ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศูนย์การกีฬาและนันทนาการ แหล่งข้อมูลและแหล่งการเรียนรู้ อื่นอย่างเพียงพอและมีประสิทธิภาพ

หนังสือชุดนี้ มีทั้งหมด 3 เล่ม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เป็นคู่มือของครู ในการจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้มีโอกาสแสวงหาความรู้และเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงโดยการปฏิบัติจริง ด้วยการเรียนรู้นอกห้องเรียน รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถสืบค้นหาแหล่งข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตได้ด้วยตนเอง ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ด้านคือ ด้านสถานที่และบุคคลสำคัญของชาติไทย ด้านธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และ ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

หนังสือเล่มนี้เป็นคู่มือแหล่งเรียนรู้ เล่มที่ 2 เกี่ยวกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยผู้จัดทำได้รวบรวมข้อมูลรายละเอียดของแหล่งเรียนรู้สถานที่ที่เป็นแหล่งเรียนรู้ในเขตกรุงเทพมหานคร 50 เขต และปริมณฑล พร้อมเว็บไซต์แหล่งเรียนรู้ ที่จะเป็นประโยชน์สำหรับค้นหาข้อมูล เพื่อนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยพิจารณาเนื้อหาของแหล่งข้อมูลว่ามีความสอดคล้องกับเนื้อหา หลักสูตรหรือไม่เพียงพอ ก่อนที่จะนำผู้เรียนไปเรียนรู้ในแหล่งเรียนรู้จริง ซึ่งเป็นการสร้างกิจกรรมการเรียนรู้ที่ไม่จำกัดแต่เฉพาะการเรียนรู้ในชั้นเรียนเท่านั้น แต่เป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ที่สามารถเกิดขึ้นได้ทุกเวลา ทุกสถานที่และทุกช่วงของชีวิต

สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร หวังเป็นอย่างยิ่งว่าหนังสือเล่มนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารโรงเรียน ครู ผู้ปกครอง ผู้เรียน และขอขอบคุณหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนที่ได้ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการจัดทำคู่มือฯ ให้เกิดความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น และหวังว่าคู่มือนี้จะมีส่วนช่วยในการส่งเสริมและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในการปฏิรูปการศึกษา ให้ประสบความสำเร็จต่อไป

(นายวันชัย อมรพันธุ์)

ผู้อำนวยการสำนักการศึกษา

กรุงเทพมหานคร

สารบัญ

	หน้า
แนวคิดในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้นอกห้องเรียน	1
โรงเรียนเป็นแหล่งเรียนรู้ที่ยิ่งใหญ่	4
พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ	7
โครงการสวนพระองค์สวนจิตรลดา	17
โครงการพระราชดำริ ฝนหลวง	26
กรมอุตุนิยมวิทยา กระทรวงคมนาคม	32
ศูนย์วิจัยข้าว ปทุมธานี	38
โรงงานผลิตน้ำบางเขน	41
สถานแสดงพันธุ์ปลาน้ำจืด	45
พิพิธภัณฑ์เกษตรกรรมไทย	48
สำนักงานข้อมูลสมุนไพร	53
สวนงู สถานเสาวภา สภากาชาดไทย	56
นกน้อย นกใหญ่ ที่โรงกลั่นน้ำมันบางจาก	59
สถานตากอากาศ “บางปู”	63
ฟาร์มจระเข้และสวนสัตว์สมุทรปราการ ปากน้ำ	67
สวนนงนารมย์ค่าแห่ง	69
สวนสัตว์ดุสิต	72
สวนสัตว์เปิดเขาเขียว	75
ซาฟารีเวิลด์	84
สวนสยาม ทะเล-กรุงเทพฯ	86
พิพิธภัณฑ์มด	88
พิพิธภัณฑ์หินแปลก	98
ลานแสดงช้างและฟาร์มจระเข้สามพราน	103
ข้อมูลสวนในเมือง	105
สวนหลวง ร. 9	109

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
สวนลุมพินี	112
สวนจตุจักร	115
สวนพระนคร	117
สวนสราญรมย์	119
สวนธนบุรีรมย์	122
สวนเลรีไทย	124
สวนหนองจอก	125
อุทยานเบญจสิริ	127
สวนรมณีนาถ	129
สวนสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ ฯ	131
สวนสันติภาพ	133
สวนรถไฟ	134
สวนสาธารณะเฉลิมพระเกียรติ 6 รอบ พระชนมพรรษา	135
สวนสาธารณะสันติชัยปราการ	136
สวนบึงกระเทียม	137
การจัดศูนย์ธรรมชาติศึกษาป่าชายเลน	138
WEB SITE ที่เกี่ยวข้องกับด้านธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	141
ทำเนียบแหล่งเรียนรู้ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล	163
ภาคผนวก	
เกร็ดความรู้และข้อควรปฏิบัติในการเดินทางนำนักเรียนไปทัศนศึกษาณสถานที่	191
การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	194
หมายเลขโทรศัพท์ที่ควรรู้	195
เอกสารอ้างอิง	197
หน่วยงานที่ให้การสนับสนุน	197
คณะผู้จัดทำ	198

แนวคิดในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้นอกห้องเรียน

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายควรคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดที่จะเกิดกับผู้เรียน การจัดกิจกรรมจึงต้องเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 การจัดกิจกรรมจึงต้องมีความละเอียดรอบคอบ เพื่อมิให้เกิดความผิดพลาดของเป้าหมายที่สำคัญยิ่ง หลักเกณฑ์ที่ควรนำมาพิจารณาในการจัดกิจกรรมนอกสถานที่

โรงเรียนต้องมีแผนการดำเนินโครงการอย่างต่อเนื่อง

โรงเรียนต้องจัดทำเป็นโครงการ และกำหนดให้อยู่ในแผนปฏิบัติงานของโรงเรียนครอบคลุมการจัดกิจกรรมทุกระดับชั้น (โดยแบ่งเป็นช่วงชั้น ป.1-2, ป.3-4, ป.5-6, ม.1, ม.2, ม.3) โดยจะต้องมีความต่อเนื่อง

การศึกษาแหล่งเรียนรู้ก่อนจัดกิจกรรม

ผู้รับผิดชอบต้องไปสำรวจสถานที่จริงทุกครั้ง ก่อนที่จะนำผู้เรียนไปศึกษาเรียนรู้เพื่อพิจารณาความเหมาะสมในด้านต่าง ๆ เช่น ที่ตั้งของสถานที่ เส้นทางคมนาคม ด้านความปลอดภัย การปฐมพยาบาล ระบบการติดต่อสื่อสาร การประกันชีวิต งบประมาณ ขนาดของพื้นที่และบริเวณโดยรอบ การจัดทำใบงานสำหรับผู้เรียน การจัดกิจกรรมเสริมต่าง ๆ อาหารและน้ำดื่มสำหรับผู้เรียน การแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ จุดที่มีความเสี่ยงต่าง ๆ ฯลฯ และสิ่งสำคัญผู้จัดควรที่จะสร้างกิจกรรมก่อนไปให้ผู้เรียนทราบว่าการไปศึกษาแหล่งเรียนรู้ในครั้งนี้ทราบว่าจะไปดูอะไร เรียนรู้อะไร เข้าร่วมกิจกรรมอะไรบ้าง ประโยชน์ที่ได้รับ ความคาดหวังของผู้เรียน ดังนั้นผู้จัดจึงควรหาข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ เช่น แผ่นพับหรือจัดทำสรุปย่อรายละเอียดของแหล่งเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนได้ศึกษาและวางแผนในการเรียนรู้เพื่อให้เกิดความคุ้มค่า

กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ชัดเจน

การกำหนดวัตถุประสงค์ และเป้าหมายการศึกษาเรียนรู้ที่ในแต่ละครั้ง ควรเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับความรู้ของภูมิปัญญาไทย ความรู้สากล คุณธรรม จริยธรรม วัฒนธรรม ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยใช้แนวคิดการบูรณาการ

การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

เป็นการจัดกระบวนการที่มุ่งประโยชน์สูงสุด ผู้เรียนได้รับการพัฒนาเต็มศักยภาพ มีทักษะในการแสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย สามารถนำวิธีการเรียนรู้ไปใช้ในชีวิตจริงได้ และสิ่งที่กล่าวมาจะประสบผลสำเร็จไม่ได้ ถ้าหากขาดการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายในทุกขั้นตอนเพื่อพัฒนาผู้เรียน

การกำหนดขอบเขตของเนื้อหาและกระบวนการ

ควรกำหนดขอบเขตหรือบริเวณของการศึกษาแหล่งเรียนรู้ที่มีความชัดเจน เหมาะสมกับกิจกรรม เวลา และเหมาะสมกับจำนวนผู้เรียน การเรียนรู้เน้นการศึกษาในแนวลึกไม่ควรเน้นด้านปริมาณให้มากนัก ควรกระตุ้นและส่งเสริมให้ผู้เรียนค้นคว้าเรียนรู้ที่เหมาะสมกับตนเอง

ขนาดของกลุ่มการเรียนรู้

การจัดกิจกรรมเพื่อการเรียนรู้มีหลายรูปแบบ อาจจัดให้ศึกษาเป็นรายบุคคล หรือจัดเป็นกลุ่ม กลุ่มละประมาณ 2-3 คน, 5-6 คน หรือขึ้นอยู่กับความเหมาะสมแต่ละรูปแบบการจัดกิจกรรม

การมีส่วนร่วมของผู้เรียน

การจัดกิจกรรมการศึกษาตามแหล่งเรียนรู้ในแต่ละครั้ง ควรให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการวางแผนในการจัดกิจกรรมก่อน และหลังจากการดำเนินกิจกรรมดังกล่าวเสร็จสิ้น เพื่อให้กลุ่มผู้เรียนได้เรียนรู้ถึงกระบวนการดำเนินงาน ระบุถึงปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ในระดับที่ผู้เรียนสามารถรับรู้ได้ (อาจเป็นคณะกรรมการนักเรียน/หัวหน้าชั้น/รองหัวหน้าชั้น ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6) รวมทั้งควรส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมกับครู ในการสำรวจความต้องการและความสนใจของผู้เรียน รวมทั้งพื้นฐานความรู้เดิม ได้เรียนรู้ตามความถนัด ความสนใจ เน้นการปฏิบัติจริง และการเข้าร่วมกิจกรรมอย่างมีความสุข

ความยากง่ายของกิจกรรมต้องเหมาะสมกับวัยและสติปัญญา

แหล่งเรียนรู้ที่จะศึกษา ผู้จัดกิจกรรมควรคำนึงถึงความเหมาะสมกับวัยและระดับการเรียนรู้ รูปแบบกิจกรรม ใบบงานไม่ควรให้ง่ายหรือยากเกินไป และควรมีการนำรูปแบบกิจกรรม ใบบงานที่ออกแบบ ให้กลุ่มผู้เรียนทดลองใช้ก่อนนำไปใช้จริง

กิจกรรมต้องเน้นการบูรณาการ

แหล่งเรียนรู้ที่จะศึกษา ผู้จัดกิจกรรมต้องหาวิธีจัดให้แหล่งเรียนรู้นั้น ๆ สามารถตอบสนองการเรียนรู้ของวิชาต่าง ๆ ได้ โดยการนำเนื้อหาสาระของแต่ละวิชามารวมกันให้เป็นเนื้อเดียวกัน ในการศึกษาเรียนรู้ของผู้เรียนในแต่ละครั้ง จึงจะสามารถเรียนรู้วิชาต่าง ๆ ได้ เช่น คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ภาษา ศิลปะศึกษา วัฒนธรรม ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ดังนั้นครูผู้สอนแต่ละวิชาจึงต้องมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันเพื่อให้การจัดกิจกรรม มีความกลมกลืนกัน ไม่แยกส่วน เป็นการเรียนรู้แบบองค์รวม

ความปลอดภัย

ผู้จัดควรคำนึงถึงความปลอดภัยของผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยเฉพาะการเดินทางโดยใช้รถยนต์โดยสารในระยะทางไกล ควรมีการประกันชีวิตให้กับทุกคนที่ร่วมเดินทาง จัดเตรียมชุดปฐมพยาบาลเบื้องต้น ควรมีการประสานงาน ขอความร่วมมือเจ้าหน้าที่ ตำรวจพื้นที่ (ถ้าเดินทางในเขตกรุงเทพมหานคร) หรือประสานตำรวจทางหลวง และควรจำกัดความเร็วของรถ และตรวจสอบคุณภาพของรถ พนักงานขับรถจะต้องมีความพร้อมที่จะปฏิบัติหน้าที่ ถ้าใช้รถหลายคันควรมีวิทยุสื่อสารหรือโทรศัพท์เพื่อติดต่อสื่อสารระหว่างรถแต่ละคัน และโรงเรียนควรมีข้อมูลของนักเรียน เช่น ข้อมูลด้านสุขภาพ ข้อมูลผู้ปกครอง โทรศัพท์ที่บ้าน ใบอนุญาตของผู้ปกครอง ฯลฯ

เน้นจินตนาการเพื่อการสร้างสรรค์และสร้างองค์ความรู้

การกำหนดกิจกรรมของผู้เรียนในขณะที่เรียนรู้นอกสถานที่ ครูควรส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีโอกาสสร้างจินตนาการ สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองให้มากกว่าการคัดลอกเนื้อหาความรู้ที่อยู่ตามชิ้นงาน กิจกรรมควรให้ผู้เรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์ และสามารถนำความรู้และสิ่งที่ได้จากการเรียนรู้มาเชื่อมโยงกับชีวิตจริงของผู้เรียนได้

การประเมินผล

การประเมินผลควรเน้นการประเมินที่หลากหลาย อาจจะไม่ประเมินเฉพาะใบบงานหรือการเข้าร่วมกิจกรรมที่ครูกำหนดขึ้น แต่ควรให้โอกาสผู้เรียนได้เสนอหรือถ่ายทอดความรู้สึก เล่าประสบการณ์ที่ได้รับ ความคิดสร้างสรรค์ที่เกิดขึ้น ผลงานด้านความรู้ในแหล่งเรียนรู้ ผลงานจากการเรียนรู้จากกิจกรรม ความคิดต่อยอดของผู้เรียน การมีส่วนร่วม และข้อเสนอแนะต่าง ๆ ฯลฯ

ปัจจัยที่มีส่วนทำให้การศึกษาเรียนรู้ในแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ไม่เกิดประโยชน์คุ้มค่า

1. การเตรียมการจัดกิจกรรมที่ขาดการวางแผนล่วงหน้า ทำให้เกิดปัญหาในด้านต่าง ๆ เช่น ระยะเวลา งบประมาณ รูปแบบการจัดกิจกรรม ความร่วมมือของทุกฝ่าย และขาดความเข้าใจในวัตถุประสงค์ เนื้อหาสาระของแหล่งเรียนรู้ที่ลึกซึ้งพอ
2. การขาดกระบวนการสร้างความตระหนักและความเข้าใจ ให้แก่คณะครูที่มีส่วนรับผิดชอบในการจัดกิจกรรมในแต่ละครั้ง (คำถามที่เกิดขึ้นหลายคำถามที่ต้องการคำตอบ เช่น ทำไมจึงต้องจัดกิจกรรมในครั้งนี้ จัดแล้วครูได้ทำอะไร ผู้เรียนได้อะไร ส่วนผลต่อวิธีการเรียนรู้ของผู้เรียนมากน้อยเพียงใด จะมีวิธีการสร้างบทปฏิบัติการที่สามารถบูรณาการวิชาต่าง ๆ เข้าด้วยกันได้อย่างไร เรียนรู้แล้วผู้เรียนสามารถนำมาเชื่อมโยงกับชีวิตจริงได้หรือไม่ ถ้าเชื่อมโยงได้ผู้เรียนจะสามารถยกตัวอย่างประกอบได้หรือไม่)
3. การใช้งบประมาณในการจัดกิจกรรมแต่ละครั้ง ควรใช้หลักของการประหยัดและคุ้มค่า ดังนั้นเมื่อกิจกรรมเสร็จสิ้นควรต้องมีการประเมินผล ทั้งด้านผู้จัด ผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน ซึ่งผลที่ได้จะต้องให้มีประสิทธิภาพ
4. การจัดการศึกษาแหล่งเรียนรู้แต่ละครั้ง ควรจะต้องจัดเนื้อหาสาระให้เกิดความสัมพันธ์กันระหว่างกลุ่มสาระต่าง ๆ ซึ่งส่วนใหญ่จะเน้นเพื่อศึกษาเพียงเฉพาะกลุ่มสาระใดสาระหนึ่งเท่านั้น ทำให้การเรียนรู้เกิดการแยกส่วนความรู้ ผู้จัดกิจกรรมควรจัดให้ครูผู้รับผิดชอบกลุ่มสาระต่าง ๆ ได้มีโอกาสนำเนื้อหาสาระของแต่ละกลุ่มสาระมาบูรณาการให้เป็นเนื้อเดียวกัน เพื่อให้การศึกษาเรียนรู้ของผู้เรียนในแต่ละครั้งจะสามารถเรียนรู้ศาสตร์ต่าง ๆ ไปด้วยกัน เช่น คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศิลปะศึกษา วัฒนธรรม ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ฯลฯ ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่ครูผู้สอนแต่ละกลุ่มสาระ จะต้องมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน เพื่อจัดทำบทปฏิบัติการในการเรียนรู้นอกสถานที่ ทำให้การจัดกิจกรรมมีความกลมกลืนกัน ไม่แยกส่วนแต่จะเป็นการเรียนรู้แบบองค์รวม ซึ่งจะสอดคล้องกับชีวิตจริงของผู้เรียน ตามแนวทางพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542
5. การขาดการส่งเสริมกระบวนการกลุ่มของผู้เรียนในการศึกษาเรียนรู้ในแต่ละครั้ง เช่น การฝึกให้ผู้เรียนทำงานเป็นทีม ความเป็นผู้นำ ผู้ตาม การอยู่ร่วมกันแบบประชาธิปไตย การฝึกให้กล้าแสดงออกในสิ่งที่ควรกระทำ เสริมสร้างกระบวนการคิด การฝึกให้ผู้เรียนมีความตรงต่อเวลา ฯลฯ
6. ผู้เรียนส่วนใหญ่อาจจะยังไม่เข้าใจในการเรียนรู้กับชิ้นงานต่าง ๆ เพราะบางครั้งการเรียนรู้ของผู้เรียนจะเน้นการศึกษาชิ้นงาน (เน้นปริมาณไม่เน้นคุณภาพ) จึงควรที่จะเปลี่ยนวิธีการศึกษาเรียนรู้ ให้เป็นการศึกษาในแนวลึกเพื่อให้ได้คุณภาพและสามารถเชื่อมโยงแนวคิด ส่วนใหญ่ผู้เรียนจะเน้นเฉพาะความรู้ที่เป็นเนื้อหา โดยการคัดลอกจากข้อมูลที่อยู่กับชิ้นงานนั้น ๆ อาจเป็นเพราะคำสั่งในใบงานที่ครูให้กับผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนขาดโอกาสในการใช้กระบวนการคิด การจินตนาการ การคิดวิเคราะห์เชื่อมโยง การสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง และการกระตุ้นให้ผู้เรียนค้นหาวิธีเรียนรู้ของตนเอง
7. ควรส่งเสริมการใช้คำถามในบทปฏิบัติการโดยเน้นให้ผู้เรียนฝึกตั้งคำถาม และค้นหาวิธีแสวงหาความรู้จากเจ้าหน้าที่หรือวิทยากร
8. ควรระมัดระวังในเรื่องระเบียบวินัย มารยาท ในการศึกษาแหล่งเรียนรู้ เช่น การส่งเสียง รบกวนผู้อื่น การใช้วาจาที่สุภาพ การรักษาความสะอาดบริเวณแหล่งเรียนรู้ การแต่งกาย การสร้างบรรยากาศในการเดินชม
9. การประเมินผลเป็นสิ่งจำเป็นในการจัดกิจกรรม ผู้จัดจึงควรสร้างแบบประเมินผลให้มีความหลากหลาย เพื่อให้ทุกฝ่ายได้แสดงความคิดเห็นและแสดงความรู้สึกและข้อเสนอแนะ
10. การจัดแสดงผลงานของนักเรียน ครู ผู้บริหาร ผู้ปกครอง หลังจากกลับจากการศึกษาแหล่งเรียนรู้เป็นการสร้างความเชื่อมโยงหรือถ่ายทอดความรู้สึกที่เกิดกับตัวผู้ที่ได้ไปศึกษาเรียนรู้ และเป็นการกระตุ้นให้กับกลุ่มที่ยังไม่ได้ไปให้ได้รับรู้ ซึ่งเป็นการส่งเสริมให้โรงเรียนเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้

โรงเรียน

เป็นแหล่งเรียนรู้ที่ยิ่งใหญ่

(ฝึกเรียนรู้ในโรงเรียนก่อนที่จะนำผู้เรียนไปศึกษาแหล่งเรียนรู้ในโลกกว้าง)

หลายคนอาจมองข้ามแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน ด้วยความเคยชินของบุคลากรที่ใช้ชีวิตอยู่ในโรงเรียนเป็นระยะเวลา ยาวนาน ถ้าเป็นโรงเรียนที่จัดการศึกษา ตั้งแต่ระดับอนุบาลถึงระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ก็จะต้องใช้เวลาศึกษาเล่าเรียนนาน 6-8 ปี ถ้ามีระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ก็จะเป็นระยะเวลา 9-12 ปี และถ้ามองไปที่ครูผู้สอน อาจจะมีมากกว่านักเรียน ดังนั้นเมื่อหลาย ๆ คน ต้องอยู่ในโรงเรียนนานมาก ก็ยิ่งทำให้นึกคิดว่า โรงเรียนจะให้อะไรได้มากกว่าวิชาความรู้ที่มีอยู่ในตำรา ที่อาจสร้างความ เป็นชีวิตได้ไม่เต็มร้อย ถ้าเราลองฝึกมองต่างมุม หรือมองออกนอกกรอบความคิดที่เราเคยเห็นอยู่เป็นประจำ เราอาจจะมองเห็น สิ่งที่น่าเรียนรู้อีกมากมาย ที่จะทำให้ชีวิตของผู้ที่อยู่ในโรงเรียน ได้เห็นแหล่งเรียนรู้ที่ยิ่งใหญ่ และเกี่ยวข้องกับชีวิตจริงมากขึ้น ดังตัวอย่างที่จะยกมาให้ลองพิจารณา ซึ่งอาจจะเป็นแนวทางจะนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน ให้สามารถเชื่อมโยงเข้ากับ เป้าหมายของหลักสูตร สอดคล้องกับเนื้อหาวิชา และนำไปบูรณาการได้โดยไม่ยากนัก เช่น

- **ห้องครัวและห้องอาหาร** สามารถสอนได้หลากหลายวิชา เช่น

สอนการงานพื้นฐานอาชีพ ความสะอาดของเพดาน พื้น ภาชนะเครื่องครัว การเก็บและบำรุงรักษาเครื่องครัว การปรุงอาหาร การใช้เครื่องปรุงที่มีคุณภาพ การเลือกซื้อปลา หมู ผัก เทคนิคการทำอาหารแต่ละอย่างซึ่งไม่เหมือนกัน ตลอดจน ความสะอาดของผู้ประกอบอาหาร

สอนวิชาวิทยาศาสตร์ อาหารหลัก 5 หมู่ การให้แสงสว่างที่พอเหมาะ การคำนวณกำลังไฟฟ้า ตัวอย่างของหลอดไฟ ชนิดต่าง ๆ การคิดค่ากระแสไฟฟ้า การนำความร้อน การพาความร้อน อนุพันธ์ความร้อน ตัวนำ ปริมาตร โลหะและอโลหะ ระบบระบายอากาศ การใช้เชื้อเพลิง แสงสว่างมีส่วนในการฆ่าเชื้อโรค ความร้อนมีผลต่อสสาร วิธีป้องกันและแก้ไขเหตุการณ์ ที่อาจจะเกิดขึ้น เช่น เมื่อเกิดแก๊สรั่ว หรือไฟไหม้ วิธีใช้เครื่องดับเพลิง เรียนส่วนประกอบของถังดับเพลิง

สอนวิชาสังคมศึกษา การแต่งกายของผู้ประกอบอาหาร มารยาทในการรับประทานอาหาร เช่น การพูดคุย การเคี้ยวอาหาร การเข้าคิว ความประหยัด (การรับประทานอาหารไม่หมดจาน) ความสะอาด (เศษอาหารบนโต๊ะและใต้โต๊ะอาหาร) สอนเรื่องการนั่งรับประทานอาหารที่ถูกต้อง การใช้ช้อนและส้อมให้ถูกวิธี

ศิลปศึกษา การจัดอาหารให้หน้ารับประทาน การจัดสถานที่ของห้องอาหาร (ประดับตกแต่ง)

สอนวิชาคณิตศาสตร์ การบวก การลบ รายรับ-รายจ่าย งบประมาณ ต้นทุนของสินค้า ค่าของเงิน การนับเงิน การทอนเงิน การชั่ง การตวง การประมาณ กราฟวงกลม (การสำรวจรายการอาหารที่นักเรียนชอบอันดับ 1-3) กราฟแท่ง ผลกระทบและความสูญเสียทางด้านเศรษฐกิจต่อการรับประทานอาหารไม่หมด

สอนภาษาอังกฤษ สามารถนำคำศัพท์ในภาษาอังกฤษ เข้ามาใช้ในการเรียกสิ่งของ เครื่องใช้ได้และนำมาแต่งเป็น ประโยคง่าย ๆ ได้

สอนพลศึกษา การรับประทานอาหารกับการออกกำลังกายมีผลต่อระบบการย่อยอาหารหรือไม่

การสอนคุณธรรม จริยธรรม เน้นให้เห็นความสำคัญของผู้มีส่วนในการผลิตอาหาร เช่น ชาวนา ชาวสวน ผู้เลี้ยงสัตว์ (กว่าจะมาเป็นอาหารเพื่อเลี้ยงชีวิต)พร้อมเห็นคุณค่าของหน่วยงานและบุคคลที่ให้การสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการจัดอาหารกลางวัน เช่น กรุงเทพมหานคร ผู้มีจิตศรัทธา ฯลฯ

จะเห็นว่าแม้เพียงห้องครัวและห้องอาหารของโรงเรียน ก็เป็นแหล่งเรียนรู้ที่ยอดเยี่ยมที่เป็นสื่อสำหรับการเรียนรู้ของผู้เรียน และเป็นสื่อการสอนของครูได้อย่างดี ส่วนนี้เป็นเพียงตัวอย่างที่ยกขึ้นมาให้เห็น ยังมีแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนอีกมากมายที่เราควรหันมาสนใจและให้ความสำคัญมากขึ้น เพื่อที่จะเป็นประโยชน์แก่ผู้เรียนมากที่สุด

ถ้าโรงเรียนเปรียบเสมือนบ้าน เมื่อสมาชิกในบ้านรู้จักบ้านของตนเองดีแล้ว เราก็ควรจะแสวงหาความรู้จากสิ่งแวดล้อม ภายนอก ซึ่งเป็นแหล่งเรียนรู้ที่ยิ่งใหญ่ และสามารถเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต ซึ่งหนังสือเล่มนี้ได้รวบรวมแหล่งเรียนรู้ทั้งของภาครัฐ และภาคเอกชน เพื่อเป็นแนวทางให้ครูและผู้สนใจ ได้ศึกษาหาความรู้ได้ในระดับหนึ่ง ก่อนที่จะนำผู้เรียนไปศึกษาในสถานที่จริง เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

**แหล่งเรียนรู้
ห้องเรียนในโลกกว้าง**

พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชทรงได้รับการยกย่องว่าเป็น “กษัตริย์เกษตร” หรือ “กษัตริย์นักพัฒนา” พระองค์ทรงสนพระทัยในกิจการด้านการพัฒนาชนบท โดยเฉพาะการพัฒนาการเกษตรอย่างต่อเนื่องเป็นเวลานาน นับตั้งแต่ได้ทรงครองราชย์มาจนปัจจุบันพระองค์ทรงเป็นผู้นำของการพัฒนาหลายอย่างที่เกี่ยวข้อกับการเกษตรจนประสบความสำเร็จ ทรงริเริ่มโครงการต่าง ๆ ด้านการพัฒนาการเกษตรอย่างมากมายและต่อเนื่อง ก่ออุปการประโยชน์แก่เกษตรกรและราษฎรไทยอย่างกว้างขวาง สะท้อนให้เห็นถึงพระอัจฉริยภาพในด้านการเกษตรเป็นที่ประจักษ์ ยังผลให้ราษฎรพอลงพอกินตามพระราชประสงค์ที่พระองค์ท่านทรงตั้งไว้ และด้วยพระราชปณิธานอันแน่วแน่ที่จะนำความผาสุกมาสู่เหล่าพสกนิกรของพระองค์อย่างเป็นรูปธรรม พระองค์จึงทรงได้รับการสรรเสริญว่า ทรงเป็นพระผู้นำไปสู่ชัยชนะแห่งการพัฒนาแบบยั่งยืนอย่างแท้จริง

ในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทรงครองราชย์ครบ 50 ปี กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จึงได้จัดสร้างพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ขึ้นเพื่อเผยแพร่พระเกียรติคุณและพระอัจฉริยภาพของพระองค์ท่านในด้านการเกษตร โดยรวบรวมและแสดงข้อมูลของโครงการตามพระราชดำริต่าง ๆ รวมทั้งวิวัฒนาการด้านการเกษตร จากอดีตจนถึงปัจจุบัน เพื่อให้ประชาชนเข้าชมและรำลึกถึงพระราชกรณียกิจด้านการเกษตร และเรียนรู้ถึงพระอัจฉริยภาพในการพัฒนาการเกษตรของพระองค์ท่านสืบไป

วัตถุประสงค์

- 1) เป็นสถานที่แสดงเรื่องราวการเกษตรไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน
- 2) แสดงความสัมพันธ์ของสถาบันพระมหากษัตริย์ไทยกับการเกษตร

3) เป็นแหล่งรวมความรู้เกี่ยวกับการเกษตรทั้งภาครัฐและเอกชนในลักษณะ One-Stop Service

ลักษณะการออกแบบตัวอาคาร

ตัวอาคารได้รับการออกแบบด้วยสถาปัตยกรรมของหมู่อาคารหลังคาทรงปั้นหย่า ประดับประดับด้วยเอกลักษณ์อันวิจิตรของศิลปสถาปัตยกรรมไทยประยุกต์ อาคารพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ประกอบด้วย อาคาร 9 หลัง สร้างตามรัชกาลไทยในปัจจุบัน คือรัชกาลที่ 9 หลังคาสี่เหลี่ยมทอง หมายถึง สีในวันพระราชสมภพของรัชกาลที่ 9 ซึ่งตรงกับวันจันทร์ และหลังคาที่เชื่อมต่อตัวอาคารเป็นสี่เหลี่ยม หมายถึง ความอุดมสมบูรณ์ทางการเกษตร

ความหมายสัญลักษณ์

หลังคาทรงไทย แสดงถึงเอกลักษณ์ของความเป็นชาติไทย หมายถึง พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ซึ่งเป็นที่แสดงเรื่องราวและกิจกรรมการเกษตรของประเทศไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน เพื่อน้อมรำลึกถึงพระบาทสมเด็จพระมหากษัตริย์ไทย พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ทรงมีต่อการเกษตรไทย

โดยใช้พื้นที่หลังคา**สีเหลือง** ซึ่งเป็นสีในวันพระราชสมภพ
ของรัชกาลที่ 9 ซึ่งตรงกับวันจันทร์

พระพิรุณทรงนาค อยู่ตรงกลาง งาม ที่สวมศิระ
ของชานาและชาวไร่ ซึ่งเป็นเกษตรกรของประเทศ แสดง
ถึงความอุดมสมบูรณ์ตลอดมา เบื้องล่างตราสัญลักษณ์
ออกแบบเป็นแพรแถบน้ำเงิน แสดงข้อความ **พิพิธภัณฑ์
การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ**

กิจกรรมภายในพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิม- พระเกียรติฯ

จากแนวคิดที่ต้องการให้พิพิธภัณฑ์การเกษตร
เฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ เป็น
พิพิธภัณฑ์ที่ให้ความรู้สึกเคลื่อนไหว สัมผัสได้ ผู้เข้าชม
สามารถรับความรู้ เกิดความรู้สึกร่วม และได้รับความ
เพลิดเพลินในเวลาเดียวกัน กิจกรรมต่าง ๆ ภายใน
พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ได้กำหนดไว้เป็น
2 รูปแบบ คือ

กิจกรรมภายนอกอาคาร

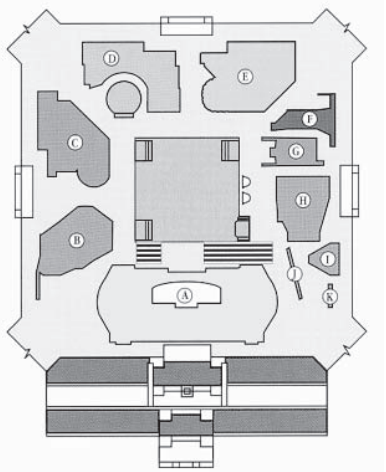
การจัดกิจกรรมในพื้นที่โครงการพิพิธภัณฑ์
การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ เป็นการจัดกิจกรรมทางการ
เกษตรกลางแจ้ง ทั้งการแสดง การสาธิต การทดลองวิจัย
และกิจกรรมการพักผ่อนหย่อนใจของผู้เข้าชม โดย
กิจกรรมการเกษตรมีความหลากหลายตามรูปแบบและ
สภาพภูมิประเทศที่จัดจำลองขึ้นครอบคลุมทุกภูมิภาค
ของประเทศไทย ผู้เข้าชมจะได้รับความรู้ทางการเกษตร
ผสมผสานกับความสนุกสนานในการเที่ยวชมและ
สามารถเลือกชมในส่วนที่สนใจตามต้องการ

กิจกรรมภายในอาคาร

ภายในอาคารพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ
ประกอบด้วยอาคารที่ได้จัดแสดงงานด้านการเกษตร
ในหมวดต่าง ๆ โดยเน้นการสร้างบรรยากาศให้สอดคล้อง
กับเรื่องราวที่จัดแสดง การสรรหาสิ่งที่น่าสนใจต่าง ๆ
สิ่งที่มีคุณค่าและความหมายสำคัญทางการเกษตร
ด้วยการนำเสนอโดยใช้เทคโนโลยีล้ำยุค ได้แก่ ระบบ
คอมพิวเตอร์ แสง สี เสียง ที่ทันสมัย...จากอาคารหนึ่ง
สู่อาคารหนึ่ง ผู้เข้าชมจะได้เพลิดเพลินกับบรรยากาศ
ของการจัดแสดงอย่างสมบูรณ์แบบที่สุด

อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ (ชั้น 1) COMMEMORATION BUILDING (1st floor)

ภายในบริเวณอาคารเป็นการจัดแสดงเรื่องราววิถีชีวิตแห่งสังคมไทย และแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว กับงานพัฒนาการเกษตร

โซน A พิธีกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร จัดแสดงพระราชพิธีที่ขมขื่นจนจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ซึ่งเป็นพระราชพิธีที่จัดขึ้นโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อความ เป็นสิริมงคล และบำรุงขวัญเกษตรกรให้มีใจมั่นในการ เพาะปลูก จัดให้มีขึ้นในเดือนหกของทุก ๆ ปี ซึ่งเป็น ระยะเวลาเริ่มต้นฤดูกาลทำนา ประกอบด้วยพระราชพิธี 2 อย่าง คือ

1) พระราชพิธีมงคล เป็นพิธีสงฆ์ ซึ่งประกอบพิธี ที่วัดพระศรีรัตนศาสดาราม

2) พระราชพิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ เป็นพิธี พราหมณ์ ซึ่งจะประกอบพิธีในวันรุ่งขึ้น ณ มณฑลพิธี สนามหลวง นอกจากนี้ยังมีการจัดแสดงภาพพิธีกรรม ทางศาสนา อาทิ พิธีสงฆ์ขวบิณฑูให้แม่โพสพ งานบุญ บั้งไฟ พิธีเชิญขวัญข้าว

โซน B งานพัฒนาการเกษตรที่เกี่ยวกับพระมหา กษัตริย์ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน จัดแสดงภาพ และแนว พระราชดำริในเรื่องของป่าไม้ น้ำ ดิน เกษตรอุตสาหกรรม

สหกรณ์ รวมทั้งโครงการสวนพระองค์ ฯลฯ นอกจากนี้ยัง มีการแสดงวิถีชีวิตเกษตรกรไทย 4 ภาค ได้แก่

ภาคเหนือ : การทำไร่ชา กาแฟ การปลูกพืชไม้ พันธ์ุหนาว

ภาคใต้ : การทำสวนยางพารา

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ : การทำไร่

ภาคกลาง : การทำนา

โซน C พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว กับงาน ด้านทรัพยากรป่าไม้ จัดแสดงการจำลองสภาพป่า ปัญหา ป่าไม้ แนวพระราชดำรินในการแก้ปัญหา และพระราช กรณียกิจด้านการป่าไม้

โซน D พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว กับงาน ด้านทรัพยากรน้ำ จัดแสดงภาพปัญหาเรื่องน้ำ อาทิ น้ำเสีย น้ำท่วม น้ำกัดเซาะหน้าดิน และแนวพระราชดำ ริในการวางแนวทางแก้ปัญหา

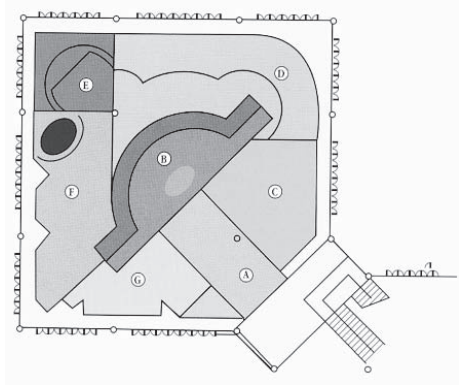
โซน E พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว กับงาน ด้านทรัพยากรดิน จัดแสดงแบบจำลองสภาพดินที่มี ปัญหาในลักษณะต่าง ๆ ตลอดจนแนวพระราชดำริน การแก้ปัญหา และการปลูกหญ้าแฝกป้องกันการชะล้างดิน

โซน F พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว กับงาน ด้านการปลูกพืช จัดแสดงแนวพระราชดำริการทำเกษตร ผสมผสาน และการปลูกพืชหมุนเวียน

โซน G พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว กับงาน ด้านเกษตรอุตสาหกรรม จัดแสดงแนวพระราชดำริด้าน การพัฒนาผลผลิตทางการเกษตรไปสู่เกษตรกรอุตสาหกรรม

โซน H-K พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว กับงาน ด้านการประมง ปศุสัตว์ สหกรณ์ และเทคโนโลยีในอนาคต นำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับพระราชกรณียกิจในงาน ด้านต่าง ๆ อาทิ งานด้านการประมง งานด้านปศุสัตว์ งานด้านสหกรณ์ และงานด้านเทคโนโลยีเกี่ยวกับ โครงการสวนพระองค์

ด้านชลประทาน IRRIGATION SECTION

โซน A สรุปโดยรวมงานชลประทานในประเทศไทย
(Overview of irrigation in Thailand)

โซน B ประวัติและวิวัฒนาการของงานชลประทาน
ในประเทศไทย (History and evolution of irrigation practices
in Thailand)

โซน C แหล่งน้ำตามธรรมชาติ และแหล่งน้ำ
ชลประทาน (Natural water and water irrigation resources)

โซน D การควบคุม และการนำน้ำมาใช้ประโยชน์
(Water irrigation for agriculture)

โซน E ขั้นตอนการดำเนินงานโครงการพัฒนา
แหล่งน้ำเพื่อการชลประทาน (Processes of water resource
development for irrigation)

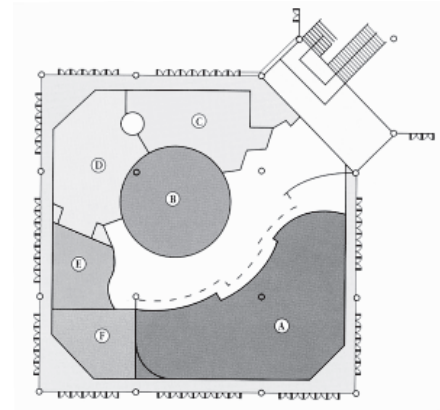
โซน F งานชลประทานที่สำคัญในประเทศไทย
(The remarkable irrigation sites in Thailand)

โซน G การพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการชลประทาน
(Water resource development for irrigation)

แสดงภาพเขียนต่าง ๆ ที่สำคัญในประเทศไทย
ประวัติและวิวัฒนาการของงานชลประทานในประเทศไทย
การควบคุมและนำน้ำมาใช้ประโยชน์ทางการเกษตร
ในลักษณะต่าง ๆ รวมทั้งอุปกรณ์ และเครื่องมือเครื่องใช้
ในงานชลประทาน

ด้านแมลง และการรักษาพืช INSECT-PLANT PROTECTION SECTION

โซน A การรักษาพืช (Plant protection)

โซน B โลกของแมลง (The world of the insect)

โซน C ผึ้ง (Bee)

โซน D หม่อน-ไหม (Mulberry and silk)

โซน E เห็ด (Mushroom)

โซน F ห้องชมภาพยนตร์ (Mini theatre)

เป็นอาคารที่นำเสนอเกี่ยวกับโลกของแมลงที่
ก่อให้เกิดประโยชน์และโทษต่อมนุษย์ ทุนจำลองศัตรูพืช
โรคพืช การป้องกันกำจัดโดยใช้สารเคมี และการใช้
วิธีเกษตรอินทรีย์ เรื่องราวเกี่ยวกับผึ้งและผลิตภัณฑ์จากผึ้ง
การปลูกหม่อนเลี้ยงไหมรวมถึงเห็ดและผลิตภัณฑ์จากเห็ด

ด้านพืชพรรณ
PLANTS SECTION

- โซน A ส่วนโถงทางเข้า (Entrance hall)
- โซน B ข้าว (Rice)
- โซน C พืชไร่ (Field crops)
- โซน D ยางพารา (Para rubber)
- โซน E พืชสวน (Horticultural machinery)
- โซน F เครื่องจักรกลการเกษตรของไทย (Agricultural machinery)
- โซน G ห้องฉายภาพยนตร์ (Mine theatre)
- โซน H การขยายพันธุ์พืชในประเทศไทย (Seed multiplication)
- โซน I เกษตรเคมี กองปฐพีวิทยา (Agricultural chemistry, Soil science)
- โซน J กิจกรรมอุตสาหกรรมการเกษตร และการรับรองคุณภาพ (Agricultural industry and certification)

เป็นการแสดงประวัติ และวิวัฒนาการการปลูกข้าว พืชไร่ พืชสวน ยางพารา ฝ้าย การขยายพันธุ์พืช เครื่องจักรกลการเกษตรของไทย นอกจากนี้ยังมีการแสดงเกี่ยวกับ กิจกรรมอุตสาหกรรม และรับรองคุณภาพผลผลิตทางการเกษตร

อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ (ชั้น 2)
COMMEMORATION BUILDING (2nd Floor)

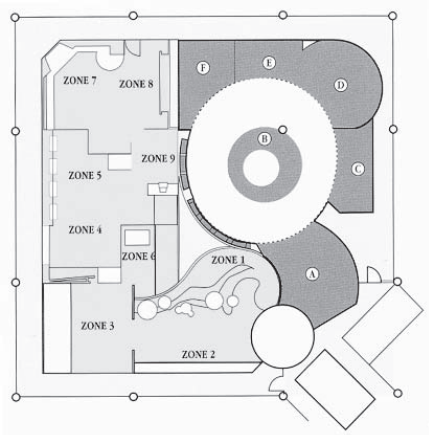

- โซน L แนะนำศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ 6 แห่ง (The six Royal Development Study Centers)
- โซน M ทฤษฎีใหม่ (The New Theory)
- โซน N สหกรณ์โคนมหนองโพราชบุรี จำกัด (ในพระบรมราชูปถัมภ์) (Nong Pho Dairy Cooperatives Ltd. (under Royal Patronage))
- โซน O โครงการประมง (Fisheries projects)
- โซน P โครงการเขื่อนแม่จัดสมบูรณ์ชล (Mae Ngat Somboon Chon Dam)
- โซน Q โครงการฝนหลวง (Royal Rain Making Project)
- โซน R โครงการหลวง (Royal Projects)
- โซน S โครงการสวนพระองค์สวนจิตรลดา (The King's Projects at Chitralada Villa)

นำเสนอเรื่องราวของโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริซึ่งพระราชทานแนวพระราชดำริให้หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องร่วมกันดำเนินการเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน อาทิ โครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริทฤษฎีใหม่ สหกรณ์โคนมและหมู่บ้าน โครงการสวนพระองค์สวนจิตรลดา

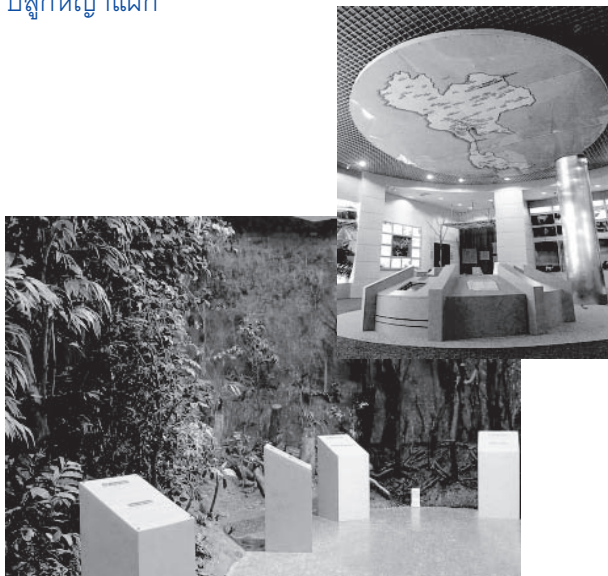
ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้
อันเนื่องมาจากพระราชดำริ และศูนย์ศึกษา
การพัฒนาภูพานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
Huay Hong Khrai Royal Development Study
Center & Phuphan Royal Development
Study Center

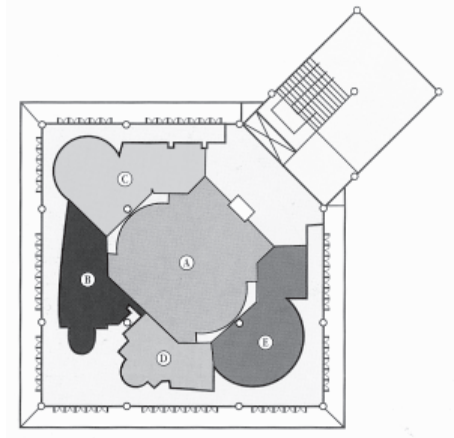
โซน 1-9 ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้
อันเนื่องมาจากพระราชดำริ (Huay Hong Khrai Royal
Development Study Center)

โซน A-F ศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานอันเนื่อง
มาจากพระราชดำริ (Phuphan Royal Development
Study Center)

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจาก
พระราชดำริ ดำเนินงานด้านการศึกษาทดลองเกี่ยวกับ
รูปแบบที่เหมาะสมในการพัฒนาพื้นที่ต้นน้ำลำธาร และ
การใช้ลุ่มน้ำให้เกิดประโยชน์ทางเศรษฐกิจเพื่อให้เกษตรกร
พึ่งตนเองได้ โดยไม่ทำลายสภาพแวดล้อมตามธรรมชาติ
โดยเน้นงานด้านพัฒนาแหล่งน้ำ ป่าไม้ ดิน ประมง และ
ปลูกหญ้าแฝก

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิภพทอง
อันเนื่องมาจากพระราชดำริและศูนย์ศึกษา
การพัฒนาเขาหินซ้อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
Pikulthong Royal Development Study
Center & Khao Hin Sorn Royal Development
Study Center

โซน A, B, C ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิภพทอง
อันเนื่องมาจากพระราชดำริ (Pikulthong Royal Development
Study Center)

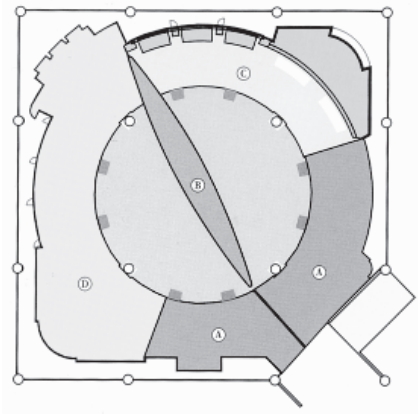
โซน A, D, E ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อน
อันเนื่องมาจากพระราชดำริ (Khao Hin Sorn Royal
Development Study Center)

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิภพทองอันเนื่องมาจาก
พระราชดำริ ดำเนินงานด้านการศึกษาวิจัยดินพรุให้
สามารถนำมาใช้ประโยชน์ทางด้านการเกษตรกรรมให้ได้
มากที่สุด โดยเน้นงานด้านการวิจัยพัฒนาดินพรุ พัฒนา
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ถ่ายทอดเทคโนโลยี
และการฝึกอบรม และพัฒนาเศรษฐกิจ

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนอันเนื่องมาจาก
พระราชดำริ ดำเนินกิจกรรมในการปรับปรุงฟื้นฟู
ทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการ
ประกอบอาชีพเกษตรได้มากที่สุดโดยเน้นงานพัฒนาที่ดิน
วิชาการเกษตร ส่งเสริมการเกษตร ป่าไม้ ปศุสัตว์ ประมง
พัฒนาชุมชน และส่งเสริมสหกรณ์

**ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบน
อันเนื่องมาจากพระราชดำริและศูนย์ศึกษา
การพัฒนาห้วยทรายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
Khung Kra Baen Bay Royal Development
Study Center & Huay Sai Royal
Development Study Center**

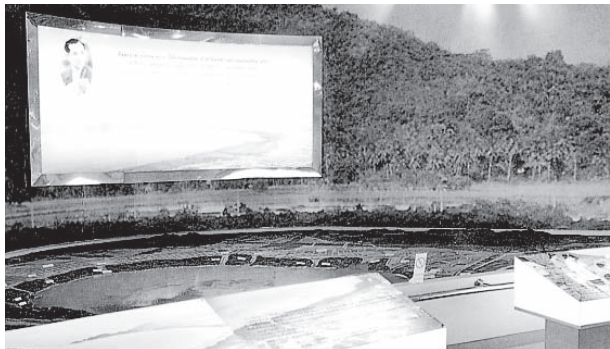

โซน A, B, C ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (Khung Kra Baen Bay Royal Development Study Center)

โซน A, B, D ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (Huay Sai Royal Development Study Center)

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ดำเนินงาน ค้นคว้า ทดลอง สาธิตการ พัฒนาปรับปรุงสภาพแวดล้อมด้านประมงชายฝั่ง เพื่อให้ เกษตรกรเพิ่มผลผลิตเพื่อการพัฒนาตนเองได้ในระยะยาว โดยเน้นงานด้านประมงป่าไม้ วิชาการเกษตรพัฒนาที่ดิน และส่งเสริมสหกรณ์

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ดำเนินงานด้านการฟื้นฟูสภาพป่าเสื่อมโทรม และสร้างแนวป้องกันไฟป่าโดยใช้ระบบป่าเปียก ซึ่งจะ เน้นงานด้านป่าไม้ พัฒนาที่ดิน และจัดที่ดิน รวมถึง เพาะเลี้ยง และขยายพันธุ์สัตว์ป่า

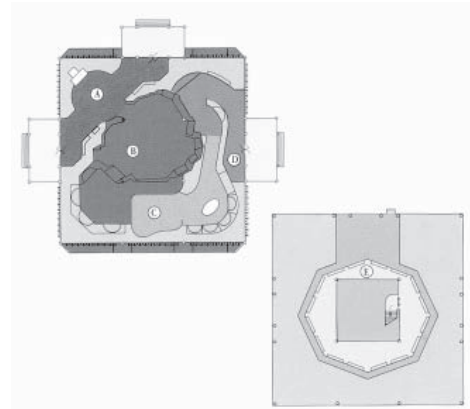

**ห้องสมุด
LIBRARY**

เป็นสถานที่รวบรวม และให้บริการหนังสือ เอกสาร ข้อมูลตลอดจนสื่อต่างๆ สำหรับการค้นคว้าทางการเกษตร

**อาคารการประมง
FISHERIES BUILDING**

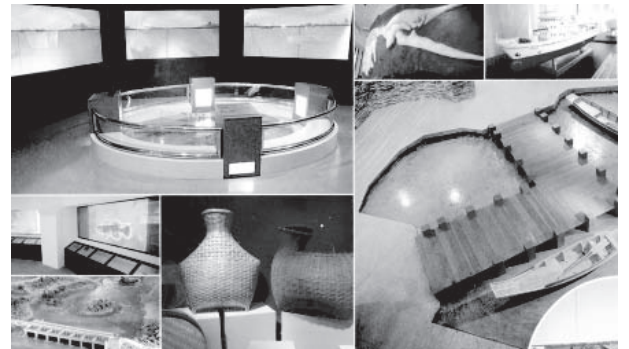
โซน A จัดแสดงหุ่นจำลองเรือประมง รวมทั้ง พัฒนาการด้านการประมงไทย และพันธุ์ไม้น้ำ

โซน B ประมงน้ำจืด จัดแสดงข้อมูลการประมง น้ำจืด หุ่นจำลองเครื่องมือเครื่องใช้ และระบบนิเวศน้ำจืด

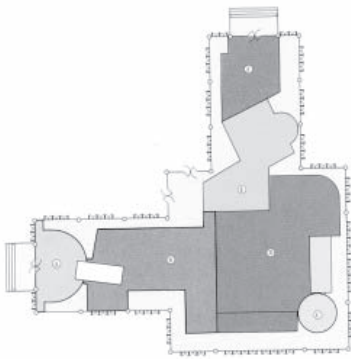
โซน C ประมงทะเล จัดแสดงข้อมูลการใช้อุปกรณ์ ประมงทะเล สัตว์ทะเลที่เลี้ยงลูกด้วยนม ปลาฉลาม และปะการัง ภาพแกะสลักหุ่นตัวโครงกระดูกปลาวาฬ

โซน E พันธุ์ปลาน้ำจืดและปลาทะเล จัดแสดง ภาพพันธุ์ปลาชนิดต่าง ๆ

แสดงเรื่องราววิถีการประมงน้ำเค็ม น้ำจืด และ ระบบนิเวศวิทยาได้น้ำ

อาคารระบบนิเวศ ECOLOGY BUILDING

โซน A การแนะนำและบรรยายเนื้อหาโดยรวม
(Introduction and overview of the building)

โซน B เต่าทะเล และการเลี้ยงหอย (Turtles and shellfish farming)

โซน C ป่าชายเลน (Mangroves)

โซน D นากุ้ง กุ้งน้ำจืด กุ้งน้ำเค็ม (Shrimp farms)

โซน E จระเข้ และเต่าน้ำจืด (Crocodiles and tortoise)

โซน F อุตสาหกรรมสัตว์น้ำ (Seafood industry)

เป็นการแสดงเรื่องราวเกี่ยวกับเต่าทะเล การเลี้ยงหอยแบบต่าง ๆ ระบบนิเวศป่าชายเลน การทำนากุ้งแบบปิด สัตว์เศรษฐกิจที่น่าสนใจ อาทิ จระเข้ ตะพาบน้ำ หมูบ้านชาวประมง รวมถึงผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำที่ผลิตภายในประเทศไทย

อาคารการปศุสัตว์ LIVESTOCK BUILDING

โซน A ความสัมพันธ์ระหว่างการปศุสัตว์กับสังคมเกษตรกรไทย (Relationship between livestock and Thai agricultural society)

โซน B พันธุ์สัตว์ และวิวัฒนาการด้านการปรับปรุงพันธุ์สัตว์ (Animal breeds and developments in animal breeding)

โซน C อาหารสัตว์และวิวัฒนาการด้านอาหารสัตว์ (Animal feed formula)

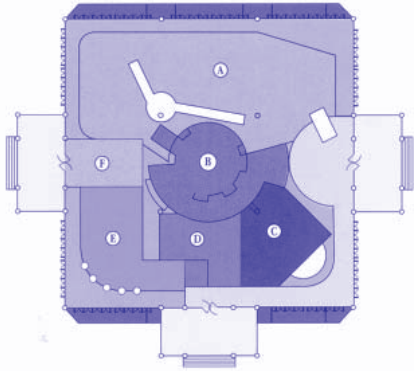
โซน D วิวัฒนาการด้านการจัดการเลี้ยงดูสัตว์ (Evolution in animal husbandry)

โซน E โรค และวิวัฒนาการด้านการป้องกันการรักษา (Diseases and evolution in preventive measures)

แสดงข้อมูลและหุ่นจำลองเกี่ยวกับพันธุ์สัตว์ และวิวัฒนาการด้านการปรับปรุงพันธุ์สัตว์ อาหารสัตว์ การจัดการเลี้ยงดูโรคและการป้องกันรักษาสัตว์เศรษฐกิจ ผลิตภัณฑ์จากสัตว์ ตลอดจนประเพณีเกี่ยวกับสัตว์ที่มีความสัมพันธ์กับสังคมเกษตรกรไทยใน 4 ภาค อาทิ การชนวัวในภาคใต้ การชนไก่ในภาคกลาง การใช้ควายไถนาของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และวิถีชีวิตของชาวเขาภาคเหนือ

อาคารทรัพยากรป่าไม้ FOREST RESOURCE BUILDING

โซน A บรรยายเนื้อหาโดยรวมที่จัดแสดงภายใน และส่วนจำลองสภาพป่า (The artificial forest conditions)

โซน B วิศวกรรมป่าไม้ กฎหมายป่าไม้ (Forestry Law)

โซน C การสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า (Protection of wildlife)

โซน D การทำป่าไม้ในอดีต และการใช้ป่าไม้ อย่างมีคุณค่า (Logging in the past)

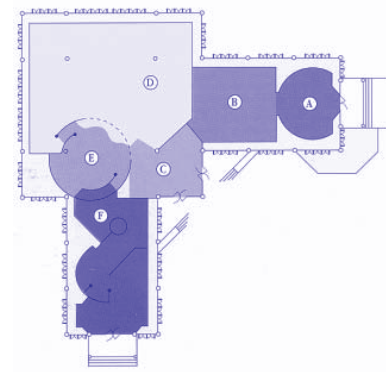
โซน E พืชศาสตร์ป่าไม้ (Botanical research)

โซน F การปลูกป่า (Planting forests)

แสดงภาพจำลองป่าชนิดต่าง ๆ สภาพถ้ำ สัตว์ป่า อุปกรณ์ป้องกันไฟป่า เครื่องมือในการทำไม้ การทำป่าไม้ ในอดีต ชิวประวัติสีบ นาคะเสถียร และการอนุรักษ์ สัตว์ป่า ข้อมูลแนะนำอุทยานแห่งชาติในประเทศไทย

อาคารพัฒนาที่ดิน LAND DEVELOPMENT BUILDING

โซน A การกำเนิดและองค์ประกอบของดิน (Soil origin and composition)

โซน B ลักษณะดิน 4 ภูมิภาค (Soil characteristics of the four regions)

โซน C การสำรวจและการทำแผนที่ดิน (Soil survey and mapping)

โซน D การอนุรักษ์ดินและน้ำ (Soil and water conservation)

โซน E การพัฒนา-ปฏิรูปที่ดิน (Land reform)

โซน F การสหกรณ์ (Cooperative)

แสดงข้อมูลและหุ่นจำลองของสิ่งมีชีวิต สภาพ ลักษณะใต้ดิน ตัวอย่างลักษณะดิน 4 ภูมิภาค อุปกรณ์ การสำรวจดิน ความรู้เกี่ยวกับการปฏิรูปที่ดินสหกรณ์ ตามทฤษฎีใหม่

อาคารอำนวยการ ศูนย์อาหาร
อาคารประชุมสัมมนา
Administration Center, Restaurant,
Conference and Seminar Building

อาคารอำนวยการ

เป็นสถานที่ตั้งศูนย์อำนวยการพิพิธภัณฑสถาน
เกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ และจำหน่ายสินค้าที่ระลึก

ศูนย์อาหาร

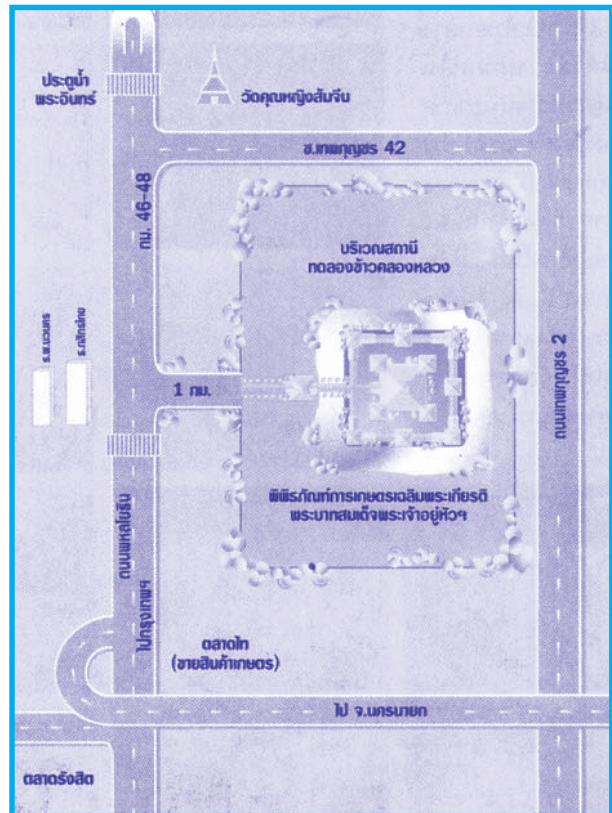
บริการอาหาร และเครื่องดื่มในบรรยากาศร่มรื่น
ริมทะเลสาบ

อาคารประชุมสัมมนา

เป็นสถานที่สำหรับการจัดประชุมสัมมนาของ
หน่วยงานภาครัฐ และเอกชน

แผนที่สู่พิพิธภัณฑสถานเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ

พิพิธภัณฑสถานเกษตรเฉลิมพระเกียรติ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ

กม. 46-48 ถนนพหลโยธิน ต.คลองหนึ่ง

อ.คลองหลวง จ.ปทุมธานี

เปิดเยี่ยมชมทุกวัน ยกเว้นวันจันทร์

ระหว่างเวลา 09.30 น.-15.30 น.

โทร. 0-2529-2212-4 โทรสาร 0-2529-2214

โครงการส่วนพระองค์สวนจิตรลดา THE ROYAL CHITRALADA PROJECTS

...ไม่มีพระราชวังไหนในโลกเหมือนพระตำหนักจิตรลดาและบริเวณสวนจิตรลดา ที่เต็มไปด้วยบ่อเลี้ยงปลาและไร่นาทดลอง อีกทั้งผองโคนมผสมด้วยโรงสีและโรงงานหลายหลาก จึงพูดได้อย่างเต็มปากว่าในประเทศไทย ไม่มีช่องว่างระหว่างเกษตรกรกับพระมหากษัตริย์ผู้ทรงทำงานอย่าง “หลังสู้ฟ้า หน้าสู้ดิน” ด้วยพระองค์เอง...

คำกราบบังคมทูลถวายพระพรชัยมงคล

ของพลอากาศเอกหะริน หงสกุล ประธานรัฐสภา

ในพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษา 5 ธันวาคม พ.ศ. 2523

“บ้านพ่อ”

ตลอดระยะเวลาอันยาวนานนับแต่ทรงครองสิริราชสมบัติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ได้ทรงงานหนักตรากตรำพระวรกายอย่างไม่เคยหยุดหย่อนทุกคราที่เสด็จพระราชดำเนินทรงเยี่ยมราษฎรในทุกถิ่นฐาน พระองค์จะตรัสถามถึงความทุกข์สุขและทรงนำปัญหาความเดือดร้อนของราษฎรมาทรงคิดค้นหาวิธีแก้ไขและช่วยเหลืออยู่เนือง ๆ โดยทรงใช้ **สวนจิตรลดา** เป็นสถานที่จัดทำโครงการทดลองการแก้ปัญหาต่าง ๆ เหล่านั้น จนพื้นที่ของพระราชวังที่ประทับหรือ **บ้านของพ่อ** ของปวงชนชาวไทยถูกจัดแบ่งเป็นโครงการต่าง ๆ มากมายเพื่อการศึกษาค้นคว้า และวิจัย ซึ่งล้วนแต่เป็นโครงการเพื่อการแก้ไขปัญหาและมุ่งพัฒนาด้านการทำมาหากินของพลกนิกรทั้งสิ้น

หนังสือ **บ้านพ่อ** ได้เลือกเอาโครงการสำคัญ ๆ ในโครงการส่วนพระองค์สวนจิตรลดามาถ่ายทอดด้วยรูปแบบพิเศษ 3 มิติ เพื่อให้เห็นถึงพระอัจฉริยภาพอันยิ่งใหญ่ และเพื่อเทิดทูนพระปรีชาสามารถของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ผู้ทรงมีพระเมตตาและทรงคุณอันประเสริฐต่อพลกนิกรชาวไทยทุกหมู่เหล่าจำเป็นและสำคัญอย่างยิ่งที่เราคนไทยควรจะต้องรำลึก ตระหนัก และสำนึกในพระมหากษัตริย์คุณอันยิ่งใหญ่ไพศาลหาที่สุดมิได้ของพระองค์

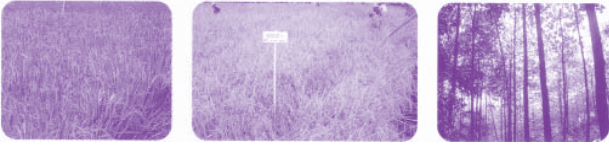
บ้านพ่อ ขอทำหน้าที่เป็นสื่อนำเสนอโครงการส่วนพระองค์ฯ ด้วยภาพ 3 มิติ เพื่อสื่อองค์ประกอบต่าง ๆ ของแต่ละโครงการให้ชัดเจนด้วยเทคนิคพิเศษ คือ การขึ้นรูป เหมือนจริง เป็นหนังสือปกแข็ง รูปเล่มกะทัดรัด สีสันสวยงาม แปลกแตกต่างจากหนังสือทั่วไป

สวนจิตรลดา

เป็นระยะเวลามากกว่าครึ่งศตวรรษที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ได้ทรงงานหนักอย่างต่อเนื่อง เพียงเพื่อพระประสงค์จะยกระดับคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของพลกนิกรทุกหมู่เหล่าให้ดีขึ้นในทุกด้าน พระองค์ได้พระราชทานพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์ให้สร้างโครงการส่วนพระองค์ขึ้นในสวนจิตรลดา เพื่อเป็นที่ศึกษา ค้นคว้า วิจัย และพัฒนา ให้เป็นแหล่งความรู้วิชาการด้านการเกษตรแล้วเผยแพร่ไปยังประชาชน โดยเฉพาะผู้ยากไร้ด้อยโอกาส เพื่อให้การประกอบการเกษตรได้ผลผลิตเพียงพอต่อการเป็นอยู่แบบพออยู่พอกิน ไม่ลำบาก ไม่ขาดแคลน และไม่เป็นที่สิ้น **“สวนจิตรลดา”** จึงกลายเป็นศูนย์รวมโครงการต่าง ๆ มากมายที่เป็นแบบอย่างให้กับเกษตรกรทุกอาชีพสาขานับเป็นพระมหากษัตริย์คุณอันยิ่งใหญ่ไพศาลของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ พระองค์ผู้ทรงเป็นที่รักและเคารพบูชาของปวงชนชาวไทย

นาข้าวทดลอง ข้าวไร่ ป่าไม้สาธิต

คงไม่มีบ้านหลังใดเหมือน **บ้านพ่อ สวนจิตรลดา** ที่เป็นสถานที่ทดลองวิชาการแขนงต่าง ๆ มากมาย โดยเฉพาะด้านการเกษตร ประหนึ่งว่าทุกความเดือดร้อนของราษฎรถูกรวบรวมมาทดลองและค้นหาวิธีแก้ไข สวนจิตรลดา พื้นที่ส่วนหนึ่งของสวนจิตรลดาถูกจัดแบ่งให้เป็นพื้นที่ของการทำนาปลูกข้าวทดลอง เพื่อค้นหาวิธีปลูกที่ได้ผลผลิตสูง ค้ำคูณและให้เป็นแบบอย่างแก่เกษตรกรที่ได้รับความเดือดร้อนจากการปลูกข้าวไม่ได้ผล

นาข้าวทดลอง

ในปี พ.ศ. 2504 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้กรมวิชาการเกษตรนำพันธุ์ข้าวต่าง ๆ มาปลูกทดลองในสวนจิตรลดา โดยปีแรกนั้นพระองค์ทรงจับควายเหล็ก ทรงหว่าน และทรงเกี่ยวข้าวด้วยพระองค์เอง

เมล็ดพันธุ์ข้าวจากนาทดลองสวนจิตรลดาถูกส่งไปแจกจ่ายให้แก่พสกนิกรทั่วประเทศ อันถือเป็นมิ่งขวัญสิริมงคลแก่พืชพันธุ์ธัญญาหาร และยังเป็นการบำรุงขวัญแก่ประชาชนชาวเกษตรกรด้วย และเมื่อเก็บเกี่ยวข้าวแล้วพื้นที่ของนาทดลองยังใช้ปลูกพืชหมุนเวียนตระกูลถั่วชนิดต่าง ๆ เพื่อช่วยบำรุงดิน ทั้งยังเป็นการสาธิตวิธีปลูกพืชไร่หลังฤดูทำนาเพื่อให้ได้ประโยชน์มากที่สุด

ข้าวไร่

ในพื้นที่ใกล้เคียงนาข้าวทดลอง เป็นส่วนของโครงการทดลองปลูกข้าวไร่ ทั้งนี้สืบเนื่องจากเมื่อปี พ.ศ. 2517 ชาวนิคมช่วยตนเอง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ได้กราบบังคมทูลถึงความเดือดร้อนจากการปลูกข้าวไร่ได้ผลผลิตน้อยไม่เพียงพอต่อการเป็นอยู่

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ทดลองปลูกข้าวไร่ในสวนจิตรลดา โดยปลูกแบบใช้เมล็ดหยอดหุ้มเป็นแถวบนที่ดอน

ในสภาพดินไม่มีน้ำขัง ปลูกทั้งข้าวเหนียวและข้าวเจ้า ผลปรากฏว่าสามารถผลิตข้าวได้ในอัตราไม่ต่ำกว่า 20 ถึงต่อไร่ และข้าวที่ได้ก็เป็นข้าวพันธุ์ดี

ทั้งพันธุ์ข้าวและวิธีปลูกข้าวไร่จากสวนจิตรลดา จึงเป็นแบบอย่างให้กับเกษตรกรทั่วประเทศ รวมถึงข้าวไร่สำหรับปลูกในที่สูงของชาวไทยภูเขา

ป่าไม้สาธิต

การที่ป่าไม้ถูกทำลายลงอย่างรวดเร็วก่อให้เกิดภาวะแห้งแล้งฝนฟ้าไม่ตกต้องตามฤดูกาล ครั้นเมื่อยมน้ำหลากน้ำป่าก็พัดพาโคลนตมไหลเข้าใส่บ้านเรือนเกิดน้ำท่วมฉับพลันสร้างความเสียหายเดือดร้อนต่อการประกอบอาชีพเกษตรกรกลายเป็นความทุกข์ร้อนของแผ่นดิน

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทรงตระหนักถึงปัญหาความทุกข์ร้อนของพสกนิกรยิ่งนัก แม้จะเสด็จพระราชดำเนินไปยังสถานที่ใดก็จะทรงตระหนักถึงปัญหาต่าง ๆ ตลอดเวลา เจกเช่นคราเสด็จแปรพระราชฐานไปประทับ ณ วังไกลกังวล อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เมื่อปี พ.ศ. 2503

ขณะเสด็จฯ ผ่านอำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี สองข้างทางมีต้นยางขนาดใหญ่ทอดเงาร่มรื่นขนานอยู่ทั้งสองฟากถนน พระองค์ทอดพระเนตรแล้วมีพระราชดำริที่จะสงวนป่ายางนั้นไว้ให้เป็นสวนสาธารณะของสวนรวม แต่ติดที่พื้นที่ดังกล่าวเป็นที่ทำกินของชาวบ้าน พระองค์จึงทรงเริ่มทดลองเพาะเมล็ดยางในกระถางด้วยพระองค์เอง บนพระตำหนักเปี่ยมสุข วังไกลกังวล และต่อมาทรงปลูกต้นยางนั้นในแปลงทดลองในสวนจิตรลดา

ต่อมาปี พ.ศ. 2508 ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้นำพันธุ์ไม้ต่าง ๆ จากทั่วประเทศมาทดลองปลูกในบริเวณที่ประทับสวนจิตรลดาให้เป็น **“ป่าไม้สาธิต”** จากนั้นโปรดให้สร้างเรือนต้นเป็นสถาปัตยกรรมเรือนไทยขึ้นในบริเวณป่าไม้สาธิตด้วย

พระองค์เคยรับสั่งว่า “ต่อไปนักเรียนที่เรียนเกี่ยวกับเกษตรต้องรู้จักพันธุ์ไม้จะได้มาทัศนศึกษาโครงการเกษตรต่าง ๆ ได้ในสวนจิตรลดา”

“...ขอให้ถือว่าโรงงานนี้
เป็นโรงงานตัวอย่าง
ใครอยากได้ความรู้
ใครอยากจะทำกิจการโคนม
ให้สำเร็จให้ก้าวหน้าและเป็นประโยชน์
แก่ตนแก่เศรษฐกิจของบ้านเมือง
ก็ให้มาดูกิจการได้ทุกเมื่อ...”

พระราชดำรัส
พระราชทานเนื่องในพิธีเปิดโรงงานนม สวนดุสิต ณ บริเวณ
สวนจิตรลดา
เมื่อวันอาทิตย์ที่ 7 ธันวาคม 2512

โรงโคนม

กว่า 40 ปีแล้ว ได้มีโครงการต่าง ๆ มากมายเกิดขึ้น
ในพื้นที่สวนจิตรลดา พระราชดำรัสที่อัญเชิญมานี้เป็นเสมือน
ปณิธานอันแน่วแน่ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ
อีกทั้งได้พระราชทานพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์ให้สร้าง
“โครงการสวนพระองค์ สวนจิตรลดา” ขึ้น เพื่อให้เป็น
ตัวอย่างในการพัฒนาอาชีพของเกษตรกรเพื่อให้ได้
ผลผลิตอย่างคุ้มค่า ประหยัดเวลา และงบประมาณ
รวมถึงให้เป็นการผลิตแบบครบวงจรด้วยวิธีต่อเนื่อง คือ
การนำวัสดุเหลือใช้จากโครงการหนึ่งไปเป็นปัจจัยการผลิต
ของอีกโครงการหนึ่ง

ทุ่งหญ้าเขียวขจี ทอดยาวต่อนานาข้าวใน
สวนจิตรลดา คือ โรงโคนม ที่มีจุดเริ่มต้นจากโคนมแม่พันธุ์
ไม่กี่ตัว ต่อมามีการศึกษา ค้นคว้า วิจัยวิชาการแผนใหม่
เกี่ยวกับการเลี้ยงโคนม จนจำนวนโคนมเพิ่มมากขึ้น
จึงได้ขยายให้มีโครงการเกี่ยวกับการจัดการนมโคขึ้น เช่น
โรงงานนม โรงนมเม็ด และศูนย์รวมนม ซึ่งล้วนเป็น
โครงการทดลองทางการเกษตรที่เน้นให้เห็นถึงคุณค่าของ
ทรัพยากรธรรมชาติและปัจจัยด้านการเกษตรที่มีอยู่ โดย
นำมาประยุกต์ใช้อย่างประหยัดแต่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด
ด้วยขั้นตอนการผลิตที่ไม่ยุ่งยาก ทั้งนี้ยังเป็นไปเพื่อเอื้อ
อำนวยช่วยเหลือและสร้างอาชีพทางการเกษตร
ซึ่งเป็นอาชีพหลักของราษฎรส่วนใหญ่

โรงงานนม สวนดุสิต

เป็นโครงการสวนพระองค์ฯ ที่ตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2512
เนื่องจากเกิดภาวะนมสดล้นตลาด กลุ่มผู้เลี้ยงโคนม
ได้ทูลเกล้าฯ ถวายฎีกาให้พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ

ทรงช่วยเหลือ พระองค์จึงทรง
พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สร้าง
โรงงานนมขึ้นเพื่อผลิตนมผง
จากนมสดที่รับซื้อจากผู้เลี้ยง
โคนม เป็นการช่วยแก้ปัญหา
นมสดล้นตลาดอีกทางหนึ่ง

โรงนมเม็ด

ได้จัดตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2527
สำหรับผลิตนมเม็ดเพื่อส่งเสริม
โภชนาการแก่ผู้บริโภค และเพื่อ
แนะนำการผลิตนมเม็ดที่ผลิต
ได้ในประเทศ ปัจจุบันสามารถ
ผลิตนมเม็ดได้เฉลี่ยวันละ
25,000 ซองต่อวัน โดยผลิตออกมา 3 รหัส คือ รหัสวาน
รסקาแฟ และรหัสช็อกโกแลต

ศูนย์รวมนม

จัดตั้งขึ้นเพื่อนำรายได้
ไปช่วยสนับสนุนกิจการของ
โรงงานนมโดยรับนมดิบจากสหกรณ์
นมหนองโพและโรงงานสวนจิตรลดา
นำมาผลิตนมพาสเจอร์ไรซ์
จำหน่ายให้แก่กลุ่มสมาชิกและ
โรงเรียนเพื่อเป็นการส่งเสริมสุขภาพพลานามัยแก่เยาวชน

**นมพาสเจอร์ไรซ์ของศูนย์รวมนม สวนจิตรลดา มี 2
แบบ คือ**

แบบบรรจุถุง ชนิดรสจืด รสหวานกลิ่นวานิลลา
รสหวานกลิ่นสละ และรสโกโก้

แบบบรรจุขวด ชนิดรสจืด รสหวานกลิ่นวานิลลา
รสหวานกลิ่นสละ รสโกโก้ และรสกาแฟ

โครงการสวนพระองค์สวนจิตรลดา

ไปช้ธุรกิจ

มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ

1. เป็นโครงการทดลอง ซึ่งเป็นโครงการนำร่อง
2. เป็นโครงการตัวอย่าง
3. เป็นโครงการที่ไม่หวังกำไร

แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

ไม่ใช่ธุรกิจ

เป็นโครงการเพื่อสนองพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ เกี่ยวกับการพัฒนาการผลิตทางการเกษตร เพื่อเพิ่มพูนคุณภาพชีวิตของเกษตรกรในระยะยาว คือ

- ให้เกษตรกรสามารถพึ่งตนเองได้ทางด้านอาหาร
- ให้มีรายได้เพิ่มขึ้นนอกเหนือจากภาคเกษตร
- พัฒนาโดยเน้นการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

กึ่งธุรกิจ

เป็นโครงการทดลองแปรรูปผลิตภัณฑ์จากการเกษตรออกจำหน่ายในราคาเยอะเยอแต่คุณภาพดีในรูปแบบที่ไม่หวังผลกำไร แต่มุ่งส่งเสริมให้ประชาชนหันมาบริโภคสินค้าที่ผลิตได้ในประเทศ

อาคารวิจัยและพัฒนา

บริษัทอุตสาหกรรมเคมีกัลไทย จัดสร้างน้อมเกล้าฯ ถวายพร้อมอุปกรณ์ทางวิทยาศาสตร์

เนื่องในวโรกาสสมหามงคลที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทรงเจริญพระชนมพรรษาครบ 5 รอบ เมื่อ พ.ศ. 2528 เพื่อใช้ในการวิจัย ค้นคว้า และพัฒนาผลิตภัณฑ์ รวมทั้งศึกษาวิจัยผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ

สถานีฝน สวนจิตรลดา

สวนจิตรลดามีการทดลองทางการเกษตรมากมายหลายสาขา เช่น ปลูกข้าว ปลูกพืชไร่ พืชสวน ไม้ดอกและ

การประมงน้ำจืด ฯลฯ หากนำข้อมูลทางอุตุนิยมวิทยาเข้ามาช่วยแล้ว จะทำให้การทดลองต่าง ๆ นั้นประสบความสำเร็จและเป็นวิชาการมากขึ้น สามารถนำข้อมูลต่าง ๆ ไปใช้วางแผนปลูกพืชหรือระบบการใช้น้ำได้ กรมอุตุนิยมวิทยาจึงได้เข้ามาติดตั้งสถานีฝนที่บริเวณโครงการสวนพระองค์ฯ

บ้านพลังงานแสงอาทิตย์

ปี พ.ศ. 2539 กรมการพลังงานทหาร และหน่วยงานเอกชนได้น้อมเกล้าฯ ถวายบ้านพลังงานแสงอาทิตย์พร้อมอุปกรณ์ต่าง ๆ เพื่อใช้ศึกษาทดลองเกี่ยวกับพลังงานแสงอาทิตย์

เครื่องอบแห้งพลังงานแสงอาทิตย์

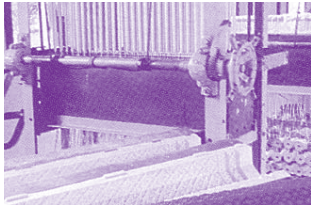
ปี พ.ศ. 2538 ภาควิชาฟิสิกส์ คณะวิทยาศาสตร์มหาวิทาลัย ศิลปากร ร่วมกับสถาบันวิศวกรรมเกษตร

สำหรับเมืองร้อนและเขตกึ่งเมืองร้อน มหาวิทยาลัยไฮเซนไฮม์ ภาคเอกชนสถาบันไอเซลเลน และบริษัทเกอูสมูลเลอร์ ประเทศเยอรมัน น้อมเกล้าฯ ถวายเครื่องอบแห้งพลังงานแสงอาทิตย์ ซึ่งสามารถอบผลิตผลทางการเกษตร เช่น เมล็ดธัญพืช เมล็ดถั่ว ผักและผลไม้ พืชสมุนไพร ผลิตภัณฑ์เนื้อ และผลิตภัณฑ์ประมง เพื่อผลิตผลิตภัณฑ์อบแห้งของโครงการส่วนพระองค์

โรงหล่อเทียนหลวง สวนจิตรลดา

สร้างขึ้นเมื่อปี พ.ศ.2529 เพื่อใช้ในราชการสำนักพระราชวังแทนการควั่นเทียนด้วยมือเพื่อให้ได้เทียนที่มีคุณภาพสำหรับใช้ในพระราชพิธีต่าง ๆ ในราชสำนัก ตลอดจนฝึกหัดบุคลากรและยังลดงบประมาณแผ่นดินในการจัดซื้อเทียนด้วย

นอกจากจะหล่อเทียนใช้ในพระราชพิธีต่าง ๆ แล้ว ยังได้ดำเนินการหล่อเทียนพระราชพิธีพระราชทานได้สมบูรณ์ตามจำนวนที่ต้องพระราชทาน คือ 40 ต้นต่อปีอีกด้วย

ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

เนื่องในวโรกาสฉลองกาญจนาภิเษกทรงครองราชย์ 50 ปี สำนักพระราชวัง โครงการส่วนพระองค์สวนจิตรลดา และศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ ได้จัดตั้งระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีขึ้นเพื่อใช้ในการเผยแพร่พระราชกรณียกิจที่เกี่ยวกับโครงการส่วนพระองค์สวนจิตรลดา ให้แก่ประชาชนชาวไทยและชาวโลก

ศูนย์คอมพิวเตอร์ โครงการส่วนพระองค์

จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการดำเนินงานของโครงการส่วนพระองค์สวนจิตรลดา ให้ได้มาตรฐานสากล มีการนำ

ระบบ BARCODE มาใช้กับผลิตภัณฑ์ของโครงการส่วนพระองค์ฯ ตั้งแต่การผลิต การจัดเก็บ การคลัง การจำหน่าย และระบบการบัญชีการเงิน ทั้งยังเป็นศูนย์กลางของระบบข้อมูลเพื่อการศึกษาวิจัย

โครงการทดลองปลูกพืชโดยปราศจากดิน

ปัจจุบันเทคโนโลยีสำหรับการผลิตทางการเกษตรได้เจริญก้าวหน้าไปมาก เพื่อให้ทันกับวิทยาการสมัยใหม่ จึงได้มีการปรับวิธีให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและวัสดุอุปกรณ์ที่หาง่าย ด้วยการทดลองปลูกพืชต่าง ๆ เช่น พืชผัก ไม้ดอก ไม้ประดับ โดยใช้วัสดุเหลือใช้ เช่น ขี้เลื่อย เพาะปลูกแทนดินเพื่อให้เหมาะกับพื้นที่ที่มีปัญหาเรื่องดิน

บ่อเพาะเลี้ยงปลานิล...พันธุ์ปลาพระราชทาน

เมื่อวันที่ 25 มีนาคม พ.ศ. 2508 สมเด็จพระจักรพรรดิ อะกิฮิโตะ แห่งประเทศญี่ปุ่น สมัยทรงดำรงพระอิสริยยศ มกุฎราชกุมาร ได้น้อมเกล้าฯ ถวายพันธุ์ปลาจากประเทศญี่ปุ่น ชื่อ Tilapia nilotica (Oreochromis niloticus) จำนวน 50 ตัว

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทรงเลี้ยงไว้ในบ่อบริเวณสวนจิตรลดา ได้พระราชทานชื่อปลาพันธุ์นี้ว่า “ปลานิล”

สวนพืชสมุนไพร

เป็นโครงการที่ได้รวบรวมพืชสมุนไพรชนิดต่าง ๆ เพื่อที่จะปลูกเป็นสวนสมุนไพร มีวัตถุประสงค์ที่จะเป็นแหล่งศึกษาเกี่ยวกับพันธุ์ วิธีการขยายพันธุ์ และเผยแพร่คุณประโยชน์ของสมุนไพรแก่ผู้สนใจ รวมทั้งเข้าชมกิจการ และเป็นพื้นฐานในการที่จะผลิตผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ จากพืชสมุนไพร

เพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อพืช

เป็นวิทยาการสมัยใหม่ เพื่อพัฒนาเทคโนโลยีการเก็บรักษาพันธุ์พืชเอกลักษณ์ที่หายาก มิให้สูญพันธุ์และสามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้ในอนาคต

การเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อคือ การนำเอาเซลล์ หรือเนื้อเยื่อ หรืออวัยวะบางส่วน of พืช เช่น ยอด ลำต้น ใบ ราก ส่วนต่าง ๆ ของดอกหรือผลมาเลี้ยงบนอาหารสังเคราะห์ ในสถานที่ปลอดเชื้อ ทำให้ขยายพันธุ์พืชได้ปริมาณมาก หรือรวดเร็ว ไม่กลายพันธุ์

กึ่งธุรกิจ

โรงเรียนแข่ง

โครงการสวนพระองค์สวนจิตรลดา ได้สร้างน้อมเกล้าฯ ถวายเป็นการเฉลิมพระเกียรติเนื่องในวโรกาสเฉลิม

พระชนมพรรษา 5 รอบ พุทธศักราช 2530 เป็นโครงการศึกษาความเป็นไปได้ในการผลิตเนยแข็ง เพื่อส่งเสริมและแนะนำเป็นอาชีพแก่ประชาชน ปัจจุบันสามารถผลิตผลิตภัณฑ์ออกสู่ตลาดหลายชนิด เช่น นมข้นหวาน บรรจุหลอด นมเปรี้ยวพร้อมดื่มรสต่าง ๆ ไอศกรีม นมสด พาสเจอร์ไรซ์ปราศจากไขมัน เนยแข็งเกาต์ เนยแข็งเชดด้า และเนยสดทาขนมปัง

โรงงานผลไม้พาสเจอร์ไรซ์ สวนจิตรลดา

ปี พ.ศ. 2527 ศูนย์รวมนมสวนจิตรลดาได้เลิกใช้เครื่องพาสเจอร์ไรซ์เก่า จึงได้นำมาใช้ผลิตน้ำผลไม้พาสเจอร์ไรซ์ เช่น น้ำส้ม น้ำอ้อย น้ำกระเจี๊ยบ น้ำขิง น้ำมะม่วง น้ำตะไคร้ น้ำใบเตย น้ำเก๊กฮวย น้ำมะตูม น้ำมะนาว น้ำลำไย และน้ำแก้ว เป็นน้ำผลไม้ที่สะอาดและรสชาติดี

โรงงานผลไม้บรรจุกระป๋อง สวนจิตรลดา

เริ่มโครงการ

เมื่อช่วงต้น พ.ศ. 2535 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ในการตั้งโรงงานขนาดเล็ก

ต้นทุนต่ำ เพื่อเป็นต้นแบบแก่ผู้สนใจในการทำน้ำผลไม้บรรจุกระป๋อง และเป็นการส่งเสริมให้ประชาชนหันมาดื่มน้ำผลไม้มากขึ้น เน้นคุณภาพด้านสี กลิ่น รส และอายุการเก็บรักษาโดยไม่ใช้วัตถุกันเสีย เช่น น้ำมะม่วง น้ำตะไคร้ น้ำเห็ดหลินจือผสมน้ำผึ้ง น้ำสับปะรด น้ำกาแฟ น้ำมะนาวผสมน้ำผึ้ง เป็นต้น

น้ำผึ้ง สวนจิตรลดา

โครงการสวนพระองค์ฯ

ได้ส่งเสริมการเลี้ยงผึ้ง ด้วยการรับซื้อน้ำผึ้ง และซื้อผึ้งจากสหกรณ์ผู้เลี้ยงผึ้งภาคเหนือและ

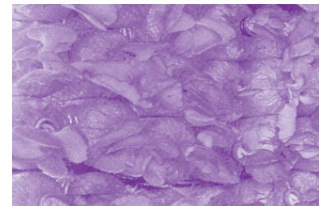

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แล้วนำน้ำผึ้งมาบรรจุขวดและจัดตลาดจำหน่าย ส่วนขี้ผึ้งนำมาผลิตเทียนสีผึ้ง น้ำผึ้งมีสรรพคุณใช้เป็นส่วนประกอบของยารักษาโรคที่สำคัญ และช่วยป้องกันการเจริญเติบโตของเชื้อโรคได้ด้วย

โรงเพาะเห็ด

หน่วยวิจัยและพัฒนา

ได้เริ่มโครงการฯ เมื่อปี พ.ศ. 2531 โดยเน้นการนำเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรมาเพาะเห็ด

และศึกษาสูตรอาหารที่เหมาะสมต่อการเพาะเห็ด ช่วงเริ่มต้นได้เพาะเห็ดฟางอุตสาหกรรม เห็ดนางฟ้า และเห็ดหลินจือ แต่ปัจจุบันความต้องการเห็ดหลินจือสูงขึ้น จึงได้เพาะเฉพาะเห็ดหลินจืออย่างเดียว ซึ่งเห็ดหลินจือที่เพาะได้เลือกเอาสายพันธุ์ G2 เพราะมีสรรพคุณบำบัดโรคเกี่ยวกับระบบทางเดินอาหาร ระบบหายใจ และระบบไหลเวียนโลหิต ฯลฯ

สาหร่ายเกลียวทองกับโรงอาหารปลา

ทำการศึกษาศูตรอาหารที่เหมาะสมในการเลี้ยงสาหร่ายเกลียวทองแล้วได้นำสาหร่ายเกลียวทองไปเป็นส่วนผสมในการผลิตอาหารปลา เพราะมีโปรตีนสูงมากถึง 65-70% มีผลทำให้ปลาเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว และเพิ่มสีส้มของปลาให้สดสวยยิ่งขึ้น ในปัจจุบันได้ศึกษาการเลี้ยงสาหร่ายเกลียวทองเพื่อมาผลิตเป็นอาหารเสริมให้แก่คนอีกด้วย

โรงสีข้าวตัวอย่าง

ด้วยทรงห่วงใยในความเป็นอยู่ของชาวนาที่ขายข้าวได้ในราคาถูกแต่กลับต้องซื้อเครื่องอุปโภคบริโภคในราคาแพง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ จึงมีพระราชดำริที่จะให้ชาวนารวมตัวกันดำเนินการแบบสหกรณ์คือทำการสีข้าวเอง จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตั้งโรงสีข้าวตัวอย่างขึ้นในปี พ.ศ. 2514 เพื่อทำการทดลองสีข้าวและสร้างยุ้งฉางจัดเก็บ พร้อมทั้งดัดแปลงยุ้งฉางให้สามารถนำข้าวเปลือกเข้าและออกไปได้โดยไม่ต้องใช้แรงคนแบกขน

โรงบดแกลบ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ได้มีพระราชดำริให้นำแกลบจากโรงสีข้าวตัวอย่างมาใช้ประโยชน์ปรับปรุงดินและเป็นเชื้อเพลิงเพื่อช่วยอนุรักษ์สภาพแวดล้อม ในปี พ.ศ. 2518 ฝ่ายงานช่างสำนักพระราชวังจึงได้รับมอบหมายให้สร้างโรงบดแกลบแบบประหยัด ด้วยการนำวัสดุสิ่งของเก่าที่มีอยู่มาใช้สร้างอาคาร นอกจากจะนำแกลบมาบดอัดแท่งเป็นถ่านแล้วยังสามารถผลิตเป็นปุ๋ยอินทรีย์ได้อีกด้วย

โรงปุ๋ยอินทรีย์

สืบเนื่องจากการพัฒนาดินพุ่มทางจังหวัดภาคใต้ มีอุปสรรคโครงการสวนพระองค์ฯ จึงได้ทำการทดลองนำดินพุ่มมาทดลองผสมสารต่าง ๆ เพื่อลดกรด ทั้งได้ทดลองผสมกับดินลูกรังในส่วนผสมต่าง ๆ

โครงการปุ๋ยอินทรีย์ของโครงการสวนพระองค์ฯ จึงเกิดขึ้นพร้อมกับโครงการปรับปรุงดินพุ่มและสร้างโรงปุ๋ยอินทรีย์ขึ้นซึ่งแล้วเสร็จเมื่อปี พ.ศ. 2530

โรงกระดาษสา

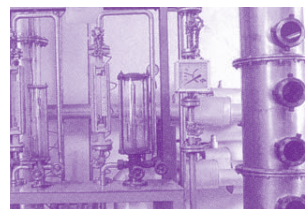
กระดาษสา เป็นผลิตภัณฑ์ที่ได้จากต้นปอสา (Mulberry Paper) ซึ่งเป็นไม้ยืนต้นขนาดกลางตระกูลเดียวกับต้นหม่อนและขนุน

ทั้งนี้ เพื่อสร้างอาชีพและรายได้แก่ราษฎรในการทำผลิตภัณฑ์จากกระดาษสา

งานทดลองผลิตภัณฑ์เชื้อเพลิง

เริ่มขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2528 ในคราวที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ เสด็จฯ เยี่ยมโครงการสวนพระองค์สวนจิตรลดา และมีพระราชกระแสให้ศึกษาการผลิตแอลกอฮอล์จากอ้อย เพราะในอนาคตอาจเกิดน้ำมันขาดแคลนหรืออ้อยราคาตกต่ำ การนำอ้อยมาแปรรูปเป็นแอลกอฮอล์เพื่อใช้เป็นพลังงานทดแทนจึงเป็นแนวทางหนึ่งที่จะแก้ปัญหาได้ พระองค์ได้พระราชทานเงินทุนวิจัยใช้ในการดำเนินงานในขั้นต้น 925,500 บาท ปัจจุบันเปิดเป็นสถานีบริการแก๊สโซฮอล์บริการเติมแก๊สโซฮอล์แก่รถยนต์ของโครงการฯ

ทฤษฎีใหม่

แนวคิดและทฤษฎีการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ นั้น มีหลากหลายนับได้กว่าสองพันโครงการ ซึ่งเป็นแนวคิดและทฤษฎีอันเกิดจากพระอัจฉริยภาพและพระปรีชาสามารถ ตลอดจนพระวิสัยทัศน์อันกว้างไกลของพระองค์

จากจุดเริ่มต้นที่ **สวนจิตรลดา** ที่ซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทรงแปรเปลี่ยนให้เป็นสถานที่ศึกษาค้นคว้า และทดลองโครงการต่าง ๆ มากมาย ด้วยมีพระราชดำริเพียงเพื่อให้พสกนิกรของพระองค์มีความเป็นอยู่และคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น รวมถึงความมั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืนของประเทศชาติ แนวคิดและทฤษฎีของพระองค์นั้นส่วนมากได้ทรงคิดค้น ดัดแปลง ปรับปรุง และแก้ไขให้ดำเนินไปได้โดยง่ายไม่ยุ่งยากซับซ้อน ทั้งยังให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นอยู่และระบบนิเวศน์ของธรรมชาติ ตลอดจนสภาพทางสังคมของชุมชน จนเป็นที่ยอมรับในหมู่นักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญเฉพาะเรื่องนั้น ๆ ว่าเป็นแนวคิดที่เรียบง่ายธรรมดา ๆ แต่ก็ยังไม่ปรากฏว่าเคยมีผู้ใดคาดคิดมาก่อนกระทั่งเป็นที่ทราบและยอมรับว่าพระองค์โปรดที่จะทำสิ่งยากให้กลายเป็นง่าย ทรงทำสิ่งที่สลับซับซ้อนให้เข้าใจได้ง่าย อันเป็นการแก้ปัญหาด้วยทฤษฎีแห่งธรรมชาติ นอกจากจะทำให้ง่ายแล้ว การนำกฎเกณฑ์ของธรรมชาติมาใช้แก้ปัญหาก็นับเป็นหลักสำคัญยิ่งในการทรงงานของพระองค์

จุดมุ่งหมายหลักของแต่ละโครงการคือมุ่งให้ผลตกถึงมือประชาชนโดยตรงเพื่อบรรเทาความทุกข์ยากนั้นคือการ **พออยู่ พอกิน** แล้วปูพื้นฐานเพื่อ **ความอยู่ดี กินดี** ต่อไปในอนาคต

ทฤษฎีใหม่ เป็นหนึ่งในกว่าสองพันโครงการ เป็นแนวคิดและทฤษฎีที่ไม่ติดตำรา เป็นการพัฒนาในเชิงอนุโลมและรวมชอมกับธรรมชาติและสังคมชุมชน ซึ่งเกิดขึ้นเมื่อคราวพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ เสด็จพระราชดำเนินทรงเยี่ยมราษฎรในภาคอีสาน เมื่อช่วงเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2535 พระองค์ได้พบความทุกข์ยากของชาวบ้านที่นั่น แม้ข้าวที่เก็บเกี่ยวมากองไว้ก็มีแต่รวงลีบ ๆ ไม่มีเมล็ด หรือรวงหนึ่งก็มีสัก 2-3 เมล็ด ซึ่งเป็นเพราะข้าวขาดน้ำไม่มีฝน ชาวบ้านจึงปักดำลงบนดินที่เป็นทราย อาศัยเพียงน้ำค้างในตอนกลางคืนช่วยชุบชีวิตข้าวให้งอกเงยได้บ้างบางต้นแต่ก็ไม่ได้ผลผลิตที่เพียงพอ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทรงดำริว่าข้าวเป็นพืชที่แข็งแรงได้เพียงน้ำค้างยังโตได้ ถ้าได้น้ำอย่างเพียงพอ ก็จะโตและให้ผลผลิตได้ วิธีแก้คือต้องหาที่กักเก็บน้ำฝนไว้ให้เพียงพอต่อการเพาะปลูก

ทฤษฎีใหม่ หรือเศรษฐกิจพอเพียง เป็นแนวคิดด้านการพัฒนาการเกษตรสำหรับเกษตรกรผู้ที่มีทำกินน้อย แต่ให้ผลผลิตเพียงพอที่จะเลี้ยงตัวเองได้ไม่ลำบากในระดับชีวิตที่ประหยัดคือ สามารถผลิตข้าวและพืชผักให้มีกินได้ตลอดทั้งปี ด้วยการจัดสรรสัดส่วนของน้ำกับพื้นที่เพาะปลูกให้ลงตัว เพื่อให้ได้ผลผลิตคุ้มทุนในพื้นที่ไม่มาก คือ ประมาณ 10-15 ไร่ต่อหนึ่งครอบครัว

ปัจจุบัน **ทฤษฎีใหม่** ได้แพร่หลายอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะพื้นที่ภาคอีสาน ประชาชนหลายร้อยครอบครัวที่เคยทุกข์ยากและลำบากจากการประกอบอาชีพเกษตรกรรมไม่ได้ผล ก็ได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากทฤษฎีใหม่ จนสามารถมีอยู่มีกินได้ตลอดทั้งปีอย่างไม่ลำบาก

นับเป็นทฤษฎีแห่งความสมบูรณ์พูนสุขที่เกิดจากพระปรีชาสามารถอันเฉียบคมของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ผู้มีเคยทรงหยุดหนึ่งที่พระพรราชทานความผาสุกแก่เกษตรกรชาวไทย

ร้อยละ 30 เนื้อที่เฉลี่ยประมาณ 3 ไร่

ให้ชุดสระเพื่อกักเก็บน้ำฝน ทั้งใช้เลี้ยงปลา ปลูกพืชน้ำ
พืชริมสระ เพื่อเป็นรายได้เสริม

ร้อยละ 60 เนื้อที่เฉลี่ยประมาณ 10 ไร่

ทำการเกษตร โดยแบ่งย่อยออกเป็น 2 ส่วน คือ

- ร้อยละ 30 เนื้อที่เฉลี่ยประมาณ 5 ไร่ ทำนาข้าว
สลัปลูกพืชบำรุงดิน เช่น ถั่ว หลังฤดูเก็บเกี่ยว
- ร้อยละ 30 เนื้อที่เฉลี่ยประมาณ 5 ไร่ ปลูกพืชไร่
พืชสวน เช่น มะม่วง มะนาว ฝรั่ง กลัวย ฯลฯ
ตามแต่สภาพของแต่ละพื้นที่และภาวะของตลาด

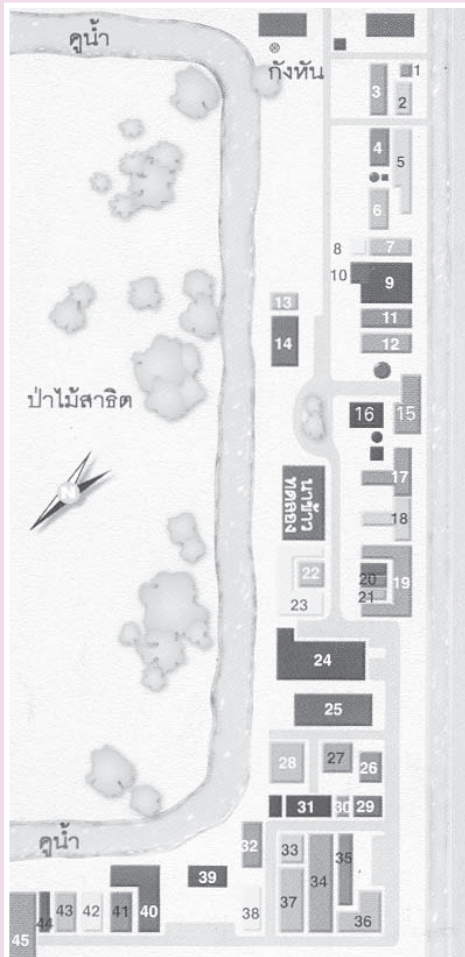
ร้อยละ 10 เนื้อที่เฉลี่ยประมาณ 2 ไร่

เป็นที่อยู่อาศัย ถนน คันดินหรือคูคลอง รวมถึงปลูก
พืชผักสวนครัวและเลี้ยงสัตว์

รวมพื้นที่ทำกินตามแนวทฤษฎีใหม่ หรือเศรษฐกิจ
พอเพียง โดยเฉลี่ยประมาณ 15 ไร่ ตามสัดส่วน
30 : 30 : 30 : 10

แผนผังที่ตั้งงานโครงการส่วนพระองค์สวนจิตรลดา

1. บ้านพลังงานแสงอาทิตย์
2. ศูนย์คอมพิวเตอร์
3. โรงโคนม
4. ศูนย์รวมนม
5. โรงเนยแข็งมหามงคล
6. โรงนมผง
7. โรงนมเม็ด
8. ควบคุมคุณภาพ
9. สำนักงานโครงการส่วน
พระองค์ฯ
10. ห้องเย็น
11. ยุงข้าว
12. โรงสีข้าว
13. ถังเก็บแอลกอฮอล์
14. บั๊มน้ำมันโครงการคันคว้าน้ำมันเชื้อเพลิง
15. พัสดุ
16. โรงบดกลบ
17. สำนักงานโครงการอนุรักษ์
พันธุกรรมพืช
18. ห้องปฏิบัติการเพาะเลี้ยง
เนื้อเยื่อพืช
19. ตึกธนาคารพืชพรรณ
20. ห้องแสดงนิทรรศการข้าว
21. ห้องพิพิธภัณฑ์พืช
22. ตึกธนาคารข้อมูล
23. เรือนเพาะชำโครงการอนุรักษ์ฯ
24. โครงการคันคว้าน้ำมันเชื้อเพลิง
25. ศาลามหามงคล
26. วิจัยและพัฒนา
27. สำนักงานขาย
28. โรงหล่อเทียนหลวง
29. โรงน้ำผลไม้พาสเจอร์ไรซ์
30. ห้องเย็น
31. โรงน้ำผลไม้บรรจุกระป๋อง 1
32. โรงน้ำผลไม้บรรจุกระป๋อง 2
33. โรงอบผลไม้
34. เรือนเพาะชำห้องปฏิบัติการ
เพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อพืช
35. เครื่องอบแห้งพลังงานแสงอาทิตย์
36. โรงกระดาษสา
37. บ่อเลี้ยงสาหร่ายเกลียวทอง
38. อาคารวิจัยสาหร่ายเกลียวทอง
39. อาคารอเนกประสงค์
40. โรงเพาะเห็ด
41. อาคารวิจัยเห็ด
42. โรงกำเนิดไอน้ำ
43. อาคารวิจัยและพัฒนา
ผลิตภัณฑ์เห็ดหลินจือ
44. อาคารพัสดุ
45. โรงปุ๋ยอินทรีย์

เปิดชมรายละเอียดโครงการส่วนพระองค์ฯ
จากระบบอินเตอร์เน็ตได้ที่

<http://www.kanchanapisek.or.th>

โครงการส่วนพระองค์สวนจิตรลดา

พระราชวังดุสิต ถนนราชวิถี กทม. 10303

โครงการพระราชดำริ ฝนหลวง

รับสนองโองการเกล้าฯ วิวัฒนาการ

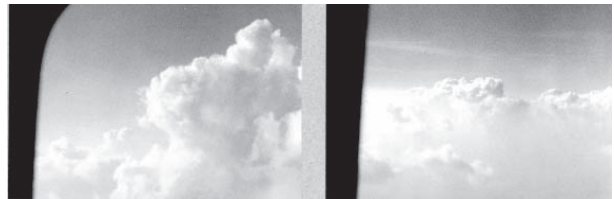
นับตั้งแต่ได้ทรงมีพระมหากรุณาธิคุณโปรดเกล้าฯ พระราชทานแนวพระราชดำริฝนหลวงให้กับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รับไปดำเนินการแล้ว พระองค์ได้ทรงติดตามการดำเนินงานในกิจกรรมโครงการพระราชดำริฝนหลวงมาอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องตลอดมา ดังเช่นเมื่อปี พ.ศ. 2536/2537 และปี พ.ศ. 2542/2543 ในช่วงฤดูแล้งได้เกิดภาวะขาดแคลนน้ำในพื้นที่เกษตรภาคกลาง/ลุ่มเจ้าพระยา เนื่องจากปริมาณน้ำเก็บกักในเขื่อนภูมิพลและเขื่อนสิริกิติ์ เหลืออยู่น้อยมาก (ระดับวิกฤต) และมีผลกระทบต่อการผลิตน้ำประปาสำหรับการอุปโภค-บริโภคของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จึงได้ทรงมีพระราชกระแสรับสั่งให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เร่งดำเนินการทำฝนหลวงในช่วงฤดูแล้ง คือเมื่อวันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2537 และเมื่อวันที่ 21 มกราคม 2542 ตามลำดับ

ภาพถ่ายฝึพระหัตถ์

นอกจากพระราชกระแสรับสั่งดังกล่าวแล้ว ยังทรงมีพระมหากรุณาธิคุณติดตามผลการปฏิบัติการ และพระราชทานข้อเสนอแนะทางวิชาการ ซึ่งก่อให้เกิดการพัฒนาเทคโนโลยีฝนหลวงอย่างมาก นั่นคือ พระราชทานให้ดำเนินการทำฝนด้วยเทคนิค **ซูเปอร์แชนดิวซ์**

ดังนั้นในปี พ.ศ. 2543 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จึงได้ตั้งโครงการวิจัยและพัฒนากรรมวิธีการทำฝนหลวงด้วยเทคนิคซูเปอร์แชนดิวซ์ขึ้น และใช้รูปแบบการวิจัยและประเมินผลที่ได้รับจากโครงการวิจัยทรัพยากรบรรยากาศประยุกต์ มาดำเนินการเพื่อให้ได้รับคำตอบยืนยันตามกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ต่อไป ซึ่งจะมีระยะเวลาดำเนินการ 10 ปี (พ.ศ. 2543-2552)

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ

ทรงถ่ายภาพเมฆ บริเวณ จ.นครสวรรค์ และ จ.ตาก

เมื่อวันที่ 21 มกราคม 2542 เป็นการยืนยันสำหรับการทำฝนหลวง

ศูนย์วิจัยปฏิบัติการฝนหลวง เฉลิมพระเกียรติ

เป็นโครงการเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ในวโรกาสที่ทรงครองราชสมบัติครบ 50 ปี เป็นการประยุกต์ใช้ประสบการณ์และความรู้ความชำนาญที่ได้รับจากโครงการวิจัยทรัพยากรบรรยากาศประยุกต์ มาใช้เพื่อดำเนินการศึกษาวิจัยการทำฝนหลวงให้เหมาะสมกับสภาพอากาศในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และเป็นศูนย์ข้อมูลด้านอุทกวิทยา อุตุนิยมวิทยา ประจำภาคด้วย โดยมีเป้าหมายดังนี้

1. ศึกษาวิจัยให้ได้เทคโนโลยีฝนหลวงที่มีประสิทธิภาพภายใต้ความเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพภูมิประเทศ ภูมิอากาศ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

2. เป็นศูนย์ประสานงานและฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการด้านการพัฒนาการจัดการทรัพยากรน้ำในบรรยากาศในระดับภูมิภาค โดยมีสถานีเรดาร์ฝนหลวงตั้งอยู่ที่ อ.พิมาย จ.นครราชสีมา

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ เสด็จพระราชดำเนินพร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ ทรงเปิดสถานีเรดาร์ฝนหลวง อ.อมก๋อย จ.เชียงใหม่ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของโครงการวิจัยทรัพยากรบรรยากาศประยุกต์ เมื่อวันที่ 23 มีนาคม พ.ศ. 2535

รถเรดาร์ตรวจกลุ่มฝน

สถานีเรดาร์ฝนหลวง อ.พิมาย จ.นครราชสีมา

สถานีเรดาร์ฝนหลวง อ.อมก๋อย จ.เชียงใหม่

โครงการพระราชดำริฝนหลวง

*“...แต่มาเงยดูท้องฟ้า มีเมฆ ทำไมไม่มีเมฆอย่างนี้ ทำไมจะดึงเมฆนี้ลงมาให้ได้ ก็เคยได้ยินเรื่องทำฝนก็มาปรารภกับคุณเทพฤทธิ์ ฝนทำได้มีหนังสือ เคยอ่านหนังสือทำได้...”

ด้วยพระราชหฤทัยที่เปี่ยมล้นด้วยพระเมตตาและห่วงใยพสกนิกรที่ลำบากยากไร้ในถิ่นทุรกันดารที่ต้องประสบความเดือดร้อนอันเนื่องมาจากภัยแล้ง ที่เกิดขึ้นอย่างซ้ำซาก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในยามที่ฝนทิ้งช่วงเป็นเวลายาวนานในช่วงฤดูเพาะปลูก พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ จึงทรงมีพระราชดำริให้คิดค้น วิธีการทำฝนหลวงหรือฝนเทียมขึ้นในปี พ.ศ. 2498

จากผลการค้นคว้าทดลอง และวิจัยโดย ม.ร.ว.เทพฤทธิ์ เทวกุล ซึ่งเป็นผู้รับสนองพระราชดำริ จึงได้มีการทดลองทำฝนหลวงในท้องฟ้าจริงขึ้นระหว่างปี พ.ศ. 2512-2514 โดยที่ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ได้ทรงศึกษาติดตามและพระราชทานคำแนะนำในการพัฒนากรรมวิธีการทำฝนหลวงอย่างใกล้ชิด

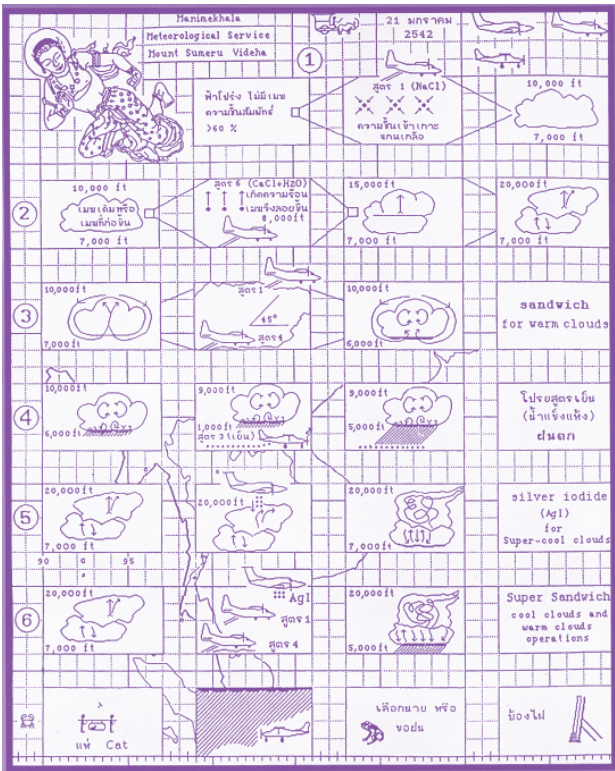

ลายพระราชหัตถ์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ที่ทรงพระราชทานข้อแนะนำเทคนิคการทำฝน พ.ศ. 2537

* พระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ จากหนังสือ “แนวคิดและทฤษฎีการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ” สำนักงาน กปร.

ประจักษ์พยานที่แสดงถึงความสำเร็จในระดับหนึ่ง จึงได้มีการปฏิบัติการฝนหลวงเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนของราษฎร อันเนื่องมาจากความแห้งแล้งควบคู่ไปกับการวิจัยและพัฒนาวิธีการทำฝนหลวงให้ได้ผลดียิ่งขึ้น ภายใต้การดำเนินงานของสำนักงานปฏิบัติการฝนหลวง สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยมีพระราชกฤษฎีกาก่อตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2518 และต่อมาในปี พ.ศ. 2535 ได้มีพระราชกฤษฎีการวมกองบินเกษตรและสำนักงานปฏิบัติการฝนหลวง ก่อตั้งเป็นสำนักฝนหลวงและการบินเกษตร ในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ตำราฝนหลวง

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทรงประดิษฐ์ภาพด้วยคอมพิวเตอร์แสดงขั้นตอนกรรมวิธีการตัดแปรสภาพอากาศให้เกิดฝนจากเมฆอุ่นและเมฆเย็น พระราชทานแก่นักวิชาการฝนหลวงถือปฏิบัติ ในแนวทางเดียวกัน เมื่อวันที่ 21 มีนาคม พ.ศ. 2542

กรรมวิธีฝนหลวง

กรรมวิธีการทำฝนหลวง ที่ใช้ปฏิบัติการอยู่ในปัจจุบันสรุปได้ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 : ก่อเมฆ

เป็นการตัดแปรสภาพอากาศเพื่อเร่งหรือเสริมการเกิดเมฆ โดยการโปรยสารเคมีผงละเอียดของเกลือโซเดียมคลอไรด์ (NaCl)

ที่ระดับความสูง 7,000 ฟุต ในท้องฟ้าโปร่งที่มีความชื้นสัมพัทธ์ไม่น้อยกว่า 60 เปอร์เซ็นต์ ผงของเกลือโซเดียมคลอไรด์ ซึ่งมีคุณสมบัติในการดูดความชื้นได้ดี จะทำหน้าที่เสริมประสิทธิภาพของแกนกลั่นตัวในบรรยากาศ (Cloud Condensation Nuclei เรียกว่า CCN) ทำให้กระบวนการดูดซับความชื้นในอากาศให้กลายเป็นเม็ดน้ำเกิดเร็วขึ้นกว่าธรรมชาติ และเกิดเป็นกลุ่มเมฆจำนวนมาก ซึ่งเมฆเหล่านี้จะพัฒนาไปเป็นเมฆก้อนใหญ่ได้ในเวลาต่อมา

ขั้นตอนที่ 2 : เลี้ยงให้อ้วน

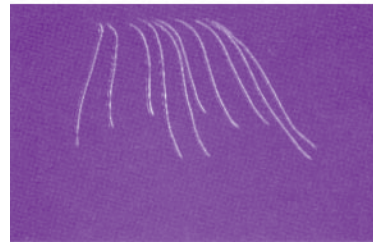
เป็นการตัดแปรสภาพอากาศเพื่อเร่งหรือเสริมการเพิ่มขนาดของเมฆ และขนาดของเม็ดน้ำในก้อนเมฆ

จะปฏิบัติการเมื่อเมฆที่ก่อกำเนิดขึ้นจากขั้นตอนที่ 1 หรือเมฆเดิมที่มีอยู่ตามธรรมชาติ ก่อยอดสูงถึงระดับ 10,000 ฟุต โดยการโปรยสารเคมีผงแคลเซียมคลอไรด์ ($CaCl_2$) เข้าไปในกลุ่มเมฆที่ระดับ 8,000 ฟุต ผงแคลเซียมคลอไรด์ ซึ่งมีคุณสมบัติดูดความชื้นได้ดี จะดูดซับความชื้นและเม็ดน้ำขนาดเล็กในก้อนเมฆให้กลายเป็นเม็ดน้ำขนาดใหญ่ ในขณะที่เดียวกันจะเกิดปฏิกิริยาคายความร้อน ซึ่งเป็นคุณสมบัติเฉพาะของสารแคลเซียมคลอไรด์เมื่อละลายน้ำ ความร้อนที่เกิดขึ้นจะเพิ่มอัตราความเร็วของกระแสอากาศไหลขึ้น (Updraft) ให้ก้อนเมฆ ทั้งขนาดเม็ดน้ำที่โตขึ้นและความเร็วของกระแสอากาศไหลขึ้นที่เพิ่มขึ้น จะเป็นปัจจัยเร่งกระบวนการชนกันและรวมตัวกัน (Collision and Coalescence Process) ของเม็ดน้ำ ทำให้มีเม็ดน้ำขนาดใหญ่

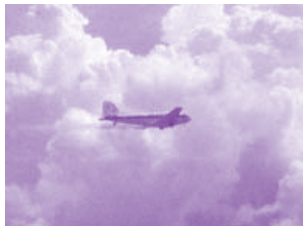
จำนวนมากเกิดขึ้นในก้อนเมฆ และยอดเมฆพัฒนาตัวสูงขึ้น

ในขั้นนี้เมฆจะมีขนาดใหญ่ขึ้นและก่อยอดสูงขึ้นไปได้มากน้อยแค่นั้นขึ้นอยู่กับทรงตัวของบรรยากาศในแต่ละวัน ซึ่งแบ่งออกได้เป็น 2 ลักษณะ คือ ในบางวันเมฆจะไม่สามารถก่อยอดขึ้นไปสูงเกินระดับอุณหภูมิจุดเยือกแข็ง (0°C) หรือประมาณ 18,000 ฟุต เรียกว่า เมฆอุ่น (Warm Cloud) ในบางวันเมฆจะสามารถก่อยอดขึ้นไปสูงกว่าระดับอุณหภูมิจุดเยือกแข็ง เช่น ถึงระดับ 20,000 ฟุต เรียกว่า เมฆเย็น (Cold Cloud) ซึ่งภายในยอดเมฆจะประกอบด้วยเม็ดน้ำเย็นจัด (Super Cooled Droplet) ที่มีอุณหภูมิต่ำถึง -8°C

ขั้นตอนที่ 3 : โจมตี

เป็นการตัดแปรสภาพอากาศเพื่อเร่งให้เมฆเกิดเป็นฝน ซึ่งสามารถกระทำได้ 3 วิธี ขึ้นอยู่กับคุณสมบัติของเมฆ และชนิดของเครื่องบินที่มีอยู่ดังนี้

วิธีที่ 1 “โจมตีเมฆอุ่น แบบแซนด์วิช”

ถ้าเป็นเมฆอุ่นเมื่อเมฆแก่ด้วยยอดเมฆจะอยู่ที่ระดับ 10,000 ฟุต หรือสูงกว่าเล็กน้อย และเคลื่อนตัวเข้าสู่พื้นที่เป้าหมาย จะทำการโจมตีเมฆโดยวิธี Sandwich คือใช้เครื่องบิน 2 เครื่อง เครื่องหนึ่งโปรยผงโซเดียมคลอไรด์ (NaCl) ทับยอดเมฆหรือไหล่เมฆที่ระดับ 9,000 ฟุต หรือไม่เกิน 10,000 ฟุต อีกเครื่องหนึ่งโปรยผงยูเรีย (Urea) ที่ฐานเมฆทำมุมเยื้องกัน 45 องศา เมฆจะเริ่มตกเป็นฝนลงสู่พื้นดิน

วิธีที่ 2 “โจมตีเมฆเย็น แบบธรรมชาติ”

ถ้าเป็นเมฆเย็นและมีเครื่องบินเมฆเย็นเพียงเครื่องเดียวเมื่อเมฆเย็นพัฒนายอดสูงขึ้นเลยระดับ 20,000 ฟุตไปแล้ว จะทำการโจมตีโดยการยิงพลุสารเคมี ซิลเวอร์ไอโอไดด์ (AgI) เข้าสู่ยอดเมฆ ที่ระดับความสูงประมาณ 21,500 ฟุต ซึ่งมีอุณหภูมิต่ำกว่า $-8-12^{\circ}\text{C}$ มีกระแสอากาศไหลขึ้นสูงกว่า 1,000 ฟุตต่อนาที และมีปริมาณน้ำเย็นจัด

ไม่ต่ำกว่า 1 กรัมต่อลูกบาศก์เมตร ซึ่งเป็นเงื่อนไขเหมาะสมอนุภาคของสาร AgI จะทำหน้าที่เป็นแกนเยือกแข็ง (Ice Nuclei) และเมื่อสัมผัสกับเม็ดน้ำเย็นจัดในยอดเมฆจะทำให้เม็ดน้ำเหล่านั้นกลายเป็นน้ำแข็งและคายความร้อนแฝงออกมา ซึ่งความร้อนดังกล่าวจะเป็นพลังงานผลักดันให้ยอดเมฆเจริญสูงขึ้นไปอีก และมีการชักนำอากาศชื้นเข้าสู่ฐานเมฆเพิ่มขึ้น ในขณะเดียวกันเม็ดน้ำที่กลายเป็นน้ำแข็งจะมีความดันไอที่ต่ำกว่าเม็ดน้ำเย็นจัด ทำให้อไอน้ำระเหยจากเม็ดน้ำไปเกาะที่เม็ดน้ำแข็ง และเม็ดน้ำแข็งจะเจริญเติบโตได้เร็วเป็นก้อนน้ำแข็งที่มีน้ำหนักเพิ่มขึ้นและจะร่วงหล่นลงสู่เบื้องล่าง ซึ่งจะละลายเป็นเม็ดน้ำฝนเมื่อผ่านชั้นอุณหภูมิเยือกแข็งลงมาที่ฐานเมฆ และเกิดเป็นฝนตกลงสู่พื้นดิน

วิธีที่ 3 “โจมตีเมฆเย็น แบบซูเปอร์แซนด์วิช”

หากเป็นเมฆเย็นและมีเครื่องบินครบทั้งชนิดเมฆอุ่นและเมฆเย็นเมื่อเมฆเย็นพัฒนายอดสูงขึ้นเลยระดับ 20,000 ฟุตไปแล้ว จะทำการโจมตีโดยการผสมผสานวิธีที่ 1 และ 2 ในเวลาเดียวกัน กล่าวคือ เครื่องบินเมฆเย็นจะยิงพลุสารเคมี ซิลเวอร์ไอโอไดด์ (AgI) เข้าสู่ยอดเมฆที่ระดับความสูงประมาณ 21,500 ฟุต ส่วนเครื่องบินเมฆอุ่น 1 เครื่อง จะโปรยสารเคมีผงโซเดียมคลอไรด์ที่ระดับไหล่เมฆ (ประมาณ 9,000-10,000 ฟุต) และเครื่องบินเมฆอุ่นอีก 1 เครื่อง จะโปรยสารเคมีผงยูเรียที่ระดับขีดฐานเมฆทำมุมเยื้องกัน 45 องศา วิธีการนี้จะทำให้ประสิทธิภาพในการเพิ่มปริมาณน้ำฝนสูงยิ่งขึ้นและเทคนิคนี้โปรดเกล้าฯ ให้เรียกชื่อว่า SUPER SANDWICH

ขั้นตอนที่ 4 : เพิ่มฝน

การโจมตีเมฆใน
ขั้นตอนที่ 3 ทั้งสามวิธี
อาจทำให้ฝนใกล้จะตก
หรือเริ่มตกแล้ว ขั้นตอนที่ 4
นี้จะเร่งการตกของฝน
และเพิ่มปริมาณน้ำโดยการโปรยเกล็ดน้ำแข็งแห้ง (Dry Ice)

ที่ระดับได้ฐานเมฆประมาณ 1,000 ฟุต เกล็ดน้ำแข็งแห้ง
ซึ่งมีอุณหภูมิต่ำถึง -78°C จะปรับอุณหภูมิของบรรยากาศ
ระหว่างฐานเมฆกับพื้นดินให้เย็นลง ทำให้ฐานเมฆยิ่งลด
ระดับต่ำลง ฝนจะตกในทันที หรือที่ตกอยู่แล้วจะมีอัตรา
การตกของฝนสูงขึ้น ลดอัตราการระเหยของเม็ดฝนขณะ
ร่วงหล่นลงสู่พื้นดิน และทำให้ฝนตกต่อเนื่องเป็นเวลา
นานขึ้นและหนาแน่นยิ่งขึ้น

การขอฝนหลวง

การขอปฏิบัติกรช่วยเหลือแต่ละครั้ง จะดำเนินการเมื่อได้รับการร้องเรียนจากกลุ่มเกษตรกร สมาชิกสภา
ผู้แทนราษฎร ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือประสานงานโดยตรงกับคณะปฏิบัติการฝนหลวง

- **เหนือ** สนามบิน จ.แพร่, สนามบิน จ.เชียงใหม่
- **อีสาน** สนามบินกองบิน 1 จ.นครราชสีมา, สนามบิน จ.ขอนแก่น
- **กลาง** สนามบินกองบิน 2 จ.ลพบุรี, สนามบินกองบิน 4 จ.นครสวรรค์
- **ใต้ตอนบน** สนามบินบ่อฝ้าย อ.ห้วยหิน, สนามบินค่ายฉะนรินทร์ อ.ปราณบุรี หรือสนามบินกองบิน 53 จ.ประจวบคีรีขันธ์

โดยพิจารณาหลักเกณฑ์ดังนี้ 1. จำนวนพื้นที่พืชผลทางเกษตรกรรม จะต้องไม่น้อยกว่า 200,000 ไร่
2. ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อพืชผลทางเกษตรกรรมในพื้นที่ใกล้เคียง และไม่ต้องการน้ำ

สำนักฝนหลวงและการบินเกษตร ภายในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ถนนพหลโยธิน เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900 โทร. 0-2940-5960-3 โทรสาร 0-2561-3028

เทคโนโลยีการปฏิบัติการฝนหลวงในปัจจุบัน

MODERN TECHNOLOGY FOR ROYAL RAINMAKING

อุปกรณ์วัดน้ำฝนอัตโนมัติ
Automatic Rain Gauges

- NASA GMS System

การปล่อยจากเมฆอุ่น
Warm Cloud Seeding Missions

การปล่อยจากเมฆเย็น
Cold Cloud Seeding Missions

- การตรวจอากาศทางกายภาพ**
Cloud Physics Observations
- Cloud Physics Research Aircraft (2-Super King Air-350)
 - Standard Instruments
 - 2D-C, 2D-P, FSSP, CCN Counter

เครื่องบินวิจัยเมฆอุ่นและเย็น
หรือเครื่องบินตรวจอากาศ

ระบบส่งข้อมูลทางดาวเทียม
Satellite Data Receiving Station

- NASA GMS System

การตรวจเมฆอุ่นด้วยเรดาร์ตรวจอากาศ
Weather Radar Observation

- S-Band Doppler Weather Surveillance Radar System

ศูนย์ปฏิบัติการ
Field Operations Center

- Remote Sensing Displays
- Forecasting Missions
- Cloud Seeding Missions
- Data Analysts

ศูนย์วิเคราะห์ข้อมูล
Analysis Center

- Computer Main Frame (MicroVax & Alpha Workstation)
- Data Base System
- Project Data Analysis Missions

ทีมงานวิจัย
Technical Staff

- Scientists, Meteorologists, Hydrologists, Engineers

ศูนย์ปฏิบัติการฝนหลวงในประเทศไทย
Tel/Fax : (062) 561-3028 E-mail: wair@rainmaking.tse.go.th

กรมอุตุนิยมวิทยา กระทรวงคมนาคม

กรมอุตุนิยมวิทยามีอำนาจหน้าที่ในการตรวจสภาพอากาศและปรากฏการณ์ธรรมชาติ การพยากรณ์อากาศและการเตือนภัยที่เกิดจากธรรมชาติ การให้บริการอุตุนิยมวิทยาในกิจกรรมต่าง ๆ การศึกษาและการวิจัยด้านอุตุนิยมวิทยา และภูมิฟิสิกส์ การร่วมมือและประสานงานกับองค์การอุตุนิยมวิทยาโลก องค์การการบินพลเรือนระหว่างประเทศ หน่วยงานอุตุนิยมวิทยา สถาบันวิทยาศาสตร์และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ

ประวัติกรมอุตุนิยมวิทยา

ถือกำเนิด

ในกองทัพเรือ โดยพลเรือเอกพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ ทรงนำวิชาการอุตุนิยมวิทยา มาสอนในโรงเรียนนายเรือ เมื่อ พ.ศ. 2449

เริ่มดำเนินงาน

ในกรมทตน้ำ กระทรวงเกษตราธิการ เมื่อ พ.ศ. 2466 และต่อมาปลายปีได้จัดตั้งเป็นแผนกอุตุนิยมศาสตร์และสถิติกองรักษาน้ำ กรมทตน้ำ (ปัจจุบันคือกรมชลประทาน)

โอนกิจการ

เป็นกองอุตุนิยมวิทยา สังกัดกรมอุทกศาสตร์ กองทัพเรือ เมื่อวันที่ 6 สิงหาคม 2479

ยกฐานะเป็นกรมอุตุนิยมวิทยา

เมื่อวันที่ 23 มิถุนายน 2548 โดยมีสถานที่ทำงาน อยู่ที่เลขที่ 612 ถนนสุขุมวิท ตำบลคลองตัน อำเภอพระโขนง จังหวัดพระนคร

โอนมาสังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี

เมื่อวันที่ 29 สิงหาคม พ.ศ. 2505

โอนมาสังกัดกระทรวงคมนาคม

เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2515

ย้ายสถานที่ทำงาน

ด้วยมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 19 และ 27 ธันวาคม พ.ศ. 2532 อนุมัติให้กรมอุตุนิยมวิทยาย้ายสถานที่ทำงาน อุปกรณ์ทางเทคนิค และบ้านพักจากสถานที่เดิมมายังสถานที่ปัจจุบัน โดยอนุมัติงบประมาณจำนวน 346 ล้านบาท ให้เป็นค่าก่อสร้างอาคารที่ทำการใหม่สูง 16 ชั้น รวมทั้งบ้านพักข้าราชการ โดยมีสถานที่ตั้งอยู่ที่ 4353 ถนนสุขุมวิท แขวงบางนา เขตบางนา กรุงเทพมหานคร 10260

หน้าที่และความรับผิดชอบ ของกรมอุตุนิยมวิทยา

กรมอุตุนิยมวิทยามีอำนาจหน้าที่ในการตรวจและรายงานสภาพอากาศและปรากฏการณ์ธรรมชาติ พยากรณ์อากาศและเตือนภัยที่เกิดจากธรรมชาติ ให้บริการด้านอุตุนิยมวิทยาแก่กิจการต่าง ๆ ศึกษาและวิจัยด้านอุตุนิยมวิทยา และภูมิฟิสิกส์ ร่วมมือและประสานงานด้านอุตุนิยมวิทยากับองค์การและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ

ให้แบ่งส่วนราชการออกเป็น 10 กอง ดังนี้

1. สำนักงานเลขานุการกรม
2. กองการศึกษาและวิจัย
3. กองการสื่อสาร
4. กองช่างเครื่องมือ
5. กองตรวจอากาศ
6. กองพยากรณ์อากาศ
7. กองภูมิอากาศ
8. กองอากาศการบิน
9. กองอากาศเกษตร
10. กองอุตุนิยมวิทยาอุทก

และมีการจัดตั้งศูนย์ฝึกอุตุนิยมวิทยาเป็นหน่วยงานภายในขึ้นตรงกับอธิบดีกรมอุตุนิยมวิทยา

สนามอุตุนิยมวิทยา

วงศ์ประภอบของการพยากรณ์อากาศ

สภาพลมฟ้าอากาศมีผลกระทบต่อการดำรงชีวิตประจำวันของมนุษย์เป็นอย่างมาก โดยเฉพาะในกรณีที่มีลักษณะอากาศร้าย การคาดการณ์สภาวะอากาศและการพยากรณ์อากาศที่ถูกต้องแม่นยำ รวดเร็วทันเหตุการณ์เป็นสิ่งที่ยุทธศาสตร์ชนต้องการ

ในการที่จะพยากรณ์อากาศได้นั้น ต้องมีองค์ประกอบที่สำคัญอยู่ 3 ประการ คือ :-

1. การตรวจอากาศ
2. การสื่อสารข้อมูลข่าวอากาศ
3. การวิเคราะห์ลักษณะอากาศ

การตรวจอากาศ

การตรวจอากาศนั้นกระทำเพื่อให้ได้ทราบถึงสภาวะอากาศปัจจุบัน ซึ่งประกอบด้วย การตรวจอากาศผิวพื้น การตรวจอากาศชั้นบน การตรวจอากาศทะเล การตรวจอากาศด้วยดาวเทียม เรดาร์ และการตรวจอากาศด้วยเครื่องมือตรวจอากาศอัตโนมัติ ซึ่งข้อมูลจากการตรวจอากาศภายในประเทศแต่เพียงอย่างเดียวนั้นไม่เพียงพอที่จะนำมาใช้ในการพยากรณ์อากาศของประเทศได้

การสื่อสารข้อมูลข่าวอากาศ

การสื่อสารข้อมูลข่าวอากาศเป็นการรับส่งข้อมูลที่ได้จากการตรวจอากาศ และการสื่อสารข้อมูลนั้นนับว่ามีความสำคัญต่อการพยากรณ์อากาศเป็นอย่างยิ่ง การพยากรณ์อากาศก็ไม่สามารถที่จะกระทำได้

ข้อมูลอุตุนิยมวิทยาที่ตรวจวัดได้จากสถานีอุตุนิยมวิทยาในส่วนภูมิภาค จะส่งมายังส่วนกลางผ่านระบบโทรคมนาคมอุตุนิยมวิทยา ข้อมูลและข่าวสารเหล่านี้จะนำมาใช้ในการวิเคราะห์และพยากรณ์อากาศต่อไป อย่างไรก็ตาม ข้อมูลอุตุนิยมวิทยาในประเทศนั้นไม่เพียงพอที่จะใช้เพื่อการพยากรณ์อากาศได้ เพราะระบบลมฟ้าอากาศนอกประเทศมีส่วนอย่างมากต่อสภาวะอากาศในประเทศไทยด้วย จึงต้องการแลกเปลี่ยนข้อมูลกับต่างประเทศ โดยผ่านทางระบบโทรคมนาคมรอบโลก (Global Telecommunication System-GTS) ซึ่งประเทศไทยได้รับเลือกให้เป็นศูนย์กลางการสื่อสารของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

การวิเคราะห์ลักษณะอากาศ

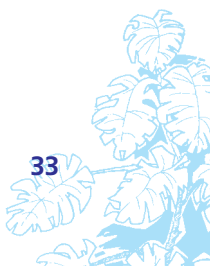
การวิเคราะห์ลักษณะอากาศเป็นการคาดการณ์ลักษณะของลมฟ้าอากาศ รวมทั้งปรากฏการณ์ธรรมชาติที่จะเกิดขึ้นล่วงหน้า กรมอุตุนิยมวิทยาจะทำการพยากรณ์อากาศทั่วประเทศ รวมทั้งในบริเวณอ่าวไทยและน่านน้ำใกล้เคียง และเฝ้าติดตามสภาวะอากาศร้ายและออกประกาศคำเตือน โดยจะแจ้งให้ทราบถึงบริเวณที่มีพายุลมแรง ฝนตกหนัก น้ำท่วมฉับพลัน ทะเลมีคลื่นลมแรง โดยแจ้งผ่านสื่อมวลชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและบรรเทาภัยพิบัติ

ข้อมูลข่าวสารอุตุนิยมวิทยาทั้งในและจากต่างประเทศจะนำมาใช้การวิเคราะห์สภาพอากาศในปัจจุบัน และคาดการณ์สภาพลมฟ้าอากาศในอนาคต การพยากรณ์อากาศแบ่งได้ตามระยะเวลาของการคาดการณ์ได้ดังนี้

- ปัจจุบันพยากรณ์ การคาดการณ์ลักษณะอากาศช่วงเวลาไม่เกิน 2 ชั่วโมง
 - การพยากรณ์ระยะสั้นมาก ไม่เกิน 12 ชั่วโมง
 - การพยากรณ์ระยะสั้น ไม่เกิน 3 วัน
 - การพยากรณ์ระยะปานกลาง ไม่เกิน 3-10 วัน
 - การพยากรณ์ระยะนาน เกินกว่า 10 วันขึ้นไป
- การพยากรณ์อากาศ ปัจจุบันกรมอุตุนิยมวิทยาใช้ข้อมูลจากพื้นที่ซึ่งครอบคลุมทวีปเอเชีย ทวีปแอฟริกาเป็นบางส่วน และบางส่วนของทวีปออสเตรเลีย

สอบถามข่าวอากาศ

โทร. 0-2399-4568-72, 0-2399-4012-14, 0-2565-3744
ฝ่ายเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ กรมอุตุนิยมวิทยา

เกณฑ์ที่ใช้ในการพยากรณ์อากาศ

จำนวนน้ำฝนที่ตกรวมระยะเวลา 24 ชั่วโมง

- ฝนตกวัดจำนวนไม่ได้ น้อยกว่า 0.1 มิลลิเมตร
- ☉ ฝนตกเล็กน้อย ปริมาณ 0.1-10.0 มิลลิเมตร
- ☉☉ ฝนตกปานกลาง ตั้งแต่ 10.1-35.0 มิลลิเมตร
- ☉☉☉ ฝนตกหนัก จำนวน 35.1-90.0 มิลลิเมตร
- ☉☉☉☉ ฝนตกหนักมาก 90.1 มิลลิเมตรขึ้นไป

พยากรณ์อากาศบริเวณที่มีฝนตก

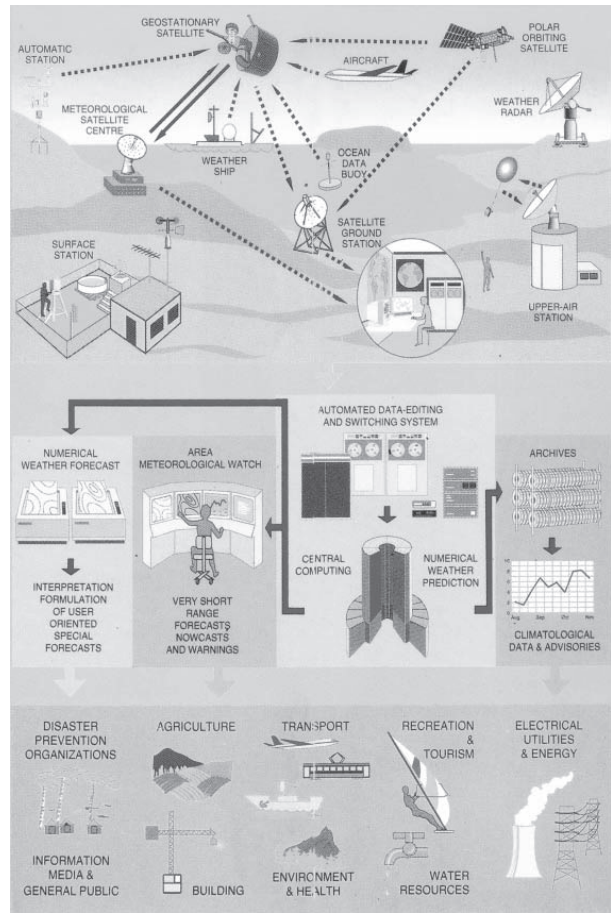
- ☁☔ เป็นแห่ง ๆ มีฝนไม่เกิน 20% ของพื้นที่
- ☁☔☔ กระจาย เกิน 20% แต่ไม่เกิน 40% ของพื้นที่
- ☁☔☔☔ เกือบทั่วไป เกิน 40% แต่ไม่เกิน 60% ของพื้นที่
- ☁☔☔☔☔ ทั่วไป เกิน 60% แต่ไม่เกิน 80% ของพื้นที่
- ☁☔☔☔☔☔ เป็นบริเวณกว้าง เกิน 80% ของพื้นที่ อยู่ในขอบเขตของพายุ

เกณฑ์อุณหภูมิของอากาศ

- ☺ อากาศร้อน ตั้งแต่ 35°C แต่ไม่เกิน 40°C
- ☺☹ อากาศร้อนจัด ตั้งแต่ 40°C ขึ้นไป
- ☹ อากาศเย็น น้อยกว่า 23°C ลงไปถึง 16°C
- ☹☹ อากาศหนาว น้อยกว่า 16°C ลงไปถึง 8°C
- ☹☹☹ อากาศหนาวจัด น้อยกว่า 8°C ลงไป

ลักษณะทะเล

- ทะเลเรียบ คลื่นสูงไม่เกิน 0.5 เมตร
- ☁ ทะเลมีคลื่นเล็กน้อย คลื่นสูง 0.5-1.25 เมตร
- ☁☁ ทะเลมีคลื่นปานกลาง คลื่นสูง 1.25-2.5 เมตร
- ☁☁☁ ทะเลมีคลื่นจัด คลื่นสูง 2.5-4 เมตร
- ☁☁☁☁ ทะเลมีคลื่นจัดมาก คลื่นสูง 4-6 เมตร
- ☁☁☁☁☁ ทะเลมีคลื่นคลื่นใหญ่ คลื่นสูง 6-9 เมตร
- ☁☁☁☁☁☁ ทะเลมีคลื่นใหญ่มาก คลื่นสูง 9-14 เมตร
- ☁☁☁☁☁☁☁ ทะเลมีคลื่นใหญ่และจัดมาก (ทะเลบ้า) คลื่นสูงเกินกว่า 14 เมตร

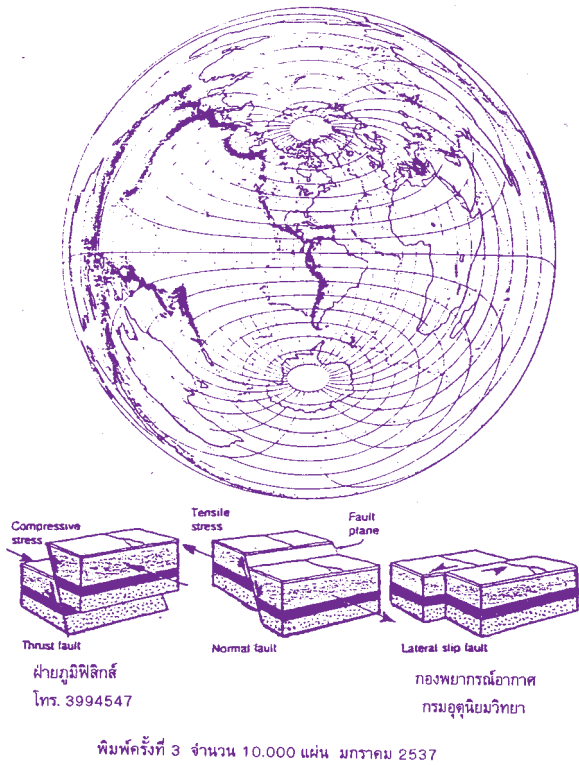

พายุหมุนเขตร้อน

- D พายุดีเปรสชัน ความเร็วลมสูงสุด ไกลศูนย์กลางไม่เกิน 34 นอต (น้อยกว่า 63 กิโลเมตร/ชั่วโมง)
- 6 พายุโซนร้อน ความเร็วลมสูงสุด ไกลศูนย์กลาง 34-64 นอต (63-118 กิโลเมตร/ชั่วโมง)
- พายุไต้ฝุ่น ความเร็วสูงสุดตั้งแต่ 64 นอต ขึ้นไป (มากกว่า 118 กิโลเมตร/ชั่วโมง)

เรื่องน่ารู้เกี่ยวกับแผ่นดินไหว

แผ่นดินไหว

โดยปกติเปลือกโลกมักอยู่ในภาวะกดดัน โดยมีพลังงานสะสมอยู่ตลอดเวลา อาจแสดงออกด้วยการเปลี่ยนแปลงรูปร่างหรือปริมาตรของมัน พลังงานที่สะสมอยู่ในเปลือกโลกเป็นสาเหตุให้เกิดการบิดงอ คดโค้ง และแตกหักของหิน เมื่อหินแตกออกเป็นแนวทำให้เกิดรอยเลื่อน (FAULT) การแตกหักหรือการเคลื่อนที่อย่างฉับพลันของรอยเลื่อน เป็นสาเหตุหลักของการเกิดแผ่นดินไหว ทั้งนี้แผ่นดินไหวอาจเกิดจากภูเขาไฟระเบิด เหมืองถล่ม อุกกาบาตตก หรือสาเหตุอื่น ๆ แต่แผ่นดินไหวที่เกิดจากสาเหตุทำนองนี้จะมีความสั่นสะเทือนในบริเวณแคบและมีขนาดเล็ก แผ่นดินไหวที่เกิดจากมนุษย์อาจเกิดจากการทดลองระเบิดนิวเคลียร์ใต้ดินการระเบิดเพื่อการสำรวจหรือเพื่อการก่อสร้าง บางครั้งอาจเกิดจากการกักเก็บน้ำในเขื่อน

เมื่อเกิดแผ่นดินไหวนั้น ผลกระทบของอาการสั่นสะเทือนจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง และทำให้เกิดบางสิ่งบางอย่างบนผิวพื้นโลก เช่น

1. การเคลื่อนที่ของแผ่นดิน (Ground Motion)
2. การตอบสนองของแผ่นดินต่อการสั่นสะเทือน (Ground response to shaking)
3. การยุบตัวของแผ่นดิน (Subsidence)
4. แผ่นดินถล่ม (Ground failure)
5. แผ่นดินเลื่อน (Landslide)
6. การขยายตัวของหิน (Rock dilatancy)
7. คลื่นใต้ทะเล (Seismic sea wave) หรือ Tsunami

การเคลื่อนไหวของแผ่นดิน

การเคลื่อนไหวของแผ่นดิน (ground motion) ขณะเกิดแผ่นดินไหว โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบริเวณศูนย์กลางเหนือจุดแผ่นดินไหว เป็นปรากฏการณ์ที่ซับซ้อน และมีผลปรากฏต่ออาคารหรือโครงสร้าง แสดงให้เห็นโครงสร้างเชิงซ้อนทางพลศาสตร์ (dynamically complex structure) ของสิ่งก่อสร้างเหล่านั้น ผลที่ตามมาคือการเคลื่อนไหวของแผ่นดินทำให้ความเค้นความเครียดที่แกว่งไกว (oscillatory stresses and strains) เกิดขึ้นกับโครงสร้างการเคลื่อนไหวที่สั่นสะเทือน (vibratory motion) รวมทั้งคุณสมบัติของสิ่งก่อสร้างนั้น ๆ เช่น ขนาด (size) รูปทรง (shape) วัสดุ (mass) ความแกร่ง (rigidity) การหน่วง (damping) เป็นส่วนประกอบร่วมกัน ตามกฎเกณฑ์ทั่วไปส่วนที่อ่อนแอที่สุดของโครงสร้างจะเสียหายก่อนส่วนอื่น ดังนั้นจึงมีการศึกษาวิชาวิศวกรรมแผ่นดินไหว (Earthquake Engineering) ศึกษาผลกระทบจากแรงของแผ่นดินไหว และหาวิธีทำให้โครงสร้างสามารถต้านแรงแผ่นดินไหวเพื่อลดภัยพิบัติให้ได้มากที่สุด

ประเภทของการสั่นสะเทือน

การสั่นสะเทือนของพิภพซึ่งบันทึกได้ด้วยเครื่องวัดความสั่นสะเทือน แบ่งออกเป็น

1. การสั่นสะเทือนชนิดต่อเนื่อง (Continuous disturbances)
 - 1.1 สิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้น (Artificial)
 - การจราจร (Traffic)
 - เครื่องจักร - เครื่องยนต์ (Machinery)
 - 1.2 เกิดขึ้นตามธรรมชาติ (Natural)
 - อุตุนิยมวิทยา (Meteorology) ได้แก่ พายุ ลม การเคลื่อนตัวของน้ำแข็ง
 - น้ำซึ่งอยู่ในอาการเคลื่อนไหว (Water in motion) ได้แก่ น้ำตก ธารน้ำ คลื่นหัวแตก

2. การสั่นสะเทือนเป็นครั้งคราว (Single disturbance)

2.1 สิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้น(ส่วนมากเกิดจากการระเบิด)

- การระเบิด (Blasting) ได้แก่ การระเบิดหินหรืองานสร้างถนน การระเบิดเพื่อสำรวจทางธรณีวิทยา
- การทดลองวัตถุระเบิด (explosives tests)
- การทิ้งระเบิดและการทดลองระเบิด (bombing and bomb test)

- การยิงปืน (gunfire)
- การระเบิดที่เกิดจากอุบัติเหตุร้ายใหญ่

2.2 เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ (รวมทั้งแผ่นดินไหว)

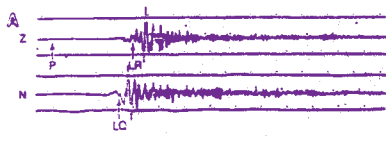
- การสั่นสะเทือนที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของเปลือกโลก (Tectonic shock)
- ภูเขาไฟระเบิด (Volcanic shocks)
- สาเหตุย่อย (Minor causes) ได้แก่
ถ้าพังทลาย (collapse of cave)
แผ่นดินเลื่อนทลาย (Large slides and slumps)
หินระเบิดหักพังในเหมือง (rockbursts in mines)
อุกกาบาตตกกระทบพื้นโลก (Meteorites)

ตัวอย่าง

คลื่นความสั่นสะเทือน

บันทึกด้วยเครื่อง

SEISMOGRAPH

ขนาดและความรุนแรงมีความหมายต่างกัน

ขนาด (MAGNITUDE) เป็นค่าของพลังงานที่แผ่นดินไหวปลดปล่อยออกมาในแต่ละครั้ง ผู้เสนอแนวความคิดเรื่องขนาดของแผ่นดินไหวคนแรกคือ “ริคเตอร์” (C.F. Richter) ชาวอเมริกัน เมื่อ พ.ศ. 2473 เราจึงนิยมเรียกว่า “ขนาดแผ่นดินไหวตามมาตราริคเตอร์” ขนาดมีหลายมาตรา ได้แก่

มาตราท้องถิ่น (Local Magnitude:ML) ใช้แสดงขนาดของแผ่นดินไหวในท้องถิ่นที่มีระยะทางไม่เกิน 10 องศา (1,200 กิโลเมตร)

มาตราคลิ้นหลัก (Body-wave Magnitude:MB) ใช้แสดงขนาดของแผ่นดินไหวที่คำนวณจากคลิ้นหลัก (คลิ้นพี) โดยทั่วไปใช้กับแผ่นดินไหวไกลที่มีระยะทางมากกว่า 1,200 กิโลเมตร

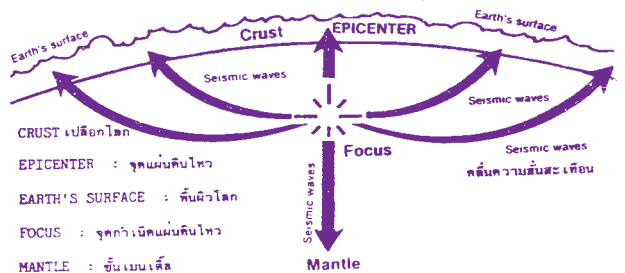
มาตราคลิ้นผิวพื้น (Surface-wave Magnitude:MS) ใช้แสดงขนาดของแผ่นดินไหวที่คำนวณคลิ้นผิวพื้น (คลิ้นเลิฟหรือคลิ้นเรย์เลห์) โดยทั่วไปใช้กับแผ่นดินไหวไกลที่มีความลึกไม่เกิน 50 กิโลเมตร

ความรุนแรง (INTENSITY) วัดจากความรู้สึกของคนและสัตว์หรือผลกระทบที่ขึ้นกับอาคารสิ่งก่อสร้าง สภาพภูมิประเทศที่เปลี่ยนไปเนื่องจากแผ่นดินไหว โดยเทียบหาอันดับความรุนแรงได้จากตารางสำเร็จที่บอกรายละเอียดของผลกระทบไว้เรียบร้อยแล้ว ความรุนแรงมีหลายมาตรา ได้แก่

มาตรารอสซี-ฟอเรน (Rossi-Forel:RF Scale) แบ่งออกเป็น 10 อันดับ

มาตราเจเอ็มเอ (Japan Meteorological Agency:JMA Scale) แบ่งออกเป็น 8 อันดับ (0-7)

มาตราเมอร์แคลลีที่ปรับปรุงแล้ว (Modified Mercalli:MM Scale) แบ่งออกเป็น 12 อันดับ (I-XII) ตั้งแต่อันดับ I เป็นแผ่นดินไหวที่ไม่สามารถรู้สึกได้นอกจากตรวจวัดได้ด้วยเครื่องตรวจแผ่นดินไหวเท่านั้น ไปจนถึงอันดับ XII เป็นแผ่นดินไหวที่ทำลายทุกสิ่งทุกอย่าง สำหรับประเทศไทยใช้มาตราวัดอันดับความรุนแรงตามมาตราเมอร์แคลลี

การตรวจแผ่นดินไหวในประเทศไทย

1. Strong Motion Accelerograph (SMA) : เป็นเครื่องมือที่ออกแบบให้วัดการสั่นสะเทือนที่รุนแรงเท่านั้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อหาค่าอัตราเร่งของพื้นดิน ซึ่งวิศวกรจะนำค่านี้ไปใช้ในการออกแบบการก่อสร้าง ขณะนี้มีติดตั้งตามเขื่อนใหญ่ ๆ บริเวณกรุงเทพมหานคร และบริเวณจังหวัดเชียงใหม่

2. Seimograph : เป็นเครื่องมือที่ออกแบบวัดความสั่นสะเทือนได้ทุกขนาด มีวัตถุประสงค์เพื่อคำนวณหาศูนย์กลางแผ่นดินไหวขนาด และความลึก

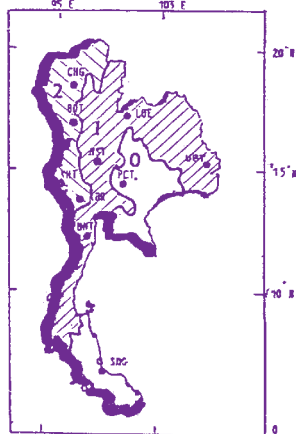
หลักการสร้างเครื่องวัดแผ่นดินไหว มี 4 ระบบ คือ

- ระบบวัดความสั่นสะเทือน (Seismometer)
- ระบบบันทึก (Recorder)
- ระบบขยาย (Magnification)
- ระบบเวลา (Timing)

เขตซึ่งได้รับผลกระทบจากแผ่นดินไหว

สถานีแผ่นดินไหวในประเทศไทย

1. เชียงใหม่ (GHG)
2. สงขลา (SNG)
3. ปากช่อง (PCT)
4. เขื่อนภูมิพล (BDT)
5. หนองพลับ (NNT)
6. เขื่อนเขาแหลม (KHT)
7. กาญจนบุรี (KBR)
8. นครสวรรค์ (NST)
9. เลย (LOE)
10. อุบลราชธานี (UBT)

เขตพื้นที่ 0 อาคารอาจสั่นไหวบ้างแต่ไม่มีอันตราย (no damage)

เขตพื้นที่ 1 อาคารอาจเสียหายบ้าง (minor damage)

เขตพื้นที่ 2 อาคารเสียหายปานกลาง (moderate damage)

การป้องกันและลดภัยพิบัติจากแผ่นดินไหว

การเตรียมพร้อม

- ควรมีถ่านไฟฉาย ไฟฉาย และกระเป๋าเตรียมไว้ในบ้าน และให้ทุกคนในบ้านทราบว่าเก็บอยู่ที่ไหน
- ควรศึกษาการปฐมพยาบาลขั้นต้น เพื่อใช้งานยามฉุกเฉิน
- ควรทราบตำแหน่งของวาล์วปิดก๊าซ วาล์วปิดน้ำ และตำแหน่งสะพานไฟฟ้าสำหรับตัดกระแสไฟฟ้า และให้ทุกคนในบ้านรู้จักวิธีปิดวาล์วและยกสะพานไฟฟ้า
- อย่าวางของหนักบนชั้นหรือหิ้งสูง ๆ เมื่อมีอาการสั่นไหว สิ่งของอาจตกลงมาเป็นอันตรายต่อคนภายในบ้าน
- ผูกเครื่องใช้ให้แน่นกับพื้นและยึดเครื่องประดับบ้านที่หนัก ๆ เช่น ยึดตู้ด้วยขามไว้กับผนัง
- ควรวางแผนการในกรณี que ทุกคนต้องพลัดพรากจากกันว่าจะกลับมารวมกันที่ไหนอย่างไร

เมื่อขณะเกิดแผ่นดินไหว

- อยู่อย่างสงบ ควบคุมสติ อย่าตื่นตกใจ ถ้าท่านอยู่ในบ้านก็ให้อยู่ในบ้าน ถ้าอยู่นอกบ้านก็ให้อยู่นอกบ้าน ส่วนใหญ่คนที่ได้รับบาดเจ็บเพราะวิ่งเข้าและออกจากบ้าน
- ถ้าท่านอยู่ในบ้าน ให้อยู่ในส่วนชองบ้านที่มีโครงสร้างแข็งแรง ให้อยู่ห่างจากหน้าต่างประตูที่จะออกข้างนอก
- ถ้าท่านอยู่ในที่โล่ง อยู่ให้ห่างจากเสาไฟฟ้าหรือสิ่งห้อยแขวนต่าง ๆ ที่อาจจะตกลงมา
- อย่าใช้เทียนไข ไม้ขีด หรือสิ่งทำให้เกิดเปลวไฟอื่น ๆ เพราะอาจมีก๊าซรั่วอยู่บริเวณนั้น
- ถ้าท่านกำลังขับรถหยุดรถ และอยู่ภายในรถจนกระทั่งการสั่นสะเทือนหยุดลง
- ห้ามใช้ลิฟท์โดยเด็ดขาดขณะที่เกิดแผ่นดินไหว
- หากอยู่ใกล้ชายทะเลให้ออกห่างจากฝั่ง เพราะอาจมีคลื่นขนาดใหญ่ซัดเข้าหาฝั่ง

เมื่ออาคารสั่นไหวสงบลง

- ควรตรวจตัวท่านเองและคนใกล้เคียงว่าได้รับบาดเจ็บหรือไม่ ให้ทำการปฐมพยาบาลขั้นต้นก่อน หากพบว่าบาดเจ็บมากให้นำส่งสถานพยาบาลต่อไป
- ควรรีบออกไปจากตึกที่เสียหาย เพื่อความปลอดภัยจากอาคารถล่มทับ
- ตรวจสอบน้ำ ก๊าซ และสายไฟฟ้า ถ้าพบส่วนที่เสียหายปิดวาล์วและยกสะพานไฟฟ้า
- ตรวจสอบก๊าซรั่วโดยการดมกลิ่น ถ้าได้กลิ่นก๊าซให้เปิดหน้าต่างและประตูทุกบาน แล้วออกนอกร้านและไปแจ้งเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง
- เปิดวิทยุฟังคำแนะนำฉุกเฉิน อย่าใช้โทรศัพท์ถ้าไม่จำเป็น เพราะอาจจะถูกใช้ส่งข่าว
- อย่านั่งน้ำล้างโถส้วมจนกว่าจะตรวจว่ามีสิ่งตกค้างอยู่ในท่อระบายหรือไม่
- สวมรองเท้าหุ้มส้น เพื่อป้องกันเศษแก้วและสิ่งหักพังที่มึนแฉะ

ศูนย์วิจัยข้าว ปทุมธานี

สถาบันวิจัยข้าว

กรมวิชาการเกษตร

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ศูนย์วิจัยข้าว ปทุมธานี

หน้าที่และความรับผิดชอบ

มีหน้าที่ศึกษา ค้นคว้า วิจัยเกี่ยวกับเรื่องข้าวแบบสหสาขาวิชา เพื่อใช้ในการแก้ไขปัญหา และเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตข้าวและเมล็ดพันธุ์ข้าว สำหรับเกษตรกรในพื้นที่รับผิดชอบ 15 จังหวัดของภาคกลาง และภาคตะวันออก โดยดำเนินการร่วมกับสถานีทดลองข้าวในเครือข่าย มีการถ่ายทอดเทคโนโลยี และการให้บริการทางวิชาการแก่ เกษตรกร และบุคคลทั่วไป ทั้งภาครัฐและเอกชน ประสานงาน และร่วมปฏิบัติงานวิชาการกับศูนย์วิจัยข้าว และสถานีทดลองข้าวอื่น ๆ รวมทั้งหน่วยงานต่าง ๆ ภายใน และต่างประเทศ

ประวัติ

เป็นสถานีทดลองข้าวแห่งแรกของประเทศไทย ตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2459 ชื่อ **นาทดลองคลองรังสิต**

สังกัดกรมเพาะปลูก โดยมี **พระยาโกษากร (ตรี มลินทสูต)** เป็นหัวหน้าคนแรก ต่อมาเปลี่ยนชื่อเป็น **สถานีทดลองข้าวรังสิต** สังกัดกรมการข้าว ในปี พ.ศ. 2496 และสังกัดกรมวิชาการเกษตร ในปี พ.ศ. 2515 จากนั้นกรมวิชาการเกษตรได้มีการปรับปรุงโครงสร้างใหม่ตามโครงการวิจัยเกษตรแห่งชาติ สถานีทดลองข้าวรังสิต ได้รับการยกฐานะเป็น **ศูนย์วิจัยข้าวปทุมธานี** เมื่อปี พ.ศ. 2526

ที่ตั้ง

ตั้งอยู่ที่ หมู่ที่ 1 คลอง 6 ตำบลรังสิต อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี มีพื้นที่ทั้งหมด 1,007 ไร่ 1 งาน 45 ตารางวา สภาพทั่วไปเป็นที่ราบ สูงจากระดับน้ำทะเลปานกลาง 0.4-2.1 เมตร ตั้งอยู่บนเส้นทางที่ 14 อองศา 01 ลิปดาเหนือ และเส้นทางที่ 100 อองศา 41 ลิปดาตะวันออก ลักษณะดินเป็นดินเปรี้ยว ชุดดินองครักษ์ กรวดจัด (ความเป็นกรดต่าง 3.9-4.2) จำนวนวันฝนตกเฉลี่ย 90 วันต่อปี ปริมาณฝนตกเฉลี่ย 1,330 มิลลิเมตรต่อปี อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ยตลอดปี 32.1 องศาเซลเซียส อุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ยตลอดปี 22.2 องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ย 74.8 เปอร์เซ็นต์

อัตรากำลัง ปี 2543

ข้าราชการ					ลูกจ้าง	
วุฒิการศึกษา						
เอก	โท	ตรี	ต่ำกว่าปริญญาตรี	รวม	ลูกจ้างประจำ	ลูกจ้างชั่วคราว
6	22	31	13	72	58	213

การแบ่งสายงาน

ศูนย์วิจัยข้าวปทุมธานี มีการแบ่งสายงานและหน้าที่ความรับผิดชอบดังนี้

ฝ่ายอำนวยการ

มีหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารงานทั่วไป การจัดการไร่นา รวมทั้งการจัดทำแผนงานทางวิชาการ และงบประมาณของศูนย์ จัดระบบห้องสมุดและระบบการเก็บข้อมูล การพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยี ตลอดจนการประสานงานกับหน่วยงานอื่น

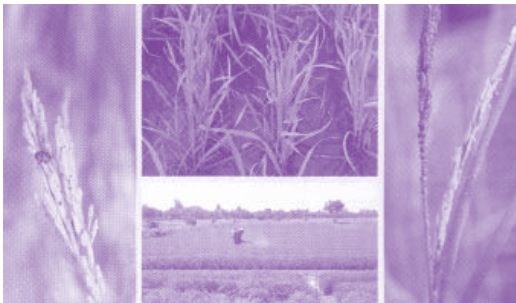
กลุ่มพืชศาสตร์

มีหน้าที่ศึกษา วิจัย ด้านพืชศาสตร์ เน้นหนักทางข้าวนาสวน โดยศึกษาวิจัยและพัฒนาด้านปรับปรุงพันธุ์ พันธุศาสตร์ สรีรวิทยาพันธุ์พืช และการใช้เทคโนโลยีชีวภาพ เพื่อให้ได้พันธุ์ข้าวดี ผลผลิตสูง มีคุณภาพเมล็ดดี ตรงตามความต้องการของตลาดต้านทานต่อโรคแมลงที่สำคัญ หรือทนต่อดินที่มีปัญหา และสภาพแวดล้อมที่ไม่เหมาะสม

กลุ่มปรับปรุงการผลิต

มีหน้าที่ศึกษา วิจัยด้านปรับปรุงการผลิต เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตข้าว รวมทั้งพืชอื่นในระบบการปลูกพืชที่มีข้าวเป็นพืชหลัก โดยทำการวิจัยด้านเขตกรรม ปฐพีวิทยา วิทยาการวัชพืช สรีรวิทยาการผลิต การจัดการน้ำ และการทำการเกษตร แนวทางการเกษตรยั่งยืน เพื่อให้ได้ผลผลิตและผลตอบแทนสูงสุด

กลุ่มอารักขาพืช

มีหน้าที่ศึกษา วิจัย ด้านอารักขาพืช โดยศึกษาวิจัย และพัฒนาด้านการควบคุมและการป้องกันกำจัดโรคแมลง และสัตว์ศัตรูข้าว ในระบบนิเวศต่าง ๆ โดยเน้นการ

บริหารศัตรูพืช เพื่อรักษาเสถียรภาพของผลผลิตให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพและปลอดภัยต่อผู้บริโภค ตลอดจนลดมลภาวะที่เป็นพิษต่อสภาพแวดล้อม

กลุ่มวิทยาการหลังการเก็บเกี่ยว

มีหน้าที่ศึกษา วิจัยด้านวิทยาการหลังการเก็บเกี่ยวของข้าวเพื่อให้ได้ข้าวคุณภาพดี มุ่งเน้นลดการสูญเสียทั้งด้านปริมาณและคุณภาพข้าว ทั้งก่อนและหลังการเก็บเกี่ยวเพื่อให้ได้วิทยาการที่เหมาะสมในการเก็บเกี่ยว นวดตากเก็บรักษา ตลอดจนการแปรสภาพและการพัฒนาผลิตภัณฑ์

กลุ่มวิทยาการเมล็ดพันธุ์

มีหน้าที่ศึกษา วิจัย ด้านวิทยาการเมล็ดพันธุ์ และผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว โดยศึกษา วิจัย และพัฒนา ด้านการผลิตเมล็ดพันธุ์ให้ตรงตามพันธุ์ และตามมาตรฐานเมล็ดพันธุ์ ตรวจสอบมาตรฐานเมล็ดพันธุ์ ศึกษาสรีรวิทยา ด้านเมล็ดพันธุ์ รวมทั้งการเก็บรักษาให้ได้เมล็ดพันธุ์ที่มีคุณภาพดีและได้มาตรฐาน

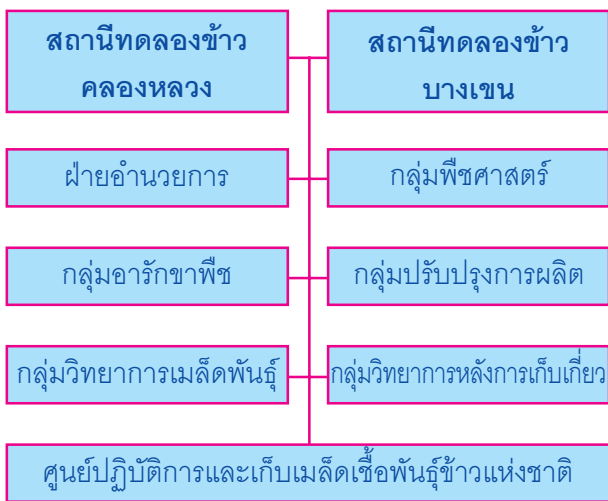

ศูนย์ปฏิบัติการและเก็บเมล็ดเชื้อพันธุ์ข้าวแห่งชาติ

มีหน้าที่ศึกษาวิจัยและพัฒนาด้านแหล่งทรัพยากรพันธุ์ข้าวและธัญพืชเมืองหนาว รวมทั้งพืชอื่น ๆ โดยการรวบรวมและอนุรักษ์เชื้อพันธุ์ การประเมินคุณค่าและการพัฒนาแหล่งพันธุกรรม เพื่อป้องกันการสูญพันธุ์และเพื่อการนำมาใช้ในการพัฒนาพันธุ์ใหม่ ตลอดจนการจัดทำแบบลายพิมพ์เอกลักษณ์ของพันธุ์ข้าว

ศูนย์วิจัยข้าวปทุมธานี

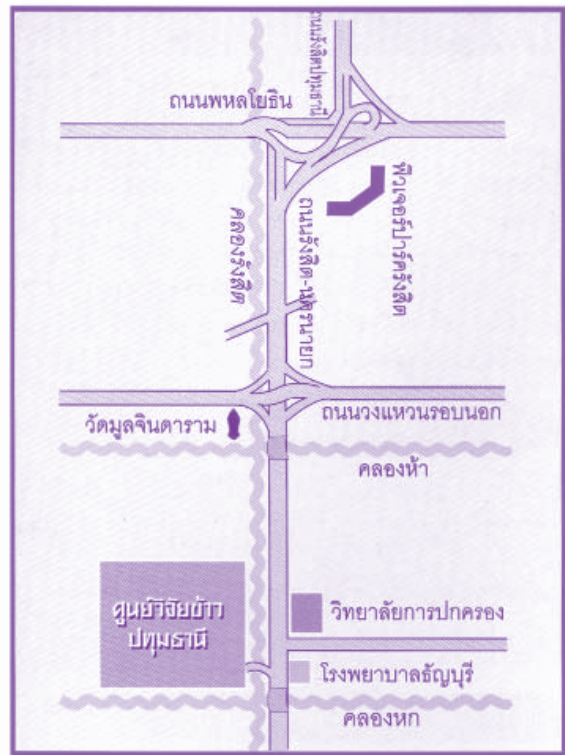

สถานที่ดูชม

โมมิ ประติมากรรมเมล็ดข้าวป่าทำด้วยเหล็กไว้สนิมที่ยาวที่สุดในโลก

โครงการระบบเกษตรผสมผสาน ตามแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่ในเขตพื้นที่ดินเปรี้ยว

การอนุรักษ์ทรัพยากรข้าวป่าในสภาพธรรมชาติ

ที่ตั้ง ศูนย์วิจัยข้าวปทุมธานี และสถานีทดลองข้าวเครือข่าย ศูนย์วิจัยข้าวปทุมธานี

หมู่ที่ 1 ตำบลรังสิต อำเภอรัญนบุรี จังหวัดปทุมธานี 12110
โทร. 0-2577-1688-9 โทรสาร 0-2577-1300

สถานีทดลองข้าวคลองหลวง

หมู่ที่ 13 ตำบลคลองหนึ่ง อำเภอกองหลวง จังหวัดปทุมธานี 12120
โทร. 0-2529-0713 โทรสาร 0-2529-0713

สถานีทดลองข้าวบางเขน

หมู่ที่ 3 แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900
โทร. 0-2579-0141-2, 0-2579-0151-7 ต่อ 248 โทรสาร 0-2940-5530

โรงงานผลิตน้ำบางเขน

ด้วยน้ำใสสะอาด กับการใส่ใจ ในทุกขั้นตอน

การประปานครหลวง (Metropolitan Waterworks Authority)

ด้วยน้ำใสสะอาดกับการใส่ใจในทุกขั้นตอน

การประปานครหลวงก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 16 สิงหาคม 2510 โดยการรวมกิจการของกองประปากรุงเทพ

การประปาธนบุรี การประปานครบุรี และการประปาสมุทรปราการ เข้าเป็นหน่วยงานเดียวกันโดยมีโรงงานผลิตน้ำหลักที่สำคัญ ได้แก่ โรงงานผลิตน้ำบางเขน ถนนประชาชื่น โรงงานผลิตน้ำสามเสน ถนนพระราม 6 โรงงานผลิตน้ำธนบุรี ถนนจรัญสนิทวงศ์และโรงงานผลิตน้ำมหาสวัสดิ์ ถนนตลิ่งชัน-สุพรรณบุรี สำหรับแหล่งน้ำดิบที่นำมาผลิตเป็นน้ำประปา เป็นน้ำดิบผิวดินที่มีคุณสมบัติเหมาะสมต่อการผลิตน้ำประปา มีปริมาณเพียงพอกับความต้องการตลอดปี สามารถส่งมายังโรงงานผลิตน้ำได้โดยสะดวกและประหยัด สำหรับโรงงานผลิตน้ำบางเขนใช้น้ำดิบจากแม่น้ำเจ้าพระยาที่สถานีสูบน้ำดิบสำแล ตำบลบางกระแชง อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี โดยสูบน้ำส่งมายังโรงงานผลิตน้ำบางเขนทางคลองส่งน้ำดิบ หรือคลองประปา เป็นระยะทางประมาณ 18 กิโลเมตร และส่งต่อไปตามคลองประปาเลียบบถนนประชาชื่น ตัดออกถนนพระรามที่ 6 จนถึงโรงงานผลิตน้ำสามเสน รวมระยะทางทั้งหมดประมาณ 30 กิโลเมตร

กรรมวิธีการผลิตน้ำประปาของโรงงานผลิตน้ำบางเขน

เนื่องจากน้ำมีความสำคัญต่อการดำรงอยู่ของทุก ๆ ชีวิต การผลิตน้ำประปาเพื่อบริโภคหรืออุปโภคจึงต้องมีความสะอาดปลอดภัย โดยในกระบวนการผลิตและการส่งจ่ายน้ำ ไปสู่ประชาชนของการประปานครหลวง จะมีการควบคุมคุณภาพ ด้วยความพิถีพิถันในทุกขั้นตอน น้ำประปาผลิตขึ้นโดยวิธีการตกตะกอน การกรอง และการฆ่าเชื้อโรค ซึ่งมีขั้นตอนที่สำคัญดังนี้

1. การปรับปรุงคุณภาพน้ำดิบ

ขณะนี้ น้ำดิบไหลมาตามคลองประปา น้ำดิบจะสัมผัสอากาศและแสงแดด แล้วจะตกตะกอนตามธรรมชาติทำให้คุณภาพน้ำดีขึ้น ในระหว่างนั้นจะมีการกำจัดตะกอน เศษไม้ สาหร่าย ถูพลาสติก ด้วยตะแกรงหยาบและตะแกรงละเอียดกันไว้ที่หน้าสถานีสูบน้ำดิบ เพื่อป้องกันไม่ให้วัสดุเหล่านี้เข้าสู่กระบวนการผลิตน้ำประปา

2. การเติมสารเคมี

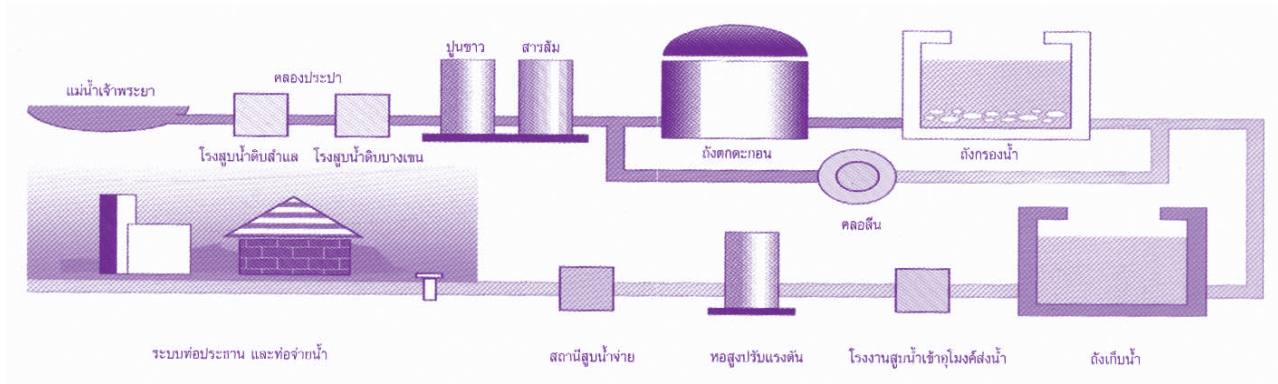
ก่อนน้ำดิบจากคลองประปาจะถูกสูบส่งเข้าสู่ถังตกตะกอนจะมีการเติมสารเคมี ในท่อลำเลียงน้ำดิบคือ ปูนขาว (Lime) เรียกว่า Pre-lime เพื่อปรับสภาพให้มีความเป็นด่างในน้ำดิบ ช่วยให้สารส้มทำปฏิกิริยาดีขึ้น และคลอรีน (Chlorine) เรียกว่า การเติมคลอรีนก่อนบำบัด (Pre-chlorination) เพื่อกำจัดตะไคร่ กลิ่น สี ในน้ำดิบ

นอกจากนี้ยังมีการเติมสารส้ม (Alum) เพื่อการตกตะกอนในท่อแยกเข้าสู่ถังตกตะกอน ในอัตราส่วนที่พอเหมาะพอดี ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับคุณภาพของน้ำดิบในแต่ละฤดูกาล ซึ่งในช่วงฤดูน้ำหลากที่น้ำดิบมีความขุ่นสูงอาจจะมีการเติมสารช่วยเร่งการตกตะกอน (Poly-electrolite) อีกด้วย

กรรมวิธีการผลิตน้ำประปา โรงงานผลิตน้ำบางเขน

3. การตกตะกอน

เมื่อเติมสารเคมีแล้วน้ำดิบจะไหลเข้าสู่ถังตกตะกอน (Clarifier) ในขั้นตอนนี้สารเคมีจะถูกกวนให้สัมผัสและทำปฏิกิริยากับตะกอน หรือความขุ่นที่อยู่ในน้ำ จับเป็นก้อนเล็ก ๆ แล้วค่อย ๆ มีขนาดโตขึ้น ตกลงสู่ก้นถัง เหลือแต่น้ำใสไหลไปยังบ่อกรอง (Filter) สำหรับระยะเวลาที่ใช้ในการตกตะกอนจะใช้เวลาประมาณ 2 ชั่วโมง ความขุ่นของน้ำที่ออกจากถังตกตะกอนจะมีค่าความขุ่นไม่เกิน 5 หน่วยความขุ่น NTU. (Nephelometric Turbidity Unit)

4. การกรอง

น้ำที่ผ่านการตกตะกอนแล้วจะไหลมายังบ่อกรองน้ำ ซึ่งมีผังก้านแอนทราไซด์และทรายกรองเป็นสารกรอง มีหัวกรอง (Filter Nozzle) เพื่อกรองเอาตะกอนที่ละเอียดออกอีกครั้งหนึ่ง น้ำที่ผ่านการกรองแล้วจะใสมาก มีความขุ่นไม่เกิน 2 หน่วยความขุ่น ถังกรองที่ใช้เป็นแบบชนิดกรองเร็ว เมื่อใช้งานได้ประมาณ 48 ชั่วโมง จะต้องมีการล้างกลับ (Back Wash) โดยการพ่นลมและน้ำขึ้นมาจากใต้บ่อกรอง เพื่อให้ทรายขยายตัว และให้ตะกอนที่อยู่ติดหน้าผิวทราย ไหลตามน้ำออกไป ใช้เวลาในการล้างประมาณ 15 นาทีต่อ 1 บ่อ

5. การฆ่าเชื้อโรค

น้ำที่ได้นี้อาจยังมีแบคทีเรียหลงเหลืออยู่ จึงต้องมีการฆ่าเชื้อโรค เพื่อให้มีความปลอดภัยต่อการบริโภค โดยจะเติมคลอรีนเป็นสารฆ่าเชื้อโรค (Post-chlorination) เนื่องจากสามารถฆ่าเชื้อโรคได้เกือบทุกชนิดและจะทำลายสารอินทรีย์ กลิ่น สี และเหล็กได้ ที่สำคัญยังมีคลอรีนคงเหลือ (Free Residual Chlorine) ติดไปกับน้ำเพื่อฆ่าเชื้อโรค ที่อาจปนเปื้อนเข้ามาในภายหลัง ให้ได้ตามมาตรฐานน้ำดื่มขององค์การอนามัยโลก (WHO) อีกด้วย

6. การปรับปรุงคุณภาพน้ำประปา

หลังจากการฆ่าเชื้อโรคแล้วจะมีการเติมปูนขาว (Post-lime) ลงไปอีกเล็กน้อยเพื่อปรับสภาพความเป็นกรด-ด่าง ให้มีฤทธิ์เป็นด่างเล็กน้อยเพื่อป้องกันการกัดกร่อนของเส้นท่อประปาที่จะส่งลำเอียง

7. การสูบน้ำจ่ายน้ำประปา

น้ำประปาที่ผลิตได้ จะถูกสูบส่งเข้าคูเมืองส่งน้ำ และท่อส่งน้ำขนาดใหญ่ไปยังสถานีสูบน้ำจ่ายน้ำตามย่านชุมชนต่าง ๆ แล้วสูบน้ำจ่ายเข้าเส้นท่อประปา และเส้นท่อจ่ายน้ำเพื่อบริการประชาชนต่อไป

8. การควบคุมคุณภาพน้ำ

น้ำจากคลองส่งน้ำดิบ น้ำในระบบผลิต น้ำประปาในระบบจ่าย จะได้รับการตรวจสอบวิเคราะห์คุณภาพโดยละเอียดถี่ถ้วนอย่างสม่ำเสมอจากนักวิทยาศาสตร์ โดยเฉพาะมาตรฐานด้านกายภาพ เคมี และแบคทีเรีย เพื่อควบคุมให้ได้มาตรฐานน้ำดื่มก่อนที่จะสูบน้ำจ่ายบริการประชาชน นอกจากนี้ ยังมีการตรวจสอบคุณภาพน้ำในระบบเส้นท่อประปาตามจุดต่าง ๆ ภายในเขตบริการตลอดเวลา หากพบว่ามีข้อบกพร่องหรือคุณภาพน้ำ ตอนใดเปลี่ยนแปลงได้ทำการตรวจสอบหาสาเหตุ และแก้ไขทันที

จากขั้นตอนในการผลิตน้ำประปาจะเห็นได้ว่าการประปานครหลวง ให้ความสำคัญต่อคุณภาพน้ำประปา ก่อนที่จะส่งให้กับประชาชนเพื่อสุขภาพอนามัยและความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ดังนั้นประชาชนผู้ใช้น้ำควรจะได้ใช้น้ำประปาอย่างมีคุณค่าเพื่อที่จะได้มีหลักประกันในการมีน้ำประปาไว้ใช้ต่อไปเพื่อลูกหลาน

10 ข้อดีการใช้น้ำประปาอย่างรู้คุณค่า

1. การอาบน้ำ

การอาบน้ำด้วยฝักบัว จะทำให้สิ้นเปลืองน้ำน้อยที่สุดถ้าฝักบัวยังเล็กยิ่งทำให้ประหยัดน้ำ และไม่ควรถูกเปิดน้ำทิ้งไว้ในขณะถูสบู่ การอาบน้ำด้วยอ่างอาบน้ำ จะใช้น้ำถึงครั้งละ 110 ลิตร ถ้าอาบน้ำด้วยฝักบัวจะใช้เพียงไม่เกิน 20 ลิตร

2. การแปรงฟัน

ควรใช้แก้วหรือขันรองน้ำมาใช้ในการแปรงฟัน และล้างแปรงแต่ละครั้ง ซึ่งจะใช้น้ำเพียง 1-2 แก้วก็พอ การแปรงฟันและล้างแปรงโดยตรงจากก๊อก ถ้าเปิดทิ้งไว้ จะทำให้สูญเสียน้ำถึง 9 ลิตรต่อนาที

3. การโกนหนวด

เมื่อโกนหนวดแล้วจึงใช้กระดาษชำระเช็ดออกที่หนึ่งก่อน แล้วจึงใช้น้ำใส่แก้วมาชำระล้างอีกครั้ง และควรล้างมีดโกนโดยการจุ่มล้างในแก้วหรือขัน จะทำให้สิ้นเปลืองน้ำน้อยกว่าการล้างโดยตรงจากก๊อก

4. ห้องสุขา

ถ้าเป็นห้องน้ำชายอย่างเดียวหรือชาย-หญิงร่วมกัน ควรติดตั้งโถปัสสาวะชายไว้ด้วยแยกจากโถอุจจาระ เพราะการใช้น้ำชำระล้างปัสสาวะจะใช้น้ำน้อยกว่าอุจจาระมาก และโถส้วมแบบตักกราดจะสิ้นเปลืองน้ำน้อยกว่าแบบชักโครกหลายเท่า ถ้าจำเป็นต้องใช้ชักโครกควรติดตั้งโถปัสสาวะและโถส้วม แยกจากกัน

5. การล้างอาหาร-ผัก-ผลไม้

ควรรองน้ำใส่ภาชนะเท่าที่จำเป็นในการล้างแต่ละครั้ง แทนการเปิดก๊อกล้างโดยตรง ซึ่งจะทำให้สิ้นเปลืองน้ำมากกว่าจะล้างได้สะอาด และถ้าเป็นภาชนะที่ยกย้ายได้อาจจะนำไปใช้รดน้ำต้นไม้ได้ด้วย

6. การล้างจาน-ชามและภาชนะต่าง ๆ

ควรรวบรวมให้มีปริมาณมากพอ แล้วใช้กระดาษชำระเช็ดคราบสกปรกไปที่หนึ่งก่อน ก่อนที่จะล้างพร้อมกัน ในอ่าง จะทำให้สิ้นเปลืองน้ำน้อยและใช้เวลาล้างน้อยลงด้วยการล้างโดยตรงจากก๊อกจะทำให้สิ้นเปลืองน้ำมากกว่าโดยสิ้นเปลืองน้ำประมาณ 9 ลิตรต่อนาที

7. การเช็ดถูพื้น

ควรใช้ภาชนะรองน้ำ และชักล้างอุปกรณ์ในภาชนะ ก่อนที่จะนำไปเช็ดถู จะใช้น้ำน้อยกว่า การใช้สายยางฉีดล้างพื้นทำความสะอาดโดยตรง

8. การซักผ้า

ถ้าซักผ้าด้วยมือ ควรแช่ผ้าไว้กับน้ำผงซักฟอกระยะหนึ่งก่อนทำการซัก จะทำให้สิ่งสกปรกออกง่าย อย่าซักโดยการเปิดให้น้ำไหลล้น ภาชนะทิ้งตลอดเวลาจะทำให้สิ้นเปลืองน้ำมากถึง 9 ลิตร ต่อนาที และน้ำสุดท้ายของการซัก สามารถนำไปใช้เช็ดดูบ้าน หรือนำไปใช้รดน้ำต้นไม้ใหญ่ก็ได้

9. การรดน้ำต้นไม้

ควรใช้น้ำใส่บัวรดน้ำ ไม่ควรใช้สายยางต่อจากก๊อกโดยตรง จะทำให้สิ้นเปลืองน้ำมากเกินไป เพราะต้นไม้ส่วนใหญ่ต้องการน้ำพอดี ๆ เท่านั้น และควรรดน้ำต้นไม้ช่วงเช้าหรือเย็น

10. การล้างรถ

ควรใช้ไม้ชนไก่ถูบฝุ่นออกก่อน แล้วจึงล้างรถโดยรองน้ำใส่ถังนำมาเช็ดล้างอีกครั้ง ไม่ควรใช้สายยางฉีดล้างโดยตรงจะทำให้สิ้นเปลืองน้ำมาก และยังทำให้รถฝูเร็วด้วย

ข้อเสนอแนะในการใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ

1. ควรดัดแปลงการรดน้ำต้นไม้ สนามหญ้า ให้น้อยลง หรือเปลี่ยนรูปแบบของสนามใหม่ เช่น ใช้น้ำและหินแต่งสนามแทนการปลูกหญ้า
2. หากบ้านใดมีพื้นที่กว้าง ควรขุดบ่อต้นใกล้บริเวณที่คิดว่าจะมีน้ำซึมจากดินขึ้นมาไว้ใช้รดน้ำต้นไม้
3. จัดเตรียมภาชนะเก็บกักตุนน้ำ สำรองไว้ใช้ให้ได้อย่างน้อย 1 วัน เพื่อป้องกันกรณีฉุกเฉินน้ำไม่ไหล
4. นำน้ำที่ใช้แล้ว เช่น น้ำสุดท้ายในการซักผ้า กลับมาใช้ในการถูบ้าน ล้างห้องน้ำ
5. สำรวจท่อรั่วภายในบ้าน ตรวจก๊อกน้ำและสุขภัณฑ์ต่าง ๆ ให้อยู่ในสภาพการใช้งานได้ดี ไม่มีการรั่วไหล ป้องกันการสูญเสียน้ำโดยเปล่าประโยชน์

การประปาเมืองสุราษฎร์ธานี เพื่อประชาชน

วิธีการตรวจสอบท่อรั่วภายใน

1. ปิดก๊อกน้ำทุกตัวภายในบ้าน
2. ดูตัวเลขในมาตรวัดน้ำ
3. สังเกตดูการเคลื่อนไหวของตัวเลข
4. ถ้าหากไม่มีท่อแตกรั่ว มาตรจะไม่เดินและตัวเลขก็จะอยู่ที่ไม่เคลื่อนไหว

การตรวจสอบท่อแตกรั่วใต้ผิวดิน

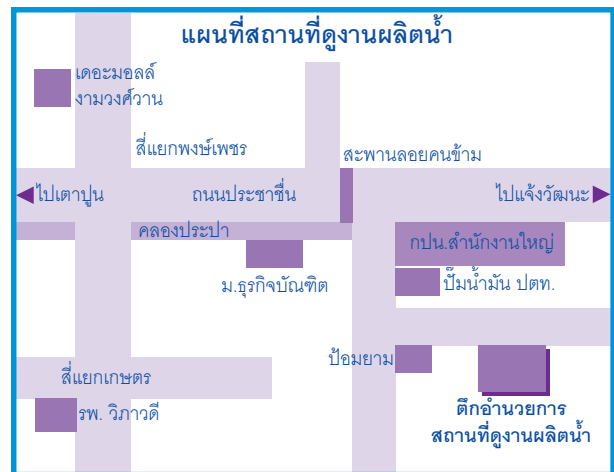
1. พื้นดินในบริเวณที่ท่อแตกรั่วจะทรุดต่ำกว่าที่อื่น และพื้นดินจะเปียกและตลอดเวลา หรือต้นไม้เจริญเติบโตเขียวชอุ่ม
2. น้ำจะไหลอ่อนกว่าปกติ

ข้อเตือนใจ

โปรดระลึกไว้เสมอว่า การใช้น้ำประปาในแต่ละครั้งนั้น ถ้าท่านใช้น้ำอย่างสิ้นเปลืองมากเท่าใด ยิ่งก่อให้เกิดปัญหาน้ำเสียมากขึ้นเท่านั้น และการบำบัดน้ำเสียนั้นต้องผ่านขั้นตอนมากมาย อีกทั้งต้องเสียค่าใช้จ่ายเป็นอย่างมากด้วย

น้ำประปา 1 คิว (ลูกบาศก์เมตร) มีปริมาณเท่ากับ 1,000 ลิตร

การประสานครหลวง โทร. 1125

จัดทำโดย สำนักงานประชาสัมพันธ์ การประปานครหลวง ปี 2543
400 ถนนประชาชื่น เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ 10210
โทรศัพท์ : 0-2504-0123 โทรสาร : 0-2503-9456
400 Prachachuen Rd., Laksi, Bangkok, 10210 Thailand.
Tel : (662) 504-0123 Fax : (662) 503-9456
E-mail : mwa1125@water.mwa.or.th
<http://www.mwa.or.th>

สถานแสดงพันธุ์ปลาน้ำจืด

FRESHWATER FISH AQUARIUM

กรมประมง
DEPARTMENT OF FISHERIES
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
MINISTRY OF AGRICULTURE AND CO-OPERATIVES

ประวัติสถานแสดงพันธุ์ปลาน้ำจืด

เมื่อวันที่ 29 กันยายน พ.ศ. 2521 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ พร้อมด้วยสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ฯ ได้เสด็จพระราชดำเนิน ทรงเปิดสถานแสดงพันธุ์ปลาน้ำจืด ซึ่งนับว่าเป็น พระมหากรุณาธิคุณอย่างสูงสุดสำหรับกรมประมง สถานแสดงพันธุ์ปลาน้ำจืด แห่งนี้ กรมประมงสร้างขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อใช้เป็นสถานที่แสดงพันธุ์ปลาน้ำจืดของประเทศไทย
2. เพื่อปลูกฝังความรู้และทัศนคติอันดีงาม ทางด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์น้ำ
3. เพื่อเป็นการแนะแนวทางการพัฒนาอาชีพ การเลี้ยงพันธุ์ปลาน้ำจืด
4. เพื่อเป็นที่ศึกษาค้นคว้าด้านวิชาการเกี่ยวกับปลา และสัตว์น้ำอื่น ๆ

สถานแสดงพันธุ์สัตว์น้ำ กรุงเทพฯ เป็นหน่วยงานหนึ่งของสถาบันวิจัยสัตว์น้ำสวยงามและสถานแสดงพันธุ์ สัตว์น้ำ กรมประมง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ สร้างขึ้น ตามข้อตกลงร่วมมือระหว่างรัฐบาลไทยและรัฐบาล แคนาดา ซึ่งลงนามในสนธิสัญญากันในปี พ.ศ. 2516 กรมประมงได้รับงบประมาณหมวดค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง ปี 2517-2518 สำหรับสร้างอาคารและห้องปฏิบัติการและ

ได้รับความช่วยเหลือจากรัฐบาลแคนาดาจัดหาเครื่องมือ และอุปกรณ์วิทยาศาสตร์ ลักษณะอาคาร 3 ชั้น ชั้นที่ 1 และชั้นที่ 2 ประกอบด้วยตู้แสดงปลาขนาดต่าง ๆ กัน 33 ตู้ มีความจุตั้งแต่ 1.5-24.0 ลูกบาศก์เมตร และตู้ ขนาดเล็กอีก 39 ตู้ มีความจุตั้งแต่ 0.02-0.10 ลูกบาศก์เมตร

ปัจจุบันสถานแสดงพันธุ์ปลาน้ำจืด ได้รวบรวม พันธุ์ปลาน้ำจืดของประเทศไทยไว้ประมาณ 150 ชนิด และได้จัดแสดงไว้ประมาณ 100 ชนิด ทั้งนี้เนื่องจากปริมาณ ตู้มีจำกัด จึงไม่สามารถจัดแสดงพันธุ์ปลาได้ทั้งหมดแต่ พยายามสับเปลี่ยนหมุนเวียนชนิดพันธุ์ปลาที่จัดแสดง อย่างสม่ำเสมอ โดยเฉพาะพันธุ์ปลาที่มีความสำคัญทั้ง ทางด้านเศรษฐกิจและด้านวิชาการ จากการสำรวจพบว่า ปัจจุบันพันธุ์ปลาน้ำจืดของไทยมีทั้งหมดประมาณ 560 ชนิด บางชนิดใกล้สูญพันธุ์ไปแล้ว เช่น ปลาบึก ปลาเทพา ปลากระโทงแทง ปลาหางไหม้ และปลาตะพัด เป็นต้น ซึ่งปลา ดังกล่าวมีแสดงไว้ในสถานแสดงพันธุ์ปลาน้ำจืด ส่วนปลา ชนิดอื่น ๆ ที่ยังไม่ได้รับรวบรวมและจัดแสดงให้ประชาชนได้ สถานแสดงพันธุ์ปลาน้ำจืด ให้ประโยชน์ในด้านความรู้ วิชาการและด้านอนุรักษ์สัตว์น้ำ ให้ประชาชนได้รู้จัก พันธุ์ปลาของไทยให้มากที่สุดเท่าที่จะกระทำได้ ตลอดจน การพัฒนาอาชีพการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำแก่ประชาชน ที่สนใจอีกด้วย

สถานแสดงพันธุ์ปลาน้ำจืด

สถานแสดงพันธุ์สัตว์น้ำ กรุงเทพฯ เป็นหน่วยงานหนึ่ง ของสถาบันวิจัยสัตว์น้ำสวยงามและสถานแสดงพันธุ์ สัตว์น้ำ สังกัดกรมประมง จัดตั้งขึ้นเพื่อใช้เป็นสถานที่จัด แสดงพันธุ์ปลาน้ำจืด และพรรณไม้น้ำจืดของไทย พร้อมทั้ง ให้ความรู้แก่นักเรียน นักศึกษา และประชาชน ผู้สนใจ ทั่วไป อาคารที่ทำการ ประกอบด้วย 3 ชั้น บริเวณชั้นที่ 1 และชั้นที่ 2 เป็นบริเวณจัดแสดงพันธุ์ปลาและพรรณไม้น้ำ ให้แก่ผู้เข้าชม ส่วนชั้นที่ 3 เป็นบริเวณสำหรับปฏิบัติงาน ของนักวิชาการและเจ้าหน้าที่

ในส่วนของพรรณไม้น้ำนั้น ในธรรมชาติของไทย มีพรรณไม้น้ำอยู่มากมายหลายชนิด แต่สำหรับพรรณไม้น้ำสวยงามที่นิยมนำมาประดับตู้ปลาในประเทศไทยมีประมาณ 30-40 ชนิดเท่านั้น นอกนั้นเป็นพรรณไม้น้ำต่างประเทศที่นำมาขยายพันธุ์ รวมแล้วมีปริมาณ 100 ชนิด ซึ่งในปัจจุบันจัดเป็นพืชเศรษฐกิจชนิดหนึ่งที่สามารถนำรายได้เข้าประเทศนับสิบล้านบาทต่อปี ประกอบกับความนิยมในการจัดตู้พรรณไม้น้ำมีมากขึ้น เนื่องจากความสวยงามอ่อนช้อยของพรรณไม้น้ำ ทำให้เกิดความรู้สึกผ่อนคลาย และเพลิดเพลิน อย่างเช่นที่เห็นในตู้นี้ สำหรับการจัดตู้พรรณไม้น้ำจะมีวิธีการจัดการยุ่งยาก และการลงทุนค่อนข้างสูงกว่าการจัดตู้ปลา โดยจะต้องมีแสงสว่างจากหลอดไฟเพียงพอ มีการให้อาหารคาร์บอนไดออกไซด์ ควรมีการติดตั้งเครื่องกรองน้ำเพื่อกรองตะกอนในน้ำที่จะมาจับอยู่ตามใบไม้ และเครื่องทำความเย็นของน้ำในตู้ เพื่อช่วยให้พรรณไม้น้ำไม่เจริญยืดยาวดูรุงรังเร็วเกินไป ชนิดของพรรณไม้น้ำประดับตู้ที่นำมาจัดแสดงนี้ก็เป็นพรรณไม้น้ำของไทย และทำการผลิตเปลี่ยนหมุนเวียนชนิดอยู่เสมอ โดยมีป้ายชื่อไทย ชื่อสามัญ และชื่อวิทยาศาสตร์ ด้านข้างตู้พรรณไม้น้ำนี้

ฟาร์มพรรณไม้น้ำในประเทศไทย - ในบ้านเรามีฟาร์มเพาะเลี้ยงพรรณไม้น้ำเพื่อการส่งออกเป็นฟาร์มใหญ่ ๆ ในขณะนี้น้อยมาก มีที่ฉะเชิงเทรา และที่นครราชสีมา เนื่องจากผู้ส่งออกในบ้านเรามีจำกัด

ฟาร์มพรรณไม้น้ำในสิงคโปร์ - จะมีจำนวนฟาร์มมากกว่ามาก และยังขยายไปตั้งที่ประเทศมาเลเซีย และอินโดนีเซียอีกด้วย เนื่องจากมีผู้ส่งออกรายใหญ่มากราย และมีการแข่งขันสูงซึ่งเป็นผลพลอยได้จากการที่สิงคโปร์เป็นศูนย์กลางการส่งออกปลาสวยงามนั่นเอง

ฟาร์มพรรณไม้น้ำในเดนมาร์ก - เป็นฟาร์มที่ค่อนข้างทันสมัยและมีขนาดใหญ่มาก

การบรรจุหีบห่อพรรณไม้น้ำเพื่อการส่งออก - บรรจุพรรณไม้น้ำในถุงพลาสติก แล้วรองด้วยกระดาษหนังสือพิมพ์เป็นชั้น ๆ แล้วบรรจุลงในกล่องกระดาษ ปิดด้วยเทปกาวยึดครั้งหนึ่ง

พรรณไม้น้ำในแหล่งน้ำธรรมชาติ - ภาพนี้เป็นภาพถ่ายพรรณไม้น้ำ จากแหล่งน้ำบริเวณเขาใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา

การเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อพรรณไม้น้ำ - เป็นวิธีการขยายพันธุ์พรรณไม้น้ำสำหรับชนิดที่ขยายพันธุ์ยาก และค่อนข้างมีราคาสูง แต่ในฟาร์มต่างประเทศ เช่น

ฮอลแลนด์ จะทำการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อพรรณไม้น้ำทุกชนิดเพื่อการส่งออก เนื่องจากต้องการทำสายพันธุ์ใหม่ เช่น การทำสี ทำขนาดได้ตามต้องการ

สำหรับพันธุ์ปลาน้ำจืดที่จัดแสดงในสถานแสดงพันธุ์ปลาแห่งนี้ จะเน้นพันธุ์ปลาเฉพาะของประเทศไทยเท่านั้นซึ่งมีอยู่ทั้งหมดประมาณ 560 ชนิด แต่ไม่สามารถนำมาจัดแสดงให้ชมได้ทั้งหมดเนื่องจากจำนวนตู้ของเรามีจำกัดเพียง 73 ตู้ อย่างไรก็ตามจะมีการเปลี่ยนชนิดของปลาที่จัดแสดงอยู่เสมอเช่นเดียวกันและบริเวณหน้าตู้ด้านบนจะมีป้ายชื่อบอกชนิดของปลาทั้งชื่อไทยชื่อสามัญ และชื่อวิทยาศาสตร์ ตลอดจนแหล่งที่อยู่อาศัย และลักษณะการกินอาหารของปลาชนิดนั้น ๆ

ชะโด *Channa micropeltes*

รากกล้วย *Acanthopsis sp.*

ใบพาย *Cryptocoryne ciliata*

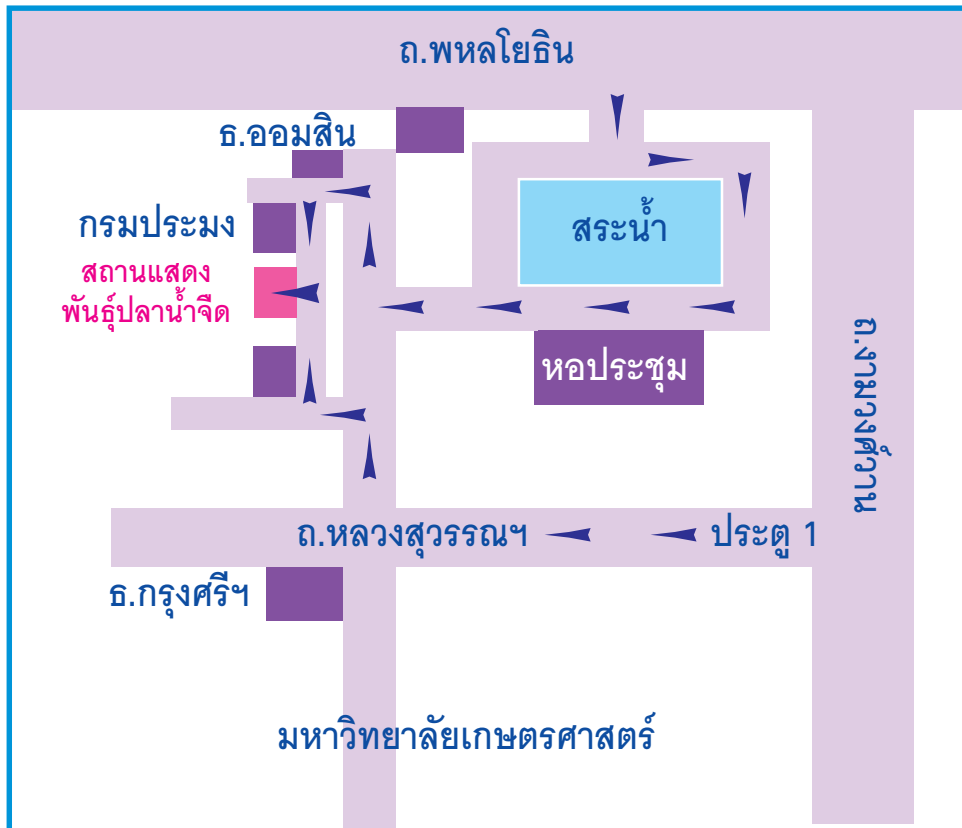
เสือพ่นน้ำ *Toxotes jaculator*

กราย *Chitala ornata*

ขาไก่ดำ *Hygrophila polysperma*

สถานที่ติดต่อ : สถาบันพิพิธภัณฑ์สัตว์น้ำ

โทร. : 0-2562-0600-15 ต่อ 5212, 5213, 5118

Fax : 0-2940-5623

เปิดให้เข้าชมทุกวัน : วันธรรมดา 09.00-16.00 น.

วันหยุดราชการ 10.00-14.00 น.

OPENING HOURS : WEEKDAYS 09.00-4.00 PM

HOLIDAY 10.00-2.00 PM.

อัตราค่าเข้าชม

ผู้ใหญ่	10 บาท
เด็ก นักเรียน นักศึกษา	5 บาท
ผู้เข้าชมเป็นหมู่คณะ	2 บาท/คน

พิพิธภัณฑ์เภสัชกรรมไทย

MUSEUM OF THAI PHARMACY

เภสัชกรรมสมาคมแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์

เลขที่ 40 ซอยสันติสุข (สุขุมวิท 38) กรุงเทพฯ 10110

โทร. 391-6243, 712-1627-8 โทรสาร 390-1987

E-mail : pharma@clickTA.com

<http://www.phat.pharmsu.ac.th>

ข้อมูลพิพิธภัณฑ์เภสัชกรรมไทย เภสัชกรรมสมาคมแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์

มีความเป็นมาอย่างไร

การก่อตั้งพิพิธภัณฑ์เภสัชกรรมไทยแห่งนี้ ถือกำเนิดจากมติที่ประชุมใหญ่สามัญประจำปี 2525 ของเภสัชกรรมสมาคมแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ จากข้อเสนอตามมติของที่ประชุมคณะกรรมการอำนวยการ ครั้งที่ 10/2525 มีวัตถุประสงค์ในเบื้องต้นเพื่อดำเนินการตามพันธกิจขององค์กร ในการส่งเสริมเอกลักษณ์และเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพเภสัชกรรม โดยเห็นว่าศาสตร์และการประกอบวิชาชีพแขนงนี้ได้มีกำเนิดและวิวัฒนาการมาเป็นเวลาอันยาวนาน จากประสบการณ์ในการต่อสู้กับโรคพยาธิของมนุษยชาติ ล่วงมาหลายพันปีแล้ว โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กำเนิดและวิวัฒนาการของเภสัชกรรมไทย ที่มีการคลี่คลายเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองของแต่ละยุคสมัย เป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่อนุชนรุ่นหลังจะได้ศึกษา หลังการศึกษาค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลกว่า 17 ปี จึงได้มีการดำเนินการต่อเพื่อการจัดแสดงตามมติที่ประชุมคณะกรรมการอำนวยการเภสัชกรรมสมาคมฯ ที่ 5/2539 ทำพิธีเปิดอย่างเป็นทางการในวันที่ 5 มีนาคม พ.ศ. 2544 อันเป็นวันครบรอบ 72 ปี แห่งการก่อตั้งเภสัชกรรมสมาคมแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์

มีวัตถุประสงค์อะไร

1. เพื่อเป็นแหล่งรวบรวมข้อมูลและสิ่งแสดงด้านเภสัชกรรม รวมทั้งสมุนไพรและผลิตภัณฑ์สุขภาพ เพื่อการศึกษาค้นคว้าของนิสิตนักศึกษาเภสัชศาสตร์ เภสัชกรเยาวชน และประชาชนผู้สนใจ

2. เป็นแหล่งเชื่อมโยงแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงานหรือพิพิธภัณฑ์ ที่มีบทบาทใกล้เคียงกัน

3. เป็นเวทีเพื่อการเสวนา บรรยาย อภิปราย แลกเปลี่ยนข้อมูล ข้อคิดเห็น ในหัวข้อหรือประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการเภสัชกรรมของกลุ่มผู้สนใจ

ประชาชนจะได้รับประโยชน์อะไร

สาธารณชนที่จะได้รับจากพิพิธภัณฑ์แห่งนี้ก็คือ

1. ประชาชนจะได้รับทราบเรื่องราวเกี่ยวกับกำเนิดและวิวัฒนาการของศาสตร์และศิลปะแห่งการดูแลรักษาสุขภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ศาสตร์และศิลปะแห่งการปรุงและประกอบยา ที่ได้ผ่านกระบวนการคลี่คลายเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพ เศรษฐกิจ สังคม และการเมืองของแต่ละยุคสมัย นับแต่ยุคต้นประวัติศาสตร์ ตั้งแต่สมัยทวารวดี ลพบุรี สุโขทัย อยุธยา รัตนโกสินทร์ สืบต่อมาจนถึงปัจจุบันจากภูมิปัญญาดั้งเดิมในการปรุงประกอบยาขึ้นใช้ตามความต้องการ โดยอาศัยความรู้เรื่องยา หรือเภสัชวัตถุร่วมกับเทคนิคของการปรุงประกอบยาที่สืบทอดกันมาโดยผ่านตำรายา และการ

ถ่ายทอดจากบรรพบุรุษ ศาสตร์และศิลปะทางเภสัชกรรม ได้พัฒนาขึ้นตามหลักการทางวิทยาศาสตร์อย่างต่อเนื่อง การผลิตเภสัชกรตามหลักสูตรการศึกษาออกสู่ระบบ บริการสาธารณสุข บทบาทของเภสัชกรและองค์กรวิชาชีพทางเภสัชกรรมในการให้บริการทางเภสัชกรรม เพื่อเป็นที่พึ่งและที่ปรึกษาของสังคม

ในด้านสิ่งแสดงจะได้ชมวิวัฒนาการของตำรายา และตำรับยา เครื่องมือเครื่องใช้ในการเตรียมยา เช่น หินบดยา รางและลูกกลิ้งบดยา กรรมวิธีในการเตรียมยา แบบดั้งเดิมของไทย ที่ใช้สืบต่อมาจนถึงสมัยสร้าง โรงพยาบาลหลวงในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้า เจ้าอยู่หัว เครื่องมือเครื่องใช้ในการเตรียมยา ภาชนะ บรรจุยาสมัยยุคแรก ๆ เมื่อนำเอาศาสตร์และศิลปะ ในการปรุงและผสมยาแบบตะวันตกเข้าสู่ระบบบริการ เภสัชกรรมทั้งในโรงพยาบาล ห้างขายยา โรงงานผลิตยา

2. จะได้ชมตัวอย่างสมุนไพรทั้งไทยและเทศที่มี ข้อมูลทางวิทยาศาสตร์สนับสนุนกว่า 200 ชนิด ตัวอย่าง ผลิตภัณฑ์จากสมุนไพร ทั้งยาและผลิตภัณฑ์สุขภาพ รวมทั้งได้รับทราบถึงวิวัฒนาการของยาจากสมุนไพร ปัญหาอุปสรรคในการพัฒนายาจากสมุนไพร ตลอดจน แนวทางในการพัฒนายาและผลิตภัณฑ์สุขภาพ เพื่อการ พึ่งพาตนเองและการส่งออก

ภญ.สตีล อัสววิไล

21 มีนาคม พ.ศ. 2544

ความเป็นมา Museum of Thai Pharmacy

พิพิธภัณฑ์เภสัชกรรมก่อตั้งขึ้นตามมติที่ประชุม คณะกรรมการอำนวยการเภสัชกรรมสมาคมแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ (ภ.ส.ท.) ครั้งที่ 10/2525 เมื่อวันที่ 28 ตุลาคม พ.ศ. 2525 เริ่มก่อสร้างในเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2526 และแล้วเสร็จในปี พ.ศ. 2527

การปรับปรุงพิพิธภัณฑ์ เภสัชกรรม (พ.ศ. 2543)

ในการประชุม ครั้งที่ 5/2539 คณะกรรมการ อำนวยการ ภ.ส.ท. มีมติให้ดำเนินการปรับปรุงพิพิธภัณฑ์ เภสัชกรรมให้มีรูปแบบการจัดที่ทันสมัยตามหลักวิชาการ ในลักษณะ Thematic Approach รวมทั้งได้เพิ่มเติมการ รวบรวมเครื่องยาไทยและเทศที่มีการใช้ในประเทศไทย เข้าไว้ด้วย เพื่อเป็นแหล่งค้นคว้าอ้างอิง และได้เปลี่ยนชื่อ พิพิธภัณฑ์ให้สอดคล้องกับสิ่งแสดงเป็น “พิพิธภัณฑ์ เภสัชกรรมไทย” ในการปรับปรุงใช้งบประมาณทั้งสิ้น ประมาณ 1,000,000 บาท เป็นเงินทุนสนับสนุนขององค์กร เอกชนสาธารณสุขประโยชน์เพื่อพัฒนาสาธารณสุขกระทรวง สาธารณสุข และเงินบริจาคจากหน่วยงานเอกชนและ เภสัชกรอาวุโส มีกำหนดเปิดพิพิธภัณฑ์อย่างเป็นทางการ เมื่อวันที่ 5 มีนาคม พ.ศ. 2544 ซึ่งเป็นวันครบรอบ 72 ปี ของการก่อตั้งสมาคม

พิพิธภัณฑ์เภสัชกรรมไทย ตั้งอยู่บริเวณชั้น 3 ของ อาคารเภสัชกรรมสมาคมฯ มีเนื้อที่รวม 254 ตารางเมตร ภายในพิพิธภัณฑ์ประกอบด้วยเนื้อหาและสิ่งแสดงแบ่งเป็น 7 ส่วน

1. ต้นกำเนิดวิชาชีพเภสัชกรรม

วิวัฒนาการเปรียบเทียบวิชาชีพเภสัชกรรมไทยสากล Ebers Papyrus (อียิปต์) และตำราหวังตี้เนยจิง (จีน) ปรัชญาการแพทย์แผนไทย หมอชีวกโกมารภัจจ์ พระฤๅษีครูแพทย์ ครูดั้งเดิมของการแพทย์ไทย

2. วัฒนาการเภสัชกรรม แผนตะวันออกและภูมิภาคพื้นบ้าน

สมัยทวารวดี และสมัยลพบุรี

สมัยสุโขทัย : ศิลาจารึกพ่อขุนรามคำแหงมหาราช และเขาหลวง

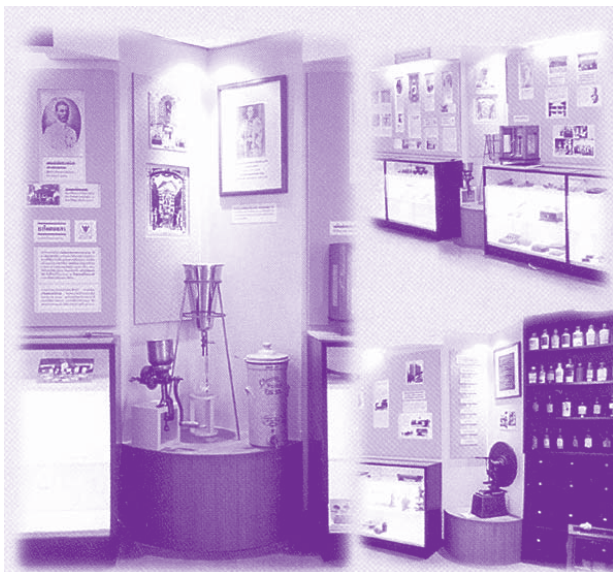
สมัยกรุงศรีอยุธยา : ตำราพระโอสถพระนารายณ์ ย่านป่าภายในสมัยอยุธยา

3. วัฒนาการเภสัชกรรม แผนตะวันตก

สมัยกรุงรัตนโกสินทร์ : ตำราพระโอสถ หมอหลวง หมอราชบุรินทร์ ตำราหมอนวด ฤๅษีตัดตน หมอบริดเลย์ ตำราสรรพคุณยาของกรมหลวงวงษาธิราชสนิท

การก่อตั้งศิริราชพยาบาล โรงงานเภสัชกรรม องค์การเภสัชกรรม โรงงานเภสัชกรรมทหาร

4. วัฒนาการสมุนไพร และผลิตภัณฑ์ธรรมชาติ

สาเหตุที่ทำให้การพัฒนาสมุนไพรชะงักงัน : การยกเลิกวิชาการแพทย์แผนไทย การยกเลิกกรมแพทย์หลวงในราชสำนัก การจำกัดไม่ให้ใช้ความรู้ทางวิทยาศาสตร์

สาเหตุที่กระตุ้นให้เกิดการพัฒนาสมุนไพร ประเภทของยาจากสมุนไพรในปัจจุบัน กระบวนการวิจัยและพัฒนาจากสมุนไพร เครื่องสำอางและผลิตภัณฑ์เสริมอาหารจากสมุนไพร

ตู้แสดงเครื่องยาไทยและเทศกว่า 200 ชนิด จัดแบ่งตามพืชผักยา และส่วนที่ใช้เป็นยา ได้แก่ ราก เหง้า ลำต้น ใบ ดอก ผล เมล็ด ระบุชื่อไทย ชื่อสามัญ ชื่อวิทยาศาสตร์ วงศ์ และประโยชน์ทางยา

5. ประวัติการศึกษาเภสัชศาสตร์

วัฒนาการของหลักสูตรและการจัดการศึกษา

6. วิวัฒนาการวิชาชีพและบทบาทของเภสัชกร

บทบาทเภสัชกรด้านบริหารเภสัชกิจและการคุ้มครองผู้บริโภค

บทบาทเภสัชกรการอุตสาหกรรมและการวิจัยพัฒนายา

บทบาทเภสัชกรการตลาด

บทบาทเภสัชกรโรงพยาบาลและการบริหาร
ทางเภสัชกรรม

บทบาทเภสัชกรชุมชน (ในร้านยา)

7. กำเนิดและบทบาทของเภสัชกรรมสมาคมฯ

บทบาทในการเป็นตัวแทนของเภสัชกรเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภค โดยมาตรการทางกฎหมายและอื่น ๆ

ยกระดับมาตรฐานการศึกษาเภสัชศาสตร์และเภสัชกรรม
บทบาทด้านการให้บริการเทคโนโลยีเภสัชกรรม
และข้อมูลข่าวสาร

บทบาทด้านการบริการความรู้เรื่องยาและสุขภาพ
แก่สมาชิกและสาธารณชน

บทบาทด้านส่งเสริมการพัฒนาคือความสามารถของเภสัชกร

บทบาทด้านการส่งเสริมเอกลักษณ์และเกียรติศักดิ์
ของวิชาชีพ

วิวัฒนาการขององค์การวิชาชีพเภสัชกรรม และ
กำเนิดสภาเภสัชกรรม

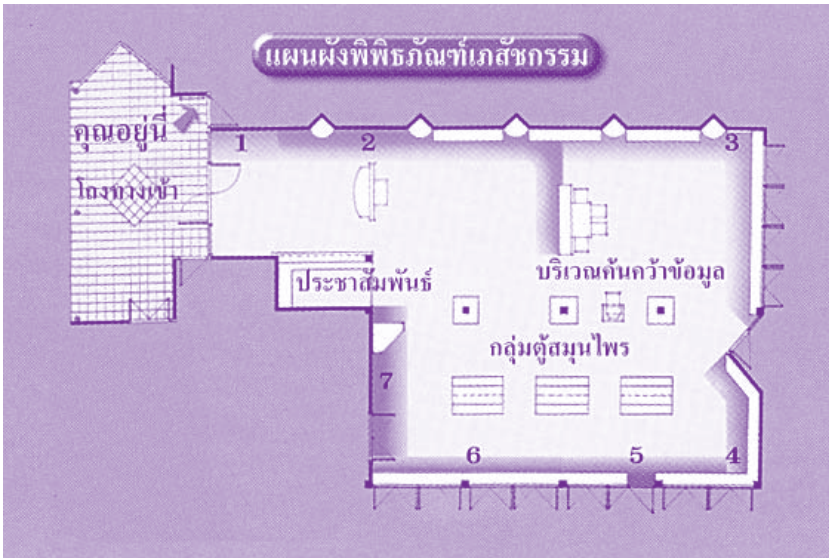
ปรัชญาวิชาชีพเภสัชกร

เภสัชกรจักยึดถือสุขภาพและสวัสดิภาพ
ในการใช้ยา รวมถึงผลิตภัณฑ์สุขภาพของผู้ป่วย
และสาธารณชนเป็นอันดับแรกในการบริการ

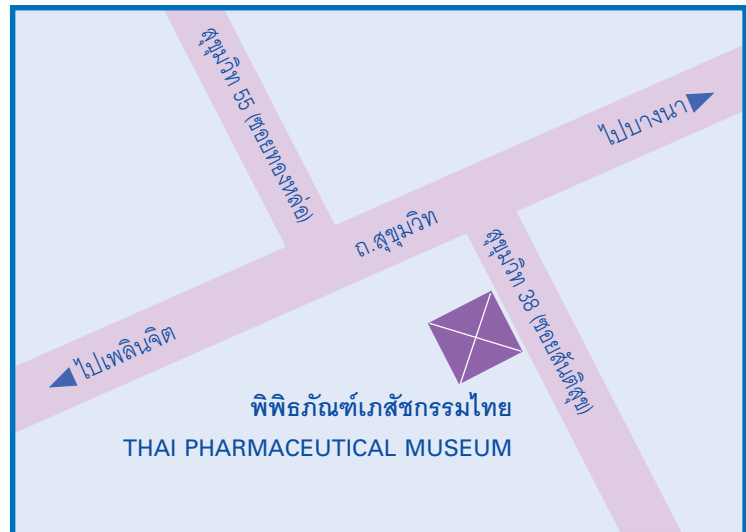
เภสัชกรรมด้วยการเตรียมยา การผลิตยา
การวิเคราะห์ยา การควบคุม และประกันคุณภาพยา

การปรุงยา และจ่ายยา รวมถึงการบริหาร
ทางเภสัชกรรม การคุ้มครองผู้ป่วยและผู้บริโภค

ด้านสาธารณสุข การบริหารระบบยา การ
เลือกสรรยาด้วยมาตรฐาน และหลักเกณฑ์วิธีการ
ที่ดีทางเภสัชกรรมอย่างถึงพร้อมด้วยจริยธรรม
และจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ

1. กำเนิดสาขาเภสัชกรรม
2. วิวัฒนาการเภสัชกรรมแผนตะวันออก
3. วิวัฒนาการเภสัชกรรมแผนตะวันตก
4. วิวัฒนาการสมุนไพรและผลิตภัณฑ์จากธรรมชาติ
5. ประวัติการศึกษาเภสัชศาสตร์
6. วิวัฒนาการวิชาชีพและบทบาทของเภสัชกร
7. กำเนิดและบทบาทของเภสัชกรรมสมาคมฯ

ผู้สนใจสามารถติดต่อเพื่อเข้าชมได้ตั้งแต่เวลา 11.00-15.00 น.
 ในวันทำการ ที่อาคารเภสัชกรรมสมาคมแห่งประเทศไทย
 ในพระบรมราชูปถัมภ์ เลขที่ 40 สุขุมวิท 38 (ซอยสันติสุข)
 คลองเตย กรุงเทพฯ 10110 โทร. 0-2712-1627-8 โทรสาร 0-2390-1987

สำนักงานข้อมูลสมุนไพร

ประวัติ

คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดลได้เริ่มงานรวบรวมข้อมูลด้านสมุนไพรในปี พ.ศ. 2522 ได้รับการสนับสนุนจากอาจารย์ประดิษฐ์ หุตางกูร ซึ่งดำรงตำแหน่งคณบดีในขณะนั้น ในปี พ.ศ. 2526 ศาสตราจารย์ นพ.ณัฐ ภมรประวัติ ซึ่งดำรงตำแหน่งอธิการบดีในขณะนั้น และศาสตราจารย์ นพ.ประเวศ วะสี และคณะเภสัชศาสตร์ ได้ทำโครงการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลสมุนไพร และได้รับเงินสนับสนุนจากมหาวิทยาลัย ในเวลาต่อมา คณะฯ ได้เสนอโครงการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลสมุนไพรเข้าบรรจุในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 โดยรวมกับงานบริการอื่น ๆ

เมื่อถึงปี พ.ศ. 2529 สภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จัดประชุมและมีมติให้จัดตั้งศูนย์ข้อมูลสมุนไพรขึ้นที่คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล เป็นหน่วยงานถาวรและใช้งบประมาณของคณะเภสัชศาสตร์ นับแต่นั้นเป็นต้นมา ในวันที่ 26 มกราคม 2532 มีพระราชกฤษฎีกาให้ ศูนย์ข้อมูลสมุนไพรเปลี่ยนชื่อเป็นหน่วยข้อมูลสมุนไพรมีฐานะเทียบเท่าภาควิชา และต่อมาได้เปลี่ยนชื่อเป็นสำนักงานข้อมูลสมุนไพรมีรองศาสตราจารย์ ดร.นันทวัน บุญยะประกฤษ เป็นผู้อำนวยการสำนักงานฯ คนแรก และรองศาสตราจารย์ ดร.วีณา จิรัจฉริยากุล เป็นผู้อำนวยการคนปัจจุบัน สำนักงานข้อมูลสมุนไพรได้รวบรวมงานวิจัยสมุนไพรของพืชในประเทศจำนวนกว่าพันชนิด จากวารสารต่าง ๆ ทั้งในและต่างประเทศ คัดกรองข้อมูลออกเป็นด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านเคมี เภสัชวิทยา เทคโนโลยีชีวภาพและอื่น ๆ ให้รหัสคุณสมบัติทางเภสัชวิทยา จัดเก็บข้อมูลในคอมพิวเตอร์ และไม่โคฟีลล์ เขียนโปรแกรมเชื่อมโยงข้อมูลต่าง ๆ

ในปี พ.ศ. 2538 สำนักงานข้อมูลสมุนไพรได้รับการสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยมหิดลและหน่วยบริการฐานข้อมูลสมุนไพรของศูนย์พันธุวิศวกรรมและเทคโนโลยีชีวภาพแห่งชาติ (ศช.) สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) โดยศูนย์พันธุวิศวกรรมและเทคโนโลยีชีวภาพแห่งชาติ ให้การสนับสนุนคอมพิวเตอร์และการปรับปรุงฐานข้อมูลสมุนไพร

ให้สืบค้นข้อมูลได้สะดวกและ Online ตลอดจนให้บริการข้อมูลสมุนไพรผ่านทาง Web Site E-mail โทรศัพท์ และทางจดหมาย

ภาระหน้าที่

1. จัดทำฐานข้อมูลสมุนไพร รวบรวมข้อมูลสมุนไพรจากงานวิจัยจากหนังสือสมุนไพรด้านชื่อท้องถิ่น ชื่อสามัญ ชื่อวิทยาศาสตร์
2. ให้บริการสืบค้น และวิเคราะห์ข้อมูลแก่หน่วยงานราชการ เอกชน นักวิจัย นักศึกษา และประชาชนทั่วไป โดยให้บริการโดยตรงสำหรับผู้ใช้บริการที่มาติดต่อและสืบค้นข้อมูลด้วยตนเองที่สำนักงานฯ หรือติดต่อขอบริการทางโทรศัพท์ จดหมาย และ E-mail
3. วิเคราะห์สมุนไพรและตรวจหาสารสเตียรอยด์ในสมุนไพร ยาลูกกลอน ยาผงสมุนไพร เป็นต้น

กิจกรรม

1. จัดทำฐานข้อมูลสมุนไพร MedPlant หรือฐานข้อมูลงานวิจัยสมุนไพร

MedPlant เป็นฐานข้อมูลสมุนไพรไทยรวบรวมข้อมูลของพืชที่มีการระบุในตำราแพทย์ไทยว่าใช้เป็นสมุนไพร หรือเป็นพืชที่มีการกล่าวอ้างในด้านสรรพคุณรวมเป็นจำนวนพืช 1,157 ชนิด พร้อมทั้งข้อมูลของพืชอื่น ๆ ในสกุลเดียวกัน มีระบบปฏิบัติการบน MS-Windows เป็นฐานข้อมูลที่พัฒนามาจากฐานข้อมูล PHARM ซึ่งเริ่มพัฒนามาตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2526 แต่มีข้อจำกัดของระบบคอมพิวเตอร์ จนกระทั่ง ปี พ.ศ. 2538 เมื่อได้รับการสนับสนุนอุปกรณ์คอมพิวเตอร์จาก ศช. ทำให้สามารถจัดเก็บข้อมูลลงในฐานข้อมูลสมุนไพร PHARM ได้มากขึ้น และเร็วขึ้น ในปี พ.ศ. 2540 สามารถจัดเก็บข้อมูลย้อนหลังได้ทัน ปัจจุบันฐานข้อมูลนี้ได้รับการพัฒนาขึ้นเป็นระบบ Online และเรียกชื่อว่า MedPlant

2. ให้บริการข้อมูล

2.1 **ฐานข้อมูลงานวิจัยสมุนไพร (ฐานข้อมูล MedPlant)**

2.2 **โปรแกรมสมุนไพรในงานสาธารณสุขมูลฐาน**

เป็นฐานข้อมูลความรู้เกี่ยวกับสมุนไพรที่ส่งเสริมในงานสาธารณสุขมูลฐาน 44 ต้น เพื่อเป็นประโยชน์ในการรักษาโรคเบื้องต้น สามารถศึกษาข้อมูลของสมุนไพรแต่ละชนิด พร้อมทั้งสรรพคุณ วิธีใช้ข้อมูลทางวิทยาศาสตร์และเอกสารอ้างอิง

2.3 **โปรแกรมข้อมูลพิษจากพืช-เห็ดพิษ**

เป็นโปรแกรมที่รวบรวมข้อมูลและภาพของพืชพิษจำนวน 100 ต้น และเห็ดพิษ จำนวน 50 ต้น ประกอบด้วยข้อมูลลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของพืช และเห็ดพิษ ส่วนที่เป็นพิษ สารพิษ อาการพิษ วิธีการรักษาและเอกสารอ้างอิง

2.4 **ให้บริการสืบค้นที่สำนักงานข้อมูลสมุนไพร**

3. ให้บริการข้อมูลจากฐานข้อมูล NAPRALERT

NAPRALERT เป็นฐานข้อมูลสมุนไพร ของมหาวิทยาลัยอิลลินอยส์ ชิคาโก ประเทศสหรัฐอเมริกา การติดตั้งฐานข้อมูล ณ สำนักงานข้อมูลสมุนไพรเกิดจากความตกลงร่วมมืองานวิจัยทางเภสัชศาสตร์ระหว่างศูนย์พันธุวิศวกรรมและเทคโนโลยีชีวภาพแห่งชาติ สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ มหาวิทยาลัยมหิดลและมหาวิทยาลัยอิลลินอยส์

4. การเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับสมุนไพร

2.1 จัดพิมพ์จุลสารข้อมูลสมุนไพร เพื่อเป็นการส่งข่าวสารเกี่ยวกับสมุนไพร และนิพนธ์ปริทรรศน์เรื่องสมุนไพรน่ารู้ ส่งไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ มหาวิทยาลัยต่าง ๆ โรงพยาบาลต่าง ๆ ทั่วประเทศ และสมาชิกผู้สนใจ ตั้งแต่ พ.ศ. 2526 ออกปีละ 4 ฉบับ

2.2 จัดพิมพ์วารสารสมุนไพร (Thai Journal of Phytopharmacy) เพื่อเป็นการรวบรวมงานวิจัยสมุนไพรในประเทศเผยแพร่ไปในระหว่างนักวิชาการ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับสมุนไพร และสมาชิกผู้สนใจ ตั้งแต่ พ.ศ. 2537 ออกปีละ 2 ฉบับ

2.3 จัดทำซีดีรอม ภาพสมุนไพร มีภาพจำนวน 10,000 ภาพ

2.4 เผยแพร่ข้อมูลสมุนไพรผ่าน Web site คือ <http://www.medplant.mahidol.ac.th> หรือ <http://www.medplant.mahidol.ac.th> โดยให้บริการสืบค้นฐานข้อมูล MedPlant โปรแกรมข้อมูลสมุนไพรที่ใช้ในงานสาธารณสุขมูลฐาน และโปรแกรมข้อมูลพิษจากพืช-เห็ดพิษ นอกจากนี้ยังนำเสนอบทความและสารอื่นที่เกี่ยวข้องกับสมุนไพร ตลอดจนบริการถาม-ตอบปัญหาสมุนไพรในลักษณะของกระดานข่าว (WEB board)

2.5 จัดทำหนังสือและแผ่นพับเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับสมุนไพร

5. หนังสือ

5.1 ก้าวไปกับสมุนไพร

เล่ม 1 พ.ศ. 2529

เล่ม 2 พ.ศ. 2530

เล่ม 3 พ.ศ. 2530

5.2 สมุนไพรไม่ใช่ยาหม้อ พ.ศ. 2532

5.3 สมุนไพรไม้พื้นบ้าน โดยได้รับการสนับสนุนงบประมาณในการจัดทำและจัดพิมพ์จากศูนย์พันธุวิศวกรรมและเทคโนโลยีชีวภาพแห่งชาติ

ในปี พ.ศ. เพื่อเป็นเอกสารอ้างอิง และข้อมูลสำหรับนักวิจัยด้านสมุนไพรไทย

เล่ม 1 พ.ศ. 2529

เล่ม 2 พ.ศ. 2541

เล่ม 3 พ.ศ. 2542

เล่ม 4 พ.ศ. 2543

เล่ม 5 พ.ศ. 2543

6. งานวิจัย

ทางสำนักงานฯ ได้ร่วมวิจัยในโครงการวิจัยเรื่องการศึกษาความเป็นไปได้ในการพัฒนาอุตสาหกรรมสมุนไพรเพื่อการส่งออกและการสร้างงานสนับสนุนโดยสภาวิจัยแห่งชาติ (2542-2543)

ทางสำนักงานฯ ได้ร่วมวิจัยในโครงการศึกษาข้อมูลสารสกัดจากสมุนไพรธรรมชาติที่ใช้ในเครื่องสำอาง (2543-2544)

ทางสำนักงานฯ ได้ร่วมวิจัยในโครงการการศึกษาสมุนไพรที่ใช้ในงานทันตกรรมเพื่อทำฐานข้อมูล (2544)

สวนงู สถานเสาวภา สภากาชาดไทย

ประวัติ

สถานเสาวภา ตระหนักถึงปัญหา สาธารณสุขที่เกิดจากงูพิษ กัดคนและสัตว์เลี้ยง

แล้วไม่มีเซรุ่มแก้พิษงูรักษา ดร.เลโอโพลด์ โรแบร์ต ผู้อำนวยการคนแรก จึงได้จัดหาเงินทุนมาสร้างสวนงูขึ้น เมื่อปี พ.ศ. 2466 สำหรับใช้เลี้ยงงูพิษเพื่อรีดพิษ ไว้ใช้ในการผลิตเซรุ่มแก้พิษงู นับเป็นสวนงูแห่งที่ 2 ของโลก ปัจจุบันนอกจากจะเลี้ยงงูพิษไว้เก็บพิษเพื่อผลิตเซรุ่มแก้พิษงูแล้วยังเป็นแหล่งให้ความรู้แก่ประชาชนในเรื่องราวของงู และเป็นที่ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับงูและพิษงูอีกด้วย

สวนงู

สวนงูเปิดให้บริการแก่ ประชาชนเข้าชมทุกวันทำการ ตั้งแต่ 08.30 น. ถึง 16.30 น. ส่วนวันหยุดราชการ ตั้งแต่ 08.30-12.00 น. โดยมีการ ฉายสไลด์ประกอบคำบรรยาย และการแสดงการจับงู การรีดพิษงู ทั้งยังให้ความรู้เกี่ยวกับงูแก่ประชาชน

การรีดพิษงู

งูพิษในประเทศไทย

จากสภาพภูมิศาสตร์ที่แตกต่างกันมาก ทำให้ ประเทศไทยมีงูอาศัยอยู่ชุกชุมถึง 160 กว่าชนิด ทั้งงูพิษ และงูไม่มีพิษ ซึ่งงูก็ได้ถือว่เป็นสัตว์ที่มีประโยชน์ ทางนิเวศวิทยา ช่วยรักษาสมดุลธรรมชาติ โดยกำจัด พวกสัตว์ฟันแทะต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง “หนู” ที่เป็น ภัยต่อมนุษย์เราทั้งทางด้านเศรษฐกิจโดยการทำลาย พืชผลทางการเกษตร และทางสาธารณสุข โดยเป็นพาหะ ของโรคร้าย เช่น เลปโตสไปโรซิส ซึ่งติดมากับสิ่งขับถ่าย

ของหนู เป็นต้น ในจำนวนงูที่มีอยู่มากมายนั้นมีงูพิษ อันตรายอยู่ 46 ชนิด เป็นงูบก 24 ชนิด งูทะเล 22 ชนิด ซึ่งงูพิษที่สำคัญและน่าสนใจ ได้แก่

งูเห่า (Naja Kaouthia)

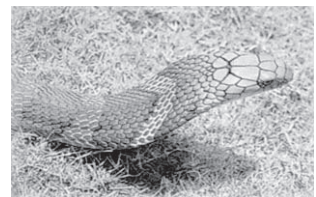
งูเห่า (Naja sp.) เป็น งูพิษที่มีอำนาจพิษรุนแรง เป็นอันตรายถึงชีวิตและมีอยู่ ชุกชุมทั่วทุกภาคของประเทศไทย เมื่อถูกรบกวนหรือตกใจ จะแผ่แม่เบี้ยและพ่นลม ออกมาดังพู่พู่ คล้ายเสียงขู่ จึงเรียกว่า “งูเห่า” ซึ่งมีอยู่หลายชนิดด้วยกัน บางชนิด สามารถพ่นพิษได้ไกลถึง 1-2 เมตร เรียกว่า “งูเห่าพ่นพิษ (Naja siamensis)” เมื่อพ่นพิษเข้าตาจะทำให้เกิดอาการ อักเสบรุนแรงจนตาบอดได้ งูเห่ามีสีสันแตกต่างกัน ตั้งแต่ เหลืองนวล น้ำตาล จนกระทั่งดำ

งูเห่า (Naja Kaouthia)

งูจงอาง (Ophiophagus hannah)

งูจงอางเป็นงูพิษที่มีขนาดใหญ่มากที่สุดในโลก ที่เคยพบยาวเกือบ 6 เมตร ลักษณะคล้ายงูเห่า แต่ ตัวโต และยาวกว่ามาก สามารถแผ่แม่เบี้ยได้

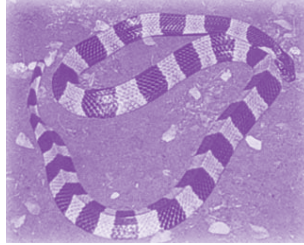

งูจงอาง (Ophiophagus hannah)

เช่นกัน แต่แม่เบี้ยจะแคบ และยาวกว่างูเห่า งูจงอาง มีสัญชาตญาณในการป้องกันตัวสูงเมื่อถูกรบกวน จึงดู เหมือนดุ พบได้ในป่าทุกภาค แต่ชุกชุมทางใต้ ถือว่ เป็นงูที่มีพิษอันตรายร้ายแรงมากชนิดหนึ่งและเป็นงูที่ กินงูด้วยกันเป็นอาหาร

งูสามเหลี่ยม (Bungarus fasciatus)

งูสามเหลี่ยมเป็นงูที่แนวกระดูกสันหลังยกเป็นสันสูง ทำให้ลำตัวคล้ายสามเหลี่ยม สีสันดำเป็นปล้องดำสลับเหลือง ปลายหางงูดกทุกตัว ชอบอาศัยในบริเวณที่มีความชื้นสูงเป็นที่ลุ่มใกล้แหล่งน้ำ งูนี้จะค่อนข้างเฉื่อยชาในเวลากลางวัน แต่จะปราดเปรียวในเวลากลางคืนเมื่อออกหากิน พบได้ทุกภาค แต่พบมากทางภาคตะวันออก ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ งูสามเหลี่ยมเป็นงูที่มีอำนาจพิษรุนแรง เป็นอันตรายถึงชีวิต เป็นงูที่กินด้วยกันเป็นอาหาร

งูสามเหลี่ยม
(*Bungarus fasciatus*)

งูทับสมิงคลา (Bungarus candidus)

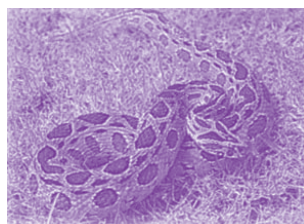
งูทับสมิงคลาเป็นงูที่มีรูปร่างคล้ายงูสามเหลี่ยม แต่ตัวเล็กกว่า สีสันดำเป็นปล้องดำสลับขาว หางยาวเรียวยาว ชอบอยู่ในที่ชื้นแฉะ เช่นเดียวกับงูสามเหลี่ยม งูทับสมิงคลามีอำนาจพิษรุนแรงมากเป็นอันตรายถึงชีวิต พบมากทางภาคตะวันออก ภาคอีสาน และภาคใต้ เป็นงูที่กินงูเป็นอาหารเช่นเดียวกับงูสามเหลี่ยม

งูทับสมิงคลา
(*Bungarus candidus*)

งูแมวเซา (Daboia russelli siamensis)

งูแมวเซาเป็นงูพิษที่มีพิษรุนแรง กัดแล้วทำให้มีเลือดออกในอวัยวะภายในต่าง ๆ ลักษณะตัวอ้วนสั้น หัวเป็นรูปสามเหลี่ยม เกิดบนหัวมีแต่เกล็ดเล็ก ๆ ลำตัวสีน้ำตาลอ่อน มีดวงกลม ๆ ในสีน้ำตาลเข้ม เมื่อถูกรบกวนจะสูดลมเข้าจนตัวพองแล้วพ่นลมออกมาทางจมูก เป็นเสียงซู่ซ่ากัว้ว จึงเรียก งูแมวเซา งูชนิดนี้กัดได้รวดเร็วพบชุกชุมทางภาคกลาง

งูแมวเซา
(*Daboia russelli siamensis*)

งูกะปะ (Calloselasma rhodostoma)

งูกะปะเป็นงูขนาดเล็ก หัวเป็นรูปสามเหลี่ยม คอคอดเล็ก ตัวสีน้ำตาลแดง มีลายรูปสี่เหลี่ยมขนมเปียกปูน สีน้ำตาลเข้มตามสองข้างลำตัว กระดูกสันหลังนูนเป็นสัน ชอบขุดตัวนอนนิ่ง ๆ อยู่ใต้กองใบไม้ร่วงหรือพงหญ้ารกตามก้อนหิน ขอนไม้ ไม่ชอบเคลื่อนไหว เวลาตกใจลำตัวจะแผ่แบนราบกับพื้น แต่สามารถยกตัวได้รวดเร็ว พบได้ทุกภาคของไทยแต่ชุกชุมทางใต้

งูกะปะ
(*Calloselasma rhodostoma*)

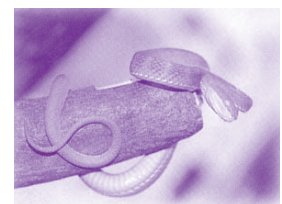
งูเขียวหางไหม้ (Trimeresurus sp.)

งูเขียวหางไหม้ส่วนใหญ่จะมีลำตัวสีเขียวและหางแดง แต่ก็มีบางชนิด ที่มีตัวเขียวหางแดงแต่เป็นงูที่ไม่มีพิษ เช่น งูเขียวกาบหมาก ดังนั้นสีสรรจึงไม่ใช่ตัวบ่งบอกที่ถูกต้องนัก การจะตัดสินว่างูใดเป็นงูเขียวหางไหม้นั้น ต้องดูที่ส่วนหัว โดยปกติแล้วงูเขียวหางไหม้จะมีหัวค่อนข้างโต คอคอดเล็ก หัวค่อนข้างจะเป็นรูปสามเหลี่ยมบนหัวมีแต่เกล็ดแผ่นเล็ก ๆ ปกคลุมอยู่ ไม่มีเกล็ดแผ่นใหญ่เลย และถ้าสังเกตให้ละเอียดจะพบว่าที่ระหว่างรูจมูกกับลูกตาของมันจะมีร่องลึก ๆ ขนาดใหญ่อยู่ข้างละ 1 ร่อง งูเขียวหางไหม้มักจะมีลำตัวอ้วน หางสั้น พบได้ทั้งตามพื้นดินที่มีสถานที่สำหรับหลบซ่อนตัวและตามต้นไม้ ออกหากินในเวลากลางคืน งูเขียวหางไหม้ชนิดที่มีชุกชุมได้แก่

ก. งูเขียวหางไหม้ท้องเหลือง

(*Trimeresurus albolabris*)

ตัวเป็นสีเขียวอ่อน ท้องสีเหลืองหรือสีขาว ริมฝีปากเหลือง หางมีสีแดง มักหากินตามต้นไม้หรือตามพื้นดิน พบมากทางภาคกลาง มีพิษค่อนข้างรุนแรงเมื่อเทียบกับงูเขียวหางไหม้ด้วยกัน เมื่อกัดแล้ว จะมีอาการปวดบวมอย่างรุนแรง

งูเขียวหางไหม้ท้องเหลือง
(*Trimeresurus albolabris*)

ข. งูเขียวหางไหม้ตาโต

(*Trimeresurus macrops*)

ตัวเป็นสีเขียวแก่
ตาโตสี่เหลี่ยม ท้องสีฟ้าหรือ
เขียวคราม หางสีแดงคล้ำ มักพบ
หากินตามพื้นดิน พบมากใน
ทางภาคกลางเช่นกัน

งูเขียวหางไหม้ตาโต
(*Trimeresurus macrops*)

งูพิษทะเล

งูพิษในทะเลมีอยู่ถึง 22 ชนิด ในน่านน้ำไทยพบได้
ทั้งด้านอ่าวไทย และทะเลอันดามัน ทุกชนิดจะมีหางแบน
เป็นรูปใบพาย เพื่อใช้ในการว่ายน้ำ งูทะเลพบได้ทั้งใน
ทะเลโคลน ทะเลน้ำใส หรือในแนวปะการัง ส่วนใหญ่
มักหากินอยู่ไม่ไกลฝั่งมากนัก ผู้ที่ถูกงูทะเลกัด ส่วนใหญ่
มักจะเป็นชาวประมง

การปฐมพยาบาลผู้ถูกงูกัด

1. ล้างแผลด้วยน้ำสะอาดหรือน้ำเกลือ เพื่อดูว่า
มีรอยเขียวพิษงูหรือไม่ ถ้าเป็นงูพิษจะมีรอยเขียวเป็น
รอยลึก 1 หรือ 2 รอย ถ้ากัดครั้งเดียว

2. เมื่อพบว่าเป็นรอยเขียวให้ใช้ผ้าพันแผลหรือ
ผ้าพันเคล็ดชนิดยืดหยุ่นได้ (Crepe bandage) พันจากแผล
แล้วพันต่อไปถึงข้อต่อ จากนั้นหาไม้กระดานมาตามแล้ว
พันด้วยผ้าพันแผลทับอีกครั้งเพื่อให้ผู้ป่วยเคลื่อนไหว
ได้น้อยที่สุด

3. นำผู้ป่วยส่งโรงพยาบาลที่อยู่ใกล้โดยเร็วที่สุด
เพื่อรับการรักษาโดยใช้เซรุ่มแก้พิษงูต่อไป

ไม่ควรใช้ไฟจี้หรือมีดกรีดบาดแผลเพราะจะทำให้
วินิจัยลำบาก เวลาดูแล

ไม่ควรให้ผู้ป่วยดื่มเหล้าหรือยากระตุ้นหัวใจ
ไม่ควรให้มอร์ฟีน ยาระเหยหรือยาแก้แพ้ต่าง ๆ เพราะ
จะทำให้สับสนถึงอาการพิษทางระบบประสาท

การผลิตเซรุ่มแก้พิษงู

สถานเสาวภาผลิต
เซรุ่มแก้พิษงูเฉพาะชนิด
เพื่อรักษาผู้ถูกงูพิษกัด
ปัจจุบันผลิตได้ 6 ชนิด คือ
เซรุ่มแก้พิษงูเห่า งูจงอาง
งูสามเหลี่ยม งูแมวเซา
งูกะปะ และงูเขียวหางไหม้
กรรมวิธีในการผลิตจะ
เหมือน ๆ กัน คือ

การเจาะเลือดม้า

1. สร้างภูมิคุ้มกัน โดยการฉีดพิษงูเข้าไปใน
ร่างกายของม้า โดยเริ่มจากขนาดน้อย ๆ และเพิ่ม
ปริมาณพิษงูขึ้นเรื่อย ๆ ทุกสัปดาห์ จนกระทั่งม้า
สร้างภูมิคุ้มกันต่อพิษงูสูงขึ้นเรื่อย ๆ ซึ่งจะมีการเจาะเลือด
ออกมาทดสอบภูมิคุ้มกันเป็นระยะ ๆ

2. เมื่อได้ระดับภูมิคุ้มกันสูงเพียงพอแล้วก็ทำการ
เจาะเลือดม้าออกมาในปริมาณมาก (แต่ไม่ให้มีผล
กระทบต่อระบบสรีรวิทยา) ซึ่งเลือดที่เจาะเก็บมาจะต้อง
เก็บในภาชนะที่สะอาด และปลอดเชื้อ

3. นำไปทำให้บริสุทธิ์ (Purified Antivenom) โดย
การแยกโปรตีนที่ไม่เกี่ยวข้องกับภูมิคุ้มกัน (และจะเป็น
สาเหตุให้เกิดอาการแพ้เซรุ่มได้มากในคนไข้ที่ใช้เซรุ่มรักษา)
ออกให้มากที่สุด เพื่อให้เหลือโปรตีนที่มีภูมิคุ้มกันที่มีฤทธิ์
ต่อต้านพิษงูโดยตรงเป็นส่วนใหญ่ หรือเกือบทั้งหมด
โดยวิธีการตกตะกอนและการกรอง

4. บรรจุลงขวดและทำแห้ง เพื่อสะดวกในการส่ง
ไปใช้ตามท้องที่ต่าง ๆ และสามารถเก็บไว้ใช้ได้นาน
โดยไม่เสื่อมคุณภาพเร็วเกินไป ปกติจะเก็บไว้ที่ 4 องศา
จะใช้ได้นาน 5 ปี

5. การตรวจสอบคุณภาพขั้นตอนสุดท้าย ซึ่งจะ
ต้องมีการควบคุมคุณภาพว่ามีความแรง และความ
ปลอดภัยในการใช้ โดยมีการทดสอบทั้งในห้องปฏิบัติการ
และในสัตว์ทดลองตามมาตรฐานขององค์การอนามัยโลก

สถานเสาวภา สภากาชาดไทย

1871 ถนนพระราม 4 เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330

โทร. 0-2252-0161-4, 0-2252-0167

โทรสาร 0-2254-0212

นกน้อย นกใหญ่ ที่โรงกลั่นน้ำมันบางจาก

บริษัท บางจากปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน)

ประวัติบริษัท

บริษัท บางจากปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) เป็นบริษัทของคนไทย และบริหารโดยคนไทยทั้งหมด ตั้งขึ้นโดยรัฐบาล ฯพณฯ พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ ในปี พ.ศ. 2528 โดยเข้าซื้อกิจการโรงกลั่นน้ำมันที่เดิมเคยเป็นของต่างชาติ (ซัมมิท) ซึ่งได้สร้างผลเสียหายและการขาดทุนสะสมต่อเนื่องมากกว่า 4,000 ล้านบาทแก่ประเทศ หลังจากบริษัทบางจากได้ถูกตั้งขึ้น ได้สร้างประสิทธิภาพและมีผลกำไรตั้งแต่นั้น

บริษัท บางจากปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) เป็นบริษัทซึ่งประกอบกิจการธุรกิจน้ำมันครบวงจรตั้งแต่การจัดหาน้ำมันดิบกลั่นเป็นน้ำมันสำเร็จรูปและจัดจำหน่าย โดยมีโรงกลั่นซึ่งมีกำลังผลิต 120,000 บาเรล/วันของตนเอง โรงกลั่นน้ำมันบางจากฯ ปัจจุบันได้ถูกสร้างขึ้นใหม่ใช้เทคโนโลยี ใช้คอมพิวเตอร์ควบคุมทั้งหมด จึงเป็นโรงกลั่นที่ทันสมัยแห่งหนึ่งในเอเชีย สามารถผลิตน้ำมันที่มีคุณภาพสูง ในขณะที่เดียวกันต้องไม่ก่อให้เกิดมลพิษหรือให้เกิดมลพิษน้อยที่สุด ทั้งนี้เป็นไปตามนโยบายของบริษัทฯ ในการดำเนินธุรกิจอย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับการอนุรักษ์สภาพแวดล้อม โดยคำนึงถึงสุขภาพอนามัยและความปลอดภัยของทั้งพนักงานและสังคมโดยรวม

ข้อมูลทั่วไป

ทำเลที่ตั้ง และสภาพแวดล้อมของโรงงาน

โรงกลั่นน้ำมันของบริษัท บางจากปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) ตั้งอยู่ในซอยสุขุมวิท 64 แขวงบางจาก เขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร มีพื้นที่ทั้งสิ้น 485 ไร่ โดยมีการใช้ประโยชน์ที่ดินโดยรอบดังนี้

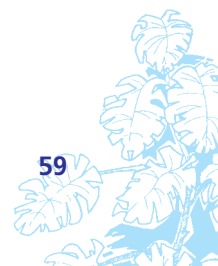
ทิศเหนือ	ติดคลองบางจาก คลังก๊าซ ป.ต.ท.
ทิศใต้	ติดคลองบางอ้อและโรงงานไม้อัด
ทิศตะวันออก	ติดบ้านพักทหารและทางด่วนเฉลิมมหานคร
ทิศตะวันตก	ติดแม่น้ำเจ้าพระยา

นกน้อย นกใหญ่

เรื่องราวของนกน้อย นกใหญ่ เป็นบันทึกพฤติกรรมและอิริยาบถอันน่ารักของนกชนิดต่างๆ ที่พบจากกิจกรรม “ดูนกบางจาก” จัดขึ้นที่โรงกลั่นน้ำมันของ บริษัท บางจากฯ (มหาชน) ซอยสุขุมวิท 64 เขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร ด้วยความร่วมมืออย่างดียิ่งจากสมาคมอนุรักษ์นกและธรรมชาติแห่งประเทศไทย ที่ช่วยสนับสนุนการเริ่มต้นดูนกเมืองและจำแนกชนิดของนกเมืองรวมทั้งนกประเภทอื่นที่อาจพบเห็นในเมืองได้ไม่ยากนัก

นกสำรวจพบที่โรงกลั่นของบางจาก เฉพาะจากช่วงต้นปี 2544 มีมากกว่า 60 ชนิด ประมาณว่ากว่า 3,000 ตัว จากการสำรวจในช่วงฤดูฝน และจะเพิ่มจำนวนมากขึ้นในฤดูหนาวจากเหล่านกอพยพที่ย้ายถิ่นหนีหนาวเข้ามาสู่ประเทศไทย ที่นี้จึงเป็นที่รวบรวมนกเมืองเกือบทุกชนิดที่สามารถพบเห็นได้ อีกทั้งยังสามารถพบเห็น นกน้ำ นกทุ่ง และนกอพยพอีกหลายชนิด ด้วยพื้นที่ที่กว้างขวาง มีความสงบร่มรื่นจากต้นไม้ใหญ่ น้อย มีแหล่งน้ำสะอาด มีอากาศที่สดชื่น ทั้งภายในและรายรอบบริเวณโรงกลั่นบางจาก เป็นปัจจัยสำคัญที่ดึงดูดมวลหมู่นกน้อยนกใหญ่ให้มาพักพิงอิงอาศัยเป็นแหล่งอาหารและเรือนรัง

สิ่งนี้ชี้ให้เห็นว่า ไม่ว่าที่ใด แม้ใจกลางเมืองใหญ่ เช่น กรุงเทพมหานคร ถ้าเราใส่ใจดูแลสภาพแวดล้อมให้เหมาะสม มีแหล่งอาหาร มีความปลอดภัย มีร่มไม้ใบบัง เราก็อาจพบนกนานาชนิด หลากหลายเผ่าพันธุ์ให้เราเฝ้าดู เรียนรู้ เพลิดเพลินใจ ไม่รู้เบื่อได้เช่นกัน

“ดูนกบางจาก” ในโครงการ “ครอบครัวเดียวกัน”

ความเป็นมาของโครงการ

กิจกรรมดูนกเป็นกิจกรรมหนึ่งในโครงการ “ครอบครัวเดียวกัน” ของบริษัท บางจากปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) ซึ่งจัดขึ้นที่โรงกลั่นน้ำมันบางจาก กรุงเทพมหานคร เมื่อเราพบว่าโรงกลั่นของเรามีธรรมชาติที่ร่มรื่นปลอดภัย และมีนกอาศัยมากมายหลายชนิด โดยมีเป้าหมายที่จะให้ความรู้เบื้องต้นในการดูนกแก่เยาวชน ส่งเสริมการศึกษาเรียนรู้ชีวิต และปรากฏการณ์ธรรมชาติที่น่าสนใจ รวมถึงเสนอทางเลือกของการแสวงหาความบันเทิงใจที่มีคุณค่าแก่เยาวชน

อะไรคือ “ดูนก”

เมื่อเราแหงนหน้ามองท้องฟ้าหรือตามคาบคองไม้ เราก็จะเห็นเจ้าสัตว์ปีก ทั้งตัวเล็ก ตัวใหญ่ ที่ใคร ๆ เรียกกันว่า “นก” แต่ถ้าพูดถึง “ดูนก” คำนี้อาจจะไม่ใช่ที่คุ้นหูเรานัก แล้วก็น่าจะมีคำถามตามมาอีกว่าดูไปทำไม?

แท้ที่จริงแล้ว “การดูนก” คืองานอดิเรก หรือกิจกรรมที่ให้ความเพลิดเพลิน ผ่อนคลายความรู้สึกตึงเครียดจากการทำงานหรือภารกิจอื่น ๆ ที่จำเจไปพร้อม ๆ กับการเรียนรู้และสัมผัสธรรมชาติอย่างใกล้ชิด เพราะถ้าเราเฝ้าดูพฤติกรรมของนกให้ดีจะพบว่าธรรมชาติของเจ้าสัตว์ปีกที่เต็มไปด้วยความน่ารัก มีชีวิตชีวานั้นสามารถสร้างสีสันให้กับจิตใจของผู้ดูได้อย่างมาก โดยเฉพาะในสภาพแวดล้อมที่เป็นธรรมชาติ อากาศบริสุทธิ์

หัวใจของเราก็แจ่มใสไม่แพ้กันเลยทีเดียว และสิ่งที่สำคัญที่สุดในการดูนก เราต้องคำนึงถึง “ความสุขของนกที่ต้องมาก่อนเป็นอันดับหนึ่งเสมอ”

ชื่อนี้มีที่มา

หลายคนอาจจะสังเกตชื่อของนกต่าง ๆ ที่ใช้เรียก และอาจจะสงสัยว่า ทำไมนกกชนิดนั้นจึงถูกเรียกแบบนั้น เราลองมาช่วยวิเคราะห์กันดูว่า นกต่าง ๆ มีที่มาของชื่ออย่างไร

ชื่อของนกหลายชนิดที่อยู่ใกล้ชิดกับคนถูกตั้งชื่อและเรียกขานกันมาตั้งแต่ครั้งโบราณกาล จากผู้คนที่มองและสังเกตพฤติกรรมของนกเหล่านี้อย่างละเอียด ชื่อที่ตั้งจึงมักเป็นชื่อที่เรียกง่าย เป็นพยางค์เดียว เช่น นกเอี้ยง ซึ่งต่อมาภายหลังได้พบว่ายังมีนกต่าง ๆ ในวงศ์ของนกเอี้ยงอยู่หลายชนิด จึงแยกนกเอี้ยงต่าง ๆ ออก แล้วเพิ่มเติมคำเรียกเข้าไป โดยนำรูปร่างลักษณะสีขน เสียงร้อง ฯลฯ มาผนวกกันเข้าไป นกเอี้ยงแต่ละชนิดจึงถูกเรียกไปต่าง ๆ กันดังนี้ นกเอี้ยงสาริกา นกเอี้ยงหงอน นกเอี้ยงต่าง นกเอี้ยงควาย สำหรับนกกชนิดอื่น ๆ ก็เช่นเดียวกัน และได้เรียกขานกันต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน และเป็นที่เข้าใจกันทั่วไป

นกกบางชนิดเป็นนกที่หายาก อาศัยอยู่ในป่าลึก หรือพื้นที่อันร้นลับ ห่างไกลจากผู้คน อาจจะเป็นนกที่ตั้งชื่อไทยโดยนักวิชาการ หรือผู้ที่ใฝ่หาแสงสว่างค้นพบ นกชนิดนั้น ๆ

พอจะสรุปได้ว่า ชื่อของนกมีที่มามากดังต่อไปนี้

1. มาจากถิ่นอาศัยของนก เช่น นกตะขาบทุ่ง นกตะขาบดง นกกางเขนบ้าน นกกางเขนดง นกแก้วแล้ว ป่าโกงกาง นกสีชมพูสวน ฯลฯ โดยส่วนใหญ่แล้วมักจะพบนกเหล่านี้ในถิ่นที่มีลักษณะเหมือนกับชื่อที่กำกับไว้ในชื่อของนกเหล่านี้

2. มาจากสีขนของนก เช่น นกเขียวคราม นกปรอดสีไพล นกยางเขียว เปิดแดง เขี้ยวแดง นกขมิ้นน้อยธรรมดา ฯลฯ นกต่าง ๆ เหล่านี้จะมีสีขนที่โดดเด่นตามสีที่เรียกกำกับไว้บนชื่อ

3. มาจากขนาดของนก เช่น นกกระจิ๊ด นกกระจ้อย ฯลฯ จะมีขนาดลำตัวตามชื่อของนกชนิดนั้น ๆ บ้างก็มีชื่อที่เรียกเพื่อจำแนกขนาดของนกในวงศ์เดียวกันโดยเฉพาะ เช่น นกกระเต็นน้อยธรรมดา นกกระเต็นใหญ่ธรรมดา หรือนกคุ้มอีดเล็ก นกคุ้มอีดใหญ่ ซึ่งเป็นนกในวงศ์เดียวกันแต่มีขนาดลำตัวต่างกัน

4. **มาจากกรกินอาหาร** เช่น นกจับแมลง นกกินปลี (ปลีกล้วย) นกกินเปี้ยว (ปูเปี้ยว) เหยี่ยวแมลงปอ ฯลฯ ซึ่งมักจะกินอาหารที่เฉพาะเจาะจงตามชื่อที่เรียก

5. **มาจากลักษณะเด่นของอวัยวะ** เช่น นกหัวขวาน นกปากซ่อม นกปากซ้อน นกปากกบ นกจุมพืด นกทะเลขาเขียว นกตบยุงหางยาว นกกระวางหัวหงอก นกตีนเทียน นกเหล่านี้จะมีอวัยวะต่าง ๆ เช่นเดียวกับชื่อที่กำกับ

6. **มาจากพฤติกรรมเด่น** เช่น นกมุดน้ำ นกไต่ไม้

7. **มาจากถิ่นฐานหรือถิ่นอาศัยเดิม** เช่น นกปรอดจีน นกเขาพม่า นกคุ้มญี่ปุ่น นกเขนน้อยไซบีเรีย นกทืดท้อมลายู นกเหล่านี้จะเป็นนกที่มีถิ่นฐานเดิมหรือเป็นนกที่ค้นพบในถิ่นที่กำกับไว้ในชื่อนก

8. **มาจากภาษาต่างประเทศ** เช่น นกนို့ดို့ (Brown Noddy) นกตี๊ดสุลต่าน (Sultan Tit) เหยี่ยวเครสเทล (Eurasian Kestrel) นกสกัว (Pomarine Skua) เป็นต้น ทั้งนี้เนื่องจากเรายังไม่เคยเรียกชื่อหรือตั้งชื่อด้วยภาษาไทยมาก่อน

9. **มาจากเสียงร้อง** เช่น นกตีทอง นกแก้วแล้วธรรมดา นกกระปูด นกกระจิบ เป็นต้น นกเหล่านี้จะมีเสียงตามชื่อของนกแต่ละชนิด

การดูนกและสังเกตพฤติกรรมต่าง ๆ ของนก รวมทั้งการสังเกตถึงที่มาของชื่อนกต่าง ๆ จะช่วยให้เราสามารถจดจำชื่อของนกที่พบเห็นได้อย่างแม่นยำ และสร้างความเพลิดเพลินได้มากขึ้นในการทำกิจกรรมนี้

เพื่อนต้นสำคัญของโรงกลับ

ด้วยสภาพอากาศที่สะอาดบริสุทธิ์ อุณหภูมิพอเหมาะและพื้นดินอุดมอาหาร ทั้งยังเป็นแหล่งศึกษาธรรมชาติในเมืองสำหรับเยาวชนและครอบครัว ทำให้โรงกลับกลายเป็นที่อาศัยของนกน้อยใหญ่ นับพันตัว เกิดเป็นความสวยงามของท้องฟ้า ทั้งยังเป็นแหล่งศึกษาธรรมชาติในเมือง สำหรับเยาวชนและครอบครัว

นกต่าง ๆ ที่พบในโรงกลับ

1. นกกินปลีเหลือง

“อัญมณีแห่งสวนดอกไม้” เป็นนกที่สวยงาม ปากโค้งแหลมยาว พบมากในที่ที่มีดอกไม้ เพราะชอบดื่มน้ำหวานจากเกสรดอกไม้

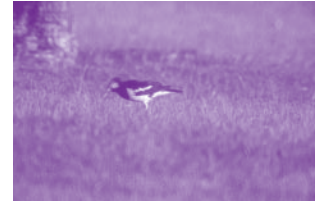
2. นกนางแอ่นบ้าน

“ผู้ปราบแมลง” พบยามปลายฝนต้นหนาว นกหนึ่งตัว กินแมลงได้มากถึงวันละ 2-3 พันตัว

3. นกเอี้ยงต่าง

“นกที่ชอบสังคัม” เป็นนกสีสวยไปไหนมาไหนเป็นฝูงใหญ่ ช่างเจรจา และร้องเสียงดังอึ้งคะนึ่ง ชอบกินแมลง

4. นกอีวาบตั๊กแตน

“สายลับสองหน้า” นกตระกูลกาเหว่า หัวสีน้ำตาล ปีกและหลังสีดำ ออกสีน้ำตาลแดง เสียงร้องเป็นทำนองไพเราะสดใส ชอบกินแมลง

5. นกกิ่งไคร้คอดำ

“นกมีผ้าพันคอ” พบในที่ที่มีต้นไม้หนาแน่น หรือแหล่งเกษตรกรรม ขนที่อกหัวและท้องสีครีม มีแถบสีดำพาดรอบคอ ถึงท้ายทอย เสียงนกต่าง ๆ ได้หลายเสียง ชอบกินเมล็ดพืช

6. นกกาเหว่า (ตัวเมีย)

“นกเจ้าเล่ห์” ไซในรังนกอื่นแล้วหลอกให้เลี้ยงลูกของตน ตัวเมียมีลาย สีน้ำตาลเข้ม ชอบกินหนอนกินแมลง

7. นกขมิ้นน้อยธรรมดา

“คำแล้วจะนอนไหน” ร้องเสียงจี้จ้อ ตัวเล็ก สีสวย กินหนอนกินแมลง ใกล้ชิดกับคนมาช้านาน จนเอามาจับขานเป็นเพลงกล่อมนอน

8. นกสีชมพูสวน

“นกกี้แดงบนใบไม้เขียว” ตัวกระจิว ว่องไว พบได้ไม่ยาก ช่วยแพร่พันธุ์ต้นกาฝาก

9. นกตะขาบทุง

“ราชันแห่งนกเมือง” สีเขียวคราม ฟ้าเหลือง รูปร่างแข็งแรง ชอบกินแมลง

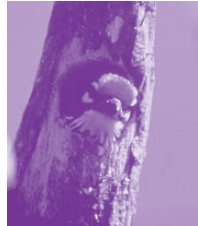
10. นกกางเขนบ้าน

“เจ้าดำหางกระดก” เป็นนกเมืองที่มีเสียงไพเราะมาก โปรดปรานหนอนและแมลง แต่หวงที่หวงถิ่น จนต้องมีปากเสียงกับนกอื่นเสมอ

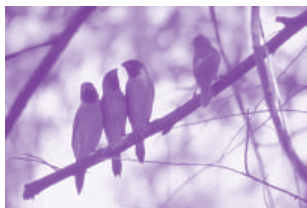
11. นกตีทอง

“ราชินีแห่งนกเมือง” งดงามน่ารัก ร้องเสียง ตัง ตัง ตัง เหมือนช่างตีแผ่นทอง ชอบกินผลไม้

12. นกกระตีดั้งหมู

“นักกินเมล็ดพืช” พบเฉพาะแหล่งเกษตรกรรม โปรดปรานเมล็ดพืช มีปากหนาไว้ขบเคี้ยวอาหาร

13. นกกระเต็นอกขาว

“นักร้อง 2 รูปแบบ” ลำทั้งเหยื่อในน้ำและในทุ่งกว้าง ชอบกินปลา และสัตว์น้ำตัวเล็กตัวน้อย

14. นกกระเต็นน้อยธรรมดา

“เจ้าชายแห่งนกอพยพ” มาเยือนเมืองไทยในหน้าหนาวของทุกปี และเป็นนักร้องปลาด้วย

15. นกแซงแซวหางปลา

“จอมเกเร” ตัวสีดำสนิท ตาสีแดงเข้ม ปลายหางแยกเป็นแฉกเหมือนหางปลา ชอบโจมตีขั้วปลั๊กอื่น ๆ ไม่ให้มาอาศัยใกล้ตน

16. นกอีแพรดแถบอกดำ

“พัดจีบแสนสวย” มีหางยาว หุบและกางได้คล้ายพัดจีบของจีน พบได้ไม่ยาก หากมีต้นไม้ ซึ่งเป็นแหล่งอาหารอันอุดมสมบูรณ์

สถานตากอากาศ “บางปู”

กองอำนวยการสถานพักผ่อน กรมพลาธิการทหารบก
164 หมู่ 2 ตำบลบางปูใหม่ อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ 10280

ประวัติความเป็นมา พ.ศ. 2480

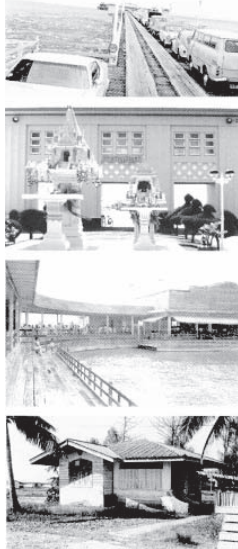
ในปี พ.ศ. 2480 จอมพล ป.พิบูลสงคราม นายกรัฐมนตรี ในสมัยนั้นได้ดำริให้สร้างเป็นสถานที่พักผ่อนสำหรับประชาชนทั่วไป เนื่องด้วยพื้นที่ติดชายทะเล และระยะทางไม่ไกลจากกรุงเทพฯ

พ.ศ. 2482 การดำเนินการก่อสร้างสะพานสุขตาเสร็จเรียบร้อย เปิดให้บริการแก่ประชาชนทั่วไป สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์เป็นผู้รับผิดชอบดูแล โดยมีอธิบดีกรมสาธารณสุขเป็นประธานในชื่อเรียก “สถานตากอากาศชายทะเล บางปู”

พ.ศ. 2484 หยุดดำเนินการ เนื่องจากกองทัพญี่ปุ่นยกพลขึ้นบกเพื่อใช้เป็นทางผ่านในการสู้รบกับฝ่ายสัมพันธมิตร ในสงครามมหาเอเชียบูรพา

พ.ศ. 2490 เมื่อเหตุการณ์สงบลงได้เปิดดำเนินการใหม่อีกครั้ง โดยสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์เป็นผู้ดูแล

พ.ศ. 2491 กรมพลาธิการทหารบก ได้รับมอบให้ดูแลรับผิดชอบ ในชื่อเรียก “สถานพักผ่อนและตากอากาศ บางปู”

พ.ศ. 2494 รัฐบาลได้รับมอบหมายให้หลายหน่วยงานเป็นผู้ดูแลรับผิดชอบ ตามลำดับ คือ กรมสวัสดิการทหารบก กรมพลาธิการทหารบก องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก กรมพลาธิการทหารบก และโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา

พ.ศ. 2501 กรมพลาธิการเป็นผู้ดูแลรับผิดชอบ เปิดบริการขายอาหารและเครื่องดื่มที่บริเวณปลายสะพานสุขตา โดยเปิดบริการทุกวันตั้งแต่เวลา 06.00-20.00 น. จัดดนตรีและลีลาศในวันอาทิตย์ ตั้งแต่เวลา 12.00-18.00 น. จัดบริการที่พักที่ปลายสะพานสุขตา ในราคา 60-110 บาท/วัน บ้านพักบริเวณริมแนวเขื่อนราคา 80 บาท/วัน

พ.ศ. 2505 กองทัพบกได้จัดตั้งเป็นสถานพักผ่อนและตากอากาศ กองทัพบก โดยมีคณะกรรมการอำนวยการสถานพักผ่อนและตากอากาศ กองทัพบกเป็นผู้กำกับดูแลโดยจัดแบ่งเป็นสถานพักผ่อนและตากอากาศบางปู กับสถานพักผ่อนและตากอากาศหาดเจ้าสำราญ

พ.ศ. 2512 ได้ดำเนินกิจการสถานพักผ่อนตามพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โดยจัดให้มีการรักษาพยาบาลและฟื้นฟูสภาพร่างกายและจิตใจ บำรุงขวัญ ให้แก่ทหารที่บาดเจ็บจากการสู้รบ ซึ่งรับจากรพ.พระมงกุฎเกล้า ในชื่อเรียก “สถานพักผ่อนและพักผ่อน กรมพลาธิการทหารบก”

พ.ศ. 2533 เปิดอนุสรณ์สถานเครื่องหมายทางประวัติศาสตร์สงครามมหาเอเชียบูรพา เพื่อเป็นที่ระลึกถึงเหตุการณ์ที่ทหารญี่ปุ่นยกพลขึ้นบก ณ สถานที่แห่งนี้ โดยมี พลเอก สายหยุด เกิดผล เป็นประธานพิธี

อนุสรณ์สถาน

เครื่องหมายประวัติศาสตร์

สงครามมหาเอเชียบูรพา

ณ สะพานสุขตาแห่งนี้ เมื่อเช้าตรู่วันที่ 8 ธันวาคม พุทธศักราช 2484 กองทหารพระมหาจักรพรรดิญี่ปุ่นกำลังประมาณ 1 กองพัน ได้ยกพลขึ้นบกพร้อมกับที่ได้ยกพลขึ้นบกที่ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ชุมพร สงขลา ปัตตานี และกำลังทางบกเข้าทางอรัญประเทศ กำลังฝ่ายไทยประกอบด้วย ตำรวจภูธร 1 หมวด ยูวชนทหาร

และประชาชนจาก จังหวัดสมุทรปราการ ได้ผนึกกำลังเข้าสกัดกัน โดยยึดที่มั่น ณ พื้นที่ทาง ตะวันตกเฉียงเหนือ ของจุดนี้ ประมาณ 2 กิโลเมตร ทั้งสองฝ่าย ยังมีได้ปะทะกัน ก็ได้มี ข้อตกลงระหว่างรัฐบาล ไทยและรัฐบาลญี่ปุ่นให้ กองทัพพระมหาจักรพรรดิ ญี่ปุ่น เดินทาง ผ่าน ประเทศไทยไปได้ เป็นที่

ประจักษ์ชัดว่าประชาชนทุกหมู่เหล่าในจังหวัด สมุทรปราการ มีความสามัคคี เป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน มีความกล้าหาญ พร้อมทั้งจะเสียสละแม้เลือดเนื้อ ชีวิต เพื่อปกป้องอธิปไตยของชาติควรแก่การยกย่องสรรเสริญ ให้เป็นตัวอย่างแก่ประชาชนชาวไทยสืบไป

ลักษณะ

มีลักษณะเป็นแท่งหินแกรนิตสีดำสูง 2 เมตร แสดงถึงความมั่นคงมีลักษณะเสมาเป็นส่วนของกำแพงเมือง ที่ใช้เป็นที่ต่อสู้และป้องกันภัย ส่วนฐานเป็นสถาปัตยกรรมไทย แบบย่อมุมไม้สิบสอง ซึ่งเป็นเอกลักษณ์อย่างหนึ่งของไทยที่ควรค่าแก่การหวงแหน ตั้งหันหน้าออกทะเล แสดงถึงความเตรียมพร้อมตลอดเวลา ส่วนด้านหน้าสลัก เหตุการณ์เป็นภาษาไทย และด้านหลังเป็นภาษาอังกฤษ

เครื่องหมาย

เป็นหินแกรนิตสีดำ สูง 2 เมตร มีลักษณะเป็นรูปเสมา ฐานย่อมุม ไม้สิบสอง หันหน้าออกทะเล โดยมีความค้ำบังว่า

- แท่งหินแกรนิตสีดำ หมายถึง ความมั่นคง
- ลักษณะของเสมาเป็นส่วนของกำแพงเมืองที่ใช้เป็นที่ต่อสู้และป้องกันภัย
- ย่อมุมไม้สิบสอง เป็นเอกลักษณ์อย่างหนึ่งของไทยที่ควรหวงแหน
- หันหน้าออกทะเลแสดงถึงความเตรียมพร้อมตลอดเวลา

- ด้านหน้าสลักเหตุการณ์เป็นภาษาไทย และด้านหลังเป็นภาษาอังกฤษ

แหล่งศึกษาเรียนรู้การอนุรักษ์พันธุ์ปูทะเล ในสถานตากอากาศบางปู

ปูทะเลในโลกนี้เท่าที่มีรายงานเอาไว้มีอยู่ 4 ชนิด ที่พบในประเทศไทยมี 2-3 ชนิด มีชื่อเรียกตามท้องถิ่นทั่วไปหลายชื่อ เช่น ปูดำ ปูแดง ปูขาว ปูทองเหลือง และปูเขียว โดยเรียกตามสีของตัวปูแต่ละชนิดพบมาก คือ ปูดำ ซึ่งพบทั้งฝั่งอ่าวไทยและฝั่งอันดามันและอีกชนิดคือ ปูขาวหรือปูทองเหลือง ซึ่งพบมากทางฝั่งอ่าวไทย ในปัจจุบันเป็นที่น่าวิตกว่าผลผลิตปูทะเลมีปริมาณลดลง ทั้งในแง่ปริมาณและขนาดของตัวปู ทั้งนี้เนื่องจากการทำการประมงปูทะเลเกินกำลังการผลิต ตลอดจนมีการทำลายป่าชายเลนซึ่งเป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของปูทะเล อีกทั้งปูทะเลที่ได้มานั้นต้องอาศัยการจับจากธรรมชาติ เพียงอย่างเดียว จากสถิติกรมประมงพบว่าปูทะเลที่จับได้จากธรรมชาติมีปริมาณลดลงเป็นลำดับ โดยในปี 2537 ปริมาณปูทะเลที่จับได้มีประมาณ 6,200 ตัน แต่ในปี 2539 ประเทศไทยสามารถจับปูทะเลได้เพียง 4,243 ตัน จะเห็นได้ว่าปริมาณปูทะเลลดลงไปมากกว่า 30% ภายในระยะเวลาเพียง 2-3 ปีเท่านั้น

ปูทะเลในประเทศไทยจัดอยู่ในชนิด SCYLLA SERCATA FORSKAL พบกระจายอยู่ทั่วไปในแหล่งน้ำกร่อย ป่าชายเลนและปากแม่น้ำที่มีน้ำทะเลท่วมถึง โดยขุดรูอยู่ตามใต้รากไม้หรือเนินดินบริเวณชายฝั่งทะเล ทั้งฝั่งอ่าวไทยและอันดามัน โดยเฉพาะมีชุกชุมในบริเวณที่เป็นหาดโคลนหรือเลนที่มีป่าแสมและโกงกาง ตั้งแต่อ่าวไทยฝั่งตะวันออก ได้แก่ จังหวัดตราด จันทบุรี ระยอง ชลบุรี และบริเวณอ่าวไทยตอนใน ได้แก่ จังหวัดสมุทรปราการ สมุทรสาคร สมุทรสงคราม และอ่าวไทยฝั่งตะวันตก มีชุกชุมที่จังหวัดชุมพร ประจวบคีรีขันธ์ สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช สงขลา ส่วนฝั่งอันดามันมีชุกชุมที่จังหวัดระนอง พังงา กระบี่ ตรัง และสตูล เป็นต้น

ปูทะเลเป็นสัตว์ออกหากินในเวลากลางคืน โดยออกจากที่หลบซ่อนหลังจากพระอาทิตย์ตกดินไปแล้ว ประมาณ 1 ชั่วโมง และเข้าที่หลบซ่อนก่อนหน้าพระอาทิตย์ขึ้นเพียงเล็กน้อย หรือหลังจากนั้นประมาณ 30 นาที ดังนั้นแสงและอาหารจึงมีอิทธิพลต่อการปรากฏตัวอยู่ภายนอกที่หลบซ่อน การเลือกแหล่งหากินของปูทะเลนั้น

ปูแต่ละวัยจะหากินในอาณาบริเวณที่แตกต่างกันกล่าวคือ ปูวัยอ่อน (Juvenile ขนาด 20-29 มิลลิเมตร) เป็นกลุ่มที่หากินในบริเวณป่าชายเลน และจะอาศัยอยู่ในบริเวณนี้ ขณะที่น้ำทะเลได้ลดลงแล้ว ปูวัยรุ่น (Subadult ขนาด 100-140 มิลลิเมตร) เป็นพวกที่ตามการขึ้นของระดับน้ำเข้ามาหากินในบริเวณป่าชายเลนและกลับลงสู่ทะเลไปพร้อม ๆ กับน้ำทะเล และปูโตเต็มวัย (Adult- ขนาดตั้งแต่ 150 มิลลิเมตรขึ้นไป) มีการแพร่กระจายเข้ามาหากินพร้อมกับระดับน้ำที่สูงขึ้นเช่นกัน

ปูทะเลเจริญเติบโตโดยอาศัยการลอกคราบ เนื่องจากกระดองของปูเป็นสารประกอบขบวนการหินปูนที่มีความแข็งแรงมาก จึงไม่สามารถยืดขยายตัวออกไปได้ เมื่อเจริญเติบโตเต็มที่ คือ มีเนื้อแน่นเต็มกระดองก็จะมีอาการลอกคราบเพื่อขยายขนาด โดยการสร้างกระดองใหม่มาแทนที่ ระยะเวลาในการลอกคราบของปูจะเพิ่มมากขึ้นตามอายุของปู ปูทะเลในเขตร้อนจะใช้เวลาในการเจริญเติบโตจนถึงขั้นสมบุรณ์เพศ ประมาณ 1-5 ปี ฤดูการวางไข่ผสมพันธุ์ของปูทะเลจะอยู่ในช่วงเดือนกันยายน-ธันวาคม และจะพบแม่ปูมีไข่ในระหว่างเดือนกันยายน-ตุลาคม ปูทะเลจะสามารถวางไข่ได้ตลอดปี โดยจะวางไข่ชุกชุมที่สุดในระหว่างเดือนสิงหาคม-ธันวาคม

ในปัจจุบันกรมประมงยังไม่สามารถเพาะขยายพันธุ์ปูทะเลได้สำเร็จเท่าที่ควร เนื่องจากยังมีปัญหาในขั้นตอนการอนุบาลลูกปูวัยอ่อนระยะ Zoea ให้เป็นระยะ megalopa และ young crab กล่าวคือมีอัตราการลอกคราบต่ำ ดังนั้นจะเห็นว่าวิธีการหนึ่งที่จะช่วยกันเพิ่มพันธุ์ทรัพยากรปูทะเลให้เพิ่มมากขึ้นได้ คือ การจัดสร้างแหล่งอาศัยและแหล่งเลี้ยงตัวอ่อนของปูทะเลนั่นเองซึ่งในสภาพธรรมชาติแล้วไม่มีสถานที่ใดดีกว่าป่าชายเลนอันประกอบไปด้วยป่าเสมและโกงกางอันสมบูรณ์

จังหวัดสมุทรปราการ เป็นพื้นที่ที่เป็นสันดอนปากแม่น้ำเป็นที่รวมความอุดมสมบูรณ์ของธาตุอาหารชนิดต่าง ๆ จะเห็นได้ว่าบริเวณปากอ่าวไทยเป็นแหล่งเลี้ยงหอยแมลงภู่ หอยแครง ที่สำคัญแหล่งหนึ่งของประเทศ แต่เดิมนั้นในจังหวัดสมุทรปราการเป็นแหล่งปูทะเลที่สำคัญแห่งหนึ่ง แต่เนื่องจากสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป เช่น การประกาศเป็นเขตโรงงานอุตสาหกรรมและมีการบุกรุกป่าชายเลนมากขึ้นทำให้ไม่มีแหล่งเลี้ยงตัวอ่อนของปูทะเลและแหล่งที่อยู่อาศัยของพ่อแม่พันธุ์ปูทะเล หากไม่มีการอนุรักษ์หรือจัดหา

สถานที่เพื่อเป็นที่อยู่อาศัยและเพาะพันธุ์แล้วคาดว่าปูทะเลอาจจะสูญพันธุ์ไปในไม่ช้า

สถานตากอากาศบางปูเป็นสถานที่ที่มีพื้นที่ป่าชายเลนค่อนข้างสมบูรณ์และไม่ถูกรบกวนจากบุคคลที่จะเข้ามาทำลายป่าชายเลนหรือทำลายสัตว์น้ำต่าง ๆ ได้ จึงเป็นสถานที่ที่เหมาะสมที่น่าจะมีการปล่อยพันธุ์ปูทะเลเพื่อเป็นพ่อแม่พันธุ์ให้ขยายพันธุ์ออกสู่ทะเลต่อไปได้นอกจากนี้การปล่อยพันธุ์ปูทะเลลงสู่ป่าชายเลนยังเป็นการสนองพระราชเสาวนีย์ของสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ที่ให้ไว้เมื่อวันที่ 12 สิงหาคม 2543 อันเป็นวันฉลองวันพระราชสมภพเพื่อให้ปวงชนชาวไทยและหน่วยงานราชการได้ดำเนินการอนุรักษ์พันธุ์ปูทะเลและเพื่อไว้ให้อนุชนรุ่นหลังได้มีบริโภคสืบต่อไป

ชีวิตบนางวล

นกกางวลที่มีในอ่าวไทย มีอยู่ 2 พวก พวกหนึ่งเป็นนกกางวลใหญ่ เมื่อบินเหน้อยแล้วชอบลงลอยตัวบนผิวน้ำทะเล แต่อีกพวกหนึ่งเป็นนกกางวลกลีบ ซึ่งมีในน่านน้ำไทย ถึง 15 ชนิด พวกนี้ชอบเกาะตามเสาหรือหลัก ไม่ชอบลงลอยบนผิวน้ำทะเล

นกกางวลที่อยู่ ณ สถานตากอากาศชายทะเลบางปู เป็นนกที่ทำรังวางไข่อยู่รอบ ๆ ทะเลสาบต่าง ๆ ในริเบต และมองโกเลีย ในฤดูร้อน (ซึ่งตรงกับฤดูฝนในประเทศไทย) พอถูกโตบินแข็งแรงก็พากันบินลงมาหากินตามชายทะเลในมหาสมุทรอินเดีย จนถึงอ่าวไทย

นกกางวลจะพากันย้ายถิ่นถึงอ่าวไทย ในราวต้นเดือนพฤศจิกายน เวลาที่บินเข้ามาถึงใหม่ ๆ นกทุกตัวจะมีหัวสีขาว มีจุดสีน้ำตาลค้ำหน้าหนึ่งทีชนคลุมหู พอถึงปลายเดือนกุมภาพันธ์มันจะเปลี่ยนสีสีน สำหรับเลือกคู่ผสมพันธุ์ โดยเริ่มมีขนสีน้ำตาลดำที่หัว แล้วก็พากันทยอยบินกลับไปวางไข่บนที่ราบสูงใกล้ ๆ ทะเลสาบในริเบต และมองโกเลียใหม่ มักจะเริ่มบินย้ายถิ่นกลับในราวเดือนเมษายน พวกสุดท้ายมักจะกลับไปก่อนปลายเดือนพฤษภาคม

รังทำด้วยหญ้า คาบมาวางซ้อน ๆ ในแอ่งน้อย ๆ บนพื้นดิน มักวางไข่รังละ 2-3 ฟอง แล้วนกพ่อนกแม่จึงช่วยกันฟักต่อไป จนออกมาเป็นตัว

นกกางวลที่บินกลับมาถึงอ่าวไทยใหม่ ๆ นี้ หากตัวไหนยังเป็นนกตัวอ่อนอายุยังไม่เกิน 1 ปี ที่ปลายหางจะมีแถบสีดำที่ปลายปีกจะมีสีดำ ไม่มีจุดขาว

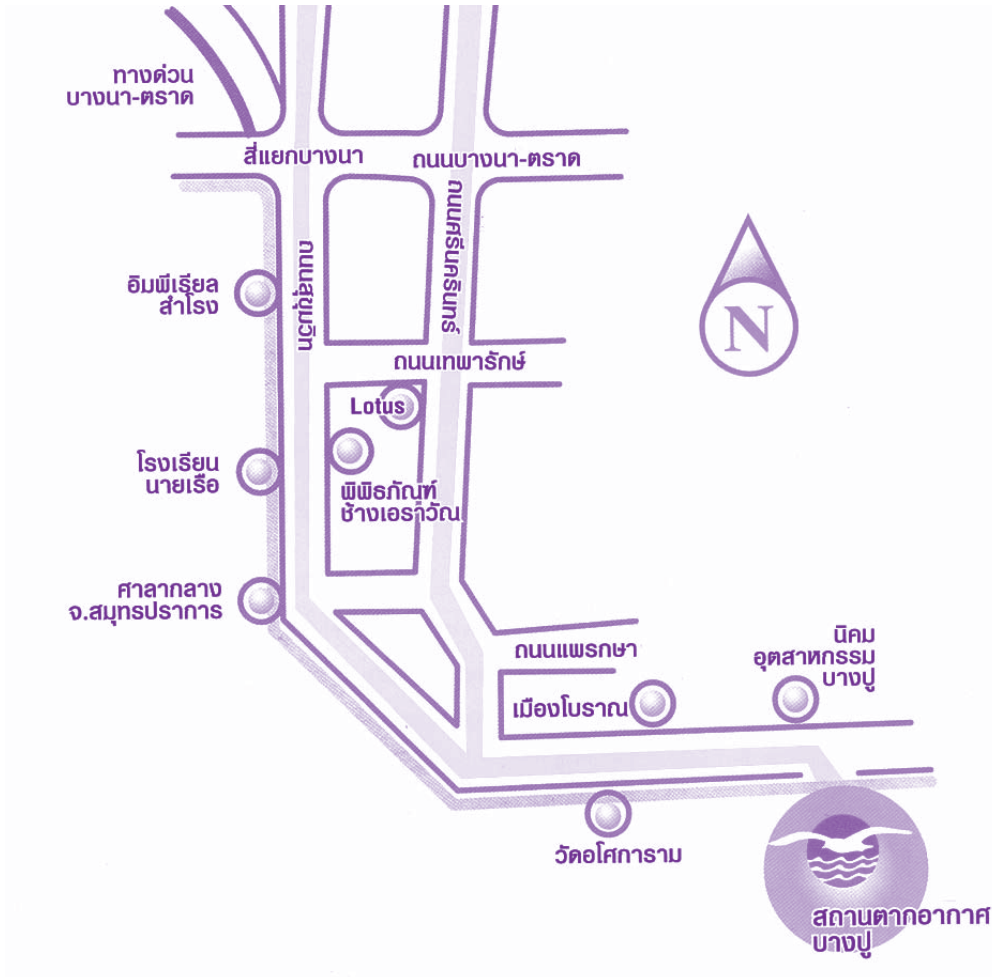

ที่ปลายปีก และมีลายสีน้ำตาลเทาบนปีกและบนหลังด้วย เมื่อลูกนกมีอายุถึง 2 ปี เป็นนกหนุ่มนกสาวแล้ว ก็จะมีจุดสีขาวที่ปลายปีก แถบสีดำที่ปลายหางก็จะหายไป บนปีกและบนหลังจะมีสีขาวสวยงามมากขึ้น

นกนางนวลชอบโฉบคาบเศษอาหารและเศษปลาที่ชาวเรือทิ้งลอยไปบนผิวน้ำ ทำให้ของเน่าเหม็นบนผิวน้ำทะเลหมดไป เป็นนกที่ทำให้วิวทิวทัศน์ตามชายทะเลดำสวยงามน่าเที่ยวชม

การมาถึงของพวกนกนางนวล จึงทำให้ผู้ที่ได้พบเห็นเบิกบานสำราญใจ ทำให้เรารู้ว่าฤดูฝนหมดไปแล้ว ลมหนาวเหนือกำลังพัดผ่านลงมา ทำให้พวกเรารู้สึกสบาย พวกเราจึงพากันแสดงความชื่นชมการกลับมาใหม่ของพวกนกนางนวล

สถานพักผ่อน กรมพลศึกษาทหารบก บางปู

ที่ตั้ง

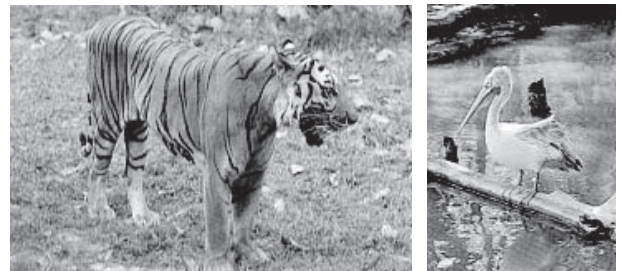
เลขที่ 164 ถนนสุขุมวิท ตำบลบางปูใหม่ อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ ห่างจากกรุงเทพมหานคร 37 กิโลเมตร จากตัวเมืองสมุทรปราการไปทางทิศตะวันออก ตามแนวถนนสุขุมวิทสายเก่า ระยะทาง 12 กิโลเมตร พื้นที่ติดชายทะเลเนื้อที่ประมาณ 639 ไร่

ฟาร์มจระเข้และสวนสัตว์สมุทรปราการ ปากน้ำ

นอกจากนี้ยังสามารถเข้าชมพิพิธภัณฑ์ไดโนเสาร์ ซึ่งจัดแสดงกระดูกและหุ่นจำลองไดโนเสาร์ขนาดเท่าตัวจริงกว่า 13 ชนิด พร้อมการฉายสไลด์มัลติวิชั่นเรื่อง ของมนุษย์และสัตว์ดึกดำบรรพ์ด้วย

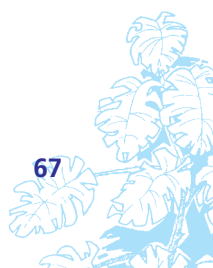
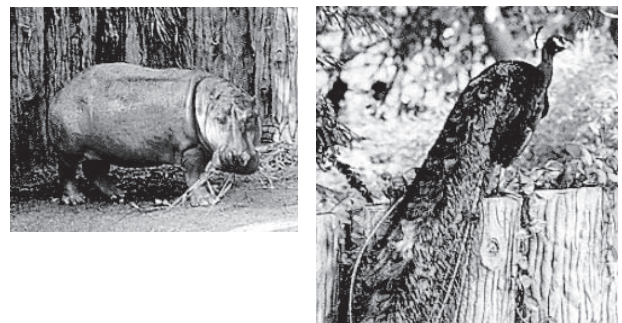
ฟาร์มจระเข้และสวนสัตว์สมุทรปราการเปิดให้เข้าชมทุกวัน ตั้งแต่เวลา 07.00-18.00 น. ค่าบัตรผ่านประตูผู้ใหญ่คนละ 50 บาท เด็ก 30 บาท ชาวต่างประเทศคนละ 300 บาท

ฟาร์มจระเข้และสวนสัตว์สมุทรปราการ ตั้งขึ้นเป็นแห่งแรกของประเทศไทยเมื่อ พ.ศ. 2493 ปัจจุบันเป็นฟาร์มจระเข้ที่ใหญ่ที่สุดในโลก อยู่ในเขตตำบลท้ายบ้าน ซึ่งห่างจากตัวเมืองประมาณ 3 กิโลเมตร ภายในเป็นสถานเพาะเลี้ยงจระเข้ขนาดต่าง ๆ กว่า 40,000 ตัว มีการแสดงวิธีจับจระเข้ด้วยมือเปล่าทุกวันตั้งแต่เวลา 09.00-16.00 น. ทุก ๆ 1 ชั่วโมง พักเที่ยง วันหยุดเพิ่มรอบ 12.00 น. และ 17.00 น. เวลาการให้อาหารจระเข้ 16.30 น. ถึง 17.30 น.

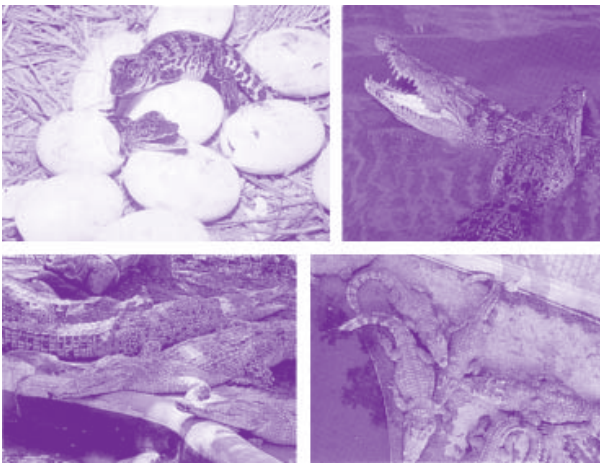

การแสดงของช้างแสนรู้เป็นอีกกิจกรรมหนึ่งที่ได้รับ ความสนใจจากนักท่องเที่ยวเป็นอันมากมีการแสดงทุก 1 ชั่วโมง เริ่มตั้งแต่ 09.30-16.30 น. ทุกวัน นอกจากการเลี้ยงจระเข้แล้ว ภายในฟาร์มยังมีสัตว์แสนรู้อื่น ๆ อีก เช่น เสือและลิงชิมแปนซี สัตว์ประเภทอื่น ๆ เช่น ชะนี เต่า งูเหลือม งูหลาม นก คูรู่ ฮิปโป และปลา จำนวนมาก

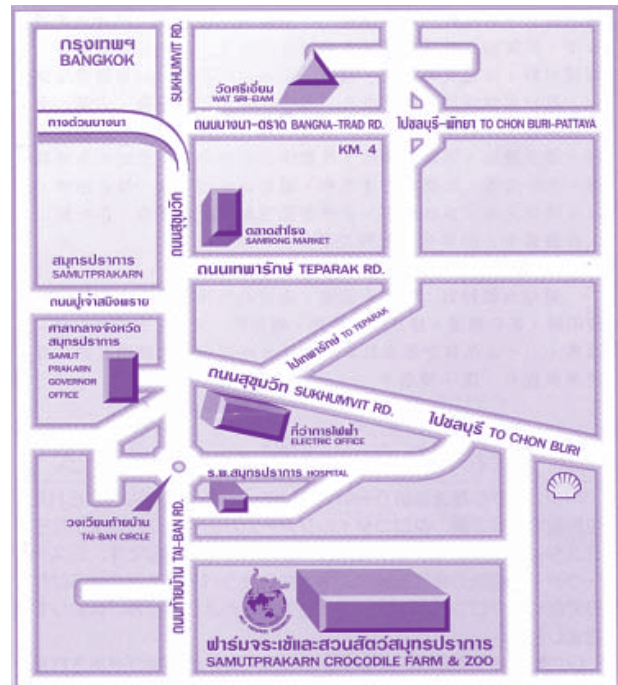

การเดินทางไปยังฟาร์มฯ นอกจากรถส่วนตัวแล้ว สามารถใช้บริการรถเมล์ ชสมก. สาย ปอ. 8 และ ปอ. 11 ซึ่งจะสุดสายที่นั่นพอดีหรือรถเมล์ธรรมดาสาย 25, 45, 102, 142 และ 145 ไปยังสมุทรปราการแล้วต่อรถสองแถว สาย S. 1 และ S. 55

การเข้าชมเป็นหมู่คณะหรือสถาบันการศึกษา ที่ต้องการวิทยากรควรมีหนังสือติดต่อล่วงหน้าไปที่ ฟาร์มจะเข้และสวนสัตว์สมุทรปราการ 55 ถนนท้ายบ้าน อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ 10280 หรือ โทร. 0-2387-0020, 0-2387-1166, 0-2387-1168 และ 0-2387-2375

แผนที่การเดินทางมาที่
ฟาร์มจะเข้และสวนสัตว์สมุทรปราการ
โทร. 0-2703-4891-5, 0-2703-5144-8 โทรสาร 0-2387-0060-61

สวนนกรามคำแหง

ปลูกต้นไม้ในป่าดงกริต.....

รองศาสตราจารย์ ดร.มณี อัครวานนท์
มหาวิทยาลัยรามคำแหง

การปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มุ่งเน้นให้ผู้รับ การศึกษาเป็นศูนย์กลางของความรู้ ให้ความสำคัญ กับกิจกรรมนอกสถานศึกษา มีการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียน ได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง มีความรู้รอบตัว ไม่ว่าจะเป็นความรู้และทักษะด้านวิทยาศาสตร์และ เทคโนโลยี ความรู้ความเข้าใจการจัดการบำรุงรักษาและ การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อย่างสมดุลยั่งยืน ความรู้เกี่ยวกับศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และการประยุกต์ ใช้ภูมิปัญญา มีการจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนา ผู้เรียนตามศักยภาพ ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนที่จบการศึกษา สามารถนำสิ่งที่ได้ประสบมาไปใช้ปฏิบัติในชีวิตจริง มีความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีคุณธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข

มหาวิทยาลัยรามคำแหง เป็นสถาบันระดับ อุดมศึกษาและเป็นตลาดวิชาที่เปิดโอกาสให้นักศึกษา และประชาชนผู้สนใจใฝ่รู้ในการศึกษามีโอกาสเข้ารับ การศึกษาอย่างเสรี ความแข็งแกร่งทางด้านวิชาการของ บัณฑิตจากมหาวิทยาลัยรามคำแหงมีข้อพิสูจน์ให้เห็น จากตลาดแรงงาน หรือแม้แต่วาระระดับผู้บริหารของประเทศ ทรัพยากรบุคคลที่มีค่าที่ทางมหาวิทยาลัยรามคำแหง ผลิตในแต่ละปีเป็นผู้นำวิชาการไปพัฒนาประเทศชาติ อย่างมากมายในหลายแขนง

อย่างไรก็ตามมหาวิทยาลัยรามคำแหงมิได้มุ่งเน้น แต่ทางด้านวิชาการในระดับอุดมศึกษาเพียงอย่างเดียว การให้บริการสังคมและชุมชนทางด้านวิชาการเป็น หน้าที่หนึ่งของมหาวิทยาลัย ทางมหาวิทยาลัยให้การ สนับสนุนมาโดยตลอด คือ

โครงการ “อนุรักษ์นกไทยสู่เยาวชน”

ซึ่งเป็นโครงการที่จัดให้มีขึ้นที่ “สวนนกรามคำแหง” สถานีวิจัยสัตว์วิทยา สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยรามคำแหง วิทยาเขตบางนา (ราม 2) โดยรองศาสตราจารย์ ดร.มณี อัครวานนท์ ผู้ริเริ่มและเป็นหัวหน้าโครงการ โครงการจัดตั้งขึ้นเพื่อให้เยาวชนได้เข้าเยี่ยมชม “สวนนกรามคำแหง” และร่วมกิจกรรมอนุรักษ์นก ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม โดยมีพี่เลี้ยงอาสาสมัครซึ่งเป็นนักศึกษา ของมหาวิทยาลัยรามคำแหงจากทุกคณะคอยดูแล ชี้แนะ ให้กับเยาวชน พี่เลี้ยงเหล่านี้ผ่านการฝึกอบรมอย่างดีเยี่ยม ทางวิชาการด้านปักษีวิทยา การอนุรักษ์ธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม รวมทั้งกิจกรรมเสริมต่าง ๆ ที่ให้สาระแก่ เยาวชนในเวลาเดียวกันให้เยาวชนได้มีโอกาสเรียนรู้ ได้ด้วยตัวเองโดยการให้เยาวชนลงมือปฏิบัติ เช่น การให้อาหารนก การดูเลนนก การปลูกต้นไม้ การทำขนมพื้นบ้าน ของไทย งานวัฒนธรรมประเพณีไทย งานศิลปะและ สอนภาษาอังกฤษ โดยทุกกิจกรรมวิทยากรและพี่เลี้ยง จะสอดแทรกปัญหา การแก้ไข และการอนุรักษ์ นก ป่าไม้ สภาพแวดล้อมให้กับเยาวชน

งานอนุรักษ์นก สัตว์ป่า ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นสิ่งที่เราได้ยินกันอย่างคุ้นหูไม่ว่าตามสื่อหนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสารต่าง ๆ สื่อวิทยุและโทรทัศน์ มีการ นำเสนออย่างหลากหลายความคิด หลากหลายวิธีการ ทำให้พวกเราต่างอยากจะมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ แต่โดยปฏิบัติแล้วจะมีเพียงบุคคลบางกลุ่มที่ได้ลงมือทำ และยังมีอีกหลายคนที่ต้องการจะปฏิบัติจริงแต่ไม่มีโอกาส และไม่ทราบว่าจะเริ่มต้นอย่างไร และไปติดต่อใคร ที่ไหน การลงมือปฏิบัติกรอนุรักษ์นก สัตว์ป่า ธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม มีหลายวิธีการ แต่วิธีการหนึ่งที่จะให้ผล

ในระยะยาวและอย่างต่อเนื่อง คือการเริ่มต้นจากเยาวชน การให้ความรู้ที่ถูกต้อง การเกิดความประทับใจกับงานด้านอนุรักษ์ การเข้าใจอย่างถ่องแท้ว่า การอนุรักษ์คืออะไร ความรู้สึกที่ก่อตัวขึ้นจากการได้รับรู้ถึงผลเสียของการสูญเสียทรัพยากรธรรมชาติ ความรู้สึกที่ดี ที่ได้สัมผัสถึงการอยู่ร่วมกันของมนุษย์ ป่าไม้ และสัตว์ป่า ก่อให้เกิดจิตสำนึกในการรัก การหวงแหน และเห็นสิ่งอื่นใด คือการรับผิดชอบต่อธรรมชาติ สัตว์ป่า และสิ่งแวดล้อม เกิดความรู้สึกทุกชีวิตมีคุณค่าเท่าเทียมกันคุณธรรมชาตินี้ถูกทำลาย การปลูกฝังจิตสำนึกให้ช่วยกันดูแลธรรมชาติในเยาวชน เป็นจุดเริ่มต้นที่ดีในงานอนุรักษ์ เพราะเยาวชนในแต่ละรุ่นเป็นตัวแทนของมวลมนุษยชาติที่จะสืบทอดและรักษาทรัพยากรธรรมชาติไว้ให้คงอยู่คู่กับการดำเนินชีวิตของมนุษย์เราต่อไป

โครงการ **“อนุรักษ์นกไทยสู่เยาวชน”** ของมหาวิทยาลัยรามคำแหง ได้มุ่งเน้นการให้การศึกษาเกี่ยวกับชนิดลักษณะของนกที่ประจำถิ่นอยู่ในประเทศไทย ชีวิตความเป็นอยู่พฤติกรรมต่าง ๆ รวมทั้งพฤติกรรม การขยายพันธุ์ของนกเหล่านี้ โดยมีวิธีการมุ่งใจและสร้างความประทับใจร่วมกับความเพลิดเพลินในการได้ลงมือปฏิบัติจริง ทำให้เยาวชนไม่รู้สึกเบื่อหน่ายและเมื่อเข้าสู่ต่อการเรียนรู้ การอนุรักษ์นกและธรรมชาติ โดยการให้ความรู้ทางทฤษฎีพร้อมสอดแทรกการปฏิบัติทุกขั้นตอน เป็นสื่อการสอนที่ได้รับผลคุ้มค่า การฉายสไลด์ภาพป่าที่สมบูรณ์เปรียบเทียบกับปัญหาการสูญเสียป่าและผลกระทบที่เกิดขึ้น การลักลอบจับสัตว์ป่าและการทำลายป่าจนมีผลให้สัตว์ป่าขาดแคลนที่อยู่อาศัย ซึ่งเป็นปัจจัยหลักที่ทำให้สัตว์ป่ามีจำนวนลดลงเรื่อย ๆ จนถึงขั้นสูญพันธุ์

การนำเยาวชนเข้าชมรมใน **“สวนนกรามคำแหง”** โดยศึกษาชนิดของนก การเฝ้าดูพฤติกรรมในกรงขนาดใหญ่ที่เยาวชนมีโอกาสเดินเข้าไปสัมผัสชีวิตความเป็นอยู่ของนกเฉกเช่นเดียวกับการเดินอยู่ในป่าธรรมชาติ การวิเคราะห์เสียงนกร้องนานาชนิด การเรียนรู้ชนิดต่าง ๆ ของอาหารที่กินแต่ละชนิดกิน การเฝ้าดูนกหาอาหารกินเองในกรงขนาดใหญ่ การใช้กล้องส่องทางไกลเพื่อศึกษาพฤติกรรมหลากหลายของนก ได้สร้างความเพลิดเพลินและให้สาระความรู้ พร้อมทั้งกระตุ้นความรัก หวงแหน และรับผิดชอบต่อนกและธรรมชาติ ซึ่งเป็นวิธีการที่ใช้ได้ดีกว่าการให้ความรู้แบบเดียวกันนี้เฉพาะแต่ในห้องเรียนเท่านั้น

กิจกรรมเสริมที่ทางโครงการ **“อนุรักษ์นกไทยสู่เยาวชน”** จัดไว้ให้เยาวชนนั้นสร้างความเพลิดเพลินควบคู่ไปกับสาระในงานอนุรักษ์เป็นอย่างมาก การแสดงละครหุ่นมือสร้างความบันเทิงแก่เยาวชนเป็นอย่างยิ่ง การร่วมกันร้องเพลง การหมุนเวียนกันแสดงออกบนเวทีระหว่างที่เลี้ยงอาสาสมัครและเยาวชนจากโรงเรียน สร้างสื่อสัมพันธ์เป็นอย่างดีระหว่างเยาวชน พี่เลี้ยงและงานอนุรักษ์ การร่วมกันทำขนมไทย วาดรูป จักสาน ปลูกต้นไม้เป็นกิจกรรมที่สร้างความประทับใจเป็นอย่างยิ่ง เยาวชนได้รับความรู้และทางแก้ไขถึงปัญหาในเรื่องการอนุรักษ์โดยไม่รู้ตัวเป็นอย่างดีแต่อย่างใด

ในขอบปีนี้ โครงการ **“อนุรักษ์นกไทยสู่เยาวชน”** ได้พัฒนาความหลากหลายมากขึ้นจากการให้ความรู้แก่เยาวชนเพียงเรื่องนก การอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมขณะนี้ได้ขยายกว้างสู่โครงการ **“ห้องเรียนธรรมชาติ”** เปิดโอกาสให้นักเรียนและเยาวชนที่เข้าศึกษาใน **“สวนนกรามคำแหง”** ได้ศึกษามากขึ้นในสวนผีเสื้อเรื่องการเพาะเลี้ยงผีเสื้อ ชนิดของผีเสื้อ และอาหารประเภทต่าง ๆ ที่ผีเสื้อแต่ละชนิดกิน การอนุรักษ์ผีเสื้อ การเลี้ยงปลานานาชนิดด้วยวิธีการแตกต่างกัน ภูมิปัญญาชาวบ้าน ศิลปะและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตโดยใช้วิธีการเกษตรพอเพียง เพื่อเป็นการปลูกฝังให้เยาวชนมีแนวคิดในการพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างเป็นสุข

เยาวชนกำลังใช้กล้องส่องทางไกลดูนกต่าง ๆ ในสวนนกรามคำแหง

เยาวชนที่เข้าฝึกอบรมในโครงการนี้ ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายใด ๆ ทั้งสิ้น เป็นเยาวชนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จนถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากโรงเรียนต่าง ๆ ที่ติดต่อสมัครเข้าฝึกอบรม การฝึกอบรมจัดให้มีในวันเสาร์-อาทิตย์ บางโรงเรียนนอกจากนำเยาวชน ครู อาจารย์เข้าฝึกอบรมแล้ว มีผู้ปกครองของเยาวชนเข้าร่วมฝึกอบรมด้วย ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ให้ผลดีเป็นอย่างมาก ผู้ปกครองของเยาวชนมีส่วนร่วมรับรู้ถึงงานอนุรักษ์นก สัตว์ป่า ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมร่วมกับเยาวชน

สิ่งหนึ่งที่ทางโครงการมีจุดมุ่งหมายมุ่งเน้นนอกเหนือจากที่กล่าวมาแล้วคือการจัดฝึกอบรมให้กับเยาวชนที่ได้อยู่โอกาสจากสภาพการทางร่างกายและสมอง เพื่อให้เยาวชนกลุ่มนี้ซึ่งมีโอกาสน้อยมากที่จะเข้าป่าเพื่อชมและศึกษาธรรมชาติ หรือชีวิตความเป็นอยู่ของนกและสัตว์ป่าอื่น ๆ ได้มีโอกาสศึกษาชีวิตจำลองธรรมชาติจาก **“สวนนกรามคำแหง”** รวมทั้งร่วมกิจกรรมกับพี่เลี้ยงอาสาสมัครเช่นกัน แต่ประเภทของกิจกรรมอาจจะแตกต่างกันออกไปขึ้นกับกลุ่มอายุและระดับมากน้อยของความคิด

ในขณะนี้โครงการ **“อนุรักษ์นกไทยสู่เยาวชน”** ยังคงดำเนินต่อไป ถึงแม้ว่าการดำเนินงานจะเป็นในลักษณะค่อยเป็นค่อยไป แต่ผลลัพธ์ที่ได้รับนั้นเกินความคาดหมาย จากการดำเนินงานที่ผ่านมา กลุ่มเป้าหมายที่เข้ามาเรียนรู้ในการบริการงานวิชาการในเรื่องของงานอนุรักษ์นั้นมีถึง 4 กลุ่มด้วยกัน คือกลุ่มพี่เลี้ยงอาสาสมัครซึ่งเป็นนักศึกษาทุกคนของมหาวิทยาลัยรามคำแหง กลุ่มเยาวชนจากโรงเรียนต่าง ๆ กลุ่มครูอาจารย์ที่เข้าร่วม และกลุ่มผู้ปกครองของเยาวชน งานอนุรักษ์ของมหาวิทยาลัยรามคำแหงจะคงดำเนินต่อไปในกลุ่มสังคมที่กว้างมากกว่านี้ ถึงแม้ว่าผู้ที่เข้าฝึกอบรมในโครงการจะได้นำความรู้ แนวความคิดนี้ไปปฏิบัติได้บ้างไม่ได้บ้างก็ตาม แต่อย่างน้อยเมื่อบุคคลทั้งหมดเหล่านี้ได้ผ่านเข้ามาใน **“สวนนกรามคำแหง”** และกลับออกไปด้วยรอยยิ้ม ความประทับใจ และยิ่งกว่าสิ่งใดคือความรู้สึที่ดี ๆ ที่อยากจะดำเนินชีวิตรวมไปกับสรรพสัตว์ต่าง ๆ ที่มีอยู่แล้วในโลกนี้มากกว่าการทำลายล้างเผ่าพันธุ์ นั่นคือก้าวแรกของงานอนุรักษ์ เพราะฉะนั้นการลงมือปฏิบัติก้าวต่อไปจึงเป็นสิ่งที่ไม่ยากเลย

เยาวชนร่วมกิจกรรมเลี้ยงนก

ขอขอบคุณพี่เลี้ยงอาสาสมัครซึ่งเป็นนักศึกษาของมหาวิทยาลัยรามคำแหงทุกคนและนกทุกตัวที่อยู่ใน **“สวนนกรามคำแหง”** ซึ่งถือว่าเป็นกลุ่มตัวแทนของนกในป่าที่เป็นผู้ให้ความรู้อย่างแท้จริงแก่เยาวชนผู้ที่จะช่วยกันรักษาเผ่าพันธุ์ของนกเหล่านี้ไว้ต่อไปในอนาคต นี่คือหัวใจสำคัญของงานอนุรักษ์ เริ่มเสียแต่วันนี้ดีกว่า จะเหลือเพียงแต่ภาพนกสวยให้เยาวชนรุ่นหลังได้ศึกษาในหนังสือเรียนเท่านั้น

ขอกราบขอบพระคุณ **ศาสตราจารย์รังสรรค์ แสงสุข** อธิการบดีมหาวิทยาลัยรามคำแหงที่ให้การสนับสนุนงานด้านอนุรักษ์เพื่อให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม และเป็นผู้ให้กำลังใจแก่ **ทีมงานสวนนกรามคำแหง** ในการผลิตงานที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมไทยมาโดยตลอด

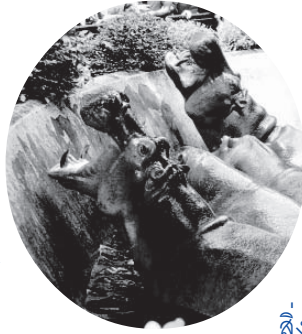

สวนสัตว์ดุสิต Dusit Zoo

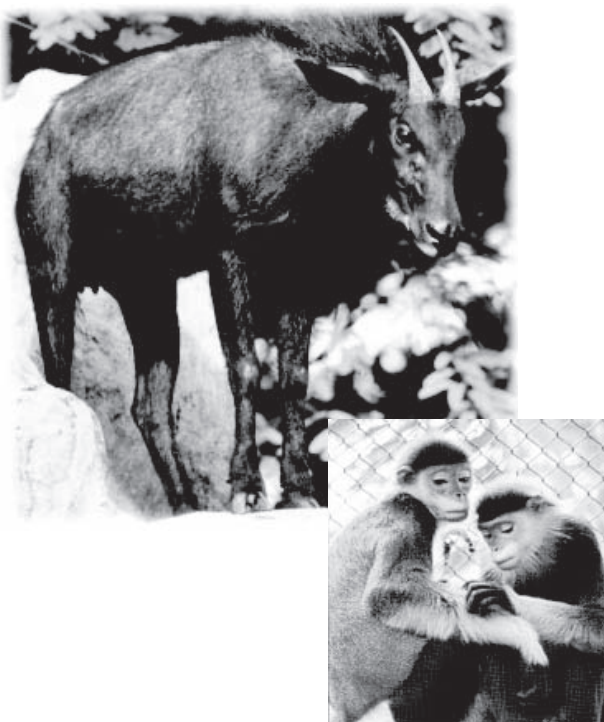
“อนุรักษ์สัตว์ป่า เสริมคุณค่าธรรมชาติ”

หน้าที่สำคัญ

1. จัดหารวบรวมสัตว์ป่านานาชนิด เพื่อประโยชน์ในการศึกษา และอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน
2. ส่งเสริม บำรุง และผสมพันธุ์ สัตว์ป่าไว้เพื่อมิให้สูญพันธุ์ไป
3. จัดดำเนินการเกี่ยวกับสถานที่เลี้ยงสัตว์ ให้เหมาะสมกับการเลี้ยงสัตว์แต่ละชนิดโดยให้มีสภาพใกล้เคียงกับธรรมชาติความเป็นอยู่ของสัตว์นั้น ๆ

4. จัดทำ ตกแต่ง และปรับปรุง บริเวณสถานที่ ภายในสวนสัตว์ ให้เหมาะสมกับเป็นที่พักผ่อนหย่อนใจ ของประชาชนอย่างแท้จริง

ประวัติสวนสัตว์ดุสิต

สวนสัตว์ดุสิต คือ สถานที่พักผ่อน ที่ให้ความสุขเพลิดเพลินและผ่อนคลาย อารมณ์ตึงเครียดของมนุษย์ ในปัจจุบันนี้ เป็นที่ยอมรับกันทั่วไปว่า สวนสาธารณะเป็นสิ่งจำเป็นของมนุษย์อย่างหนึ่งที่จะขาดเสียมิได้ โดยเฉพาะในประเทศที่เจริญหรือมีพฤติกรรมซับซ้อน มากเท่าใด สวนสาธารณะก็จำเป็นสำหรับประเทศนั้น พอ ๆ กับความต้องการทางด้านอื่นที่เดียว ในประเทศเรามีสวนสาธารณะไม่กี่แห่ง เมื่อทางการได้พิจารณา จัดทำสวนสัตว์ขึ้นเป็นครั้งแรก จึงได้จัดทำให้เป็นรูปแบบ ของสวนสัตว์และสวนสาธารณะด้วยให้ชื่อว่า “สวนสัตว์ดุสิต” เมื่อเอ่ยชื่อ “สวนสัตว์ดุสิต” น้อยคนนักที่จะไม่รู้จัก แต่ก็มีไม่กี่คนที่พอจะทราบประวัติความเป็นมาของ สวนสัตว์แห่งนี้

สวนสัตว์ดุสิต ตั้งอยู่ที่ ถนนพระราม 5 ตรงข้าม พระราชวังสวนจิตร เป็นที่ดินทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ มีเนื้อที่ตามโฉนด 118 ไร่ 2 งาน 66 ตารางวา เดิมนั้น พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 เสด็จประพาสยุโรป ได้ทอดพระเนตรเห็นกิจการสวนสัตว์ ของต่างประเทศว่าเป็นสถานที่ให้ความเพลิดเพลิน และ ให้ความรู้เกี่ยวกับสัตว์เป็นอย่างดี จึงมีพระราชดำริ จะจัดสร้างขึ้นในประเทศไทยบ้าง เพื่อให้เป็นที่พักผ่อน หย่อนใจของประชาชน หลังจากเสด็จนิวัติแล้ว จึงมี พระบรมราชโองการให้จัดสร้างขึ้น แต่ในขั้นต้น เห็นควร สร้างเป็นสถานที่พักผ่อนสวนพระองค์กับข้าราชการบริพาร ฝ่ายในก่อนสมัยนั้น สวนสัตว์ดุสิตจึงเป็นส่วนหนึ่งของ เขตพระราชฐานและมีสัตว์เลี้ยงไว้จำนวนไม่มากนัก ต่อมา ในคราวที่เสด็จประพาสหมู่เกาะชวา เมื่อ พ.ศ. 2451-2452 ก็ได้นำกวางดาวฝูงหนึ่งมาจากชวามาเลี้ยงไว้ในสวนกวาง ซึ่งปัจจุบันก็คือ บริเวณสวนอัมพร และกวางดาวฝูงนี้ได้ผสมพันธุ์สืบต่อกันมาจนถึงที่เลี้ยงไว้ในสวนสัตว์ดุสิต ขณะนี้

ต่อมาในสมัยรัชกาลที่ 7 พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระราชดำริที่จะทำนุบำรุง สวนสัตว์แห่งนี้ให้กว้างขวางกว่าที่เป็นอยู่ และเปิดให้

ประชาชนทั่วไปได้เข้ามาเที่ยวพักผ่อนด้วย จึงมอบหมายให้ “มหาเสวกตรีพระยาบริหารราชมาณพ” ดำเนินการ

ปรับปรุงให้ดีกว่าเก่าและได้สร้างเรือนกระจกเพิ่มเติม ซึ่งปัจจุบันพยายามรักษาให้อยู่ในสภาพเดิม

หลังจากเปลี่ยนแปลงการปกครอง เมื่อ พ.ศ. 2475 คณะรัฐบาลสมัยนั้น ซึ่งมี จอมพล ป.พิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรี ได้พิจารณาเห็นว่า ในเขตนครหลวงนั้นมีสถานที่พักผ่อนหย่อนใจสำหรับประชาชนน้อยไม่เพียงพอต่อประชาชนที่เพิ่มจำนวนมากขึ้น จึงได้กราบบังคมทูลขอพระราชทานสวนสัตว์ดุสิตให้เทศบาลนครกรุงเทพ ดำเนินการจัดทำเป็นสวนสัตว์และเป็นที่พักผ่อนของประชาชน เมื่อ พ.ศ. 2481 ซึ่งก็ได้รับพระมหากรุณาพระราชทานให้ตามที่ขอ ทางเทศบาลกรุงเทพจึงย้ายดวงดาวจากสวนอัมพรซึ่งเหลือประมาณ 11-12 ตัว กับสัตว์อื่น ๆ อีก 2-3 ชนิด ไปเลี้ยงไว้ตรงมุมด้านตะวันออกเฉียงเหนือของสวนสัตว์ดุสิต และได้ตั้งคณะกรรมการขึ้นกลุ่มหนึ่ง เพื่อดำเนินการปรับปรุงให้เป็นสวนสัตว์ของประเทศ โดยตกแต่งสถานที่และจัดหาสัตว์ในประเภทมาเลี้ยงให้ประชาชนได้ชม นอกจากดวงดาวแล้ว สัตว์ที่นำมาเลี้ยง ได้แก่ กวางป่า ลิงเผือก หมีลิงธรรมดา และจระเข้ รวมอยู่ด้วย เมื่องานเรียบร้อยจึงเปิดสวนสัตว์ดุสิตนี้ให้ประชาชนเข้ามาเที่ยวพักผ่อนหย่อนใจ เมื่อวันที่ 18 มีนาคม 2481 และให้เรียกสวนสัตว์ดุสิตนี้ว่า “สวนสัตว์ดุสิต” มีพระสวัสดิ์วิธีสอนเป็นผู้อำนวยการ ขึ้นตรงต่อเทศบาลกรุงเทพ ตั้งแต่นั้นมาสวนสัตว์ดุสิตก็เป็นที่รู้จักของประชาชนทั่วไป มีประชาชนทุกเพศทุกวัยหลั่งไหลกันไปแสวงหาความเพลิดเพลินอย่างล้นหลาม

ในสมัยต่อมาราว พ.ศ. 2491 รัฐบาลได้มอบหมายให้คณะกรรมการชุดหนึ่งดำเนินการบูรณะขึ้นใหม่ แต่ก็ล่าช้าเพราะไม่มีเงินมากพอจะอำนวยความสะดวกในการดำเนินงานถึงกระนั้นก็ยังมีความสนใจกิจการของสวนสัตว์ดุสิตมากขึ้น จนกระทั่งในปี พ.ศ. 2493 กระทรวงมหาดไทยได้พิจารณาเห็นว่า ถ้าปล่อยสวนสัตว์ทิ้งไว้ก็มีแต่ชำรุดทรุดโทรมลงไปอีก สมควรหาทางปรับปรุงให้เป็นสวนสาธารณะที่ทันสมัย เพื่อให้เป็นที่ระลึกถึงพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 พระองค์ผู้ริเริ่มจึงเสนอรัฐบาลขอปรับปรุงคณะกรรมการและของบประมาณไปดำเนินการ ซึ่งรัฐบาลก็ให้ความเห็นชอบให้งบประมาณช่วยมาเป็นคราว ๆ ไป และได้นำไปปรับปรุงสวนสัตว์จนกลายเป็นสถานที่ที่น่าเที่ยวขึ้น

คณะกรรมการที่ปรับปรุงใหม่นี้ ได้พิจารณาเห็นว่าเทศบาลกรุงเทพได้รับงบประมาณไม่เพียงพอที่จะแบ่งงบประมาณไป

ปรับปรุงสวนสัตว์ให้เจริญยิ่งขึ้นได้ ประกอบกับทางเทศบาลก็มีภาระหน้าที่มากอยู่แล้ว ไม่สามารถจะทุ่มเทกำลังงานทางสวนสัตว์ได้หมด และเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยความรวดเร็ว จึงได้เสนอรัฐบาลขอจัดตั้งเป็นองค์การ ผลที่สุดได้จัดตั้งเป็นองค์การสวนสัตว์ตามพระราชกฤษฎีกาการจัดตั้งองค์การสวนสัตว์ ลงวันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2467 ให้เรียกชื่อว่า “องค์การสวนสัตว์แห่งประเทศไทย” โดยมีวัตถุประสงค์ในการจัดดำเนินการส่งเสริม และรวบรวมสัตว์นานาชนิดไว้เพื่อประโยชน์ในการศึกษา และอำนวยความสะดวกประชาชน ส่งเสริมและจัดให้มีการบำรุงและผสมพันธุ์ ตลอดจนจัดดำเนินการเกี่ยวกับสถานที่เลี้ยงสัตว์ขององค์การฯ และจัดบริการสาธารณะเพื่อให้เป็นที่พักผ่อนของประชาชนโดยแท้จริง

เมื่อเทศบาลกรุงเทพ ได้มอบงานและทรัพย์สินทั้งหมดให้องค์การฯ เมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 2497 ทางรัฐบาลได้ตั้งคณะกรรมการบริหารขึ้นคณะหนึ่ง มีพลโท บัญญัติ เทพหัสดิน ณ อยุธยา เป็นประธาน และมีนายเฉลิม บัทมพงษ์ เป็นผู้อำนวยการ คณะกรรมการได้พยายามปรับปรุงสวนสัตว์อย่างเร่งรีบเพื่อให้สวนสัตว์แห่งนี้เป็นสวนสัตว์ทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยนำสัตว์มาเพิ่มนับร้อยชนิดเกือบหนึ่งพันตัว และจำนวนเพิ่มขึ้นเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน ซึ่งก็ได้แยกย้ายไปยังสวนอื่น ๆ ด้วยแล้ว อาจกล่าวได้ว่าในชวงเวลาตั้งแต่จัดตั้งองค์การฯ เป็นต้นมา เป็นช่วงเวลาที่อยู่ระหว่าง

การปรับปรุงทุกด้าน รวมทั้งด้านบริหารงาน โดยอาศัยเงินรายได้จากการจำหน่ายบัตรผ่านประตู แต่เนื่องจากรายได้้องค์การฯ มีไม่มากพอที่จะมาปรับปรุงกิจการสวนสัตว์ให้เจริญรุดหน้าอย่างรวดเร็ว ดังนั้นการปรับปรุงสวนสัตว์จึงใช้เวลานานพอสมควร แต่กระนั้นก็ดี คณะกรรมการบริหารองค์การฯ ทุกสมัย ได้พยายามอย่างเต็มที่ที่จะช่วยกันทำให้สวนสัตว์เจริญรุดหน้ายิ่งขึ้น และได้มีการขยายงานออกไปสู่ส่วนภูมิภาคในขณะนี้คือ สวนสัตว์เปิดเขาเขียว จังหวัดชลบุรี สวนสัตว์เชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ สวนสัตว์นครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา สวนสัตว์สงขลา จังหวัดสงขลา

- 1** กองอำนวยการ/ประชาสัมพันธ์
Head Office/Public Relations
- 2** ส่วนจัดแสดงไก่ฟ้าและนกยูง
Pheasant and Peacock Aviary
- 3** ท่าเรือ
Water Sport Landing
- 4** ส่วนจัดแสดงสัตว์ประเภทสัตว์เลื้อยคลาน และ สัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก Reptile House
- 5** ส่วนจัดแสดงสัตว์ประเภทลิง
Monkey Zone
- 6** สวนสำหรับเด็ก
Children's Zoo
- 7** ส่วนจัดแสดงสัตว์ประเภทหากินกลางคืน
Nocturnal House
- 8** พิพิธภัณฑ์สัตว์
Zoo Museum
- 9** สวนสนุก
Play Land

ข้อเสนอแนะในการเข้าชมสวนสัตว์ Suggestion for visiting the zoo

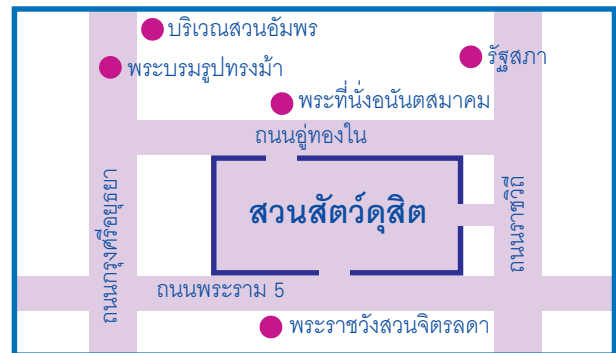
ไม่เหยียด รังแก หรือขว้างปา อาจทำให้สัตว์ได้รับบาดเจ็บ
Donger! Do not bully or harm the animals.

งดให้อาหารสัตว์ ทางสวนสัตว์จัดไว้ให้เพียงพอแล้ว
Do not feed the animals to avoid unexpected danger.

ไม่นำสัตว์เลี้ยงเข้าไปในสวนสัตว์ สัตว์เลี้ยงอาจจะเป็นพาหะนำโรคได้
Do not take your pets into the zoo, It may transmit diseases.

ไม่ควรนำลูกโป่งเข้าไปในสวนสัตว์ สัตว์อาจจะกัดกินลูกโป่งจนได้รับอันตรายได้
Do not take balloon into the zoo, the broken balloon will harm the animals.

Do not take balloon into the zoo, the broken balloon will harm the animals.

สถานที่ตั้งสวนสัตว์ดุสิต

เลขที่ 71 ถนนพระราม 5 เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300
โทรศัพท์ 0-2282-7111-3 โทรสาร 0-2282-6125
71 Rama V Rd., Dusit, Bangkok 10300 THAILAND
Tel. 0-2282-7111-3 Fax 0-2282-6125
เวลาเข้าชม 8.00น.-18.00 น. ทุกวัน
Open Daily 8.00 a.m.-6.00 p.m.

สวนสัตว์เปิดเขาเขียว

ชื่อ	: สวนสัตว์เปิดเขาเขียว
วันที่ก่อตั้ง	: 21 มิถุนายน 2521
สถานภาพ	: รัฐวิสาหกิจ
ดำเนินงาน	: องค์การสวนสัตว์ในพระบรมราชูปถัมภ์ สำนักนายกรัฐมนตรีน
ที่ตั้ง	: เลขที่ 235 หมู่ที่ 7 ตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี 20210 โทรศัพท์ 038-298188, 298270, 298195
งบประมาณ	: กว่า 1,000 ล้านบาท
พื้นที่	: 5,000 ไร่
ส่วนประกอบ	: 1. ส่วนแสดงพื้นที่ 1,000 ไร่ 2. ส่วนศึกษาและวิจัย 3,500 ไร่ 3. ส่วนบริการ 500 ไร่ นอกจากนี้ยังมี ส่วนของงานบริการที่รวมอยู่ในส่วน แสดงอีกด้วย มีงานบริการที่น่า สนใจคือ - ส่วนการแสดงความสามารถของ สัตว์ (Animals Presentaion) - ไนท์ ซาฟารี (Night Safari) - สวนสัตว์เด็ก (Children Zoo) - สวนพฤกษศาสตร์ - หุบเสือป่า (Wild Cats Park) โครงการ นี้ จะแล้วเสร็จในปลายปี 2544 - ค่ายเยาวชนและโรงเรียนสวนสัตว์
จำนวนสัตว์	: 6,000 ตัว
จำนวนพันธุ์	: 300 ชนิด
ค่าบริการ	: เด็ก 5 บาท/ผู้ใหญ่ 30 บาท
เวลาทำการ	: 08.00-18.00 น.

สวนสัตว์เปิดเขาเขียวหนึ่งเดียวของสวนสัตว์ ที่เป็นธรรมชาติมากที่สุดในเมืองไทย

ขอต้อนรับสู่สวนสัตว์เปิดเขาเขียว หนึ่งเดียว
ของสวนสัตว์เปิดที่สร้างสรรค์โดยฝีมือของธรรมชาติ
อย่างแท้จริง บนพื้นที่กว่า 5,000 ไร่ และด้วย
งบประมาณการลงทุนกว่าหนึ่งพันล้านบาทท่ามกลาง
ผืนป่าที่อุดมสมบูรณ์มากที่สุดแห่งหนึ่งในเมืองไทย
อีกทั้งยังเป็นแห่งเดียวของอาณาจักรสัตว์ป่าที่หา
ได้ยากที่มากกว่า 100 ชนิด

ด้วยการเดินทางที่สะดวกสบายเพียง 130 กิโลเมตร
จากกรุงเทพมหานครและจากเมืองพัทยาเพียง 45 นาที
เพียงเท่านี้คุณจะได้ค้นพบกับประสบการณ์ใหม่ที่ให้
ทั้งความรู้ทางธรรมชาติพร้อมกับความสนุกสนาน
เพลิดเพลินในเวลาเดียวกัน

ณ สวนสัตว์เปิดเขาเขียว คุณจะพบกับความ
ใกล้ชิดกับสัตว์ป่าที่หาดูได้ยากนานาชนิด อาทิ ยีราฟ
นกอินทรี ม้าลาย ลามา ฮิปโปโปเตม้าน อูฐ โคนกเดี่ยว วัวป่า
หมาไน แรดขาว เสี่ยงผา เสือดาว กระตัง ฯลฯ ซึ่งสัตว์
บางประเภทนั้นเหลือเพียงไม่กี่ตัวในโลกและเป็นสัตว์
สงวนที่ทั่วโลกได้ให้ความสนใจในงานอนุรักษ์เพื่อไม่ให้
สูญพันธุ์และเร่งทำการวิจัยเพื่อขยายพันธุ์อย่างเร่งด่วน
และสัมผัสกับความภาคภูมิใจยิ่งใหญ่ที่สุดในเอเชียด้วย
โครงการหุบเสือป่า (Wild Cats Park) ซึ่งเป็นแห่งเดียวที่
ได้นำสัตว์ตระกูลแมวทุกชนิดในโลกมารวมไว้ในที่เดียวกัน!

นอกเหนือไปจากการเรียนรู้ในวิถีการดำรงชีวิต
ของสัตว์ป่าเหล่านี้ยังเป็นธรรมชาติที่สุดแล้ว ยังจะได้
ค้นพบประสบการณ์ใหม่ที่ช่วยเพิ่มสีสันให้กับชีวิต
อย่างน่าประทับใจ เช่น **การขึ้นกระจอกเทศ กิจกรรม
ขี่ช้าง** เป็นต้น และสำหรับคุณหนู ๆ แล้ว สวนสัตว์เปิด
เขาเขียวยังมีความเพลิดเพลินที่ทั้งความรู้และ
ความบันเทิงไปพร้อมกันภายใน **สวนสัตว์เด็ก** (Children Zoo)
และ**โรงเรียนสวนสัตว์** (Zoo School) อีกด้วย

และที่พิเศษสุดก็คือ การได้เข้าชม**การแสดงความสามารถของสัตว์** (Animal Presentations) ซึ่งคุณจะต้องประทับใจไปกับความชาญฉลาดแสนรู้ของสัตว์ต่าง ๆ ที่สามารถสื่อสารกันกับมนุษย์ได้อย่างน่าอัศจรรย์ เช่น ความเจ้าเล่ห์ของนกแก้วมาร์คัวร์ ซึ่งเป็นสัตว์ปีกที่มีสีสันสวยงามมากที่สุดในโลก เขี้ยวโฉบเฉี่ยว หมิชอบแสนรู้ ตัวนากนักอนุรักษ์ เป็นต้น พร้อมร่วมเป็นหนึ่งในประสบการณ์ความตื่นเต้นเร้าใจใน**โปรแกรมไนท์ซาฟารี** ที่เดียวของป่าภาคตะวันออกที่จะพาคุณไปดูสัตว์ล่าเหยื่อในยามค่ำคืน และร่วมดื่มด่ำกับอาหารเลิศรสท่ามกลางแสงจันทร์ในบรรยากาศของขุนเขาลำเนาไพรที่โอบล้อมหัวใจไว้ด้วยความรู้สึกพิเศษ

สวนสัตว์เปิดเขาเขียว หนึ่งในเดียวของสวนสัตว์เปิดที่เป็นธรรมชาติมากที่สุดในเมืองไทยพร้อมต้อนรับประสบการณ์ใหม่ที่มีค่าน่าจดจำในครั้งหนึ่งของชีวิต...

ความเป็นมา

สวนสัตว์เปิดเขาเขียว (Khao Kheow Open Zoo)
มรดกแห่งบูรพา ดุสิตว์ป่าหายาก

เป็นช่วงเวลากว่า 200 ปีที่สวนสัตว์โลก (Zoo) ได้กลายเป็นบ้านหลังใหม่ของเหล่าสรรพสัตว์นานาชาติ ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติได้ก้าวผ่านกาลเวลามาจนถึงวันนี้ และก่อกำเนิดวิถีของสวนสัตว์ยุคใหม่ที่ใกล้เคียง กับสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติมากที่สุด...

สวนสัตว์เปิดเขาเขียว คือ หนึ่งในสวนสัตว์ชั้นนำทั่วโลกที่สืบทอดแนวคิดนี้ ตั้งอยู่เลขที่ 235 หมู่ที่ 7 ตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี เป็นสวนสัตว์บริการสาธารณะ ซึ่งรัฐพึงดำเนินการ โดยการก่อตั้งขององค์การสวนสัตว์ในพระบรมราชูปถัมภ์ ซึ่งเป็นรัฐวิสาหกิจที่อยู่ในสังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี โดยในระยะแรก องค์การสวนสัตว์ฯ มีสวนสัตว์เพียงแห่งเดียวคือ สวนสัตว์ดุสิต (เขาดินวนา) จนกระทั่งปี พ.ศ. 2517 จึงได้จัดตั้งสวนสัตว์เปิดเขาเขียว จังหวัดชลบุรี ในเวลาต่อมา และในปัจจุบัน องค์การสวนสัตว์ได้ดำเนินการจัดให้มีสวนสัตว์เพิ่มขึ้นอีก 3 แห่ง คือ สวนสัตว์เชียงใหม่ (พ.ศ. 2520) สวนสัตว์นครราชสีมา และสวนสัตว์สงขลา (พ.ศ. 2534)

สำหรับสวนสัตว์เปิดเขาเขียวนั้น เริ่มแรกเป็นเพียงสถานที่พักพิงโดยมีการขยายสัตว์ที่อยู่ในสวนสัตว์ดุสิต ซึ่งมีพื้นที่น้อยแต่ปริมาณสัตว์มากเกินสมควร ส่งผลให้

สัตว์หลายชนิดมีสภาพความเป็นอยู่ที่แออัดและการขยายพันธุ์สัตว์เป็นไปอย่างเชื่องช้า อีกทั้งสัตว์ป่าที่หายากบางชนิดไม่มีการขยายพันธุ์ จึงได้ทำการขยายสัตว์ต่าง ๆ มาเลี้ยงดูให้อยู่ในสภาพที่ใกล้เคียงธรรมชาติบนพื้นที่ 500 ไร่

ในเวลาต่อมา องค์การสวนสัตว์ได้เริ่มดำเนินการปรับปรุงสถานที่ฟื้นฟูสภาพป่าก่อสร้างอาคารต่าง ๆ และได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีให้ขยายพื้นที่ดำเนินการเพิ่มขึ้นอีก 2,500 ไร่ จนกระทั่งปี พ.ศ. 2535 คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบให้มีการจัดทำโครงการพัฒนาสวนสัตว์เปิดเขาเขียวเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่สังคมอย่างกว้างขวางเพิ่มมากขึ้นด้วยงบประมาณของโครงการระยะที่ 1 เป็นจำนวนทั้งสิ้น 589.062 ล้านบาท พร้อมกันนี้ได้รับการขยายพื้นที่เพิ่มขึ้นอีก 2,000 ไร่ จนกระทั่งปัจจุบันนี้สวนสัตว์เปิดเขาเขียวมีพื้นที่ทั้งหมดเป็นจำนวนถึง 5,000 ไร่

กล่าวได้ว่า **สวนสัตว์เปิดเขาเขียวในวันนี้ถือเป็น “ธนาคารสัตว์ป่าที่หายาก” ที่สำคัญของประเทศไทย และของโลก** โดยแบ่งการดำเนินงานออกเป็น 3 ส่วน คือ

1. ส่วนแสดง ซึ่งเป็นพื้นที่ที่ใช้เลี้ยงสัตว์ป่านานาชนิด โดยคอกสัตว์แต่ละชนิดนั้นจะขึ้นอยู่กับความเหมาะสมกับลักษณะถิ่นอาศัยและพฤติกรรมดั้งเดิมของสัตว์แต่ละชนิดโดยให้มีสภาพใกล้เคียงกับธรรมชาติมากที่สุด ทำให้ผู้มาเที่ยวชมสามารถใกล้ชิดกับสัตว์ได้อย่างปลอดภัยและปลอดภัย เช่น สวนละมั่งทรงนกใหญ่ ฯลฯ รวมพื้นที่ทั้งสิ้น 1,000 ไร่

2. ส่วนศึกษาและวิจัย เป็นส่วนที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่าตามธรรมชาติ และดำเนินงานทางด้านงานวิจัย ซึ่งเป็นพื้นที่โครงการศึกษาวิจัยและขยายพันธุ์สัตว์ป่าหายากและใกล้สูญพันธุ์ ได้แก่ โครงการนกกาบบัว-นกกระทุงคืนสู่ธรรมชาติ โครงการฝึกสัตว์เพื่อนำกลับสู่ธรรมชาติ โครงการศึกษา-วิจัยพันธุ์ไม้ป่าภายใต้โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช อันเนื่องมาจากพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ เป็นต้น (พื้นที่ส่วนนี้ไม่อนุญาตให้บุคคลทั่วไปเข้าชม) รวมพื้นที่ประมาณ 3,500 ไร่

3. ส่วนบริการ เป็นส่วนของการพักผ่อน และการแสดงความสามารถของสัตว์ (Animals Presentation) ซึ่งเป็นความบันเทิงเต็มรูปแบบที่สัมผัสได้อย่างเต็มความรู้สึก รวมทั้งประสบการณ์ใหม่ครั้งแรกในเมืองไทยด้วย ไนต์ ซาฟารี (Night Safari) ที่ตื่นเต้นเร้าใจกว่าครั้งใดที่เคยสัมผัสมา

ด้วยการเดินทางที่สะดวกสบาย จากกรุงเทพฯ เพียง 130 กิโลเมตร จากถนนสายบางนา-ตราด มีทางแยกที่สามารถเข้าถึงสวนสัตว์เปิดเขาเขียวได้ 3 ทาง คือ

1. ตลาดหนองมน ตรงทางแยกเข้าสู่สถานีที่ดินข้างธนาคารกสิกรไทยสาขาหนองมนผ่านมาทางสนามกอล์ฟบางพระ ถึงสวนสัตว์เปิดเขาเขียว ระยะทางประมาณ 18 กิโลเมตร

2. ตลาดบางพระ ตรงทางแยกเข้าสู่สนามกอล์ฟบางพระถึงสวนสัตว์เปิดเขาเขียว ระยะทางประมาณ 18 กิโลเมตร

3. ทางแยกเข้าอ่างเก็บน้ำบางพระ บริเวณตรงข้ามวัดเขาพระบาทระยะทางถึงสวนสัตว์เปิดเขาเขียว ระยะทางประมาณ 19 กิโลเมตร

และท่านยังสามารถเดินทางมาตามทางหลวงหมายเลข 36 จะมีทางแยกเข้ามาถึงสวนสัตว์เปิดเขาเขียว ระยะทางประมาณ 10 กิโลเมตร ถนนจากปากทางแยกทุกเส้นทางนั้นเป็นถนนลาดยาง และตลอดข้างทางจะมีป้ายบอกทางเข้าสู่สวนสัตว์เปิดเขาเขียวทุกระยะ

สัมผัสสมญานาม “มรดกแห่งบูรพา คู่สัตว์ป่าหายาก” เพื่อการเรียนรู้ที่เข้าใจในสวนสัตว์ยุคใหม่ได้ทุกวัน...

ไนท์ ซาฟารี (Night Safari)

เริ่มต้นด้วยการรับประทานอาหารค่ำภายใต้แสงจันทร์กลางหุบเขา ในบรรยากาศที่ชวนให้หลงใหลกับเสน่ห์ของป่าเขากลางคำคืน...

หลังจากนั้นจะนำท่านเดินชมชีวิตสัตว์นักล่าเหยื่อแห่งธรรมชาติที่นำมาให้ท่านชมเป็นการอุ้นเครื่อง อาทิ **เสือดาว เสือไฟ เสือลายเมฆ เสือโคร่ง** และจอมเจ้าเล่ห์อย่าง **สุนัขจิ้งจอกกับหมาใน** หลังจากนั้นจะพาท่านขึ้นรถ Auto Tram เพื่อเข้าสู่โปรแกรม ไนต์ซาฟารี เต็มรูปแบบ บนเส้นทางกว่า 3 กิโลเมตร

ในบางจุดแสดง ท่านจะสามารถสัมผัสผืนผืนธรรมชาติในยามค่ำคืนพร้อมถ่ายภาพเป็นที่ระลึกได้อย่างประทับใจ ในขณะที่บางพื้นที่ท่านจะพบเห็นกวางชนิดต่าง ๆ ที่อาศัยในธรรมชาติ อาทิ **แก้งเนื้อทราย กวางดาวฝูงใหญ่** ที่มักลงมาหากินในเวลาค่ำภายในพื้นที่ของสวนสัตว์ พร้อมตื่นเต้นไปกับสัตว์บางชนิดที่ท่านไม่มีโอกาสพบได้ง่ายนักในธรรมชาติกับสัตว์นักล่าที่มีพฤติกรรมออกหากินในเวลากลางคืน อาทิ **หมีขอ หรือบินตรง เม่นใหญ่แผงคอยาว ชะมด อีเห็น นางอาย และสลอท 2 นิ้ว** จากป่าร้อนชื้นดึกดำบรรพ์ของทวีปอเมริกา ซึ่งเป็นสัตว์จากต่างประเทศ

ในระหว่างเส้นทางนี้ ท่านจะได้พบกับสัตว์ป่าจากทุ่งหญ้าซาวันนาในแอฟริกาใต้ อาทิ ยีราฟ ม้าลาย นกกระจอกเทศ และที่สวนละมั่ง ท่านจะได้ชมและสัมผัสชีวิตที่เป็นธรรมชาติของละอง ละมั่งฝูงใหญ่ที่สุดในเมืองไทย จากนั้นจะนำท่านไปชมความน่ารักแสนรู้ของเหล่าชะนีหลายเชื้อชาติ ทั้งชะนีมือขาว ชะนีเอี่ยมดำ ชะนีไทยที่สวยงามและ **ชะนีแก้มขาว** ซึ่งเป็นชะนีอีกชนิดหนึ่งที่มีถิ่นอาศัยบริเวณป่าใกล้เมืองไทยของประเทศลาว

อีกทั้งยังได้พบเห็นฝูง **วัวกระทิง** และ **วัวป่า** ในหุบเขาและสัตว์เลี้ยงลูกด้วยน้ำนมขนาดใหญ่อื่น ๆ อาทิ **ฮิปโปโปเตมัส สมเสร็จ** สัตว์ป่าหายากของไทย **แรดขาว** จอมพลังจากแอฟริกาใต้ **ช้างเอเชีย อูฐโหนกเดียว** พร้อมสมาชิกในฮาเร็มที่น่ารัก **วัวป่า กระทิง** พบกับสิ่งมหัศจรรย์ทางธรรมชาติเหล่านี้ ที่สวนสัตว์เปิดเขาเขียวเท่านั้น

ค่าบริการ ผู้ใหญ่ 250 บาท เด็ก 125 บาท ทุกวัน

Night Safari

ไนท์ ซาฟารี : โปรแกรมบริการพิเศษภายในสวนสัตว์เปิดเขาเขียว เพื่อสร้างทางเลือกใหม่ให้แก่นักท่องเที่ยวและผู้สนใจในการศึกษาพฤติกรรมของสัตว์ป่าในเวลากลางคืนด้วยบริการรถพ่วงที่ปลอดภัย แถมทำด้วยการชมโชว์แสดงความสามารถของสัตว์ อีกประมาณ 30 นาที

ระยะเวลา : 1 ชั่วโมงต่อ 1 โปรแกรม บนเส้นทางกว่า 3 กิโลเมตร

ส่วนประกอบ : 1. บริการด้วยรถ Auto Tram ฟรีอัตโนมัติตลอดเส้นทาง

2. บาร์บีคิว ดินเนอร์

จำนวนสัตว์ : เทียวชมสัตว์กลางคืน อาทิเช่น สลอด 2 นิ้ว, กวางดาว, เนื้อทราย, เก้ง, แรดขาว, ชะมด-อีเห็น, สมเสร็จ, สัตว์ป่ากินเนื้อที่ออกล่าเหยื่อหลายชนิด (เสือโคร่ง, เสือดาว, เสือลายเมฆ, เสือกระทาย, หมาไน, งูหลาม, เสือไฟ, เสือค่าง หรือหมีขอ) อูฐ, นางอายหรือลิงลม เต่าภูเขา เม่นใหญ่แผงคอยาว

เวลาทำการ : 18.00-21.00 น. วันละ 1 รอบ

อัตราค่าบริการ: (รวมอาหาร) ผู้ใหญ่ ราคา 250 บาท
เด็ก ราคา 125 บาท

(สูงไม่เกิน 135 ซม.)

(ไม่รวมอาหาร) ผู้ใหญ่ ราคา 100 บาท
เด็ก ราคา 50 บาท

(สูงไม่เกิน 135 ซม.)

ติดต่อสอบถามได้ที่ : (038) 298188, 298270

การแสดงความสามารถของสัตว์ (Animal Presentations)

ไม่เพียงแต่จะได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลินไปกับการแสดงความสามารถของสัตว์ที่น่าทึ่งแล้ว แนวคิดสำหรับการแสดงในส่วนนี้ยังมีเป้าหมายสำคัญอยู่ที่การให้ความรู้ทางการศึกษาแก่ประชาชนที่มาเที่ยวชม และยังเปี่ยมไปด้วยสำนึกความรับผิดชอบที่มีต่อธรรมชาติอีกด้วย

จากพฤติกรรมและกิจวัตรประจำวันของสัตว์ต่างๆ ที่ได้ถูกกำหนดขึ้นนั้น ถือเป็นภารกิจฝึกฝนและเป็นการกระตุ้นทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจเพื่อให้สัตว์มีกิจกรรมทำได้ตลอดเวลาและมีสุขภาพกายที่ดี ซึ่งแตกต่างจากการฝึกสัตว์ในสมัยก่อนที่มุ่งตอบสนองความบันเทิงเพียงด้านเดียว

ฉะนั้น เพราะการแสดงที่นี้จะถูกฝึกโดยระบบการให้รางวัลเป็นอาหารที่สัตว์ชอบและอาหารเหล่านี้จะให้แก่สัตว์ที่ทำพฤติกรรมที่ถูกต้องตามคำสั่ง คล้ายกับการให้รางวัล

การแสดง : จัดเป็นพื้นที่เพื่อความบันเทิงเต็มรูปแบบ
ความสามารถของสัตว์ : ด้วยการนำสัตว์ที่ชาญฉลาดมาแสดงความสามารถให้นักท่องเที่ยวได้ชม

การแสดง : 1. ดูนกมาร์คคอร์ บวกเลข, ทายใจ, แข่งขันจับลูกบอลลงห่วง
2. สองนกแก้วจอมเจ้าเล่ห์
3. ฟู่งไก่เล่นกล
4. นกกระทงเพื่อนรัก
5. ตัวนากนักอนุรักษ์
6. เขี้ยวโอบเหยื่อ
7. หมีขอแสนรู้

ขนาดพื้นที่ : 300 ที่นั่งต่อรอบ

ระยะเวลา : 30 นาที ต่อ 1 รอบ

เวลาทำการ : วันจันทร์-ศุกร์ แสดงรอบ 11.00-14.00 น. และ 15.30 น.

วันเสาร์ อาทิตย์และวันหยุดนักขัตฤกษ์ แสดงรอบ 11.00 น., 14.00 น., 15.00 น. และ 16.00 น.

ค่าบริการ : เด็ก 10 บาท (นักเรียนในเครื่องแบบ 5 บาท), ผู้ใหญ่ 20 บาท

บินกระจอกเทศ

สีสันใหม่ในวันพักผ่อน

แต่งแต้มความสนุกที่มีสีสันในวันพักผ่อนกับจังหวะมันส์ ๆ ด้วยการขึ้นหลังนกกระจอกเทศบนปีกปาอันกว้างใหญ่ ซึ่งเป็นสัตว์ที่อยู่ในตระกูล Ratite เช่นเดียวกับนกอีมู กวี และเพนกวิน ซึ่งเป็นนกที่บินไม่ได้ แต่มีความสามารถพิเศษคือวิ่งได้เร็ว ถึงแม้จะบินไม่ได้แต่ก็มีขาที่เล็กและแข็งแรงที่สามารถวิ่งได้เร็วที่สุดเป็นอันดับสองของโลกในบรรดาสัตว์ที่วิ่งเร็วที่สุดด้วยความเร็ว การวิ่ง 65 กิโลเมตรต่อชั่วโมง ซึ่งสามารถรักษาระดับความเร็วได้อย่างน้อย 30 นาที และจะวิ่งซิกแซกในกรณีถูกไล่จากผู้ล่าเหยื่อ

โดยปกติทุกตัว ๆ ไปจะมีนิ้วเท้า 4 หรือ 3 นิ้ว แต่นกกระจอกเทศจะมีเพียง 2 นิ้วเท่านั้น ซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะตัวของมันเพื่อการวิ่งที่มีประสิทธิภาพ และจากความสามารถในการวิ่งและการรับน้ำหนักได้มากถึง 80 กิโลกรัมนี้เอง จึงเป็นที่สนใจแก่นักท่องเที่ยวผู้มาเที่ยวชมกันอย่างสนุกสนาน

ค่าบริการ ผู้ใหญ่ 50 บาท และเด็ก 20 บาท

บีช้างบีเบนเขา

ความรู้สึกที่แท้จริงของการขี่ช้าง

ร่วมรับรู้ประสบการณ์ที่ช้างกับเราที่เขาเขี้ยว อีกหนึ่งความประทับใจที่จะทำให้ผู้มาเที่ยวได้รับความรู้สึกที่แท้จริงของการขี่ช้างไปตามเส้นทางธรรมชาติ โอบล้อมด้วยป่าใหญ่สองข้างทางพร้อมชมทิวทัศน์ที่สวยงามกว้างไกล มองเห็นอาณาบริเวณเขาเขี้ยวได้ทั้งหมด ด้วยบริการของความช่างและช่างที่ได้รับการฝึกมาอย่างดี จึงปลอดภัยแต่ได้ความสนุกตื่นเต้นตลอดช่วงเวลา 15 นาที ที่อยู่บนหลังช้าง เปิดให้บริการทุกวันเสาร์-อาทิตย์ และวันนักขัตฤกษ์ โดยมีค่าบริการสำหรับผู้ใหญ่ท่านละ 20 บาท เด็ก 10 บาท

สวนสัตว์เด็ก และกิจกรรมโรงเรียนสวนสัตว์ แหล่งปัญญาไซปริศนาธรรมชาติ

โลก...ของสัตว์ป่านานาชนิด ที่เด็ก ๆ สามารถเรียนรู้การดำรงอยู่ของสัตว์พันธุ์ต่าง ๆ ได้ที่นี่...สวนสัตว์ศึกษาและสวนสัตว์เด็ก ในบรรยากาศที่วาดตัวอยู่ในโดมยักษ์ ซึ่งเปรียบเสมือนห้องสมุดธรรมชาติที่ให้ประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมือนจริง เพลิดเพลินไปกับบรรดาแหล่งชมทรัพย์ทางปัญญาเพื่อไซปริศนาความลับของธรรมชาติ

โรงพยาบาลสัตว์ป่า

ศักยภาพที่พร้อมสรรพสำหรับงานอนุรักษ์สัตว์ป่า

นับเป็นความหวังใจสำหรับความพร้อมในการรักษาสัตว์ป่าที่มีค่าของเราไว้เพื่อการอนุรักษ์และการขยายพันธุ์ สวนสัตว์เปิดเขาเขียวได้ดำเนินการก่อสร้างโรงพยาบาลสัตว์ป่าที่ทันสมัยเพื่อให้การดูแลสุขภาพ และรักษาการเจ็บป่วยของสัตว์ได้ด้วยงบประมาณถึง 40 ล้านบาท ในปี 2540 ลักษณะของงานโรงพยาบาลสัตว์ได้รับการวางแผนไว้ไม่เพียงเฉพาะการรองรับเหตุฉุกเฉินที่เกิดขึ้นกับสัตว์ป่า ซึ่งมีนายสัตวแพทย์หลายท่านที่ปฏิบัติงานในการรักษาพยาบาลเท่านั้น ภายในยังมีส่วนของการปฏิบัติงานศึกษาวิจัยเกี่ยวกับสุขภาพสัตว์ป่าอีก อาทิเช่น ห้องปฏิบัติการงานพยาธิวิทยา ห้องโลหิตวิทยา งานข้อมูลประวัติสัตว์ และงานด้านการแพทย์สัตว์ป่า รวมไปถึงการเป็นสถานที่เก็บรวบรวมน้ำเชื้อสัตว์ป่าหายากอีกด้วยซึ่งในที่นี้เราจะแนะนำให้รู้จักกันในชื่อเรียกที่ว่า **“ธนาคารสิ่งสืบพันธุ์”**

ธนาคารสิ่งสืบพันธุ์

(GENOME RESOURCE BANK)

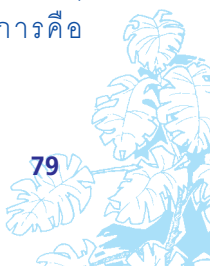
เมื่อ 50 ปีก่อนถ้าเรามีการพัฒนาระบบธนาคารสิ่งสืบพันธุ์ (GRB, Genome resource Bank) ซึ่งเก็บเซลล์สืบพันธุ์ตลอดจนหน่วยพันธุกรรมพื้นฐาน (DNA) สำรองเอาไว้ วันนี้เราจะยังคงมี**สมัน**ให้เราและลูกหลานของเราได้เห็นกันว่า กวางชนิดที่มีเขาสวยที่สุดในโลกเป็นอย่างไร เราอาจจะได้ดูสมันเดินไปมาในสวนกลางของสวนสัตว์เปิดเขาเขียว กระทั่งสามารถป้อนอาหารให้กินกับมือของเราได้

ธนาคารสิ่งสืบพันธุ์ ก็คล้ายกับธนาคารการเงิน แต่สิ่งที่เรานำฝากมีใช่เงิน เรานำฝากเซลล์ที่สามารถนำไปขยายพันธุ์ได้เช่นน้ำเชื้อของเพศผู้ ไช้ของเพศเมีย ตัวอ่อนที่ปฏิสนธิแล้ว ตลอดจน เซลล์ธรรมดาที่มีหน่วยพันธุกรรมพื้นฐาน (DNA) เมื่อเรามีโอกาสที่เหมาะสมเราก็จะเบิกสิ่งที่เก็บไว้ออกมา ปัจจุบันนักวิชาการสวนสัตว์และสัตวแพทย์สวนสัตว์ประสบผลสำเร็จในการทำผสมเทียมปฏิสนธิในหลอดแก้ว และย้ายฝากตัวอ่อน ในหลาย ๆ ชนิดสัตว์ เช่น หมูป่าแดง วัวกระทิง เสือโคร่ง เสือดำ ลิงชิมแปนซี กวางชนิดต่าง ๆ และอีกมากมายหลายชนิด

องค์การสวนสัตว์และสวนสัตว์เปิดเขาเขียว ก็ได้เริ่มให้มีการทำธนาคารสิ่งสืบพันธุ์ เริ่มจากเสือโคร่ง เสือลายเมฆ เสือไฟ แมวป่า แมวลายหินอ่อน แมวดาว และละมั่งทั้งพันธุ์ไทยและพันธุ์พม่า ตลอดจนโครงการทำธนาคารสิ่งสืบพันธุ์ในสัตว์พวกวัวป่า ได้แก่ วัวกระทิง และวัวแดง หรือถ้าอุปริยังไม่สูญเสียพันธุ์เราก็จะพยายามนำมาเข้าโครงการนี้อีกไม่ว่ามันจะได้พบกับเสือหลอดแก้วหรือฝูงกระทิงที่เกิดมาจากการฝากไว้ที่ห้องวัวบ้านก็ได้

อีก 50 ปีข้างหน้า ลูกหลานของเราจะขอบคุณเราที่เราสามารถทำให้มีกระทิง วัวแดง เสือหลายชนิด และสัตว์ต่าง ๆ ที่ใกล้จะสูญพันธุ์ในวันนี้เดินไปมาได้ เพราะวันนี้เรามีธนาคารสิ่งสืบพันธุ์ (GRB)

ธนาคารสิ่งสืบพันธุ์ หรือจะใช้ชื่อย่อว่า GRB คือสถานที่การเก็บรวบรวมเซลล์ที่สามารถใช้ขยายพันธุ์ได้ เช่น น้ำเชื้อของเพศผู้ ไช้ของเพศเมีย ตัวอ่อนที่ปฏิสนธิแล้ว และเซลล์ธรรมดาที่มีหน่วยพันธุกรรมพื้นฐาน (DNA) อยู่ได้แก่ เซลล์ผิวหนัง เป็นต้น เพื่อนำมาใช้ในการสืบสายพันธุ์ตามที่เราต้องการ ปัจจุบันนักวิชาการสวนสัตว์และสัตวแพทย์มีการนำเซลล์สืบพันธุ์จากธนาคารสิ่งสืบพันธุ์ไปใช้และประสบความสำเร็จมีในสามวิธีการคือ

การผสมเทียม (AI, Artificial Insemination) การปฏิสนธิในหลอดแก้ว (IVF, In Vitro Fertilization) และการย้ายฝากตัวอ่อน (ET, Embryo transfer)

AI: มีประโยชน์มากในสัตว์ที่มีปัญหาพฤติกรรม การเข้าคู่ผสมพันธุ์ ลดความเสี่ยงจากการขนย้ายสัตว์ เก็บเซลล์สืบพันธุ์จากป่าผสมกับสัตว์ในกรงเลี้ยง เพื่อเพิ่มความหลากหลายทางพันธุกรรม

IVF: มีประโยชน์มากในสัตว์ที่มีปัญหาพฤติกรรม การเข้าคู่ผสมพันธุ์ ร่างกายไม่เหมาะสมแก่การปฏิสนธิ ไม่ต้องคอยตรวจจับช่วงการเป็นสัดซึ่งทำได้ยาก ไม่ต้องมีการเข้าใกล้กันของตัวพ่อและแม่พันธุ์ ปัจจุบันสามารถเก็บเซลล์สืบพันธุ์จากสัตว์ที่ตายมาเลี้ยงและใช้ขยายพันธุ์ได้

ET: เพิ่มจำนวนตัวลูกของสัตว์ที่สำคัญได้มากมาย เพราะแม่ไม่ต้องเสียเวลาอุ้มท้อง เก็บได้ยาวนานมาก สามารถได้ลูกจากสัตว์สำคัญที่ร่างกายอาจไม่เหมาะสมต่อการตั้งท้อง สามารถย้ายฝากตัวอ่อนข้ามชนิดสัตว์ได้ในบางชนิดสัตว์ เช่น ฝากตัวอ่อนวัวกระทิงให้แม่วัวบ้านตั้งท้อง

เป้าหมายอยู่ที่

- 1) สามารถเลือกการจัดการผสมให้เกิดความหลากหลายทางพันธุกรรมของสิ่งมีชีวิตชนิดนั้นมากที่สุด
- 2) เสมือนยืดอายุของชั่วรุ่น (Generation) เมื่อตัวสัตว์ตายแล้ว แต่เซลล์สืบพันธุ์ยังอยู่ในธนาคารและเราสามารถนำมาใช้ได้ตามที่เราต้องการทุกเมื่อ
- 3) ใช้สัตว์จำนวนน้อยกว่า ที่จะทำให้เกิดลูกสัตว์จำนวนเท่ากันเมื่อเทียบกับการผสมโดยธรรมชาติ

ประโยชน์

- 1) ทำให้เกิดความหลากหลายทางชีวภาพมากกว่าการให้ผสมเองทางธรรมชาติ เมื่อมีจำนวนสัตว์เท่ากัน
- 2) ลดความเสี่ยงต่อการเกิดความเจ็บป่วยหรือสูญเสียจากการขนส่งสัตว์
- 3) ลดความเสี่ยงต่อการเกิดโรคระบาดทางการสืบพันธุ์ ตลอดจนโรคที่ติดต่อกจากการอยู่ใกล้ชิดของสัตว์หรือโรคที่ติดไปกับสัตว์เมื่อทำการย้ายที่อยู่
- 4) เป็นการสำรองพันธุกรรมไว้ แม้เกิดอุบัติเหตุต่าง ๆ ปัญหาการบุกรุกถิ่นที่อยู่อาศัยของสัตว์ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การขยายพื้นที่ทำกินของเกษตรกร การรบกวน
- 5) ยังสามารถส่งถ่ายพันธุกรรมจากตัวสัตว์ที่สำคัญต่อไปได้ แม้ตัวสัตว์จะตายไปแล้ว

ภารกิจ

- 1) จัดหาและเก็บเซลล์สืบพันธุ์ ตลอดจนเซลล์ธรรมชาติที่มี DNA ของสัตว์ที่พิจารณาแล้วว่ามีมีความสำคัญ
- 2) วิจัย และพัฒนาเทคนิคการเก็บเซลล์มีชีวิตชนิดต่าง ๆ ที่ระดับต่ำกว่าจุดเยือกแข็ง ตลอดจนเทคนิควิธีการนำไปใช้ให้เกิดประสิทธิผลสูงที่สุด
- 3) ทำการใช้ประโยชน์จากวิทยาการสืบพันธุ์และผสมเทียมเพื่อความหลากหลายทางชีวภาพ และเพิ่มจำนวนประชากรสิ่งมีชีวิตที่กำลังเสี่ยงต่อการสูญพันธุ์

แหล่งความรู้ฉบับเรียน... สำหรับเยาวชนไทยวันนี้

แนวคิดใหม่ของการศึกษาไทย เพื่อเด็กและเยาวชน

โรงเรียนสวนสัตว์

ภายใต้การดูแลจากนักวิชาการและอาสาสมัครที่มากด้วยคุณภาพที่เป็นกันเอง พร้อมความอบอุ่นของที่พักภาคฤดูร้อน และในวันพักผ่อนกับแหล่งรวมของเยาวชนรุ่นใหม่แห่งเดียวที่พร้อมสรรพด้วยที่พัก และกิจกรรมที่มีสาระ

กิจกรรมเสริมสร้างทักษะ ด้วยคุณค่าที่เลือกสรรมาให้

เกี่ยวกับประสบการณ์กับแหล่งความรู้ใหม่นอกห้องเรียน

พบกับความมหัศจรรย์ของสัตว์ป่า กับ What am I และไนท์ซาฟารีกับลีลาชีวิตที่แปลกไป หรือจะขี่ช้าง-ขึ้นนก ขึ้นชมกับทักษะงานศิลปะใน ZooArts

Bird & Butterfly Watching

ผจญภัยในป่ากว้างกับเหล่าวิหคนกป่านานาพันธุ์ (เที่ยวป่า ชมนกชมไม้ ดูผีเสื้อ/กิจกรรมทำบ้านให้นกอยู่)

เช้า ๆ อย่างนี้กับงานโภชนาการสัตว์ป่า ได้รู้ ได้สัมผัสอย่างลึกซึ้งกับ What's for Breakfast, Zoo-Enrichers.

(เรียนรู้เคล็ดลับการบริโภคที่ถูกหลักเรื่องโภชนาการสัตว์ป่า พร้อมกับการฝึกทักษะงานวิจัยขนาดเล็ก และงานออกแบบตกแต่งที่อยู่ของสัตว์ป่า)

พลาดได้อย่างไรกับ Project Learning Tree
(เรียนรู้ชีวิตต้นไม้ การดูแลต้นไม้ เทคนิคการ
เพาะเลี้ยงต้นไม้และไม้ดอก ใช้สถานที่เส้นทางเดินป่า
และเรือนเพาะชำสวนสัตว์เปิดเขาเขียว)

โรงเรียนสวนสัตว์

แผนงานการศึกษาในสวนสัตว์เพื่อคนไทยวันนี้

การดำเนินงานขององค์กรสวนสัตว์ และแผนพัฒนาทางการศึกษาแห่งชาติ รวมทั้งภารกิจในยุทธศาสตร์ของการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 ได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และสังคมเป็นสำคัญ ฉะนั้นส่วนงานส่งเสริมการศึกษา สวนสัตว์เปิดเขาเขียวจึงได้ทำโครงการต้นแบบขึ้นมา ทั้งนี้เพื่อให้หน่วยงานบริการของรัฐมีการส่งเสริมและสนับสนุนให้มีกิจกรรมในการให้ความรู้แก่ประชาชน โดยสามารถจัดให้เป็นแหล่งเรียนรู้เพื่อประชาชน และนับเป็นสวัสดิการทางสังคมด้านการศึกษาอีกรูปแบบหนึ่งที่ประชาชนจะได้รับ เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคมในอนาคต

โรงเรียนสวนสัตว์ แหล่งเรียนรู้ชั้นนอกชั้นเรียนเปิดดำเนินการทุกวันไม่เว้นวันหยุด เน้นการเรียนรู้ด้วยตนเอง อย่างมีเหตุและผล สามารถผสมผสานและนำไปใช้กับการเรียนการสอนของโรงเรียนและในชีวิตประจำวันได้เป็นอย่างดี ฉะนั้นโครงการโรงเรียนสวนสัตว์เพื่อประชาชน จึงมีแนวคิดที่ให้ประชาชนและสถานศึกษาที่เข้ามาในสวนสัตว์ได้มีโอกาสที่จะศึกษาเรียนรู้ควบคู่กันไปกับการมาพักผ่อน โดยจัดความพร้อมด้านต่าง ๆ เพิ่มขึ้น เช่น หลักสูตรกิจกรรมการเรียนรู้ ที่พิกค่างแรม สื่อการสอน และวิทยากรให้ความรู้โดยแบ่งกลุ่มเป้าหมายออกเป็น 2 กลุ่ม คือ ประชาชนทั่วไปและนักเรียน ในส่วนหลักสูตรของนักเรียนจะปรับปรุงให้สอดคล้องกับวิชาที่เรียนในระบบการเรียนการสอนของโรงเรียน มีการเรียนรู้จากตัวอย่างจริงทั้งพืชสัตว์และสิ่งแวดล้อม

ปันน้ำใจให้สัตว์ป่า เพิ่มคุณค่าหัวใจ สวนสัตว์เปิดเขาเขียว ชลบุรี

กรองเพชร หรือช้างจิม ตำนานช้างไทยยังคงที่จะต้องจดจำต่อไป ถึงช้างพังน้อย กรองเพชร

มรดกชิ้นหนึ่งของธรรมชาติที่ยังต้องช่วยกันรักษาไว้ต่อไป หลังจากที่ช้างคู่แฝดอย่างจิมต้องเสียชีวิตไป เนื่องจากการป่วยเฉียบพลัน กรองเพชร ขณะนี้อายุ 8 ปีแล้ว มีลักษณะเด่นที่จดจำได้ง่าย คือ มีงาเล็ก ๆ ที่เรามักเรียกกันว่า ขนาย และอีกเพียง 2 เดือนก็จะถึงวันเกิดวันที่ 27 สิงหาคม 2536 ที่ปีนี้คงต้องฉลองเพียงลำพัง โดยไม่มีช้างจิมร่วมด้วยแล้ว

กรองเพชร มีแม่ชื่อ “พังลำดวน” พ่อชื่อ “พลายสมพร” สถานที่เกิดบริเวณสะพานข้ามแม่น้ำแควจังหวัดกาญจนบุรี ในขณะที่พังลำดวนทำงานเป็นช่างแท็กซี่ให้นักท่องเที่ยวที่ชาวกาญจนบุรีเป็นผู้ตั้งชื่อให้ว่ากรองเพชรอีกไม่นานช้างจิมคงจะได้มีน้องไว้ดูเล่นเพราะว่าแม่ลำดวนกำลังตั้งท้อง

กรองเพชร เป็นช้างที่ฉลาด และมีความสามารถในด้านต่าง ๆ หลายท่านรู้จักมักคุ้นดี หากท่านใดแวะผ่านไปที่สวนสัตว์เปิดเขาเขียวพบกับช้างน้อยนาม จิมหรือกรองเพชรได้ในวันเสาร์-อาทิตย์ และวันหยุด

ครอบครัวช้างแม่จุ่มจิม

จดหมายจาก จิม (กรองเพชร) อดีตช้างเผือกคู่เดียวในเมืองไทย

สวัสดีค่ะ...หนูชื่อ จิม ค่ะ จำกันได้หรือป่าว
บางคนอาจจะจำไม่ได้ เพราะ เมื่อก่อนหนูจะ
ปรากฏตัวพร้อมกับพี่สาวที่ชื่อ จุ่ม เราสองตัว จุ่ม จิม
ช้างเผือกคู่เดียวในเมืองไทย ใจค่ะ

ชีวิตหนู ยิ่งกว่านิยาย บางเรื่องซะอีก แม่หนูชื่อ
ลำดวน รับจ้างเป็นแท็กซี่ช้าง อยู่เมื่องกาญจน์ อยู่กับ
ยายชื่อทองดี ส่วนพ่อชื่อสมพร ตัวจริงหนูไม่เคยเห็น
หรอกค่ะ แม่ว่า ตั้งแต่เกิดมา พ่อก็ต้องไปทำงานที่อื่น
ไม่ได้เจอหน้ากันอีกเลย ตอนหนูเกิดมา เป็นวาสนา
ของพ่ออุ่น คนเลี้ยงช้าง ที่เลี้ยงแม่หนู เพราะหนูสองคน
เกิดมาเป็นฝาแฝด หนูออกมาก่อน สัก 6 นาที พี่จุ่ม
เขาก็ตามมาตื้นตื้นกันทั้งบางเลยคะคนเมื่องกาญจน์
เรียกเราว่า กรองกาญจน์ (จุ่ม) กับ กรองเพชร (จิม)
เพราะเราเป็นสัตว์บกขนาดใหญ่ การที่แม่จะให้ลูกแฝดนั้น
มักจะมีปัญหา คือ น้ำนมจะไม่เพียงพอ ดีว่ามีคุณยาย
ทองดี มาช่วยให้นมด้วย หนูสองคน ก็เลยรอดมาได้
แต่รู้สึกว่าร่างกายมันไม่ค่อยแข็งแรง เหมือนกับที่เรา
สองคน ต่างก็แบ่งร่างกายกันมาคนละครึ่ง พ่ออุ่นเห็นท่าจะ
ไม่ดี ก็เลยหาหมอมารักษา หมอว่าถ้าจะให้ดี ไปอยู่ที่
สวนสัตว์เปิดเขาเขียว ชลบุรี ดีกว่าใกล้หมอ แล้วก็
อากาศดีเหมือนกับคนที่ไปพักที่นั่นแหละคะ หนูกับแม่
ก็เลยไม่ต้องทำงาน มาพักรักษาตัวที่นี่ แล้วก็แข็งแรงขึ้น
เรื่อย ๆ เป็นขวัญใจของคนที่มาเที่ยวชม สวนสัตว์เปิด
เขาเขียว ก็ใจดี ให้พ่ออุ่นทำงานอยู่ที่นั่นซะเลย จะได้ดูแลหนู
อย่างใกล้ชิด หนูมาอยู่ได้สัก 5 ปี แม่ก็ต้องจากไปทำงาน
ที่อื่น ผู้คนที่รักหนูทั้งสองมาก เราสองคนมีงานถ่ายแบบ

ถ่ายโฆษณาอยู่เรื่อย ๆ แหม ก็ช่างดังนี่คะ ที่ภาคภูมิใจ
มากที่สุดตอนได้รับเกียรติเป็นพรีเซนเตอร์ให้การท่องเที่ยว
แห่งประเทศไทย ในปี อเมซิ่ง ไทยแลนด์ รูปเราสองคน
ไปปรากฏตัวทั่วโลกเลย งานโชว์ตัวก็มีมาบ่อย ๆ ช่วงนั้น
ฮอตมากคะ ต่อด้วยงานเอเชียนเกมส์ ใคร ๆ ก็นึกว่า
เป็นหนูทั้งนั้น แต่ความจริง พี่เขาชื่อไชโย แต่หนูก็ได้ไป
โชว์ตัวด้วยนะคะ แล้ววันที่เราเศร้าที่สุดก็มาถึง การ
พลัดพรากจากสิ่งที่รักเป็นทุกข์ พี่จุ่มป่วยกะทันหัน อยู่ดี ๆ
ก็ปวดท้อง แล้วพี่จุ่มก็นอนเฉย ๆ ไม่เคลื่อนไหว
หนูพยายามเอาหัวดันให้พี่เขาลุกขึ้นมา พี่เขาก็เฉย น้ำตา
หนูอาบเต็มสองแก้ม หนูร้องเสียงดังอย่างไม่อายใคร
มองเห็นพ่ออุ่นก็ร้องไห้ น้ำตาถูกผู้ชายเต็มหน้า พ่ออุ่น
พวกพี่หมอและพี่คนอื่น ๆ ก็พยายามช่วยพี่จุ่มกันอย่าง
เต็มที่ แต่พี่จุ่มไม่ไหวแล้วพี่จุ่มจากโลกนี้ไปก่อนวัยอันควร
พวกเราเสียใจกันมาก ท้องฟ้าวันนั้น ครึ้มไปด้วยเมฆฝน
ไม่มีฝนตกจากฟ้าแม้แต่เม็ดเดียว แต่บนใบหน้าของ
พวกเรา กลับเปียกชื้น...ด้วยน้ำตา แม่ลำดวนคงยังไม่
รู้ข่าว...พ่ออุ่นมากระซิบข้างหูว่า อย่าร้องไห้ลูกจิม
พี่เขาไปได้แล้ว เขาไปเกิดใหม่ เพราะตอนนี้แม่ลำดวน
ตั้งท้องอยู่หลายเดือนแล้วอีกไม่นานพี่เขาจะกลับมา
หาเราอีกครั้ง...

ทุกวันที่ 27 สิงหาคมของทุกปี เราจะจัดงาน
ฉลองวันเกิดกัน ปีนี้จะเป็นปีที่ 8 แล้ว แม้จะไม่มีพี่จุ่ม
แต่หนูก็ยังหวังว่า พวกพี่ ๆ น้อง ๆ จะมาเยี่ยมเรา
มาสนุกสนานกับเรา มาเป่าเค้กผลไม้กองยักษ์ มาดูหนู
เต้นระบำโชว์กันเหมือนเดิม หนูยอมรับว่า หนูเหงา
หนูเปล่าเปลี่ยว สิ่งที่ทำให้หนูยืนหยัดอยู่ได้ในทุกวันนี้
ก็คือ พวกเพื่อน ๆ ที่มาหาหนูทุกวันเสาร์ อาทิตย์ มาเล่น
กับหนู เอากล้วย เอาอ้อยมาป้อนกัน หนูรอพวกคุณอยู่ทุกวัน
หนูรู้ดีว่าเป็นสัตว์ใหญ่กินจุ สอนสัตว์ฯ ก็ใจดี เลี้ยงดู
อย่างเต็มที่ แต่หนูก็เห็นใจเขาซะ เพราะยังมีเพื่อน ๆ
สัตว์ป่าอื่น ๆ อีกมากที่สวนสัตว์ฯ ต้องเลี้ยงดู ได้ข่าว
โครงการปันน้ำใจให้สัตว์ป่า แล้วดีใจมาก เพราะพวกเร
คงจะได้น้ำใจจากทุกท่าน ที่แบ่งปันมาให้เรา ขอขอบคุณ
ไว้ล่วงหน้าสำหรับน้ำใจครั้งนี้ ขอขอบคุณคะ

ปล. คิดถึงพี่จุ่ม มาก...แต่คิดถึงพวกคุณ ๆ มาก
กว่า มาหาหนูด้วยนะ ที่สวนสัตว์เปิดเขาเขียว ชลบุรี
คิดถึง พวกคุณ ๆ เสมอ จิม (กรองเพชร) ช้างน้อย
กำพร้าพี่สาว

บิลลี่...คุณลุงลาแคะ: ขวัญใจคุณหนู

ผมชื่อ บิลลี่ ครับ...เข้ามาอยู่ที่สวนสัตว์เปิดเขาเขียว ตั้งแต่ปี 2528 นั่น เดิมผมเป็นลากกรุงเทพฯ อยู่เขาดิน แต่เมื่อมีคนเขาบอกว่าที่นี่อากาศ ดี ดี...มีบ้านหลังใหญ่ ท่ามกลางแมกไม้สีเขียวขจี เลยตัดสินใจย้ายมาอยู่ที่นี่ ดีกว่า...แล้วก็ดีอย่างที่เขาวางจริง ๆ

มาอยู่ที่นี่ ผมก็อาศัยเพื่อน ๆ ผมอยู่ไปหลายแห่ง ทำไถ่ได้ละครับ เรายันตัวคนเดียว...เอ๊ย ตัวลาเดี่ยว คู่ครองก็ไม่มีเป็นศิลปินเดี่ยวพเนจร นอนกับเจ้าโยงยีราฟ บ้าง ม้าลายบ้าง บางครั้งก็ไปอยู่กับน้อง ๆ นกกระจอกเทศ ก็ได้ครับสนุกสนานดี เมื่อเขาทำสวนสัตว์เด็กภายใน สวนสัตว์เปิดเขาเขียวผมรีบกรอกใบสมัครแจ้งความจำนง ขอมาอยู่ที่นี่ทันที แฮม ถึงผมไม่มีโอกาสเป็นนางงาม **แต่ผมก็รักเด็กนะครับ** กิจกรรมประจำวันของผมนอกจาก จะเป็นเพื่อนหนู ๆ ที่เข้ามาเรียนกันที่นี่แล้ว ผมยังได้รับ มอบหมายอย่างไม่เป็นทางการ ให้เป็นหัวหน้าสวนด้วย สงสัยเห็นผมแก่แล้วมั้ง...เพื่อน ๆ ผมที่นี่น่ารักทั้งน้ำนอยอย่าง น้องกมลชนก (กวางดาว) ที่ผมแอบชอบมานาน เจ้าโต้ง ไก่ยักษ์ ลุงเต่า ลุงพะหนวด น้ำแกะ แล้วยังมีตัวแสบ อย่าง เจ้าโอเล่ หมูไทรล่ำตัวแสบ ที่ผมต้องเหนื่อยกับการคอยตักเตือน ให้น้ำปลาจ๋า ก็พินผมมันดีและคมด้วย ถ้าเจ้าโอเล่ ซ้ำสมากร ๆ ผมก็จับเขาไม่ปล่อยด้วย พวกพี่ ๆ ในห้อง ก็จะออกมาห้ามศึกสักทีหนึ่ง เป็นไงครับ ใครดีก็ ส่งมาได้ครับผมชอบกินใบไม้แห้งๆเหมือนที่บ้านเกิดผม ในแอฟริกา ใบไม้แม้จะแห้งไปหน่อย แต่กรอบอร่อย เหมือนกินไปเต้เลยครับ อากาศก็ดี อาหารก็ดี มีทั้งพืชผัก อย่างถั่วฝักยาว ถั่วฝักยาว ถั่วฝักยาว ยิงในวันหยุดเสาร์อาทิตย์ นี้ เปรมเลยครับ กินกันไม่หวาดไหว ผู้คนที่ใจดี ใจดี เอามาให้ผมกินทุกวัน คงต้องบอกว่า ชอบคุณ Thank you กำเสีย ๆ กำล้างสนุกเขียว ผมมีเรื่องเล่ามากมาย เพราะ

ผมนี่แหละ อยู่เขาเขียวมาตั้งแต่เริ่มแรก อะไรหลายอย่าง ที่ไม่รู้ดี ถ้าอยากเห็นตัวจริงอันแสนจะหล่อเหลาของ ผมเชิญนะครับ ที่สวนสัตว์เด็ก สวนสัตว์เปิดเขาเขียว ชลบุรี อ้อ...ตอนนี้ เขามีโครงการปันน้ำใจให้สัตว์ป่า **อย่าลืม เลือกรักร่วม “นายบิลลี่ ลาแคะ เบอร์ 500”** ตัวนี้ ไว้ในอ้อมใจด้วยนะครับ สวัสดิ์ครับ

***ลาแคะ มีถิ่นกำเนิดในแอฟริกา นับว่าเป็น สัตว์รุ่นแรก ๆ ที่มาอยู่ที่สวนสัตว์เปิดเขาเขียว ไม่มีคู่ครอง ชอบร้องเสียงดัง เวลากร้องเสียงจะดังไปทั้งสวนสัตว์ฯ เป็นที่รักของเด็ก ๆ ที่มาเที่ยวสวนสัตว์ฯ

สวนสัตว์เด็ก

แนะนำการทำบ้านสำหรับนก

การรีดเก็บน้ำเชื้อเสื้อ

นกกระทิง โครงการคืนสู่ธรรมชาติ

ซาฟารีเวิลด์

SAFARI WORLD

THE WORLD OF HAPPINESS

ซาฟารีเวิลด์...

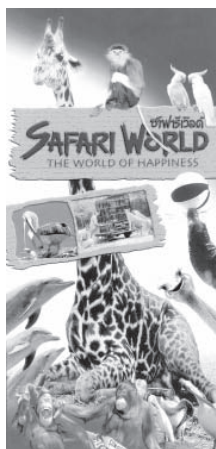
ดินแดนแห่งความสุข ความบันเทิง
ความเพลิดเพลิน และความรู้...
สำหรับทุกเพศทุกวัย

ความเป็นมา แนวคิด และเป้าหมาย

กว่า 15 ปีมาแล้ว ที่ดินแดนแห่งความฝันของหลายคนได้กำเนิดขึ้นใกล้ ๆ ใจกลางเมืองในนามที่ทุกคนรู้จักเป็นอย่างดีในวันนี้ว่า “ซาฟารีเวิลด์” บางคนรู้เพียงว่า ซาฟารีเวิลด์ คือสวนสัตว์เปิดที่สามารถขับรถเข้าชมเหล่าสัตว์จากดินแดนห่างไกลได้อย่างใกล้ชิด และบางคนอาจคิดเพียงว่า ซาฟารีเวิลด์เหมาะสำหรับเด็ก ...ดินแดนแห่งนี้ ยังมีสิ่งดี ๆ อีกมากมายที่หลายคนคิดไม่ถึง

การลงทุนด้วยเงินหลายพันล้านบาทกับสิ่งที่ไม่เคยมีในเมืองไทย หากผู้ลงทุนมุ่งหวังเพียงผลกำไรทางธุรกิจแล้ว ในวันนั้นคงจะไม่มีซาฟารีเวิลด์ เพราะการทุ่มเงินหลายพันล้านบาทลงไปฝากความหวังไว้กับบรรดาสัตว์ทั้งหลายที่นำมาจากทั่วทุกมุมโลกซึ่งมีนิสัยพฤติกรรมและวงจรชีวิตที่แตกต่างกันนับหมื่นตัว ย่อมเป็นสิ่งที่นักธุรกิจธรรมดาต้องหลีกเลี่ยง แต่สำหรับนักธุรกิจบางคนผู้ซึ่งไม่ได้มองธุรกิจเป็นเพียงเรื่องของเงิน หากแต่ยังต้องแฝงไว้ด้วยคุณค่าที่สามารถสร้างสรรค์และจรรโลงสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง “เพื่อเยาวชนไทย” ...จึงเป็นที่มาของสิ่งที่ไม่ธรรมดาของเมืองไทยแห่งนี้ที่เรียกว่า “ซาฟารีเวิลด์”

ซาฟารีเวิลด์ในมิติแห่งความสนุกสนาน และบันเทิง... ซาฟารีเวิลด์ต้อนรับผู้คนจากทั่วฟ้าเมืองไทยรวมทั้งนักท่องเที่ยวต่างชาติมาแล้วทั้งสิ้นกว่า 25 ล้านคนไม่เคยมีสักคนที่เข้ามาแล้วจากไปโดยไม่ทิ้งในความยิ่งใหญ่ อัจฉริยภาพ จากความน่ารักของบรรดาสัตว์แสนรู้ที่เกินจินตนาการ ความสามารถที่น่าทึ่งของสัตว์ที่ผ่านการฝึกมาเป็นอย่างดี และการแสดงระดับมาตรฐานสากลอีกมากมายของคนและสัตว์ ที่คนยิ้มยากต้องหัวเราะ

ซาฟารีเวิลด์ในมิติแห่งความเพลิดเพลิน... ในส่วนของซาฟารีปาร์ค ดินแดนแห่งโลกซาฟารีที่ทุกคนสามารถขับรถส่วนตัว หรือใช้บริการรถโค้ชซาฟารีเข้าชมสัตว์น้อยสัตว์ใหญ่ได้อย่างประชิดตัว ในเนื้อที่อันกว้างใหญ่และบนเส้นทางที่พาลัดเลาะให้แสนเพลิดเพลินจนลืมไปว่ากำลังอยู่ในสวนสัตว์เปิด และอีกส่วนหนึ่งคือโชว์ปาร์ค ซึ่งนอกเหนือจากการเป็นแหล่งรวมโชว์ยิ่งใหญ่มากมาย นับสิบรายการให้ตื่นตาตื่นใจแล้ว ยังเป็นแหล่งรวมสัตว์อนุรักษ์ใกล้สูญพันธุ์และหายากจากทั่วทุกมุมโลกในบรรยากาศที่มีแมกไม้ใหญ่ร่มรื่น ดังยกปามาอยู่ในกรุง

ซาฟารีเวิลด์ในมิติของแหล่งความรู้... นับว่าเป็นหัวใจสำคัญของซาฟารีเวิลด์ การเป็นเพียงแหล่งรวมของสัตว์ชนิดต่าง ๆ จากทั่วโลกเท่านั้น ก็ยังไม่ใช่ว่าจะง่ายแต่การเป็นทั้งแหล่งรวมความสนุกสนานบันเทิงเพลิดเพลินและความรู้ ย่อมเป็นสิ่งที่ยากยิ่งกว่า ซาฟารีเวิลด์จึงมิได้เป็นเพียงสวนสัตว์เปิด หากแต่เป็นแหล่งท่องเที่ยวพักผ่อนหย่อนใจ และเป็นศูนย์รวมกิจกรรมด้านบันเทิงที่ครบวงจร... ซาฟารีเวิลด์ยังเป็นหนึ่งในแหล่งท่องเที่ยวมาตรฐานสากลที่สำคัญของเมืองไทยที่สามารถดึงดูดคณะทัวร์ต่างชาติให้เข้ามาเที่ยวได้มากมายในแต่ละปี

ซาฟารีเวิลด์มีเจ้าหน้าที่คอยจัดระเบียบเพื่อความสะอาดและปลอดภัยตลอดเวลา

นกยูงรำแพน ความสวยงามตามธรรมชาติที่หาชมได้ง่าย ๆ ในซาฟารีเวิลด์

เลี้ยงอาหารหงส์มุ่มพักผ่อน บริเวณภัตตาคารริมน้ำ

ตื่นตาตื่นใจกับฝูงปลาการ์ตูน นับหมื่นตัว

การให้อาหารฝูงหมีที่สามารถเข้าชมได้อย่างใกล้ชิดทุกวัน

ซาฟารีเวิลด์ยังเป็นแหล่งเพาะพันธุ์สัตว์หายากอีกด้วย ในภาพ คือ ลูกนกกระทงซึ่งหาได้ยากในธรรมชาติ ที่พ่อแม่สามารถบินเข้าออกได้อย่างอิสระแต่เลือกที่จะอยู่และแพร่พันธุ์ในซาฟารีเวิลด์ เนื่องจากที่นี่ มีสภาพเป็นธรรมชาติและมีความปลอดภัย

ละครสัตว์มอสโก โซว์สัตว์แสนรู้ระดับโลก

อีกหนึ่งมุ่มพักผ่อนของครอบครัว

อีกประการหนึ่งที่สำคัญยิ่ง คือ สำนักแห่งความเป็นไทยที่ทำให้ซาฟารีเวิลด์ต้องสร้างสรรค์สาระ และ สิ่งประเทืองปัญญาแก่เยาวชนไทย เพื่อเป็นอีกส่วนหนึ่ง ในการร่วมพัฒนาพื้นฐานเยาวชนทางด้านการเรียนรู้ ธรรมชาติจากประสบการณ์จริง อันจะก่อให้เกิดนิสัย รักธรรมชาติ อ่อนโยน เข้าใจหลักการอยู่ร่วมกันในสังคม ไม่เห็นแก่ตัว และมีเหตุผล ซึ่งเป็นสิ่งที่สังคมไทยกำลังวิตก อย่างยิ่งต่อเยาวชนในปัจจุบัน

กิจกรรมหลายอย่างที่อาจจะไม่เกิดผลต่อเยาวชน เป็นรูปธรรมและอาจวัดไม่ได้ กำลังดำเนินไปและแฝงอยู่ในสำนักของชาวซาฟารีเวิลด์ ด้วยความหวังและตั้งใจ...

ซาฟารีเวิลด์ SAFARI WORLD

ถนนพหลโยธิน PHAHOL YOTHIN Rd.

วงแหวนรอบนอก OUTER RING Rd.

วงแหวน Watcharaphol Rd.

วงแหวน Khubon Rd.

วงแหวน Ramindra Rd.

วงแหวน Sukhaphiban 1 Rd.

วงแหวน Ramindra-Achnarong Rd.

ปั๊มน้ำมัน ESSO

แฟชั่นไอส์แลนด์ FASHION ISLAND

มินบุรี MINBURI

บางบัว BANGKUA

บริษัท ซาฟารีเวิลด์ จำกัด (มหาชน)
99 ถนนรามอินทรา กม.9 มีนบุรี กรุงเทพฯ 10510
โทรศัพท์ 518-1000, 914-4100 โทรสาร 518-1022, 914-2959
SAFARI WORLD Public Company Limited
99 Ramindra Rd. km.9, Minburi,
Bangkok 10510, THAILAND
Tel. (662)518-1000, 914-4100 Fax. (662)518-1022, 914-2959
www.safariworld.com e-mail: info@safariworld.com

สวนสยาม ทะเล-กรุงเทพฯ

ทุกวิชาเป็นเรื่องสนุก

ในอาณาจักรสวนสยาม สมบูรณ์แบบด้วยอุปกรณ์การสอนอันแสนสนุกให้การเรียนรู้ตามหลักวิชาทั้งประวัติศาสตร์ วิทยาศาสตร์ พลาสมา คีมี ฟิสิกส์ ชีววิทยา ฯลฯ กับเครื่องเล่นที่ให้ความรู้ เพลิดเพลินชวนให้นักเรียนจดจำ โดยไม่รู้ตัว อาทิ อินเดียนนาลิค เครื่องเล่นที่ให้นักเรียนสนุกตื่นเต้นกับการขับเคลื่อน โดยอาศัยพลังน้ำให้เคลื่อนที่ไปไกลถึง 400 เมตร และในบ่อสปาที่คล้ายปวดเมื่อย ด้วยการเคลื่อนที่ของพลังน้ำ ยิ่งกว่านั้นยังให้นักเรียนเรียนรู้เทคโนโลยีสมัยใหม่ควบคู่ฟิสิกส์ อาทิ ปลาหมึกยักษ์ให้นักเรียนสนุกสนานกับการแหะเห็นกลางอากาศไปกับการเคลื่อนที่ของหลอดปลาหมึกได้อย่างเหมือนจริงหรือกับหุ่นคอมพิวเตอร์แสนสวยชื่อ SALLY ที่มีลีลาการขยับร่างกายเหมือนคนจริง

สวนสยาม พรั่งพร้อมด้วยอุปกรณ์การสอนแสนสนุกทันสมัยกว่า 20 ชนิดที่สร้างความจดจำได้นานกว่าการท่องเที่ยวจากตำรา อาทิ เมื่อได้นั่งบนเรือมังกร 2 หัว รถไฟเหาะตีลังกา ที่นอกจากจะให้ความสนุกสนานตื่นเต้นและหวาดเสียวแล้วยังให้การเรียนรู้การเดินทางสวนกับแรงดึงดูดของโลก

ในอัตรา 2 เท่าของแรงดึงดูดของโลก รวมถึงการศึกษาประวัติศาสตร์ไฟฟ้าเกิดครั้งแรกในสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

สวนสยาม มีบุคลากรที่เชี่ยวชาญคอยบริการให้ความรู้แก่บรรดานักเรียนพร้อมการสาธิตชี้แนะ ให้ความรู้ในเรื่องการว่ายน้ำตามหลักสูตร AMERICAN RED CROSS หลักสูตรเดียวที่ทั่วโลกยอมรับ ซึ่งสอนให้รู้ถึงการช่วยเหลือตนเองและผู้อื่นยามคับขัน รวมถึงการปฐมพยาบาลผู้จมน้ำ และการเข้าค่ายที่สวนสยามซึ่งจัดเตรียมอุปกรณ์ที่มุ่งส่งเสริมวิชาลูกเสือไว้ครบถ้วน

ในสวนสยาม เป็นที่ยอมรับว่าเป็นที่ขุมความรู้ที่เป็นอุปกรณ์การสอนขนาดใหญ่บนพื้นที่กว้างถึง 300 ไร่ ซึ่งพร้อมให้จินตนาการกว้างไกลยิ่งใหญ่มากนักเรียนทั้งวันอย่างไม่รู้จบ ด้วยการต้อนรับนักเรียนจากทั่วทิศมาแล้วเกือบทั่วประเทศ พร้อมให้ประสิทธิภาพการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติในการที่จะกระตุ้นและมุ่งสร้างการศึกษาให้เป็นเรื่องสนุกค้นคว้าเพิ่มเติม นอกเหนือจากตำราฝึกฝนเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยชักจูงให้เด็กมีส่วนร่วมในกิจกรรมนั้น ๆ ด้วยความสนุกสนาน อันส่งผลให้เด็กมีการพัฒนาทั้งด้านร่างกายจิตใจอารมณ์ และสังคม

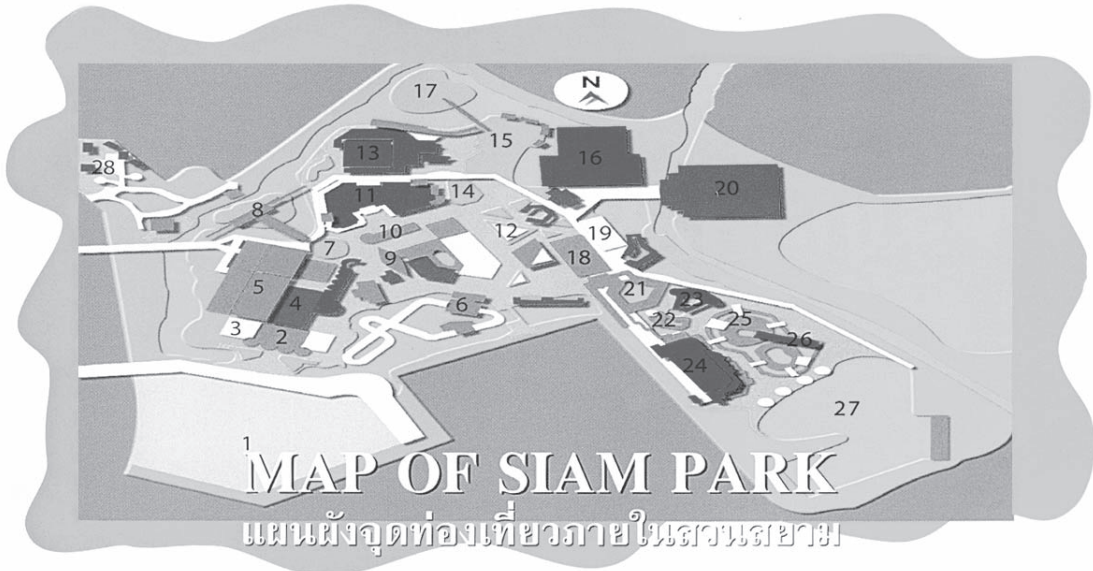

สไลเดอร์ยักษ์ SLIDER

สวนสยาม ยังมุ่งมั่นให้นักเรียนมองการศึกษาเป็นเรื่องสนุกสนานด้วยอุปกรณ์การสอนขนาดใหญ่ที่กินเนสบุ๊คยังบันทึกในอาณาจักรสวนน้ำที่พรั่งพร้อมด้วยทะเลซึ่งเลียนแบบคลื่นได้อย่างเหมือนจริง ยิ่งกว่านั้น

ยังให้นักเรียนสนุกกับปล่องสายธารที่ลดเลี้ยวเคี้ยวคด โดยอาศัยหลักการลดระดับความสูงลง ทำให้สามารถ สิ้นไกลสู่คลื่นน้ำด้านล่างได้อย่างปลอดภัยในซูเปอร์สไปรล หรือสไลเดอร์ยักษ์ที่สูงเท่ากับตึก 7 ชั้น และยังทำให้

นักเรียนได้บริหารหัวใจให้แข็งแรงตามหลัก AEROBIC TRAINING สุขจิตโลहितได้ดียิ่งขึ้น ในขณะที่ขึ้นลงบันได เพื่อสิ้นไกลลงสู่ความสนุกของพื้นน้ำด้านล่างอีกด้วย

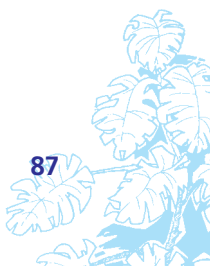

1. ลานจอดรถ CAR PARK	11. แฟนตาซีแลนด์ FANTASY LAND	20. ไดโนโตเปีย DINOTOPIA
2. ทางเข้า ENTRANCE	12. ธรรมชาติ 2000 NATURE 2000	21. สปาคลับ SPA CLUB
3. ประชาสัมพันธ์ INFORMATION	13. ศูนย์วัฒนธรรมนานาชาติแอมฟิเธียเตอร์ AMPHITHEATER	22. มินิสไลเดอร์ MINI SLIDER
4. ล็อบบี้ฮอลล์ LOBBY HALL	14. เมืองเด็ก SMALL WORLD	23. ซูเปอร์สไปรล SUPER SPIRAL
5. ไฮแอมฮอลล์ SIAM HALL	15. รถไฟฟ้าซาฟารี ADVENTURE SAFARI	24. คลับเฮ้าส์ CLUB HOUSE
6. อินเดียนนาลอค (ล่องแก่ง) INDIANA LOG	16. สวนนก BIRD PARK	25. ธารน้ำวน FLOWING POOL
7. ม้าหมุนสองชั้น DOUBLE MERRY GO ROUND	17. เกาะผจญภัย ADVENTURE ISLAND	26. สไลเดอร์ยักษ์ SLIDER
8. รถไฟเหาะตีลังกา LOOP THE LOOP	18. บาซ่า BAZAAR	27. สวนน้ำ, ทะเล WATER PARK
9. เรือมังกร 2 หัว TWIN DRAGON	19. จีน 3000 ปี THE GREAT CHINA	28. ค่ายลูกเสือ CAMP GROUND
10. ถนนพระราช PLEASURE STREET		

บริษัทอมรพันธุ์นคร-สวนสยาม จำกัด
AMORNPHANT NAKORN-SIAM PARK CO.,LTD.

บริษัทอมรพันธุ์นคร-สวนสยาม จำกัด
AMORNPHANT NAKORN-SIAM PARK CO., LTD.
99 SERITHAI ROAD, KHANNAYAO, BANGKOK 10230, THAILAND.
TEL. (662) 919-7200-19 FAX (662) 9197016-8
99 ถนนเสรีไทย (สุขาภิบาล 2) เขตคันนายาว กรุงเทพฯ 10230
เดินทางสะดวกโดย
รถแท็กซี่ และรถประจำทางสาย 26, 27, 60, 71, 96, 115
รถเมย์ปรับอากาศ ปอ.2, ปอ.14, ปอ.20,
และรถเมย์ไมโครบัสสาย ปอพ.8, ปอพ.17
สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ทุกวัน
โทร. 0-2919-7200-19 โทรสาร 0-2919-7016-8

พิพิธภัณฑมด

1. ที่ตั้ง : ห้องปฏิบัติการทางกีฏวิทยาป่าไม้
ตีควนศาสตร์ 60 ปี ห้องพิพิธภัณฑมด
ตีควินจวนันดร

2. หน่วยงาน : ภาควิชาชีววิทยาป่าไม้ คณะวนศาสตร์
รับผิดชอบ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จตุจักร
กรุงเทพฯ 10900

3. ที่ปรึกษา : คณบดีคณะวนศาสตร์ หัวหน้าภาควิชา
ชีววิทยาป่าไม้

ผู้รับผิดชอบ: รศ.เดชา วิวัฒน์วิทยา ภาควิชา
ชีววิทยาป่าไม้ คณะวนศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จตุจักร
กรุงเทพฯ 10900
Tel. 579-0176 Fax. 942-8107
E-mail address : ffordew@ku.ac.th

4. ประวัติความเป็นมา

มดเป็นแมลงอีกกลุ่มหนึ่งที่รู้จักกันทั่วไป มีความหลากหลายทั้งทางด้านชนิดและปริมาณ ทำให้มีบทบาทเด่นชัดมากที่สุดกลุ่มหนึ่งในระบบนิเวศในการดำรงไว้ซึ่งความสมดุลตามธรรมชาติ มดบางชนิดสามารถนำมาใช้ควบคุมและลดประชากรแมลงศัตรูพืชได้ ทำให้สภาพแวดล้อมดีขึ้นและเป็นการลดต้นทุนอีกด้วย มดบางชนิดสามารถนำมาประกอบเป็นอาหารและเพิ่มรายได้ให้แก่ประชาชนได้ แต่บางชนิดทำให้เกิดโทษต่อมนุษย์ได้เช่นกัน ปัจจุบันในโลกนี้พบมดที่จัดจำแนกชื่อแล้วไม่น้อยกว่า 15,000 ชนิด 300 สกุล และ 16 วงศ์ย่อย แต่สำหรับประเทศไทยมีการคาดการณ์ว่ามีมดประมาณ 800-1,000 ชนิด การจับตัวอย่างมดในอดีตมิได้ทำอย่างจริงจัง เนื่องจากขาดข้อมูลเกี่ยวกับการจัดจำแนกและมดมีขนาดเล็กทำให้ยากต่อการศึกษา อย่างไรก็ตาม การศึกษาและเก็บรวบรวมตัวอย่างมดได้กระทำอย่างจริงจังเมื่อกลางปี 2540 หลังจากผู้เชี่ยวชาญมดจากประเทศญี่ปุ่น ได้มาถ่ายทอดการจัดเก็บ การจัดจำแนก และอื่น ๆ โดยได้รวบรวมตัวอย่างมดจากทั่วประเทศ โดยเฉพาะบริเวณป่าไม้ประเภทต่าง ๆ ตลอดจนได้มีการประชุมเชิงปฏิบัติการ**ระดับนานาชาติ**เกี่ยวกับมดใน

เอเชียขึ้นเป็นครั้งแรกที่คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เมื่อปี 2542 พร้อมได้มีการจัดตั้งเครือข่ายมดในเอเชียขึ้นด้วย เรียกว่า ANeT เป็นเหตุทำให้เกิดการจัดตั้งพิพิธภัณฑมดขึ้น ถือเป็นพิพิธภัณฑมดแห่งแรกในประเทศไทยและเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ จัดเป็นพิพิธภัณฑที่รวบรวมชนิดและสกุลมดเอาไว้มากและสมบูรณ์ที่สุดในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ นอกจากนี้ตัวอย่างมดทั้งหมดยังถูกจัดเก็บได้มาตรฐานสากลของระบบอนุกรมวิธานของมดอีกด้วย พิพิธภัณฑแห่งนี้เปิดอย่างเป็นทางการแล้วเมื่อวันที่ 31 พฤษภาคม 2544

5. วัตถุประสงค์

5.1 เพื่อเก็บรวบรวมตัวอย่างมดจากบริเวณต่างๆ ทั่วประเทศ

5.2 เพื่อเก็บรวบรวมตัวอย่างมดจากประเทศต่างๆ ทั่วโลก โดยเฉพาะแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

5.3 เพื่อต้องการสร้างพิพิธภัณฑมดให้เป็นระดับนานาชาติและศูนย์กลางของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

5.4 เพื่อศึกษาทางด้านระบบการจัดจำแนกอนุกรมวิธาน ชีววิทยา และนิเวศวิทยาของมด

5.5 เพื่อต้องการจัดตั้งเครือข่ายมดขึ้นในประเทศไทย (ANeT Thai) ในการเชื่อมโยงกับนักวิจัยมด หรือหน่วยงานในประเทศ และประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก

5.6 เพื่อเป็นแหล่งให้ความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับมดได้เป็นอย่างดีแก่ภาคประชาชน แล้วสามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในด้านต่าง ๆ

6. การจัดพิพิธภัณฑ์

การจัดแสดงตัวอย่างมดแบ่งออกได้ 3 ประเภท ขึ้นอยู่กับการใช้ประโยชน์

6.1 การจัดแสดงตัวอย่างมดในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และประเทศอื่น ๆ ในลักษณะสร้างเป็นระบบการจัดจำแนกออกเป็นวงศ์ย่อย สกุล และชนิด โดยตัวอย่างมดหนึ่งจะถูกจัดเก็บเป็นลำดับตามอนุกรมวิธานภายในกล่องไม้ ส่วนตัวอย่างเปียกจะดองในแอลกอฮอล์ 95 เปอร์เซ็นต์ แยกออกมาต่างหาก **เป็นการจัดแสดงสำหรับนักอนุกรมวิธานมดเท่านั้นซึ่งจัดเก็บไว้ที่ห้องปฏิบัติการทางกีฏวิทยาป่าไม้ ตึกวิทยาศาสตร์ 60 ปี**

6.2 การจัดแสดงตัวอย่างมดในประเทศไทยสำหรับนักวิจัยทางแมลงทั่วไป นักนิเวศวิทยา นักชีววิทยา และอื่น ๆ โดยตัวอย่างมดหนึ่งจะถูกจัดเก็บแยกตามลักษณะถิ่นอาศัยภายในกล่องไม้ติดกระดาษ **จัดแสดงไว้ที่ห้องพิพิธภัณฑ์มด ตึกวินิจจวรรันดร**

6.3 การจัดแสดงตัวอย่างมดในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ สำหรับผู้เข้ามาเยี่ยมชมและประชาชนทั่วไป โดยจะมีการอธิบายบทบาทของมดในระบบนิเวศและมดในประเทศไทย รวมทั้งมีตัวอย่างมดแห้ง รังมด ภาพถ่าย หนังสือ CD-ROM และเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง **จัดแสดงในกล่องไม้ติดกระดาษ จัดแสดงไว้ที่ห้องพิพิธภัณฑ์มด ตึกวินิจจวรรันดร**

7. ตัวอย่างมด

ตัวอย่างมดที่จัดแสดงจะแยกออกได้ 2 แบบ

7.1 ตัวอย่างเปียก เป็นการเก็บรักษาตัวอย่างมดแบบชั่วคราว หลังจากเก็บมาจากภาคสนาม จะดองในแอลกอฮอล์ 95 เปอร์เซ็นต์ ในพิพิธภัณฑ์มดมีตัวอย่างแบบนี้มากกว่า 100,000 ตัว

7.2 ตัวอย่างแห้ง เป็นการเก็บรักษาตัวอย่างมดแบบถาวร การจัดตัวอย่างแบบนี้จะจัดให้อยู่ในแบบที่เป็นมาตรฐานสากลของอนุกรมวิธานทางด้านมด พร้อมมีการบันทึกข้อมูลประกอบด้วย สถานที่ วันเดือนปี ชื่อผู้เก็บ ชื่อชนิดมด และชื่อผู้จำแนก ในพิพิธภัณฑ์มด

มีตัวอย่างมดมากกว่า 10,000 ตัว เป็นตัวอย่างมดในประเทศไทย 512 ชนิด 87 สกุล 9 วงศ์ย่อย และเป็นตัวอย่างมดต่างประเทศ 150 ชนิด 65 สกุล 10 วงศ์ย่อย

8. เอกสารเกี่ยวกับมด

ในพิพิธภัณฑ์มดมีเอกสารและตำราเกี่ยวกับมดทั้งทางด้านอนุกรมวิธานและนิเวศวิทยา มากกว่า 300 เรื่อง จากทั่วโลก

9. อุปกรณ์สำหรับการจัดแสดงตัวอย่างมด

9.1 กล่องไม้

9.2 กล่องไม้ติดกระดาษ

9.3 ตู้เหล็กจัดเก็บตัวอย่าง

9.4 กล่องสเตอริโอไมโครสโคป กำลังขยาย 40 เท่า

9.5 กล่องสเตอริโอไมโครสโคป กำลังขยาย 70 เท่า ติดกล้องถ่ายรูป

9.6 เครื่องคอมพิวเตอร์

9.7 โต๊ะจัดแสดงตัวอย่าง

10. การเปิด-ปิดพิพิธภัณฑ์มด

พิพิธภัณฑ์มดจะเปิดให้เข้าเยี่ยมชมได้เฉพาะวันจันทร์ถึงวันศุกร์ เวลา 08.30-16.30 น. เท่านั้น

11. การดำเนินงาน

11.1 การจัดทำข้อมูลและเอกสาร ประกอบด้วย

1) บัญชีรายชื่อมดในประเทศไทย

2) บัญชีรายชื่อมดที่จัดเก็บไว้ในพิพิธภัณฑ์มด

3) บัญชีรายชื่อเอกสารเกี่ยวกับมดในพิพิธภัณฑ์มด

4) คู่มือการจัดจำแนกมดในประเทศไทย จัดทำเป็นหนังสือ CD-ROM และ HOMEPAGE

5) การจัดทำรายละเอียดของมดแต่ละชนิดที่สำคัญในประเทศไทย จัดทำเป็นเอกสาร และ CD-ROM

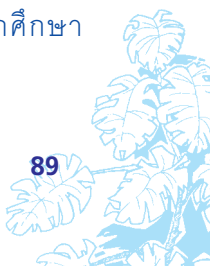
6) คู่มือการจัดจำแนกมดในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ จัดทำเป็นหนังสือ และ CD-ROM

7) หนังสือวิทยามด (Myrmecology)

8) ข่าวสารเกี่ยวกับมด (ANeT Thai Newsletter)

11.2 การแลกเปลี่ยนตัวอย่างมดทั้งตัวอย่างแห้งและเปียกกับสถาบันหรือหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภายในและต่างประเทศ รวมทั้งรับบริจาคตัวอย่างมดจากสถาบันต่าง ๆ หรือประชาชนทั่วไป

11.3 การจัดจำแนกตัวอย่างมดที่ส่งมาจากสถาบันหรือหน่วยงานต่าง ๆ นิสิต นักศึกษา และประชาชนทั่วไป ตลอดจนต่างประเทศ

11.4 การเก็บรักษาตัวอย่างมดที่เป็น Holotypes ที่พบในประเทศไทย ตัวอย่างมดที่เป็น Paratypes จากประเทศต่าง ๆ โดยเฉพาะแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และตัวอย่างมดที่ใช้เปรียบเทียบโดยตรงกับมดที่ต้องการจัดจำแนกชนิด

11.5 การทำวิจัยเกี่ยวกับมดร่วมกับสมาชิก ANeT Thai และ ANeT (Ant Network in Asia) ตลอดจนประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่ พม่า เวียดนาม มาเลเซีย จีน ลาว และเขมร

11.6 การจัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการทางด้านการเก็บและรักษาตัวอย่างมด การจัดจำแนกให้แก่ นักวิจัย นิสิต นักศึกษา และผู้สนใจทั่วไป

11.7 การจัดสัมมนาเรื่อง มดในประเทศไทย

11.8 การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการระดับนานาชาติ (ANeT Workshop)

12. เป้าหมายของพิพิธภัณฑ์มด

12.1 ตัวอย่างชนิดมดทั้งหมดในประเทศไทย

12.2 ชนิดมดที่เป็นตัวแทนของมดแต่ละสกุลทั้งหมดในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

12.3 เป็นศูนย์กลางและผู้นำในการศึกษาและรวบรวมตัวอย่างมดในประเทศไทยและแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ตลอดจนเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับมดและใกล้เคียงจากทั่วโลก

12.4 เครือข่ายมดในประเทศไทยมีความเข้มแข็งและเป็นที่ยอมรับกันทั่วโลก ตลอดจนเชื่อมโยงกับเครือข่ายมดจากประเทศต่าง ๆ ในด้านความร่วมมือ การศึกษาและวิจัยได้เป็นอย่างดี

12.5 ทำให้ประชาชนทั่วไปสามารถนำเอาความรู้เกี่ยวกับมดไปดัดแปลงหรือประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อตนเองและประเทศชาติได้

มารู้จัก...มด...กันเถอะ!^{1/}

เดชา วิวัฒน์วิทยา

ภาควิชาชีววิทยาป่าไม้ คณะวนศาสตร์

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

คำนำ

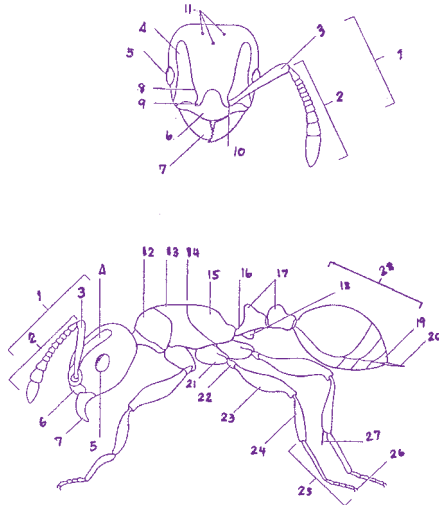
คนส่วนใหญ่จะคุ้นเคยกับมด เนื่องจากมดสามารถพบอาศัยได้ทุกแห่งหน แต่มีคนไม่มากนักที่รู้เกี่ยวกับความเป็นอยู่ของมด ส่วนใหญ่รู้จักมดในฐานะเป็นศัตรูหรือสิ่งที่น่ารำคาญที่ไม่มีคุณค่าอะไร เป็นความจริงที่ว่า มดบางชนิดเป็นศัตรู (pest) ตัวอย่างเช่น มดที่อยู่ในบ้านหรือพวกที่กัดเมล็ดพืช และบางชนิดจะป้องกันแมลงพวกดูดกินน้ำเลี้ยง มดบางชนิดกัดและต่อย ทำให้เป็นการยากที่จะหันมาสนใจมดเนื่องจากมดมีขนาดเล็กและดูผิวเผินคล้ายกันมาก ไม่เหมือนกับพวกผีเสื้อ น่าสนใจและสวยงามมากกว่า อย่างไรก็ตาม มดมีการจัดระบบภายในสังคมและพฤติกรรมเหมือน ๆ กัน

มดทั้งหมดจัดอยู่ในวงศ์ Formicidae เพียงวงศ์เดียวเท่านั้น อยู่ในอันดับ Hymenoptera เช่นเดียวกับพวกผึ้ง ต่อ แตน ลำตัวมดมีสีแตกต่างกัน ได้แก่ สีแดง สีดำ และน้ำตาล มีขนาดแตกต่างกันไปตามแต่ละชนิดระหว่าง 1-20 มิลลิเมตร ลักษณะของมดที่แตกต่างจากแมลงอันดับอื่น ๆ คือ ปล้องท้อง ปล้องที่ 1 เชื่อมติดกับอกปล้องที่ 3 ซึ่งจะเรียกว่า propodeum บางชนิดบริเวณนี้จะมีหนาม 1 คู่ มดมีเอวที่เกิดจากปล้องท้องปล้องที่ 2 เพียงปล้องเดียวหรือจากปล้องท้องที่ 2 และปล้องที่ 3 อาจเป็นก้านหรือเป็นปุ่มยื่นอยู่กับชนิดของมด เป็นลักษณะที่ไม่พบในพวกต่อสน (Sawflies) ส่วนลักษณะอื่น ๆ ที่ใกล้ชิดกับพวกผึ้ง ต่อ แตน คือ อวัยวะวางไข่ซึ่งลดหน้าที่ลงไป ปกติจะใช้ในการวางไข่ แต่ในแมลงกลุ่มนี้จะดัดแปลงเป็นเหล็กใน (Sting organ) ใช้ในป้องกันตัว ถึงแม้ว่าปลวกซึ่งเรียกว่า white ant หรือมดขาวเป็นแมลงสังคมเช่นกัน แต่ก็แตกต่างจากมดทั้งทางด้านลักษณะสัณฐานและพันธุกรรม ปลวกจัดอยู่ในอันดับ Isoptera มีความใกล้ชิดกับพวกแมลงสาบ ส่วนมดนั้นใกล้ชิดกับต่อ แตน

1/ เอกสารประกอบการบรรยายพิเศษในการสัมมนาเรื่อง มดในประเทศไทย ครั้งที่ 1 ระหว่าง 31 พ.ค. - 1 มิ.ย. 2544 คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จตุจักร กรุงเทพฯ.

รูปร่างทั่วไปของมด

ลักษณะภายนอกของมดโดยทั่วไปก็เหมือนกับแมลงกลุ่มอื่น ๆ ได้แก่ ลำตัวแบ่งออกได้เป็น 3 ส่วน คือ ส่วนหัว ส่วนอก และส่วนท้อง แต่ที่พิเศษแตกต่างไปจากแมลงกลุ่มอื่นเพิ่มขึ้นมากก็คือ มีเอว (waist) แต่ละส่วนจะมีอวัยวะและลักษณะต่าง ๆ ปรากฏซึ่งจะแตกต่างกันไปตามแต่ละชนิด (ภาพที่ 1)

ภาพที่ 1 โครงสร้างภายนอกของมด;

1 = หนวด, 2 = ปล้องหนวด, 3 = ฐานหนวด, 4 = ที่พักหนวด, 5 = ตารวม, 6 = ฐานริมฝีปากบน, 7 = กราม, 8 = สันหน้า, 9 = พูหน้า, 10 = ร่องหนวด, 11 = ตาเดี่ยว, 12 = ออกปล้องที่ 1, 13 = ออกปล้องที่ 2, 14 = แอ่งสันหลังออกปล้องที่ 3, 15 = propodeum, 16 = ก้าน, 17 = ปุ่ม, 18 = ระยะเวลาที่ได้ petiole, 19 = pygidium, 20 = เหล็กใน, 21 = coxa, 22 = trochanter, 23 = femur, 24 = tibia, 25 = tarsus, 26 = เล็บ, 27 = tibial spur, 28 = ส่วนท้อง
(ที่มา : Shattuck, 1999)

1. ส่วนหัว เป็นส่วนแรกของลำตัว มีรูปร่างหลายแบบ เช่น หัวเหลี่ยม สีเหลี่ยม วงกลม วงรี หรือหัวใจ เป็นที่ตั้งของอวัยวะที่สำคัญบางชนิด ได้แก่

- หนวด เป็นลักษณะหนึ่งที่แตกต่างกันจากแมลงกลุ่มอื่นคือ เป็นแบบหักข้อศอก (geniculate) โดยทั่วไปจำนวนปล้องหนวดของมดงานอยู่ในช่วง 4-12 ปล้อง ส่วนใหญ่มี 12 ปล้อง ปล้องแรกเรียกว่า ฐานหนวด (scape) มีลักษณะค่อนข้างยาวกว่าปล้องที่เหลือรวมกัน พบได้ในมดงานและราชินี ส่วนมดเพศผู้ ส่วนมากมีฐานหนวดสั้นมากกว่าปล้องที่เหลือรวมกัน ปล้องที่เหลือถัดจากฐานหนวด เรียกว่า ปล้องหนวด (funiculus) มีจำนวน 3-11 ปล้อง แต่ละปล้องโดยทั่วไปสั้นกว่ามากเมื่อเทียบกับฐานหนวด หนวดส่วนใหญ่ทำหน้าที่ในการสื่อสารต่าง ๆ จัดเป็นอวัยวะที่สำคัญที่สุดในการรับรู้สิ่ง

- ตา แบ่งออกได้เป็นตาเดียวกับตารวม มดส่วนใหญ่จะมีตารวม บางชนิดไม่มีตารวม ตั้งอยู่บริเวณส่วนหน้าหรือด้านข้างของส่วนหัว มีขนาดตั้งแต่เป็นจุดเล็ก ๆ จนถึงขนาดใหญ่ ส่วนมากเป็นรูปวงกลม มีบ้างที่เป็นรูปวงรีหรือรูปไต มีหน้าที่สำหรับการมองเห็น ส่วนตาเดี่ยว โดยทั่วไปมี 3 ตา อยู่เหนือระหว่างตารวม ส่วนมากพบในเพศผู้และราชินี สำหรับมดงานพบมากในมดเขตหนาว ไม่ได้ใช้ในการมองเห็น

- ปาก มดมีปากแบบกัดกิน (chewing type) มีกล้ามเนื้อที่แข็งแรงและขนาดใหญ่ เป็นส่วนที่เห็นชัดที่สุดของปากรูปสามเหลี่ยม กึ่งสามเหลี่ยม หรือเป็นแนวตรง ถือเป็นอวัยวะที่สำคัญในการจับเหยื่อและป้องกันตัว ทำให้มดส่วนใหญ่เป็นพวกกินสัตว์ อย่างไรก็ตาม มดก็มีอวัยวะที่ใช้ในการดูดน้ำหวานด้วยเช่นกัน

- ร่องพักหนวด เป็นร่องหรือแอ่งยาวคล้ายรอยพิมพ์อยู่บริเวณหน้าของส่วนหัวเป็นที่เก็บหนวดขณะไม่ได้ใช้ โดยทั่วไปมี 1 คู่ มีลักษณะแตกต่างกันตั้งแต่เป็นร่องตื้น ๆ ไปถึงร่องลึกเห็นชัดเจน บางชนิดไม่มีร่องพักหนวดนี้

2. ส่วนอก เป็นส่วนที่สองของลำตัวมดเป็นรูปทรงกระบอก ออกของมดจะไม่ใช่คำว่า thorax แต่จะใช้ Alitrunk แทน เนื่องจากอกของมดประกอบด้วย ออกปล้องแรก ออกปล้องที่สอง และออกปล้องที่สาม แต่ออกปล้องที่สามนี้จะรวมกับท้องปล้องที่หนึ่ง ซึ่งเรียกว่า propodeum ส่วนอกจะเป็นที่ตั้งของส่วนขาและปีก (สำหรับราชินีและมดเพศผู้) มดงานจะมีส่วนอกปกติ ยกเว้นราชินีมีอกขนาดใหญ่กว่า ปีกจะพบได้ในมดเพศผู้และราชินีเท่านั้น มดบางชนิดออกปล้องที่หนึ่งและออกปล้องที่สองเชื่อมติดกัน เช่นเดียวกับออกปล้องที่สามกับท้องปล้องที่หนึ่ง มดบางชนิดสันหลังอกมีหนามหรือตุ่มหนาม บางชนิดอาจเป็นแผ่นคล้ายโล่ห์ ขาของมดส่วนมากค่อนข้างยาว ทำให้สามารถเคลื่อนไหวได้คล่องแคล่วว่องไวมาก ความยาวของขาและรูปร่างของขามดนั้นจะถูกกำหนดโดยพฤติกรรมต่างๆ

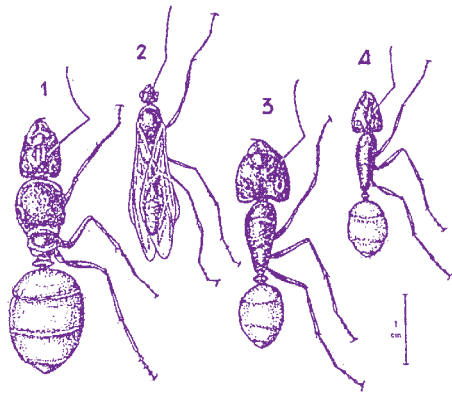
3. ส่วนเอว เป็นส่วนที่สามของมด อาจมี 1 ปล้องหรือ 2 ปล้องขึ้นอยู่กับกลุ่มมด ถ้ามี 1 ปล้อง คือ petiole เป็นปล้องที่สองของส่วนท้อง อาจเป็นก้าน ปุ่ม หรือแผ่น ส่วนถ้ามี 2 ปล้องคือ petiole กับ postpetiole เป็นปล้องท้องที่สองกับปล้องที่สาม postpetiole อาจเป็นปุ่มหรือรูปทรงกระบอกก็ได้ มดบางชนิด petiole อาจมีหนาม 1 คู่

4. ส่วนท้อง เป็นส่วนท้ายของลำตัวมด เรียกว่า gaster โดยทั่วไปมีรูปร่างทรงกลม แต่บางชนิดเป็นรูปหัวใจหรือทรงกระบอก ปลายส่วนท้องของมดงานส่วนใหญ่มีเหล็กใน บางชนิดสามารถทำให้เกิดอาการเจ็บปวดได้ สำหรับชนิดที่ไม่มีเหล็กในก็จะเป็นช่องเปิดเล็ก ๆ สำหรับขับสารป้องกันตัวออกมา

สังคมของมด

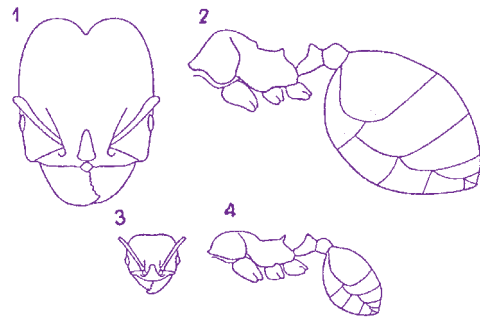
มดเป็นแมลงสังคมที่แท้จริง (Eusocial insect) อาศัยอยู่รวมกันเป็นกลุ่ม (colony) ในแต่ละชนิด มีหลายรุ่นใน 1 กลุ่ม ภายใน 1 กลุ่มแบ่งออกเป็นวรรณะต่าง ๆ (ภาพที่ 2) ดังนี้ ราชินี (queen) มี 1 หรือมากกว่า 1 ตัว เป็นเพศเมียที่สืบพันธุ์ได้

ภาพที่ 2 วรรณะต่าง ๆ ของมด;

1 = ราชินี, 2 = มดเพศผู้, 3 = วรรณะทหาร (major worker), 4 = วรรณะกรรมกร (Minor Worker)
(ที่มา : Chung, 1995)

มดเพศผู้ (male) มีจำนวนเล็กน้อย และวรรณะมดงาน (worker) พบเป็นส่วนมาก เป็นเพศเมียที่เป็นหมัน ในมดบางชนิดมีวรรณะทหาร (intermediatc castes) เป็นเพศเมียที่เป็นหมันแต่มีขนาดใหญ่กว่าหรือบางครั้งเรียกว่า major worker ส่วนวรรณะมดงานที่มีขนาดเล็กเรียกว่า minor worker ทำให้มดงานมีหลายลักษณะ ถ้ามดงานมีขนาดและรูปร่างเหมือนกันทั้งกลุ่มจะเรียกว่า monomorphic พบได้ในมดส่วนใหญ่ ถ้ามดงานมีรูปร่างและขนาดสองแบบจะเรียกว่า dimorphic และถ้ามดงานมีหลายรูปแบบเรียกว่า polymorphic มดทั้งหมดจะอาศัยอยู่ในกลุ่มและทุก ๆ วรรณะในกลุ่มนี้จะมีหน้าที่ที่จำเพาะเท่านั้น (ภาพที่ 3)

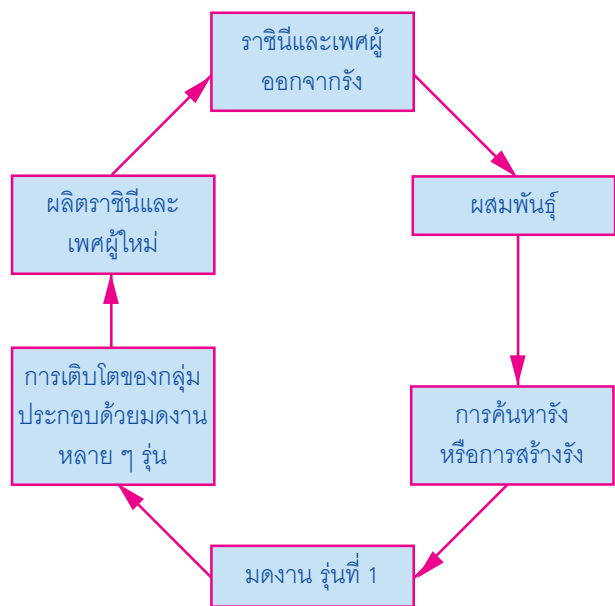
ภาพที่ 3 รูปแบบของมดงาน;

1 = หัวของ major worker, 2 = ลำตัวของ worker, 3 = หัวของ minor worker, 4 = ลำตัวของ worker
(ที่มา : Shattuck, 1999)

ภายในมดกลุ่ม ๆ หนึ่งจะมีราชินี ที่ทำหน้าที่วางไข่และมดงานที่เป็นตัวเต็มวัยจำนวนมากซึ่งรวมถึงไข่ ตัวหนอน และดักแด้ มดงานเป็นมดที่มีมากที่สุดในแต่ละรัง โดยมีหน้าที่รับผิดชอบในการสร้างรังและดูแลรักษาอาหาร ดูแลครอบครัวและราชินี และป้องกันรัง ราชินีและเพศผู้ที่มีปีกจะอยู่ในรังช่วงสั้น ๆ เท่านั้น ในเวลาต่อมาก็มักจะออกจากรังเพื่อผสมพันธุ์และสร้างรังใหม่ ราชินีโดยทั่วไปคล้ายกับมดงาน ต่างกันตรงที่มีส่วนท้องใหญ่กว่า มดเพศผู้ที่มีขนาดเท่ากับมดงานหรือเล็กกว่าเล็กน้อย มีหัวเล็กกว่าและตาเดี่ยว ส่วนมากดูคล้ายกับต่อมากกว่ามด มดงานเป็นวรรณะที่พบเห็นได้บ่อยที่สุด โดยเฉพาะขณะที่มดงานหาอาหารบนพื้นดินหรือเมื่อขนอนไม้ผุหรือที่อยู่อาศัยถูกรบกวน อย่างไรก็ตาม มดงานบางส่วนเท่านั้นที่ออกไปหาอาหาร เนื่องจากมีการแบ่งหน้าที่การทำงานอย่างชัดเจนภายในรัง บางกรณีหน้าที่ที่เจาะจงนั้นขึ้นอยู่กับอายุของมดงาน ตัวอย่างเช่น มดงานที่ออกจากดักแด้ใหม่ ๆ จะยังคงอยู่ภายในรังและดูแลไข่ ตัวหนอน และดักแด้ เมื่อมีอายุมากขึ้น มดงานก็จะเปลี่ยนกิจกรรมจากดูแลครอบครัวและเริ่มงานใหม่ในการสร้างรังและทางเดิน ในที่สุดมดงานก็จะเป็นผู้ออกไปหาอาหาร แต่มดงานบางตัวอาจดำเนินกิจกรรมที่เหมือนกันตลอดทั้งชีวิต หรือบางกรณีมดงานทั้งหมดอาจดำเนินกิจกรรมทั้งหมดภายในกลุ่ม ในกลุ่มมดงานที่มีสองรูปแบบและหลายรูปแบบ ขนาดของมดงานจะมีอิทธิพลต่อการดำเนินกิจกรรม ดังอย่างเช่น มดงานที่เป็น major อาจพบภายในรังหรือใกล้รังเท่านั้น ขณะที่มดงานที่เป็น minor เท่านั้นออกไปหาอาหารไกลจากรัง

ชีวิตของมด

รังมดโดยทั่วไปเริ่มด้วย ราชินี 1 ตัว (ภาพที่ 4) ราชินีจะบินออกจากรังที่เป็นบ้านอาศัยพร้อมด้วยราชินีและมดเพศผู้ตัวอื่น ๆ ด้วยและจากรังอื่น ๆ ในบริเวณใกล้เคียง ราชินีจะค้นหาที่สำหรับผสมพันธุ์ โดยปกติจะถูกดึงดูดด้วยวัตถุขนาดใหญ่ ตัวอย่างเช่น ต้นไม้สูง ๆ ไม้พุ่มขนาดใหญ่ และยอดเนินเขา บริเวณเหล่านี้จะเป็นที่พบกันสำหรับราชินีและมดเพศผู้ที่มาจากรังหลายรัง ทำให้สามารถพบกัน ราชินีก็จะผสมพันธุ์กับมดเพศผู้ 1 ตัว หรือ 2-3 ตัว ขณะยังคงบินอยู่ในอากาศแต่เป็นช่วงสั้น ๆ หลังจากนั้นก็จะทิ้งตัวลงสู่พื้นดิน ราชินีจะค้นหาพื้นที่ทำรังที่เหมาะสม ซึ่งพื้นที่ที่ราชินีค้นหานั้น

ภาพที่ 4 ชีวิตของมด

แตกต่างกันขึ้นอยู่กับชนิดมดและสามารถมีขอบเขตตั้งแต่ยอดไม้จนถึงใต้ดิน ช่วงที่ราชินีค้นหาหรือขณะที่พบพื้นที่ที่เหมาะสมแล้ว ราชินีจะกัดปีกหรือสลัดปีกออก เนื่องจากไม่ต้องการใช้แล้ว จากนั้นราชินีจะห่อหุ้มตัวเองด้วยปลอกขนาดเล็ก ๆ และวางไข่เป็นกลุ่มเล็ก ๆ ราชินียังคงอยู่ในรังกับครอบครัวขณะที่กำลังเจริญเติบโต ตัวหนอนที่กำลังเจริญเติบโตจะกินไข่ที่ไม่ได้ผสมซึ่งราชินีจะวางไข่ โดยเฉพาะสำหรับเป็นอาหาร มดงานรังที่ 1 มีขนาดเล็กกว่ามดงานรังถัด ๆ มา เพราะวราชินีสามารถจัดเตรียมอาหารในปริมาณที่จำกัด เมื่อเปรียบเทียบกับอาหารของมดงาน เมื่อมดงานเป็นตัวเต็มวัยก็จะเริ่มออกจากรังและเริ่มหาอาหาร โดยการจับเหยื่อกลับมาให้ราชินีและครอบครัวที่เพิ่มขึ้น กลุ่มมดพัฒนาขึ้น

เพราะว่ามีมดงานตัวเต็มวัยมากขึ้น มดงานรุ่นใหม่ควบคุมดูแลครอบครัวรวมทั้งนำอาหารเพิ่มขึ้น ที่ระยะนี้ ราชินีจะลดกิจกรรมในการวางไข่และมดงานเข้ารับหน้าที่ทั้งหมดภายในรัง ราชินียังคงมีความจำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตกลุ่มมดทั่วไป เพราะวราชินีจะควบคุมกิจกรรมของมดงานทั้งหมดในรังด้วยการส่งสารเคมี

รูปแบบการค้นหารังตามข้างบนเป็นรูปแบบหนึ่ง ที่พบทั่วไปและแพร่กระจายมากที่สุด อย่างไรก็ตาม ยังมีมดอีกจำนวนมากที่แตกต่างไปจากนี้ ตัวอย่างเช่น การผสมพันธุ์อาจเกิดขึ้นบนหรือในรัง ราชินีหลายตัวสร้างรังร่วมกันและอาศัยอยู่ร่วมกันหรือต่อมาก็ต่อสู้กัน ในการกำหนดราชินีที่เหลืออยู่ภายในรัง ส่วนราชินีตัวอื่น ๆ ถูกบังคับให้ออกไปหรือถูกฆ่าตาย ส่วนในบางชนิดนั้น กลุ่มใหม่ถูกสร้างเมื่อราชินีใหม่ออกรังไปพร้อมกับมดงานจำนวนหนึ่งและกำหนดถิ่นฐานใหม่ที่ห่างไกลออกไป ราชินีหาอาหารข้างนอกรังก่อนที่มดงานรุ่นที่ 1 จะเกิดขึ้น เป็นต้น

ขณะที่กลุ่มมดจะเข้าสู่วัยแก่ ราชินีจะเริ่มผลิตราชินีและมดเพศผู้ในรุ่นถัดไป ปัจจัยหลายประการที่เป็นตัวกำหนดการผลิตราชินีใหม่ประกอบด้วย เวลาในรอบปี อาหารที่เป็นประโยชน์สำหรับการเจริญเติบโตของตัวอ่อนขนาดและที่บรรจุไข่ที่ว่าง พิโรโมนหรือฮอโมนที่ผลิตโดยราชินีและอายุของราชินี ส่วนการผลิตมดเพศผู้นั้น ถูกกำหนดโดยกลไกอย่างง่าย ๆ กว่าวราชินี ตัวหนอนของราชินีและมดเพศผู้ใหม่จะคล้ายกับตัวหนอนของมดงานแต่โดยทั่วไปมีขนาดใหญ่กว่า เมื่อเป็นตัวเต็มวัยระยะแรกจะยังคงอยู่ในรังก่อนเพื่อคอยภาวะแวดล้อมที่เหมาะสมในการเริ่มต้นออกจากรัง สภาพที่เหมาะสมนี้จะเป็นสาเหตุสำคัญในการกระตุ้นการออกจากรังของราชินีและมดเพศผู้ เมื่อออกจากรังไปแล้ว ราชินีจะพยายามผสมพันธุ์และสร้างรังใหม่ภายใน 2-3 วันเท่านั้น ขณะที่มดเพศผู้โดยทั่วไปจะตายภายใน 2-3 วันหลังจากจากรัง

รังมด

ถึงแม้ว่าจะพบมดได้ง่ายก็ตาม แต่ที่อยู่ของรังมดไม่ค่อยมีใครรู้มากนัก มดถือเป็นสัตว์กลุ่มหนึ่งที่มีการดัดแปลงสภาพสิ่งแวดล้อมให้เหมาะสมกับความต้องการ โดยการสร้างรังอย่างประณีตในบริเวณที่เลือก บางครั้งมีการใช้พลังงานไปจำนวนมากในการสร้างรัง รังมดโดยทั่วไปมีอายุเป็นปีและบางชนิดมีอายุถึง 10 ปี

นอกจากนี้แล้ว มดบางชนิดจะใช้ไฟเบอร์ของพืชหรือดิน ในการสร้างเป็นเกราะป้องกันบริเวณที่หาอาหาร

รังมดในดินแตกต่างกันตั้งแต่รังขนาดเล็ก ๆ เป็น แอ่งอย่างง่าย ๆ อยู่ใต้ก้อนหิน ขอนไม้ หรือวัสดุอื่น ๆ ที่อยู่ตามพื้นดินจนเป็นอุโมงค์ที่ขยายออกไปหลาย ๆ เมตร ใต้ดิน โครงสร้างของรังมดนี้แตกต่างกันไปตามแต่ละชนิดมด ชนิดดินและบริเวณที่สร้างรัง เมื่อมองดูจากด้านบนตั้งแต่ ทางเข้าของรังไปในรังใต้ดินมีรูปแบบในขอบเขตที่กว้างมาก มดจำนวนมากมีรูทางเข้าขนาดใหญ่พอเพียงให้มดงาน 1 ตัวเข้าไปได้เท่านั้น บางชนิดเป็นทางเข้าเดี่ยว ๆ ที่มี มูลดินล้อมรอบ ซึ่งแตกต่างกันออกไป มีตั้งแต่มูลดินต่ำ และกว้างไปจนถึงมูลดินสูงเป็นป้อมแคบ ๆ มดจำนวนมาก จะมีเศษพืชและดินล้อมรอบทางเข้ารังเป็นกองขนาดใหญ่ ซึ่งด้านบนลาดลง บางชนิดมีการเก็บเศษพืชไปสร้าง กำบังกองดินที่อยู่เหนือรังใต้ดิน

มดบางชนิดสร้างรังอยู่บนต้นไม้ ตามกิ่ง ก้าน หรือ ลำต้นของต้นไม้ รังส่วนมากที่พบ ทางเข้าของรังมดชนิด ต่าง ๆ มีขนาดเล็กและวงกลมหรือไม้ก็โดยอาศัย โครงสร้างธรรมชาติของลำต้นและกิ่ง มีมด 2-3 ชนิด ที่สร้างรังบนต้นไม้จะสร้างโดยการใช้ใบไม้ ตัวอย่างเช่น มดแดง จะเชื่อมใบไม้แต่ละใบเข้าด้วยกันโดยเส้นใยที่ ผลิตจากตัวอ่อนของมดแดงหรือบางชนิดที่อาศัยตามต้นไม้ จะใช้ไฟเบอร์ของพืชนั้นสร้างสิ่งปกคลุมรังซึ่งเชื่อมติด กับผิวใบ มดก็จะอาศัยอยู่ภายในปลอกหุ้มที่สร้างโดย สิ่งปกคลุมกับใบ

ขณะที่มดจำนวนมากจะสร้างรังอย่างพิถีพิถัน แต่บางชนิดสร้างรังอย่างง่าย ๆ มีมดจำนวนมากพบใน ขอนไม้ผู้ซึ่งจะนำไฟเบอร์พืชออกไปสร้างเป็นหลุมอย่าง ง่าย ๆ สำหรับมดงานและครอบครัว หลุมเหล่านี้อาจมี ขนาดเล็กหรือขยายใหญ่ได้แต่มีความซับซ้อนของรังน้อยกว่ารังมดที่อยู่ใต้ดินหรือตามต้นไม้ มีมดบางชนิดที่ไม่มี รังที่แท้จริง จะพบเป็นอยู่รวมเป็นกลุ่มเล็ก ๆ บนพื้นดิน ในซากพืชหรือระหว่างรากพืช มดพวกนี้จะเคลื่อนย้ายรัง บ่อยมากและสามารถพบตามบริเวณที่เหมาะสมได้ กว้างขวาง

การหาอาหารของมด

ถ้าดูที่ส่วนปากของมดแล้วพบว่า จะมีส่วนที่ใช้กัด และกินรวมไปถึงส่วนที่ใช้ดูดด้วย ดังนั้นมดส่วนมาก สามารถดูดน้ำเลี้ยงพืชหรือของเหลวจากแมลงที่จับตาย ออกมาได้ รวมไปถึงการกัดและกินพืชที่ตายหรือชิ้นส่วน

ของสัตว์ มดงานส่วนใหญ่เป็นพวกตัวห้ำหรือกินซากสัตว์ (scavengers) อาหารของมดนั้นค่อนข้างกว้าง ประกอบด้วย สัตว์ที่ขาเป็นปล้องและเมล็ดพืช มดตัวเต็มวัยกินอาหาร ที่เป็นของเหลว โดยสะสมของเหลวจากเหยื่อที่จับได้หรือ ขณะที่อยู่แลพวกเพลี้ยต่าง ๆ และแมลงกลุ่มอื่น ๆ เหยื่อที่เป็นของแข็งนั้นก็มักจะนำกลับไปทิ้งโดยมดงาน ตามปกติ จะเป็นอาหารของตัวอ่อนมด ตัวเต็มวัยที่อยู่ในรังได้แก่ ราชินี ได้รับอาหารจำนวนมากหรือทั้งหมดจากมดงาน ที่หาอาหารให้โดยตรง ระหว่างที่หาอาหาร มดงานจะ สะสมของเหลวซึ่งจะเก็บสะสมไว้ที่ส่วนบนของระบบ ย่อยอาหาร เมื่อกลับไปยังรังมดงานเหล่านี้จะสำรองของเหลว ที่สะสมไว้และผ่านเข้าไปยังมดงานตัวอื่น ๆ

ขณะที่มดส่วนมากจะกินอาหารแตกต่างกันออกไป มีมดบางชนิดจะเจาะจงอาหารในวงแคบ ๆ มดจำนวนมาก ชอบกินพวกแมลงหางดีดเป็นอย่างมาก ส่วนมดบางชนิด ชอบกินไข่ของสัตว์ที่มีขาเป็นปล้อง มดบางชนิดจะเข้าไป ในรังมดชนิดอื่นอย่างรวดเร็วเพื่อจับตัวอ่อนมดและดักแด้ มดจำนวนมากที่มีความจำเพาะต่ออาหารที่กินนั้นจะมีการดัดแปลงลักษณะทางสัณฐาน ตัวอย่างเช่น กรามที่พบ ในพวกกลุ่มตัวห้ำชั้นสูงจะเรียวยาวมากและมีฟันขนาดใหญ่ โดยเฉพาะตอนปลาย

เมล็ดของพืชจำนวนมากมีอาหารที่จำเพาะเรียกว่า elaiosomes ซึ่งจะดึงดูดมดให้เข้ามา มดจะสะสมเมล็ด โดยกินส่วนนี้เป็นอาหาร บางครั้งกินเมล็ดด้วย เมล็ด จำนวนมากยังคงงอกได้หลังจากส่วนที่มีอาหารถูกกินไป เมล็ดจะถูกวางไว้ในรังหรือบนกองตรงกลางที่มด สร้างขึ้นมา เป็นบริเวณที่เมล็ดจะมีการงอกในเวลาต่อมา มีความเชื่อว่าเมล็ดที่สะสมโดยมด มีโอกาสสูงมากในการงอกและรอดชีวิตเมื่อเปรียบเทียบกับเมล็ดที่ไม่ได้มีการสะสมจากมด เนื่องจากเมล็ดถูกทำลายน้อยมาก โดยพวกกินเมล็ด และเนื่องจากเมล็ดถูกเก็บไว้ในร่มใกล้กับ กองดินที่มีธาตุอาหาร

โดยทั่วไป มดชอบออกหากินไม่ช่วงกลางวันก็ กลางคืน การออกหากินของมดบางชนิดเกิดขึ้นทั้งกลางวัน และกลางคืน ในบริเวณที่แห้งแล้ง กิจกรรมการหาอาหาร ของมดจำนวนมากขึ้นอยู่กับอุณหภูมิ บางชนิดมีกิจกรรม ระหว่างช่วงเช้าหรือเย็นเท่านั้น ส่วนบางชนิดมีกิจกรรม ระหว่างตอนที่ร้อนที่สุดของวัน

มดในฐานะเป็นศัตรู

มดสร้างปัญหาเมื่อมดเข้ามาในอาคาร สำหรับหาอาหารหรือน้ำ และเมื่อมดสร้างรังในอาคารและในสวน เมื่อกำลังค้นหาอาหาร มดสามารถดึงดูดมดชนิดต่าง ๆ ที่ชอบของหวาน เนื้อ ไขมัน หรือน้ำมัน มดยังค้นหาน้ำตาลในอาคารด้วยเช่นกันช่วงที่แห้งแล้ง มดจำนวนมากเมื่อพบสิ่งที่ต้องการก็จะนำไปเก็บรวบรวมเป็นอาหารกลับไปยังรัง ด้วยเหตุผลนี้ทำให้พบมดจำนวนมากเป็นเวลาช่วงสั้น ๆ

มดยังสร้างความรำคาญเมื่อมดหาอาหารบริเวณเมล็ดหวานใหม่ ๆ มดจะนำเมล็ดไปไว้ในรังและทำให้ลดการงอกในพื้นที่นั้น

มดบางชนิดสร้างรังตามผนัง ตามรอยแตกในร่องน้ำหรือบริเวณอื่นภายในอาคาร มดส่วนมากจะไม่ทำลายโครงสร้าง แต่จะทำให้คุณภาพเสื่อมลง ถ้านอกตัวอาคารการสร้างรังเกิดขึ้นตามรอยแตกของดินในสวนกรณีนี้สร้างความเสียหายเล็กน้อยเท่านั้น ยกเว้นมดบางชนิดจะทำให้ดินนุ่ม เนื่องจากทำรังในดินใกล้พื้นผิวสร้างปัญหาในสนามกอล์ฟหรือทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ มีบางชนิดเท่านั้นที่ทำลายสายไฟฟ้า

มดจะเคลื่อนย้ายรังเมื่อถูกรบกวนหรือความต้องการอาหารเปลี่ยนไป ด้วยเหตุนี้ทำให้ควบคุมมดได้ยาก มดอาจจะเคลื่อนย้ายไปช่วงสั้น ๆ เท่านั้นแล้วกลับมาในเวลาต่อมา เมื่อมีอาหารใหม่และสามารถสร้างกลุ่มใหม่ใกล้รังได้อย่างรวดเร็ว

มีมดหลายชนิดที่เป็นปัญหาต่อสุขภาพของมนุษย์ เมื่อถูกต่อยหรือกัด เช่น มดตะนอย มดคันไฟ เป็นต้น บางชนิดเป็นพาหะนำโรคมานสู่มนุษย์และสัตว์ได้ แต่อย่างไรก็ตาม มดส่วนใหญ่จะสร้างความรำคาญมากกว่าปัญหาทางด้านสุขภาพ

การสื่อสารของมด

การติดต่อสื่อสารระหว่างมดด้วยกัน ส่วนใหญ่จะใช้สารเคมีที่ผลิตขึ้นมา สารเคมีชนิดนี้เรียกว่า ฟีโรโมน เป็นสารเคมีที่สำคัญมากที่สุด สารเคมีชนิดนี้มีหลายชนิดทั้งนี้ขึ้นอยู่กับการใช้งาน ตัวอย่างเช่น การบอกทาง จะพบเห็นเป็นประจำที่มดเดินขณะที่ออกไปหาอาหาร ซึ่งจะทำให้สมาชิกมดงานตัวอื่น ๆ สามารถค้นหาพบการเตือนภัยและการผสมพันธุ์ มดจะปล่อยฟีโรโมนเกี่ยวกับพวกนี้ออกมา เช่น เมื่ออันตรายกับสมาชิกในกลุ่มมดงานจะปล่อยฟีโรโมนเกี่ยวกับการเตือนภัยให้แก่

สมาชิกรับทราบถึงอันตรายที่ได้รับหรือจะมาถึง มดงานก็จะมาอยู่รวมเป็นกลุ่มและมีปฏิกิริยาโต้ตอบโดยใช้กรามและหนวดกางออกอย่างกว้าง ๆ ในมดบางกลุ่มมีการปล่อยกรดฟอร์มิกออกมาทางด้านปลายส่วนท้องเป็นการขับไล่ศัตรูออกไป มดแต่ละตัวจะมีที่รับสารเคมีเหล่านี้ได้ดีมากและรวดเร็วซึ่งจะอยู่ที่หนวดและส่วนอ่อนของลำตัว

มดยังมีการสื่อสารโดยการใช้นวดด้วยเช่นกัน จะเห็นอยู่เป็นประจำในลักษณะที่เรียกว่าจูบกัน (kissing) ของแต่ละตัวเมื่อพบกันตามทางเดิน โดยการเคลื่อนไหวหนวดจากข้างหนึ่งไปอีกข้างหนึ่งหรือไปข้างหน้าและด้านหลัง การเคลื่อนไหวของหนวดจะเป็นการแสดงตำแหน่งของอาหารหรือรัง พฤติกรรมการจูบนี้จะพบเห็นระหว่างช่วงที่มีการถ่ายเทอาหารให้แก่กันด้วย ขบวนการนี้เป็น การแลกเปลี่ยนของเหลวที่อยู่ในกระเพาะด้านหน้าระหว่างสมาชิกด้วยกันและผู้มาเยี่ยมเยียน อาจเป็นการได้ประโยชน์ร่วมกันหรือได้ประโยชน์เพียงฝ่ายเดียว

นอกจากนี้ยังมีการสื่อสารโดยการสั่นทำให้เกิดเสียงขึ้น พบได้ในมดบางชนิดที่ชอบอาศัยตามต้นไม้ เมื่อมีภัยมดงานที่อยู่ในรังจะกระตุ้นโดยการเคาะเบา ๆ ตามพืชที่อาศัยเป็นผลทำให้เกิดเสียงดังและสามารถได้ยินได้ วิธีการนี้เป็น การป้องกันต่อศัตรูและเป็นสัญญาณเตือนภัยให้กับมดที่อยู่บริเวณนั้นด้วยเช่นกัน

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการสื่อสารของมด หนวดถือเป็นอวัยวะที่สำคัญที่สุดที่จะถ่ายทอดสัญญาณต่าง ๆ ออกไปให้มดงานที่อยู่รอบข้างได้รับรู้ มีการเปรียบเทียบไว้ว่าถ้าผึ้งจะใช้การสื่อสารต่อกันโดยภาษาการเต้นรำ ส่วนมดนั้นจะใช้ภาษาของหนวดในการสื่อสาร

การพึ่งพา ระหว่างมดกับพืช

การพึ่งพา หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งมีชีวิต 2 ชนิด และเมื่อทั้งสองได้รับประโยชน์จากความสัมพันธ์นี้เรียกว่า mutualism มดหลายชนิดจัดอยู่ประเภทนี้ ตัวอย่างเช่น ความสัมพันธ์ของมดกับพืช คือ มดในสกุล *Crematogaster* กับไม้สกุลเต้าหลวง (*Macaranga* spp.) โดยที่มดสกุลนี้จะกัดเป็นรูเข้าไปข้างในของลำต้นไม้สกุลเต้าหลวงที่กำลังเจริญเติบโตและสร้างเป็นที่อยู่อาศัยอยู่ตรงกลางลำต้นหรือกิ่ง ไม้สกุลนี้ตามขอบใบและยอดอ่อนจะขับของเหลวที่มีลักษณะหวานออกมาเป็นก้อนกลม ๆ มดสกุลนี้จะกินส่วนนี้เป็นอาหาร

ในทางกลับกัน มดจะกัดยอดของพืชที่เป็นไม้เลื้อยที่เจริญเติบโตมาพันต้นเต้าหลวง ถ้าปล่อยทิ้งไว้ตามลำพัง พืชไม้เลื้อยจะมีผลต่อการเจริญเติบโตของต้นเต้าหลวง ถ้าปล่อยทิ้งไว้ตามลำพัง พืชไม้เลื้อยจะมีผลต่อการเจริญเติบโตของต้นเต้าหลวงและทำให้ตายไปในที่สุด นอกจากนี้แล้ว มดสกุลนี้ยังกำจัดแมลงที่เป็นศัตรูของเต้าหลวงอีกด้วย เต้าหลวงถือเป็นไม้เบิกนำที่เจริญเติบโตได้รวดเร็วมากในป่าถูกทำลาย ดังนั้นไม้เบิกนำเหล่านี้จะให้ร่มเงาแก่ลูกไม้ กล้าไม้ที่เป็นไม้เด่นในป่านั้นจากแสงโดยตรง และมดยังมีส่วนช่วยในกระบวนการสืบต่อพันธุ์ของป่าทางอ้อมอีกด้วย

นอกจากนี้แล้วยังมีความสัมพันธ์ระหว่างมดกับพืชอีกหลายชนิด ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างไม้กับมดตะนอย โดยที่มดจะสร้าง flood gates ในปล้องไม้ ซึ่งเป็นการช่วยป้องกันน้ำที่มาสะสมตามปล้องของไม้

การพึ่งพาระหว่างมดกับแมลงกลุ่มอื่น ๆ

มีหลายตัวอย่างที่คุ้นเคยกันดีเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างเพลี้ยอ่อนกับมด ตัวอย่างเช่น มดเหม็น (Tapinoma spp.) อาศัยของเหลวที่มีลักษณะคล้ายน้ำผึ้ง (honeydew) ที่ผลิตมาจากเพลี้ยอ่อนที่อาศัยอยู่ตามต้นหญ้า เพลี้ยอ่อนจะดูดของเหลวจากพืชจำนวนมากจนกระทั่งมากพอตามที่ต้องการ โดยเฉพาะกรดอะมิโนซึ่งจะมีอยู่น้อยมากในของเหลวพืช จากนั้นจะมีการขับถ่ายของเสียออกมาจากปลายส่วนท้องมีลักษณะเป็นก้อนกลม ๆ ประกอบด้วย น้ำตาลสูง แล้วมดจะกินก้อนกลม ๆ นี้เป็นอาหาร ในทางกลับกัน มดจะช่วยป้องกันเพลี้ยอ่อนจากศัตรูธรรมชาติ เช่น ตัวเต่าลาย ได้เป็นอย่างดี

นอกจากนี้ยังมีมดชนิดอื่น ๆ อีก เช่น มดแดงและมดสกุล Dolichoderus ชอบอาศัยอยู่ร่วมกับเพลี้ยอ่อนเพลี้ยแป้ง หรือเพลี้ยหอย โดยมดเหล่านี้จะดูดกินของเหลวที่มีลักษณะหวานที่ขับออกมาจากแมลงเหล่านี้

ความรู้อื่น ๆ ที่น่าสนใจเกี่ยวกับมด

1. อาหารที่มดชอบกินมาก ได้แก่ แมลง น้ำตาล และเมล็ดพืช ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับชนิดมด

2. อาหารที่เป็นแมลงนั้น ถือเป็นแหล่งโปรตีนที่สำคัญของมด โดยมดจะใช้เป็นวัตถุดิบในการสร้างลำตัว หนอนผีเสื้อจัดเป็นแมลงที่มีโปรตีนมาก มดจะชอบนำไปเป็นอาหาร ถ้าตัวหนอนมีขนาดเล็กก็จะแบกไปโดยใช้

กรามจับ แต่ถ้าตัวหนอนมีขนาดใหญ่จะขนไปโดยการลากหรือตัดให้เป็นชิ้นเล็ก ๆ

3. อาหารที่เป็นน้ำตาล ถือเป็นแหล่งพลังงานที่สำคัญของมด ในการนำไปใช้ในการทำหน้าที่ต่าง ๆ ของมดงาน มดค่อนข้างไวต่อกลิ่นอาหารหวาน ของเหลวที่อยู่ตามลำตัวของหนอนผีเสื้อ น้ำหวานของดอกไม้ และน้ำตาลที่ขนไปโดยมดหลังจากดูดของเหลวเอาไปเก็บไว้ในกระเพาะ สำหรับอาหาร เช่น คุกกี้ ถูกขนไปเก็บไว้ในรังหลังจากทำให้อ่อนนุ่มโดยน้ำลายหรือกัดเป็นชิ้นเล็ก ๆ

4. อาหารที่เป็นเมล็ดนั้น มดจะคาบเมล็ดเข้าไปเก็บไว้ในแอ่งที่อยู่ภายในรัง ตัวอ่อนมดจะกัดทะเยเมล็ดซึ่งจะทำให้อ่อนนุ่มด้วยน้ำลาย

5. ในรังมดขนาดใหญ่ของมดบางชนิดพบว่ามีกราะสะสมอาหารที่เป็นแมลงประมาณ 2,400 ตัวต่อวัน มดจะช่วยกันขนอาหารไปเก็บไว้ที่รังด้วยกัน คือ เมื่อมดพบชิ้นอาหารแล้ว ก็จะนำกลับไปรังและสะสมตามจำนวนมดงานตามทางที่กลับรังมดงานจะทิ้งกลิ่นตามทางไปด้วย เพื่อที่มดงานสามารถพบทางที่จะไปแหล่งที่ตั้งของอาหารได้ถูกต้อง

6. มดจะขนอาหารเหลวที่หวานโดยการดูดไปเก็บไว้ในกระเพาะ เมื่อกระเพาะเต็ม ก็จะกลับรังและแบ่งปันน้ำหวานกับมดตัวอื่น ๆ เมื่อกระเพาะไม่มีน้ำหวานมดจะออกจากรังอีกครั้งในการค้นหาอาหารอีกครั้ง อาหารเหล่านี้สามารถค้นหาได้จาก ดอกไม้ ฐานของใบตาดอก และต้นไม้หรือตามเปลือกที่ลอกออกมาและมีของเหลวซึ่งมีลักษณะหวานไหลออกมา นอกจากนี้ยังได้มาจากเพลี้ยอ่อน เพลี้ยหอย และเพลี้ยแป้งอีกด้วย โดยที่แมลงเหล่านี้ดูดของเหลวจากต้นไม้และขับถ่ายของเหลวที่มีลักษณะหวานจากส่วนปลายของส่วนท้องด้วยการใช้หนวดเป็นตัวกระตุ้นให้ปล่อยน้ำหวานออกมาซึ่งมดจะใช้ของเหลวนี้เป็นแหล่งอาหาร

7. มดจะมีการแบ่งปันน้ำหวานกับมดตัวอื่น ๆ ภายในรังโดยการจุมปากกัน มดที่มีน้ำตาลสะสมอยู่ในกระเพาะจะสำรอกน้ำหวานออกมาเมื่อกรามของมดถูกเคาะเบา ๆ ด้วยหนวดของมดอีกตัวหนึ่ง จากนั้นมดก็จะปล่อยน้ำหวานผ่านทางปากไปสู่ปากของมดอีกตัว มดนั้นจะมีกระเพาะ 2 กระเพาะ กระเพาะหน้าเรียกว่า crop เป็นที่เก็บน้ำหวาน ด้านหลังจะมีลิ้นปิด-เปิด ส่วนกระเพาะหลังเป็นกระเพาะที่แท้จริง

8. ภายในรังมดจะประกอบด้วย มดงาน มดเพศผู้ และราชินี มดงานมีขนาดเล็กแต่แข็งแรงมาก ยกตัวอย่าง เช่น มดที่มีน้ำหนักตัว 0.004 กรัม สามารถเดินขณะที่ยก วัตถุที่หนักถึง 5 เท่าของน้ำหนักลำตัวด้วยปากและ สามารถลากวัตถุที่หนักถึง 25 เท่าของน้ำหนักตัว

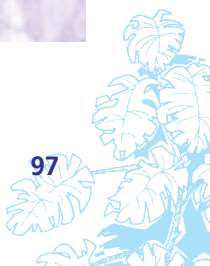
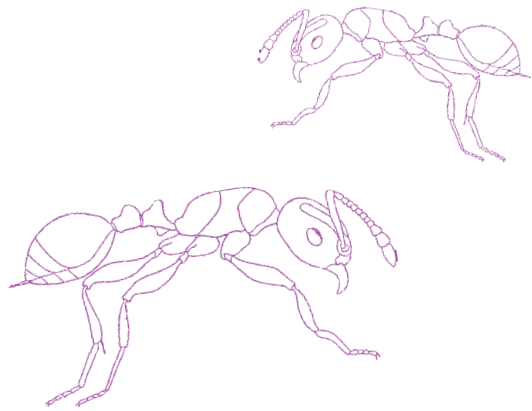
9. มดบางชนิดที่อาศัยอยู่ในดินสามารถสร้างรัง ที่มีความลึกถึง 4 เมตร เพื่อความอยู่รอดในช่วงที่หนาวจัด ภายในรังจะมีการแบ่งเป็นห้อง ๆ อย่างชัดเจนตามหน้าที่ ประกอบด้วย ห้องสำหรับตัวหนอนเพื่อการเจริญเติบโต ห้องสำหรับเก็บอาหาร ที่สำหรับทิ้งขยะ และห้องราชินี มดงานจะขนตัวอ่อนไปยังห้องที่เหมาะสมแต่ละห้อง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับอุณหภูมิ

10. ในครอบครัวของมดรังหนึ่งจะมีสมาชิกมาก น้อยแตกต่างกันออกไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับชนิดมดและ ลักษณะรัง ตัวอย่างเช่น มดกลุ่ม army ants มีสมาชิก มากถึง 10 ล้านตัว หรือมดสกุล Camponotus บางชนิด มีมากถึง 2,000 ตัว

11. มีราชินีเพียงตัวเดียวเท่านั้นที่อยู่ในรัง ถึงแม้ว่า จะมีมดเพศเมียมีปีกจำนวนมากในรังหนึ่ง แต่มีเพียง หนึ่งตัวเท่านั้นที่ได้รับการผสมพันธุ์คือ ราชินี ซึ่งปีกถูกสลัด ออกในภายหลัง มดเพศผู้จะปรากฏให้เห็นปีละ 1 ครั้ง เท่านั้น และคอยอยู่ในรังเพื่อรอวันที่จะผสมพันธุ์ หลังจาก ผสมพันธุ์แล้วมดเพศผู้ก็ตายข้างนอกไม่ได้กลับเข้าไป ในรัง ทำให้โดยปกติแล้วจึงไม่ค่อยพบเห็นมดเพศผู้ในรัง

เอกสารอ้างอิง

- Chung, A.Y.C. 1995. Ants of Sabah. Forestry Department. Sabah. 60 pp.
- Mohamed, M. 1995. Semut. Tropical Biology and Conservation Unit, University Malaysia Sabah. Sabah. 34 pp.
- Shattuck, S.O. 1999. Australian ants. CSIRO Publishing. Collingwood. 226 pp.

พิพิธภัณฑ์หินแปลก

泰國奇石館

RARE STONE MUSEUM

พิพิธภัณฑ์หินแปลก

“แห่งแรกในประเทศไทยและเอเชียอาคเนย์”

ภายในพิพิธภัณฑ์ท่านจะได้พบกับหินแปลกที่ธรรมชาติได้เสกสรรค์ปั้นแต่งไว้อย่างวิจิตรงดงามตระการตากว่าหมื่น ๆ ชิ้น ซึ่งท่านจะไม่สามารถหาชมได้จากที่ไหนอีก เช่น ฟอสซิล ไซไดโนเสาร์ และหินแร่ธาตุชนิดต่าง ๆ และของแปลกโบราณที่เก็บสะสมไว้อย่างมากมาย นับพัน ๆ ชิ้น อาทิเช่น ที่เขี้ยวหมีและไฟแช็ครูปแบบแปลก ๆ กล้องยาสูบชนิดต่าง ๆ รูปพิมพ์ฉลากยาสูบสมัยเก่า และ ฯลฯ ซึ่งแต่ละชิ้นนับวันจะหาชมได้ยากยิ่ง ท่านจะเพลิดเพลินกับศิลปะชิ้นเอกที่ธรรมชาติได้บรรจงสร้างไว้ พร้อมทั้งความรู้ต่าง ๆ อย่างมากมาย

พิพิธภัณฑ์หินแปลกยินดีต้อนรับ

เปิดให้เข้าชมตั้งแต่เวลา 10.00-17.30 น.
(ไม่เว้นวันหยุดราชการ)

ค่าบัตรเข้าชม

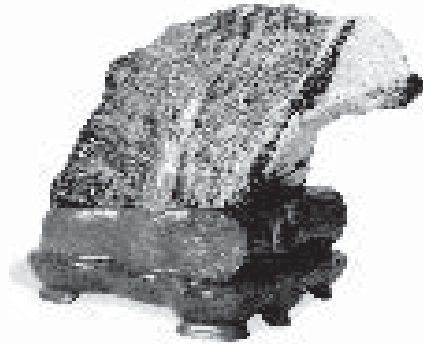
ผู้ใหญ่ท่านละ 50 บาท
นักเรียน นิสิต นักศึกษา และพระสงฆ์
ท่านละ 20 บาท
ชาวต่างชาติท่านละ 200 บาท

ท่านจะได้รับอะไร?

จากการที่เข้าชมพิพิธภัณฑ์หินแปลก

พิพิธภัณฑ์หินแปลก กรุงเทพฯ มิใช่จะเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่ให้ความรู้ทางศิลปะเท่านั้น แต่สมควรจะเป็นสถานที่ที่ให้สิ่งต่าง ๆ ในด้านการสร้างสรรค์ ๆ ให้กับประชาชน นักท่องเที่ยว ทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศอีกด้วย ซึ่งถ้าได้พัฒนาไปตามระบบที่ถูกต้องจะเป็นสถานที่ที่ให้คุณประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติอย่างมาก ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. จะเป็นสถานที่ที่ให้ความรู้ในด้านธรณีศึกษาให้ได้ทราบถึงประวัติการก่อตัวของหินประเภทต่าง ๆ ประเภทของหิน อายุของหิน เป็นต้น เป็นการเรียนรู้ธรรมชาติที่ดึงดูดธรรมชาติมาศึกษาโดยไม่ต้องเดินทางเข้าไป

บุกลุยธรรมชาติ ซึ่งก่อให้เกิดการทำลายธรรมชาติได้ และเมื่อมีความเข้าใจในธรรมชาติของหินก็จะเกิดจิตสำนึกที่จะช่วยกันอนุรักษ์หินต่าง ๆ ไว้เป็นสมบัติของแผ่นดินกัน ไม่ไปบุกรุกทำลาย เป็นต้น

2. การชมหินแปลกจะสามารถทำให้เข้าใจถึงศิลปะความงามของหินของธรรมชาติได้อย่างดี ก่อให้เกิดอารมณ์สุนทรีย์และเกิดจินตนาการในด้านศิลปะ ทำให้จิตใจประณีต ละเอียดอ่อนยิ่งขึ้น ซึ่งจะเป็นการหล่อหลอมให้เกิดศิลปินที่รักชาติศิลปะทางธรรมชาติกันมากยิ่งขึ้น ขึ้นอันเป็นพื้นฐานหนึ่ง ที่จะสามารถสร้างประชาชนที่มีคุณภาพให้กับสังคมและประเทศชาติได้

3. ได้แง่คิดมุมมองในเชิงปรัชญาที่ดี ๆ เพราะหินเป็นสื่อความหมายของความงามสง่า ความสงบนิ่ง ความอดทนอดกลั้น ความเป็นหนึ่ง ความงามที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว ที่ไม่ซ้ำแบบกัน และ ฯลฯ ซึ่งถ้าเข้าใจหลักปรัชญาของหินได้ ก็จะเป็นหลักสามารถนำมาใช้ในการดำเนินชีวิตและเป็นประโยชน์ในการเพิ่มพูนสติปัญญาของแต่ละบุคคลอีกด้วย

4. ในด้านการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่จะสร้างภาพพจน์ที่ดีให้กับประเทศและสามารถพัฒนาไปจนได้ระดับมาตรฐาน เพื่อสร้างชื่อเสียงให้กับประเทศของเราอีกด้วย

5. การได้มีส่วนช่วยในงานส่งเสริมของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ได้สร้างสถานที่ท่องเที่ยวที่แสดงถึงภาพลักษณ์ในทางที่ดีให้กับประเทศไทยและรวมไปถึงการเชิญชวนให้บริษัทนำเที่ยวทั้งหลาย และมัคคุเทศก์ได้เกิดจิตสำนึกในการช่วยกันส่งเสริม และสนับสนุนสถานที่ท่องเที่ยวที่ให้สิ่งที่ดี ๆ กับสังคม

6. ที่สำคัญการได้มีส่วนสร้างแนวคิดให้ทุกท่านมาเห็นคุณค่าของหินธรรมชาติ อันจะส่งผลไปถึงการก่อให้เกิดการอนุรักษ์ธรรมชาติในด้านต่าง ๆ ตามมา ซึ่งเป็นเป้าหมายหลักที่สำคัญอันหนึ่งที่ถึงความประสงค์ไว้

พิพิธภัณฑ์หินแปลก กรุงเทพฯ

สถานที่ท่องเที่ยวที่บริษัทนำเที่ยวทุกแห่งเฝ้าหา

พิพิธภัณฑ์หินแปลก กรุงเทพฯ (RARE STONE MUSEUM) สถานที่ท่องเที่ยวอันทรงคุณค่าในเชิงอนุรักษ์ธรรมชาติ ที่นักท่องเที่ยวทุกท่านที่ได้มีโอกาสมาชมและพบเห็น จะตื่นตา และชื่นชมในความงดงามของหินที่สวยงามตามธรรมชาติอันหลากหลายกว่าหมื่น ๆ ชิ้น ที่หาชมได้ยากยิ่งรวมทั้งของเก่าที่เก็บสะสมไว้อย่างดี อาทิเช่น ภาพวาดที่เขียนบุหรี และสิ่งของสะสมอื่น ๆ อีกมากมายที่สามารถเป็นหนึ่งในรายการหลักของการนำเที่ยว ที่บริษัทนำเที่ยวทั้งหลาย สามารถสร้างความประทับใจและสร้างความพึงพอใจให้กับนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศทั่วโลกได้อย่างมาก รวมทั้งการได้มีส่วนร่วมในการสนับสนุนการท่องเที่ยวของประเทศไทยให้เป็นการท่องเที่ยวในแนวสร้างสรรค์เชิงอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งการร่วมกันสร้างภาพลักษณ์ในทางที่ดีงามให้กับสังคมและประเทศชาติอีกด้วย

โซ่คล้องคอสุนัข

เรือน้อยคล้องลับเขาพันลูก

พิพิธภัณฑ์หินแปลก กรุงเทพฯ

ประวัติความเป็นมา

พิพิธภัณฑ์หินแปลก เป็นพิพิธภัณฑ์หินแปลกแห่งแรกในประเทศไทยและเอเชียอาคเนย์ ก่อตั้งโดย**คุณบรรยง เลิศนิมิตร** ซึ่งเป็นผู้รักและชอบการสะสม โดยเฉพาะหินแปลกเป็นอย่างมาก ได้สะสมหินแปลกต่าง ๆ เป็นเวลาเกือบ 10 ปี โดยได้รับแรงบันดาลใจจากการอ่านหนังสือและบทกวีต่าง ๆ ของจีนจำนวนมากมาย ซึ่งได้พูดถึงเรื่องราวการเล่นและสะสมหิน จึงเกิดความประทับใจและเริ่มสะสมหินแปลกจาก 1 ก้อน เรื่อยมาจนปัจจุบันได้สะสมหินแปลกของไทยและต่างประเทศ รวมทั้งสิ้นประมาณหมื่น ๆ ชิ้น

ความนิยมเล่นหินแปลกมีประวัติมายาวนานประมาณ 3,000 กว่าปี เริ่มมาตั้งแต่แผ่นดินราชวงศ์ฮั่นเรื่อยมา จนกระทั่งมานิยมกันอย่างแพร่หลายไปสู่ญี่ปุ่นถึงเกาหลีในปลายราชวงศ์ถัง จนถึงปัจจุบันก็ได้เป็นที่นิยมทั่วไปในสิงคโปร์ มาเลเซีย อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ และประเทศไทย แม้กระทั่งในสหรัฐอเมริกา แคนาดา ฝรั่งเศส และเยอรมัน ก็เริ่มนิยมเล่นหินแปลกกันมากเมื่อไม่กี่ปีมานี้เอง ซึ่งในหลายประเทศยังมีกระแสนิยมที่เรียกกันว่า “วัฒนธรรมหินแปลก” เกิดขึ้น เช่น มีการสร้างหอหินหรืออาคารหินแปลก มีการจัดงานนิทรรศการหินแปลก การทำความรู้จัก และเยี่ยมเยียนระหว่างนักสะสมหินแปลกด้วยกันเป็นไปอย่างกว้างขวางขึ้น จะเห็นได้ว่าไม่ว่าจะเป็นคนชาติไหน สัญชาติใดก็รักหิน ชอบเล่น และสะสมหินด้วยกันทั้งนั้น อาจกล่าวได้ว่าความรักและชอบหินเป็นธรรมชาติอย่างหนึ่งของมนุษย์เรา และสามารถกล่าวได้ว่า คุณบรรยง เลิศนิมิตร เป็นนักสะสมหินแปลกของไทยคนแรกที่ได้นำหินแปลกของไทยไปเผยแพร่ในงานนิทรรศการหินนานาชาติในต่างประเทศที่ผ่านมา และเป็นที่น่าภาคภูมิใจว่านักสะสมหินแปลกของต่างประเทศล้วนกล่าวชื่นชมในความงามและหลากหลายของหินแปลกของไทย และไม่คาดคิดว่าประเทศไทยจะมีหินแปลกที่ล้ำค่าเช่นนี้ในขณะที่ประเทศไทยมีผู้รู้จักหินแปลก

อยู่จำนวนน้อยและอยู่ในวงแคบมากจากการศึกษาประวัติศาสตร์ในอดีต มีการบันทึกของจีนได้กล่าวไว้ว่ามีการส่งหินจากไทยเป็นเครื่องราชบรรณาการให้จีน นอกจากนี้มีเรื่องเล่ากันว่าในสมัยกรุงศรีอยุธยา ก็มีเรื่องราวและการเข้าถึงศิลปะของหินแปลกอยู่ แต่มีเฉพาะในหมู่ราชวงศ์เท่านั้น

ดังนั้น คุณบรรยง เลิศนิมิตร จึงมีความตั้งใจที่จะเผยแพร่หินแปลกของไทยให้เป็นที่รู้จักแพร่หลายและต้องการอนุรักษ์หินแปลกของไทยเพื่อเป็นมรดกทางการศึกษาของอนุชนรุ่นหลังต่อ ๆ มาในอนาคต จึงได้ก่อตั้งเป็นพิพิธภัณฑ์หินแปลกขึ้นในเดือนกรกฎาคม 2542 โดยมีวัตถุประสงค์ คือ

1. ต้องการเผยแพร่ให้ชาวไทยและต่างประเทศรู้จักหินแปลกของไทย ซึ่งเป็นศิลปวัฒนธรรมของไทยอย่างหนึ่ง
2. เพื่ออนุรักษ์หินแปลกของไทยและส่งเสริมให้เยาวชนของไทย สามารถเข้าถึงศิลปะความงดงามของหินแปลก อันเป็นงานปฏิมากรรมทางธรรมชาติที่ล้ำค่า
3. เป็นสถานที่ท่องเที่ยวแห่งใหม่ในกรุงเทพฯ ที่จะสามารถส่งเสริมการท่องเที่ยวในประเทศไทย

ความเป็นมาโดยสังเขปของการก่อตั้งพิพิธภัณฑ์หินแปลก

คุณบรรยง เลิศนิมิตร เป็นผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์ในสิ่งดี ๆ ให้กับสังคมด้วยใจรักและเห็นคุณค่าของหินธรรมชาติที่มีความแปลกและมีความหลากหลายอยู่ในตัว จึงได้รวบรวมดูแลรักษาหินแปลกมาเป็นเวลานานนับ 10 ปี จนมีจำนวนนับหมื่น ๆ ชิ้น

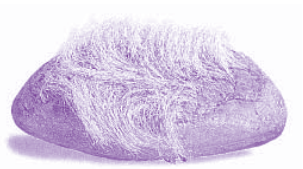

คุณบรรยง เลิศนิมิตร
ผู้ก่อตั้งพิพิธภัณฑ์หินแปลก

พิพิธภัณฑ์หินแปลกก่อตั้งขึ้นโดยคุณบรรยง เลิศนิมิตร งานพิธีเปิดตัวพิพิธภัณฑ์มีขึ้นเมื่อวันที่ 21 ธันวาคม 2542 โดย ฯพณฯ ปวีณา หงสกุล ได้ให้เกียรติเป็นประธานในพิธีเปิดงานอย่างเป็นทางการ

ศาลาหลบฝน
Rain Shelter pavilion

ผมหางอกบนก้อนหิน
White hair on a stone

นกเค้าแมว

ท่านมีความประสงค์จะถ่ายทอดสิ่งดี ๆ ในเชิงอนุรักษ์ให้กับบุคคลทั่วไปได้มีความเข้าใจ และเห็นคุณค่าของหินแปลก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในด้านคุณค่าทางจิตใจเชิงปรัชญา รวมทั้งด้านศิลปะความงามตามธรรมชาติ อันจะก่อให้เกิดความสุขสงบ ความภาคภูมิใจในผืนแผ่นดินและประเทศชาติของเรามีหินแปลกที่สวยงามเป็นจำนวนมากซึ่งจะส่งผลในทางที่ดีหลาย ๆ ด้านรวมทั้งการสร้างจิตสำนึกให้รักธรรมชาติ และจะช่วยกันดูแลปกป้องรักษาหินแปลกในเชิงอนุรักษ์ และจากการที่ได้ศึกษาค้นคว้าเรื่องราวของหินแปลกในแง่มุมต่าง ๆ มาเป็นเวลานานจนทำให้เป็นผู้ที่เข้าถึงและมีบทบาทในเรื่องของหินแปลกเป็นอย่างมากทั้งในประเทศและต่างประเทศ ได้ทำหน้าที่เป็นผู้แทนประเทศดำรงตำแหน่งรองประธานสมาคมหินแปลกนานาชาติ ซึ่งมีสำนักงานใหญ่อยู่ที่สาธารณรัฐเกาหลี และได้เป็นที่ปรึกษาของสมาคมหินแปลกและพิพิธภัณฑ์หินแปลกใน 11 จังหวัดของสาธารณรัฐประชาชนจีน ได้ทำชื่อเสียงให้กับประเทศในการประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และร่วมกิจกรรมร่วมในงานแสดงต่าง ๆ รวมทั้งการจัดนิทรรศการการชมหินแปลกทั่วโลกในประเทศต่าง ๆ หลายประเทศ ไม่เพียงเท่านั้นท่านยังมีบทบาทในประเทศทางด้านการศึกษาค้นคว้าทางภาษา ปรัชญา และศิลปะชั้นสูงอย่างซาบซึ้ง โดยดำรงตำแหน่งนายกชมรมไทยศึกษาและได้รับเกียรติให้เป็นกรรมการสถาบันเอเชียศูนย์จีนศึกษา จุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย นอกจากนั้นท่านยังเป็นผู้เก็บรักษาสะสมหนังสือและเรื่องราวต่าง ๆ ที่ลืมนแล้วแต่มีคุณค่า น่าสนใจและเป็นประโยชน์ทั้งสิ้น นับเป็นบุคคลตัวอย่างที่น่าชมเชยเป็นอย่างยิ่ง

ด้วยเหตุดังกล่าวทำให้ท่านเป็นผู้ที่มีแนวคิดที่กว้างไกล มีวิสัยทัศน์ที่ลุ่มลึกจนเกิดแรงบันดาลใจที่ประสงค์จะถ่ายทอดความรู้และแนวคิดดี ๆ อันมีคุณค่านี้ให้กับประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง แก่อนุชนรุ่นหลัง เพื่อจะได้สืบสานสิ่งดี ๆ ที่มีคุณค่าเหล่านี้ให้อยู่คู่สังคมและประเทศชาติบ้านเมือง และนี่คือบทสรุปโดยสังเขปและเป็นที่มาของการตั้งพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ “พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติแห่งคุณค่าแห่งแรกของประเทศไทยและเอเชียอาคเนย์” ที่ทำให้ทุกท่านได้มีโอกาสสัมผัสและสามารถเข้าถึงความดี และความงามของธรรมชาติได้อย่างลึกซึ้งและรวดเร็ว ด้วยความบากบั่นมุ่งมั่นและความเป็นผู้มีคุณธรรมสูงของ “คุณบรรยง เลิศนิมิตร” นั่นเอง

ประโยชน์ที่ได้รับจากการชมหินแปลก

1. ด้านความงามตามธรรมชาติที่หลากหลายไม่ซ้ำแบบกันเป็นความมหัศจรรย์ทางธรรมชาติ ที่สรรค์สร้างมาให้อย่างน่าชื่นชมเป็นอย่างยิ่ง
2. ด้านแนวคิดทางปรัชญา หินแปลกสามารถสื่อความหมายได้มากมาย อาทิเช่น ความเรียบง่าย ความนิ่ง การวางเฉย (อุเบกขา) ความเยือกเย็น ความสุขุม และคัมภีร์ภาพ ความบริสุทธิ์ ความเปิดเผย ความงามสง่า ความอดทนอดกลั้น ความมุ่งมั่นพยายามบากบั่น ความเสมอต้นเสมอปลายไม่เปลี่ยนแปลง ความมีจิตใจ ความเป็นตัวของตัวเอง ความโดดเด่น ความมั่นใจ ความยืนหยัด ความยั่งยืนยาวนาน ความสันโดษ การปล่อยวาง ความมั่นคงทางจิตใจจนกลายเป็นความงามอย่างเป็นอมตะ เป็นต้น ซึ่งจะนำไปสู่การกล่อมเกลาคิดใจที่หยาบกระด้างให้กลายเป็นจิตใจที่อ่อนโยน ละเมียดละไม มีเมตตา มีคุณธรรม มีความละเอียดอ่อน ยกกระดับจิตใจให้สูงขึ้นขึ้นไป อันจะส่งผลไปสู่ความสุขที่แท้จริงในชีวิต
3. ด้านความรู้ในเชิงธรณีวิทยา ให้ได้ทราบถึงความงามของหินแต่ละชนิด จุดกำเนิดและการก่อตัว อันจะส่งผลไปสู่การเห็นคุณค่าของหิน และการช่วยกันรักษาดูแลหินแปลกในเชิงอนุรักษ์ธรรมชาติได้ดียิ่งขึ้น
4. ก่อให้เกิดความภาคภูมิใจในแผ่นดินและประเทศชาติของเราได้ลึกซึ้งยิ่งขึ้นดังนี้เป็นต้น

หินแปลกเป็นตัวแทนชีวิต เป็นสิ่งบ่งบอก เป็นเครื่องชี้แนะชี้แนะแนวคิดจิตใจและหล่อหลอมมนุษย์ได้อย่างดี อันมีคุณค่าสูงเกินกว่าจะประเมินราคาได้ ผู้ที่เข้าถึงหินแปลกอย่างแท้จริงคือ ผู้ที่เข้าถึงแก่นแท้ของชีวิต อันจะนำความสุขอย่างอมตะนิรันดร์มาให้ข้ามพ้นความทุกข์ความกังวลทั้งปวง

บทสรุปความเป็นมาโดยสังเขปของการก่อตั้งพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ

โดยอาจารย์ณัฐณี นิมากร ประธานโครงการสร้างสรรค์มรดกชนคุณภาพ (ส.ม.ภ.)

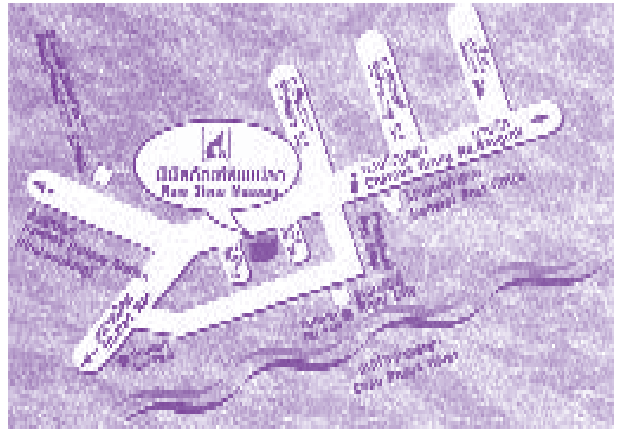
พิพิธภัณฑสถานแปลกไทย ระดับนานาชาติ ชื่อ คุณบรรยง เลิศนิมิตร จะถูกรวบรวมไว้ในนามานุกรม นักวิชาชีพชื่อดังนานาชาติ

สำนักพิมพ์นักวิชาชีพชื่อดังนานาชาติ (INTERNATIONAL WHO'S WHO OF PROFESSIONALS TM) ซึ่งก่อตั้งขึ้นในสหรัฐอเมริกาตั้งแต่ปี ค.ศ. 1928 นั้นกำลังเรียบเรียงนามานุกรมนักวิชาชีพชื่อดังนานาชาติ ประจำปี ค.ศ. 2001 เมื่อปลายปีแห่งสหัสวรรษใหม่ จากการเปิดเผยของ มิสเตอร์ เทอร์เรนซ์ เจ เลฟเฮท ผู้อำนวยการและผู้จัดการใหญ่ของสำนักพิมพ์นี้ สำนักพิมพ์นักวิชาชีพชื่อดังนานาชาติได้เลือกสรรและรวบรวมรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิเข้าไว้ในนามานุกรม โดยผ่านการกลั่นกรองของคณะที่ปรึกษาจากการศึกษาค้นคว้าเกียรติประวัติ นักวิชาชีพผู้ประสบความสำเร็จนับล้านในทุกมุมโลก คณะที่ปรึกษาประกอบด้วยกรรมการสำคัญ 5 ท่าน คือ Ricardo Weisz รองผู้อำนวยการองค์การชายปลีกและสนองผลิตภัณฑ์บริโคคิตินี่แห่งลาตินอเมริกา ซึ่งตั้งอยู่ในไมอามี รัฐฟลอริดา สหรัฐอเมริกา Joyce A. Reed ที่ปรึกษา และเลขานุการ บริษัท โมโตโรล่า แคนาดา จำกัด ณ นอร์ทฮอว์ค รัฐออนตาริโอ แคนาดา Dr. Edward R. McCarthy ผู้อำนวยการสมาคมบริหารแห่งอเมริกัน นครนิวยอร์ก รัฐนิวยอร์ก สหรัฐอเมริกา Joshua D. Mintz ผู้อำนวยการใหญ่และรองประธานกรรมการสถานีโทรทัศน์ S.A. de C.V. นครเม็กซิโก ประเทศเม็กซิโก และ Jorgen Mortensen เจ้าของและผู้จัดการ บริษัท จอร์เจน มอร์เทนเซน LDA. ณ มาริฮาแกรนด์ ประเทศโปรตุเกส คณะที่ปรึกษาอาศัยข้อมูลจากวงการต่าง ๆ และการสังเกตการณ์

ด้วยตนเอง ได้เสนอผลการวิจัยนักวิชาชีพร่วมทั่วโลกต่อสำนักพิมพ์นานาชาติแห่งนี้พร้อมกับเขียนร่างรายงานเกียรติประวัติของนักวิชาชีฟผู้ประสบความสำเร็จเหล่านี้เพื่อเรียบเรียงเป็นนามานุกรมนักวิชาชีฟชื่อดังนานาชาติต่อไป แต่เพื่อให้หนังสือนี้มีความถูกต้องแม่นยำในระดับสูงทางสำนักพิมพ์จึงได้ส่งจดหมายขอให้ผู้ได้รับเลือกเขียนแบบฟอร์มข้อมูลชีวประวัติและส่งกลับไปให้สำนักพิมพ์ประกอบการพิจารณาและเทียบเคียง ได้ข่าวว่า มิสเตอร์เทอร์เรนซ์ เจ เลฟเฮท ผู้อำนวยการของสำนักพิมพ์นี้ได้ส่งจดหมายถึงคุณบรรยง เลิศนิมิตร ลงวันที่ 24 พฤศจิกายน 2543 เพื่อขอความร่วมมือในสหัสวรรษใหม่ได้ปรากฏนักวิชาชีฟใหม่ ๆ ขึ้นจำนวนมาก ซึ่งในจำนวนนั้นก็มีคุณบรรยงรวมอยู่ด้วย เขาเป็นคนไทยเชื้อสายจีนประกอบกิจการผลิตการ์เมนต์ในกรุงเทพฯ มานานหลายสิบปี โดยเน้นไปที่การส่งออกเครื่องนุ่งห่มกันหนาว เขายืนยันแข็งและมั่งคั่ง จึงสะสมสมบัติไว้ได้จำนวนหนึ่ง มีฐานะทางเศรษฐกิจมั่นคง ยามว่างก็เข้าร่วมกิจกรรมสาธารณประโยชน์ในสังคมชาวจีนในประเทศไทย เช่น เป็นนายกชมรมไทยศึกษาจนได้รับการยกย่องจากบุคคลต่างๆ ในสังคม คุณบรรยงมีนิสัยชอบรวบรวมสะสมของเก่า ในระหว่างเข้าร่วมกิจกรรมสาธารณประโยชน์ในสังคม เขาก็มักรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาประเทศไทยและสังคมชาวจีนในไทยจากหน้าหนังสือพิมพ์และวารสารต่าง ๆ จำนวนมาก แล้วตัดเก็บรักษาไว้ศึกษาค้นคว้า นอกจากนี้ยังชอบรวบรวมศิลปวัตถุซึ่งรวมทั้งหินแปลกด้วยในพิพิธภัณฑ์หินแปลก ซึ่งเปิดขึ้นไม่นานมานี้ความหลากหลายมากมายและความอุดมสมบูรณ์ของสิ่งของที่นำมาแสดงได้รับความสนใจจับตามองจากหนังสือพิมพ์ไทย, จีน, อังกฤษ และโทรทัศน์ทุกสถานีโดยทันที ยิ่งกว่านั้นการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยยังได้ส่งคนมาติดต่อกับผู้อำนวยการพิพิธภัณฑ์ เพื่อจัดให้พิพิธภัณฑ์แห่งนี้กลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ เมื่อนักท่องเที่ยวเข้าชมแล้วต่างก็สรรเสริญเป็นเสียงเดียวกัน จึงเป็นเหตุให้สื่อมวลชนต่างประเทศส่งนักข่าวมาทำข่าวกันอย่างคึกคัก แล้วนำไปลงทั้งข่าวและภาพ เมื่อข่าวแพร่สะพัดออกไปก็เป็นที่สนใจของสำนักพิมพ์นักวิชาชีฟชื่อดังนานาชาติคณะที่ปรึกษาของสำนักพิมพ์ได้มอบให้สาขาประจำประเทศไทยของคุณบรรยงตรวจสอบการดำเนินงานของพิพิธภัณฑ์หินแปลกไทยพร้อมด้วยประวัติของเจ้าของพิพิธภัณฑ์ เมื่อผ่านการศึกษา

และสังเกตการณ์จนได้ผลเป็นที่พอใจแล้ว จึงตกลงใจเชื้อเชิญให้คุณบรรยง เลิศนิมิตร กรอกแบบฟอร์มชีวประวัติในประเทศไทยมีนักสะสมของเก่า

พิพิธภัณฑ์เปิดให้เข้าชมทุกวัน เวลา 10.00-17.30 น.
(ไม่เว้นวันหยุดราชการ)

บัตรเข้าชม

ผู้ใหญ่ 50 บาท

นักเรียน นิสิต นักศึกษา พระสงฆ์ 20 บาท

ชาวต่างประเทศ 200 บาท

สถานที่ตั้ง

1048-1054 ถนนเจริญกรุง เขตบางรัก กรุงเทพฯ 10500

1048-1054 NEW ROAD, BANGRAK, BANGKOK 10500 THAILAND

TEL. 0-2236-5666, 0-2236-5655, 0-2236-5712, 0-2237-5536

FAX (662) 2372112

<http://www.rarestonemuseum.com>

รถประจำทางสายที่ผ่าน 1, 35, 36, 75, 93 ปอ.พ 6, 16

จอดรถได้ที่ ริเวอร์ซิตี และที่จอดรถตลาดน้อย

Bus route Nos. 1, 35, 36, 75, 93 Micro Bus 6, 16

Car park at River City and Dhalad Noi Car Park

ลานแสดงช้างและฟาร์มจระเข้สามพราน SAMPHRAN ELEPHANT GROUND & ZOO ELEPHANT THEME SHOW

The Greatest Elephant Show in Thailand

SAMPHRAN ELEPHANT GROUND & ZOO

461/31 Nonsi Rd., Yannawa, Bangkok. 10120

Tel. 0-2295-2938-9 Fax 0-2294-5211

Website : <http://www.elephantshow.com>

or <http://www.jumboqueen.com>

E-mail : samphran@ksc.th.com

เปิดให้บริการ เมื่อปี 2528 สำหรับนักท่องเที่ยว
ทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ โดย
ให้บริการทุกวันไม่มีวันหยุด

ที่ตั้ง ริมถนนเพชรเกษม กม. 30 อ.สามพราน
จ.นครปฐม

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ให้ความรู้และความบันเทิงที่มีคุณภาพ
2. เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการท่องเที่ยวสำหรับชาวไทยและชาวต่างประเทศ
3. เพื่อเป็นการสร้างงานให้กับคนและช้าง ตลอดจนสัตว์ต่าง ๆ ที่อยู่ร่วมกันในฟาร์มฯ แห่งนี้
4. เพื่อเป็นสถานที่อนุรักษ์และขยายพันธุ์ไม้ดอกไม้ประดับนานาชนิด ตลอดจนสัตว์ต่าง ๆ

กิจกรรมภายในฟาร์มฯ

1. การแสดงจับจระเข้โชว์ด้วยมือเปล่าที่ตื่นเต้นเร้าใจ
2. การแสดงกลมายา จากนักมายากลเอกแห่งเอเชีย DAVID Illusion Show
3. การแสดงช้างประกอบเสียง ชมประเพณีการคล้องช้างของชาวส่วยแท้ ฉากสาธิตช่วยงานด้านป่าไม้ และความน่ารักในลีลานักเดินเท้าไฟนักฟุตบอลโลกย้อนอดีตไปในยุคที่ใช้ช้างทำศึกสงครามยุทธหัตถีด้วยระบบเสียงและเอฟเฟคที่สมจริง
4. ชมพรรณไม้นานาพันธุ์ ตลอดจนเรือนเพาะชำกล้วยไม้ขนาดใหญ่
5. ทักทายศึกษาชีวิตสัตว์ต่าง ๆ ที่อยู่ภายในฟาร์มฯ
6. สนุกสนานกับการนั่งช้างท่องเที่ยวอุทยานป่าน้ำจืดภายในบรรยากาศที่ร่มรื่น
7. เลือกอิมอร่อยกับอาหารบุฟเฟ่ต์ หรือฟาสต์ฟู้ด
8. เลือกร้านค้าของฝาก ของที่ระลึกก่อนกลับ

การเดินทาง รถเมล์ สาย 123 จากสนามหลวง
รถไมโครบัส สาย 12

ลานแสดงช้างและฟาร์มจระเข้สามพราน ตั้งอยู่
ริมถนนเพชรเกษม กม. ที่ 30 อ.สามพราน จ.นครปฐม
เปิดให้บริการเมื่อปี 2528 สำหรับนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทย
และชาวต่างประเทศโดยไม่มีวันหยุด

บนเนื้อที่ 130 ไร่ นักท่องเที่ยวจะได้พบกับ
การแสดงช้างประกอบเสียงระบบเสียงรอบทิศทาง
การแสดงจับจระเข้ด้วยมือเปล่า นั่งช้างท่องเที่ยว
อุทยานกล้วยไม้นานาพันธุ์ซึ่งมีพันธุ์แคตลียาที่ได้รับรางวัล
ยอดเยี่ยมจากการประกวดกล้วยไม้โลกมาแล้ว นอกจากนี้
ยังได้รับมรดกกับอุทยานปลาน้ำจืด สวนไม้ดอกไม้ประดับ
ธารน้ำตก เหล่าสัตว์น้อยใหญ่ที่รวมกันอยู่ที่ฟาร์มแห่งนี้
ซึ่งได้รับยกย่องจาก CITES ว่าเป็นฟาร์มที่สะอาดที่สุด
และจัดระบบนิเวศได้อย่างลงตัว

ชมการแสดงช้าง

ที่ยิ่งใหญ่ตระการตา พบความน่ารักของเจ้าช้างน้อยในลีลาของนักเต้นท่าไฟสนุกสนานกับช้างเตะฟุตบอล รวมทั้งการแสดงต่าง ๆ อีกมากกว่า 10 ชุด และที่สำคัญพลาดไม่ได้! การแสดงสงครามยุทธหัตถีของสมเด็จพระนเรศวรมหาราช ด้วยระบบเสียงสมบูรณแบบแห่งแรกในเมืองไทย

การแสดงจับจระเข้

ชมจระเข้สัตว์ยุคไดโนเสาร์ นับหมื่นตัว ตื่นเต้น เร้าใจ เมื่อคนปล้ำกับจระเข้ด้วย

มือเปล่า สาธิตวิธีการฝากเงินในปากเจ้าเขี้ยวคม ทดสอบความนุ่มที่น่านอนของที่นอนซาละวัน และอย่ากระพริบตากับการแสดงการหยอดหัวใส่ปากจระเข้ โดยหมोजระเข้ ผู้มีความสามารถในฟาร์มที่สะอาดที่สุดแห่งหนึ่งของโลก

ผลิตเพลินกับบรรยากาศ สວນน้ำธรรมชาติ รมรื่นในอุทยานกล้วยไม้ระดับแชมป์โลก หย่อนใจกับ

การให้อาหารปลาหลากชนิด นับแสนตัว ถีบจักรยานน้ำ กับคนรู้ใจ ถ่ายรูปกับเจ้าป่า พิเศษไม่ควรพลาด **“นั่งช้าง ลอดน้ำตก”**

เวลาการแสดงในวันจันทร์ ถึง วันเสาร์

- 12.45 การแสดงจับจระเข้ด้วยมือเปล่า โชว์พิเศษ
- 13.15 การแสดงช้างประกอบเสียง
- 14.20 การแสดงจับจระเข้ด้วยมือเปล่า โชว์พิเศษ
- 15.00 การแสดงช้างประกอบเสียง
- 15.30 การแสดงจับจระเข้ด้วยมือเปล่า
- 16.20 การแสดงจับจระเข้ด้วยมือเปล่า

รอบพิเศษวันอาทิตย์และวันหยุดนักขัตฤกษ์

- 10.30 การแสดงจับจระเข้ด้วยมือเปล่า โชว์พิเศษ
- 11.00 การแสดงช้างประกอบเสียง
- 11.30 การแสดงจับจระเข้ด้วยมือเปล่า
- 16.05, 16.50 การแสดงจับจระเข้ด้วยมือเปล่า

ติดต่อสอบถามรายละเอียดได้ที่

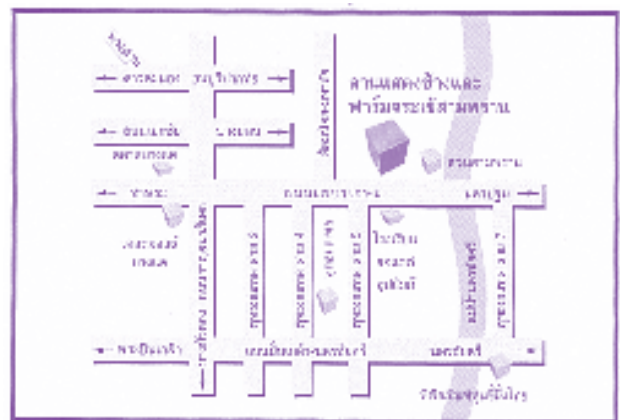
สำนักงานกรุงเทพฯ

461/31 ถนนนนทบุรี เขตยานนาวา กรุงเทพฯ 10120 โทร. 0-2284-0273, 0-2284-1873, แฟกซ์ 0-2294-5211

ลานแสดงช้างและฟาร์มจระเข้สามพราน

ถ.เพชรเกษม กม. 30 ต.ท่าข้าม อ.สามพราน จ.นครปฐม 73110 โทร. (034) 311-971, 321-471, (02) 429-0361-2

เพียง 15 นาที จากกรุงเทพฯ เท่านั้น

มีรถประจำทางสาย 123 สนามหลวง-ลานแสดงช้าง และ ปอพ.12 <http://www.elephantshow.com>

ข้อมูลสวนในเมือง

ในปัจจุบันสวนสาธารณะ สวนหย่อม รวมทั้งพื้นที่สีเขียว นับเป็นสิ่งสำคัญในการช่วยแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมของกรุงเทพมหานคร เพราะต้นไม้จำนวนมากดังกล่าว จะเปรียบเสมือนปอดและเครื่องปรับอากาศขนาดใหญ่ ให้กับคนกรุงเทพมหานครเป็นอย่างดี ทำให้กรุงเทพมหานครเป็นเมืองน่าอยู่ และคุณภาพของคนดีขึ้นตามไปด้วย นอกจากนี้ยังเป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ ศึกษาหาความรู้ ทั้งยังอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติอีกด้วย ขณะนี้กรุงเทพมหานคร มีสวนสาธารณะจำนวน 11 แห่ง สวนหย่อม 104 แห่ง รวมพื้นที่ 3,443.57 ไร่ (1,377.43 เอเคอร์) คิดเป็นอัตราสวนต่อประชากรเท่ากับ 0.99 ตารางเมตร/คน ซึ่งตามแผนแม่บทของสวนสาธารณะและตามแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2540-2544) กำหนดไว้ว่าจะต้องมีสัดส่วนสวนสาธารณะ 1 ตารางเมตร/ประชากร 1 คน

ขณะนี้กรุงเทพมหานครกำลังเร่งจัดหาพื้นที่เพื่อจัดสร้างสวนสาธารณะ สวนหย่อม เพื่อให้เป็นไปตามแผนดังกล่าว และอีกทางหนึ่งที่จะช่วยให้สิ่งแวดล้อมของกรุงเทพมหานครดีขึ้นได้โดยเร็ว ถ้าประชาชนได้เล็งเห็นถึงความสำคัญ และมีส่วนร่วม โดยช่วยกันปลูกตกแต่งต้นไม้ประดับอาคาร บ้านเรือนเพิ่มมากขึ้น และช่วยกันดูแลบำรุงรักษาต้นไม้ชนิดต่าง ๆ ที่ทางกรุงเทพมหานครได้ปลูกประดับไว้ เพราะทุกท่านเป็นเจ้าของต้นไม้

สวนสาธารณะในกรุงเทพมหานคร

ในปี พ.ศ. 2539 กรุงเทพมหานครมีสวนสาธารณะ สวนหย่อม สวนป่า และสวนประเภทต่าง ๆ จำนวน 115 แห่ง พื้นที่รวมทั้งสิ้น 3,448 ไร่

ในปี พ.ศ. 2543 สวนสาธารณะ สวนหย่อม สวนป่า และสวนประเภทต่าง ๆ ของกรุงเทพมหานครมีจำนวนทั้งสิ้น 622 แห่ง พื้นที่รวมทั้งสิ้น 4,933 ไร่

2. สวนหมู่บ้าน สวนละแวกบ้าน (Neighbourhood Park)

มีจำนวน 59 แห่ง เช่น สวนสมเด็จพระเจ้า 84, สวนป่า
วิภาวดีรังสิต, สวนหย่อมเชิงสะพานพุทธฯ

สวนสมเด็จพระเจ้า 84 เขตดุสิต

สวนหย่อมเชิงสะพานพุทธฯ
เขตพระนคร

สวนป่า กทม. เติมพระเกียรติ เชิงสะพาน
พระปกเกล้าฯ เขตคลองสาน

ประเภทสวนสาธารณะ:

ประเภทสวนสาธารณะของกรุงเทพมหานคร
แบ่งออกตามหลักเกณฑ์ของสำนักสวัสดิการสังคม
เป็น 7 ประเภท โดยแบ่งตามลักษณะของพื้นที่
วัตถุประสงค์ของการใช้ประโยชน์ และตามลำดับชั้นดังนี้

1. สวนหย่อมขนาดเล็กย่านชุมชน (Pocket Park, Mini Park, Tot Lots)

มีจำนวน 257 แห่ง เช่น สวนหย่อมสุนันทา,
สวนหย่อมแยกประตูนากู

ลักษณะของสวน

- มีขนาดพื้นที่ไม่เกิน 2 ไร่
- รัศมีบริการเป็นวงรอบ
ประมาณ 1 กิโลเมตร
- การให้บริการระยะเดินถึง
ใช้เวลา 5-10 นาที
- การกระจายตัวของสวน
ควรอยู่ในระยะเดินเท้า มีการ
เข้าถึงโดยสะดวกและไม่ควร
ต้องข้ามถนน

- อาจอยู่ในระหว่างอาคารหรือกลุ่มอาคาร
- มีแนวทางการพัฒนาโดยอาศัยที่เว้นว่างขนาดเล็ก
ที่ทิ้งร้าง
- เหมาะสำหรับย่านที่มีครอบครัวมาก
- ใช้เป็นที่สำหรับเด็กเล่น ที่ออกกำลังกาย และ
สังสรรค์พักผ่อนหย่อนใจของประชาชนวัยต่าง ๆ

ลักษณะของสวน

- มีขนาดพื้นที่ตั้งแต่ 2 ไร่ แต่ไม่เกิน 25 ไร่
- รัศมีบริการเป็นวงรอบประมาณ 1-3 กิโลเมตร
- เป็นสวนสำหรับประชาชนผู้อาศัยในละแวก
บ้านนั้น
- มีสิ่งอำนวยความสะดวกเพิ่มมากกว่าสวนระดับที่ 1

3. สวนชุมชน (Community Park)

มีจำนวน 19 แห่ง เช่น สวนรมณีนาถ, อุทยาน
เบญจสิริ, สวนสราญรมย์

อุทยานเบญจสิริ

สวนสราญรมย์

สวนรมณีนาถ

ลักษณะของสวน

- มีขนาดพื้นที่ตั้งแต่ 25 ไร่ แต่ไม่เกิน 125 ไร่
- รัศมีบริการเป็นวงรอบประมาณ 3-8 กิโลเมตร
- มีสิ่งอำนวยความสะดวกเพิ่มขึ้นมากกว่าสวนระดับที่ 1 และระดับที่ 2 มีที่เล่นกีฬา
- มีพื้นที่สำหรับการพักผ่อนแบบเปลัดเปล็นกับสิ่งสวยงาม เช่น ไม้ดอกไม้ประดับ

4. สวนสาธารณะระดับกลาง สวนระดับเขตหรือย่าน (District Park)

มีจำนวน 5 แห่ง ได้แก่ สวนลุมพินี, สวนจตุจักร, สวนสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์, สวนรถไฟ, สวนเสรีไทย

สวนสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์

สวนลุมพินี

สวนรถไฟ

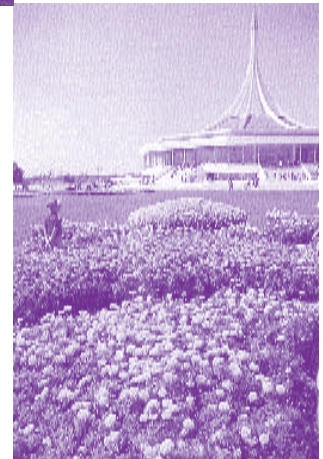
สวนจตุจักร

ลักษณะของสวน

- ขนาดพื้นที่ตั้งแต่ 125 ไร่ขึ้นไป แต่ไม่เกิน 500 ไร่
- รัศมีบริการเป็นวงรอบมากกว่า 8 กิโลเมตรขึ้นไป
- การให้บริการผู้สูงอายุได้มาด้วยการเดินผู้ที่อยู่ไกลเดินทางด้วยระบบขนส่งมวลชน รถยนต์
- มีสิ่งอำนวยความสะดวกบางอย่างที่ไม่มีในสวนระดับที่ 1, 2 และ 3 เช่น บริเวณปิกนิก ที่จอดรถลานอเนกประสงค์ บริเวณที่มีลักษณะเฉพาะ (Special Feature) เช่น สวนดอกไม้ขนาดใหญ่ สระเล่นเรือ จักรยาน บึงตกปลา ลำธาร

5. สวนสาธารณะขนาดใหญ่ (Metro Park) สวนสาธารณะระดับเมือง (City Park)

มีจำนวน 1 แห่ง ได้แก่ สวนหลวง ร. 9

ลักษณะของสวน

- ขนาดพื้นที่มากกว่า 500 ไร่ขึ้นไป
- รัศมีบริการเป็นวงรอบแก่คนทั้งเมืองและพื้นที่ใกล้เคียงในเขตอิทธิพลของเมือง
- มีลานกว้างสำหรับการจัดงานประเพณี
- ผู้มาใช้บริการเดินทางมาจากทั่วกรุงเทพมหานคร และใช้เวลาพักผ่อนนานกว่าครึ่งวัน
- มีกิจกรรมในสวนที่หลากหลาย และเน้นหนักไปทางด้าน Active Recreation นอกเหนือจากกิจกรรมต่าง ๆ ที่มีอยู่ในสวนระดับกลาง เป็นกิจกรรมที่สนุกสนาน ตื่นเต้น ดึงดูดใจ

6. สวนถนน (Street Park)

มีจำนวน 202 แห่ง เช่น ริมหคลองประปา ถนนประดิษฐ์มิตรธรรม, ถนนเหนือ-ใต้

สวนเกาะกลาง ถนนเหนือ-ใต้

ถนนประดิษฐ์มิตรธรรม

ลักษณะของสวน

- ความกว้างของพื้นที่ไม่น้อยกว่า 5 เมตร ความยาวไม่จำกัด แบ่งเป็น 3 ประเภท ได้แก่
- สวนไหล่ทางหรือทางจักรยาน (Linear Park หรือ Greenway)
- สวนเกาะกลาง (Island Park)
- สวนทางแยก (Junction Park)

7. สวนเฉพาะทางหรือสวนอเนกประสงค์ (Special Purpose Park)

มีจำนวน 79 แห่ง เช่น สวนอนุสาวรีย์ ลานอเนกประสงค์, สวนประวัติศาสตร์, สวนวัฒนธรรม

ลักษณะของสวน

- ไม่จำกัดขนาด

ลานพลับพลามหาเจษฎาบดินทร์

สวนสาธารณะ สันติชัยปราการ

ลานกีฬาวัชรพล

สวนหลวง ร. 9 SUAN LUANG RAMA IX PARK

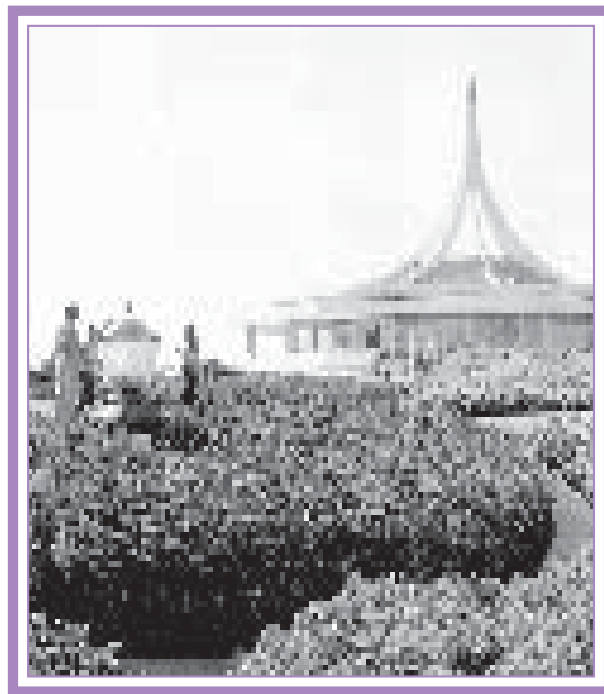
ประวัติ

สวนหลวง ร. 9 เป็นสวนสาธารณะที่กรุงเทพมหานคร ร่วมกับมูลนิธิสวนหลวง ร. 9 และปวงชนชาวไทย จัดสร้างสวนสาธารณะระดับนคร เพื่อน้อมเกล้าฯน้อมกระหม่อมถวายเป็นราชสักการะเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ เนื่องในวโรกาสเฉลิมพระชนมพรรษา 60 พรรษา ในวันที่ 5 ธันวาคม 2530 เพื่อเป็นอนุสรณ์ที่ยังประโยชน์สุขนานัปการแก่ประชาชน เพราะบ้านเมืองของเรายังขาดสวนสาธารณะสำหรับพักผ่อนหย่อนใจอยู่ โดยกรุงเทพมหานครได้ยกที่ดินที่มีอยู่และได้ทำการแลกเปลี่ยนที่ดินเพิ่มเติมกับเอกชนในบริเวณใกล้เคียง จนมีพื้นที่ก่อสร้างสวนหลวง ร. 9 ทั้งหมด ประมาณ 500 ไร่ และพื้นที่ทั้ง 500 ไร่นี้ได้ถูกแบ่งออกเป็น 6 บริเวณ คือ

บริเวณที่ 1 เป็นบริเวณเฉลิมพระเกียรติ ประกอบด้วย หอระฆังและประติมากรรม หอระฆังจะเป็นที่รวบรวมเรื่องราวเกี่ยวกับพระราชกรณียกิจที่ได้รับยกย่อง รวมทั้งเครื่องใช้ส่วนพระองค์ที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานหอระฆังนี้ถือว่าเป็นถาวรวัตถุส่วนหนึ่งของประวัติศาสตร์แห่งรัชกาลปัจจุบัน

หอระฆัง ลักษณะอาคารเป็นศิลปะไทยประยุกต์ สมัยรัตนโกสินทร์ รัชกาลที่ 9 รูปเก้าเหลี่ยมด้านเท่า หลังคาโดรงสูง ลักษณะเป็นเสาวิหุ ประดับด้วยกระเบื้องเคลือบสีเหลืองทองอันเป็นสีวันพระบรมราชสมภพตั้งอยู่บนเนิน 3 ระดับ ภายในมีห้อง 9 ห้อง ฝาโดยรอบเป็นกระจกให้ประชาชนชมได้ ภายนอกจัดแสดงหุ่นจำลอง โครงการในพระราชดำริ และของใช้ส่วนพระองค์ที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทาน บริเวณศูนย์กลางของอาคารเป็นห้องกว้างขนาดใหญ่ ใช้เป็นที่แสดงดนตรีหรือฉายภาพยนตร์ จุผู้ชมได้ประมาณ 500 คน

บริเวณที่ 2 สวนพฤกษศาสตร์ มีเนื้อที่รวม 184 ไร่ อยู่ด้านเหนือเป็นสวนพฤกษศาสตร์สมบูรณ์แบบแห่งแรกในประเทศไทย มีหลักการจัดแบบอนุกรมวิธานและนิเวศวิทยา ซึ่งเป็นหัวใจของสวนสาธารณะระดับนคร เป็นที่รวบรวมพันธุ์ไม้ต่าง ๆ ของไทย รวมทั้งไม้หายากและสมุนไพร มีอาคารเรือนกระจกสำหรับพันธุ์ไม้ต่างประเทศและพืชที่ต้องการควบคุมอุณหภูมิ พร้อมทั้ง

พื้นที่ 500 ไร่
ที่ตั้ง ถนนสุขุมวิท 103 แขวงหนองบอน เขตประเวศ กรุงเทพมหานคร

สวนนานาชาติ เช่น สเปน ฝรั่งเศส อิตาลี และอังกฤษ สวนในส่วนนี้จะใช้เป็นประโยชน์ในทางวิชาการ เป็นแหล่งค้นคว้าวิจัยเผยแพร่ความรู้ทางพฤกษศาสตร์แก่นักเรียนนักศึกษา รวมทั้งประชาชนทั่วไป บริเวณนี้มีการปลูกสร้างอาคารต่าง ๆ ดังนี้

1. **จิโอเตสิกโดม** อยู่บริเวณเกาะ 3 ภายในและภายนอกอาคารเป็นที่รวบรวมพันธุ์ไม้ทะเลทรายและไม้อบน้ำต่าง ๆ ทั้งในประเทศและจากต่างประเทศ
2. **อาคารพันธุ์ไม้ในร่ม** อยู่บริเวณเกาะ 3 ภายในอาคารปลูกประดับไว้ด้วยไม้ใบนานาชนิด
3. **สวนญี่ปุ่น** อยู่บริเวณเกาะ 2
4. **เรือนกล้วยไม้** อยู่บริเวณเกาะ 3 ซึ่งอยู่ระหว่างการดำเนินการรวบรวมพันธุ์กล้วยไม้มาปลูกประดับ
5. **อาคารถลกพระเกียรติ** อยู่บริเวณเกาะ 2 เป็นที่ประชุมสัมมนาทางด้านพฤกษศาสตร์

บริเวณที่ 3 ตระพังแก้วเก็บน้ำ อยู่ส่วนกลางของพื้นที่ มีเนื้อที่ 45 ไร่ เป็นที่พักน้ำเพื่อบรรเทาปัญหาน้ำท่วมขังบริเวณเมืองชั้นในใช้ประโยชน์เพื่อการกีฬาทางน้ำ การละเล่นทางน้ำ ตลอดจนอนุรักษ์สัตว์น้ำ

บริเวณที่ 4 สวนรมณีย์ มีเนื้อที่ 49 ไร่ อยู่ทางด้านตะวันออกเป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ ซึ่งมีลักษณะเลียนแบบธรรมชาติของท้องถิ่นที่สวยงาม มีการจัดสร้างน้ำตก ลำธาร ปลูกไม้ดอก ไม้ประดับ โดยนำวัสดุต่าง ๆ ตลอดจนพันธุ์ไม้และสัญลักษณ์เฉพาะท้องถิ่นนั้น ๆ มาเป็นส่วนประกอบในการจัดทำให้ดูน่ารื่นรมย์ และต่อเนื่องสอดคล้องกับคลอง บึงต่าง ๆ ภายในบริเวณสวนสาธารณะแห่งนี้ และภายในบริเวณสวนรมณีย์ยังมีสิ่งที่น่าสนใจ คือ สวนจีน ซึ่งสถานทูตจีนสร้างถวายเป็นราชสักการะแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ รัชกาลที่ 9 นอกจากนี้ยังมีสวนกำแพงหิน ซึ่งประดับด้วยหินที่สวยงาม และสวนเชิงผาปลูกประดับด้วยพันธุ์ไม้ชนิดต่าง ๆ

บริเวณที่ 5 สวนน้ำ ติดกับสนามราชบุรุษและสวนรมณีย์ มีเนื้อที่ประมาณ 32 ไร่ สวนนี้ได้เพิ่มเติมขึ้นใหม่เพื่อจัดให้เห็นส่วนที่เป็นลำธาร สามารถพายเรือเล่นได้ มีแมกไม้สองข้างฝั่งและเป็นที่ยอมรับพันธุ์ไม้น้ำที่สวยงาม

บริเวณที่ 6 สนามราชบุรุษหรือบริเวณกิจกรรมกีฬาและลานอเนกประสงค์ อยู่ทางตอนใต้มีเนื้อที่ประมาณ 43 ไร่ ประกอบด้วย พื้นที่ลานสนามกว้างเพื่อใช้เป็นสถานที่ประกอบการแสดงทางวัฒนธรรมประเพณีในกิจกรรมกีฬาต่าง ๆ และใช้เป็นสถานที่ประกวดผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร และยังเป็นสถานที่สำหรับฝึกซ้อมกีฬา สำหรับประชาชนรวมทั้งเวทีแสดงกลางแจ้งอีกด้วย

สวนน้ำ

กิจกรรมและสิ่งที่น่าสนใจ

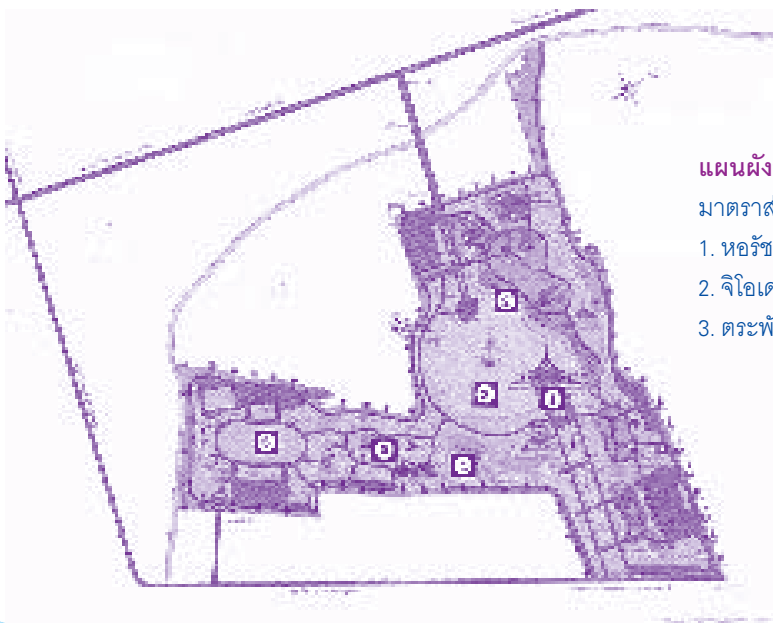
มีบริการให้เช่าเรือพายและจักรยานน้ำบริเวณตระพังแก้ว โดยมูลนิธิสวนหลวง ร. 9 ดำเนินการ มีรถมารับ (รถสามล้อเครื่อง) คิดค่าบริการ 10 บาท/คน/รอบ สามารถบรรทุกผู้โดยสาร 6-8 คน/คัน เปิดบริการระหว่าง 06.00-18.00 น. ทุกวัน

สวนรมณีย์ (Rommaniya Garden)

ปัจจุบัน

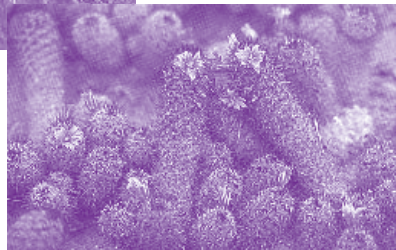
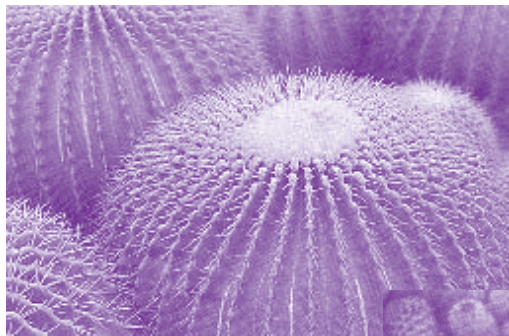
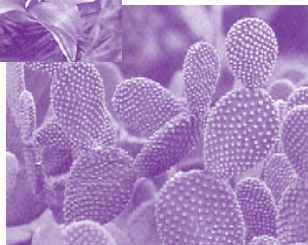
สวนหลวง ร. 9 มีประชาชนเข้าไปพักผ่อนหย่อนใจ ประมาณ 500-1,000 คน/วันธรรมดา และประมาณ 5,000-10,000 คน/วันหยุดราชการ

แผนผังบริเวณสวนหลวง ร. 9

มาตราส่วน 1/6,000 (โดยประมาณ)

1. หอรัชมงคล	4. สวนรมณีย์
2. จีไอเอสสิกโดม	5. สวนน้ำ
3. ตะพังแก้ว	6. สนามราชบุรุษ

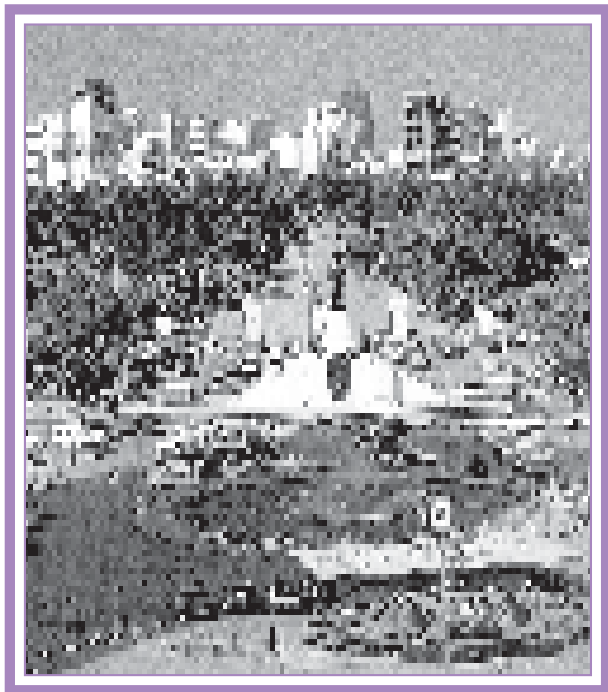

อาคารแสดงพันธุ์ไม้ทะเลทราย (จีโอเดสิกโดม) Cacti building (Geodesic Dome)

สวนลุมพินี

LUMPHINI PARK

พื้นที่ 360 ไร่
ที่ตั้ง ถนนพระราม 4 เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร

ประวัติ

บริเวณที่เป็นสวนลุมพินีทุกวันนี้ แต่เดิมเป็นเพียงทุ่งนากว้าง เรียกว่า ทุ่งศาลาแดง เป็นที่ดินสวนพระองค์ของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวฯ (รัชกาลที่ 6) โดยใช้เป็นสถานที่กระทำพิธีจรดพระนังคัลประจำปี และได้ทรงพระราชทานให้เป็นสมบัติของชาติเมื่อปี พ.ศ. 2468 โดยมีพระราชประสงค์ 2 ประการ คือ

ประการแรก เพื่อให้เป็นสถานที่จัดงานแสดงสินค้าและผลิตผลด้านอุตสาหกรรมครั้งใหญ่ที่สุดของชาติขึ้นเป็นครั้งแรก เรียกว่า งานสยามรัฐพิพิธภัณฑ์ เพื่อเผยแพร่ให้ชาวไทยและชาวต่างประเทศเกิดความสนใจในสินค้าไทย แต่งานนี้ต้องล้มเลิกไปเพราะพระองค์ทรงประชวรและเสด็จสวรรคตเสียก่อน

ประการที่สอง เมื่อเสร็จจากงานแสดงสินค้าแล้ว ก็จะจัดให้เป็นสวนสาธารณะ สำหรับเป็นที่พักผ่อน

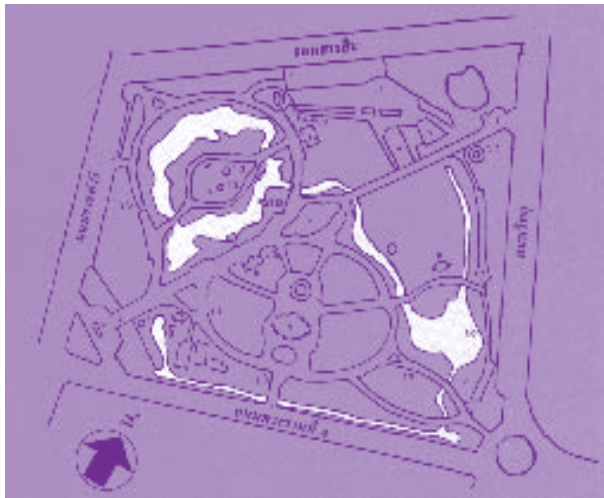
หย่อนใจของประชาชนทั่วไป โดยได้พระราชทานนามสวนนี้ว่า ลุมพินี ซึ่งเป็นนามที่ได้มาจากลุมพินีวันอันเป็นสถานที่ประสูติของพระพุทธเจ้า

แต่เนื่องจากรัชกาลที่ 6 ทรงเสด็จสวรรคตก่อนที่การดำเนินการต่าง ๆ จะสำเร็จ พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 7) จึงได้ทรงดำเนินการตามพระราชประสงค์เดิม โดยทรงทำหนังสือสัญญา ยกที่ดินทุ่งศาลาแดง ให้อยู่ในความดูแลของรัฐบาล เพื่อบำรุงรักษาให้เป็นสวนสาธารณะสำหรับประชาชนทั่วไป และต่อมารัฐบาลได้จัดสร้างพระบรมราชานุสรณ์ของรัชกาลที่ 6 ซึ่งเป็นผู้ทรงก่อกำเนิดสวนลุมพินีประดิษฐานอยู่บริเวณด้านหน้าของสวน โดยมีพระราชพิธีเปิดพระบรมรูปนี้ เมื่อวันที่ 27 มีนาคม 2485

กิจกรรมและสิ่งที่น่าสนใจ

สิ่งก่อสร้างถาวรที่ยังคงเหลืออยู่จนถึงปัจจุบัน คือ หอนาฬิการูปเก๋งจีนบริเวณด้านถนนวิฑูย ประตูดงเข้าทั้ง 5 ด้าน เกาะลอย และสระน้ำที่ขุดไว้รอบบริเวณสวน รวมทั้งต้นไม้ต่าง ๆ ซึ่งเติบโตขึ้นจนทำให้สวนลุมพินีเป็นสวนสาธารณะที่ร่มรื่น กองสวนสาธารณะได้พัฒนาและบำรุงรักษาสวนสาธารณะแห่งนี้มาตลอด ให้มีพันธุ์ไม้ดอกไม้ประดับนานาชนิด มีสวนไม้ สวนป่า สวนปาล์ม ฯลฯ ให้ประชาชน นักเรียน นิสิต นักศึกษา ได้ศึกษาชนิดของพันธุ์ไม้ มีสวนเสริมสมรรถภาพสำหรับให้ประชาชนออกกำลังกายแบบต่าง ๆ โดยมีแผ่นป้ายอธิบายวิธีการใช้อย่างชัดเจน มีบริการให้เช่าเรือพายและจักรยานน้ำที่บริเวณรอบเกาะลอยและด้านหอนาฬิกา โดยกรุงเทพมหานครมอบให้เอกชนดำเนินการเปิดบริการระหว่าง 04.30-20.00 น. ทุกวัน อัตราค่าบริการครึ่งชั่วโมงละ 30 บาท/ลำ และจัดให้มีการส่งเสริมการออกกำลังกายในรูปแบบการบริหารกายประกอบดนตรี (แอโรบิคแดนซ์) ระหว่างเวลา 06.00-07.00 น. ทุกวัน โดยไม่เสียค่าใช้จ่ายใด ๆ เพื่อเป็นการส่งเสริมให้ประชาชนได้ทราบทำการบริหารร่างกายที่ถูกต้องในการสร้างเสริมสุขภาพพลานามัยให้แข็งแรงและรักษารูปร่างให้ได้สัดส่วน ปัจจุบันสวนลุมพินีมีประชาชนเข้าไปพักผ่อนหย่อนใจประมาณ

10,000-20,000 คน/วันธรรมดา และ 25,000-30,000 คน/วันหยุดราชการ

น้ำพุลูกหินสวิส ซึ่งใช้แรงดันน้ำทำให้ลูกหินที่มีน้ำหนัก 800 กิโลกรัม ลอยได้

Swiss Rounded-Shape Rock Fountain that use hydrolic power to float the 800 kilogrammes rock above

ผังบริเวณสวนลุมพินี

1. ประตูทางเข้า	8. ห้องสมุดประชาชน
2. พระบรมรูปรัชกาลที่ 6	9. สวนปาล์ม
3. เกาะลอย	10. บริการเช่าเรือพาย และจักรยานน้ำ
4. อาคารธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	11. ลานจอดรถ
5. อาคารที่ทำการ	12. โทรศัพท์สาธารณะ
6. เวทีกลางแจ้ง	13. สุขา
7. หอนาฬิกา	

หอนาฬิการูปเก๋งจีน

The Clock Tower With Chinese Style Structure

เราจะได้พบพันธุ์ไม้แปลก ๆ และหายาก เช่น ประยงค์ใหญ่ ค้างคาว พะยอม ฯลฯ พร้อมนกบางชนิด ซึ่งจะมีการเปิดอบรมให้ความรู้ เรื่องนกในเมืองเป็นประจำทุกปี เพื่อส่งเสริมให้คนมีความรู้และ รู้จักธรรมชาติอย่างแท้จริง

สวนจตุจักร CHATUCHAK PARK

ประวัติ

สวนจตุจักร เดิมเป็นที่ดินของการรถไฟแห่งประเทศไทยที่ทูลเกล้าฯ ถวายที่ดิน 100 ไร่ เพื่อสร้างสวนสาธารณะตามพระราชประสงค์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ (รัชกาลปัจจุบัน) เนื่องในศุภวารดิถีเฉลิมพระชนมพรรษา ทรงเจริญพระชนมายุครบ 4 จักรราศี ในวันที่ 5 ธันวาคม 2518 และกรุงเทพมหานครขอพระราชทานนามเพื่อเป็นอนุสรณ์และสิริมงคลซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวโปรดเกล้าฯ พระราชทานชื่อสวนนี้ว่า **“สวนจตุจักร”** เมื่อวันที่ 8 มกราคม 2519

กรุงเทพมหานคร ได้รับมอบที่ดินนี้ไว้เป็นทางการเมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2519 และดำเนินการสร้างสวนสาธารณะแห่งนี้ ต่อมาในวันที่ 24 พฤษภาคม 2520 ได้มีหนังสือถึงกระทรวงคมนาคมให้ติดต่อขอให้การรถไฟจัดสรรที่ดินริมถนนพลโยธิน ต่อจากบริเวณสวนจตุจักรเดิมให้เป็นพื้นที่เดียวกันมาทิศทางใต้อีกประมาณ 90 ไร่ รวมเป็น 190 ไร่ ซึ่งการรถไฟไม่ขัดข้อง และกรุงเทพมหานครได้ดำเนินการจัดสร้างสวนสาธารณะแห่งนี้มาเป็นลำดับแล้วเสร็จตามโครงการในพื้นที่ทั้งหมด 190 ไร่ ในปี พ.ศ. 2523 และเปิดใช้เป็นทางการ เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2523 รวมระยะเวลาในการจัดสร้างตั้งแต่ปี 2519-2523 เป็นเวลา 5 ปี

กิจกรรมและสิ่งที่น่าสนใจ

ปัจจุบันสิ่งที่ยังคงเหลืออยู่ในสวนจตุจักร คือ พิพิธภัณฑสถานไฟ (เดิม) ปัจจุบันคือ **“หอเกียรติภูมิรถไฟ”** ซึ่งเป็นอาคารว่างรถไฟ การรถไฟยกอาคารว่างเปล่าให้ชมรม **“เรารักรถไฟ”** จัดทำเป็นหอเกียรติภูมิรถไฟสำหรับใช้ในการศึกษาหาความรู้ ความเพลิดเพลินแก่ประชาชนที่สนใจต่อไป สวนจตุจักรมีลานไม้ดอกไม้ประดับที่มีมานานานาชนิดปลูกตกแต่งไว้อย่างสวยงาม นานาพิภพดอกไม้ สนามเด็กเล่น หอนาฬิกา สวนสมุนไพร สวนปาล์ม สวนพันธุ์ไม้ในวรรณคดี ลานอเนกประสงค์ พันธุ์ไม้ชนิดต่าง ๆ และ **“สวนสุขภาพเฉลิมพระเกียรติ 36 พรรษา พลตรีหญิง สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี”** เนื่องในวโรกาส สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเจริญพระชนมายุ

พื้นที่ 190 ไร่
ที่ตั้ง ถนนกำแพงเพชร ตรงข้ามสถานีรถไฟหมอชิต เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร 10220

36 พรรษา ในวันที่ 2 เมษายน 2534 สำหรับให้ผู้ที่สนใจได้ศึกษาค้นคว้าหาความรู้ มีบริการให้เช่าเรือพายและจักรยานน้ำ โดยกรุงเทพมหานครมอบให้เอกชนดำเนินการ เปิดบริการระหว่างเวลา 05.00-20.00 น. อัตราค่าบริการครึ่งชั่วโมงละ 20 บาท/ลำ

สวนจตุจักรยังเป็นสวนสาธารณะที่ประดิษฐาน
ประติมากรรมแห่งอาเซียน จากประเทศต่าง ๆ รวม 6 ชิ้น
ดังนี้

1. ประติมากรรมของประเทศอินโดนีเซีย
2. ประติมากรรมของประเทศมาเลเซีย
3. ประติมากรรมของประเทศฟิลิปปินส์
4. ประติมากรรมของประเทศสิงคโปร์
5. ประติมากรรมของประเทศไทย
6. ประติมากรรมของประเทศบรูไน

สวนสุขภาพเฉลิมพระเกียรติ 36 พรรษา พลตรีหญิงสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเจริญพระชนมายุ 36 พรรษา ในวันที่ 2 เมษายน 2534

สวนพระนคร

PHRA NAKORN PARK

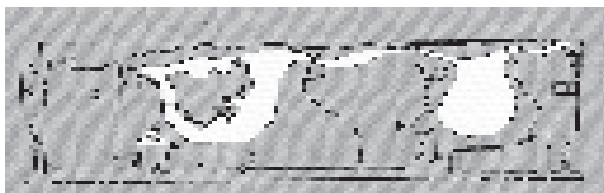
ประวัติ

สวนพระนครเดิมอยู่ในความดูแลรับผิดชอบของเขตลาดกระบัง ต่อมาในสมัยนายชำนาญ ยุวบูรณ์ ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ให้โอนสวนพระนครมาอยู่ในความดูแลของกองสวนสาธารณะ เมื่อปี พ.ศ. 2517 กองสวนสาธารณะได้รับงบประมาณจากทางราชการ เมื่อปี พ.ศ. 2518 ให้มีการก่อสร้างอาคารที่ทำการเรือนพักคนงาน เรือนเพาะชำ และศาลาพักผ่อน เป็นต้น

สวนสาธารณะแห่งนี้เดิมเป็นที่นาที่มีปัญหาเรื่องน้ำท่วมทุกปี เนื่องจากระดับพื้นที่ลุ่มต่ำทำให้ไม่สามารถดำเนินการพัฒนาและบำรุงรักษาสวนสาธารณะให้อยู่ในสภาพที่สมบูรณ์ได้ กองสวนสาธารณะจึงได้มีการปรับปรุงสวนพระนครขึ้น โดยใช้ระยะเวลาในการดำเนินการเป็นเวลา 3 ปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2528-2530 เพื่อให้สวนพระนครพ้นจากสภาพน้ำท่วม เป็นสวนที่สมบูรณ์สวยงาม ประกอบด้วยไม้ดอกไม้ประดับเพิ่มขึ้น เหมาะสำหรับเป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจของประชาชน

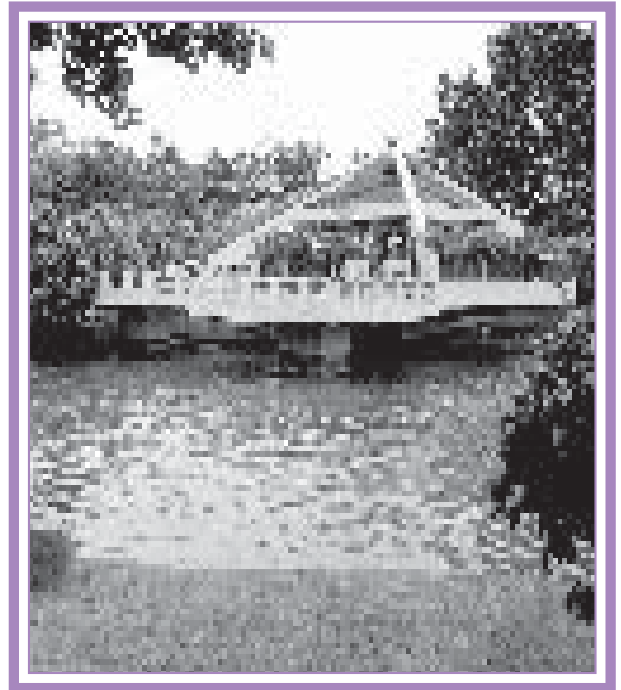
กิจกรรมและสิ่งที่น่าสนใจ

ลานอเนกประสงค์ ศาลาพักผ่อน และสระน้ำพุ เป็นต้น สวนพระนครเปิดให้ประชาชนใช้บริการตั้งแต่เวลา 05.00-20.00 น. ทุกวัน ปัจจุบันสวนพระนครมีประชาชนเข้าไปพักผ่อนหย่อนใจประมาณ 1,500-2,000 คน/วันธรรมดา และ 2,500-4,000 คน/วันหยุดราชการ

ผังบริเวณสวนพระนคร

1. อาคารที่ทำการ
2. อาคารเรือนเพาะชำ
3. อาคารพักคนงาน
4. ศาลาพักผ่อน
5. อาคารสุขา
6. น้ำพุ
7. อาคารศูนย์เยาวชน
8. ลานอเนกประสงค์
9. สัญลักษณ์สวนและน้ำพุ
10. ลานจอดรถ
11. อาคารสูบน้ำ
12. ประตูทางเข้า

พื้นที่ 50 ไร่
ที่ตั้ง ถนนอ่อนนุช หมู่ที่ 1 แขวงลาดกระบัง เขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร

ทัศนียภาพภายในสวน
Sceneries in the Garden

สวนสราญรมย์

SARANROM PARK

ประวัติ

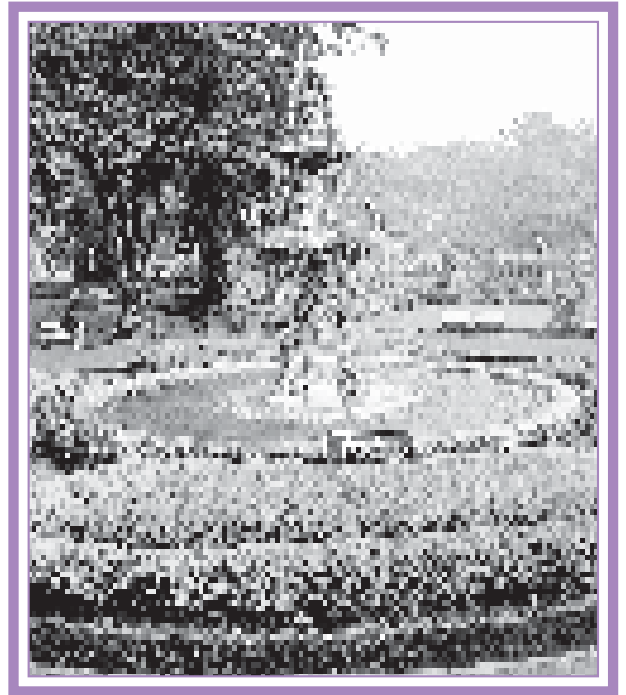
สวนสราญรมย์ในปัจจุบันนี้แต่เดิมเป็นเขตพระราชอุทยานในพระราชวังสราญรมย์ ที่สร้างขึ้นในปลายรัชสมัย พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 4) ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ก่อสร้างพระราชวังสราญรมย์ขึ้นตรงที่เคยเป็นตึกดิน โดยมีพระราชดำริว่าเมื่อสมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอกรมขุนพิณด-ประชานารถ (พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว) ทรงผนวชแล้วจะทรงมอบราชสมบัติให้และพระองค์จะประทับเป็นพระเจ้าหลวง ช่วยแนะนำราชการแผ่นดิน พระราชวังสราญรมย์ แต่เสด็จสวรรคตเสียก่อน

ในรัชกาลที่ 5 ทรงพระราชทานวังสราญรมย์ ให้เป็นที่ประทับของสมเด็จพระเจ้าน้องยาเธอและใช้เป็นสถานที่รับรองเจ้านายต่างประเทศที่มาเยือน

ในรัชกาลที่ 6 โปรดให้พระราชวังสราญรมย์เป็นที่จัดงานฤดูหนาวตลอดรัชกาล

ในรัชกาลที่ 7 ภายหลังเปลี่ยนแปลงการปกครองแล้ว ทรงมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้สำนักพระราชวังมอบให้รัฐบาลดูแลรักษาเพื่อให้คณะราษฎรอาศัยตั้งสมาคมเรียกว่า สโมสรคณะราษฎร ภายหลังเปลี่ยนชื่อเป็นสโมสรราษฎรสวนสราญรมย์ ต่อมาสมาคมนักเรียนเก่าวิชาวุฒิชัยและกรมประชาสัมพันธ์ ได้มาอาศัยตั้งที่ทำการในเขตพระราชอุทยานนี้ด้วย จนถึงวันที่ 3 มิถุนายน พุทธศักราช 2503 คณะรัฐมนตรีมีมติมอบให้เทศบาลนครกรุงเทพฯ ดูแลรักษาอุทยาน

ในปี พ.ศ. 2519 คณะผู้บริหารกรุงเทพมหานคร มีนโยบายที่จะปรับปรุงบริเวณพระราชอุทยานสราญรมย์ เป็นสวนรุกขชาติ จึงได้นำความขึ้นกราบบังคมทูลพระกรุณาต่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ขอพระราชทานพระบรมราชานุญาต ปรับปรุงบริเวณพระราชอุทยานสราญรมย์เป็นสวนรุกขชาติ และสวนสาธารณะจนถึงปัจจุบันนี้

พื้นที่ 23 ไร่
ที่ตั้ง อยู่ระหว่างถนนเจริญกรุงตัดกับถนนราชินี แขวงพระราชวัง เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร

กิจกรรมและสิ่งที่น่าสนใจ

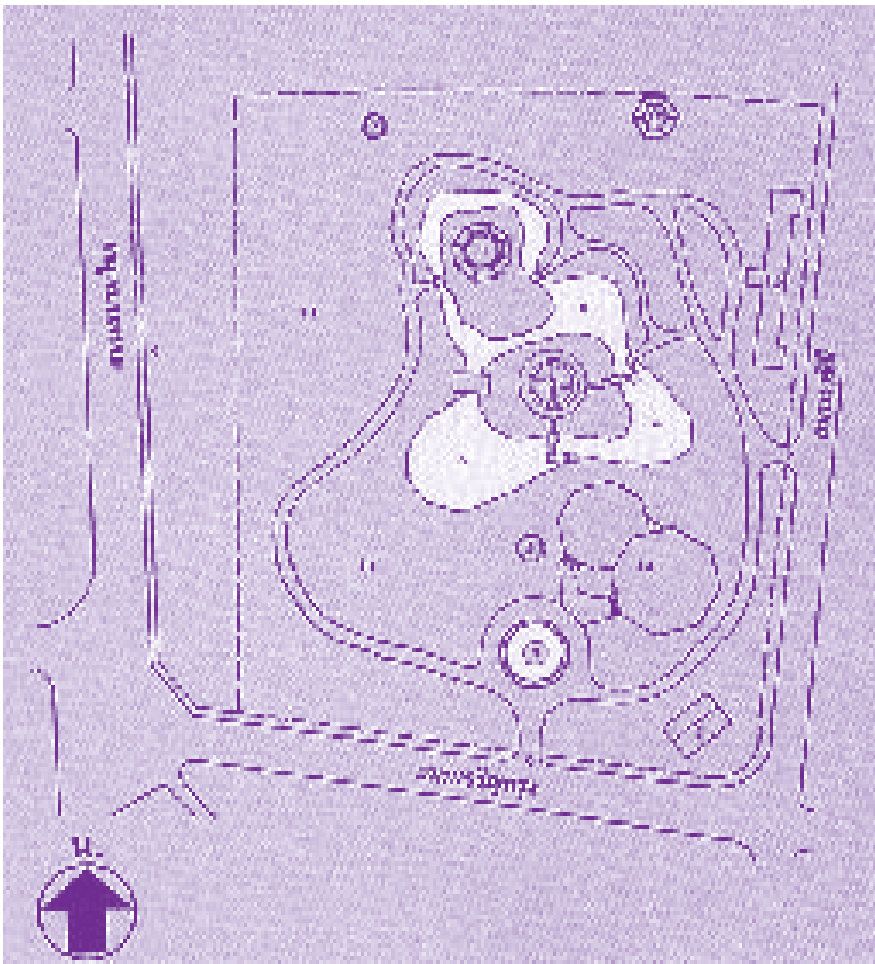
1. ลานอเนกประสงค์
2. อนุสาวรีย์สมเด็จพระนางเจ้าสุนันทากุมารีรัตน์ และสมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอเจ้าฟ้ากรมวิมลรัตนประดิษฐฐานอยู่กึ่งกลางพระราชอุทยาน พื้นที่ 176.79 ม.²
3. ศาลาแปดเหลี่ยม ตั้งอยู่กึ่งกลางเชิงไปทางถนนสนามไชย
4. ศาลากระโจมเตา
5. แนวรั้วและซุ้มประตูรั้วด้านทิศเหนือและทิศตะวันออก ซึ่งกรมศิลปากรได้ขึ้นทะเบียนอนุรักษ์เป็นโบราณสถาน

6. สระน้ำพร้อมเขื่อน ค.ส.ล.
 7. น้ำพุพานโลหะ ตั้งอยู่ที่กึ่งกลางทางเข้าด้านถนนเจริญกรุง พื้นที่ประมาณ 227.07 ม.²
 8. ศาลเจ้าแม่ตะเคียนทอง ตั้งอยู่ทางเหนือเป็นแก่งหินทรงหกเหลี่ยม 3 ชั้น พื้นที่ 14.94 ม.²
 9. ลานไม้ดอก
 10. อาคารเรือนกระจกพื้นที่ 454.75 ม.² ตั้งอยู่มุมกำแพงด้านตะวันออกใกล้วัดราชประดิษฐ์สถิตมหาสีมาราม เป็นอาคารชั้นเดียว
 11. ประตูรั้วลายพันธุ์พฤกษา พร้อมซุ้มประตูความกว้างประมาณ 6 เมตร
- เปิดให้ประชาชนใช้บริการตั้งแต่ 05.00-20.00 น. ทุกวัน ปัจจุบันสวนสราญรมย์มีประชาชนเข้าไปพักผ่อนหย่อนใจประมาณ 2,500-3,500 คน/วันธรรมดา และ 3,000-4,000 คน/วันหยุดราชการ

ศาลเจ้าแม่ตะเคียนทอง

ผังบริเวณสวนสราญรมย์

1. อาคารที่ทำการ
2. อนุสาวรีย์สมเด็จพระนางเจ้าสุนันทากุมารีรัตน์
3. ศาลาแปดเหลี่ยม
4. รั้วสนามไชย
5. ศาลากระโจมแดง
6. สระน้ำพร้อมเขื่อน ค.ส.ล.
7. อาคารสุชา
8. น้ำพุพานโลหะ
9. ประตูทางเข้า
10. ศาลเจ้าแม่ตะเคียนทอง
11. ลานไม้ดอก
12. อาคารเรือนกระจก
13. ลานอเนกประสงค์

จำปาเทศ *Pterospermum diversifolium* Bl. เป็นพันธุ์ไม้ที่หาดู
ได้ยากในกรุงเทพมหานคร

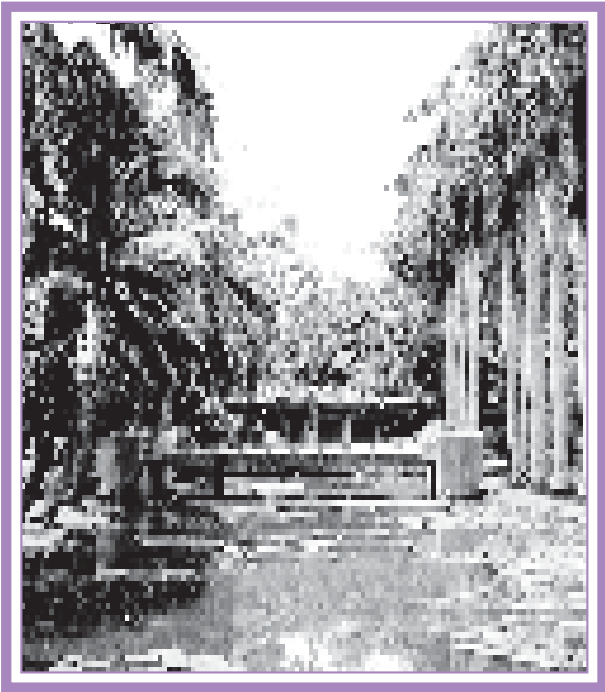

ทัศนียภาพภายในสวน *Sceneries in the Garden*

สวนธนบุรีรมย์

THONBURIROM PARK

พื้นที่ 63 ไร่ 1 งาน 20 ตารางวา
ที่ตั้ง ถนนประชาอุทิศใกล้กับมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี เขตราชบุรีบูรณะ กรุงเทพมหานคร

ประวัติ

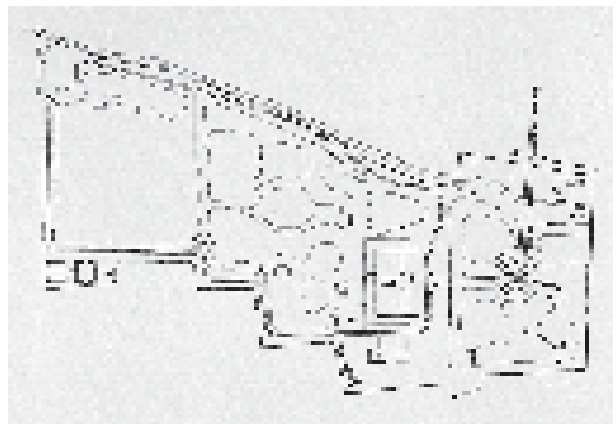
สวนธนบุรีรมย์ เป็นที่ดินของสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ โดยกรุงเทพมหานครเป็นผู้เช่า เสียค่าเช่าเป็นรายปี เดิมเป็นสวนผลไม้และทุ่งหญ้า ในสมัยรัฐบาลจอมพลถนอม กิตติขจร มีนโยบายที่จะใช้พื้นที่แห่งนี้เป็นที่เพาะชำต้นไม้เพื่อผลิตไม้ดอกไม้ประดับ และไม้ยืนต้น ให้มีจำนวนพอเพียงที่จะนำไปปลูกตามถนนและจำหน่ายให้กับประชาชน ในปี 2503 นายชำนาญ ยุวบูรณ์ ซึ่งดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีเทศบาลนครกรุงเทพฯ และนายกเทศมนตรีเทศบาลนครธนบุรี ได้ดำเนินการปรับปรุงสถานที่แห่งนี้โดยรังวัดที่ดินวางแผนปรับพื้นที่ ขุดคูน้ำทำถนนทำสะพานและก่อสร้างอาคารที่ทำการ และตั้งชื่อว่า **“สถานที่เพาะชำต้นไม้บางมด”**

ต่อมาในปี 2511 พระยามโหสรวรย์ นายกเทศมนตรีเทศบาลนครธนบุรี ได้ไปตรวจงานสถานที่เพาะชำ

ต้นไม้บางมดเห็นว่าเป็นสถานที่ที่เหมาะสมจะปรับปรุงเป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจสำหรับประชาชนจึงให้ปรับปรุงให้เป็นสถานที่เพาะชำต้นไม้บางมด เป็นสวนสาธารณะและสถานที่จำหน่ายต้นไม้ด้วย และเปลี่ยนชื่อเป็น **“สวนธนบุรีรมย์”** จนถึงปัจจุบัน

กิจกรรมและสิ่งที่น่าสนใจ

สวนธนบุรีรมย์ เป็นสวนสาธารณะที่ร่มรื่นเหมาะแก่การพักผ่อนหย่อนใจของประชาชน เนื่องจากพื้นที่ส่วนใหญ่ประกอบด้วยพรรณไม้ยืนต้นที่มีอายุหลายสิบปี พื้นที่ด้านหน้าเป็นลานจอดรถ ภายในสวนมีสวนหย่อมปลูกไม้ดอกไม้ประดับ มีน้ำตก น้ำพุ ศาลาชมวิว ศาลาพักผ่อน สวนสุขภาพ ชุมนไม้เลื้อย และแปลงพรรณไม้หอมชนิดต่าง ๆ ซึ่งเปิดให้บริการระหว่างเวลา 05.00-20.00 น. ปัจจุบันสวนธนบุรีรมย์มีประชาชนเข้ามาพักผ่อนหย่อนใจ ประมาณ 1,000-2,000 คน/วันธรรมดา และประมาณ 5,000-8,000 คน/วันหยุดราชการ

ผังบริเวณสวนธนบุรีรมย์ Suan Thonburirom Layout

1. อาคารที่ทำการ Office Building.
2. อาคารเก็บพัสดุ Material Storage Building.
3. เรือนเพาะชำ Nursery House.
4. ลานตากดิน Earth Sundrying Yard.
5. ศาลาชมวิว View Sighting Pavilion.
6. สุขา Toilets.
7. บ้านพักคนงาน Workers Accommodation.
8. โรงสูบน้ำ Water Pump Housing.
9. เรือนเก็บต้นไม้ Tree Keeping House.
10. ประตูทางเข้า Entrance Gate.

ทัศนียภาพภายในสวน Sceneries in the Garden

สวนเสรีไทย

SARI THAI PARK

พื้นที่ 350 ไร่ (140 เอเคอร์)
ที่ตั้ง ถนนสุขุมวิท 2 แขวงคลองกุ่ม เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร

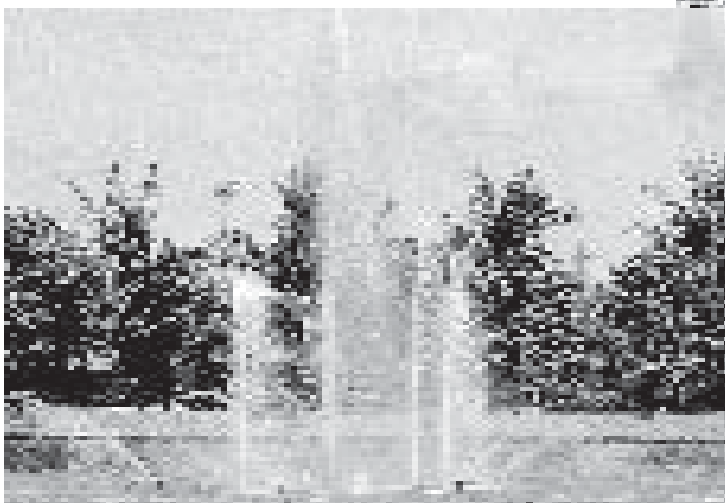
ประวัติ

สวนเสรีไทย (เดิมชื่อสวนน้ำบึงกุ่ม) เป็นโครงการพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ที่จะให้เป็นบึงรับน้ำฝนป้องกันน้ำท่วมบ้านพักอาศัยทางด้านตะวันออกของกรุงเทพมหานคร

สวนเสรีไทย สามารถให้บริการประชาชนเข้าไปพักผ่อนหย่อนใจ ตั้งแต่วันที่ 5 ธันวาคม 2530 และสวนสาธารณะแห่งนี้สำนักงานเขตบางกะปิได้มอบให้กองสวนสาธารณะดูแลบำรุงรักษาตั้งแต่วันที่ 12 พฤศจิกายน 2530 เป็นต้นมา ซึ่งได้ดำเนินการจัดสร้างสวนสาธารณะไปแล้วประมาณ 120 ไร่ (48 เอเคอร์) ส่วนพื้นที่ที่เหลือได้จัดเป็นโครงการสวนป่า กรุงเทพมหานคร เฉลิมพระเกียรติ ในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทรงครองสิริราชสมบัติ ครบ 50 ปี วันที่ 9 มิถุนายน 2539 เปิดบริการระหว่างเวลา 05.00-20.00 น. ทุกวัน

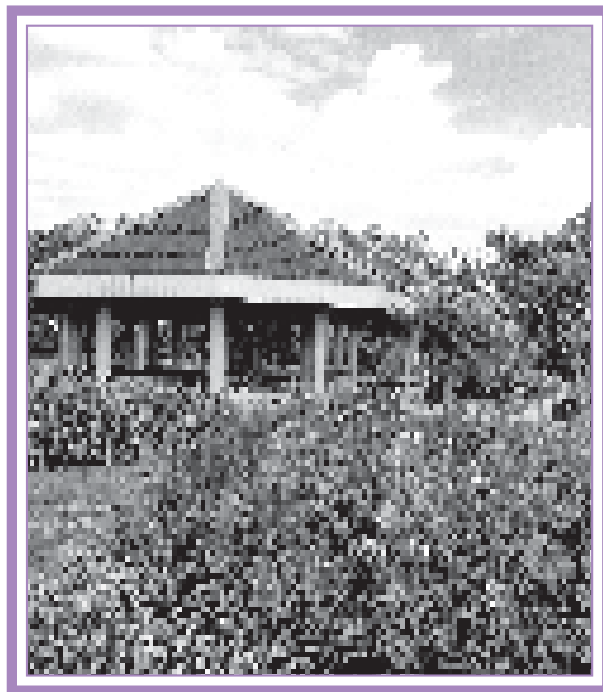
ทัศนียภาพภายในสวน Sceneries in the Garden

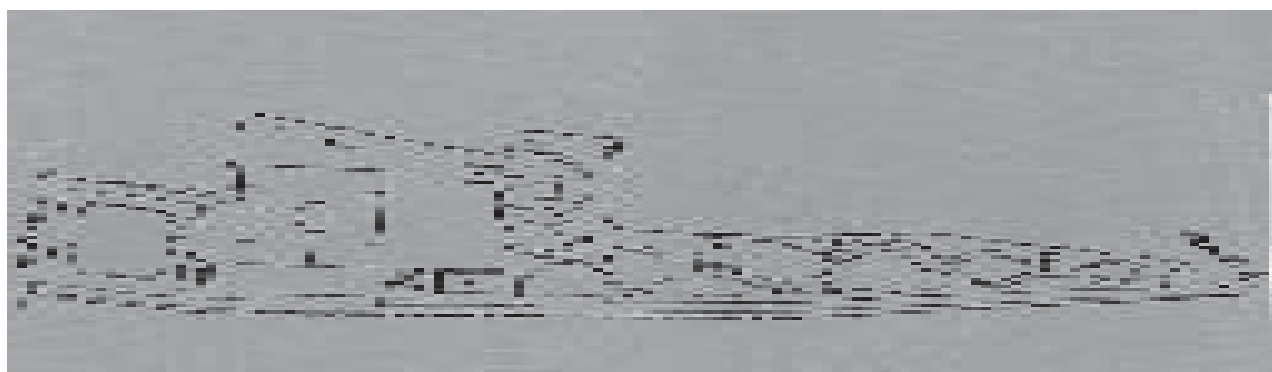
สวนหนองจอก NONGCHOK PARK

ประวัติ

สวนหนองจอก ที่ดินแห่งนี้เดิมเป็นขององค์การบริหารส่วนจังหวัด กระทรวงมหาดไทย ต่อมาได้มีพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2518 ให้โอนทรัพย์สิน หนี้สินเป็นของกรุงเทพมหานคร ดั้งนั้นที่ดินดังกล่าว จึงเป็นของกรุงเทพมหานครตั้งแต่นั้นมา ทางสำนักงานเขตหนองจอกเห็นว่าที่ดินดังกล่าวเป็นที่รกร้างว่างเปล่าไม่ได้ใช้ประโยชน์จึงได้ทำโครงการก่อสร้างสวนหนองจอกขึ้น เพื่อน้อมเกล้าฯน้อมกระหม่อมถวายเป็นราชสักการะเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ เนื่องในวโรกาสเฉลิมพระชนมพรรษา 60 พรรษา ในวันที่ 5 ธันวาคม 2530 เพื่อเป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจของประชาชนชาวหนองจอกบริเวณใกล้เคียง เป็นสนามกีฬา และใช้เป็นสถานที่จัดงานตามประเพณี ในวันนักขัตฤกษ์ต่าง ๆ โครงการจัดสร้างสวนสาธารณะเป็นโครงการต่อเนื่องมีระยะเวลาดำเนินการ 2 ปี เริ่มตั้งแต่ปีงบประมาณ 2529-2530 เสร็จสิ้นโครงการปี 2530 เปิดให้ประชาชนใช้พักผ่อนหย่อนใจ ตั้งแต่วันที่ 27 พฤศจิกายน 2530 สวนสาธารณะแห่งนี้ สำนักงานเขตหนองจอกได้มอบให้กองสวนสาธารณะดูแลรับผิดชอบ ตั้งแต่วันที่ 2 พฤศจิกายน 2532 เป็นต้นไป

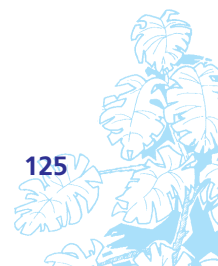

พื้นที่ 35 ไร่ 2 งานเศษ
ที่ตั้ง หมู่ที่ 2 ถนนเลียบวารี แขวงกระทุ่มราย
เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร

ผังบริเวณสวนหนองจอก Suan Nongchok Layout

1. อาคารที่ทำการ Office Building.
2. เรือนเพาะชำ Nursery House.
3. บ้านพักคนงาน Labour Boarding House.
4. อาคารอเนกประสงค์ Multi-Purposed Building.
5. ศาลา Pavilion.
6. อาคารพัสดุ Material Storage Building.
7. เวที Stage.
8. ห้องเครื่องสูบน้ำ Water Pump Housing.
9. บ่อน้ำบาดาล Artesian Well.
10. ประตูทางเข้า Entrance Gate.

กิจกรรมและสิ่งที่น่าสนใจ

สวนหนองจอกมีเวทีกลางแจ้งสำหรับจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของชาวหนองจอก มีสนามกีฬา ลานไม้ดอก ศาลาพักผ่อน และสระน้ำ เปิดบริการระหว่างเวลา 05.00-20.00 น. ปัจจุบันสวนหนองจอกมีประชาชนเข้าไปพักผ่อนหย่อนใจประมาณ 800-1,000 คน/วันธรรมดา และ 1,200-2,000 คน/วันหยุดราชการ

ทัศนียภาพภายในสวน Sceneries in the Garden

เด็อนฉาย *Gaillardia pulchella* Foug.

ชบา *Hibiscus rosa-sinensis* Linn.

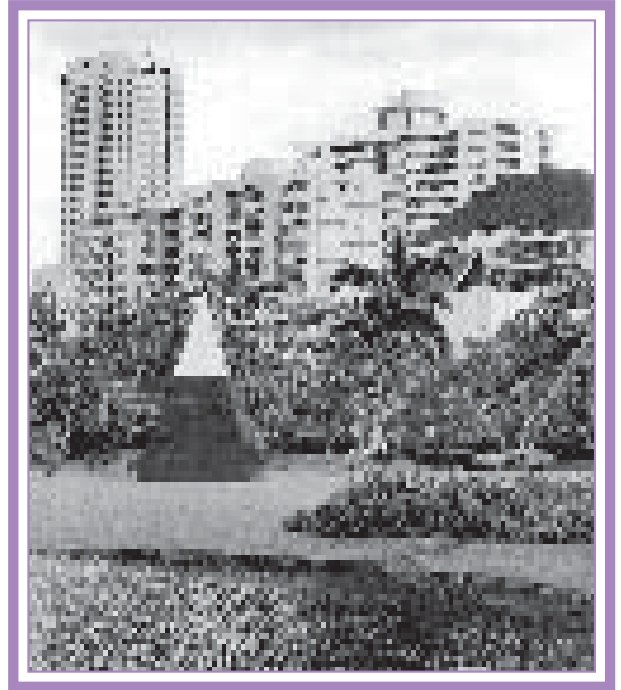

ชวนชม *Adenium obesum* (Forsk) Roem. & Schult

อุทยานเบญจสิริ BENCHASIRI PARK

ประวัติ

คณะรัฐมนตรีได้มีมติ เมื่อวันที่ 19 ธันวาคม 2532 อนุมัติให้กรมอุตุนิยมวิทยา ย้ายที่ทำการ อุปกรณ์ทางเทคนิคและบ้านพักออกจากที่ดินราชพัสดุ บริเวณถนนสุขุมวิท เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร ไปสร้างในที่แห่งใหม่ (บริเวณถนนสุขุมวิท แขวงบางนา เขตบางนา กรุงเทพมหานคร) และให้กระทรวงการคลัง โดยกรมธนารักษ์ริบดำเนินการสร้างสวนสาธารณะในบริเวณที่ราชพัสดุดังกล่าว เพื่อน้อมเกล้าฯ ถวายในวโรกาสที่สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ทรงมีพระชนมพรรษา 60 พรรษา ในวันที่ 12 สิงหาคม 2535 ซึ่งได้มีพิธีเปิดอย่างเป็นทางการ เมื่อวันที่ 5 ธันวาคม 2535 ต่อมากรมธนารักษ์ได้มอบอุทยานเบญจสิริให้กองสวนสาธารณะดูแลรับผิดชอบ ตั้งแต่วันที่ 4 พฤษภาคม 2536 เป็นต้นมา

กิจกรรมและสิ่งที่น่าสนใจ

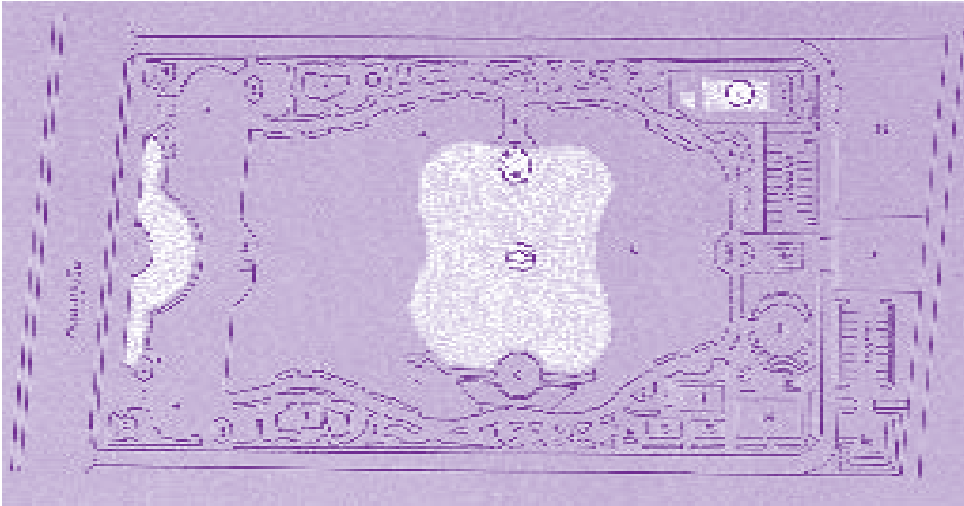
ลานเฉลิมพระเกียรติ อยู่บริเวณด้านหน้าสวนติดกับถนนสุขุมวิท มีเอกลักษณ์ของสวน คือ ประติมากรรมรูปปั้นเหรียญที่ระลึกพระบรมรูปสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ประทับยืนเต็มองค์ ขนาดความสูง 3 เมตร และศาลาันทรรศการพระราชกรณียกิจ 2 หลัง รวมทั้งน้ำพุกระโดด ส่วนกลางของสวนเป็นสระน้ำ พื้นที่ประมาณ 2 ไร่ มีน้ำพุ ศาลาพักผ่อน ลานอเนกประสงค์ สวนไม้ดอกไม้ประดับ สนามหญ้าเปิดโล่ง และสวนป่าสำหรับบริเวณด้านหลังและด้านข้างเป็นสถานที่ออกกำลังกายและสนามกีฬาต่าง ๆ เช่น สวนสุขภาพ สนามเด็กเล่น สนามตะกร้อ บาสเกตบอล วอลเลย์บอล ลานสเก็ต และสระว่ายน้ำ ขนาด 12 x 15 เมตร พร้อมสระเด็กเล่น เป็นต้น ซึ่งโดยรอบที่สวนยังมีประติมากรรมหลักรูปแบบต่าง ๆ 12 จุด และประติมากรรมของเยาวชนจำนวนหนึ่งอีกด้วย เปิดบริการระหว่างเวลา 05.00-20.00 ทุกวัน ปัจจุบันอุทยานเบญจสิริมีประชาชนเข้ามาพักผ่อนหย่อนใจประมาณ 1,500 คน/วันธรรมดา และประมาณ 3,000 คน/วันหยุดราชการ

พื้นที่
ที่ตั้ง

29 ไร่

ถนนสุขุมวิท เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร

ผังอุทยานเบญจสิริ

1. ประตูทางเข้า
2. ประติมากรรมเฉลิมพระเกียรติฯ
3. ศาลา尼ทรงการพระราชกรณียกิจ
4. ชุมน้อมยาม
5. ชุมนอาหาร
6. ศาลาพักผ่อน
7. สนามเด็กเล่น
8. สวนสุขภาพ
9. ลานอเนกประสงค์
10. สระว่ายน้ำ
11. ลานสเกต
12. สนามวอลเลย์บอล
13. สนามตะกร้อ
14. สนามบาสเกตบอล
15. ที่ก่อสร้าง พ.ศ.ล. ประติมากรรมหลัก
16. อาคารบำรุงรักษา

บัว *Nymphaea spp.*

บัวสวรรค์ *Zephyranthes spp.*

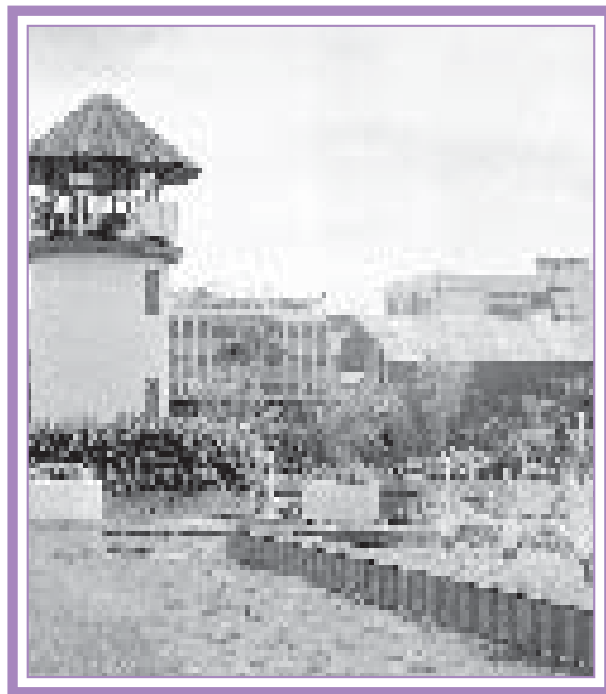
สวนรมณีนาถ

ROMMANINAT PARK

ประวัติ

ณ บริเวณอันเป็นสถานที่ตั้งสวนสาธารณะแห่งนี้ เมื่อพุทธศักราช 2432 พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พระปิยมหาราชเจ้า ทรงพระราชดำริว่า **“การคุก การตระวง เป็นการสำคัญของประเทศ สมควรจะได้สร้างสถานที่จัดระเบียบให้เป็นปึกแผ่น”** จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทานพระราชทรัพย์ให้จัดซื้อที่ดินบริเวณตรอกคำ ถนนมหาไชย แขวงสำราญราษฎร์ เขตพระนคร ได้เนื้อที่ 29 ไร่ 3 งาน 72 ตารางวา และมีพระบรมราชโองการตรัสสั่ง ให้ก่อสร้างเรือนจำขึ้น ณ ที่แห่งนี้ เมื่อรัตนโกสินทร์ศก 108 ตรงกับพุทธศักราช 2432 เสร็จสิ้น สามารถย้ายนักโทษเข้าไปอยู่อาศัยได้ เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ ร.ศ. 109 เรือนจำแห่งนี้ได้รับการขนานนามว่า **“คุกกอมหันตโทษ”** แต่ราษฎรเรียกขานกันทั่วไปว่า **“คุกใหม่”** และได้มีการเปลี่ยนชื่อมาแล้วหลายครั้ง ครั้งหลังสุดเรียกว่า **“เรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานคร”** ได้ใช้เป็นสถานที่คุมขังและฝึกหัดตัดแปลงอุปนิสัย จิตใจผู้ต้องพระราชอาญาให้กลับตนเป็นคนดีมาเป็นเวลา 103 ปี จนถึงพุทธศักราช 2535 จึงได้ย้ายเรือนจำออกไปอยู่ที่อื่น

เนื่องในมหามงคลสมัยที่สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ทรงเจริญพระชนมพรรษา 5 รอบ พุทธศักราช 2535 กระทรวงมหาดไทย โดยพลเอก อิศระพงศ์ หนูหนักดี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย พร้อมด้วยข้าราชการกระทรวงมหาดไทยทุกหมู่เหล่า สำนึกในพระมหากรุณาธิคุณเป็นล้นพ้น จึงพร้อมใจกันสร้างสถานที่แห่งนี้เป็นที่พักผ่อนหย่อนใจอันรื่นรมย์ น้อมเกล้าฯ น้อมกระหม่อมถวายเพื่อเฉลิมพระเกียรติให้ปรากฏสวนแห่งนี้ออกแบบก่อสร้างโดยคณะอนุกรรมการฝ่ายออกแบบและจัดสร้างสวนสาธารณะ ซึ่งมีอธิบดีกรมโยธาธิการ เป็นประธานก่อสร้าง โดยกรุงเทพมหานคร ใช้งบประมาณจำนวน 72 ล้านบาท ก่อสร้างแล้วเสร็จ เมื่อวันที่ 15 กรกฎาคม 2536 สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ โปรดพระราชทานชื่อสวนว่า **“สวนรมณีนาถ”** มีความหมายว่า สวนแห่งพระนางผู้เป็นที่พึ่ง ในส่วนของการเฉลิมพระเกียรติ ได้จัดไว้ที่บริเวณที่ตั้งงานประติมากรรม

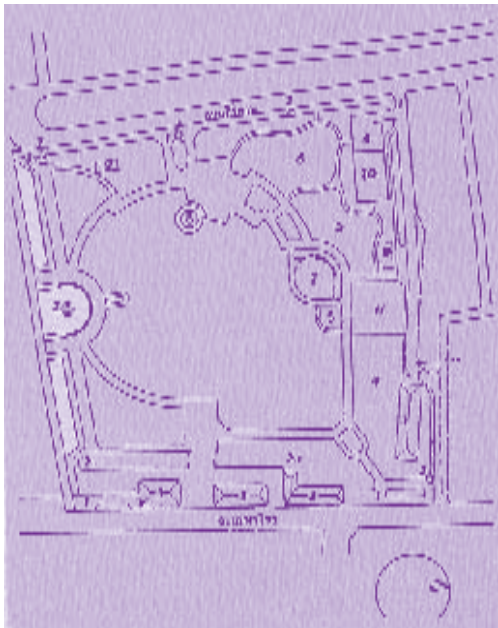
พื้นที่ 29 ไร่ 3 งาน 72 ตารางวา
ที่ตั้ง ถนนมหาไชย เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร

สังข์สัมฤทธิ์ ซึ่งอยู่บนตำแหน่งที่สูงที่สุดของสวน ด้านงานอนุรักษ์ได้ปรับปรุงอาคารเดิมด้านถนนมหาไชย เป็นพิพิธภัณฑ์ และส่วนจัดแสดงของกรมราชทัณฑ์ตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน ประติมากรรมสังข์สัมฤทธิ์ ตั้งอยู่กลางสระน้ำ ภายใต้วงรมณีนาถ ลักษณะสังข์เวียนซ้าย เส้นผ่า

ศูนย์กลาง 60 เซนติเมตร ความยาวของสังข์ประมาณ 150 เซนติเมตร วางอยู่บนพาน ความสูงของพานรองรับ และสังข์ รวมกันประมาณ 125 เซนติเมตร สังข์และพานหล่อด้วยโลหะทำผิวสัมฤทธิ์ ภายในสังข์จะบรรจุแผ่นยันต์มหาไสพัสมงคลและสังข์องค์จริง พานตั้งอยู่บนแท่นคอนกรีตเสริมเหล็กบุหินอ่อนลักษณะแท่นรองรับพานสี่เหลี่ยมจัตุรัสย่อมุมสิบสอง ขนาด 90 x 90 เซนติเมตร สูง 74 เซนติเมตร รวมความสูงทั้งหมด 199 เซนติเมตร ภายในเดินท่อน้ำจากน้ำภายในสระให้มาไหลหลังปากสังข์ลงสู่สระน้ำโดยหันปากสังข์ไปทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือ

ปัจจุบันสวนรมณีนาถมีประชาชนเข้าไปพักผ่อนหย่อนใจประมาณ 1,000-1,200 คน/วันธรรมดา และประมาณ 1,500-1,800 คน/วันหยุดราชการ

กิจกรรมและสิ่งน่าสนใจ

1. งานประติมากรรมสังข์สัมฤทธิ์
2. พิพิธภัณฑ์ (ใช้ส่วนพื้นที่อนุรักษ์)
3. บริเวณแสดงภาพจิตรกรรม
4. ลานอเนกประสงค์
5. สนามเด็กเล็ก (ป่อทราย)
6. สนามเด็กเล่น
7. ส่วนฝึกหัดกีฬา
8. สวนสุขภาพ
9. ลานสเกต
10. บริเวณนั่งพักผ่อน
11. สวนหย่อมและแปลงดอกไม้
12. ทางเดินริมน้ำ

ผังสวนรมณีนาถ

1. ประตูทางเข้า
2. ป้อมยามรักษาการณ์
3. พิพิธภัณฑ์
4. ลานจอดรถ
5. สนามเด็กเล่น
6. สวนสุขภาพ
7. ลานสเกต
8. น้ำพุเฉลิมพระเกียรติและสังข์สัมฤทธิ์
9. สุขา
10. อาคารที่ทำการและเรือนเพาะชำ
11. สนามบาสเกต

มีกิจกรรมส่งเสริมการกีฬา การออกกำลังกาย ได้แก่ สวนเสริมสุขภาพ สนามบาสเกตบอล ลานสเกต เป็นต้น
Sports promotion activities such as basketball, roller skates area, ect.

สวนสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ QUEEN SIRIKIT PARK

ประวัติ

คณะรัฐมนตรีมีมติ เมื่อวันที่ 2 มกราคม และ 29 มกราคม 2534 ให้กระทรวงคมนาคม โดยการรถไฟแห่งประเทศไทยและมูลนิธิสวนสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ ดำเนินการจัดสร้างสวนสาธารณะสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ ในเนื้อที่ 140 ไร่ (โครงการระยะที่ 1) ซึ่งตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกของสวนจตุจักร จัดสร้างเป็นลักษณะสวนป่า อยู่ในกลางกรุง และเป็นปอดแห่งใหม่ของกรุงเทพมหานคร เพื่อน้อมเกล้าฯน้อมกระหม่อมถวาย เนื่องในวโรกาสที่ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ทรงมีพระชนมพรรษาครบ 60 พรรษา ในปี 2535 เพื่อเป็นการน้อมรำลึกในพระมหากรุณาธิคุณที่ทรงมีต่อประชาชนชาวไทย และเป็นสถานที่สำหรับรวบรวมสะสมพันธุ์ไม้ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ให้เป็นสวนพฤกษศาสตร์ที่สมบูรณ์แห่งหนึ่งของประเทศซึ่งได้มอบให้กรุงเทพมหานครดูแลรับผิดชอบ ตั้งแต่วันที่ 1 มีนาคม 2538 เป็นต้นมา

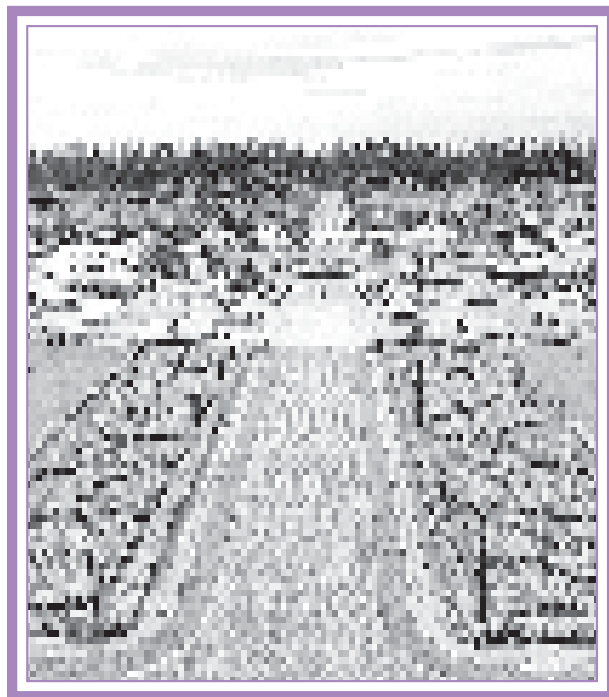
กิจกรรมและสิ่งที่น่าสนใจ

สระน้ำรูปตัว “ส” ผสมผสานกับอักษร “S” ซึ่งเป็นตัวอักษรตัวแรกของพระนามาภิไธยในสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ซึ่งอักษรทั้ง “ส” และ “S” จะถูกตกแต่งให้ดูโดดเด่นด้วยพันธุ์ไม้ที่แตกต่างกัน พร้อมน้ำพุ จำนวน 3 จุด

สวนบัว จัดสร้างเป็นสระบัวคอนกรีตและตั้งโอบกักระถางโบราณ ซึ่งนำบัวต่างประเทศ และบัวไทยชนิดต่าง ๆ มารวมไว้ด้วยกัน รวมทั้งแปลงไม้ประดับใบตัดแต่งรูปแบบทางยุโรป

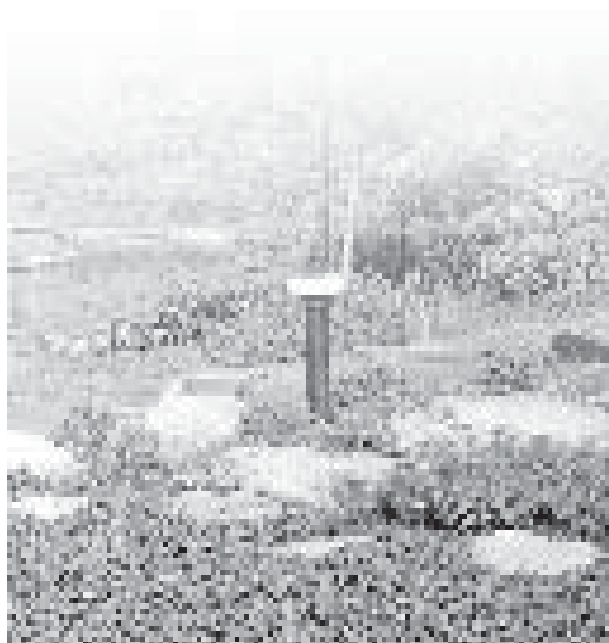
สวนพฤกษศาสตร์ มีเนื้อที่ประมาณ 30 ไร่ สำหรับรวบรวมพันธุ์ไม้นานาชนิด

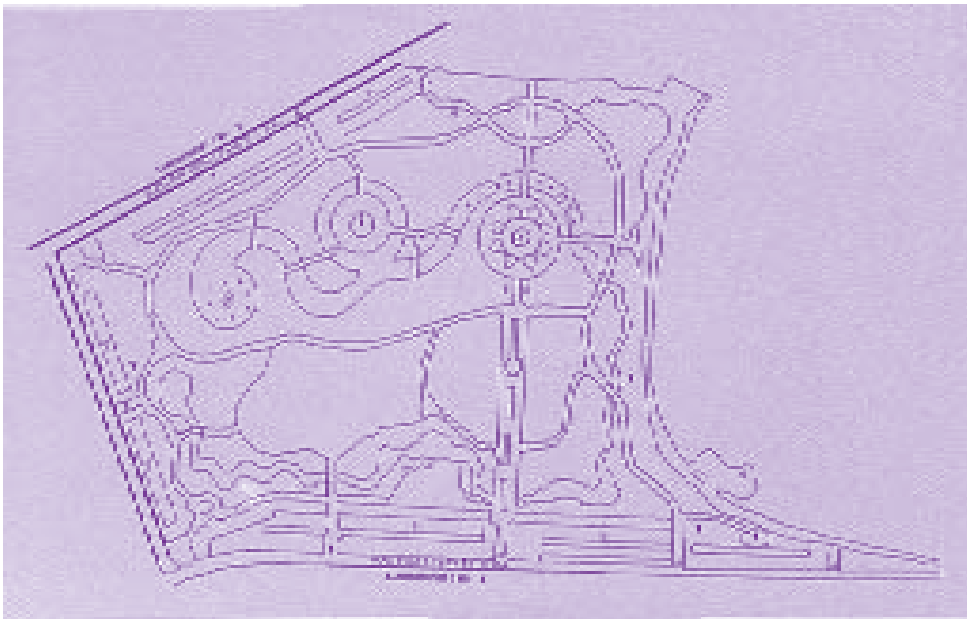
สวนโครงการระยะที่ 2 มีเนื้อที่ 60 ไร่ จะดำเนินการต่อไป ซึ่งจะมีพิพิธภัณฑ์เฉลิมพระเกียรติ และศาลาพักผ่อนอยู่ด้วย สวนสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ เปิดบริการระหว่างเวลา 05.00-20.00 น. ของทุกวัน และจะมีประชาชนเข้ามาพักผ่อนหย่อนใจประมาณ 2,000-5,000 คนในวันธรรมดา และ 5,000-10,000 คนในวันหยุดราชการ

พื้นที่ 140 ไร่ (โครงการระยะที่ 1) 60 ไร่ (โครงการระยะที่ 2)

ที่ตั้ง ถนนกำแพงเพชร แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร

แผนผังบริเวณสวนสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ฯ

MAP OF THE PARK

1. สวนบัว Lotus pond.
2. น้ำพุ Fountain.
3. สวนหิน Rock Garden.
4. อาคารสำนักงาน Office Building.
5. สวนยุโรป Europe Garden.
6. อาคารการรถไฟแห่งประเทศไทย
The State Railway of Thailand Building.
7. ลานจอดรถ Pavking areas.
8. ประตูทางเข้า Entrance Gate.
9. ห้องสุขา Toilets.

สระน้ำรูปตัว “ส” ผสมผสานกับอักษร “S” ซึ่งเป็นตัวอักษรตัวแรก
ของ พระนามาภิไธยในสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ
ซึ่งอักษรทั้ง “ส” และ “S” จะถูกตกแต่งให้ดูโดดเด่นด้วยพันธุ์ไม้
ที่แตกต่างกัน

สวนสันติภาพ

ประวัติ

สวนสันติภาพ เดิมเป็นพื้นที่ซึ่งการเคหะแห่งชาติได้เช่าจากสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ เพื่อจัดสรรเป็นที่อยู่อาศัยของประชาชน เมื่อหมดสัญญาเช่าและสภาพอาคารเสื่อมโทรม กรุงเทพมหานครจึงขอเช่าต่อโดยจ่ายครั้งแรกเป็นเงิน 300 ล้านบาท สัญญาเช่า 30 ปี ตั้งแต่เดือนตุลาคม 2533 เป็นต้นไป ใช้เวลารื้อย้ายประมาณ 5 ปี และในปี พ.ศ. 2540 ได้ว่าจ้างผู้รับเหมาเอกชน เพื่อก่อสร้างสวน โดยกองสวนสาธารณะเป็นฝ่ายออกแบบแปลนและปลูกต้นไม้ ในวงเงิน 80 ล้านบาท สวนแห่งนี้อยู่ใกล้กับชุมชนและอนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ สภาพพื้นที่ของสวนบ่งบอกถึงความร่มเย็นเป็นอิสราภาพ จึงได้ตั้งชื่อสวนแห่งนี้ว่า **“สวนสันติภาพ”** บ้ายชื่อสวนเป็นลายมือของท่านพุทธทาส ภิกขุ และมีสัญลักษณ์เป็นนกพิราบคาบช่อมะกอก มีความหมายแทนสื่อสันติภาพของโลก ความเป็นอิสราภาพและความสงบร่มเย็น ซึ่งเป็นผลงานของศิลปินชื่อก้องโลกนามปากกา สโร มีพิธีเปิดสวนเมื่อวันที่ 16 สิงหาคม 2541

กิจกรรมและสิ่งที่น่าสนใจ

สวนสันติภาพถูกกำหนดให้เป็นสวนป่า จึงมีสิ่งก่อสร้างเท่าที่จำเป็น ประกอบด้วย 2 สวน ดังนี้

ส่วนที่ 1 บริเวณด้านหน้าสวนริมถนนราชวิถี ถึงส่วนกลางสวน สภาพทั่วไปเปิดโล่ง เหมาะสำหรับการแสดง จัดกิจกรรมต่าง ๆ ประกอบด้วยลานคอนกรีตขนาดใหญ่ ลานอเนกประสงค์ สระน้ำขนาดใหญ่ซึ่งมีน้ำพุ และสัญลักษณ์ของสวน แปลงไม้ดอก ไม้ประดับ

พื้นที่ 20 ไร่ 80 ตารางวา
ที่ตั้ง อยู่ระหว่างถนนราชวิถีและถนนรางน้ำ เขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร

ส่วนที่ 2 บริเวณกลางสวนถึงหน้าสวนริมถนนรางน้ำ สภาพทั่วไปร่มรื่น ประกอบด้วยสระน้ำขนาดเล็ก 2 สระ น้ำพุ สนามเด็กเล่น มีพันธุ์ไม้ที่ปลูกไว้ให้ศึกษาเป็นจำนวนมาก เช่น ไม้ผล ไม้ดอกหอม ไม้เลื้อย พืชตระกูลปาล์ม

สวนสันติภาพมีลักษณะเป็น **อุทยานดนตรี** มีการจัดกิจกรรมดนตรีในสวน สัปดาห์ละ 1 วัน มีกิจกรรมการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ และการเต้นแอโรบิคทุกวัน ระหว่างเวลา 18.00-19.00 น.

สวนสันติภาพ เปิดบริการทุกวัน ระหว่างเวลา 05.00-20.00 น. ปัจจุบันมีประชาชนเข้ามาพักผ่อน ประมาณ 2,000-3,000 คน/วันธรรมดา และ 3,000-4,000 คน/วันหยุดราชการ

สวนรถไฟ

ประวัติ

สวนรถไฟ เกิดขึ้นตามมติที่ประชุมคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 2 มกราคม และ 29 มกราคม 2534 ในสมัย ฯพณฯ พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ เป็นนายกรัฐมนตรี กรุงเทพมหานครได้รับมอบพื้นที่ จำนวน 375 ไร่ ซึ่งเดิมเป็นสนามกอล์ฟของการรถไฟแห่งประเทศไทย จากกระทรวงคมนาคม เมื่อวันที่ 5 พฤศจิกายน 2541 เพื่อจัดสร้างสวนสาธารณะ โดยเสียดำชดเชยให้การรถไฟแห่งประเทศไทย จำนวน 555 ล้านบาท และเริ่มเข้าปรับปรุงพื้นที่ เมื่อวันที่ 18 เมษายน 2542

กิจกรรมและสิ่งที่น่าสนใจ

สวนรถไฟ เป็นสวนแห่งครอบครัวที่เหมาะสมสำหรับการพักผ่อนหย่อนใจของครอบครัวและใช้ประโยชน์ร่วมกันระหว่างพ่อ-แม่-ลูก มีบริเวณสำหรับจัดตั้งแคมป์ และบริเวณปิกนิก สภาพพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นสนามหญ้า และมีต้นไม้ใหญ่อยู่ทั่วไป โดยรอบสวน ประกอบด้วย สระน้ำและน้ำพุ สูง 72 เมตร เส้นทางจักรยาน ลู่วิ่ง สระว่ายน้ำสำหรับเด็กพร้อมอาคาร สนามฟุตบอล จำนวน 8 สนาม สนามเด็กเล่น และจุดพ่นละอองน้ำ สำหรับลดอุณหภูมิภายในสนามเด็กเล่น ประติมากรรม บริเวณเนินทราย จำนวน 8 จุด สวนป่า ศาลาพักผ่อน ฯลฯ นอกจากนี้ยังจัดให้มีกิจกรรมเนื่องในโอกาสต่าง ๆ เช่น การเดิน-วิ่งเพื่อสุขภาพ จักรยานแรลลี่ กิจกรรมการดูนก เป็นต้น สวนรถไฟอยู่บริเวณใกล้เคียงกับสวนสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ และสวนจตุจักร จึงสามารถเดินถึงกันได้ทั้ง 3 สวน

สวนรถไฟ เปิดให้บริการทุกวัน ระหว่างเวลา 05.00-21.00 น. ปัจจุบันมีประชาชนเข้ามาพักผ่อน ประมาณ 2,000-2,500 คน/วันธรรมดา และ 3,000-5,000 คน/วันหยุดราชการ

พื้นที่ 375 ไร่
ที่ตั้ง ถนนกำแพงเพชร แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร 10900

สวนสาธารณะเฉลิมพระเกียรติ 6 รอบ พระชนมพรรษา (ใต้สะพานพระราม 9)

ประวัติ

สวนสาธารณะเฉลิมพระเกียรติ 6 รอบ พระชนมพรรษา จัดสร้างขึ้นเนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 6 รอบ 5 ธันวาคม 2542 โดยการทางพิเศษแห่งประเทศไทย ได้มอบพื้นที่บริเวณเชิงสะพานพระราม 9 ฝั่งพระนคร 29 ไร่ และฝั่งธนบุรี 23 ไร่ รวม 52 ไร่ ให้แก่กรุงเทพมหานคร เพื่อใช้เป็นสถานที่ก่อสร้างสวนสาธารณะ ซึ่งกรมทหารช่างที่ 1 รักษาพระองค์ กองทัพบก เป็นผู้ดำเนินการก่อสร้างสวนแห่งนี้ เป็นสวนอีกแห่งหนึ่งซึ่งอยู่ริมแม่น้ำเจ้าพระยา มีทัศนียภาพที่สวยงามของคูกิ่งน้ำแบบ WATER FRONT

กิจกรรมและสิ่งที่น่าสนใจ

สวนสาธารณะเฉลิมพระเกียรติ 6 รอบ พระชนมพรรษา มีสภาพภูมิทัศน์ภายในสวนเป็นเนินสูงต่ำสลับที่ราบ อยู่บริเวณริมแม่น้ำเจ้าพระยา ประกอบด้วยพรรณไม้ป่าที่หายาก ฯลฯ โดยมีพื้นที่ 2 ส่วน คือ

ฝั่งพระนคร เน้นสวนธรรมชาติ ประกอบด้วย กำแพงสาดติมหาราชฯ แสดงถึงพระราชกรณียกิจในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ลานไม้ดอก ไม้ประดับ สนามเด็กเล่น ลานพักผ่อน ลานอเนกประสงค์ ประติมากรรมที่ระลึกในการเปิดสะพานพระราม 9 ศาลาแสดงดนตรีไทย ริมแม่น้ำเจ้าพระยา และอาคารสำนักงาน

ฝั่งธนบุรี เน้นลานกีฬา ประกอบด้วย ลานแอโรบิค สนามเด็กเล่น ลานพักผ่อน สวนสุขภาพ ต้นไม้ สนามหญ้า และอาคารสำนักงาน

สำหรับกิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดให้มี ได้แก่ กิจกรรมการเดินแอโรบิค รำมวยจีน การวิ่งเพื่อสุขภาพ ฯลฯ

สวนสาธารณะเฉลิมพระเกียรติ 6 รอบ พระชนมพรรษา เปิดให้บริการทุกวัน ระยะเวลา 05.00-20.00 น. ปัจจุบันมีประชาชนเข้ามาพักผ่อน ประมาณ 1,200 คน/วันธรรมดา และ 3,000 คน/วันหยุดราชการ

พื้นที่

ฝั่งพระนคร (เขตบางคอแหลม) 29 ไร่

ฝั่งธนบุรี (เขตราชบุรีบูรณะ) 23 ไร่

ที่ตั้ง

ฝั่งพระนคร เชิงสะพานพระราม 9 ถนนพระรามที่ 3 แขวงบางโคล่ เขตบางคอแหลม กรุงเทพมหานคร 10120

ฝั่งธนบุรี เชิงสะพานพระราม 9 ถนนราชบุรีบูรณะ เขตราชบุรีบูรณะ กรุงเทพมหานคร 10140

สวนสาธารณะสันติชัยปราการ

ประวัติ

สวนสาธารณะสันติชัยปราการแห่งนี้ เป็นที่ตั้งของป้อมพระสุเมรุ ซึ่งเป็น 1 ใน 14 ป้อมที่สร้างขึ้นตามแนวคลองรอบกรุงในสมัยรัชกาลที่ 1 ประมาณ พ.ศ. 2326 รัฐบาลได้จัดทำโครงการบูรณะป้อมพระสุเมรุ และปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์โดยรอบเป็นสวนสาธารณะ พร้อมทั้งจัดสร้างพระที่นั่งเพื่อน้อมเกล้าฯ ถวายเนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 6 รอบ 5 ธันวาคม 2542 เมื่อโครงการแล้วเสร็จ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานนามว่า **“พระที่นั่งสันติชัยปราการ”** และ **“สวนสาธารณะสันติชัยปราการ”** มีความหมายว่า **“มีปราการที่เป็นเครื่องหมายแห่งชัยชนะของสันติภาพ”** จัดเป็นสวนประวัติศาสตร์ทั้งด้านทำเลที่ตั้ง ชุมชน และมีสิ่งหนึ่งที่อยู่คู่กับพื้นที่แห่งนี้มาช้านาน คือ ต้นลำพู ที่ควรค่าแก่การอนุรักษ์ เป็นสวนสาธารณะ 1 ใน 2 แห่ง ซึ่งตั้งอยู่ริมแม่น้ำเจ้าพระยา

กิจกรรมและสิ่งที่น่าสนใจ

สวนแห่งนี้ มีทัศนียภาพที่สวยงามของคิ่งน้ำแบบ WATER FRONT ประชาชนสามารถชมพระบารมีของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ขณะเสด็จพระราชดำเนินโดยกระบวนพยุหยาตราทางชลมารคในพระราชพิธีถวายผ้าพระกฐินได้อย่างทั่วถึง เป็นที่ตั้งของป้อมพระสุเมรุ ซึ่งเป็นโบราณสถานที่มีคุณค่าแห่งการอนุรักษ์ นอกจากนี้ยังเป็นสถานที่ที่ประชาชนสามารถใช้เป็นที่ออกกำลังกาย เช่น การเดินแอโรบิก รำมวยจีน อีกทั้งเป็นสถานที่จัดงานของเขตพระนคร และหน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐบาล เช่น พิธีต้อนรับแขกจากต่างประเทศ พิธีลอยกระทง ฯลฯ

สวนสาธารณะสันติชัยปราการ เป็นสวนเปิด ปัจจุบันมีประชาชนเข้ามาพักผ่อนประมาณ 3,000 คน/วัน ธรรมดา และ 4,000 คน/วันหยุดราชการ

พื้นที่
ที่ตั้ง

8 ไร่ 2 งาน
ถนนพระอาทิตย์ แขวงบางลำภู เขตพระนคร
กรุงเทพมหานคร 10200

สวนบึงกระเทียม

ประวัติ

สวนบึงกระเทียม สภาพพื้นที่ทั่วไปเป็นบึงน้ำ มีพื้นที่ดิน 50 ไร่ และบึงน้ำ 32 ไร่ สำนักงานเขตมีนบุรี ได้ดำเนินการปรับปรุงสภาพพื้นที่เพื่อให้เป็นที่พักผ่อนหย่อนใจสำหรับประชาชน โดยดำเนินการตกแต่งปลูกต้นไม้ และทำทางเดินเท้าโดยรอบบริเวณ และได้ส่งมอบให้กองสวนสาธารณะเพื่อดูแลบำรุงรักษา เมื่อวันที่ 1 สิงหาคม 2539

กิจกรรมและสิ่งที่น่าสนใจ

สวนบึงกระเทียม สภาพพื้นที่แบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 จากถนนผ่านกลางซอยรามอินทรา 78 ถึงถนนสุขาภิบาล 2 มีพื้นที่ดินประมาณ 25 ไร่ และพื้นน้ำประมาณ 15 ไร่

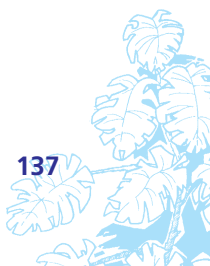
ส่วนที่ 2 จากถนนผ่านกลางซอยรามอินทรา 78 ถึงถนนรามอินทรา มีพื้นที่ดินประมาณ 20 ไร่ และพื้นน้ำประมาณ 10 ไร่

ส่วนที่ 3 จากถนนผ่านกลางซอยรามอินทรา 78 ถึงคลองบางชัน มีพื้นที่ดินประมาณ 5 ไร่ และพื้นน้ำประมาณ 7 ไร่

สวนบึงกระเทียม เป็นสวนสาธารณะอีกแห่งสำหรับการพักผ่อนหย่อนใจ มีการปลูกไม้ยืนต้นเป็นกลุ่ม ๆ เช่น กลุ่มนนทรี กลุ่มเปิบ กลุ่มพญาสัตบรรณ กลุ่มหางนกยูงไทย ฯลฯ และไม้เลื้อยต่าง ๆ เช่น การเวก ไบละบาด บานบุรีเลื้อย และเป็นส่วนหนึ่งของโครงการแก้มลิง โดยสำนักการระบายน้ำดำเนินการสร้างคันดินกั้นน้ำ

สวนบึงกระเทียม เปิดให้บริการทุกวัน ระหว่างเวลา 05.00-20.00 น. ปัจจุบันมีประชาชนเข้ามา พักผ่อน ประมาณ 200-300 คน/วันธรรมดา และ 300-500 คน/วันหยุดราชการ

พื้นที่ 82 ไร่
ที่ตั้ง หมู่ที่ 3 แขวงมีนบุรี เขตมีนบุรี กรุงเทพมหานคร 10510

การจัดศูนย์ธรรมชาติศึกษาป่าชายเลน

โรงเรียนวัดแสมดำ สำนักงานเขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร

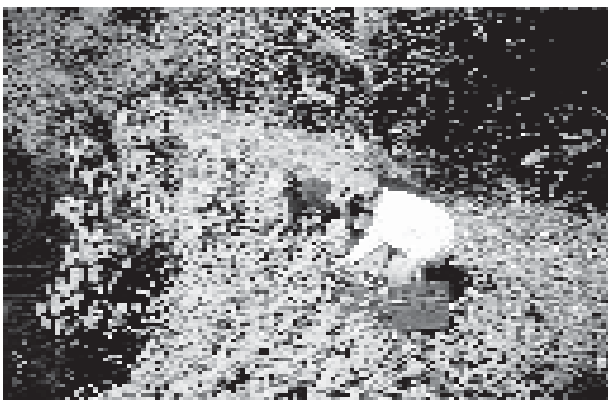
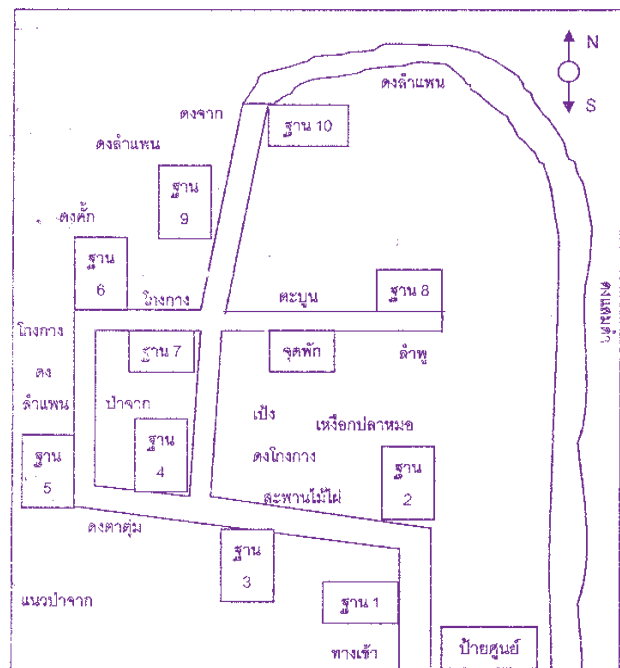
การจัดศูนย์ธรรมชาติศึกษาป่าชายเลนของโรงเรียนวัดแสมดำ สำนักงานเขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร ถือว่าเป็นแหล่งการเรียนรู้ที่สำคัญมากต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

การจัดตั้งศูนย์ธรรมชาตินี้ ได้รับความร่วมมือจากหลาย ๆ ฝ่ายด้วยกัน ได้แก่ บริษัท Genco, คุณป้าทองสุข แทนวันดี ผู้เอื้อเฟื้อสถานที่ คณะผู้บริหาร กรรมการศึกษา ประชาชน คณะครูและนักเรียนโรงเรียนวัดแสมดำ โดยจัดพิธีเปิดเมื่อวันที่ 3 ธันวาคม 2542 โดยจัดพิธีปลูkp่าชายเลนถวายเป็นความจงรักภักดีแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ หลังจากนั้นการดำเนินงานของศูนย์ธรรมชาติฯ แห่งนี้ได้ปรับปรุง พัฒนา เป็นแหล่งการเรียนรู้บูรณาการได้ครบทุกวิชาเอื้อต่อความสนใจและความต้องการของนักเรียนในห้องเรียนธรรมชาติแห่งนี้

1. รายละเอียดศูนย์ธรรมชาติศึกษาป่าชายเลน

ที่ตั้ง อยู่ทางทิศเหนือด้านหลังโรงเรียนวัดแสมดำ ในพื้นที่ประมาณ 4 ไร่ มีสะพานไม้ไผ่ทอดยาวเป็นรูปชีกแซก

แผนผังโดยสังเขป

สัตว์ที่พบในศูนย์ธรรมชาติ

1. มดแดง	11. คางคก
2. ปูแสม	12. เขียด
3. นกกวัก	13. จิ้งเหลน
4. นกกระยาง	14. กิ้งก่า
5. นกกระปูด	15. ยุงลาย
6. นกเอี้ยง	16. กระจงอก
7. นกกางเขน	17. ผีเสื้อ
8. ตัวเงิน ตัวทอง	18. นกกระจิบ
9. งูเขียวหางไหม้	19. นกกระจอก
10. กบ	20. นกกินปลา

ระดับน้ำ ระดับน้ำขึ้น-ลง ตามน้ำทะเลที่ไหลมาจากอ่าวไทยเข้าทางคลองสนามไชย ระดับน้ำเฉลี่ย 9.14 cm.

อุณหภูมิ อุณหภูมิเฉลี่ย 30.50°C (องศาเซลเซียส)

ค่า pH ในดิน เฉลี่ย 6.30

การจัดฐานในศูนย์ธรรมชาติป่าชายเลน

แบ่งออกเป็น 10 ฐาน ดังนี้

ฐานที่	ชื่อฐาน
1	โพธิ์ทะเล
2	ป่าชายเลน
3	โกงกาง-โกงกาง
4	ต้นจาก
5	ตาตุ่ม-ลำแพน
6	คัก-สัตว์ชายเลน
7	เป้ง-หนามพงดอ
8	ตะบูน-ลำพู
9	เหียงอกปลาหมอ-เถาคัน
10	ระบบนิเวศน์ป่าชายเลน

พันธุ์ไม้ที่พบและรวบรวมไว้

ส่วนใหญ่เป็นพืชชายเลน ได้แก่

1. จาก	9. ลำแพน
2. โกงกาง	10. ลำพู
3. โกงกาง	11. คัก
4. ตาตุ่ม	12. แสมดำ
5. เป้ง	13. เถาคัน
6. เหียงอกปลาหมอ	14. ฐูปฤกษ์
7. ปรงทะเล	15. หนามพงดอ
8. โพธิ์ทะเล	16. มะแก้งต้น

2. กิจกรรมในศูนย์ธรรมชาติศึกษาป่าชายเลน

กิจกรรมในศูนย์ธรรมชาติฯ ถือว่าเป็นแหล่งการเรียนรู้ที่สำคัญแห่งหนึ่ง เพราะสามารถทำให้นักเรียนได้เรียนรู้ของจริง สัมผัสกับธรรมชาติ และเกิดจิตสำนึกในการอนุรักษ์ป่าชายเลนของกรุงเทพมหานคร กิจกรรมที่จัดในศูนย์ธรรมชาติป่าชายเลน ได้แก่

1. การสำรวจพันธุ์ไม้ชายเลน
2. การสังเกตพฤติกรรมสัตว์
3. การทดลองทางระบบนิเวศ
4. การเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมใจ
5. การขยายพันธุ์พืช
6. การสำรวจนก
7. การศึกษาการทำรังมดแดง
8. โครงการวิทยาศาสตร์
9. โครงการด้านสิ่งแวดล้อม
10. โครงการการสำรวจ

นักเรียนจะมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ศูนย์ธรรมชาติศึกษาป่าชายเลน โดยฝึกช่วยกันทำงานของนักเรียนแต่ละกลุ่ม แต่ละชั้น ได้มีบทบาทเป็นวิทยากรประจำฐานทั้ง 10 ฐาน

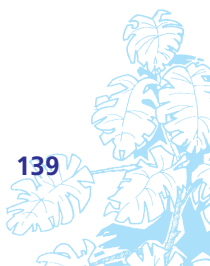
3. การบริการแหล่งการเรียนรู้ต่อชุมชนภายนอก

การจัดศูนย์ธรรมชาติศึกษาป่าชายเลนของโรงเรียนวัดแสมดำ จัดเป็นแหล่งการเรียนรู้ที่สำคัญ เพราะนอกจากจัดกิจกรรมต่าง ๆ แล้ว แหล่งการเรียนรู้นี้ยังอนุรักษ์ป่าชายเลนของกรุงเทพมหานครไว้อีกด้วย ทำให้สร้างจิตสำนึกต่อชุมชน นักเรียน และประชาชนผู้มาศึกษาให้หวงแหนและตระหนักในการอนุรักษ์ป่าชายเลน

การบริการแหล่งการเรียนรู้สามารถติดต่อมาได้ทางโรงเรียนวัดแสมดำโดยตรง

โรงเรียนต่าง ๆ และหน่วยงานอื่น ๆ ได้เข้ามาสัมผัสศึกษาศูนย์ธรรมชาติป่าชายเลนแล้ว ได้แก่

1. รายการทุ่งแสงตะวัน ไทยทีวีสีช่อง 3
2. รายการป่าและธรรมชาติ ไทยทีวีสีช่อง 3
3. รายการบ้านหลังใหญ่ ITV.
4. รายการ เก่ง ดี มีสุข ไทยทีวีสีช่อง 11
5. โรงเรียนบางขุนเทียนศึกษา นักเรียนเข้าศึกษา 400 คน
6. โรงเรียนวัดชัยพฤกษ์มาลา นักเรียนเข้าศึกษา 174 คน

7. โรงเรียนพระยามนธสุวราชศรีพิจิตร นักเรียน
เข้าศึกษา 90 คน
8. โรงเรียนวังดาลวิทยา จ.ราชบุรี ครูเข้าชม 6 คน
9. นักศึกษาปริญญาโท คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย เข้าศึกษาดูงาน 2 คน
10. พรนิตีฟิล์มแอนดิวีดีโอ จำกัด ถ่ายทำภาพยนตร์
“รายการแจ้วแหวนหัวใจสีเขียว”
11. มูลนิธิจุมภฏ-พันธทิพย์ นำผู้นำครูศึกษาดูงาน
จำนวน 10 คน
12. ฝ่ายนวัตกรรม สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร
ถ่ายทำภาพยนตร์สิ่งแวดล้อม
13. ผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์อาทิตย์วิเคราะห์รายวัน
ร่วมด้วยช่วยกัน จัดทำบทความคอลัมน์ของดีในชุมชน
14. เจ้าหน้าที่บริษัทเจนโก้ ศึกษาดูงาน

การปฏิบัติกิจกรรม

โดยแบ่งผู้ศึกษาออกเป็นกลุ่ม ๆ ละ 5-6 คน
เข้าศึกษาตามฐานต่าง ๆ ฐานละ 10 นาที เปลี่ยนฐาน
จนครบ เมื่อเรียนรู้ครบทุกฐานจะมีการประเมินผล
ด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น

- การเขียนบรรยาย
- การวาดภาพ
- การตอบแบบสอบถาม
- การทำสมุดเล่มเล็ก

เวลาที่ใช้ปฏิบัติกิจกรรม

- เช้า 09.00-11.00 น.
บ่าย 13.00-14.00 น.

กำหนดการปฏิบัติกิจกรรม

09.00-09.30 น. }
13.00-13.30 น. }	แนะนำศูนย์ธรรมชาติฯ การเข้า
ศึกษา ห้องโสตทัศนศึกษา
09.30-11.00 น. }
13.30-14.00 น. }	เข้าศึกษาในศูนย์ธรรมชาติ
ศึกษาป่าชายเลน ควบ 10 ฐาน
11.00-11.30 น. }
14.00-14.30 น. }	ประเมินผล

ข้อพึงระวัง

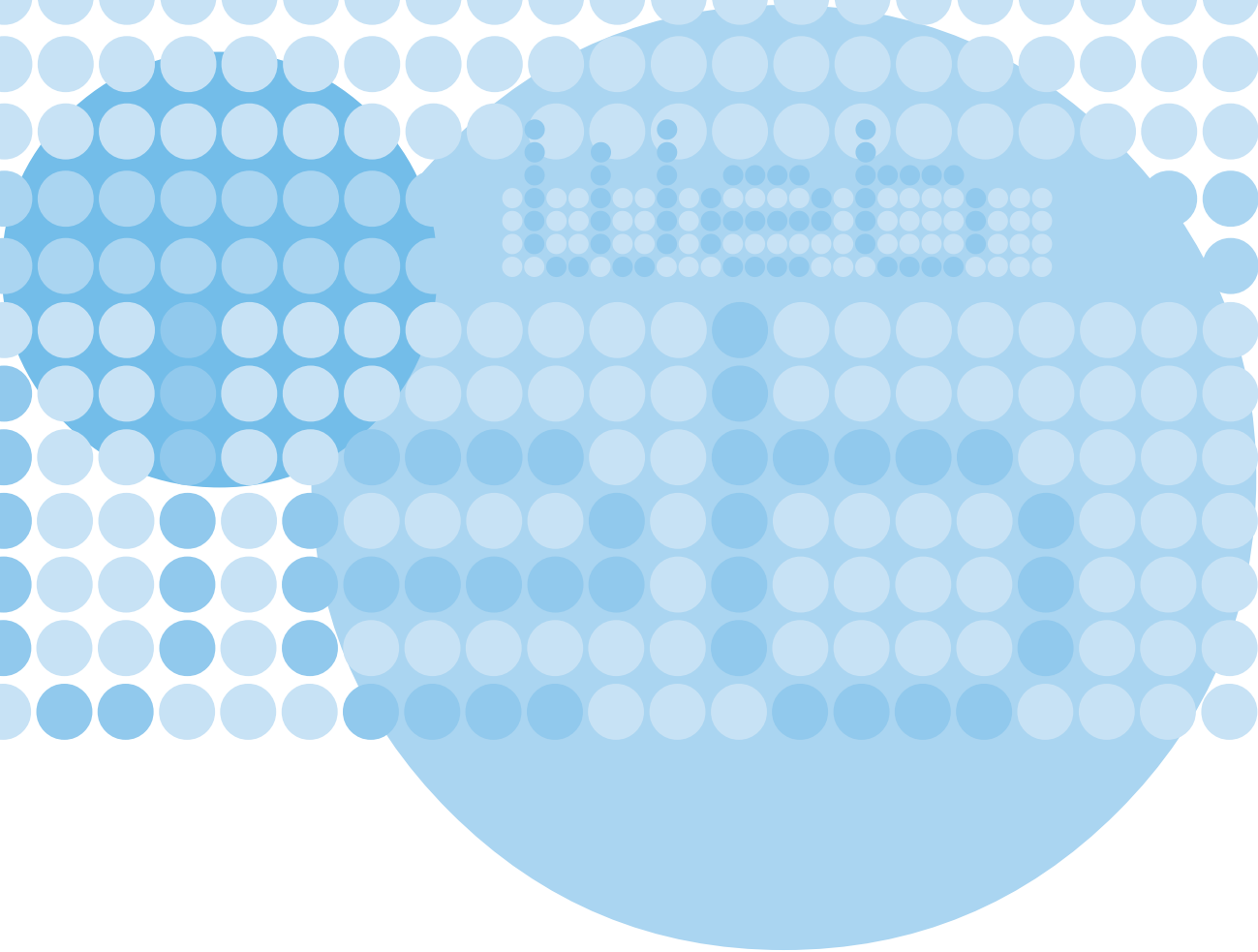
- เวลาเดินตามสะพานไม้ไผ่ ต้องระวังตกสะพาน
- ห้ามเด็ดใบไม้บางชนิดอาจมีพิษ เช่น ใบตาคู่ม
- ควรมีหมวก เสื้อแขนยาว และกระติกน้ำดื่ม

ติดต่อสอบถามได้ที่

อาจารย์พงษ์ศักดิ์ แพงคำอ้วน
โรงเรียนวัดแสงดำ สำนักงานเขตบางขุนเทียน
คลองสนามไชย แขวงแสงดำ เขตบางขุนเทียน
กรุงเทพมหานคร 10150
โทรศัพท์/โทรสาร 0-2897-4377

WEB SITE

ที่เกี่ยวข้องกับด้านธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

1. โครงการรักษ์ วลามวาฬ

อ่านสารแนะนำเกี่ยวกับปลาฉลามวาฬและการอนุรักษ์
<http://www.whalesharkthai.com>

2. มูานีอิ พลเอก ชติชัย ชุกตะวัก

องค์กรพัฒนาเอกชนที่ทำงานด้านสิ่งแวดล้อมชุมชน
กิจกรรมด้านการจัดการขยะมูลฝอย บทความ
ด้านสิ่งแวดล้อม
<http://www.i.am/chatichai>

3. Abstracts : SARCS/START/APN

รวมบทความย่อผลงานวิจัย โครงการแลกเปลี่ยน
ด้านวิทยาศาสตร์และนโยบายสิ่งแวดล้อม
ที่สถาบันวิจัยสิ่งแวดล้อมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
<http://www.start.or.th/act.html>

4. Fact Sheet : กรมอนามัย

เป็นบทความด้านส่งเสริมสุขภาพและอนามัย
สิ่งแวดล้อม
<http://www.anamai.moph.go.th/factsheet>

5. Green Pages

เว็บไซต์ที่รวบรวมข้อมูลทางด้านวิศวกรรมสิ่งแวดล้อม
แหล่งข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม การนำกลับมาใช้ใหม่
การกำจัดของเสีย การบำบัดน้ำเสีย
<http://www.eco-web.com/register/03831.html>

6. Microtack

เทคโนโลยีการบำบัดน้ำเสีย โดยชีวภาพ บำบัดน้ำ
ให้สะอาด
<http://www.microtack.com>

7. WWF Thailand

อนุรักษ์ธรรมชาติและกระบวนการทางชีวภาพ
อนุรักษ์พันธุ์สัตว์ป่าและรณรงค์เรื่องการทำลาย
ธรรมชาติ การใช้ทรัพยากรธรรมชาติ
<http://www.wwfthai.ait.ac.th>

8. กรีนเอิร์ธ

เว็บไซต์เพื่อสิ่งแวดล้อม มีเนื้อหาเกี่ยวกับ
สิ่งแวดล้อม เช่น ISO 14000 ระบบนิเวศ EIA
GIS ฯลฯ
<http://www.siam.to/greenearth>

9. การตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำโดยประชาชน

การตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำโดยประชาชน
ประมวลภาพ การอบรมการตรวจวิเคราะห์
คุณภาพน้ำที่น้ำพอง 25-27 พฤษภาคม พ.ศ. 2542
ตัวอย่างการทดสอบคุณภาพน้ำ
<http://www.geocities.com/Paris/Rue/9943/firstnpc.html>

10. กองวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม

เป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการวิเคราะห์
ผลกระทบสิ่งแวดล้อมโดยใช้หลักวิชาการใน
การทำนายหรือคาดการณ์เกี่ยวกับผลกระทบทั้งใน
ทางบวกและทางลบ ของการดำเนินโครงการ
พัฒนาที่มีต่อสิ่งแวดล้อมในทุก ๆ ด้าน ทั้งทาง
ทรัพยากรธรรมชาติและทางเศรษฐกิจสังคม เพื่อ
จะได้หาทางป้องกันผลกระทบในทางลบที่เกิดขึ้น
<http://www.oepp.go.th/eia/index.html>

11. การสำรวจทรัพยากรแร่ในทะเลประเทศไทย

การสำรวจทรัพยากรแร่ ทรัพยากรธรณี ธรณีวิทยา
ทางทะเลของประเทศไทย ดีบุก ทราบในทะเล
เพื่อการก่อสร้าง ทรัพยากรแร่จากบริเวณชายฝั่ง
และทะเลลึก การสำรวจธรณีวิทยาในแม่น้ำ
ประวัติการสำรวจ วิธีการสำรวจ อุปกรณ์เครื่องมือ
การสำรวจ พาหนะการสำรวจ ผลการสำรวจ
การนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์
<http://www.geocities.com/joofie.geo/index.html>

12. การเฝ้าระวังคุณภาพน้ำ

การติดตามและประเมินคุณภาพน้ำเพื่อให้ชุมชนมีบทบาทในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ซึ่งอธิบายถึงแนวคิดหลักในการเฝ้าระวังคุณภาพน้ำ

<http://www.thai.net/wetlab/waterwatch/index.html>

13. ขยะและการคัดแยกขยะ

ข้อมูลเกี่ยวกับขยะเช่นประเภทของการคัดแยกขยะ การลดขยะ วิธีกำจัดขยะ ตัวอย่างการนำขยะไปแปรรูป รีไซเคิล และยังมีเรื่องน่ารู้เกี่ยวกับขยะและสิ่งแวดล้อมอีกมากมาย

<http://www.thcity.com/i.am/garbage>

14. ความรู้เรื่องสิ่งแวดล้อม

คุณภาพสิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิต สิทธิพื้นฐานของมนุษย์ พื้นฐานความเข้าใจในเรื่องสิ่งแวดล้อม ระบบนิเวศ ทรัพยากรธรรมชาติ และปัญหาสิ่งแวดล้อม

<http://www.moste.go.th/engmoste/%23env/index.html>

15. ค่ายเยาวชนวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม

ประมวลภาพการอบรม และสรุปเนื้อหาการอบรมเรื่อง การใช้สื่อดิจิทัลในการบ่งชี้คุณภาพน้ำ ค่ายเยาวชนวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม โดยสำนักวิจัยและบริการวิชาการ ร่วมกับคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สถาบันราชภัฏอุดรธานี

<http://www.wetlab.virtualave.net/kamsan>

16. ตาวิเศษ

เป็นองค์กรสาธารณประโยชน์ที่ได้สร้างสรรค์กิจกรรมทางด้านสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง ทั้งในด้านการให้การศึกษา และสร้างจิตสำนึกเรื่องสิ่งแวดล้อม

<http://www.magiceyes.or.th>

17. ธรณีวิทยา วิศวกรรมธรณี วิศวกรรมปฐพี น้ำบาดาล ประเทศไทย

ธรณีวิทยา วิศวกรรมธรณี วิศวกรรมปฐพี น้ำบาดาล เหมืองแร่ แหล่งแร่ ปิโตรเลียม สิ่งแวดล้อม แผนที่ไดโนเสาร์ของประเทศไทย

<http://www.fuel.egat.or.th/~prayat>

18. ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ให้ความรู้ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม การอนุรักษ์พลังงาน

<http://www.kajib.hypermart.net>

19. ผีเสื้อในประเทศไทย

การศึกษาเกี่ยวกับผีเสื้อในประเทศไทย ชีววิทยา และอนุกรมวิธานผีเสื้อ การดูผีเสื้อ และรูปภาพผีเสื้อบางชนิดในประเทศไทย

<http://www.butterflysite.com>

20. พ.ร.บ. ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม

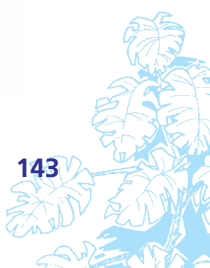
ข้อมูลเกี่ยวกับพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 การคุ้มครองสิ่งแวดล้อม และการควบคุมมลพิษ

<http://www.moste.go.th/engmoste/%23law/index.html>

21. มลพิษทางอากาศ

เป็นเว็บไซต์ที่รวบรวมรายละเอียดของมลพิษทางอากาศทั้งแหล่งกำเนิด ผลกระทบ การควบคุม การวิเคราะห์ และกฎหมาย เป็นต้น รวมทั้งเว็บลิงค์ที่น่าสนใจ

<http://www.thcity.com/airpollution>

22. มูลนิธิคุ้มครองสัตว์ป่าและพรรณพืชในประเทศไทย

Wildlife Fund Thailand : เป็นหน่วยงานภายใต้พระบรมราชูปถัมภ์ สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถฯ ทำหน้าที่ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทุกด้าน และดูแลด้านชีววิทยา สร้างความสมดุลด้านสิ่งแวดล้อมกับสัตว์

<http://www.levantenet.com/wildlifefund>

23. ยังโซ

ความรู้ด้านสิ่งแวดล้อม กิจกรรมสิ่งแวดล้อมเพื่อเยาวชน รายการโทรทัศน์ วิทยุยังโซน โดยมูลนิธิโลกทัศน์ไทย

<http://www.youngzone.com/>

24. รวมบทความวิชาการด้านอาหารเคมีและสิ่งแวดล้อม

รวมบทความจากวารสารจารย์พาและเอกสารสัมมนา ตลอดจนบทความที่น่าสนใจต่าง ๆ เกี่ยวกับเทคโนโลยีและวิทยาศาสตร์การอาหารเคมี และสิ่งแวดล้อม

<http://www.charpa.co.th/bulletin/index.html>

25. วิศวกรรมเพื่อสิ่งแวดล้อม

ข้อมูลด้านวิศวกรรมและสิ่งแวดล้อม เช่น การจัดการขยะมูลฝอย เทคโนโลยีการเผาขยะ การควบคุมมลพิษอากาศ โรงผลิตกำลัง เป็นต้น

<http://www.kmitnb05.kmitnb.ac.th/~srk>

26. ศูนย์ข้อมูลการอนุรักษ์พลังงาน

ข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องของทรัพยากรพลังงาน ความสำคัญของก๊าซธรรมชาติ น้ำมัน เชื้อเพลิง

<http://www.thaienergy.net/eo.htm>

27. ศูนย์สารสนเทศการอนุรักษ์พลังงาน

คณะพลังงานและวัสดุ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ให้ข้อมูลการอนุรักษ์พลังงาน และรายงานความเคลื่อนไหวในแวดวงการอนุรักษ์พลังงาน

<http://www.thaienergy.net>

28. ศูนย์อนุรักษ์พลังงานแห่งประเทศไทย

เผยแพร่ให้คำแนะนำการอนุรักษ์พลังงาน ในโรงงานและอาคาร

<http://www.thai.net/ecct>

29. สถาบันวิจัยผลิตผลของป่าจังหวัดนครราชสีมา

แหล่งความรู้ด้านการใช้ประโยชน์จากป่า เพื่ออนุรักษ์ป่าไม้ โดยการนำผลิตผลต่าง ๆ ของป่านอกจากไม้มาใช้ประโยชน์ เช่น เห็ด พืชผักกินได้ สมุนไพรรักษาโรค สมุนไพรกำจัดแมลง ชันยาง สัตว์ธรรมชาติ และอื่น ๆ ตลอดจนเทคนิคการเก็บหาอย่างยั่งยืน

<http://www.welcome.to/jamjuree>

30. สถาบันวิจัยสภาวะแวดล้อมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แจ้งข่าวสาร การอบรม สัมมนาของสถาบันอ่านบทความด้านสิ่งแวดล้อม บทความวารสารวิจัยสภาวะแวดล้อม

<http://www.chula.ac.th/institute/eric/>

31. สอนช้าง

เว็บไซต์ของศูนย์อนุรักษ์ช้างทางภาคเหนือให้ข้อมูลเกี่ยวกับมูลนิธิช้าง การท่องเที่ยวในสวนอนุรักษ์ช้าง รูปภาพ ภาพถ่ายของช้าง

<http://www.thaifocus.com/elephant/>

32. สัตว์ป่าเมืองไทย

ข้อมูลด้านสัตว์ป่า พันธุ์พืช บทความ ข้อมูลท่องเที่ยวและรูปภาพทั่วไป ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม

<http://www.thaiwildlife.com>

33. สำนักป้องกันและปราบปราม

นำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับกฎหมายป่าไม้ สถานการณ์ป่าไม้ ข่าวสารป่าไม้ ข้อมูลทั่วไปของสำนักป้องกันและปราบปราม

<http://www.angelfire.com/in/forest/index.html>

34. สำนักวิชาการป่าไม้

ข้อมูลทางวิชาการ และงานวิจัยต่าง ๆ ของสำนัก
วิชาการป่าไม้ กรมป่าไม้

<http://www.forest.go.th/research/index.htm>

35. สิ่งแวดล้อม

บทความพิเศษด้านเหมืองแร่และสิ่งแวดล้อม
สถานการณ์แร่ไทย ลิงค์เว็บไซต์องค์กรที่จัดการ
ด้านทรัพยากรธรณี

<http://www.sites.netscape.net/phairatch/>

36. สิ่งแวดล้อม

ความรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม มีรายละเอียดเกี่ยวกับ
คลอง น้ำ ชีวิตในป่าชายเลน พร้อมแบบทดสอบ
และเฉลย

<http://www.dnfe5.nfe.go.th/ilp/003.htm>

37. สิ่งแวดล้อมภาคอีสาน

นำเสนอข้อมูล สัตว์ป่าต่าง ๆ ที่มีในเขตภาคอีสาน
แร่ธาตุ ป่าไม้ น้ำ ดิน แหล่งธรรมชาติชนบทรอบนิยม
ประเพณีของชาวอีสาน ข้อมูลทั่วไปของแต่ละ
จังหวัดในภาคอีสาน

<http://www.deqp.go.th/esan/default.htm>

38. สิ่งแวดล้อมไทย

ศูนย์ข้อมูลทางด้านสิ่งแวดล้อม เผยแพร่ และ
เป็นอีกแรงหนึ่งในการร่วมสร้างสิ่งแวดล้อมไทย
แหล่งแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็น และ
ประสบการณ์ของผู้สนใจงานด้านสิ่งแวดล้อม
เป็นแหล่งประชาสัมพันธ์ข้อมูล ข่าวสาร และ
ธุรกิจอุตสาหกรรมทางด้านสิ่งแวดล้อม และ
มาตรฐานคุณภาพ

<http://www.thaienvironment.net>

39. สิ่งแวดล้อมไทย

รวบรวมข่าวสาร บทความทางวิชาการ ประเด็น
ที่กำลังสนใจกันทั่วไป เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมไทย
สามารถร้องเรียนปัญหาสิ่งแวดล้อมหรือสอบถาม
หาความรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม

http://www.geocities.com/schumpol_pop

40. ห้องสมุดสถาบันสิ่งแวดล้อมไทย

เป็นห้องสมุดที่รวบรวมทรัพยากรความรู้ด้าน
สิ่งแวดล้อม ได้แก่ รายงานการวิจัย หนังสือ
สิ่งพิมพ์ กฤตภาค ทั้งในประเทศและต่างประเทศ

<http://www.tei.or.th/Library>

41. เพื่อสิ่งแวดล้อมที่ดีของคนไทย

รวบรวมความรู้แขนงวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม
รวมทั้งเกร็ดความรู้เล็ก ๆ น้อย ๆ เพื่อเราทุกคนได้
มีส่วนร่วมอนุรักษ์ไว้ซึ่งสิ่งแวดล้อมที่ดี

<http://www.thai.to/envisc27>

42. เอ็นโซมิชีวภาพ เพื่อสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน

“เนเจอร์คัลลิน” ผลิตภัณฑ์เอ็นโซมิ ชีวภาพ สำหรับ
ย่อยสลายสิ่งปฏิกูล ไขมัน กำจัดกลิ่นเน่าเหม็น
เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ไม่มีอันตรายต่อสิ่งมีชีวิต

<http://www.geocities.com/bioleaf2000>

43. แนวคิด พักตบชวากับการบำบัดน้ำเสีย

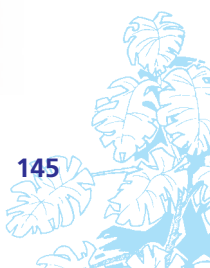
แนวความคิดพื้นฐานในการนำผักตบชวามา
ประยุกต์ใช้ในด้านต่าง ๆ

<http://www.waternet.virtualave.net/hyacinth/>

44. ไทย ซี คิว คอก คอม

เป็นเว็บที่รวบรวมข้อมูล ข่าวสาร ลิงค์เว็บ สนทนา
แลกเปลี่ยนข้อมูล ในด้านความปลอดภัย สุขภาพ
สิ่งแวดล้อม และคุณภาพ

<http://www.thaisheq.com>

45. เทคโนโลยีการผลิตไม้ดอก

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเทคโนโลยีการผลิตไม้ดอก เช่น กล้วยไม้ หน้าวัว ธรรมชาติ ว่านสีทิส สับปะรดสี และอื่น ๆ

<http://www.thai.net/cpflower>

46. ชมบทดอกคอม

บทความทางด้านการเกษตร การปลูกพืชผลทางการเกษตร ข้อมูลแนะนำวิธีการปลูกและการเลี้ยงไม้ดอก ไม้ประดับ ผักสวนครัว สัตว์เศรษฐกิจ รวมถึงโฮมเพจทางการเกษตร นอกจากนี้ยังมีลิงค์เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์และดาวโหลดโปรแกรม รวมถึงที่น่าสนใจ

<http://www.chonnabot.com/>

47. FADINAP

เป็นหน่วยงานที่ให้ความช่วยเหลือประเทศกำลังพัฒนา เพื่อผลิตปุ๋ย พัฒนาด้านการเกษตร ให้มีประสิทธิภาพ

<http://www.fadinap.org>

48. IBSRAM

เป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการวิจัยและพัฒนาเรื่องดินเพื่อการเพาะปลูก ด้านการเกษตร การจัดการสิ่งแวดล้อมด้านการเกษตร

<http://www.ibsram.org>

49. Water and Soil Conditioness for Soil Conservation

เป็นหน่วยงานที่พัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร และปกป้องสิ่งแวดล้อมด้านการเกษตร

<http://www.eridan-asia.com>

50. กรีนสยาม : กุ้งเกษตร

ให้ความรู้เกี่ยวกับการปลูกไม้ดอกไม้ประดับ ผักปลอดสารพิษ เชื้อราคาดินค้าเกษตร ความรู้จากภูมิปัญญาชาวบ้าน

<http://www.greensiam.com/greenfield/>

51. กรีนไซแอมดอกคอม

กรีนไซแอม นำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับการเกษตร การปลูกต้นไม้ และแนะนำสูตรการทำอาหารไทย

<http://www.greensiam.com>

52. กลุ่มส่งเสริมการใช้ปุ๋ยเคมี สถาบันพัฒนาและส่งเสริมปัจจัยการผลิต กรมส่งเสริมการเกษตร

ความรู้เกี่ยวกับการใช้ปุ๋ยเคมีอย่างมีประสิทธิภาพ คำแนะนำการใช้ปุ๋ยเคมีในพืชต่าง ๆ รายละเอียดและเงื่อนไขในการจัดซื้อปุ๋ยเคมี

<http://www.doae.go.th/spp/mark/>

53. กล้วย

ให้ความรู้เกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของกล้วยประเภท การปลูก ศัตรู และการใช้กล้วยเป็นสมุนไพรในการรักษาโรค บำบัดโรค

<http://www.members.tripod.com/piak168>

54. กล้วยไม้รองเท้านารีของไทย

เผยแพร่ความรู้พื้นฐาน และเป็นสื่อกลางสำหรับผู้สนใจเกี่ยวกับกล้วยไม้รองเท้านารี

<http://www.bkknetwork.com/lady-slipper>

55. กล้วยไม้รองเท้านารี-ไทย

ศูนย์รวมข้อมูล ข่าวสาร ร้านค้า งานโชว์ กล้วยไม้รองเท้านารีในประเทศไทย

<http://www.geocities.com/tpclub/>

56. กล้าไม้

สาระเกี่ยวกับต้นไม้ในแง่มุมต่าง ๆ เช่น ผัก-ผลไม้ ตามฤดูกาล และความหมายของดอกไม้

<http://www.chaichana.com/klamai>

57. การจัดแต่งสวน

ให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดตกแต่งสวนหย่อม การออกแบบสวนหย่อม

<http://www.thai.net/siamrat-89>

58. การปลูกอ้อย

ความรู้เกี่ยวกับการทำไร่อ้อย การปลูกอ้อยแบบ
ผลผลิตสูง และข้อมูลวงการผลิตอ้อย
และน้ำตาลทราย

<http://www.thai.net/canefarm>

59. การเกษตร

ข้อมูลสถิติทางการเกษตร ผลิตผลทาง
การเกษตร ได้แก่ ข้าวเจ้า ข้าวเหนียว มันสำปะหลัง
อ้อย ข้าวโพด ถั่วลิสง

<http://www.buffer.kku.ac.th/pub/info/udon0114.htm>

60. การเกษตรของไทย

เผยแพร่ความรู้ด้านการเกษตร ไม้ดอกไม้ประดับ
ไม้ผล ผัก เรื่องของดิน ปุ๋ย สัตว์เศรษฐกิจ กระจาด
ข่าวการซื้อขายประกาศเกี่ยวกับการเกษตรต่าง ๆ
บทความน่ารู้ด้านเกษตร

<http://www.geocities.com/tokyo/Garden/1362>

61. การเกษตรเพื่ออาชีพ

ข้อมูลเกี่ยวกับการทำการเกษตรด้านการปลูกไม้ดอกไม้ประดับ ไม้ผล พืชผักสวนครัว ปลูกข้าว กล้วยพืช

<http://www.web.ku.ac.th/agri/menu1new.htm>

62. การเลี้ยงสัตว์

นำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับการเลี้ยงอูฐ การเลี้ยง
กระต่าย การตรวจสอบสภาพสัตว์เบื้องต้น การดูแล
ตัดแต่งกีบโคนม คุณค่าทางอาหารสัตว์ของ
หญ้าแฝก คู่มือการเลี้ยงโคนมสำหรับเกษตรกร
การเลี้ยงดูแม่พันธุ์โคเนื้อ และโคแรกเกิดถึงหย่านม
การให้อาหาร และการปรับปรุงการเลี้ยงแม่โค
โดยใช้คะแนนสภาพร่างกายของโคมีชีวิต

<http://www.web.ku.ac.th/agri/menu3new.htm>

63. กุ้งไทย

รวมเรื่องราวเกี่ยวกับการเลี้ยงกุ้งกุลาดำ ทั้งชีววิทยา
การเลี้ยง โรค ตลาด ราคา ถามตอบปัญหา
การเลี้ยง เว็บบอร์ด ห้องสนทนา และอีเมล
ให้สมัครสมาชิก

<http://www.kungthai.com>

64. ข่าวสารทางการเกษตร

สาระความรู้ และข้อมูลข่าวสารทางการเกษตร
คือช่องทางเพิ่มผลผลิต และการเพิ่มรายได้
ซึ่งเป็นการรวบรวมข่าวจากโทรทัศน์ วิทยุกระจาย
เสียง และหนังสือพิมพ์ คือแหล่งความรู้ที่สามารถ
ช่วยท่านได้ เลือกรับฟัง รับชม และหาอ่านได้ตาม
ที่แจ้งในเว็บไซต์นี้

http://www.baac.or.th/th_baac/message/newspaper/newspaper.htm

65. ข่าวเศรษฐกิจการเกษตร

ข้อมูลข่าวสารด้านสินค้าการเกษตร ราคาขาย
รายวัน ณ ตลาดกลาง ได้แก่ ปาล์มน้ำมัน ยางพารา
ข้าว ข้าวโพด อ้อย ถั่วเหลือง ถั่วเขียวถั่วมัน
ถั่วลิสง ฝ้าย หม่อนไหม เมล็ดกาแฟดิบ พริกไทย
ปศุสัตว์ การประมง ตารางสถิติ Editorial Team
Available Issues สภาวะเศรษฐกิจการเกษตร
แนวโน้มภาวะเศรษฐกิจการเกษตร

<http://www.oae.go.th/newsinfo/AgroMag/issues/current/>

66. ข้าวหอมมะลิไทย

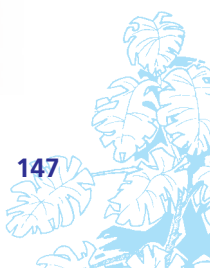
ข้อมูลเกี่ยวกับข้าวหอมมะลิไทย กระจาดแสดง
ความคิดเห็น แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ข่าว
ประชาสัมพันธ์ และสมัครสมาชิก

<http://www.hommalithai.com/>

67. คิวเซ สองพันหนึ่ง

แนวทางการทำเกษตรธรรมชาติคิวเซที่แพร่หลาย
ในกลุ่มผู้ผลิตที่ปลอดสารพิษ

<http://www.geocities.com/kyusei2001/>

68. ชมรมส่งเสริมความรู้วิทยาศาสตร์ที่ถูกต้องเพื่อการเกษตร

นำเสนอความรู้ด้านวิทยาศาสตร์ที่เป็นประโยชน์ต่อการเกษตรกรรม เช่น การทำหัวเชื้ออีเอ็มใช้เอง การผลิตฮอร์โมนพืชใช้เอง การทำปุ๋ยหมักแห้งชีวภาพจากจุลินทรีย์ชีวภาพ เป็นต้น มีลิงค์พิเศษเรื่องเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ และเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ กระดาษข่าว และรวมลิงค์ไปยังหน่วยงานและเว็บไซต์อื่นที่เกี่ยวกับการเกษตร

<http://www.geocities.com/Heartland/Forest/7188/index.html>

69. ชมรมส่งเสริมความรู้วิทยาศาสตร์ที่ถูกต้องเพื่อการเกษตร

ให้ความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีชีวภาพที่นำมาประยุกต์ใช้กับพืชทุกชนิด และลิงค์ที่เกี่ยวข้อง

<http://www.geocities.com/Heartland/Forest/7188/>

70. ชมรมเกษตรปลอดสารพิษ

นำเสนอ ข่าวสาร ข้อมูล และความเคลื่อนไหวในแวดวงเกษตรเมืองไทย บริการตอบคำถามให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการเลี้ยงสัตว์ และการปลูกพืชในแนวทางปลอดสารพิษ

<http://www.thaiagro.com>

71. ฐานข้อมูลเกษตรยั่งยืน ปี 41

ข้อมูลเกี่ยวกับภูมิปัญญาชาวบ้าน ด้านการทำเกษตรกรรมแบบยั่งยืน

<http://www.rdi.kku.ac.th/picharn>

72. ดอกไม้และสมุนไพรในประเทศไทย

ข้อมูลเกี่ยวกับดอกไม้ และสมุนไพรในประเทศไทย ข่าวสารเกี่ยวกับดอกไม้ และสมุนไพร บัณฑิตที่จำเป็นสำหรับการเจริญเติบโตของพืช การใช้ปาล์มเป็นไม้ประดับ ภาพชุดปาล์ม ชวนชมต้นไม้ ฯลฯ

<http://www.flowersandherbs.cscoms.com/>

73. ดอกไม้ไทย

รวมเรื่องพรรณไม้ ไม้ดอกไม้ประดับ ดอกไม้พรรณต่าง ๆ ในไทย แนะนำแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจ รวมถึง

<http://www.thai.to/thaiflowers/>

74. ตลาดไทยอาสา

เป็นเว็บไซต์กลาง ส่งเสริมการเกษตร การเกษตรแผนใหม่ เคล็ดลับ หรือวิธีการต่าง ๆ ทุกประเภทที่เกี่ยวกับการเกษตร เพื่อเป็นข้อมูลทางวิชาการที่น่าสนใจสำหรับสมาชิก หรือบุคคลทั่วไป นอกจากนี้ยังจะนำเสนอบุคคลสำคัญที่มีบทบาทด้านเกษตรกรรม ข่าวความเคลื่อนไหวจากชมรมต่าง ๆ ที่มีกิจกรรมเกี่ยวข้องกับการเกษตร

<http://www.thaiasa.com>

75. ต้นไม้

บทความเกี่ยวกับต้นไม้ ความรู้ด้านเกษตร และแนะนำเว็บไซต์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

<http://www.come.to/tonmai>

76. ทรอปไรซ์

แหล่งข้อมูลด้านการประยุกต์ใช้เพื่อการเกษตร ระบบสนับสนุนการตัดสินใจในซึ่งจะเป็นคำแนะนำในสภาพไร่จนถึงวิธีการจัดการปลูกข้าวในเขตร้อน

http://www.rdi.ku.ac.th/TropRice_th/index.htm

77. ทะเลทอง

เครื่องจักรกลการเกษตร รถไถนาเดินตาม เครื่องสีข้าว เครื่องนวดข้าว รถไถนาไร่ขนาดเล็กนั่งขับ เครื่องยนต์ การเกษตร อุปกรณ์ระบบบ่อกึ่งบ่อปลา ระบบโรงเรือนฟาร์มไก่

<http://www.thai.net/talatong/00.htm>

78. นานาออคิด้ส์

การดูแลกล้วยไม้ การปลูกเลี้ยง และแหล่งจำหน่ายกล้วยไม้

<http://www.nanaorchids.f2s.com>

79. นานาออคิด้ส์

ข้อมูลเกี่ยวกับกล้วยไม้ การดูแล ปลูกเลี้ยง พันธุ์ต่าง ๆ ของกล้วยไม้

<http://www.nanaorchids.hypermart.net>

80. บอนสี

ให้ความรู้เกี่ยวกับบอนสี ไทย มีตัวอย่างรูปภาพ วิธีการเลี้ยงดู กฎเกณฑ์การส่งบอนเข้าประกวด

<http://www.cc.bansomdej.ac.th/~co404069>

81. บ้านนายปุ๋ย

ให้ความรู้เกี่ยวกับปุ๋ย ประเภทของปุ๋ยแต่ละชนิด

http://www.members.nbci.com/_XMCM/talek/naipue/Main.htm

82. ปศุสัตว์ไทย

วิธีการเลี้ยงสัตว์เศรษฐกิจต่าง ๆ อาทิเช่น นก กระเจ๊กเทศ กวาง จระเข้ จิ้งหรีด และสุกร เป็นต้น มีกระดานข่าวแลกเปลี่ยนความรู้ และสาระอีกมากมาย

<http://www.sutsart.hypermart.net>

83. ปุ๋ยแห่งชาติ : แหล่งข้อมูลด้านการเกษตร

รวมลิงค์แหล่งข้อมูลด้านการเกษตรและหน่วยงานราชการด้านการเกษตร แนะนำสินค้าเกี่ยวกับปุ๋ยเพื่อการเกษตร

<http://www.nfc.co.th/Html/body.htm>

84. พักตะกร้า

แนะนำการปลูกผักปลอดสารพิษ ผักปลูกวิธีธรรมชาติ ไม่มีการใช้สารเคมี

<http://www.vegbasket.in.th>

85. พรรณไม้

รวมเรื่องราวไม้ดอกไม้ประดับ รวมรายชื่อ และที่อยู่ ชมรม สมาคมไม้ดอกไม้ประดับในประเทศไทย และมีเนื้อหาเกี่ยวกับไม้ดอกไม้ประดับเพิ่มเติม

<http://www.panmai.com/>

86. พรรณไม้ในประเทศไทย

เป็นโฮมเพจที่รวบรวมรายละเอียดเกี่ยวกับพรรณไม้ประเภทต่าง ๆ อย่างละเอียด และภาพสวย ๆ ซึ่งเป็นการทำของอุทยานพฤกษศาสตร์ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ จ.นครศรีธรรมราช

<http://www.wu.ac.th/panmai>

87. เพออยู่เพอกัน

รวมแหล่งข้อมูลด้านการเกษตร การเลี้ยงสัตว์ การปลูกพืชมากมาย เช็คราคาสินค้าเกษตร การแปรรูปผลผลิตเกษตร

<http://www.thai.net/white/>

88. ฟู๊ดเอน

ข้อมูลวิทยาศาสตร์ และวิศวกรรมอาหาร ผักผลไม้ ลิงค์ข้อมูลทางอาหาร

<http://www.fooden.20m.com>

89. ระบบข้อมูลพืชและสัตว์

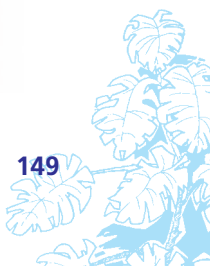
ข้อมูลเกี่ยวกับโรคปศุสัตว์ สุกร โคนม โรคแอนแทรกซ์ โรคอื่น ๆ ของสัตว์ โรค และศัตรูพืชทางการเกษตร

<http://www.thaifarmer.oae.go.th/enemymenu.html>

90. วารสารพืชสวน ชุมบุมบิสิคพืชสวน มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เผยแพร่ความรู้ และผลการทดลองใหม่ ๆ ทางด้านพืชสวน และการเกษตรสาขาอื่น ๆ แก่ผู้สนใจในการกรศึกษาทั่ว ๆ ไป ผลงานปัญหาพิเศษ หนังสือที่เขียนโดยอาจารย์ กิจกรรมนิสิต บทความตอบปัญหาทางการเกษตร

<http://www.thai.net/hortku>

91. วิทยาการหลังการเก็บเกี่ยว

รวบรวมข้อมูลด้านเทคโนโลยีหลังการเก็บเกี่ยว ผัก ผลไม้ เมล็ดธัญพืช การอบแห้ง
<http://www.manus.freehosting.net/>

92. วิทยาการอื่น ๆ

ความรู้เกี่ยวกับการเกษตรกรรม การเลี้ยงสัตว์ การปลูกพืชเกษตร โรคพืชต่าง ๆ
<http://www.web.ku.ac.th/agri/menu4.htm>

93. ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล สำนักงานเกษตรอำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี

จัดตั้งขึ้นเพื่อมุ่งเน้นให้เกิดศูนย์กลางในการ พัฒนางานด้านการเกษตร โดยการผสมผสาน กิจกรรมโครงการต่างๆ ของหน่วยงานภายในกรมฯ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องลงในพื้นที่ตำบลแบบ บูรณาการ และให้เกิดศูนย์กลางการถ่ายทอด เทคโนโลยีการเกษตร ซึ่งเป็นภารกิจหลักของ กรมส่งเสริมการเกษตร
<http://www.doae.go.th/doaelink/pnnikhom/index.htm>

94. ศูนย์ฝึกอบรมวชนศาสตร์ชุมชนแห่งภูมิภาค เอเชียแปซิฟิก

หน่วยงานที่ส่งเสริมการทำงานทางวชนศาสตร์ชุมชน ทั้งทางด้านการฝึกอบรม การสนับสนุนแผนการ ดำเนินงานด้านป่าชุมชนทั้งในประเทศไทย และ ในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก
<http://www.recoftc.org>

95. ศูนย์พัฒนาการประมงแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับ SEAFDEC โดยเฉพาะ เรื่องเทคโนโลยีการประมง แหล่งข้อมูลเกี่ยวกับ เทคโนโลยี การจับปลา การแปรรูปสัตว์น้ำ
<http://www.seafdec.org>

96. สมาคมพืชสวนแห่งประเทศไทย

เพื่อเป็นแหล่งเผยแพร่ความรู้ทางวิชาการพืชสวน และวิชาการสาขาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับพืชสวน ให้ครบวงจร และเป็นแหล่งแลกเปลี่ยนและเพิ่มพูน ความรู้เรื่องพืชสวนในหมู่นักวิชาการ นักธุรกิจ เกษตรกร และผู้สนใจทั่วไป
<http://www.panmai.com/hsst>

97. สวนต้นบุญ

โฮมเพจสำหรับคนรักต้นไม้มีเว็บไซต์ประกาศซื้อขาย ถาม-ตอบปัญหา และสาระน่ารู้เกี่ยวกับต้นไม้
<http://www.go.to/tonkanoon>

98. สวนอัสสัม

นำเสนอผลงานเครื่องฟั่นสารเคมีกำจัดศัตรูพืช พลังลมตั้งแต่ปี พ.ศ. 2530 ถึงปัจจุบัน และ ให้ความรู้เรื่องไม้มงคล 9 ชนิด
<http://www.geocities.com/Athens/Atlantis/3281>

99. สวนป่าไ้มยมหอม

ข้อมูลเกี่ยวกับสวนป่าไ้มยมหอม เขาใหญ่ เทคโนโลยีพร้อมวิธีการปลูก การดูแล
<http://www.khaoyai.50megs.com>

100. สวนพฤกษศาสตร์สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์

สวนพฤกษศาสตร์ที่รวบรวมพรรณไม้ดอกหลายชนิด เพื่อการศึกษาให้ความรู้ และเป็นแหล่งพักผ่อน
<http://www.thaigov.go.th/QSB.htm>

101. สวนพฤกษศาสตร์สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์

แหล่งข้อมูลข่าวสารทางพฤกษศาสตร์ในประเทศไทย โดยองค์การสวนพฤกษศาสตร์สำนักนายกรัฐมนตรี
<http://www.qsb.go.th>

102. สวนส้มบางมด

ข้อมูลเกี่ยวกับการปลูกส้มเขียวหวาน ตั้งแต่การ
แนะนำพันธุ์ สภาพแวดล้อมการปลูก วิธีการปลูก
การดูแล โรค แมลง การเก็บเกี่ยว
<http://www.kmutt.ac.th/commu/orange.html>

103. สวนไพโรจน์ เกียนโซย ไม้ประดับ

เกี่ยวกับไม้ดอกไม้ประดับสวนของคุณไพโรจน์
เทียนชัย พร้อมแนะนำการปลูกการดูแลรักษา
พร้อมทั้งการดูสายพันธุ์ และหลักการดูวงจ้อย
<http://www.geocities.com/keecharoen/>

104. สัตว์น้ำและพืชน้ำ

ให้ข้อมูลเกี่ยวกับปลาน้ำจืด ปลาทะเล สัตว์น้ำอื่น ๆ
ในประเทศไทย และพรรณไม้ต่าง ๆ ที่มีใน
ประเทศไทย
<http://www.ku.ac.th/fish/mfish.html>

105. สารพันความรู้ สุวิภคต เศรษฐกิจไทย

แหล่งข้อมูลเพื่อประโยชน์กับประชาชนคนไทย
ข้อมูลพื้นฐานทางด้านเกษตร การปลูกพืชผัก
เลี้ยงสัตว์ ตลอดจนความรู้ที่จะเป็นประโยชน์
ที่ทำให้เกิดอาชีพ การเสริมรายได้
<http://www.web.ku.ac.th/agri/index.html>

106. สารพันความรู้ สุวิภคต เศรษฐกิจไทย

ข้อมูล ความรู้ทางด้านเกษตร การปลูก
พืชผักสวนครัวเพื่อเป็นรายได้เสริม หรือเพื่อ
ประกอบอาชีพยามยาก รวมทั้งเพื่อลดค่าใช้จ่าย
ในครัวเรือน
<http://www.web.ku.ac.th/agri/>

107. สารสนเทศเกษตร

ให้ความรู้เกี่ยวกับพืชสมุนไพร ไม้ดอกไม้ประดับ
สัตว์ชนิดต่าง ๆ รวมถึงเทคโนโลยีทางการ
เกษตร
<http://www.ku.ac.th/~nual/agri/index.html>

108. ส่งเสริมการประมง

ผู้ผลิตอุปกรณ์การประมง ประเภทแห อุปกรณ์
การจับกุ้ง
<http://www.geocities.com/skpm2001>

109. สัมผัสโรค

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสัมผัสโรค
<http://www.geocities.com/sterileorange>

110. ท.จ.ก.เกษตรวัฒนา

นิตยสารเกษตรวัฒนา ให้ความรู้ด้านการเกษตร
การปลูกพืชข้าวสารด้านการเกษตร สิ่งที่เกี่ยวข้อง
<http://www.geocities.com/kasetwattana>

111. เกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ

ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ
การเลี้ยงกุ้ง ความรู้ต่างๆ เกี่ยวกับการเลี้ยงสัตว์น้ำ
ถาม-ตอบปัญหา กลยุทธ์ในการเลี้ยงกุ้ง
<http://www.zymogenous.com/>

112. เกษตรสยาม

สาระเพื่อการเกษตรยุคใหม่ สอบถามปัญหาเกษตร
เทคโนโลยีทางการเกษตร
<http://www.kasetsiam.com/>

113. เครือข่ายวิจัยและพัฒนาการจัดการผลิตผลเกษตร

เป็นโครงการของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการ
วิจัย ที่ทำหน้าที่ให้ทุนวิจัยทางการจัดการ
ผลิตผลเกษตรภายหลังการเก็บเกี่ยว เช่น พืชไร่
ข้าว พืชสวน สัตว์ สัตว์น้ำ ในเว็บไซต์ให้ข้อ
เสนอแนะในการขอทุนวิจัยผลงานวิจัยจากโครงการ
ในเครือข่าย
<http://www.thai.net/hapn1>

114. เจียไต๋กรุ๊ป

เจียไต๋กรุ๊ป ผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์พืช ปุ๋ย ผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร

<http://www.chiataigroup.com/>

115. เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการพัฒนาการเกษตร

นานาสาระความรู้ทางการเกษตร มีระบบสืบค้นข้อมูลพันธุ์พืชรับรอง ค้นหาผลงานวิจัยด้านการเกษตร ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2530-2541 ทำเนียบนามนักวิจัยข้อมูลเกี่ยวกับพืชแนะนำเกษตรอินทรีย์ การเกษตรแปรรูป

<http://www.itdoa.com/>

116. เทพวัตนาเคบี

เป็นเว็บไซต์ที่ครบเครื่องเรื่องการเกษตร มีคลินิกเกษตร สำหรับชาวเกษตร เป็นคำแนะนำในการปลูกผักผลไม้ และไม้ดอกเศรษฐกิจ การดูแลบำรุงและการเพิ่มผลผลิต รวมถึงข่าวสารแวดวง การเกษตรที่ทันต่อเหตุการณ์และอื่นๆอีกมากมาย

<http://www.thepwatana.com/>

117. เฟิร์น

เฟิร์นป่าในเมืองไทย และเฟิร์นที่ปลูกกันทั่วไป

<http://www.members.thaicentral.com/thaifern>

118. เฟิร์น

ความรู้เรื่องเกี่ยวกับเฟิร์นป่า วิธีการปลูก การขยายพันธุ์ และการดูแลรักษา

<http://www.members.thaicentral.com/watchara/fern.html>

119. เวิร์ดแพลนทเซ็นเตอร์

แมกกาซีนออนไลน์ เพื่อคนรักต้นไม้ นิตยสารออนไลน์ เพื่อคนรักต้นไม้ ดอกไม้ เนื้อหาทั้งการปลูกต้นไม้ แนะนำไม้ที่นิยม เว็บบอร์ด และข่าวสารใหม่ๆ อีกทั้งยังสามารถติดต่อทำสวนได้

<http://www.worldplantcenter.com>

120. แก้วมังกร

สวนแก้วมังกรลุงไต้ เกษตรกรชาวแปดริ้ว สวนเดียวในฉะเชิงเทรา ให้คำแนะนำในการปลูกแก้วมังกร และการดูแลรักษา

<http://www.paison.topcities.com>

121. แม่โจ้ดอกคอม

ให้ความรู้เกี่ยวกับการเกษตร การปลูกพืชไม้ดอกไม้ประดับ และสอบถามปัญหาการเกษตร

<http://www.maejo.com>

122. โคฟีพันธุ์กำแพงแสน โคเนื้อพันธุ์แรกของประเทศไทย

เป็นแหล่งรวบรวมวิชาการแหล่งความรู้ในการเลี้ยงโคเนื้อ ตลอดจนแวดวงที่เกี่ยวข้องกับอาชีพโคเนื้อ เว็บไซต์นี้จัดทำขึ้นเพื่อเป็นสื่อในการเผยแพร่ความรู้ในการสร้างโคพันธุ์กำแพงแสน โคเนื้อพันธุ์แรกของประเทศไทย

<http://www.thai.net/kpsbeef>

123. โครงการปรับปรุงพันธุ์พืชตระกูลถั่ว

เกี่ยวกับการเกษตร การปรับปรุงพันธุ์ตระกูลถั่ว และมีเว็บลิงค์ทางการเกษตรมากมาย

<http://www.geocities.com/altanya55/>

124. โครงสร้างและการบริหารจัดการ เครือข่าย “การจัดการผลิตพลเกษตร”

เป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่บริหารงานวิจัยให้สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) โดยอยู่ภายใต้การดำเนินงานของฝ่ายสนับสนุนการวิจัยด้านเกษตร

<http://www.thai.net/hapn1/manage/manage1.htm>

125. โปรแกรมจัดการฐานข้อมูลพืชพรรณ

เป็นโปรแกรมจัดการระบบฐานข้อมูลพืชพรรณ
พรรณไม้ต่างของไทย เหมาะสำหรับใช้เก็บข้อมูล
ในสวนพฤกษศาสตร์ของสถาบัน ไม่ว่าจะเก็บข้อมูล
สมุนไพรก็สามารถเก็บบันทึกได้ เก็บรูปภาพได้
การแสดงผลง่ายและสะดวก
<http://www.geocities.com/sanharn/>

126. โป๊ยเซียน 2000

รวบรวมข้อมูลการเพาะเลี้ยง และการดูแลรักษา
โป๊ยเซียนเพื่อธุรกิจ และนันทนาการ
<http://www.thai.to/poisian2000>

127. โรงสีข้าวไทย

แหล่งรวบรวมข้อมูลโรงสีข้าวในประเทศไทย และ
ให้โรงสีต่างสมัครเป็นสมาชิกเพื่อประชาสัมพันธ์
โรงสีและสินค้าได้ฟรี มีข้อมูลเกี่ยวกับอัตราการ
รับซื้อขายข้าวของโรงสีต่าง ๆ
<http://www.thairicemill.com>

128. โฮมเพจรายวิชาเกษตรกรรม

โฮมเพจวิชาเกษตรกรรม เหมาะสำหรับนักเรียน
ระดับมัธยมศึกษา เพื่อศึกษาด้วยตนเอง
มีรายวิชาในระดับมัธยมศึกษาหลายวิชา
<http://www.thai.net/kasetweb>

129. ไทยก้าวหน้าดอกคอม

เกี่ยวกับเศรษฐกิจแบบพอเพียง รวมเว็บไซต์
ทางด้านการเกษตร
<http://www.thai9na.com>

130. ไทยปาล์ม

ข้อมูลเกี่ยวกับต้นปาล์ม และจำหน่ายต้นปาล์ม
<http://www.thaipalms.com/>

131. ไม้ดอกไม้ประดับ

ให้ข้อมูลเกี่ยวกับพรรณไม้ดอกไม้ประดับที่มีปลูก
ในประเทศไทย
<http://www.geocities.com/zoyluck>

132. ข้อมูลการเกษตร

ประกอบไปด้วย ราคาสินค้าการเกษตรประจำวัน
ถามตอบปัญหาการเกษตร บทความการเกษตร
ขอข้อมูลบทความเกษตรเพิ่มเติมได้
<http://www.thaifruitnews.com>

133. ThaiHerbinfo.Com

ศูนย์ข้อมูลสมุนไพรไทย ให้ความรู้เกี่ยวกับ
ประโยชน์ของพืชสมุนไพร รายงานข่าว และถาม
ตอบปัญหาเกี่ยวกับสมุนไพร เล่นเกมตอบคำถาม
เกี่ยวกับสมุนไพร
<http://www.thaiherbinfo.com>

134. รู้จักสมุนไพร

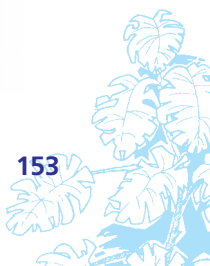
ให้ความรู้เกี่ยวกับพืชสมุนไพรพื้นบ้าน บอกลักษณะ
ของพืช และคุณประโยชน์ในการรักษาโรค
[http://www.kids.mweb.co.th/learn_kids/
b_herbs00.htm](http://www.kids.mweb.co.th/learn_kids/b_herbs00.htm)

135. ชมรมรักสมุนไพรลำปาง

ประวัติความเป็นมาของการก่อตั้งชมรม ให้ความรู้
และสนับสนุนการใช้สมุนไพรไทยจำหน่ายยาสมุนไพร
<http://www.herblpg.com/>

136. ตำรายาสมุนไพร

แนะนำการใช้สมุนไพรในการรักษาโรคต่าง ๆ คือ
โรคไขมันอุดตันเส้นโลหิต และหัวใจ เบาหวาน
ความดันโลหิตสูง ผมหงอก หืด ต่อมทอนซิลอักเสบ
และหลอดลมอักเสบ
[http://www.members.easyspace.com/alex95/
herb.htm](http://www.members.easyspace.com/alex95/herb.htm)

137. นิทรรศการแพทย์แผนไทย “ไทป์น”

ศูนย์แสดงนิทรรศการ ภูมิปัญญาไทย การแพทย์แผนไทย การนวดไทย สมุนไพร ผักพื้นบ้าน อาหารปรับธาตุ ตลาดกลางซื้อ-ขายสมุนไพร ข้าวสาร และบทความเกี่ยวกับสมุนไพร

<http://www.thaipun.com/>

138. น้ำผลไม้เพื่อสุขภาพ

ให้ความรู้เกี่ยวกับประวัติความเป็นมา สารระงำรู้เกี่ยวกับน้ำผลไม้ บอกคุณค่าของน้ำผลไม้ชนิดต่าง ๆ สอนการทำน้ำผลไม้

<http://www.moph.go.th/other/inform/herbs/index.htm>

139. ระบบสืบค้นฐานข้อมูลสมุนไพร

ให้บริการสืบค้นข้อมูลสมุนไพร

<http://www.physics.kmitnb.ac.th/herbal>

140. สมุนไพร

รวบรวมข้อมูลสมุนไพร ให้ข้อมูลเกี่ยวกับพืชสมุนไพรในการรักษาโรคต่าง ๆ

<http://www.moph.go.th/gpo/herbal/herbal.htm>

141. สมุนไพร

ให้ความรู้เกี่ยวกับพืชสมุนไพร แนะนำวิธีทำเครื่องดื่มจากสมุนไพร และบอกประโยชน์ของพืชสมุนไพรชนิดต่าง ๆ

<http://www.samunpai.com/>

142. สมุนไพรจากธรรมชาติ

ให้ความรู้เกี่ยวกับประโยชน์ของพืชสมุนไพรไทยคือ เป๊ะก้วย ส้มแขก และใบขี้เหล็ก

<http://www.geocities.com/tokyo/towers/5027/>

143. สมุนไพรที่ใช้ในงานสาธารณสุขมูลฐาน

บริการฐานข้อมูลสมุนไพร ให้ความรู้ และประโยชน์ของพืชสมุนไพร

<http://www.mahidol.ac.th/mahidol/py/mpcenter/html>

144. สมุนไพรไทย

แนะนำพืชสมุนไพรไทย มีรายละเอียดเกี่ยวกับชื่อของพืชในทางวิทยาศาสตร์ ลักษณะของพืช และประโยชน์ในการใช้รักษาโรค

<http://www.geocities.com/Tokyo/Towers/8099/>

145. สมุนไพรไทย

ให้ความรู้เกี่ยวกับพืชสมุนไพรของไทยคือว่านหางจระเข้ ขำ กระเจี๊ยบมอญ มะตูม และสับปะรด

<http://www.geocities.com/Tokyo/HotSprings/Spa/1468/>

146. สมุนไพรไทยนำใช้

ให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้ กระเทียม ขิง ตำลึง บุก และมังคุด ในการรักษาโรค

<http://www.geocities.com/Tokyo/Towers/2644/>

147. สัตว์เลี้ยง

ข้อมูลเกี่ยวกับสัตว์เลี้ยง เช่น สุนัข แมว ปลา และรูปภาพสัตว์เลี้ยงแสนรักของคุณหนู ๆ

<http://www.kids.mweb.co.th/pet/>

148. สัตว์โลกน่ารัก

สาระความรู้เกี่ยวกับสัตว์ สัตว์ป่า สัตว์ป่าสงวน นกในเมืองไทย ปลาทะเล แมลง สัตว์น้ำ และปะการัง

http://www.kids.mweb.co.th/animal_world/

149. Petsshop.com

รวมเรื่องราวเกี่ยวกับสัตว์เลี้ยง แหล่งสัตว์เลี้ยง สารน่ารู้เกี่ยวกับสัตว์ วิธีฝึกแมวให้กลายเป็นที่เป็นทาง การเลือกซื้อสุนัข การเลี้ยงสุนัข
<http://www.petsshop.com>

150. จุดนัดพบของคนรักสัตว์

แหล่งข้อมูลรูปภาพเกี่ยวกับสัตว์หลายชนิด เช่น แมว สุนัข นก ปลา พยูน (พะยูน) ฉลามวาฬ หนูแฮมสเตอร์ ช้าง สิงโต และสัตว์เลี้ยง สัตว์ป่า อีกหลายชนิดมีเว็บบอร์ดกระดานซื้อขายสัตว์เลี้ยง และคลินิกออนไลน์ไว้คอยตอบคำถามเรื่องสัตว์ โดยสัตวแพทย์ผู้เชี่ยวชาญด้วย
<http://www.siamanimal.com>

151. ซี.พี. เพ็ทฟู้ด

เว็บไซต์ที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับสัตว์เลี้ยง และอาหาร สัตว์เลี้ยง จากเครือเจริญโภคภัณฑ์ (POKPHAND ANIMAL FEED CO., LTD.)
<http://www.cp-pet.com>

152. ด็อกเตอร์เพ็ทออนไลน์

โรงพยาบาลสัตว์ใจกลางกรุงเทพฯ บริการครบวงจร เพื่อคนรักสัตว์ ตอบปัญหาเกี่ยวกับสัตว์ พร้อม ภาพแผนที่ของโรงพยาบาลสัตว์ด็อกเตอร์เพ็ท
<http://www.dr-pet.com>

153. สอนสัตว์เลี้ยง (ไทย)

พยายามจะให้ป็นโฮมเพจที่ให้สารบันเทิงสำหรับ สัตว์เลี้ยงที่นิยมเลี้ยงในเมืองไทย ลองแวะเข้าไป เยี่ยมเยียนกันซิครับ
<http://www.marthai.freesevers.com>

154. สังคมใหม่ของคนรักสัตว์ คนเลี้ยงสัตว์ และคน รักษาสัตว์ทุกชนิด

ศูนย์กลางแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็นแห่งใหม่ ของคนรักสัตว์ เลี้ยงสัตว์ รักษาสัตว์ทุกชนิดใน ประเทศไทย
<http://www.animal.in.th>

155. สัตว์เลี้ยง เช่น นก สุนัข แมว ม้า สัตว์เลี้ยงคลาเว ลีโอ กระต่าย

ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสัตว์เลี้ยง เช่น นก สุนัข แมว ม้า สัตว์เลี้ยงคลาเว ลีโอ กระต่าย ฯลฯ
<http://www.thai.net/jonong>

156. สัตว์เลี้ยงดอกคอม

แหล่งรวมข้อมูลเกี่ยวกับสัตว์เลี้ยง สุนัข แมว ปลาสวยงาม กระดานซื้อขายแลกเปลี่ยน ข้อมูล พ่อพันธุ์สุนัข ฟาร์ม และคอก ร้านจำหน่ายอาหาร อุปกรณ์สัตว์เลี้ยง โรงพยาบาลสัตว์ ผลิตภัณฑ์ อาหารสัตว์ ศูนย์ฝึกสุนัข โรคและการเลี้ยงดูสัตว์
<http://www.satleang.com>

157. เต่าทะเล

ศึกษาสารน่ารู้เกี่ยวกับเต่าทะเล ทะเลทองของไทย ชีวิตของเต่าทะเล ชนิดของเต่าทะเล ชีวิตที่ลึกลับ ได้ห้องทะเล การศึกษาเต่าทะเล การอนุรักษ์ เต่าทะเล เต่าเอเชียใกล้สูญพันธุ์
<http://www.thai.to/korn>

158. โรงพยาบาลสัตว์เล็ก

ของคณะสัตวแพทย์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
<http://www.vet.chula.ac.th/~sah/sah1.htm>

159. โลกสัตว์เลี้ยง

โฮมเพจนิตยสารโลกสัตว์เลี้ยง นำเสนอข้อมูล เกี่ยวกับการเลี้ยงสัตว์ มาตรฐานสายพันธุ์ของสุนัข และข่าวสาร สารความรู้เกี่ยวกับสัตว์เลี้ยง
<http://www.lokesatleang.com>

160. ไก่แจ้

ประวัติความเป็นมาของไก่แจ้ ลักษณะมาตรฐาน ประเภท การผสมพันธุ์ อาหาร แนวคิดการสร้างโรงเรือน การดูแลพ่อพันธุ์ แม่พันธุ์ เทคนิคการดูแลลูกไก่ การเลี้ยงไก่แจ้เพื่อประกวด โรค และการป้องกันรักษา การให้วัคซีนป้องกันโรค ชมรมไก่แจ้และภาพไก่แจ้ญี่ปุ่น

http://www.geocities.com/bantums_1

161. ไทยลิงโฮมเพจ

ข้อมูลเกี่ยวกับลิง สัตว์ในตระกูล Primates Order อนุกรมวิธาน และลักษณะเกี่ยวกับลิงแต่ละชนิด รวมเรื่องสั้นน่าอ่าน และรวมเว็บไซต์ที่เกี่ยวกับสัตว์ในตระกูล Primates Order

<http://www.thai.net/thailing/>

162. ไทยเพ็ทอินเด็กซ์

เสนอข้อมูล ข่าวสาร แลกเปลี่ยนความคิดเห็น เรื่องสัตว์ การเลี้ยงสัตว์ แนะนำพ่อพันธุ์ แม่พันธุ์ สัตว์เลี้ยงที่นิยมในเมืองไทย และรวมลิงค์เกี่ยวกับสัตว์เลี้ยง

<http://www.thaipetindex.com>

163. ไทยแลนด์เพ็ท

เว็บไซต์สัตว์เลี้ยงแบบครบวงจรล่าสุด รวมเรื่องราวเกี่ยวกับสัตว์เลี้ยงต่าง ๆ นก แมว สุนัข ปลาทะเล จากนิตยสารสี่ล้อสัตว์เลี้ยง กระดานข่าว โฆษณา กับหน้าเหลืองสัตว์เลี้ยง

<http://www.thailandpet.com/>

164. ไทยแอนิมอลส์

ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับสัตว์ เช่น สุนัข แมว นก ปลา สัตว์เลี้ยงขนาดเล็ก และแมลง สาระความรู้เกี่ยวกับสายพันธุ์ รูปภาพ ลักษณะเฉพาะของแต่ละสายพันธุ์ วิธีการเลี้ยง การดูแลรักษา โรคเกี่ยวกับสัตว์ชนิดต่าง ๆ วิธีการป้องกัน และการดูแล

<http://www.thaianimal.com/>

165. Phatthaya

รวมรายชื่อและที่อยู่ของคลินิกสัตวแพทย์

<http://www.phatthaya.com/business/veterina.htm>

166. ThaiVet

สาระความรู้เกี่ยวกับสัตว์ การเลือกซื้อ การเลี้ยงดู การรักษา บทความวิชาการ เรื่องสั้นทางด้านสัตวแพทย์

<http://www.thaivet.org>

167. การเลี้ยงสัตว์

ความรู้ในการเลี้ยงสัตว์เบื้องต้น การจัดการฟาร์ม การเลี้ยงโคเนื้อ หมู

<http://www.siam.to/pvet>

168. คลินิกออนไลน์

ตอบคำถามสัตว์เลี้ยงทั่วไป ทั้งหนู เต่า ปลา นกเลี้ยง และสัตว์อื่น เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีของประชากรชาวไทย เพื่อใช้ในการแสดงความคิดเห็นทั่วไป ประกาศหาผู้ให้สัตว์เลี้ยง ซื้อขายสัตว์เลี้ยง

<http://www.thaivet.org/clinic.html>

169. ชีวิตพิสดารสัตว์โลก

นำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับกบจำศีล กบปักไข่ นกกระจอกเทศ เรดาร์คังควา งูหางกระดิ่ง

<http://www.torbo.8m.com/animal.html>

170. ชีวิตสัตว์โลก

ศึกษาชีวิตของสัตว์นานาชนิด

<http://www.members.thaicentral.com/srisart>

171. ชุมชุมเพื่อนสัตว์ป่า

ชุมนุมเพื่อนสัตว์ป่า คณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น นำเสนอเรื่องราวหลากหลายความจริงอีกมากมาย สิ่งต่าง ๆ ที่น่าสนใจเกี่ยวกับสัตว์ป่า อนาคตของสัตว์ป่าเมืองไทย ภาวะวิกฤติของสัตว์ป่าเมืองไทย
<http://www.stdvet.kku.ac.th/~wildlife>

172. นกในประเทศไทย

ให้ข้อมูลเกี่ยวกับนกที่อยู่ในประเทศไทย บอกชื่อสามัญ ชื่อวิทยาศาสตร์ วงศ์ ลักษณะทั่วไป ถิ่นที่อยู่อาศัย
<http://www.tu.ac.th/usr/bird/bird.htm>

173. ปลาทอง

การเลี้ยงปลาทอง สายพันธุ์ การเพาะพันธุ์ การรักษาโรค และอื่น ๆ มากมายเกี่ยวกับปลาทอง
<http://www.geocities.com/aeeyyyy/index.htm>

174. สมาคมสัตวแพทย์แห่งประเทศไทย

มีหน้าที่รับผิดชอบสนับสนุน ส่งเสริม ปกป้องเกียรติยศชื่อเสียงของผู้ประกอบวิชาชีพสัตวแพทย์ ให้ข่าวสาร งานวิจัยทางด้านสัตวแพทย์ รวมถึงค้ำข้อมูลด้านสัตวแพทย์
<http://www.veterinary.or.th/main.htm>

175. สมาคมโคแห่งประเทศไทย

ประวัติความเป็นมาของพันธุ์โคชนิดต่าง ๆ ข้อมูลเกี่ยวกับการเลี้ยง การดูแลรักษาโรค การเลี้ยงโคเนื้อ โรคของกระบือ ตลาดโค-กระบือ รวมถึงค้ำที่เกี่ยวข้องกับโค และกระบือ การวิจัย การขยายพันธุ์ ถามตอบปัญหาการเลี้ยง การรักษาโค
<http://www.thaibeef.com>

176. เสียงโดโนเสาร์ 75 ล้านปี

การสังเคราะห์เสียงโดโนเสาร์ที่สูญพันธุ์ไปเมื่อ 75 ล้านปีมาแล้ว โดยศึกษาจากโครงสร้างของกระดูกศีรษะ และใช้ซูเปอร์คอมพิวเตอร์ช่วยแก้ปัญหาด้านการคำนวณ
<http://www.geocities.com/Athens/Delphi/9699/scipag17.htm>

177. เสือโคร่งในประเทศไทยและการอนุรักษ์

ชีววิทยาของเสือโคร่ง จำนวนของเสือที่เหลืออยู่ในประเทศไทย ปัญหาของการอนุรักษ์ ศูนย์ข้อมูลเพื่อการอนุรักษ์ หารูปภาพเสือโคร่ง
<http://www.tiger.tvheaven.com/tiger.htm>

178. โรคปลา

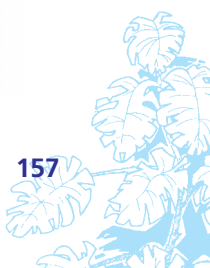
โรคที่เกิดจากพยาธิภายนอก-พยาธิภายใน โรคที่เกิดจากเชื้อแบคทีเรีย จากเชื้อไวรัส บัคซิลอื่น ๆ การผิดปกติ เนื่องจากการทำงานของอวัยวะภายใน คำแนะนำการป้องกันสัตว์น้ำจากภัยธรรมชาติ แนะนำวิธีการรักษาโรคชนิดต่าง ๆ
<http://www.web.ku.ac.th/agri/fishdec/contents.html>

179. โรคสำคัญในสุนัข

ข้อมูลเกี่ยวกับโรคพิษสุนัขบ้า โรคลำไส้อักเสบติดต่อ โรคไข้หัดสุนัข โรคตับอักเสบ ไข้หวัดใหญ่และหลอดลมอักเสบ
<http://www.thaivet.org/link/dogs-d.html>

180. สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย

สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย ให้ข้อมูลและรายละเอียดเกี่ยวกับสถาบัน คณะกรรมการและบุคลากรของสถาบัน และวารสารผลิใบ ซึ่งเป็นผลงานของสถาบันบริการข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อม พร้อมด้วยสาระน่ารู้ และบทความด้านสิ่งแวดล้อม
<http://www.tei.or.th/>

181. เทคโนโลยีการผลิตที่สะอาด

เทคโนโลยีการผลิตที่สะอาด พร้อมด้วยข้อมูลและรายละเอียดเกี่ยวกับกิจกรรมและกลไกการป้องกันมลพิษอุตสาหกรรม ซึ่งดำเนินงานโดยกลุ่มงานเทคโนโลยีการผลิตที่สะอาด สำนักเทคโนโลยีสิ่งแวดล้อมโรงงาน กรมโรงงานอุตสาหกรรม พร้อมด้วยนโยบาย และแผนปฏิบัติการ รวมทั้งตรวจสอบเกณฑ์ การป้องกันมลพิษ และวิธีการป้องกันมลพิษในแต่ละอุตสาหกรรมรายสาขา

<http://www.2.diw.go.th/ctu>

182. โครงการจัดการน้ำเสียเขตควบคุมมลพิษ จังหวัดสมุทรปราการ

แนะนำโครงการจัดการน้ำเสีย เขตควบคุมมลพิษ จังหวัดสมุทรปราการ ข้อมูลเกี่ยวกับโครงการ พื้นที่โครงการและแผนงาน ข้อมูลเกี่ยวกับน้ำเสีย ระบบบำบัดน้ำเสียวิธีการบำบัดน้ำเสียการควบคุมมลพิษ ข้อมูลสภาพแวดล้อมของสมุทรปราการในปัจจุบัน อาทิ ป่าชายเลน การกัดเซาะชายฝั่ง สภาพนิเวศทางน้ำ การประมง ฯลฯ ข้อมูลทางด้านสิ่งแวดล้อมของจังหวัด

<http://www.samutpkwater.com>

183. Environmental and Safety Control Division

เกี่ยวกับกฎหมายด้านสิ่งแวดล้อม การตรวจวัด และการปฏิบัติรักษาคุณภาพทางสิ่งแวดล้อม พร้อมรายละเอียดผลการตรวจวัดคุณภาพทางสิ่งแวดล้อมในนิคมอุตสาหกรรมต่าง ๆ

<http://www.ieat.go.th/Environment/index.html>

184. สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม

เกี่ยวกับสำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม นโยบายและแผน 40-59 โครงการที่สำคัญ การวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม รายงานสถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อม

<http://www.oepa.go.th/>

185. องค์การกำจัดน้ำเสีย

ประวัติ กิจกรรมขององค์การ ความรู้ เกี่ยวกับการกำจัดน้ำเสีย ผลกระทบของน้ำเสีย มาตรฐานน้ำทิ้ง กฎหมายน้ำทิ้ง ศัพท์น้ำทิ้ง

<http://www.wma.or.th/>

186. Biology and Ecology of Coral reef

เว็บไซต์เผยแพร่ความรู้และความเข้าใจเรื่องราวของปะการัง และเรื่องราวลึกลับ

<http://www.move.to/coral>

187. EPT Project

งานวิจัยด้านชีววิทยาสัตว์น้ำสิ่งแวดล้อม เรื่องการศึกษาการกระจายตัวของตัวอ่อนแมลงกลุ่ม Ephemeroptera Plecoptera และ Trichoptera (EPT) ในลำธารต้นน้ำภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

<http://www.thai.net/ept>

188. Environment

บทความสิ่งแวดล้อมออนไลน์ เกี่ยวกับปัญหามลพิษน้ำเสีย การกำจัดน้ำเสีย อากาศ และเสียง และแนะนำการจัดการศึกษาสาขาวิชาเทคโนโลยีสิ่งแวดล้อม

<http://www.enviclub.cjb.net>

189. Green Earth

กรีนเอิร์ธ เว็บไซต์สีเขียวเพื่อสิ่งแวดล้อม มีเนื้อหาต่าง ๆ เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม เช่น ISO 14000 นิเวศวิทยา ลิงค์เว็บบอร์ด และงานวิจัยเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม

<http://www.thai.net/greene>

190. ISO 14000 มาตรฐานระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม

ข้อมูลของ ISO 14000 ขั้นตอน การรับรองระบบ การจัดการสิ่งแวดล้อม การเตรียมตัว เพื่อขอรับการรับรองระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม การตรวจประเมินระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม

<http://www.tisi.go.th/14000/14000t.html>

191. ISO 14000

แหล่งข้อมูลสำหรับผู้สนใจ เรื่องมาตรฐาน การจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14000

<http://www.thai.net/iso14000>

192. Legionella, Legionnaires' Disease

ฝ่ายพัฒนาอนามัยสิ่งแวดล้อมชุมชนและเมือง สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม กรมอนามัย ให้ความรู้เกี่ยวกับสุขภาพ ลีจีโอนัลลาร์สระว่ายน้ำ คุณภาพอากาศในอาคาร โครงการโรงแรมน่าอยู่ นำพักเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมเหตุรำคาญอนามัยสิ่งแวดล้อม

<http://www.anamai.moph.go.th/env/develop/index.htm>

193. Seascape : โลมาบอกเพื่อ

เกร็ดความรู้ต่าง ๆ และคำศัพท์ ทะเล ๆ ที่น่าสนใจ บอกเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับทะเลในด้านวิชาการ บทความ ข่าวสาร สารคดี งานวิจัย รวมถึงสิ่งที่เกี่ยวข้อง

<http://www.hammerhead.nrct.go.th/TDBOC/seascape/default1.htm>

194. Talay Thai

Talay Thai (ทะเลไทย) เป็นเว็บที่นำเสนอเรื่องราวและสาระน่ารู้ในโลกใต้ท้องทะเลหลากชนิดและบทความต่าง ๆ พร้อมถามตอบปัญหาเกี่ยวกับท้องทะเลไทย โดย ดร.ธรณ์ ภำรงนาวาสวัสดิ์และทีมงาน Sea Papa พร้อมกับทีมงานวิจัยทางด้าน marine science ให้ท่านได้อ่าน และร่วมโหวต

<http://www.talaythai.com>

195. Thai's Mining Environment

ความรู้เรื่องของแร่และหินข้อมูลสถานการณ์แร่ไทย รวมถึงขององค์กรที่จัดการด้านทรัพยากรธรณี รวมถึงบทความพิเศษด้านเหมืองแร่ และสิ่งแวดล้อม เช่น การพัฒนาทรัพยากร ธรรมชาติอย่างยั่งยืน การพัฒนาปิโตรเลียม ในพื้นที่พัฒนาร่วมไทย-มาเลเซีย และข้อมูลกิจกรรมสรรสาระในเรื่องทั่ว ๆ ไป

<http://www.sites.netscape.net/cphairat/>

196. The Globe Program

ข้อมูลเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ สิ่งแวดล้อมเพื่อสิ่งแวดล้อมโลก (GLOBE) ซึ่งเป็น การพัฒนาศักยภาพในการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ในธรรมชาติ ด้วยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ แนะนำโครงการ GLOBE การเตรียมการเข้าร่วมโครงการ GLOBE ของโรงเรียน และให้ดาวน์โหลดคู่มือสู่การปฏิบัติสำหรับครู

<http://www.ipst.ac.th/globe/index.html>

197. jatujak thai feature online

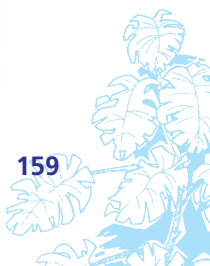
นำเรื่องราวของธรรมชาติมากมาย ที่น่าศึกษาไว้ที่นี่

<http://www.jatujakpark.com>

198. การอบรบอาสาสมัครสิ่งแวดล้อมชุมชน

การอบรมอาสาสมัครสิ่งแวดล้อมชุมชน โครงการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เพื่อคุณภาพชีวิต ณ อบต.กุดน้ำใส อ.น้ำพอง จ.ขอนแก่น

<http://www.wetlab.tripod.com/kudnamsai/index.html>

199. การเปลี่ยนแปลงของชุมชนปลาในลำธารขนาดเล็ก

กรณีศึกษาชิ้นนี้เป็นการศึกษาถึงการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม โดยดูจากการเปลี่ยนแปลงลักษณะของลำธารขนาดเล็ก ในช่วงเวลา 25 ปี งานชิ้นนี้ถูกเรียบเรียงเป็นภาษาไทยออกมาสำหรับผู้สนใจได้ศึกษากัน รายละเอียดผลงานการวิจัยวิธีดำเนินการวิจัย ผลการศึกษา และอภิปรายผลการศึกษา

<http://www.waternet.virtualave.net/grand/index.html>

200. ชมรมอนุรักษ์ป่าตะวันตก กุญแจไขปริศนา

รายละเอียด : ชมรมอนุรักษ์ป่าตะวันตก เพื่อวัตถุประสงค์ในการอนุรักษ์ธรรมชาติของผืนป่าพรรณพืช และสัตว์ป่าในแถบตะวันตก โดยเฉพาะเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าทุ่งใหญ่นเรศวร ให้คงสภาพแวดล้อมให้สมบูรณ์ แนะนำกิจกรรมของชมรมข่าวประชาสัมพันธ์ข่าวจากป่าทุ่งใหญ่นเรศวรเสนอบทความงานอนุรักษ์ แหล่งข้อมูลการอนุรักษ์ป่าไม้

<http://www.thungyai.tripod.com>

201. มูลนิธิสืบ นาคะเสถียร

ประวัติความเป็นมาของมูลนิธิศูนย์ข้อมูลและบทความของสืบ นาคะเสถียร ป่าไม้ สัตว์ป่า พื้นที่ชุ่มน้ำ ป่าชุมชน ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม และบทความด้านสิ่งแวดล้อมพร้อมกับถามตอบปัญหาและเว็บบอร์ดเพื่อแสดงความคิดเห็นร่วมกัน

<http://www.seub.or.th/>

202. อาณาจักรโลกใต้ทะเล

สัตว์กลุ่มปะการัง พืชและสัตว์ที่ไม่มีกระดูกสันหลังชนิดอื่น ๆ สัตว์มีกระดูกสันหลัง

<http://www.rb.ac.th/student/seaworld/a3.html>

203. เกี่ยวกับพลังงานทั่ว ๆ ไป

เรื่องของพลังงาน ข้อมูลพลังงาน การวางแผนและการจัดการพลังงาน สิ่งแวดล้อม บทความงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

<http://www.thaienergy.net/eo.htm>

204. เครือข่ายเพื่อสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาประเทศไทย

เว็บของเครือข่ายเพื่อสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาประเทศไทย

<http://www.geocities.com/CapitolHill/5161/>

205. เต่าทะเล

ทุกเรื่องราวที่เกี่ยวกับเต่าทะเล อาทิ เต่าตนุ เต่าหญ้า เต่าตาแดง เต่ามะเฟือง เต่ากระ ตั้งแต่การจำแนกชนิดของเต่าทะเลลักษณะพิเศษของเต่า การผสมพันธุ์ของเต่าทะเล จนถึงศึกษาและอนุรักษ์พันธุ์เต่าทะเล

<http://www.thai.to/korn/>

206. เอกสารเผยแพร่ของ สพช.

ฟรีเอกสารเผยแพร่ของ สพช. “พลังงาน เพื่อความเข้าใจ ใช้อย่างรู้ค่า พัฒนาสู่ความยั่งยืน” “พลังงานและทางเลือกการใช้เชื้อเพลิงของประเทศไทย” “แนวทางการพัฒนาพลังงานปี 2542-2544 ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8” “สถานการณ์พลังงานและผลการดำเนินงานในช่วงปี 2541-เมษายน 2542” “การเลือกใช้น้ำมันเบนซินตามค่าออกเทน”

http://www.nepo.go.th/index_free.html

207. โครงการวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม

แผนแพร่สื่อการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม ระดับประถมมัธยมต้น มัธยมปลาย ในรูปเอกสารสำหรับนักเรียน และคู่มือครู สื่อโสตทัศนอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอน เช่น การแก้ปัญหาด้วยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ การทำกิจกรรมภาคสนาม และรวมแหล่งข้อมูลด้านกิจกรรมสิ่งแวดล้อม ข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อม

<http://www.ipst.ac.th/environment/index.htm>

208. โครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพแวดล้อมทางทะเล

ประวัติความเป็นมาโครงการอนุรักษ์ และฟื้นฟูสภาพแวดล้อมทางทะเลเฉลิมพระเกียรติฯ วัตถุประสงค์และเป้าหมาย ลักษณะของโครงการดำเนินการ

<http://www.navy.mi.th/royal/kanchana/proj41t.htm>

209. โรงไฟฟ้าถ่านหินประจวบฯ

บทความเรื่องอีไอเอ (EIA) ของโรงไฟฟ้าหินกรูด บทความ ข้อมูล ข่าวสารในประเด็นที่เป็นปัญหา ในรายงานผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมโครงการ โรงไฟฟ้าหินกรูด สาเหตุการคัดค้านโรงไฟฟ้ามลพิษ ถ่านหิน บทความเกี่ยวกับ การเลือกใช้พลังงาน รวมภาพและรายละเอียดของชีวิตได้นำ และ ประการังที่บ้านกรูด

<http://www.prachuabcoal.com/>

210. Environmental Database

รวบรวมข้อมูลทางด้านสิ่งแวดล้อม

<http://www.deqp.go.th/framee3.htm>

211. Greenpeace International Homepage

รวมปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมจากทั่วโลก โดยองค์กร กลุ่ม greenpeace

<http://www.greenpeace.org/>

212. Department of Environment Quality Promotion

ร่วมถวายพระพรในหลวงพระราชดำรัสของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ วันสิ่งแวดล้อมไทย จากอดีตถึงปัจจุบัน ปฏิทินกิจกรรม นานาทัศนะ เพื่อสิ่งแวดล้อม ประมวลข่าวสิ่งแวดล้อม

<http://www.environnet.in.th/>

213. กรมพัฒนาที่ดิน

แนะนำกรมพัฒนาที่ดิน ให้ความรู้เรื่องทรัพยากร ที่ดินของประเทศไทย การให้บริการ การจัดการดิน แนะนำความรู้เรื่องดิน ข่าว/การประชุม ปฏิทินข่าว และผลการวิจัยของกรมพัฒนาที่ดินสถิติการเกษตร ราคาสินค้าเกษตร วิธีปลูกพืชเลี้ยงสัตว์

<http://www.idd.go.th/>

214. กรมวิชาการเกษตร

ข้อมูลงานวิจัย เทคโนโลยีชีวภาพ ข่าวสาร การเกษตร บริการห้องสมุด กรมวิชาการเกษตร ฐานข้อมูลงานวิจัย ข้อมูลเกษตรโลก ประกาศ และกิจกรรมของกรมวิชาการเกษตรพร้อมโครงการ ต่าง ๆ ด้านการเกษตรของกรมวิชาการเกษตร

<http://www.doa.go.th/home/01.html>

215. ไฮโดรโปนิคส์ : Hydroponics

ให้ความรู้เรื่องไฮโดรโปนิคส์ เทคโนโลยีการปลูก พืชโดยไม่ใช้ดิน แนะนำธาตุอาหารที่จำเป็น ข้อมูล การปลูกพืชในสารละลาย การปลูกพืชผักและ ดอกไม้ การปลูกไม้ประดับ ผักกาดหอม คื่นช่าย ผักชี โดยไม่ใช้ดิน

<http://www.hydroponics.th.com/thai.php>

216. Agthai

เรื่องน่ารู้ด้านการเกษตร ข่าวการเกษตร เทคโนโลยี การเกษตรรวบรวมสินค้าเกษตรแปรรูปทั่วประเทศ และสั่งซื้อได้ รวบรวมแหล่งท่องเที่ยวทางการเกษตร ประมูลสินค้าพื้นบ้าน ออนไลน์ ข้อมูลของบริษัท เอกชนที่ส่งออกสินค้าด้านการเกษตร และรวม เว็บที่เกี่ยวข้องกับภาคการเกษตร ข่าวและราคา สินค้าจากตลาดไท พร้อมข้อมูลราคากลางของ พืชไร่พืชสวนทาง การเกษตร

<http://www.agthai.com/>

217. The Bankaer

ไม้ดอกไม้ประดับ ให้ความรู้เกี่ยวกับ ไม้ดอกไม้ประดับ และภาพดอกไม้สวย ๆ

<http://www.thai.net/vhappy/>

218. Vachara : ข้อมูลการเกษตร

vachara: วัชระศูนย์รวมข้อมูลด้านการเกษตรแบบ ครบวงจร

<http://www.vachara.com>

219. กรมส่งเสริมการเกษตร

บริการข้อมูลเกี่ยวกับประวัติ กิจกรรม นโยบาย และโครงสร้างที่สำคัญ ข้อมูลพื้นฐาน แหล่งสินค้า สถิติข้อมูลการเกษตร แนะนำข่าวสารการเกษตร ที่น่าสนใจของกรมส่งเสริมการเกษตร รวมทั้ง แนะนำโฮมเพจหน่วยงานในกรม
<http://www.doae.go.th/>

220. ฐานข้อมูลเชื้อพันธุ์มะม่วง

ฐานข้อมูลเชื้อพันธุ์มะม่วง พร้อมรายละเอียด บันทึกลักษณะประจำเชื้อพันธุ์ รายชื่อสายพันธุ์ บริการสืบค้นชื่อพันธุ์ เช่น พันธุ์กลุ่มแก้ว เขียวเสวย น้ำดอกไม้ หนังกกลางวัน อกร่อง พราหมณ์ ผลกลม เบ็ดเตล็ด
<http://www.disc.doa.go.th/mango>

221. ดอกหน้าวัว

รายละเอียดและข้อมูลเกี่ยวกับดอกหน้าวัว
<http://www.geocities.com/Yosemite/Geyser/4433/>

222. พฤษศาสตร์พื้นบ้าน

ให้ความรู้เรื่องพฤษศาสตร์พื้นบ้าน จาก สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน เล่ม 21 อธิบาย ความหมายของคำว่าพฤษศาสตร์พื้นบ้าน ให้ความรู้เรื่องพืชสมุนไพรที่ให้บำบัดโรค ประโยชน์ จากพืชมีพิษและการใช้ประโยชน์จากพืช เช่น ในงานหัตถกรรม หรือทำกระดาษ
<http://www.kanchanapisek.or.th/kp6/BOOK21/chapter7/chap7.htm>

223. ศูนย์สารสนเทศทางการเกษตรแห่งชาติ

หน้าที่ในการรวบรวมและผลิตสารสนเทศด้านการเกษตรของประเทศไทย เช่น ฐานข้อมูลด้านการเกษตรของประเทศไทยฐานข้อมูลวิจัยเกษตรนานาชาติ (AGRIS) เว็บลิงค์เกษตรไทย และต่างประเทศ สารานุกรมทางการเกษตร ซึ่งข้อมูลจะครอบคลุมทั้งด้านพืช สัตว์ ประมง ป่าไม้ สัตวแพทย์อาหาร โรค-แมลงดิน-ปุ๋ย ส่งเสริมเกษตร
<http://www.thaiagris.lib.ku.ac.th>

224. สถานีวิจัย คณะทรัพยากรธรรมชาติ

ข้อมูล รายละเอียด งานวิจัย โครงการวิจัย ของสถานีวิจัย คณะทรัพยากรธรรมชาติ ในหัวข้อ โครงการต่าง ๆ กิจกรรมและงานบริการประชาชน
<http://www.natres.psu.ac.th/ResearchStation/index.htm>

225. สมาคมพืชสวนแห่งประเทศไทย

สมาคมพืชสวนแห่งประเทศไทย (Horticultural science society of thailand) บริการข่าวสารทางวิชาการและความรู้ทางพืชสวน ระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ของทางสมาคมพืชสวนแห่งประเทศไทย
<http://www.doa.go.th/hsst/hsst.htm>

226. สัตวศาสตร์

ศูนย์กลางแลกเปลี่ยนความรู้เกี่ยวกับสัตว์ วิธีการเลี้ยงสัตว์ต่าง ๆ เช่น สุกร นกกระเจ๊กเทศ ไก่เนื้อ โคเนื้อ สัตว์ปีก ข้อมูลอาหารสัตว์ การเลี้ยงสัตว์ เศรษฐกิจ ข่าวก้าวไปสู่สัตว์ กระทู้ถามตอบเรื่องสัตว์
<http://www.sutsad.com>

227. เนชั่นแนลจีโอกราฟฟิก

<http://www.national/geographic.com>

228. มูลนิธิชัยพัฒนา

<http://www.chaipat.or.th> มูลนิธิชัยพัฒนา

229. ซาฟารีเวิลด์ (ท.รามอินทรา)

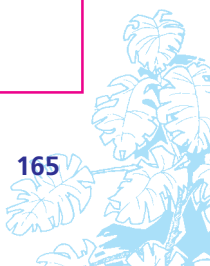
<http://www.safariworld.com>

**ทำเนียบแหล่งเรียนรู้
ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล**

ทำเนียบแหล่งเรียนรู้ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

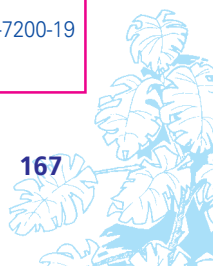
แหล่งศึกษาเพื่อการเรียนรู้	สถานที่ตั้งแหล่งเรียนรู้	โทรศัพท์
กรุงเทพมหานคร		
เขตพระนคร		
สำนักงานเขตพระนคร	อาคารเลขที่ 78 ซ.สามเสน 3 แขวงวัดสามพระยา เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200	0-2628-9060
ศูนย์บริการสาธารณสุขสะพานมอญ	3/5 เชียงสะพานมอญ ถ.เจริญกรุง แขวงราชบพิธ เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200	0-2226-5897
โรงพยาบาลกรุงเทพ	2 ซ.ศูนย์วิจัย 7 ถ.เพชรบุรีตัดใหม่ กรุงเทพฯ 10320	
ศูนย์เยาวชนทะเลเวิร์ค	ถ.กรุงเกษม เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200	0-2281-1070
ศูนย์เยาวชนวัดมหาธาตุ	ถ.พระจันทร์ เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200	0-2222-4135
ตึกถาวรวัตถุ	ศูนย์นราธิปเพื่อการวิจัยสังคมศึกษา ถ.หน้าพระธาตุ เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200 เป็นที่เก็บหนังสือตัวพิมพ์ รูปถ่าย และหนังสือพิมพ์ข่าว	0-2221-6830
วัดราชบพิธสถิตมหาสีมาราม	ถ.ราชบพิธ ใกล้กระทรวงมหาดไทย เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200 เป็นวัดประจำรัชกาลที่ 5	
วัดพระศรีรัตนศาสดาราม	ในพระบรมมหาราชวัง เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200 เป็นพระอารามหลวงที่สร้างขึ้นในรัชกาลที่ 1 และประดิษฐานพระพุทธรูปมหาณีนรัตนปฏิมากร	
เทวสถาน (โบสถ์พราหมณ์)	268 ถ.บ้านดินสอ แขวงเสาชิงช้า เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200	0-2222-6951
ป้อมมหากาฬ	ถ.ราชดำเนินกลาง แขวงสำราญราษฎร์ เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200	
ธนาคารออมสินลอยน้ำ	ธนาคารออมสิน สาขาปากคลองตลาด (เคลื่อนที่)	0-2225-5863-4
โรงละครเฉลิมกรุง รอยัลเธียเตอร์	ถ.เจริญกรุง เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200 เป็นโรงละครที่ทันสมัยสำหรับการแสดงหลากหลายประเภท	
พระบรมมหาราชวัง	ถ.หน้าพระลาน แขวงพระบรมมหาราชวัง เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200	0-2224-3328
วัดพระศรีรัตนศาสดาราม	ถ.หน้าพระลาน แขวงพระบรมมหาราชวัง เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200	0-2222-8181
พระบรมราชานุสาวรีย์ รัชกาลที่ 1	เชิงสะพานพุทธ ฝั่งกรุงเทพฯ ถ.ตรีเพชร เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200	
พระบรมราชานุสาวรีย์ รัชกาลที่ 3	มุมถนนราชดำเนินกลาง แขวงพระบรมมหาราชวัง เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200	
พิพิธภัณฑ์กองทัพบกเฉลิมพระเกียรติ	113 กองบัญชาการกองทัพบก ถ.ราชดำเนินนอก เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200	0-2297-8121-2
พิพิธภัณฑ์ธนาคารแห่งประเทศไทย	273 ถ.สามเสน แขวงวัดสามพระยา เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200 เป็นสถานที่ในการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับวิวัฒนาการเงินตราไทย	0-2283-5286
พิพิธภัณฑ์ปืนใหญ่โบราณ	กระทรวงกลาโหม ถ.สนามไชย แขวงพระบรมมหาราชวัง เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200	0-2226-3814
พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ พระนคร	ถ.หน้าพระธาตุ แขวงพระบรมมหาราชวัง เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200	0-2224-1333
พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ ศิลป์ พีระศรี	ถ.หน้าพระธาตุ แขวงพระบรมมหาราชวัง เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200 เป็นอนุสรณ์แด่ ศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี ผู้ก่อตั้งมหาวิทยาลัยศิลปากร และเป็นผู้วางรากฐานการศึกษาศิลปะ	0-2223-6162
พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ หอศิลป์	ถ.เจ้าฟ้า แขวงชนะสงคราม เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200 รวบรวมงานศิลปะสมัยใหม่ของศิลปินที่มีชื่อเสียงทั้งในอดีตและปัจจุบัน	0-2282-2639
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	ถ.หน้าพระธาตุ แขวงพระบรมมหาราชวัง เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200	0-2221-6111-20
ย่านบางลำพูและถนนพระอาทิตย์	ถ.พระอาทิตย์ แขวงบางลำพู เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200	
มหาวิทยาลัยศิลปากร	31 ถ.หน้าพระลาน แขวงพระบรมมหาราชวัง เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200	0-2623-6115-21
โรงเรียนผู้ใหญ่วัดหน้ากสวนกุหลาบ	2 ถ.หน้าพระลาน แขวงพระบรมมหาราชวัง เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200	
โรงละครแห่งชาติ 2	ถ.ราชินี แขวงพระบรมมหาราชวัง เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200	0-2221-0174

แหล่งศึกษาเพื่อการเรียนรู้	สถานที่ตั้งแหล่งเรียนรู้	โทรศัพท์
วิทยาลัยนาฏศิลป์ พระบรมราชานุสาวรีย์ รัชกาลที่ 3	ถ.ราชินี แขวงพระบรมมหาราชวัง เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200 ลานแจษฎาบดินทร์ ถ.ราชดำเนิน เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200 เป็นงานปฏิมากรรม พระราชประวัติ พระราชกรณียกิจ สถาปัตยกรรม ใช้สำหรับต้อนรับแขกบ้านแขกเมือง	0-2225-0197
วัดชนะสงครามราชวรมหาวิหาร	ถ.จักรพงษ์ แขวงบางลำพู เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200 เพื่อเทิดพระเกียรติทหารชาวมุสลิมในกองทัพสมเด็จพระบวรราชเจ้า- มหาสุรสิงหนาท ซึ่งทำการรบร่วมกับทหารไทย	0-2281-8244
วัดเทพธิดาวชิรวิหาร	70 ถ.มหาไชย แขวงสำราญราษฎร์ เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200	0-2222-5067
วัดบวรนิเวศวิหารราชวรวิหาร	248 ถ.สุเมรุ แขวงบวรนิเวศ เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200 เป็นที่ประดิษฐานพระพุทธชินสีห์	0-2281-2831-3
วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม- ราชวรมหาวิหาร	2 ถ.สนามไชย แขวงพระบรมมหาราชวัง เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200 เป็นแหล่งเผยแพร่พระพุทธศาสนา อบรมศีลธรรมและจริยธรรม แก่ประชาชนและชุมชน	0-2222-5910
วัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์ราชวรมหาวิหาร	3 ถ.มหาธาตุ แขวงพระบรมมหาราชวัง เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200	0-2221-5999
วัดราชนัดดารามวรวิหาร	2 ถ.มหาไชย แขวงบวรนิเวศ เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200	0-2224-8807
วังท่าพระ	ถ.หน้าพระลาน เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200 เป็นแหล่งในการศึกษาทางด้านประวัติศาสตร์ สถาปัตยกรรม แก่นักศึกษาและประชาชนทั่วไป	
พระราชวังบวรสถานมงคล	ถ.หน้าพระลาน เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200 อนุรักษ์โบราณสถานของชาติ รวมทั้งเป็นแหล่งให้การศึกษา และการท่องเที่ยวสำหรับประชาชน	
วัดราชบพิธสถิตมหาสีมารามราชวรวิหาร แหล่งหัตถกรรมโบราณ	2 ถ.เฟื่องนคร แขวงวัดราชบพิธ เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200 ร้านลานทอง 207 ถ.สามเสน 5 (ถ.พายัพ) แขวงวัดสามพระยา เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200 เป็นสถานที่อนุรักษ์งานหัตถกรรมที่ผลิตจากโบราณ	0-2222-3930
วัดราชบูรณะราชวรวิหาร	119 ถ.จักรเพชร แขวงวังบูรพาภิรมย์ เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200 เป็นสถานที่ประดิษฐานพระพุทธรูป จำนวน 162 องค์ ที่นำมาจาก หัวเมืองต่าง ๆ ในสมัยรัชกาลที่ 1	0-2221-3936
แหล่งหัตถกรรมเครื่องถม	ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคลไทยนคร 79 ถ.ประชาธิปไตย แขวงบ้านพานถม เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200 เป็นสถานที่อนุรักษ์และฟื้นฟูงานหัตถกรรมประเภทเครื่องถมไทย	
แหล่งหัตถกรรมเครื่องทอง	ตรอกสุเหว่า ถ.จักรพงษ์ แขวงชนะสงคราม เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200 เป็นสถานที่อนุรักษ์ศิลปการทำเครื่องทองตามแบบช่างทองหลวง	
วัดราชประดิษฐ์สถิตมหาสีมารามราชวรวิหาร	2 ถ.สราญรมย์ แขวงพระบรมมหาราชวัง เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200 เพื่ออุทิศถวายพระสงฆ์ คณะธรรมยุติกนิกาย (ภาพสุริยุปราคา)	0-2223-8215
วัดสุทัศน์เทพวรารามราชวรมหาวิหาร	146 ถ.บำรุงเมือง แขวงราชบพิธ เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200 เป็นวัดกลางพระนครและใหญ่โตเท่ากับวัดพนัญเชิงที่จังหวัด พระนครศรีอยุธยา และประดิษฐานพระศรีศากยมุนี	0-2224-9845
วัดอินทรวีหาร สนามหลวง	114 ถ.วิสุทธิกษัตริย์ แขวงบางขุนพรหม เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200 แขวงพระบรมมหาราชวัง เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200	0-2628-5550-2
สวนรมณีนาถ	ถ.ศิริพงษ์ แขวงสำราญราษฎร์ เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200	0-2221-5181
สวนสราญรมย์	ระหว่าง ถ.เจริญกรุง ตัดกับ ถ.ราชินี แขวงพระบรมมหาราชวัง เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200	0-2221-0195
สวนสาธารณะสันติชัยปราการ	ถ.พระอาทิตย์ แขวงบางลำพู เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200	

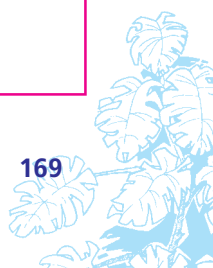
แหล่งศึกษาเพื่อการเรียนรู้	สถานที่ตั้งแหล่งเรียนรู้	โทรศัพท์
เสาชิงช้า	หน้าวัดสุทัศน์ฯ ถ.บำรุงเมือง แขวงเสาชิงช้า เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200	
ศาลหลักเมือง	ถ.มหาไชย แขวงพระบรมมหาราชวัง เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200	
ศาลเจ้าพ่อเสือ	468 ถ.บ้านตะนาว แขวงศาลเจ้าพ่อเสือ เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200	0-2224-2110
ศาลเจ้าพ่อหอกลอง	กรมการรักษาดินแดง ถ.ริมคลองคูเดิม แขวงพระบรมมหาราชวัง เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200	0-2222-3347
พระราชวังสราญรมย์	ถ.สนามไชย เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200 สร้างขึ้นในสมัย รัชกาลที่ 4 เพื่อพระราชทานให้สมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระยาภาณุพันธุวงศ์วรเดช	
ศาลาเฉลิมกรุง	66 ศาลาเฉลิมกรุง ถ.เจริญกรุง แขวงวังบูรพาภิรมย์ เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200	0-2222-1854
วิทยาลัยในวังหญิง	ในพระบรมมหาราชวัง ถ.หน้าพระลาน เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200 สร้างขึ้นเพื่อเป็นการเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพฯ ผู้ทรงก่อตั้ง และเป็นแหล่งการอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรม	
หอนาฬิกา	ถ.ริมคลองคูเดิม แขวงพระบรมมหาราชวัง เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200	
วัดมหรณพาราม	ถ.ตะนาว เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200 เป็นที่ประดิษฐาน “หลวงพ่อร่วง” ซึ่งเป็นพระพุทธรูปหล่อสมัยสุโขทัย	
อุทกทาน	ถ.ราชดำเนิน เชิงสะพานผ่านพิภพลีลา แขวงพระบรมมหาราชวัง เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200	
อนุสาวรีย์ทหารอาสาสงครามโลกครั้งที่ 1	เยื้องหน้าโรงละครแห่งชาติ แขวงพระบรมมหาราชวัง เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200	
วัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์	ถ.หน้าพระธาตุ เขตพระนคร กรุงเทพฯ เป็นสถานที่ปฏิสังขรณ์ให้เป็นวัดสำหรับกรุงเทพฯ เป็นสถานที่สังคายนาพระไตรปิฎก รัชสมัยรัชกาลที่ 1	
อนุสาวรีย์ประชาธิปไตย	ถ.ราชดำเนินกลาง แขวงบ้านพานถม เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200 เป็นอนุสรณ์ในการที่คณะราษฎรได้พระราชทานรัฐธรรมนูญปกครองราชอาณาจักรไทย	
พระบรมราชานุสาวรีย์ รัชกาลที่ 1	เชิงสะพานพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก ฝั่งพระนคร ถ.ตรีเพ็ชร เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200	
สวนหย่อมลิบสามห้าง	ถ.ลิบสามห้าง เชื่อมกับ ถ.พระสุเมรุ เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200 เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ เป็นสวนหย่อมขนาดใหญ่ ประกอบด้วยพันธุ์ไม้นานาชนิด	
ศูนย์วิจัยเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์	ถ.หน้าพระธาตุ เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200 เป็นห้องสมุดที่ให้บริการข้อมูลสารสนเทศทางด้านสังคมศาสตร์	
แหล่งหัตถกรรมผลิตทองคำเปลว	หลังทำการไปรษณีย์ราชดำเนิน สีแยกคอกวัว ถ.ตีทอง เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200 เพื่อเป็นสถานที่ผลิตทองคำเปลวใช้ในงานประณีตศิลป์ของไทย	
เขตคลองเตย		
สำนักงานเขตคลองเตย	อาคารเลขที่ 599 สามแยกกล้วยน้ำไท แขวงคลองเตย กรุงเทพฯ 10110	
ศูนย์บริการสาธารณสุขสุขุมวิท	ถ.สุขุมวิท ปากซอย 30 (สันตินฤมาน) แขวงคลองตัน เขตคลองเตย กรุงเทพฯ 10110	0-2258-4892
ศูนย์เยาวชนวัดธาตุทอง	ถ.สุขุมวิท เขตคลองเตย กรุงเทพฯ 10110	0-2390-0699
พิพิธภัณฑ์นาฬิกาประเทศไทย	40 ซ.สันติสุข (สุขุมวิท 39) กรุงเทพฯ 10110	0-2391-6243
		0-2712-1627-8

แหล่งศึกษาเพื่อการเรียนรู้	สถานที่ตั้งแหล่งเรียนรู้	โทรศัพท์
สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.)	924 ถ.สุขุมวิท เขตคลองเตย กรุงเทพฯ 10110	0-2392-4021
ศูนย์บริการสาธารณสุขคลองเตย	หลังอาคารสงเคราะห์ลอค 1 ถ.อาจณรงค์ แขวงคลองเตย เขตคลองเตย กรุงเทพฯ 10110	0-2249-1385
ตำหนักปลายเนิน	1164 ถ.พระราม 4 แขวงคลองเตย เขตคลองเตย กรุงเทพฯ 10110 เป็นสถาปัตยกรรมของพระตำหนักและเรือนไทยที่ประทับ	0-2249-4280
ศูนย์การประชุมแห่งชาติสิริกิติ์	60 ถ.รัชดาภิเษก แขวงคลองเตย เขตคลองเตย กรุงเทพฯ 10110	0-2229-3000
ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษาแห่งชาติ	928 ถ.สุขุมวิท แขวงพระโขนง เขตคลองเตย กรุงเทพฯ 10110	0-2392-5951-9
อุทยานเบญจสิริ	ถ.สุขุมวิท 22-24 แขวงคลองตัน เขตคลองเตย กรุงเทพฯ 10110	0-2262-0810
เขตคลองสาน		
สำนักงานเขตคลองสาน	อาคารเลขที่ 861 ถ.ลาดหญ้า กรุงเทพฯ 10600	0-2437-5279
ห้องเรียนสีเขียว (โรงเรียนวัดเศวตฉัตร)	ถ.เจริญนคร แขวงบางลำภูล่าง เขตคลองสาน กรุงเทพฯ 10600 แหล่งเรียนรู้ทางด้านไฟฟ้าและพลังงานรูปแบบต่าง ๆ ตั้งแต่ระดับอนุบาล-มัธยมศึกษาปีที่ 3	0-2437-7181
ศูนย์บริการสาธารณสุขกรุงเทพมหานคร	124/16 ถ.กรุงธนบุรี แขวงบางลำภูล่าง เขตคลองสาน กรุงเทพฯ 10600	0-2860-8201
โรงพยาบาลตากสิน	543 ถ.สมเด็จพระเจ้าพระยา เขตคลองสาน กรุงเทพฯ 10600	0-2437-0123
บ้านพายุกุล	770 ถ.เจริญรัก แขวงลำตันไทร เขตคลองสาน กรุงเทพฯ 10600	0-2281-9857
ป้อมป้องปัจจามิตร	ซ.21 ถ.ลาดหญ้า เขตคลองสาน กรุงเทพฯ 10600	
พระบรมราชานุสาวรีย์สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช	วงเวียนใหญ่ แขวงคลองสาน กรุงเทพฯ 10600	
วัดทองธรรมชาติวรวิหาร	141 ถ.เชียงใหม่ แขวงคลองสาน กรุงเทพฯ 10600	0-2438-8840
วัดพิชัยญาติการารววิหาร	32 ถ.สมเด็จพระเจ้าพระยา แขวงสมเด็จพระเจ้าพระยา เขตคลองสาน กรุงเทพฯ 10600	0-2861-4489
วัดอนงค์รามวรวิหาร	41 ถ.สมเด็จพระเจ้าพระยา แขวงสมเด็จพระเจ้าพระยา เขตคลองสาน กรุงเทพฯ 10600	0-2437-3315
อุทยานเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเจ้า	ซ.สมเด็จพระเจ้าพระยา 3 ถ.สมเด็จพระเจ้าพระยา เขตคลองสาน กรุงเทพฯ 10600	0-2437-7799
เขตคลองสามวา		
สำนักงานเขตคลองสามวา	อาคารเลขที่ 57/1 หมู่ที่ 1 ถ.นิมิตรใหม่ แขวงทรายกองดิน กรุงเทพฯ 10510	0-2543-7725
ห้องเรียนสีเขียว (โรงเรียนบางชัน)	ถ.พระยาสุเรนทร์ แขวงบางชัน เขตคลองสามวา กรุงเทพฯ 10510 แหล่งเรียนรู้ทางด้านไฟฟ้าและพลังงานรูปแบบต่าง ๆ ตั้งแต่ระดับอนุบาล-มัธยมศึกษาปีที่ 3	0-2517-0380
แหล่งเพาะพันธุ์ปลาสวยงาม	หมู่ที่ 5 ซ.ตาหวาน ถ.ประชาร่วมใจ เขตคลองสามวา กรุงเทพฯ 10510	0-2916-9944
เขตคันนายาว		
สำนักงานเขตคันนายาว	อาคารเลขที่ 5/5 ถ.รามอินทรา แขวงคันนายาว เขตคันนายาว กรุงเทพฯ 10230	0-2510-2690
วัดราษฎร์ศรัทธาธรรม	25 หมู่ที่ 55 ถ.รามอินทรา แขวงคันนายาว เขตคันนายาว กรุงเทพฯ 10230	0-2512-0207
โรงพยาบาลนพรัตนราชธานี	109 หมู่ที่ 5 ถ.รามอินทรา กม.12 แขวงคันนายาว กรุงเทพฯ 10230	0-2517-4270-9
สวนสยาม	99 ถ.เสรีไทย (สุขาภิบาล 2) เขตคันนายาว กรุงเทพฯ 10230	0-2919-7200-19

แหล่งศึกษาเพื่อการเรียนรู้	สถานที่ตั้งแหล่งเรียนรู้	โทรศัพท์
เขตจตุจักร		
สำนักงานเขตจตุจักร	อาคารเลขที่ 5 ซ.วิภาวดีรังสิต 34 ถ.วิภาวดีรังสิต แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900	0-2513-3444
ห้องเรียนสีเขียว (โรงเรียนประชานิเวศน์ประถม)	ประชานิเวศน์ 1 แขวงลาดยาว เขตจตุจักร 10900 แหล่งเรียนรู้ทางด้านไฟฟ้าและพลังงานรูปแบบต่าง ๆ ตั้งแต่ระดับอนุบาล-มัธยมศึกษาปีที่ 3	0-2588-4231
ศูนย์สาธารณสุขประชานิเวศน์	บริเวณหน้าหมู่บ้านประชานิเวศน์ 1 ถ.เทศบาลรังรักษ์ใต้ แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900	0-2489-5768
ศูนย์สาธารณสุขบางเขน	ริมถนนพหลโยธิน ปากซอย 45 ดิดกรมป่าไม้ แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900	0-2579-1342
โรงพยาบาลพญาไท 2	ถ.พหลโยธิน กรุงเทพฯ 10900	0-2617-2444
สถานที่ตั้งส่วนราชการกรมวิชาการเกษตร	ถ.พหลโยธิน เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900	0-2579-0151-8
สถานที่ตั้งส่วนราชการกรมส่งเสริมการเกษตร	ถ.พหลโยธิน เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900	0-25790-0121-8
สถานที่ตั้งส่วนราชการกรมประมง	เกษตรกลาง เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900	0-2562-0600-15
สวนรถไฟ	ถ.กำแพงเพชร แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900	
องค์การตลาดเพื่อเกษตรกร	101 ถ.กำแพงเพชร เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900	0-2279-2080
องค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย	103 ถ.กำแพงเพชร เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900	0-2279-2014-5
สถานที่ตั้งส่วนราชการกรมป่าไม้	61 ถ.พหลโยธิน เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900	0-2561-4292-3
ธนาคารเชื้อพันธุ์พืชแห่งชาติ	สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์ฯ (วท.) 196 ถ.พหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900	0-2579-1121-30
พิพิธภัณฑ์ธนาคารไทย	9 ถ.รัชดาภิเษก แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900	0-2544-4462-3
ธนาคารไทยพาณิชย์	จัดแสดงเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ด้านการเงินการธนาคารของชาติ และเป็นแหล่งค้นคว้าทางวิชาการการเงินการธนาคาร	
พิพิธภัณฑ์การเกษตร	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน กรุงเทพฯ 10900	0-2294-2871-2
พิพิธภัณฑ์กายวิภาคศาสตร์ทางสัตวแพทย์	ตึกกายวิภาคศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน กรุงเทพฯ 10900	
พิพิธภัณฑ์ประมง	จัดเก็บโครงกระดูกสัตว์ต่าง ๆ ตัวอย่างสัตว์ที่มีวิวัฒนาการผิดปกติ ชั้นล่าง ตึกคณะประมง เกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน กรุงเทพฯ 10900	
พิพิธภัณฑ์แมลง	จัดเก็บโครงกระดูกปลา เปลือกหอย เครื่องมือการประมง ตัวอย่างสัตว์ฟอสซิล ชั้น 2 ตึกจรัลสุนทรสิงห์ เกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน กรุงเทพฯ 10900	
พิพิธภัณฑ์มด	เก็บรวบรวมและรักษาตัวอย่างแมลง	
พิพิธภัณฑ์เด็กแห่งกรุงเทพฯ	ตึกวิทยาศาสตร์ 60 ปี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน กรุงเทพฯ 10900	0-2579-0176
พิพิธภัณฑ์อัยการไทย	เก็บรวบรวมตัวอย่างมดจากในประเทศและต่างประเทศ	
สถานแสดงพิพิธภัณฑ์ปลาน้ำจืด	สวนสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ฯ ถ.กำแพงเพชร เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900 เป็นสถานที่จัดกิจกรรมและจัดแสดงนิทรรศการเพื่อการเรียนรู้ของเด็ก	
	ชั้น 11 อาคารสำนักงานอัยการสูงสุด ถ.รัชดาภิเษก แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900	0-2541-2951
	รวบรวมเก็บรักษาทรัพย์สินทางนิติศาสตร์ที่มีค่าของประเทศ	
	กรมประมง แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900	0-2562-0600# 5118

แหล่งศึกษาเพื่อการเรียนรู้	สถานที่ตั้งแหล่งเรียนรู้	โทรศัพท์
สถานแสดงพันธุ์ปลาน้ำจืด	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ถ.พหลโยธิน เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900 เป็นแหล่งความรู้เกี่ยวกับพันธุ์ปลาน้ำจืดของไทยชนิดต่าง ๆ เช่น ปลาที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจ	
สวนจตุจักรและตลาดนัดจตุจักร หอพรรณไม้	ถ.กำแพงเพชร 3 แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900 กรมป่าไม้ ถ.พหลโยธิน เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900 รวบรวมพรรณไม้ในประเทศไทยที่ได้จากการสำรวจของนักพฤกษศาสตร์ ทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ	0-2272-4575
สวนสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์	อาคารเดินรถและโทรคมนาคม 820 ถ.ย่านพหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900 เป็นสวนพฤกษศาสตร์ พันธุ์ไม้ดอกไม้ประดับ พันธุ์ไม้หายาก และเป็นศูนย์ศึกษาด้านไม้ขนาดใหญ่	0-2272-4358-9
ศูนย์หัตถกรรมทองลงหิน	ชุมชนประดิษฐ์โทรการ 13 ซ.พหลโยธิน 47 แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900 เป็นสถานที่อนุรักษ์และส่งเสริมหัตถกรรมเครื่องทองลงหิน	0-2579-2861
เขตจอมทอง		
สำนักงานเขตจอมทอง	อาคารเลขที่ 55 หมู่ที่ 2 ซ.3 ถ.พระราม 2 แขวงบางมด เขตจอมทอง กรุงเทพฯ 10150	0-2427-1240
ศูนย์เยาวชนธนบุรี	ถ.ธนบุรีปากท่อ เขตจอมทอง กรุงเทพฯ 10150	0-2416-5040
วัดแก้วไพฑูริย์	9 หมู่ที่ 10 ซ.เอกชัย 14 ถ.เอกชัย แขวงบางขุนเทียน เขตจอมทอง กรุงเทพฯ 10150	0-2415-6527
วัดไทรและตลาดน้ำวัดไทร	11 หมู่ที่ 2 ซ.ถาวรวัฒนา ถ.เอกชัย แขวงบางขุนเทียน เขตจอมทอง กรุงเทพฯ 10150	0-2415-7173
วัดราชโอรสารามราชวรวิหาร	258 ซ.เอกชัย 4 ถ.เอกชัย แขวงบางค้อ เขตจอมทอง กรุงเทพฯ 10150	0-2415-2286
วัดนางนองวรวิหาร	76 ถ.วุฒากาศ แขวงบางค้อ เขตจอมทอง กรุงเทพฯ 10150	0-2468-6876
วัดหนังราชวรวิหาร	200 ซ.วุฒากาศ 42 ถ.วุฒากาศ แขวงบางค้อ เขตจอมทอง กรุงเทพฯ 10150	0-2476-7246
เขตดอนเมือง		
สำนักงานเขตดอนเมือง	อาคารเลขที่ 157/152-155 ถ.ช่องอากาศอุทิศ แขวงสีกัน เขตดอนเมือง กรุงเทพฯ 10210	0-2929-5450
ห้องเรียนสีเขียว (โรงเรียนวัดเวฬุวนาราม)	56 ถ.แจ้งวัฒนะ แขวงสีกัน เขตดอนเมือง กรุงเทพฯ 10210 แหล่งเรียนรู้ทางด้านไฟฟ้าและพลังงานรูปแบบต่าง ๆ ตั้งแต่ระดับ อนุบาล-มัธยมศึกษาปีที่ 3	0-2573-4956
ศูนย์สาธารณสุขรสสุนทร มโนชฎากร	ถ.สรงประกาย แขวงสีกัน เขตดอนเมือง กรุงเทพฯ 10210	0-2565-5258
ท่าอากาศยานกรุงเทพ	ถ.วิภาวดีรังสิต แขวงสีกัน เขตดอนเมือง กรุงเทพฯ 10120	0-2535-1111
พิพิธภัณฑ์กองทัพอากาศ	171 กองทัพอากาศ ถ.พหลโยธิน แขวงสีกัน เขตดอนเมือง กรุงเทพฯ 10120 รวบรวมและเก็บรักษาอากาศยาน เครื่องมือสื่อสาร อากาศยานประเภทต่าง ๆ	0-2534-1764
เขตดินแดง		
สำนักงานเขตดินแดง	อาคารเลขที่ 99 ถ.มิตรไมตรี แขวงดินแดง กรุงเทพฯ 10400	0-2245-3316
ห้องเรียนสีเขียว (โรงเรียนวิสุทธิ)	4095/1 ถ.ประชาสงเคราะห์ แขวงดินแดง เขตดินแดง กรุงเทพฯ 10400 แหล่งเรียนรู้ทางด้านไฟฟ้าและพลังงานรูปแบบต่าง ๆ ตั้งแต่ระดับ อนุบาล-มัธยมศึกษาปีที่ 3	0-2246-1551

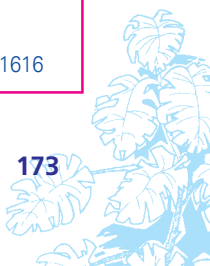
แหล่งศึกษาเพื่อการเรียนรู้	สถานที่ตั้งแหล่งเรียนรู้	โทรศัพท์
ศูนย์สาธารณสุขุดินแดง	99/23 ถ.ประชาสงเคราะห์ แขวงดินแดง เขตดินแดง กรุงเทพฯ 10400	0-2246-1591
ศูนย์เยาวชนกรุงเทพมหานคร (ไทย-ญี่ปุ่น)	ถ.มิตรไมตรี แขวงดินแดง เขตดินแดง กรุงเทพฯ 10320	0-2245-3360
เขตดุสิต		
สำนักงานเขตดุสิต	อาคารเลขที่ 317 ถ.สุขโขทัย แขวงดุสิต เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300	
โรงพยาบาลมิชชั่น	430 ถ.พิษณุโลก เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300	0-2243-5311-5
ศูนย์สาธารณสุขุสโมสรวัฒนธรรมหญิง	ตรงข้ามสนามม้านางเลิ้ง ถ.พิษณุโลก แขวงสี่แยกมหานคร เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300	0-2282-8493
ศูนย์เยาวชนสวนอ้อย	ถ.สุขโขทัย เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300 เพื่อส่งเสริมด้านกีฬา นันทนาการ และศิลปวัฒนธรรมแก่เยาวชน	0-2243-2706
วิทยาลัยแพทยศาสตร์และเวชพยาบาล	681 ถ.สามเสนนอก เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300	0-2243-0151-79
วิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์	131/5 ถ.ขาว แขวงวชิระ เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300	0-2243-7860-2
ทำเนียบรัฐบาล	ถ.นครปฐม แขวงดุสิต เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300	0-2281-2240
พระตำหนักสวนจิตรลดาธารุฐาน	ถ.พระราม 5 แขวงดุสิต เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300	0-2280-4200
พระที่นั่งอนันตสมาคม	ถ.อุททองใน แขวงดุสิต เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300	0-2244-1557-60
พระที่นั่งวิมานเมฆและหมู่พระตำหนัก 11 องค์	16 ถ.ราชวิถี แขวงดุสิต เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300	0-2628-6300-9
พระบรมราชานุสาวรีย์ รัชกาลที่ 5	ลานหน้าพระที่นั่งอนันตสมาคม แขวงดุสิต เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10303	
พิพิธภัณฑ์สถานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ไทย	โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า (เดิม) ทำเนียบรัฐบาล ถ.พิษณุโลก เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300	0-2281-2240
พิพิธภัณฑ์กองทัพบกเฉลิมพระเกียรติ	ถ.ราชดำเนินนอก เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300 เป็นสถานที่รวบรวมอนุรักษ์ เก็บรักษา และจัดแสดงประวัติการรบของกองทัพไทย	0-2297-7859
พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ ช้างต้น	บริเวณรัฐสภา ถ.อุททองใน แขวงดุสิต เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300	0-2282-3336
พิพิธภัณฑ์เครื่องราชูปโภค	ถ.ราชวิถี เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300 เป็นสถานที่รวบรวมจัดแสดงและให้ความรู้เกี่ยวกับเครื่องราชูปโภคและภาพเขียนสีน้ำมัน	
ราชตฤณมัยสมาคมแห่งประเทศไทย	183 ถ.พิษณุโลก แขวงสวนจิตรลดา เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300	0-2628-1810-5
พิพิธภัณฑ์สถาน ร.1 พัน 2 รอ.	กองพันที่ 2 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์ในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เป็นสถานที่รวบรวม จัดแสดง และให้การศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ของกองทัพทหารราบแก่ผู้สนใจทั่วไป	
วังสุโขทัย	ถ.สุขโขทัย เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300	
พระราชวังดุสิต	ถ.อุททองใน เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300	
พิพิธภัณฑ์นาฬิกาโบราณ	ถ.ราชวิถี เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300 เป็นสถานที่รวบรวมจัดแสดงนาฬิกาโบราณของยุโรป	
พิพิธภัณฑ์ผ้าโบราณ	ถ.ราชวิถี เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300 จัดแสดงเกี่ยวกับผ้าโบราณรวมทั้งเผยแพร่ความรู้สำหรับประชาชนชาวไทยและต่างประเทศ	
พิพิธภัณฑ์ภาพถ่ายฝีพระหัตถ์ รัชกาลที่ 9	ถ.ราชวิถี เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300 เป็นสถานที่จัดแสดงภาพถ่ายฝีพระหัตถ์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว	
รัฐสภา	สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนฯ 2 ถ.อุททองใน แขวงดุสิต เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300	0-2244-1000

แหล่งศึกษาเพื่อการเรียนรู้	สถานที่ตั้งแหล่งเรียนรู้	โทรศัพท์
วัดคอนเซ็ปชัน	167 ซ.มิตาคาม ถ.สามเสน แขวงวชิรพยาบาล เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300	0-2243-2617
วัดนักบุญฟรังซิสเซเวียร์	94 ซ.11 ถ.สามเสน แขวงวชิรพยาบาล เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300	0-2243-0060-2
วัดเบญจมพิตรดุสิตวนารามราชวรวิหาร	69 ถ.พระราม 5 แขวงจตุรดา เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300 เป็นวัดประจำรัชกาลที่ 5 สร้างด้วยหินอ่อนจากประเทศอิตาลี พิพิธภัณฑ์มีการจัดแสดงพระพุทธรูปปางต่าง ๆ	0-2282-7413
วัดราชาธิวาสราชวรวิหาร	658 ซ.9 ถ.สามเสน แขวงวชิระ เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300 ศาลาการเปรียญ มีความโดดเด่นของสถาปัตยกรรมว่า “เป็นอาคารไม้ที่สวยงามและมีขนาดใหญ่ที่สุดในตะวันออก”	0-2243-2125
วังจันทร์เกษม	ถ.ราชดำเนินนอก ซิงสะพานม้ามวานรังสรรค์ แขวงดุสิต เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300	0-2282-9893
วังปวยไท	ถ.ราชวิถี เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300 เป็นการอนุรักษ์วังและสถานที่เสด็จประพาสและสำหรับทดลอง ปลูกธัญพืชต่าง ๆ ของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว	
วังปารุสกวัน	323 ถ.ศรีอยุธยา แขวงดุสิต เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300	0-2280-3193
ศูนย์ศิลปาชีพพิเศษ	พระราชวังสวนจิตรลดา ถ.ราชวิถี เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300 เป็นสถานที่ฝึกอาชีพเสริมแก่เกษตรกรหลังฤดูการเก็บเกี่ยว และเป็นแหล่งอนุรักษ์การช่างด้านหัตถกรรมประเภทต่าง ๆ	
สวนสัตว์ดุสิต	71 ถ.พระราม 5 แขวงดุสิต เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300 เป็นสถานที่อนุรักษ์และรวบรวมสัตว์ป่านานาชนิด เป็นแหล่งบริการให้ความรู้เกี่ยวกับสัตว์บกและสัตว์น้ำ	0-2282-7111-5
หมุดคณะราษฎร	ลานข้างพระบรมราชานุสาวรีย์รัชกาลที่ 5 แขวงดุสิต เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10303 เป็นสถานที่ประวัติศาสตร์ที่คณะราษฎรยื่นอ่านแถลงการณ์เปลี่ยนแปลง การปกครอง	
พิพิธภัณฑ์ตำรวจ	323 วังปารุสกวัน ถ.ราชดำเนินนอก เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300 เป็นสถานที่เก็บรวบรวมข้อมูลและวัตถุของกลางในการกระทำคามผิด ทั่วราชอาณาจักร	
หอสมุดแห่งชาติ	ถ.สามเสน แขวงวชิรพยาบาล เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300 เปิดให้บริการหนังสือหลากหลายประเภท เช่น วารสาร หนังสือพิมพ์ ราชกิจจานุเบกษา นวนิยาย ฯลฯ	0-2281-5215
ห้องสมุดดนตรีพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9	ภายในหอสมุดแห่งชาติ ถ.สามเสน เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300 เป็นศูนย์รวบรวมและเผยแพร่บทเพลงพระราชนิพนธ์ และเป็นศูนย์ ค้นคว้าทางด้านดนตรี	
หอสมุดดนตรีลูกกระหม่อมสิรินธร	บริเวณหอสมุดแห่งชาติ ถ.สามเสน เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300 เป็นสถานที่อนุรักษ์ต้นฉบับเพลงไทยและเพลงสากล ไว้เป็นมรดกสมบัติ ทางวัฒนธรรมของชาติ	
หอจดหมายเหตุแห่งชาติ	ภายในหอสมุดแห่งชาติ ถ.สามเสน เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300 เก็บรักษาเอกสารประวัติศาสตร์ของประเทศ และเปิดให้บริการ “จดหมายเหตุ” เพื่อการค้นคว้าและงานวิจัย	
หอภาพยนตร์แห่งชาติ	ภายในหอสมุดแห่งชาติ ถ.สามเสน เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300 ทำหน้าที่คัดเลือก ตรวจสอบ รวบรวม และเก็บรักษาภาพยนตร์ที่มีคุณค่า ทางประวัติศาสตร์	
หอวิชาการสุพรรณบุรี	ภายในหอสมุดแห่งชาติ ถ.สามเสน เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300	

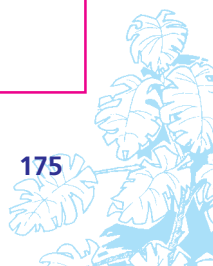
แหล่งศึกษาเพื่อการเรียนรู้	สถานที่ตั้งแหล่งเรียนรู้	โทรศัพท์
หัตถกรรมประดิษฐ์เรือรบจำลอง	150/4 ซุมชนพระยาประสิทธิ์ ซ.องครักษ์ 10 ถ.สามเสน 28 เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300	0-2241-3563
พิพิธภัณฑ์รถม้าพระที่นั่ง	ถ.ราชวิถี เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300 เป็นสถานที่รวบรวมและจัดแสดงรถม้าพระที่นั่ง	
ศูนย์ภูมิภาคโบราณและวิจิตรศิลป์	อาคารสปาฟา เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300 เพื่อส่งเสริมความชำนาญทางวิชาชีพในสาขาโบราณคดีและวิจิตรศิลป์ จากหลักสูตรและกิจกรรมในภูมิภาค	
เขตตลิ่งชัน		
สำนักงานเขตตลิ่งชัน	อาคารเลขที่ 324 ถ.ซั๊กพระ เขตตลิ่งชัน กรุงเทพฯ 10170	0-2424-2515
สถานพยาบาลนิติจิตเวช	ตั้งอยู่ที่ 3/20 หมู่ที่ 8 แขวงตลิ่งชัน เขตตลิ่งชัน กรุงเทพฯ 10170	0-2889-9191
ศูนย์สาธารณสุขชัชวาทักษะมาลา	ช.วัดชัยพฤกษ์มาลา ถ.บางกอกน้อย-ตลิ่งชัน แขวงตลิ่งชัน เขตตลิ่งชัน กรุงเทพฯ 10170	0-2425-9410
ศูนย์เยาวชนชัชวาทักษะมาลา	ถ.ปิ่นเกล้า-นครชัยศรี	0-2433-4597
ตลาดน้ำตลิ่งชัน	ทำน่าน้ำ สนง.เขตตลิ่งชัน แขวงตลิ่งซั๊กพระ เขตตลิ่งชัน กรุงเทพฯ 10170	0-2424-1712
วัดเกาะ	15 หมู่ที่ 10 แขวงบางเข็อกหนึ่ง เขตตลิ่งชัน กรุงเทพฯ 10170	0-2410-7801
วัดราษฎร์ฐานราชวรวิหาร	692 ซ.35 ถ.จรัญสนิทวงศ์ แขวงคลองซั๊กพระ เขตตลิ่งชัน กรุงเทพฯ 10170	0-2418-3445
ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร	20 ถ.บรมราชชนนี แขวงคลองซั๊กพระ เขตตลิ่งชัน กรุงเทพฯ 10170 เป็นศูนย์วิชาการข้อมูลทางมานุษยวิทยา โบราณคดีประวัติศาสตร์ ภาษาศาสตร์ จารีตประเพณีวิถีชีวิตของคนไทย	0-2880-9429
เขตทวีวัฒนา		
สำนักงานเขตทวีวัฒนา	อาคารเลขที่ 46/1 หมู่ที่ 9 แขวงศาลาธรรมสพน์ เขตทวีวัฒนา กรุงเทพฯ 10170	0-2441-1005
ถนนอุทยาน	ถ.อุทยาน แขวงทวีวัฒนา เขตทวีวัฒนา กรุงเทพฯ 10170	
พิพิธภัณฑ์พระ กำนันชูชาติ	5/9 ถ.พุทธมณฑลสาย 2 แขวงทวีวัฒนา เขตทวีวัฒนา กรุงเทพฯ 10170	0-2448-1795
อุทยานแมงไทยโบราณ	103 หมู่ที่ 10 ถ.ปิ่นเกล้า-นครชัยศรี แขวงศาลาธรรมสพน์ เขตทวีวัฒนา กรุงเทพฯ 10170	
เขตทุ่งครุ		
สำนักงานเขตทุ่งครุ	อาคารเลขที่ 122/673-682 หมู่ที่ 2 ซ.ประชาอุทิศ 91/2 แขวงทุ่งครุ เขตทุ่งครุ กรุงเทพฯ 10140	0-2426-0760
ศูนย์สาธารณสุขทัศนีย์เยี่ยม	ถ.พุทธบูชา แขวงบางมด เขตทุ่งครุ กรุงเทพฯ 10140	0-2426-3514
ศูนย์สาธารณสุขทุ่งครุ สัมพันธ์	ตรงข้ามแฟลตข้าราชการ กทม. แขวงทุ่งครุ เขตทุ่งครุ กรุงเทพฯ 10140	0-2463-5621
สวนธนบุรีรมย์	ฝ่ายพัฒนาชุมชนและสวัสดิการสังคม เขตทุ่งครุ 122/673-682 หมู่ที่ 2 ซ.ประชาอุทิศ 91/2 เขตทุ่งครุ กรุงเทพฯ 10140	
	ถ.พุทธบูชา แขวงบางมด เขตทุ่งครุ กรุงเทพฯ 10140	0-2426-3210
เขตธนบุรี		
สำนักงานเขตธนบุรี	อาคารเลขที่ 160 ถ.เทอดไท แขวงบางยี่เรือ เขตธนบุรี กรุงเทพฯ 10600	0-2465-0025
ศูนย์สาธารณสุขเจ้าคุณพระประยุรวงศ์	ถ.เทศบาลสาย 1 ซ่างวัดประยุรวงศ์ แขวงวัดกัลยาณ์ เขตธนบุรี กรุงเทพฯ 10600	0-2465-0014
ศูนย์สาธารณสุขจันทร์ฉิมไพบูลย์	1011 ถ.เทิดไทย ตรงข้ามวัดกลาง แขวงบางยี่เรือ เขตธนบุรี กรุงเทพฯ 10600	0-2465-0028
โรงพยาบาลกรุงธนบุรี 1	337 ถ.ตากสิน แขวงบुकโละ เขตธนบุรี กรุงเทพฯ 10600	0-2438-0040

แหล่งศึกษาเพื่อการเรียนรู้	สถานที่ตั้งแหล่งเรียนรู้	โทรศัพท์
ศูนย์เยาวชนชนเวฟุราชิน	ถ.เทอดไท เขตธนบุรี กรุงเทพฯ 10600	0-2465-5138
ขลุ่ยบานลาว	343 หลังราชภัฏบ้านสมเด็จฯ ซ.อิสรภาพ 15 ถ.อิสรภาพ เขตธนบุรี กรุงเทพฯ 10600	0-2465-2880
บ้านศิลปไทย	539/1 หลังราชภัฏบ้านสมเด็จฯ ซ.อิสรภาพ 15 ถ.อิสรภาพ เขตธนบุรี กรุงเทพฯ 10600	0-2465-0420
มัสยิดบางหลวง	ถ.เทศบาลสาย 1 แขวงวัดกัลยาณ์ เขตธนบุรี กรุงเทพฯ 10600	0-2466-6159
วัดกัลยาณมิตรวรมหาวิหาร	371 แขวงวัดกัลยาณ์ เขตธนบุรี กรุงเทพฯ 10600	0-2466-5018
วัดช่างตาครู้ส	112 ถ.เทศบาลสาย 1 แขวงวัดกัลยาณ์ เขตธนบุรี กรุงเทพฯ 10600	0-2472-0153-4
วัดประยูรวงศาวาสวรวิหาร	24 ถ.ประชาธิปไตย แขวงวัดกัลยาณ์ เขตธนบุรี กรุงเทพฯ 10600	0-2465-0439
เขตบางกอกน้อย		
สำนักงานเขตบางกอกน้อย	อาคารเลขที่ 31/1 ซ.จรัญสนิทวงศ์ 32 ถ.จรัญสนิทวงศ์ แขวงศิริราช เขตบางกอกน้อย กรุงเทพฯ 10700	0-2424-0056
โรงพยาบาลธนบุรี	34/1 ซ.44 ถ.อิสรภาพ เขตบางกอกน้อย กรุงเทพฯ 10700	0-2412-0022
ศูนย์สาธารณสุขวัดเจ้าอาาม	164/79 ถ.บางกอกน้อย แขวงบางขุนนนท์ เขตบางกอกน้อย กรุงเทพฯ 10700	0-2424-7241
ศูนย์เยาวชนอัมพวา	ถ.อิสรภาพ เขตบางกอกน้อย กรุงเทพฯ 10700	0-2412-0712
คลองบางกอกน้อย	คลองบางกอกน้อย แขวงศิริราช เขตบางกอกน้อย กรุงเทพฯ 10700	0-2225-6179
พระราชวังเดิม	ถ.อรุณอมรินทร์ เขตบางกอกน้อย กรุงเทพฯ 10700 เป็นการอนุรักษ์พระราชวังหลวงที่ประทับของสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช	0-2225-6179
วัดอรุณราชวราราม	ถ.อรุณอมรินทร์ เขตบางกอกน้อย กรุงเทพฯ 10700 เป็นสถานที่ประดิษฐานพระพุทธรูปพระศรีศากยมุนี	
พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ เรือราชพิธี	ถ.อรุณอมรินทร์ แขวงศิริราช เขตบางกอกน้อย กรุงเทพฯ 10700	0-2424-0004
พิพิธภัณฑที่ศิริราช	โรงพยาบาลศิริราช ถ.พวานนถ แขวงศิริราช เขตบางกอกน้อย กรุงเทพฯ 10700	0-2419-7000
วัดชินวรสารามวรวิหาร	3 ซ.อิสรภาพ 35 ถ.อิสรภาพ แขวงบ้านช่างหล่อ เขตบางกอกน้อย กรุงเทพฯ 10700	0-2411-3369
วัดคูลีตารามวรวิหาร	7 เิงสะพานสมเด็จพระปิ่นเกล้า ถ.พระปิ่นเกล้า เขตบางกอกน้อย กรุงเทพฯ 10700	0-2424-4778
วัดระฆังโฆสิตารามวรมหาวิหาร	250 ถ.อรุณอมรินทร์ แขวงศิริราช เขตบางกอกน้อย กรุงเทพฯ 10700 เพื่อประดิษฐานพระพุทธรูปนั่งปางสมาธิ มีเศวตฉัตร 9 ชั้น	0-2411-2255
วัดสุวรรณารามราชวรวิหาร	33 ซ.จรัญสนิทวงศ์ 32 ถ.จรัญสนิทวงศ์ แขวงบางขุนนนท์ เขตบางกอกน้อย กรุงเทพฯ 10700	0-2434-7790-1
วัดอมรินทรารามราชวรวิหาร	566 ถ.อรุณอมรินทร์ แขวงศิริราช เขตบางกอกน้อย กรุงเทพฯ 10700	0-2411-1318
แหล่งทำขันลงหินบ้านนุ	ชุมชนบ้านนุ ซ.จรัญสนิทวงศ์ 32 ถ.จรัญสนิทวงศ์ แขวงศิริราช เขตบางกอกน้อย กรุงเทพฯ 10700	0-2424-1689
แหล่งหัตถกรรมบ้านช่างหล่อ	แขวงบ้านช่างหล่อ เขตบางกอกน้อย กรุงเทพฯ 10700 เป็นสถานที่ผลิตงานปั้นหล่อประติมากรรมตามแบบโบราณของไทย	
เขตบางกอกใหญ่		
สำนักงานเขตบางกอกใหญ่	อาคารเลขที่ 1 ถ.รัชดาภิเษก แขวงวัดท่าพระ เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพฯ 10600	0-2457-0069
*ศูนย์บริการสาธารณสุขวัดหงส์รัตนาราม (บางกอกใหญ่)	บริเวณวัดหงส์รัตนาราม ถ.อิสรภาพ แขวงวัดอรุณ เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพฯ 10600	0-2472-5895
ศูนย์เยาวชนโรตารีธนบุรี	ถ.อิสรภาพ เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพฯ 10600	0-2465-1616

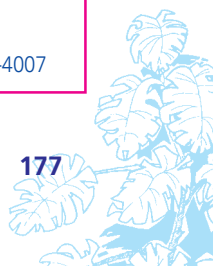
แหล่งศึกษาเพื่อการเรียนรู้	สถานที่ตั้งแหล่งเรียนรู้	โทรศัพท์
กุฎิเจริญพาศน์ ป้อมวิชัยประสิทธิ์	เชิงสะพานเจริญพาศน์ ถ.อิสรภาพ เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพฯ 10600	0-2466-7949
พระราชวังเดิม	กองทัพเรือ พระราชวังเดิม ถ.วังเดิม แขวงวัดอรุณ เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพฯ 10600	0-2475-4117
มัสยิดต้นสน	447 ถ.วังเดิม แขวงวัดอรุณ เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพฯ 10600	0-2466-5322
วัดเครือวัลย์วรวิหาร	36 ถ.อรุณอมรินทร์ แขวงวัดอรุณ เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพฯ 10600	0-2466-3653
วัดโมลีโลกยารามราชวรวิหาร	2 ถ.วังเดิม แขวงวัดอรุณ เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพฯ 10600	0-2475-5038
วัดราชสิทธิารามราชวรวิหาร	3 ซ.อิสรภาพ 23 ถ.อิสรภาพ แขวงวัดอรุณ เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพฯ 10600	0-2465-4527
วัดหงส์รัตนารามราชวรวิหาร	102 ถ.วังเดิม แขวงวัดอรุณ เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพฯ 10600	0-2466-8126
วัดอรุณราชวรารามราชวรมหาวิหาร	34 ถ.อรุณอมรินทร์ แขวงวัดอรุณ เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพฯ 10600	0-2891-1149
พระบรมราชานุสาวรีย์สมเด็จพระเจ้าตากสิน	วงเวียนใหญ่ เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพฯ 10600 เทิดพระเกียรติสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชที่ทรงกู้เอกราชและสถาปนา กรุงธนบุรีเป็นเมืองหลวง	
เขตบางกะปิ		
สำนักงานเขตกะปิ	อาคารเลขที่ 189 หมู่ที่ 3 ถ.ลาดพร้าว แขวงคลองจั่น เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ 10240	0-2377-5495
ห้องเรียนสีเขียว (โรงเรียนบ้านบางกะปิ)	93 ถ.สุขาภิบาล 1 แขวงคลองจั่น เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ 10240	0-2374-1312
โรงพยาบาลรามคำแหง	2138 ถ.รามคำแหง แขวงหัวหมาก เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ 10240	0-2374-0200-16
โรงพยาบาลเวชธานี	111 แขวงคลองจั่น เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ 10240	0-2734-0000
ศูนย์สาธารณสุขหัวหมาก	ช.เสริมมิตร ถ.รามคำแหง แขวงหัวหมาก เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ 10240	0-2374-3550
การกีฬาแห่งประเทศไทย	2088 ถ.รามคำแหง แขวงหัวหมาก เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ 10240	0-2318-0940
บึงกุ่มเปิดน้ำ หมู่บ้านดีสมโชค	293 หมู่บ้านดีสมโชค ซ.3 ถ.ลาดพร้าว 107 เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ 10240	0-2377-9010
พิพิธภัณฑ์ปราสาท	9 ซ.กรุงเทพกรีฑา 4A ถ.กรุงเทพกรีฑา แขวงหัวหมาก เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ 10240	0-2253-9772
ศูนย์กีฬาหัวหมาก	2088 ถ.รามคำแหง แขวงหัวหมาก เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ 10240	0-2318-0940-1
สวนพฤกษชาติการเคหะแห่งชาติ	แขวงคลองจั่น เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ 10240 เป็นสถานที่เพาะพันธุ์ไม้นานาชนิด ทั้งไม้ยืนต้น ไม้ดอกไม้ประดับ และสวนสาธารณะสำหรับประชาชน	
เขตบางขุนเทียน		
สำนักงานเขตบางขุนเทียน	อาคารเลขที่ 59 หมู่ที่ 6 ถ.พระราม 2 แขวงแสมดำ เขตบางขุนเทียน กรุงเทพฯ 10150	0-2415-1522
ศูนย์สาธารณสุขถนนอม ทงสีมา	ติดเขตบางขุนเทียน ถ.ธนบุรี-ปากท่อ แขวงท่าข้าม เขตบางขุนเทียน กรุงเทพฯ 10150	0-2415-2052
ศูนย์เยาวชนแสมดำ	ถ.พระราม 2 เขตบางขุนเทียน กรุงเทพฯ 10150	0-2416-5739
ป้าชายเลนที่บางขุนเทียน	หมู่ที่ 9 และ 10 แขวงท่าข้าม เขตบางขุนเทียน กรุงเทพฯ 10150	0-2316-5506

แหล่งศึกษาเพื่อการเรียนรู้	สถานที่ตั้งแหล่งเรียนรู้	โทรศัพท์
วัดกอก	55 หมู่ที่ 1 ถ.พระราม 2 แขวงท่าข้าม เขตบางขุนเทียน กรุงเทพฯ 10150	0-2415-1392
วัดบางกระดี่	41 หมู่ที่ 8 ถ.พระราม 2 แขวงแสมดำ เขตบางขุนเทียน กรุงเทพฯ 10150	0-2452-1486
พิพิธภัณฑ์ภูมิปัญญาชาวบ้าน	54/2 หมู่ที่ 10 อาคาร 3 ร.ร.คลองพิทยาลงกรณ์ แขวงท่าข้าม เขตบางขุนเทียน กรุงเทพฯ 10150	0-2462-8258
ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมมอญรวมมหาวิทยาลัย	12 ซ หมู่ที่ 9 ซ.บางกระดี่ ถ.พระราม 2 แขวงแสมดำ เขตบางขุนเทียน กรุงเทพฯ 10150	0-2416-1260
เขตบางเขน		
สำนักงานเขตบางเขน	อาคารเลขที่ 14 ถ.พหลโยธิน แขวงอนุสาวรีย์ เขตบางเขน กรุงเทพฯ 10220	0-2521-0551
โรงพยาบาลเขินทรลเณอรัด	362/114 หมู่ที่ 8 แขวงอนุสาวรีย์ เขตบางเขน กรุงเทพฯ 10220	0-2552-8777
สำนักพิพิธภัณฑ์และวัฒนธรรมการเกษตร	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน	
สถานแสดงพันธุ์ปลาน้ำจืด	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	0-2562-0600-15
พิพิธภัณฑ์สถานผลิตภัณฑ์ของป่า	เป็นสถานที่ให้บริการด้านวิชาการแก่สังคมเรื่องวิวัฒนาการและ วัฒนธรรมการเกษตรและพรรณพืชประจำท้องถิ่น	ต่อ 5212, 5213, 5118
พิพิธภัณฑ์สถานผลิตภัณฑ์ของป่า	กรมป่าไม้ ถ.พหลโยธิน เขตบางเขน กรุงเทพฯ 10220	
ศูนย์เยาวชนเขตบางเขน	เป็นสถานที่รวบรวมจัดแสดงตัวอย่างพืชต่าง ๆ และให้บริการ การศึกษาหาความรู้แก่นักศึกษาและประชาชนทั่วไป	
พิพิธภัณฑ์สถานกีฏวิทยาป่าไม้	ถ.พหลโยธิน เขตบางเขน กรุงเทพฯ 10220	0-2521-0271
พิพิธภัณฑ์สถานการประมง	กรมป่าไม้ ถ.พหลโยธิน เขตบางเขน กรุงเทพฯ 10220	
วัดพระศรีมหาธาตุรวมมหาวิทยาลัย	เป็นสถานที่รวบรวมจัดแสดงสัตว์จำพวกแมลงและให้การศึกษา หาความรู้แก่ประชาชนทั่วไป	
สถานเก็บรวบรวมตัวอย่างเห็ด	คณะประมงมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เขตบางเขน กรุงเทพฯ 10220	
	เป็นสถานที่รวบรวมจัดแสดงสัตว์น้ำ สัตว์บก และเป็นแหล่ง ให้การศึกษาหาความรู้แก่นักศึกษาและประชาชนทั่วไป	
	1 หมู่ที่ 1 ถ.พหลโยธิน แขวงอนุสาวรีย์ เขตบางเขน กรุงเทพฯ 10220	0-2521-5974
	ภายในกรมป่าไม้ ถ.พหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตบางเขน กรุงเทพฯ 10220	
	เป็นสถานที่รวบรวมตัวอย่างเห็ดรา และเป็นแหล่งความรู้จากห้องสมุด เอกสาร หนังสือ รูปภาพ และภาพนิ่ง	
เขตบางคอแหลม		
สำนักงานเขตบางคอแหลม	อาคารเลขที่ 193 ถ.พระราม 3 เขตบางคอแหลม กรุงเทพฯ 10120	0-2292-0631
ศูนย์สาธารณสุขแก้ว สีบุญเรือง	ช.วัดสุ่มเจริญศรัทธาธรรม ถ.จันทร์ แขวงวัดพระยาไกร เขตบางคอแหลม กรุงเทพฯ 10120	0-2211-2353
ศูนย์สาธารณสุขมงคล-วอน วังตาล	ช.วัดไผ่เงิน ถ.จันทร์ แขวงบางโคล่ เขตบางคอแหลม กรุงเทพฯ 10120	0-2211-0860
ศูนย์สาธารณสุขจันทร์เที่ยง	ช.ประดู่ 1 ถ.เจริญกรุง แขวงบางโคล่ เขตบางคอแหลม กรุงเทพฯ 10120	0-2291-7637-9
โรงพยาบาลเจริญกรุงประชารักษ์	8 ถ.เจริญกรุง แขวงบางคอแหลม เขตบางคอแหลม กรุงเทพฯ 10120	0-2289-1153-5
วัดวรจรยาวาส	1020/20 ซ.เจริญกรุง 72 ถ.เจริญกรุง แขวงวัดพระยาไกร เขตบางคอแหลม กรุงเทพฯ 10120	0-2289-0415
สวนสาธารณะเฉลิมพระเกียรติ 6 รอบ พระชนมพรรษา	เขตบางคอแหลม กรุงเทพฯ 10120	
วัดราชสิงขร	2114 ถ.เจริญกรุง 74 แขวงวัดพระยาไกร เขตบางคอแหลม กรุงเทพฯ 10120	0-2289-1414
สะพานกรุงเทพ	สี่แยกถนนตก แขวงบางคอแหลม เขตบางคอแหลม กรุงเทพฯ 10210	

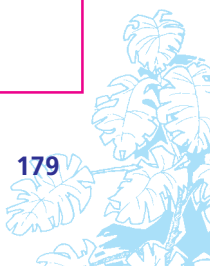
แหล่งศึกษาเพื่อการเรียนรู้	สถานที่ตั้งแหล่งเรียนรู้	โทรศัพท์
เขตบางแค		
สำนักงานเขตบางแค	อาคารเลขที่ 8/68-73 ถ.กาญจนาภิเษก แขวงบางแค เขตบางแค กรุงเทพฯ 10160	
ศูนย์สาธารณสุขตวงรัษฎ์ ศตะนาวิน-ภักดี บึงนกกน้ำธรรมชาติ	ช.กำนันแมน ถ.พัฒนาการ แขวงบางแค เขตบางแค กรุงเทพฯ 10160	0-2455-1771
ศิลปกรรมทองเหลือง	ถ.พุทธมณฑลสาย 3 แขวงบางไผ่ เขตบางแค กรุงเทพฯ 10160	
แหล่งปลูกกล้วยไม้	250/ช หมู่บ้านเศรษฐกิจ ซ.22-17 แขวงบางแค เขตบางแค กรุงเทพฯ 10160	0-2421-0176
แหล่งหัตถกรรมผลิตทองคำเปลว	โกสวัดศาลาแดง ถ.สายบางแวก เขตบางแค กรุงเทพฯ 10160	0-2421-6687
	ช.หมู่บ้านเศรษฐกิจ เขตบางแค กรุงเทพฯ 10160	
	เป็นสถานที่ผลิตทองคำเปลวใช้ในงานประณีตศิลป์ของไทย	
เขตบางซื่อ		
สำนักงานเขตบางซื่อ	อาคารเลขที่ 99 ซ.กานต์ประภา ถ.ริมคลองประปา แขวงบางซื่อ เขตบางซื่อ กรุงเทพฯ 10800	0-2586-9971
สถานพยาบาลบางโพ	95 ประชาราษฎร์สาย 2 เขตบางซื่อ กรุงเทพฯ 10800	0-2587-0138-55
ศูนย์สาธารณสุขบางซื่อ	ริมคลองเปรมประชาฝั่งซ้าย ถ.เตชะวณิช แขวงตลาดบางซื่อ เขตบางซื่อ กรุงเทพฯ 10800	0-2587-0618
ศูนย์สาธารณสุขวงศ์สว่าง	ถ.วงศ์สว่าง แขวงบางซื่อ เขตบางซื่อ กรุงเทพฯ 10800	0-2545-0633
พิพิธภัณฑ์สถานพลาธิการทหารบก	กรมพลาธิการทหารบก แขวงบางโพ เขตบางซื่อ กรุงเทพฯ 10800 เป็นสถานที่รวบรวมจัดแสดงเกี่ยวกับประวัติศาสตร์การทหารและ ให้การศึกษาหาความรู้แก่ผู้สนใจทั่วไป	
ศูนย์เยาวชนเตชะวณิช	ถ.เตชะวณิช เขตบางซื่อ กรุงเทพฯ 10800	0-2587-0689
แหล่งหัตถกรรมงานช่างไม้	ถ.ประชาชนกนิมิตร 24 เชื่อมกับ ถ.ประชาราษฎร์สาย 1 เขตบางซื่อ กรุงเทพฯ 10800	
การทำหัวโขนที่ชุมชนสะพานไม้	เป็นสถานที่สืบทอดงานหัตถกรรมช่างไม้ประเภทงานต่าง ๆ ของไทย	
	602 ชุมชนสะพานไม้ ซ.ประชาชื่น 18 ถ.ประชาชื่น แขวงบางซื่อ เขตบางซื่อ กรุงเทพฯ 10800	0-2585-7693
เครื่องไม้แกะสลักที่ซอยประชาชนกนิมิตร	ชุมชนประชาชนกนิมิตร ซ.ประชาชนกนิมิตร ถ.ประชาราษฎร์ แขวงบางซื่อ เขตบางซื่อ กรุงเทพฯ 10800	
บ้านเปรมใจ	7ม หมู่ที่ 14 ซ.ประชาชื่น 37 ถ.ประชาชื่น แขวงบางซื่อ เขตบางซื่อ กรุงเทพฯ 10800	0-2587-8969
สะพานพระราม 6	แขวงบางซื่อ เขตบางซื่อ กรุงเทพฯ 10800	
เขตบางนา		
สำนักงานเขตบางนา	อาคารเลขที่ 120/18 ถ.บางนา-ตราด แขวงบางนา เขตบางนา กรุงเทพฯ 10260	0-2399-1444
ห้องเรียนสีเขียว (โรงเรียนศรีเอี่ยมอนุสรณ์)	111 มังกรยาวภา แขวงบางนา เขตบางนา กรุงเทพฯ 10260	0-2393-5306
	แหล่งเรียนรู้ทางด้านไฟฟ้าและพลังงานรูปแบบต่าง ๆ ตั้งแต่ระดับ อนุบาล-มัธยมศึกษาปีที่ 3	
โรงพยาบาลศิรินครินทร์	4/29 ถ.ศรีนครินทร์ เขตบางนา กรุงเทพฯ 10260	0-2383-440
โรงพยาบาลไทยนครินทร์	345 ถ.บางนา-ตราด กรุงเทพฯ 10260	0-2361-2727
ศูนย์สาธารณสุขบุญรอด รุ่งเรือง	119 ซ.103 ถ.สุขุมวิท แขวงบางนา เขตบางนา กรุงเทพฯ 10260	0-2361-6760-2
ศูนย์เยาวชนบางนา	ซ.สรรพาวุธ ถ.สุขุมวิท เขตบางนา กรุงเทพฯ 10260	0-2393-7414
วัดบางนาค	18 ถ.สรรพาวุธ แขวงบางนา เขตบางนา กรุงเทพฯ 10260	0-2393-3340

แหล่งศึกษาเพื่อการเรียนรู้	สถานที่ตั้งแหล่งเรียนรู้	โทรศัพท์
ศิลปะการแกะสลัก	100 ซ.ตรงข้ามวัดบางนานอก ถ.สรรพวุฒ แขวงบางนา เขตบางนา กรุงเทพฯ 10260	0-2398-7862
ศูนย์นิทรรศการและการประชุม (ไบเทค) กรมอุตุนิยมวิทยา	8 ถ.บางนา-ตราด (กม.1) แขวงบางนา เขตบางนา กรุงเทพฯ 10260 4353 ถ.สุขุมวิท แขวงบางนา เขตบางนา กรุงเทพฯ 10260	0-2749-3939 0-2399-4568-72, 0-2565-3744
เขตบางบอน		
สำนักงานเขตบางบอน	อาคารเลขที่ 115 หมู่ที่ 44 ถ.เอกชัย แขวงบางบอน เขตบางบอน กรุงเทพฯ 10150	0-2415-5806
ห้องเรียนสีเขียว	ถ.เอกชัย แขวงบางบอน เขตบางบอน กรุงเทพฯ 10150	0-2415-3589
โรงเรียนพระยามนถำสุราษฎร์พิจิตร	แหล่งเรียนรู้ทางด้านไฟฟ้าและพลังงานรูปแบบต่าง ๆ ตั้งแต่ระดับอนุบาล-มัธยมศึกษาปีที่ 3	
วัดบางบอน	33 หมู่ที่ 3 ถ.เอกชัย แขวงบางบอน เขตบางบอน กรุงเทพฯ 10160	0-2415-0249
แหล่งผลิตไม้ดอก	ถ.บางบอน 3 และ ถ.บางบอน 5 ถ.เอกชัย แขวงบางบอน กรุงเทพฯ 10150	0-2415-5968
เขตบางพลัด		
สำนักงานเขตบางพลัด	อาคารเลขที่ 39 ถ.จรัญสนิทวงศ์ แขวงบางอ้อ เขตบางพลัด กรุงเทพฯ 10700	0-2885-4640-9
โรงพยาบาลตา หู คอ จมูก	585 ถ.สีรินทร แขวงบางบำหรุ เขตบางพลัด กรุงเทพฯ 10700	0-2886-6600-16
โรงพยาบาลยันฮี	454 ซ.จรัญสนิทวงศ์ 90 ถ.จรัญสนิทวงศ์ แขวงบางอ้อ เขตบางพลัด กรุงเทพฯ 10700	0-2879-0300
ศูนย์สาธารณสุขเอ็บ-จิตร ทั้งสุบุตร	238/138 ถ.จรัญสนิทวงศ์ ติดโรงเรียนบางอ้อศึกษา แขวงบางอ้อ เขตบางพลัด กรุงเทพฯ 10700	0-2424-5367
ศูนย์เยาวชนวัดฉัตรแก้วจรงกลณี	ถ.จรัญสนิทวงศ์ เขตบางพลัด กรุงเทพฯ 10700	0-2424-5792
วัดคฤหบดี	952 ซ.จรัญสนิทวงศ์ 44 ถ.จรัญสนิทวงศ์ แขวงบางยี่ขัน เขตบางพลัด กรุงเทพฯ 10700	0-2423-0264
วัดบรมวงศศราชาวรวิหาร	1265 ซ.จรัญสนิทวงศ์ 44 ถ.จรัญสนิทวงศ์ แขวงบางยี่ขัน เขตบางพลัด กรุงเทพฯ 10700	0-2424-8074
หัตถกรรมเครื่องประดับไขนและละคร	ศูนย์ฝึกอบรมวัดเทพากร ซ.จรัญสนิทวงศ์ 68 ถ.จรัญสนิทวงศ์ เขตบางพลัด กรุงเทพฯ 10700	0-2482-0546
แหล่งหัตถกรรมทองคำเปลว	ซ.จรัญสนิทวงศ์ 42 เขตบางพลัด กรุงเทพฯ 10700 เพื่อเป็นสถานที่ผลิตทองคำเปลวใช้ในงานประณีตศิลป์ของไทย	
เขตบางรัก		
สำนักงานเขตบางรัก	อาคารเลขที่ 5 ถ.นเรศ แขวงสี่พระยา เขตบางรัก กรุงเทพฯ 10500	0-2236-1395
โรงพยาบาลเลิดสิน	190 ถ.สีลม เขตบางรัก กรุงเทพฯ 10500	
ศูนย์สาธารณสุขสี่พระยา	ตรอกเพชรพลอยตรงข้ามวัดแก้วแจ่มฟ้า ถ.สี่พระยา แขวงสี่พระยา เขตบางรัก กรุงเทพฯ 10500	0-2236-4055
ศูนย์เยาวชนวัดหัวลำโพง	ถ.พระราม 4 เขตบางรัก กรุงเทพฯ 10500	0-2233-3954
พิพิธภัณฑ์ชาวบางกอก	273 ซ.เจริญกรุง 43 ถ.เจริญกรุง แขวงสี่พระยา เขตบางรัก กรุงเทพฯ 10500	0-2233-7027
วัดพระศรีมหาอุมาเทวี	2 ถ.ปิ่น แขวงสีลม เขตบางรัก กรุงเทพฯ 10500	0-2238-4007

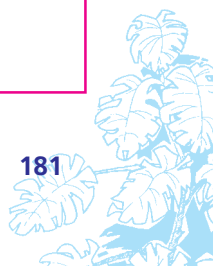
แหล่งศึกษาเพื่อการเรียนรู้	สถานที่ตั้งแหล่งเรียนรู้	โทรศัพท์
พิพิธภัณฑ์หินแปลก	1048-1054 ถ.เจริญกรุง เขตบางรัก กรุงเทพฯ 10500	0-2236-5666, 0-2236-5655
วัดมหาพฤฒารามวรวิหาร	5/7 ถ.มหาพฤฒาราม แขวงมหาพฤฒาราม เขตบางรัก กรุงเทพฯ 10500	0-2236-5678
โรงแรมโอเรียลเต็ล	48 ซ.เจริญกรุง 40 ถ.เจริญกรุง แขวงบางรัก เขตบางรัก กรุงเทพฯ 10500	0-2236-0400
ห้องสมุดเนี่ยลสัน เฮนส์	195 ถ.สุรวงศ์ แขวงสุรวงศ์ เขตบางรัก กรุงเทพฯ 10500	0-2233-1731
เขตบึงกุ่ม		
สำนักงานเขตบึงกุ่ม	อาคารเลขที่ 999 ถ.เสรีไทย แขวงคลองกุ่ม เขตบึงกุ่ม กรุงเทพฯ 10240	0-2374-6000
ศูนย์สาธารณสุขบึงกุ่ม	ถ.สุขาภิบาล 2 ใกล้สถานีรถไฟ แขวงคลองกุ่ม เขตบึงกุ่ม กรุงเทพฯ 10240	0-2375-2897
สวนเสรีไทย	ถ.เสรีไทย แขวงคลองกุ่ม เขตบึงกุ่ม กรุงเทพฯ 10240	0-2379-7884
สวนบึงกุ่ม	ถ.สุขาภิบาล 2 แขวงคลองกุ่ม เขตบึงกุ่ม กรุงเทพฯ 10240	
เขตปทุมวัน		
สำนักงานเขตปทุมวัน	อาคารเลขที่ 216/1 จุฬาลงกรณ์ 5 ถ.พระราม 4 แขวงวังใหม่ เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330	0-2215-3818
ศูนย์สาธารณสุขจุฬาลงกรณ์	อยู่ระหว่างซอยสวนหลวง 3 จุฬาลงกรณ์ 9 แขวงวังใหม่ เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330	0-2214-1057
ศูนย์สาธารณสุขลุมพินี	ซ.ปูลูกจืด 3 ถ.พระราม 4 แขวงลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330	0-2251-2970
โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์		0-2252-8181-9
โรงพยาบาลตำรวจ	492/1 ถ.พระราม 1 แขวงปทุมวัน เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330	0-2252-8111-25
ศูนย์เยาวชนบ่อนไก่	ซ.ปูลูกจืด 3 ถ.พระราม 4 เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330	0-2252-9028
ศูนย์เยาวชนลุมพินี	ถ.พระราม 4 เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330	0-2252-8035
บริติช เคานซิล	สยามสแควร์ เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330	
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	เป็นศูนย์วัฒนธรรมและเป็นการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมระหว่างไทย-อังกฤษ	
พิพิธภัณฑ์เทคโนโลยีทางภาพ	ถ.พญาไท แขวงปทุมวัน เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330	0-2218-3200
พิพิธภัณฑ์ประวัติศาสตร์	คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถ.พญาไท แขวงปทุมวัน เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330	0-2218-5581-3
พิพิธภัณฑ์ประวัติศาสตร์	ตึกเก่า ชั้น 2 ภาควิชาพยาธิวิทยา คณะสัตวแพทยศาสตร์	0-2218-3200
พิพิธภัณฑ์พืช ศาสตร์จารย์กสิน สுவตะพันธ์	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นที่จัดแสดงพยาธิที่พบในสัตว์และเป็นแหล่งอ้างอิง	
พิพิธภัณฑ์สถานธรณีวิทยา	ตึกพฤกษศาสตร์ ชั้น 4 ภาควิชาพฤกษศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์	
พิพิธภัณฑ์ธรรมชาติวิทยา	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นที่รวบรวมตัวอย่างพันธุ์ไม้	
พิพิธภัณฑ์ธรรมชาติวิทยา	ตึกธรณีวิทยา คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	
พิพิธภัณฑ์ธรรมชาติวิทยา	จัดแสดงเกี่ยวกับวัฏจักรของหิน แร่ ซากดึกดำบรรพ์ต่าง ๆ และทรัพยากรเชื้อเพลิงของประเทศ	
พิพิธภัณฑ์ธรรมชาติวิทยา	ตึกชีววิทยา 1 ชั้น 2 ภาควิชาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์	
พิพิธภัณฑ์กายวิภาคศาสตร์	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รวบรวมสะสมตัวอย่างสิ่งมีชีวิต	
พิพิธภัณฑ์กายวิภาคศาสตร์	ตึกกายวิภาคศาสตร์ ชั้น 1 ภาควิชากายวิภาคศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์	
พิพิธภัณฑ์กายวิภาคศาสตร์	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รวบรวมชิ้นเนื้อและอวัยวะต่าง ๆ ของมนุษย์ หุ่นจำลองทางการแพทย์ และแผ่นภาพอวัยวะ	

แหล่งศึกษาเพื่อการเรียนรู้	สถานที่ตั้งแหล่งเรียนรู้	โทรศัพท์
ท่าวมหาพรหม โรงแรมเอราวัณ นารายณ์ภักดิ์	494 ถ.ราชดำริ แขวงลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330 127 อาคารนารายณ์ภักดิ์ ถ.ราชดำริ แขวงลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330	0-2252-8754 0-2252-4670-9
พิพิธภัณฑ์บ้านไทย จิม ทอมสัน วัดบรมนิวาสราชวรวิหาร วัดปทุมวนารามราชวรวิหาร สถานเสาวภา สถานีรถไฟกรุงเทพ (หัวลำโพง) สนามมวยเวทีลุมพินี สวนลุมพินี พระบรมราชานุสาวรีย์ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว	6 ซ.เกษมสันต์ 2 ถ.พระราม 1 แขวงวังใหม่ เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330 2 ถ.พระราม 1 แขวงรองเมือง เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330 969 ถ.พระราม 1 เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330 1871 ถ.พระราม 4 แขวงลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330 ถ.พระราม 4 แขวงรองเมือง เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330 ถ.พระราม 4 แขวงลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330 ถ.พระราม 4 แขวงวังใหม่ เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330 สวนลุมพินี ถ.ราชดำเนิน เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330 เพื่อเป็นอนุสรณ์สถานพระราชประวัติ พระราชกรณียกิจ พระปรีชาสามารถด้านอักษรศาสตร์	0-2216-7368 0-2214-0708 0-2254-2545 0-2252-0161-4 0-2220-4268 0-2251-4303 0-2252-7006
เขตประเวศ		
สำนักงานเขตประเวศ	อาคารเลขที่ 9 หมู่ที่ 8 ถ.เฉลิมพระเกียรติ ร.9 แขวงประเวศ เขตประเวศ กรุงเทพฯ 10250	0-2328-7149
ห้องเรียนสีเขียว (โรงเรียนสุวิทย์เสรีอนุสรณ์)	หมู่ที่ 17 ซ.อ่อนนุช แขวงประเวศ เขตประเวศ กรุงเทพฯ 10250 แหล่งเรียนรู้ทางด้านไฟฟ้าและพลังงานรูปแบบต่าง ๆ ตั้งแต่ระดับ อนุบาล-มัธยมศึกษาปีที่ 3	0-2321-3738
*ศูนย์บริการสาธารณสุขชุมชนเรื่อง ล้ำเลิศ บริติช เคาน์ซิล	ซ.103 (อุดมสุข) ถ.สุขุมวิท แขวงหนองบอน เขตประเวศ กรุงเทพฯ 10260 ตรงข้ามอาคารซีคอนสแควร์ ถ.ศรีนครินทร์ เขตประเวศ กรุงเทพฯ 10260 เป็นศูนย์วัฒนธรรมและเป็นการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมระหว่างไทย-อังกฤษ	0-2396-1866
นิคมอุตสาหกรรมอัญธานี บริษัท ไอจีเอส จำกัด (มหาชน) สวนหลวง ร.9	47/31 หมู่ที่ 4 ถ.สุขาภิบาล 2 เขตประเวศ กรุงเทพฯ 10260 103 แขวงหนองบอน เขตประเวศ กรุงเทพฯ 10260	0-2727-0022 0-2328-1972
เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย		
สำนักงานเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย	อาคารเลขที่ 50 ถ.สุภุมิตร แขวงวัดโสมนัส เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพฯ 10100	0-2281-3010
*ศูนย์บริการสาธารณสุขธนาคารศรีนคร	29/1 ซ.เฉลิมเขต 2 ถ.ยุคผล แขวงวัดเทพศิรินทร์ เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพฯ 10100	0-2223-0004
โรงพยาบาลกลาง	514 ถ.หลวง แขวงวัดเทพศิรินทร์ เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพฯ 10110	0-2221-6141-54
ส่วนราชการองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ ศูนย์เยาวชนวัดโสมนัส ชุมชนบ้านบาตร 71	76 ถ.ราชดำเนินนอก เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพฯ 10100 ถ.กรุงเกษม เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพฯ 10100 ซ.บ้านบาตร ถ.บริพัตร แขวงบ้านบาตร เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพฯ 10100	0-2282-3243 0-2281-1081 0-2223-7970
แหล่งหัตถกรรมงานช่างไม้	ถ.บำรุงเมือง แขวงสำราญราษฎร์ เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพฯ 10100 เป็นสถานที่สืบทอดงานหัตถกรรมช่างไม้ประเภทต่าง ๆ ของไทย	
พิพิธภัณฑ์วังวรดิศ และหอสมุดดำรงราชานุภาพ	182 ถ.หลานหลวง แขวงคลองมหาราช เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพฯ 10100	0-2282-9110

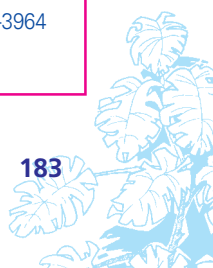
แหล่งศึกษาเพื่อการเรียนรู้	สถานที่ตั้งแหล่งเรียนรู้	โทรศัพท์
วังวรดิศ	ถ.หลานหลวง เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพฯ 10100	
วัดราชชนิตดาราม	ถ.มหาไชย แขวงสำราญราษฎร์ เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพฯ 10100	
วัดเทพศิรินทราวาสราชวรวิหาร	423 ถ.หลวง แขวงยศเส เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพฯ 10100	0-2221-8877
วัดเทพธิดาราม	ถ.มหาไชย แขวงสำราญราษฎร์ เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพฯ 10100	
ห้องสมุดดำรงราชานุภาพ	วังวรดิศ ถ.หลานหลวง เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพฯ 10100	
แหล่งหัตถกรรมหัวโชน นายชิต แก้วดวงใหญ่	ถ.บริพัตร แขวงบ้านบาตร เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพฯ 10100	
แหล่งหัตถกรรมรูปหอม ถนนมหาไชย	ถ.มหาไชย แขวงสำราญราษฎร์ เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพฯ 10100	
แหล่งหัตถกรรมผลิตน้ำอบไทย	ร้านนางลอย ถ.มหาไชย แขวงสำราญราษฎร์ เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพฯ 10100	
แหล่งหัตถกรรมบ้านบาตร	ถ.บริพัตร แขวงสำราญราษฎร์ เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพฯ 10100	
เขตพญาไท		
สำนักงานเขตพญาไท	อาคารเลขที่ 13 ซ.อารีย์สัมพันธ์ 2 ถ.พหลโยธิน แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400	0-2619-6061
โรงพยาบาลศูนย์มะเร็งกรุงเทพ	44 ซ.อารีย์ 1 ถ.พหลโยธิน เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400	0-2785-716-21
ศูนย์สาธารณสุขประดิพัทธ์	ซ.ร่วมมิตร ถ.ประดิพัทธ์ แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400	0-2271-1122
ศูนย์สาธารณสุขวัดไผ่ตัน	ซ.พหลโยธิน 15 (วัดไผ่ตัน) ถ.พหลโยธิน แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400	0-2279-8972
วังสระปทุม	ถ.พระราม 1 กับ ถ.พญาไท เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400	
พิพิธภัณฑ์ตราไปรษณียากร	อาคารสำนักงานการสื่อสารไปรษณีย์นครหลวง ถ.พหลโยธิน เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400	0-2506-3344
พิพิธภัณฑ์ธนาคารออมสิน	ธนาคารออมสินสำนักงานใหญ่ อาคาร 72 ปี ถ.พหลโยธิน เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400	0-299-8000
พระบรมราชานุสาวรีย์ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวและพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว	ลานหน้าเสาธง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถ.พญาไท กรุงเทพฯ 10400	
เขตพระโขนง		
สำนักงานเขตพระโขนง	อาคารเลขที่ 1792 ถ.สุขุมวิท 54 แขวงบางจาก เขตพระโขนง กรุงเทพฯ 10250	0-2311-4287
ศูนย์สาธารณสุขมาริษ ดินตมุลิก	ถ.สุขุมวิท ซ.64/1 (วัฒนาสมบัติ) ลึกประมาณ 700 เมตร แขวงบางจาก เขตพระโขนง กรุงเทพฯ 10250	0-2331-1773

แหล่งศึกษาเพื่อการเรียนรู้	สถานที่ตั้งแหล่งเรียนรู้	โทรศัพท์
ศูนย์สาธารณสุขุโพธิ์ศรี	ช.56 (สายทิพย์) ลึกประมาณ 1 กม. ถ.สุขุมวิท แขวงบางจาก เขตพระโขนง กรุงเทพฯ 10250	0-2331-9938
สถานที่ตั้งส่วนราชการ บริษัท ไม้อัดไทย จำกัด สมาคมในพระบรมราชูปถัมภ์	548 ถ.สรรพาวุธ-บางนา เขตพระโขนง กรุงเทพฯ 10260 131 ซ.อโศก ถ.สุขุมวิท 21 เขตพระโขนง กรุงเทพฯ 10260 รวมของผู้ที่มีความรู้ด้านต่าง ๆ เช่น ศิลปวัฒนธรรม วิทยาศาสตร์ ภาษา ประวัติศาสตร์ ทั้งไทยและต่างประเทศ	0-2398-9164
โครงการดูนกบางจากและการกลั่นน้ำมัน	โรงกลั่น บริษัทบางจาก (มหาชน) ซ.สุขุมวิท 64 แขวงบางจาก เขตพระโขนง กรุงเทพฯ 10250	0-2301-2750
โครงการอนุรักษ์ชนมไทย	677 ซ.วิธรรมสาริต 11/9 (สุขุมวิท 101/1) แขวงบางจาก เขตพระโขนง กรุงเทพฯ 10250	0-2393-3149
โรงกลั่นน้ำมัน บริษัท บางจากปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) วัฒนธรรมมรดกเถาบุญนนทวิหาร	ถ.สุขุมวิท 64 แขวงบางจาก เขตพระโขนง กรุงเทพฯ 10250 132 ซ.ปุ่นณ 6 ถ.สุขุมวิท 101 แขวงบางจาก เขตพระโขนง กรุงเทพฯ 10250	0-2332-8226
เขตภาษีเจริญ		
สำนักงานเขตภาษีเจริญ	อาคารเลขที่ 399/9 หมู่ที่ 9 ซ.เพชรเกษม 54 แขวงบางหว้า เขตภาษีเจริญ กรุงเทพฯ 10160	0-2413-0565
ห้องเรียนสีเขียว (โรงเรียนวัดนิมมานรดี)	หมู่ที่ 15 ถ.เพชรเกษม แขวงบางหว้า เขตภาษีเจริญ กรุงเทพฯ 10160 แหล่งเรียนรู้ทางด้านไฟฟ้าและพลังงานรูปแบบต่าง ๆ ตั้งแต่ระดับอนุบาล-มัธยมศึกษาปีที่ 3	0-2413-1218
ห้องเรียนสีเขียว (โรงเรียนวัดอ่างแก้ว)	หมู่ที่ 2 ถ.เพชรเกษม 27 แขวงบางหว้า เขตภาษีเจริญ กรุงเทพฯ 10160 แหล่งเรียนรู้ทางด้านไฟฟ้าและพลังงานรูปแบบต่าง ๆ ตั้งแต่ระดับอนุบาล-มัธยมศึกษาปีที่ 3	0-2467-0514
ศูนย์สาธารณสุขุคลองขวาง	หมู่ที่ 2 ซ.พณิชยการธนบุรี ถ.จรัญสนิทวงศ์ แขวงคลองขวาง เขตภาษีเจริญ กรุงเทพฯ 10160	0-2410-1814
โรงพยาบาลพญาไท 3	แขวงปากคลอง เขตภาษีเจริญ กรุงเทพฯ 10160	
วัดคูหาสวรรค์วรวิหาร	541 แขวงคูหาสวรรค์ เขตภาษีเจริญ กรุงเทพฯ 10160	0-2467-2000
วัดนางชีโชติการาม	312 ถ.เทิดไท แขวงปากคลอง เขตภาษีเจริญ กรุงเทพฯ 10160	0-2467-4540
วัดอัปสรสวรรค์วรวิหาร	174 ถ.เทิดไท แขวงปากคลอง เขตภาษีเจริญ กรุงเทพฯ 10160	0-2467-5392
เขตมีนบุรี		
สำนักงานเขตมีนบุรี	อาคารเลขที่ 11 หมู่ที่ 1 ถ.สีหนุวานุกิจ เขตมีนบุรี กรุงเทพฯ 10510	0-2543-7157
การทำทรงนกและลอบดักปลา	42/110 หมู่ที่ 4 ชุมชนคลองตโนด ถ.สุวินทวงศ์ แขวงแสนแสบ เขตมีนบุรี กรุงเทพฯ 10510	0-2914-8763
เครื่องทองลงหิน	7/2 ซ.บำรุงสุข ถ.พระยาสุเรนทร์ แขวงมีนบุรี เขตมีนบุรี กรุงเทพฯ 10510	0-2517-1533-4
พิพิธภัณฑ์เรือจิวและอยู่เรือจิว	2/173-177 หมู่บ้านบัวขาว ซ.22 ถ.สุขาภิบาล 3 แขวงมีนบุรี เขตมีนบุรี กรุงเทพฯ 10150	0-2517-2010
ว่าวไทย	9/9 หมู่ที่ 7 ชุมชนสามัคคี คลองสองต้นนุ่น ถ.รามคำแหง แขวงมีนบุรี เขตมีนบุรี กรุงเทพฯ 10150	0-2914-5832
สวนบึงกระเทียม	หมู่ที่ 3 แขวงมีนบุรี กรุงเทพฯ 10510	0-2906-0406

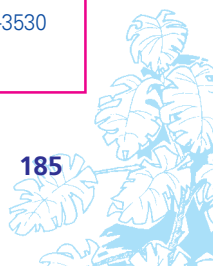
แหล่งศึกษาเพื่อการเรียนรู้	สถานที่ตั้งแหล่งเรียนรู้	โทรศัพท์
ซาฟารีเวิลด์	99 ถ.รามอินทรา กม.9 มีนบุรี กรุงเทพฯ 10510 เป็นส่วนสัตว์เปิด ซึ่งมีสัตว์หายากจากทั่วโลก อยู่ตามธรรมชาติ และเป็นสถานที่แสดงของสัตว์น้ำ เช่น ปลาโลมา	0-2518-1000 0-2914-4100
เขตนานนา		
สำนักงานเขตนานนา	อาคารเลขที่ 209 ถ.ช่องนนทรี เขตนานนา กรุงเทพฯ 10120	0-2294-2393
ศูนย์สาธารณสุขบุญมี ปุรุราชรังสรรค์	663 ถ.สาธุประดิษฐ์ แขวงบางโพงพาง เขตนานนา กรุงเทพฯ 10120	0-2284-0559
ศูนย์สาธารณสุขเตชะสัมพันธ์	ถ.รัชดาภิเษก หน้าสมาคมเตชะสัมพันธ์ แขวงบางโพงพาง เขตนานนา กรุงเทพฯ 10120	0-2294-3247
สถานที่ตั้งส่วนราชการองค์การสะพานปลา	211 ซ.เจริญกรุง 58 เขตนานนา กรุงเทพฯ 10210	0-2211-2054
ศูนย์เยาวชนวัดดอกไม้	ถ.สาธุประดิษฐ์ เขตนานนา กรุงเทพฯ 10120	0-2294-1533
วัดช่องนนทรี	463 ซ.19 ถ.สาธุประดิษฐ์ แขวงช่องนนทรี เขตนานนา กรุงเทพฯ 10120	0-2284-1667
วัดโพธิ์แมนคุณาราม	323 ซ.19 ถ.สาธุประดิษฐ์ แขวงช่องนนทรี เขตนานนา กรุงเทพฯ 10120	0-2211-7885
เขตราชเทวี		
สำนักงานเขตราชเทวี	อาคารเลขที่ 10 ถ.พญาไท แขวงทุ่งพญาไท เขตราชเทวี กรุงเทพฯ 10400	0-2246-8980
ศูนย์สาธารณสุขราชปรารภ	90/54-57 ซ.โรงพยาบาลนคร ไอเอ ถ.ราชปรารภ แขวงมักกะสัน เขตราชเทวี กรุงเทพฯ 10400	0-2245-9147
โรงพยาบาลพญาไท 1	364 ถ.ศรีอยุธยา เขตราชเทวี กรุงเทพฯ 10400	0-2245-2620-1
โรงพยาบาลรามธิบดี	ถ.พระราม 6 เขตราชเทวี กรุงเทพฯ 10400	0-2201-1536
โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า	315 ถ.ราชวิถี เขตราชเทวี กรุงเทพฯ 10400	
โรงพยาบาลราชวิถี	2 ถ.พญาไท แขวงทุ่งพญาไท เขตราชเทวี กรุงเทพฯ 10400	0-2248-3213-4
โรงแรมไพบยภักดิ์ (อาคารไพบยภักดิ์ 2)	222 ถ.ราชปรารภ เขตราชเทวี กรุงเทพฯ 10400	0-2656-3000, 0-2656-3456
สถานที่ตั้งส่วนราชการกรมปศุสัตว์	ถ.พญาไท เขตราชเทวี กรุงเทพฯ 10400	0-2653-4450-57
ชุมชนบ้านครัวเหนือ	ริมคลองแสนแสบ ซ.เกษมสันต์ 3 ถ.พญาไท แขวงพญาไท เขตราชเทวี กรุงเทพฯ 10400	0-2216-6517
บางกอกดอลล์	85 ซ.รัชฎาภิเษก (หมอเหล็ก) ถ.ราชปรารภ แขวงมักกะสัน เขตราชเทวี กรุงเทพฯ 10400	0-2235-3008
พระราชวังพญาไท	315 ถ.ราชเทวี แขวงพญาไท เขตราชเทวี กรุงเทพฯ 10400	0-2246-1400-17
พิพิธภัณฑ์ชิน	352-354 ถ.ศรีอยุธยา เขตราชเทวี กรุงเทพฯ 10400 เป็นที่รวบรวมเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมไทยประเภทชินและเป็นสถานเผยแพร่ความรู้ทางหัตถกรรมของช่างฝีมือไทย	
พิพิธภัณฑ์ทรัพยากรธรณี	75/10 กรมทรัพยากรธรณี ถ.พระราม 6 เขตราชเทวี กรุงเทพฯ 10400	0-2202-3670
พิพิธภัณฑ์วังสวนผักกาด	352-354 ถ.ศรีอยุธยา แขวงพญาไท เขตราชเทวี กรุงเทพฯ 10400	0-2245-0568
พิพิธภัณฑ์แรงงานไทย	ถ.มักกะสัน แขวงมักกะสัน เขตราชเทวี กรุงเทพฯ 10400	0-2251-3173
สวนสันติภาพ	ถ.ราชเทวี แขวงพญาไท เขตราชเทวี กรุงเทพฯ 10400	0-2245-2461
อนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ	บริเวณจุดบรรจบของ ถ.ดินแดง ถ.พหลโยธิน ถ.ราชเทวี และ ถ.พญาไท เขตราชเทวี กรุงเทพฯ 10400	
แหล่งหัตถกรรมทอผ้า	ชุมชนบ้านครัว เขตราชเทวี กรุงเทพฯ 10400 เป็นสถานที่อนุรักษ์วิธีการทอผ้าไหมที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชน	

แหล่งศึกษาเพื่อการเรียนรู้	สถานที่ตั้งแหล่งเรียนรู้	โทรศัพท์
เขตราชบุรีบูรณะ		
สำนักงานเขตราชบุรีบูรณะ	อาคารเลขที่ 23 หมู่ที่ 3 ถนนราชบุรีบูรณะ แขวงราชบุรีบูรณะ เขตราชบุรีบูรณะ กรุงเทพฯ 10140	0-2428-4884
ห้องเรียนสีเขียว (โรงเรียนวัดบางปะกอก)	86/1 หมู่ที่ 1 ซ.สุขสวัสดิ์ 19 แขวงบางปะกอก เขตราชบุรีบูรณะ กรุงเทพฯ 10140	0-2427-2607
วัดแจรงร้อน	2 ถ.ราชบุรีบูรณะ แขวงราชบุรีบูรณะ เขตราชบุรีบูรณะ กรุงเทพฯ 10140	0-2463-6581
วัดบางปะกอก	86 หมู่ที่ 1 ซ.สุขสวัสดิ์ 19 ถ.สุขสวัสดิ์ เขตราชบุรีบูรณะ กรุงเทพฯ 10140	0-2427-7895
วัดประเสริฐสุทธาวาส	10 หมู่ที่ 4 ถนนสุขสวัสดิ์ 27 แขวงบางปะกอก เขตราชบุรีบูรณะ กรุงเทพฯ 10140	0-2427-4591
สวนสาธารณะเฉลิมพระเกียรติ 6 รอบ พระชนมพรรษา	เขตราชบุรีบูรณะ กรุงเทพฯ 10140	
เขตลาดกระบัง		
สำนักงานเขตลาดกระบัง	อาคารเลขที่ 190 หมู่ที่ 1 ถ.อ่อนนุช-ลาดกระบัง แขวงลาดกระบัง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520	0-2326-9014
ศูนย์สาธารณสุขกันตาวัด อูทิศ	ถ.อ่อนนุช (สุขุมวิท 77) หมู่ที่ 6 แขวงลาดกระบัง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520	0-2329-0320
โรงพยาบาลลาดกระบัง	190/15 ถ.อ่อนนุช เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520	0-2326-7711
ศูนย์เยาวชนลาดกระบัง	ถ.สุขุมวิท 77 เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520	0-2326-6828
สวนอนุรักษ์นก "พุ่มขาว"	ตีดนิคมอุตสาหกรรมลาดกระบัง (โครงการ 3) แขวงลำปลาทิว เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520	0-2749-5259
สวนพระนคร	หมู่ที่ 1 ถ.อ่อนนุช แขวงลาดกระบัง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520	0-2326-9994
วัดลาดกระบัง	520 ถ.ลาดกระบัง-อ่อนนุช แขวงลาดกระบัง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10530	0-2737-0266
สวนลาดกระบัง	อยู่ในนิคมอุตสาหกรรมลาดกระบัง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520 เป็นแหล่งความรู้ที่รวบรวมเกี่ยวกับนกชนิดต่าง ๆ ธรรมชาติวิทยา นิเวศวิทยา ชีววิทยา และพรรณไม้ที่น่าสนใจ	
อุทยานปลา	วัดลานบุญ 1 หมู่ที่ 7 กม.15 แขวงลาดกระบัง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520	0-2329-0252
หอสมุดแห่งชาติ 4 มุมเมือง	ภายในโรงเรียนพรตพิทยพยัต เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520 เพื่อให้บริการในสาขาวิชาต่าง ๆ และกระจายความรู้ให้แก่ประชาชนที่อยู่รอบนอก	
เขตลาดพร้าว		
สำนักงานเขตลาดพร้าว	อาคารเลขที่ 77 หมู่ที่ 8 ถ.นาคนิวาส แขวงลาดพร้าว เขตลาดพร้าว กรุงเทพฯ 10310	0-2530-6641
ตำนกพระแม่กวนอิม	4/37 ซ.สุขสันต์ 7 ถ.ลาดพร้าว 53 แขวงลาดพร้าว เขตลาดพร้าว กรุงเทพฯ 10230	0-2539-3951
เขตวังทองหลาง		
สำนักงานเขตวังทองหลาง	อาคารเลขที่ 2539 ศูนย์การค้าอิมพีเรียลเวิลด์ลาดพร้าว ถ.ลาดพร้าว เขตวังทองหลาง กรุงเทพฯ 10310	0-2934-9151
โรงพยาบาลลาดพร้าว	2699 ถ.ลาดพร้าว แขวงวังทองหลาง เขตวังทองหลาง กรุงเทพฯ 10310	0-2530-2244
พิพิธภัณฑ์เจ้าพระยาบดินทรเดชา	โรงเรียนบดินเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) ถ.ลาดพร้าว 112 แขวงวังทองหลาง เขตวังทองหลาง กรุงเทพฯ 10310	0-2538-3964

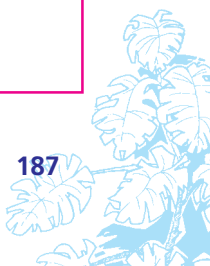
แหล่งศึกษาเพื่อการเรียนรู้	สถานที่ตั้งแหล่งเรียนรู้	โทรศัพท์
เขตวัฒนา		
สำนักงานเขตวัฒนา	อาคารเลขที่ 99 อาคารโมเดิร์นทาวน์เวอร์ ถ.สุขุมวิท 63 (ซอย 3) เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110	
ศูนย์สาธารณสุขวัดธาตุทอง	อยู่ในวัดธาตุทอง ถ.สุขุมวิท แขวงพระโขนงเหนือ เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110	0-2391-6082
ศูนย์มะเร็งโรงพยาบาลสมิติเวช	ให้ความรู้เกี่ยวกับโรคมะเร็ง สาเหตุและการป้องกัน แนะนำเกี่ยวกับการให้บริการ	
ศูนย์เด็กโรงพยาบาลสมิติเวช	ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพ การรักษาพยาบาลเด็ก	
โรงพยาบาลสมิติเวช	แจ้งตารางการตรวจให้บริการ	
โรงพยาบาลบำรุงราษฎร์	133 สุขุมวิท 49 แขวงคลองเตยเหนือ เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110	0-2392-0011
บ้านช่างไทย	33 สุขุมวิท ซ.3 (นานาเหนือ) เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110	0-2667-1000
สถาบันปริดี พนมยงค์	38 ซ.สุขุมวิท 63 ถ.สุขุมวิท แขวงคลองเตยเหนือ เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110	0-2391-3807
สยามสมาคมในพระบรมราชูปถัมภ์	65/1 ซ.สุขุมวิท 55 ถ.สุขุมวิท แขวงคลองเตยเหนือ เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110	0-2381-3860-1
สวนพฤกษศาสตร์วัฒนาวิทยาลัย	131 ถ.สุขุมวิท 22 แขวงคลองเตยเหนือ เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110 เป็นศูนย์รวมผู้ที่มีความรู้ด้านต่าง ๆ ศิลปวัฒนธรรม วิทยาศาสตร์ ภาษาวรรณคดี ประวัติศาสตร์	0-2661-6470-77
	โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย 67 ซ.สุขุมวิท 19 ถ.สุขุมวิท แขวงคลองเตยเหนือ เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110	0-2254-7991-5
เขตสวนหลวง		
สำนักงานเขตสวนหลวง	อาคารเลขที่ 2998 ถ.พัฒนาการ แขวงสวนหลวง เขตสวนหลวง กรุงเทพฯ 10250	0-2322-6688
ศูนย์สาธารณสุขวัดปากบ่อ	อยู่ในใกล้บริเวณวัดปากบ่อ ซ.สุขุมวิท 77 (อ่อนนุช) แขวงสวนหลวง เขตสวนหลวง กรุงเทพฯ 10250	0-2321-2683
ศูนย์สาธารณสุขประสงค์-สุดสาครฯ	ถ.พัฒนาการ กม.4 แขวงสวนหลวง เขตสวนหลวง กรุงเทพฯ 10250	0-2321-2984
ชมรมผู้เลี้ยงไก่แจ้อ่อนนุช	64 ซ.อ่อนนุช 43 ถ.สุขุมวิท 77 แขวงสวนหลวง เขตสวนหลวง กรุงเทพฯ 10250	0-2721-5473
วัดมหาบุศย์	749 หมู่ที่ 11 ซ.อ่อนนุช 7 ถ.สุขุมวิท 77 แขวงสวนหลวง เขตสวนหลวง กรุงเทพฯ 10250	0-2311-2183
เขตสะพานสูง		
สำนักงานเขตสะพานสูง	อาคารเลขที่ 122 ถ.รามคำแหง แขวงสะพานสูง เขตสะพานสูง กรุงเทพฯ 10240	0-2373-0989
วัดลาดบัวขาว	33 หมู่ที่ 9 แขวงสะพานสูง เขตสะพานสูง กรุงเทพฯ 10250	0-2373-8899
เขตสาทร		
สำนักงานเขตสาทร	อาคารเลขที่ 33 ซ.เซ็นต์หลุยส์ 3 แขวงทุ่งวัดดอน เขตสาทร กรุงเทพฯ 10120	0-2212-8112
ศูนย์สาธารณสุขสมาคมแต่จิว	ซ.วัดประชา 1 ถ.จันทร์ เขตสาทร กรุงเทพฯ 10120	0-2675-9945-6
ย่านบ้านเก่าริมถนนสาทร	บริเวณริมถนนสาทรเหนือ ถ.สาทรใต้ แขวงยานนาวา เขตสาทร กรุงเทพฯ 10120	
สมาคมฝรั่งเศส	ถ.สาทร เขตสาทร กรุงเทพฯ 10120 เพื่อเผยแพร่และแลกเปลี่ยนศิลปวัฒนธรรมฝรั่งเศสและไทย	

แหล่งศึกษาเพื่อการเรียนรู้	สถานที่ตั้งแหล่งเรียนรู้	โทรศัพท์
วัดยานนาวา	1648 ถ.เจริญกรุง แขวงยานนาวา เขตสาทร กรุงเทพฯ 10120	0-2211-9317
สะพานปลากรุงเทพฯ	211 ถ.เจริญกรุง แขวงยานนาวา เขตสาทร กรุงเทพฯ 10120	0-2211-0300
เขตสายไหม		
สำนักงานเขตสายไหม	อาคารเลขที่ 49/34-40 ถ.สายไหม แขวงสายไหม เขตสายไหม กรุงเทพฯ 10220	0-2991-4923-7
ห้องเรียนสีเขียว (โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย)	17/1 ซ.ทำดินแดง 3 ถ.พหลโยธิน แขวงคลองถนน เขตสายไหม กรุงเทพฯ 10220	0-2531-4608
ศูนย์สาธารณสุขสังวาลย์ ทัศนารมย์	แหล่งเรียนรู้ทางด้านไฟฟ้าและพลังงานรูปแบบต่าง ๆ ตั้งแต่ระดับอนุบาล-มัธยมศึกษาปีที่ 3	
งานประดิษฐ์จากดินหอม	ถ.สุขาภิบาลสายไหม-หนองใหญ่ แขวงสายไหม เขตสายไหม กรุงเทพฯ 10220	0-2536-0163
วัดปลาชวายเป็นคลองหกวา	65 ซ.4 หมู่บ้านชื้อตรงทาวน์เฮาส์ ซ.พหลโยธิน 52 ถ.พหลโยธิน เขตสายไหม กรุงเทพฯ 10220	0-2972-1065
วัดอมราวาราม	โรงเรียนวัดสายไหม แขวงคลองถนน เขตสายไหม กรุงเทพฯ 10210	0-2991-4923-7
	1/13 หมู่ที่ 5 ซ.ทหารอากาศ แขวงคลองสาน เขตสายไหม กรุงเทพฯ 10210	0-2552-5020
เขตสัมพันธวงศ์		
สำนักงานเขตสัมพันธวงศ์	อาคารเลขที่ 37 ถ.โยธา แขวงตลาดน้อย เขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพฯ 10100	0-2234-3460
ศูนย์สาธารณสุขไม้ตรีวาณิช	ตรอกอาเนี่ยเก็ง ถ.ราชวงศ์ แขวงจักรวรรดิ เขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพฯ 10100	0-2224-5436
ธนาคารพาณิชย์แห่งแรกของประเทศไทย	ธนาคารพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) แขวงตลาดน้อย เขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพฯ 10110	
สาขาตลาดน้อย		
โบสถ์กาลหว่าร์	1318 ซ.วานิช 2 ถ.โยธา แขวงตลาดน้อย เขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพฯ 10110	0-2266-4849
เยาวราช	ถ.เยาวราช แขวงเยาวราช เขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพฯ 10110	
วัดจักรวรรดิราชาวาสวรมหาวิหาร	225 ถ.จักรวรรดิ แขวงจักรวรรดิ เขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพฯ 10110	0-2221-8906
	เป็นที่ประดิษฐานพระบาง	
วัดชัยชนะสงคราม	83 ถ.จักรวรรดิ แขวงสัมพันธวงศ์ เขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพฯ 10110	0-2221-6981
วัดไตรมิตรวิทยารามวรวิหาร	661 ถ.เจริญกรุง แขวงตลาดน้อย เขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพฯ 10110	0-2225-9775
วัดปฐมคงคาราชวรวิหาร	1620 ถ.ทรงวาด แขวงสัมพันธวงศ์ เขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพฯ 10110	0-2235-9206
เขตหนองแขม		
สำนักงานเขตหนองแขม	อาคารเลขที่ 28 หมู่ที่ 7 แขวงหนองค้างพลู เขตหนองแขม กรุงเทพฯ 10160	0-2421-4817
ศูนย์สาธารณสุขนาควัชรอะอุทิศ	ถ.อินทาบัจ แยกจาก ถ.เพชรเกษม กม.1 แขวงหนองแขม เขตหนองแขม กรุงเทพฯ 10160	0-2421-2147-9
โรงพยาบาลหลวงพ่อวัดคีรีศูตินธร อุทิศ	39 หมู่ที่ 4 แขวงหนองแขม เขตหนองแขม กรุงเทพฯ 10160	0-2429-3574-81
ศูนย์เยาวชนวัดม่วง	ถ.เพชรเกษม เขตหนองแขม กรุงเทพฯ 10160	0-2413-0613
เขตหนองจอก		
สำนักงานเขตหนองจอก	อาคารเลขที่ 1 หมู่ที่ 2 ถ.เชื่อมสัมพันธ แขวงกระทุ่มราย เขตหนองจอก กรุงเทพฯ 10530	0-2543-1144
โรงพยาบาลหนองจอก	48 หมู่ที่ 2 ถ.เรียบวารี แขวงกระทุ่มราย เขตหนองจอก กรุงเทพฯ 10530	0-2988-4100-1
การทำกรงนกจากเขาสัตว์	28 ชุมชนหมู่ที่ 4 ถ.สังข์ตันติสุข แขวงกระทุ่มราย เขตหนองจอก กรุงเทพฯ 10530	0-2988-3530

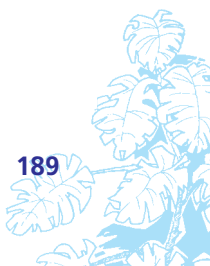
แหล่งศึกษาเพื่อการเรียนรู้	สถานที่ตั้งแหล่งเรียนรู้	โทรศัพท์
ไก้ไทยพันธุ์พื้นเมือง	ฟาร์มไก้ชนก้านวิเชียร 3 หมู่ที่ 9 ถ.เชื่อมสัมพันธ์ แขวงหนองจอก เขตหนองจอก กรุงเทพฯ 10530	0-2543-1425
มัสดิคารัฐมุตตะกิน	18 หมู่ที่ 11 ถ.คูขวา แขวงโคกแฝด เขตหนองจอก กรุงเทพฯ 10530	0-2543-1153
ลิเกเรียบ	ร้านอาหารครัวบึงเตย 8/6 หมู่ที่ 3 ถ.ประชาสำราญ เขตหนองจอก กรุงเทพฯ 10530	0-2543-2939
สวนหนองจอก	หมู่ที่ 2 ถ.เลียบวารี แขวงกระทุ่มราย เขตหนองจอก กรุงเทพฯ 10530 เป็นแหล่งรวบรวมพันธุ์ไม้สมุนไพร และเป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจสำหรับประชาชนทั่วไป	0-2543-1082
เขตหลักสี่		
สำนักงานเขตหลักสี่	อาคารเลขที่ 999 ถ.แจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ 10210	0-2982-2081
ศูนย์สาธารณสุขทุ่งสองห้อง	ชุมชนเคหะทุ่งสองห้อง ถ.วิภาวดีรังสิต แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ 10210	0-2573-0729
โรงพยาบาลมงกุฎวัฒนะ	ถ.แจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ 10210	0-2574-5000
การทำหัวโขนที่ชุมชนตลาดบางเขน	55/2 หมู่ที่ 1 ชุมชนตลาดบางเขน ถ.วิภาวดีรังสิต เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ 10210	0-2953-0259
การทำว่าวไทย	304/286 หมู่ที่ 3 การเคหะแห่งชาติบางบัว พหลโยธิน 49/1 เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ 10210	0-2561-4212
การประปานครหลวง	400 ถ.ประชาชื่น เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ 10210	0-2504-0123
เขตห้วยขวาง		
สำนักงานเขตห้วยขวาง	อาคารเลขที่ 2 ถ.ประชาอุทิศ แขวงห้วยขวาง เขตห้วยขวาง กรุงเทพฯ 10310	0-2277-2672
ห้องเรียนสี่เขียว (โรงเรียนประชากรราษฎร์บำเพ็ญ)	500 ถ.ประชากรราษฎร์บำเพ็ญ แขวงห้วยขวาง เขตห้วยขวาง กรุงเทพฯ 10310	0-2277-3353
โรงพยาบาลปิยะเวท	แหล่งเรียนรู้ทางด้านไฟฟ้าและพลังงานรูปแบบต่าง ๆ ตั้งแต่ระดับอนุบาล-มัธยมศึกษาปีที่ 3	
โรงพยาบาลพระรามเก้า	998 ถ.พระราม 9 แขวงห้วยขวาง เขตห้วยขวาง กรุงเทพฯ 10310	0-2641-4499
ศูนย์สาธารณสุขลาดพร้าว	99 ซ.โรงพยาบาลพระรามเก้า ถ.พระราม 9 แขวงห้วยขวาง เขตห้วยขวาง กรุงเทพฯ 10320	0-2248-8020
ศูนย์สาธารณสุขห้วยขวาง	ซ.ลาดพร้าว 41 (ภาวนา) ถ.ลาดพร้าว แขวงสามเสนนอก เขตห้วยขวาง กรุงเทพฯ 10310	0-2541-8382
ศูนย์สาธารณสุขสามเสนนอก	ถ.ประชากรราษฎร์บำเพ็ญ แขวงห้วยขวาง เขตห้วยขวาง กรุงเทพฯ 10310	0-2277-2660
โรงพยาบาลคลองตัน	ใกล้ตลาดห้วยขวาง ถ.ประชาสงเคราะห์ แขวงห้วยขวาง เขตห้วยขวาง กรุงเทพฯ 10310	0-2277-6112
โรงละครกรุงเทพ	3284 ถ.เพชรบุรีตัดใหม่ แขวงบางกะปิ เขตห้วยขวาง กรุงเทพฯ 10310	0-23192101-5
ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย	2884/2 ถ.เพชรบุรีตัดใหม่ แขวงบางกะปิ เขตห้วยขวาง กรุงเทพฯ 10310	0-2319-7641-4
หอศิลป์ตาดู	ถ.รัชดาภิเษก แขวงห้วยขวาง เขตห้วยขวาง กรุงเทพฯ 10310 เป็นแหล่งกลางในการศึกษาด้านศิลปวัฒนธรรมของชาวไทยและชาวต่างประเทศ	0-2247-0028
หอไทยนิทัศน์	ชั้น 2 อาคารพาวลีเลียน วาย โรยัล ซิตี อเวนิว 31/4 ซ.ศูนย์วิจัย ถ.พระราม 9 เขตห้วยขวาง กรุงเทพฯ 10310	0-2203-0929
	สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งประเทศไทย ถ.รัชดาภิเษก เขตห้วยขวาง กรุงเทพฯ 10310 เป็นสถานที่ส่งเสริมความรู้ตามหลักสูตรการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ ภาษาและวรรณคดี สังคมศึกษา	

แหล่งศึกษาเพื่อการเรียนรู้	สถานที่ตั้งแหล่งเรียนรู้	โทรศัพท์
<p>บริษัทเทเลคอมเอเชีย คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)</p> <p>จังหวัดนนทบุรี</p> <p>พิพิธภัณฑ์ประวัติศาสตร์ชาติ วัดเขมาภิรตาราม วัดเฉลิมพระเกียรติ วัดชมพูเวก วัดชลประทานรังสฤษดิ์ วัดปรมัยยิกาวาส วัดปราสาท วัดโพธิ์บางไผ่ วัดสวนแก้ว วัดอัมพวัน สวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ อุทยานกาญจนาภิเษก กวนอาม่าน ใจหุสเสียดอร์ เกาะเกร็ด ตลาดน้ำบางคูเวียง แหล่งหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผา</p> <p>จังหวัดปทุมธานี</p> <p>พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติ ร.9 การพัฒนาทางการศึกษา องค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ พิพิธภัณฑ์ธรรมศาสตร์เฉลิมพระเกียรติ พิพิธภัณฑ์โรงเรียนคณะราษฎรบำรุงปทุมธานี พิพิธภัณฑ์เรือโบราณ วัดไผ่ล้อม ศูนย์วัฒนธรรมโรงเรียนชัยสิทธิ์เทวาราส “พัฒนีสายบัวรุ่ง” ศูนย์วัฒนธรรมโรงเรียนหัตถสารเกษตรวิทยาการ ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมโรงเรียนปทุมธานี “นันทมนี่บัวรุ่ง” หอจดหมายเหตุเฉลิมพระเกียรติ อนุสรณ์สถานแห่งชาติ</p>	<p>ชั้น 20 เลขที่ 18 อาคารเทเลคอมเอเชียทาวเวอร์ ถ.รัชดาภิเษก เขตห้วยขวาง กรุงเทพฯ 10320</p> <p>ศาลากลางจังหวัดนนทบุรี อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000 ตำบลสวนใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000 อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000 ตำบลท่าทราย อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000 ตำบลบางคลอง อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี 11120 เกาะเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี 11120 ถนนบางกรวย-ไทรน้อย ตำบลบางกร่าง จังหวัดนนทบุรี 11120 อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี 11130 อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี 11140 ตำบลบางม่วง อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี 11140 ตำบลบางใหม่ อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี 11120 อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000 เกาะเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี 11120 หลังกระทรวงสาธารณสุข อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000 อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี 11120 ปากคลองบางคูเวียง ตำบลบางคูเวียง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี 11130 เกาะเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี 11120</p> <p>กม.46-48 ถนนพหลโยธิน ตำบลคลองหนึ่ง อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี 13180 โรงเรียนบัวแก้วเกษตร ตำบลระแหง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี 12140 อาคารพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ ถนนรังสิต-นครนายก ตำบลคลองข่อยที่ 5 อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี 12120 ภายในอาคารวิจัย และบริการทางวิชาการ เลขที่ 49 ตำบลคลองหนึ่ง อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี 13180 85 ถนนติวานนท์ ตำบลบ้านกลาง อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี 12000 วัดชัยสิทธิ์เทวาราส อำเภอสามโคก จังหวัดปทุมธานี 12160 ตำบลบ้านจิว อำเภอสามโคก จังหวัดปทุมธานี 12160 เป็นแหล่งที่ “นกปากห่าง” จะอพยพมาอาศัยอยู่ระหว่างเดือนพฤศจิกายน ถึงเดือนมิถุนายน โรงเรียนชัยสิทธิ์เทวาราส “พัฒนีสายบัวรุ่ง” อำเภอสามโคก จังหวัดปทุมธานี 12160 โรงเรียนหัตถสารเกษตรวิทยาการ อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี 12120 โรงเรียนปทุมธานี “นันทมนี่บัวรุ่ง” ตำบลคลองหลวง อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี 12000 ตำบลคลองหนึ่ง อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี 13180 9 หมู่ที่ 16 ตำบลคูคต อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี 12130</p>	<p>0-2669-2040</p>

แหล่งศึกษาเพื่อการเรียนรู้	สถานที่ตั้งแหล่งเรียนรู้	โทรศัพท์
ศูนย์วิจัยข้าวปทุมธานี	หมู่ที่ 1 ตำบลรังสิต อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี 12110	0-2557-1688
จังหวัดสมุทรปราการ บ่อมพระจุลจอมเกล้า พิพิธภัณฑ์ทหารเรือ หอวัฒนธรรมสมุทรปราการ และพิพิธภัณฑ์ 100 ปี เมืองโบราณ วัดบางพลีใหญ่ ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม ม.หัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ	ตำบลแหลมฟ้าผ่า อำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ 10290 ถนนสุขุมวิท ตรงข้ามโรงเรียนนายเรือ อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ 10280 จังหวัดสมุทรปราการ ตำบลบางปู อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ 10280 ตำบลบางพลีใหญ่ อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ 10540 18/18 ถนนบางนา-ตราด กม.18 ตำบลบางโฉบ อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ 10540	
ฟาร์มจระเข้และสวนสัตว์ วัดอโศการาม	อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ 10280 ซอยสุขาภิบาล 58 ถนนสุขุมวิท ตำบลท้ายบ้าน อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ 10280	0-2703-4891
สถานตากอากาศบางปู ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ	164 หมู่ที่ 2 ตำบลบางปูใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ 10280 กม.15 ถนนบางนา-ตราด อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ 10540	0-2323-9983
จังหวัดสมุทรสงคราม วัดเขายี่สาร วัดอัมพวันเจติยาราม วัดบ้านแหลมหรือวัดเพชรสมุทรวรวิหาร พิพิธภัณฑ์ประวัติศาสตร์ โรงเรียนวัดบางกระพ้อม อำเภออัมพวา อุทยานพระบรมราชานุสรณ์ รัชกาลที่ 2	ตำบลบางยี่สาร อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม 75110 อำเภออัมพวัน จังหวัดสมุทรสงคราม 75110 ตำบลแม่กลอง อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม 75000 ตำบลอัมพวา อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม 75110 อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม 75110 บางนกแขวก ตำบลอัมพวา อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม 75110	
จังหวัดสมุทรสาคร บ่อมอวิเชียรโชฎก วัดราษฎร์ศรัทธากระยาจก วัดใหญ่จอมปราสาทหรือวัดใหญ่สาครบุรี หอศิลปวัฒนธรรมจังหวัดสมุทรสาคร	ตำบลมหาชัย อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร 74000 ตำบลหลักสาม อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร 74120 ตำบลท่าจีน อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร 74000 ภายในวิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดสมุทรสาคร 137 ตำบลบางพญาแพรง อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร 74000	
จังหวัดฉะเชิงเทรา วัดโสธรวรารามวรวิหาร วัดจีนประชาสโมสร วัดอุภัยภาติการาม วัดพยัคฆอินทาราม วัดเมือง	เขตเทศบาลเมือง ริมแม่น้ำบางปะกง อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา 24000 ถนนศุภกิจ ตำบลท่าใหม่ อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา 24000 ถนนศุภกิจ ตำบลท่าใหม่ อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา 24000 ตำบลบ้านใหม่ อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา 24000 หน้าตำบลเมือง อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา 24000	

แหล่งศึกษาเพื่อการเรียนรู้	สถานที่ตั้งแหล่งเรียนรู้	โทรศัพท์
จังหวัดนครปฐม วัดพระปฐมเจดีย์ราชวรมหาวิหาร พระราชวังนครปฐม พิพิธภัณฑน์ ร.6 พุทธมณฑล ลานแสดงช้างและฟาร์มจระเข้สามพราน วัดไร่ขิง สวนสามพราน ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียน (วิทยาลัยในวัง) พิพิธภัณฑน์หุ่นขี้ผึ้งไทย พิพิธภัณฑน์วิถีชีวิตชาวนาไทย อุทยานปลา สวนป่าสมุนไพรวัดปลักไม้ลาย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน	อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม 73000 สำนักงานเทศบาลนครปฐม อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม 73000 พระราชวังสนามจันทร์ อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม 73000 ตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม 73170 ริมถนนเพชรเกษม กม.30 อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม 73100 ตำบลไร่ขิง อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม 73120 ริมถนนเพชรเกษม อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม 73110 ริมถนนศาลายา-บางภาษี ตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม 73170 43/2 หมู่ที่ 1 ถนนปิ่นเกล้า-นครชัยศรี กม.31 ตำบลขุนแก้ว อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม 73120 บ้านหลานแหลม หมู่ที่ 4 ตำบลวัดละมุด อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม 73120 หมู่ที่ 1 ตำบลห้วยพลู อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม 73120 ตำบลทุ่งขวาง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม 73140 ถนนมาลัยแมน อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม	0-3431-1384 0-3429-53216 0-3429-7264-6 0-3432-2061 0-3429-6086 0-3420-4044 0-2942-8010

חכמות

เกร็ดความรู้และข้อควรปฏิบัติ

ในการเดินทางนำนักเรียนไปทัศนศึกษานอกสถานที่

ทุกครั้งที่มีการจัดทัศนศึกษาออกสถานที่ ผู้รับผิดชอบโครงการฯ ควรจะต้องมีการสำรวจพื้นที่จริงทุกครั้ง เพื่อนำข้อมูลมาเตรียมการก่อนปฏิบัติกิจกรรม ไปปฏิบัติกิจกรรมและหลังจากการปฏิบัติกิจกรรม เช่น

- สำรวจสภาพพื้นที่ ภูมิอากาศ สาธารณูปโภค สิ่งอำนวยความสะดวก ความปลอดภัย เส้นทางการเดินทาง ข้อควรระวัง
- ความเหมาะสมด้านต่าง ๆ เช่น วัย เพศ สุขภาพ จำนวน ระยะเวลาที่ใช้ ความคุ้มค่า และงบประมาณ
- รูปแบบการจัดกิจกรรมทั้งด้านวิชาการ การเตรียมความพร้อมของนักเรียน ที่ครูจะต้องมีการเตรียมการกับนักเรียนก่อนที่จะไปศึกษาจากของจริง อาจจะใช้เวลา 5-10 วัน ในการทำกิจกรรมเตรียมความพร้อม
- ครูจะต้องมีการวางวัตถุประสงค์ร่วมกันและสามารถบูรณาการสัมพันธ์กับกลุ่มวิชาต่าง ๆ ได้ และในการจัดทัศนศึกษาทุกครั้ง ครูควรตั้งคำถามว่า เด็กจะได้อะไรในครั้ง นี้ มีกระบวนการเรียนรู้อะไรที่จะเกิดขึ้นบ้าง สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาต่าง ๆ แบบบูรณาการได้หรือไม่ ครูได้ใช้กิจกรรมในครั้งนี้วัดผลตามสภาพจริงที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในรายวิชาที่ได้สอนหรือไม่ ถ้าได้ จุดประสงค์ใดบ้างที่สามารถวัดได้
- กิจกรรมที่ต้องเตรียมไว้เมื่อกลับจากการทัศนศึกษาทุกครั้ง เช่น กิจกรรมการเผยแพร่ผ่านนิทรรศการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่คิดว่าเป็นประโยชน์กับนักเรียนที่ไม่ได้ร่วมกิจกรรม เช่น ภาพถ่ายต่าง ๆ ความรู้สึกของนักเรียน ครู ผู้บริหาร ผู้ปกครอง การประชาสัมพันธ์ถึงความสำเร็จในการไปในครั้งนี้แก่ ผู้ปกครอง ชุมชน และผู้สนับสนุน
- การประเมินผลความคุ้มค่าในการทัศนศึกษา ในหลาย ๆ ด้าน เช่น งบประมาณกิจกรรมที่จัดในรูปแบบต่าง ๆ มีความสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงมากน้อยเพียงใด ความปลอดภัย การนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน ฯลฯ

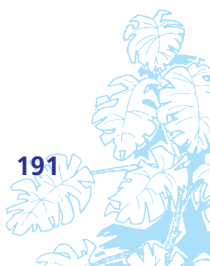
การเตรียมความพร้อมในการไปทัศนศึกษาในรูปแบบต่าง ๆ

การตั้งค่าย

- ⊙ แจ่งให้หน่วยงานที่รับผิดชอบทราบล่วงหน้า
- ⊙ เตรียมถุงนอน เปลสนาม ผ้าใบกันฝน และเต็นท์โดม ที่ไม่ต้องใช้สมอบก
- ⊙ เตรียมอุปกรณ์เครื่องครัว เช่น หม้อสนาม เตาแก๊ส ช้อน มีด อาหารแห้ง ฯลฯ
- ⊙ เตรียมน้ำดื่ม รองเท้าผ้าใบ หมวกให้พร้อม
- ⊙ ไม่ทิ้งขยะมูลฝอย บริเวณที่พัก
- ⊙ ตรวจสอบทิศทางลมก่อนกางเต็นท์ กางเต็นท์ต้นลม ส่วนกองไฟ ห้องส้วม ต้องอยู่ใต้ลม กางเต็นท์บนเนินหรือที่สูง
- ⊙ กวาดเศษหญ้า เศษใบไม้ ก่อนตั้งค่าย เพราะอาจเป็นที่อยู่ของแมลง สัตว์เลื้อยคลานต่าง ๆ
- ⊙ ควรตั้งที่พักให้เสร็จก่อนค่ำเพื่อความสะดวก
- ⊙ หาเชื้อเพลิงจากเศษไม้ในป่า ดับกองไฟให้เรียบร้อยก่อนเข้านอน
- ⊙ ดูแลความสะอาดทุกครั้งที่เกิดค่าย เพื่อให้เหมือนสภาพเดิม

เดินป่า/ดูนก

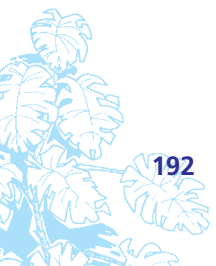
- ⊙ สอบถามข้อมูล/ของที่พักรมป่าไม้หรืออุทยานฯ ล่วงหน้า 30 วัน
- ⊙ ขอเจ้าหน้าที่นำทางจากอุทยานฯ (เส้นทางขับขึ้นป่าทึบ)
- ⊙ ปฏิบัติตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่อย่างเคร่งครัด
- ⊙ ศึกษาฤดูกาลของธรรมชาติ เช่น ดอกไม้ นกอพยพ
- ⊙ ในฤดูแล้งควรระวังไฟป่าเป็นพิเศษ เพราะจะเป็นเหตุให้เกิดไฟไหม้ป่า
- ⊙ เตรียมกล้องส่องทางไกล สมุดบันทึก ดินสอ ปากกา แผนที่ เข็มทิศ
- ⊙ เตรียมไฟฉาย กระติกน้ำดื่ม อาหารแห้ง กระดาษชำระ ถุงใส่ขยะ นกหวีด (ใช้ตอนหลงทาง)

- ⊙ เตรียมของใช้ส่วนตัว เช่น ยา เสื้อกันฝน หมวก รองเท้าผ้าใบ ถุงเท้า
- ⊙ ดื่มน้ำให้อิ่มก่อนเดินทาง 30 นาที
- ⊙ ศึกษาเส้นทางตรวจดูแผนที่และเข็มทิศก่อนออกเดินทาง
- ⊙ เลือกเส้นทางเดินตามสันเขาจะเดินง่ายกว่าเดินตามหุบเขา
- ⊙ เดินทางตามเส้นทางที่กำหนดหรืออนุญาตเท่านั้น
- ⊙ เดินเรียงเดี่ยวควรทิ้งระยะห่างพอสมควร และต้องอยู่ในสายตาดตลอดเวลา
- ⊙ เดินด้วยความเร็วสม่ำเสมอแบบอ้อมกำลัง พักทุก ๆ ชั่วโมง ครั้งละประมาณ 5-10 นาที เดินชมเมือง/ชุมชน/ตลาด
- ⊙ ศึกษาเส้นทาง ข้อมูล รายละเอียด สถานที่ต่าง ๆ ก่อนเดินทาง
- ⊙ เริ่มเดินในช่วงเช้า หรือช่วงบ่าย ๆ อากาศจะได้ไม่ร้อนจัด
- ⊙ เตรียมอุปกรณ์ แผนที่สมุดบันทึก กล้องถ่ายรูป หมวก น้ำดื่ม
- ⊙ ใส่เสื้อผ้าที่กระชับ รัดกุม
- ⊙ พุดคุยสอบถามข้อมูลจากชาวบ้านระหว่างเดินทาง
- ⊙ เดินบนบาทวิถีเพื่อความปลอดภัย ให้ระมัดระวังอันตรายจากรถยนต์
- ⊙ ไม่ควรทิ้งขยะลงบนพื้น/ตามทางเดิน
- ⊙ ไม่เดินในขณะที่ฝนตก/ลมแรง

เขตวัด/พิพิธภัณฑ์/โบราณสถาน

- ⊙ ศึกษาเส้นทาง ข้อมูล รายละเอียด สถานที่ต่าง ๆ ก่อนเดินทาง
- ⊙ แต่งกายให้สุภาพ สำนวณกิริยาวาจา
- ⊙ ถอดรองเท้าและเก็บให้เรียบร้อยก่อนเข้าโบสถ์หรือเขตศาสนสถาน
- ⊙ เดินตามทางเดินที่อนุญาต
- ⊙ ติดต่อวิทยากรที่ให้ความรู้ เช่น พระ ชาวบ้านท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ดูแล
- ⊙ ระมัดระวังไม่ให้ไปถูกโบราณวัตถุ โบราณสถาน แดงหักเสียหาย
- ⊙ เตรียมเทพบันทึกคำบรรยาย สมุดจดบันทึกและวาดภาพที่น่าสนใจ
- ⊙ ทิ้งขยะในบริเวณที่จัดไว้
- ⊙ ขออนุญาตผู้ดูแลสถานที่ก่อนถ่ายภาพ
- ⊙ ไม่เดินย่ำเข้าไปในเขตหวงห้าม หรือบนโบราณสถาน
- ⊙ ไม่จับ สัมผัส อาคารโบราณสถาน โดยเฉพาะส่วนที่เป็นลวดลายแกะสลักหรือภาพเขียนสี
- ⊙ การถ่ายภาพไม่ควรใช้แฟลช เพราะอาจทำให้โบราณสถานเสียหายได้
- ⊙ ไม่นำสิ่งหนึ่งสิ่งใดที่เป็นชิ้นส่วนของโบราณวัตถุ โบราณสถาน กลับไปเป็นของที่ระลึก

ข้อควรปฏิบัติในการเดินทางโดยรถยนต์เพื่อนำนักเรียนไปทัศนศึกษานอกสถานที่ โดยให้
 ผู้รับผิดชอบตรวจสอบความปลอดภัยทั้ง 10 รายการ โดยใส่เครื่องหมาย ลงใน () เมื่อได้ตรวจสอบ
 เป็นที่เรียบร้อยแล้ว (ควรรีให้ข้อมูลแก่พนักงานขับรถก่อนล่วงหน้า)

1. () เตรียมหมายเลขโทรศัพท์ติดต่อของจุดหมายปลายทาง หรือสถานีตำรวจในเส้นทางที่ผ่าน
 กรณีฉุกเฉิน (ผู้นำการเดินทางควรมีโทรศัพท์มือถือหรือวิทยุสื่อสารประจำรถทุกคัน)
2. () เตรียมแผนที่เดินทาง เพื่อป้องกันการหลงทางและสิ้นเปลืองน้ำมัน
3. () ตรวจสอบแบตเตอรี่ น้ำกลั่น ขั้วไฟ น้ำมันเกียร์ น้ำมันเบรค สภาพยางและลมยาง ยางอะไหล่
4. () ตรวจสอบก้านบิดน้ำฝนว่าใช้งานได้เป็นปกติหรือไม่
5. () ตรวจสอบไฟฉายประจำรถ ยังใช้งานได้หรือไม่ ถ่านแบตเตอรี่หมดอายุหรือยัง
6. () ควรมีอุปกรณ์สำรองไว้เผื่อกรณีฉุกเฉินไว้ประจำรถ เช่น แผ่นสะท้อนแสงแจ้งเหตุฉุกเฉิน (กรณีต้องจอดข้างทาง)
 หรือไฟฉายแบบกระพริบ
7. () เติมน้ำมันรถจนเต็มให้ได้ตามกำหนด (หรือแข็งกว่ากำหนดเล็กน้อย) และอย่าลืมเติมน้ำมันยางอะไหล่ด้วย ส่วนอุปกรณ์ สำหรับ
 เปลี่ยนยางรถยนต์ ควรอยู่ที่ท้ายรถเสมอ
8. () ตรวจสอบหน้ายางรถยนต์ว่ามีเศษแก้ว เศษหินเกาะอยู่หรือไม่และควรเช็ดออก ถ้าเป็นตะปูฝังอยู่ต้องถอน
 และซ่อมรูที่รั่ว
9. () ตรวจสอบไฟหน้า ไฟเลี้ยว ไฟเบรค กระจกหน้า กระจกข้างว่ายังทำงานปกติหรือไม่
10. () ผู้ขับขี่ควรมีการพักผ่อนอย่างเพียงพอก่อนขับรถเดินทางไกล ระวังอย่าให้หิวเกินไปหรืออิมเกินไป และห้ามรับประทาน
 ยาทุกชนิดที่มีผลข้างเคียงทำให้ง่วงซึม หรือยาประเภทกระตุ้นต่าง ๆ เพื่อช่วยให้ขับรถกระฉับกระเฉง เพราะยาพวกนี้
 ทำให้ผู้ขับขี่หลับในอาจเกิดอุบัติเหตุและไม่ควรดื่มแอลกอฮอล์ใด ๆ ก่อนเดินทาง

บันทึกผลการตรวจสอบ ผ่านจำนวน.....รายการ ไม่ผ่านจำนวน.....รายการ

รายละเอียดรายการที่ไม่ผ่าน.....

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจสอบ

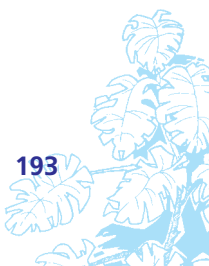
ลงชื่อ.....ผู้บริหาร

(.....)

(.....)

ตำแหน่ง.....

ตำแหน่ง.....

การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

การท่องเที่ยวเพื่อรักษาระบบนิเวศหรืออาจเรียกว่า “การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ” มาจากคำภาษาอังกฤษว่า “Eco-tourism” ซึ่งเป็นคำที่ผสมกันระหว่างคำว่า Ecology หรือนิเวศวิทยา กับคำว่า Tourism หรือการท่องเที่ยว นอกจากนี้ในวงการท่องเที่ยวยังมีการใช้คำภาษาอังกฤษอื่น ๆ ที่สำคัญ ได้แก่ “Nature Tourism” หรือ “Bio-tourism” หรือ “Green Tourism” แทน “Eco-tourism” ได้เช่นกัน เพื่อบ่งบอกให้เห็นว่าเป็นการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน (Sustainable Tourism) การท่องเที่ยวเชิงนิเวศมีสาระสำคัญ ดังนี้

1. ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ควรเป็นพื้นที่ธรรมชาติที่มีการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสภาพแวดล้อม รวมไปถึงแหล่งประวัติศาสตร์ โบราณคดี และวัฒนธรรมที่ปรากฏในพื้นที่นั้นด้วย
2. ทุกฝ่ายควรคำนึงต่อสภาพแวดล้อมธรรมชาติและระบบนิเวศ โดยการท่องเที่ยวที่ไม่ทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรม
3. เน้นให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัส หรือมีประสบการณ์การเรียนรู้กับสภาพแวดล้อมธรรมชาติโดยตรง
4. เน้นนักท่องเที่ยวที่ให้ประโยชน์กลับคืนสู่ธรรมชาติและการอนุรักษ์ธรรมชาติ ขณะเดียวกันต้องเอื้อประโยชน์ต่อชุมชนท้องถิ่นทั้งทางตรงและทางอ้อม นอกจากนี้จะมุ่งเน้นลักษณะเด่นที่เป็นเอกลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยวเป็นสิ่งดึงดูดนักท่องเที่ยว ไม่ใช่เน้นที่การเสริมแต่ง หรือการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ

องค์ประกอบและวัตถุประสงค์ของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศมี 3 ประการ

1. การสร้างจิตสำนึกเกี่ยวกับการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
2. ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว
3. การมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น

กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

กิจกรรมหลัก

1. กิจกรรมการเดินป่า (Hiking Trekking) และศึกษาธรรมชาติ (Nature Education)
2. กิจกรรมถ่ายภาพธรรมชาติ บันทึกเทปวิดีโอ เทปเสียงธรรมชาติ (Nature Photography, Video Tapping and Sound of Nature Audio Taping)
3. กิจกรรมส่อง/ดูนก (Bird Watching)
4. กิจกรรมศึกษา/เที่ยวถ้ำ (Cave Exploring/Visiting)
5. กิจกรรมการศึกษาท้องฟ้าและดาราศาสตร์ (Sky Interpretation)

กิจกรรมเสริม

1. กิจกรรมชมทิวทัศน์ธรรมชาติในบรรยากาศที่สงบ (Relaxing)
2. กิจกรรมขี่จักรยานตามเส้นทางธรรมชาติ (Terrain/Mountain Biking)
3. กิจกรรมพักแรมด้วยเต็นท์ (Tent Camping)
4. กิจกรรมเครื่องร่อนขนาดเล็ก (Hang Glider)
5. กิจกรรมพักผ่อนรับประทานอาหาร (Picnicking)
6. กิจกรรมเที่ยวน้ำตก (Waterfall Visits/Exploring)

ความรู้และข้อควรระวังในการทำกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ หรือนิเวศทัศนาจร ยังเป็นแนวคิดที่จะทำให้กิจกรรมการท่องเที่ยวช่วยส่งเสริมธรรมชาติศึกษา และการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศจะช่วยสร้างรายได้ ซึ่งรายได้ส่วนหนึ่งรัฐจะสามารถนำมาใช้ในโครงการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพ ซึ่งขณะนี้กำลังประสบปัญหาข้อจำกัดด้านงบประมาณ นอกจากนี้แล้ว การท่องเที่ยวเชิงนิเวศยังเป็นการสร้างงานให้กับประชาชนในท้องถิ่นเพื่อเพิ่มรายได้ เมื่อประชาชนในท้องถิ่นมีรายได้เพิ่มขึ้นจากกิจกรรมการท่องเที่ยว ก็จะช่วยลดความจำเป็นในการพึ่งพาทรัพยากรธรรมชาติเพื่อดำรงชีพ ด้วยเหตุผลดังกล่าวการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จึงเป็นวิธีการหนึ่งที่จะทำให้การพัฒนาเศรษฐกิจการท่องเที่ยว และการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม สามารถดำเนินควบคู่กันไปได้ หรืออาจกล่าวได้ว่า การท่องเที่ยวเชิงนิเวศเป็นรูปแบบหนึ่งของการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development)

หมายเลขโทรศัพท์ที่ควรรู้

สอบถามเวลา	181	สำนักอาสาสมัคร สภากาชาดไทย	1665
ศูนย์บริการรับร้องเรียนขนส่งมวลชนกรุงเทพฯ	184	ศูนย์รับบริจาคอวัยวะ สภากาชาดไทย	1666
แจ้งท่อประปาแตก	1125	หอพักหลายเครือ (กรมสุขภาพจิต)	*1667
แจ้งไฟฟ้าขัดข้อง	1130	สถานีวิทยุชุมชน ร่วมด้วยช่วยกัน	1677
บริการสอบถามหมายเลขโทรศัพท์และข้อมูลธุรกิจ		สอบถามการเดินทางโดยรถไฟ (24 ชม.)	1690
จากสมุดหน้าเหลือง	1154	โครงการโรงเรียนสีขาว	(02) 628-5653
ตำรวจท่องเที่ยว	*1155	ศูนย์บริการชาวอากาศ	(02) 399-4012-3
ตำรวจทางหลวง	*1193	ศูนย์ประสานงานฉุกเฉิน 24 ชม.	(02) 267-7777
ศูนย์บริการข้อมูล สำนักงานประกันสังคม	1506	ศูนย์ประสานงานป้องกันปราบปรามการค้าโสเภณีเด็ก	
ศูนย์บริการให้คำปรึกษาทางโทรศัพท์ กรมประชาสงเคราะห์	1507	และการใช้แรงงานเด็ก	(02) 512-0606
ศูนย์ควบคุมระบบการจราจรบนทางด่วน (สอบถามเส้นทาง)	1543	ศูนย์รับบริจาคดวงตา สภากาชาดไทย	(02) 252-8181-9
ศูนย์สอบถามทะเบียนราษฎร์	1548	ศูนย์ส่งกลับและรถพยาบาลกรมตำรวจ	(02) 255-1133-6
สายด่วนผู้บริโภค อบ.	1556	สถานีวิทยุ จส.100	(02) 711-9151-8
ศูนย์บริการข่าวสารมหาดไทย	1567	สอบถามเด็กหาย	(02) 282-1815
ศูนย์ฮอตไลน์ สายสัมพันธ์	1579	เฮลท์ไลน์ สายด่วนเพื่อสุขภาพ	(02) 714-3333
สถานีวิทยุ สวพ. 91	*1644		

หมายเลขโทรศัพท์ฉุกเฉิน

แจ้งเหตุด่วนเหตุร้าย	*191	ศูนย์ร้องทุกข์กรุงเทพมหานคร	1555
กองปราบปราม	*195	สายด่วนผู้บริโภค อบ.	1556
ศูนย์ควบคุมการจราจร	197	ศูนย์วิทยุราม	(02) 246-0999
ศูนย์ดับเพลิงศรีอยุธยา	*199	ศูนย์ส่งกลับและรถพยาบาลกรมตำรวจ	(02) 255-1133-6
ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว	*1155	สอบถามเด็กหาย	(02) 282-1815
ตำรวจทางหลวง	*1193	ศูนย์วิทยุกรุงธน	(02) 455-0088

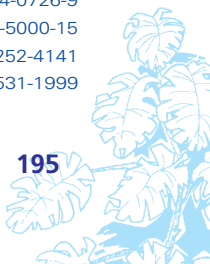
บริการโทรศัพท์

สอบถามหมายเลขโทรศัพท์ทั่วประเทศ	*1133	บริการโทรศัพท์ทางไกลระหว่างประเทศ ระบบอัตโนมัติ	*001
แจ้งเหตุขัดข้องในการใช้โทรศัพท์ (17 เดิม เปลี่ยนเป็น 1177)	*1177-xxxxxxx	บริการโทรศัพท์ทางไกลระหว่างประเทศ ผ่านพนักงานสลับสาย	*100
กด 1177 แล้วตามด้วยหมายเลขโทรศัพท์ที่ขัดข้อง		บริการโทรศัพท์ทางไกลในประเทศและบริการโทรศัพท์ทางไกลระหว่างประเทศ (กัมพูชา พม่า ลาว และมาเลเซีย)	*101
องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย	(02) 505-1000	ศูนย์ระงับทวงร้องเรียนเรื่องโทรศัพท์	*189

*เลขหมายโทรศัพท์เหล่านี้ เป็นเลขหมายที่ไม่ต้องเสียค่าโทรศัพท์เมื่อมีการติดต่อสอบถาม

โรงพยาบาล

กรุงเทพมหานคร ผังพระนคร			ตำรวจ	ราชดำริ	(02) 252-8111-25
โรงพยาบาล	ที่ตั้ง	โทรศัพท์	ทหารผ่านศึก	วิภาวดี	(02) 245-0661-4
กรุงเทพ	เพชรบุรีตัดใหม่	(02) 310-3000	เทพารินทร์	พระราม 4	(02) 240-2727
กรุงเทพคริสเตียน	สีลม	(02) 233-6981	เทียนฟ้า มูลนิธิ	เยาวราช	(02) 233-0955
กรุงเทพอาร์ไอเอ	ลาดพร้าว	(02) 530-2754	ไทยนครินทร์	บางนา-ตราด	(02) 361-2727
กรุณาพิทักษ์	นางลิ้นจี่	(02) 286-6804	นพรัตนราชธานี	รามอินทรา	(02) 517-4270
กล้วยน้ำไท 1	พระราม 4	(02) 381-2006-20	บางกอกเนิสซิงโฮม	คอนเนนต์	(02) 632-0550
กล้วยน้ำไท 2	สุขุมวิท	(02) 399-4259-63	บางกะปิ โพลีคลินิก	ลาดพร้าว	(02) 377-5059
กลาง	ถนนหลวง	(02) 221-6141	บางนา	บางนา-ตราด	(02) 746-8630-8
กว่างสิว	เจริญกรุง	(02) 222-8869	บางรัก (กองกามโรค)	สาทรใต้	(02) 286-0431
การทำเรือแห่งประเทศไทย	อาจณรังค์	(02) 249-4106	บำรุงราษฎร์	สุขุมวิท	(02) 667-1000
เกษมราษฎร์ ประชาชื่น	ประชาชื่น	(02) 910-1600	บุรฉัตรไชยากร (รถไฟ)	นิคมมักกะสัน	(02) 220-4741
เกษมราษฎร์ สุขุมวิท 3	รามคำแหง	(02) 729-3000	ปราสาทพิทยา	ราชวิถี	(02) 246-1284
ไกลเดินแยงส์ในออสซิงโฮม	สุทธิสาร-รัชดา	(02) 693-0733	ปิยะเวท	พระราม 9	(02) 641-4499
คลองตันการแพทย์	เพชรบุรีตัดใหม่	(02) 319-2102-5	เปาโล เมโมเรียล	พหลโยธิน	(02) 271-0227
คามิลเลียน	สุขุมวิท	(02) 391-0136	โปรแล็บ	ลาดพร้าว	(02) 539-4666
จางจินต์	พระราม 6	(02) 214-4724	พญาไท 1	ศรีอยุธยา	(02) 245-2620
จักษุ รัตนิน (รพ.เฉพาะตา)	สุขุมวิท	(02) 258-0442-5	พญาไท 2	พหลโยธิน	(02) 617-2444
จุฬารัตน์ 7	อ่อนนุช-ลาดกระบัง	(02) 329-1559-60	พรมเวช	พหลโยธิน	(02) 551-1211
จุฬารัตน์	พระราม 4	(02) 252-8181	พร้อมมิตร	สุขุมวิท	(02) 259-0373
เจริญกรุงประชารักษ์	เจริญกรุง	(02) 292-1848	พระมงกุฎเกล้า	ราชวิถี	(02) 246-1400-28
เซ็นต์คาร์ลอส	รัชดาภิเษก	(02) 274-0616-20	พระรามเก้า	พระราม 9	(02) 248-8020
เซนต์หลุย	สาทรใต้	(02) 675-9300	เพชรเวช	เพชรบุรีตัดใหม่	(02) 318-0080
เซนต์หลุย เยนเนอร์ล	พหลโยธิน	(02) 552-8777	แพทย์ปัญญา	รามคำแหง	(02) 314-0726-9
เดชา	ศรีอยุธยา	(02) 246-0137	พิน	สุขุมวิท	(02) 260-5000-15
ตา กรุงเทพ	พหลโยธิน	(02) 551-2451-2	ภิรมย์เกษัส	พญาไท	(02) 252-4141
			ภูมิพล	พหลโยธิน	(02) 531-1999

มงกุฎวัฒนธรรม	แจ้งวัฒนธรรม	(02) 574-5000-9
มहेสักร์	สีลม	(02) 635-7123
มิชชั่น	พิษณุโลก	(02) 281-1422
เมโย	พหลโยธิน	(02) 579-1770
ยศเส	กรุงเกษม	(02) 226-1581-91
ยาสูบ	พระราม 4	(02) 254-9630-4
ราชวิถี	ราชวิถี	(02) 246-0052
ราชานุกูล	ดินแดง	(02) 245-4601
รามคำแหง	รามคำแหง	(02) 374-0200-16
รามอินทรา	รามอินทรา	(02) 510-1659-60
รามาริบบิต	พระราม 6	(02) 246-0024
โรคปอดกรุงเทพ	พหลโยธิน	(02) 278-0463
ลาดกระบัง	คลองกรุง	(02) 326-0775-6
ลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร	อ่อนนุช-ลาดกระบัง	(02) 326-7987
ลาดพร้าว	ลาดพร้าว	(02) 530-2244
เลิดสิน	สีลม	(02) 235-0330-7
วชิรพยาบาล	สามเสน	(02) 243-0150-79
วังทองหลาง สถาบันบำบัดผู้ติดยาเสพติด	ลาดพร้าว	(02) 734-0532-3
วิชัยยุทธ	พระราม 6	(02) 618-6200-19
วิภาวดี	วิภาวดี	(02) 561-1260-7
วิภาวดี วิเคดะ	พัฒนาการ	(02) 722-2500-24
เวชธานี	ลาดพร้าว	(02) 734-0000
ศรีสยาม	สุขาภิบาล 1	(02) 944-7111
ศิรินครินทร์	ศรีนครินทร์	(02) 383-4400-13
ศูนย์มะเร็งกรุงเทพ	พหลโยธิน	(02) 278-5716-20
สงฆ์	ศรีอยุธยา	(02) 640-9537-70
สถาบันสุขภาพเด็กแห่งชาติ	มหาราชินี	
	ราชวิถี	(02) 246-0054
สมิติเวช	สุขุมวิท	(02) 382-2000
สยาม	ลาดพร้าว	(02) 514-2273-6
สายตากรุงเทพฯ	สุขุมวิท	(02) 258-1400
สุขุมวิท	สุขุมวิท	(02) 391-0011
สุทธิสาร	วิภาวดี	(02) 275-6350-6
เล่นเวชการ	พหลโยธิน	(02) 570-1318
หัวเฉียว	บำรุงเมือง	(02) 223-1351-70

กรุงเทพมหานคร ผังธนบุรี

โรงพยาบาล	ที่ตั้ง	โทรศัพท์
กรุงเทพพระประแดง	สุขสวัสดิ์	(02) 815-7141-50
กรุงธน 1	ตากสิน	(02) 438-0040-5
กรุงธน 2	สุขสวัสดิ์	(02) 427-4109-10
กวีเวช	ตากสิน	(02) 465-8518
เกษมราษฎร์ บางแค	เพชรเกษม	(02) 804-8959
เจ้าพระยา	บรมราชชนนี	(02) 884-7000-49
ดาวคะนองเวชการ	ตากสิน	(02) 476-9885
ตา หู คอ จมูก	สิรินธร	(02) 886-6600-16
ตากสิน	สมเด็จพระเจ้าพระยา	(02) 437-0123-30
ธนบุรี 1	อิสรภาพ	(02) 412-0020
ธนบุรี 2	บรมราชชนนี	(02) 448-3845-58
นครธน	พระราม 2	(02) 416-5454
นิติจิตเวช	พุทธมณฑล สาย 4	(02) 889-9191
บางปะกอก 1	สุขสวัสดิ์	(02) 872-1111
บางปะกอก 2	เอกชัย	(02) 890-0130-9
บางปะกอก 3	สุขสวัสดิ์	(02) 818-7555
บางปะกอก 5	พระราม 2	(02) 894-1434-6
บางไผ่	เพชรเกษม	(02) 457-9740
บางมด 1	พระราม 2	(02) 867-0606-40
บางมด 2	พระราม 2	(02) 416-9091-2
บางมด 3	เอกชัย	(02) 416-8561-2
บ่อมพระจุลจอมเกล้า	สุขสวัสดิ์	(02) 425-8827
ผิวหนังและภูมิแพ้	เพชรเกษม	(02) 467-4184-7
พญาไท 3	เพชรเกษม	(02) 869-1111
พระสมุทรเจดีย์ สวทยานนท์	สุขสวัสดิ์	(02) 425-9766
เพชรเกษม-บางแค	เพชรเกษม	(02) 455-9927-8
มหาชัย 2	เพชรเกษม	(02) 431-0054
มิตรภาพ วงเวียนใหญ่	ประชาธิป	(02) 861-5516-8
ยันฮี	เจริญสุข	(02) 879-0300

เยาวราช	เทอดไท	(02) 466-1963
รัชดา-ท่าพระ	รัชดาภิเษก-ท่าพระ	(02) 466-5031
รามาสุขสวัสดิ์	สุขสวัสดิ์	(02) 427-1616
ราษฎร์บูรณะ	สุขสวัสดิ์	(02) 427-0175-9
เวชสวัสดิ์	ธนบุรี-ปากท่อ	(02) 877-3333
ศรีวิชัย 1	เจริญสุข	(02) 412-0055-60
ศรีวิชัย 2	เพชรเกษม	(02) 807-4044-62
ศรีวิชัย 3	เพชรเกษม	(02) 431-0070
ศิริราช	เพชรเกษม-อ่อนนุช	(02) 419-7000
สมเด็จพระเจ้าพระยา	คลองสาน	(02) 432-0200-8
สมเด็จพระปิ่นเกล้า	ตากสิน	(02) 468-1116-20
อนันต์พัฒนา 1	สิรินธร	(02) 881-9777

นนทบุรี

โรงพยาบาล	ที่ตั้ง	โทรศัพท์
เกษมราษฎร์ รัตนาธิเบศร์	รัตนาธิเบศร์	(02) 594-0020-65
ชลประทาน	ติวานนท์	(02) 962-5737-8
นนทเวช	งามวงศ์วาน	(02) 589-0102-7
บางกรวย	กรุงนนท์-จตุรรม	(02) 447-1999
บางบัวทอง	เทศบาล	(02) 571-7899
บางโพ	ประชากรราษฎร์สาย 2	(02) 587-0136-55
บ้ำราคนราดูร	ติวานนท์	(02) 588-3101-3
ปากเกร็ด	แจ้งวัฒนะ	(02) 960-9900
ปากเกร็ดเวชการ	แจ้งวัฒนะ	(02) 960-9655-9
พระนั่งเกล้า	นนทบุรี 1	(02) 527-0246
โรคทรวงอก	ติวานนท์	(02) 580-3423
ศรีธัญญา	ติวานนท์	(02) 525-0981-5
ศูนย์การแพทย์รัตนาธิเบศร์	นนทบุรี 1	(02) 968-2031-3
สามัคคี	สามัคคี	(02) 580-4305
อนันต์พัฒนา 2	บางกรวย	(02) 883-9922-60

ปทุมธานี

โรงพยาบาล	ที่ตั้ง	โทรศัพท์
ธรรมศาสตร์เฉลิมพระเกียรติพหลโยธิน		(02) 926-9999
ธัญญารักษ์	วิภาวดีรังสิต	(02) 531-0080-8
ธัญบุรี	รังสิต-นครนายก	(02) 577-2600-2
นวนคร	พหลโยธิน	(02) 529-4533-41
ปทุมธานี	ปทุมธานี-ลาดหลุมแก้ว	(02) 581-5733
ปทุมเวช	รังสิต-ปทุมธานี	(02) 958-4500-22
แพทย์รังสิต	พหลโยธิน	(02) 531-2151-6
ลาดหลุมแก้ว	ปทุมธานี-บางเลน	(02) 599-1650
ลำลูกกา	ลำลูกกา	(02) 563-1011
สามโคก	ปทุม-สามโคก	(02) 598-4291
หนองเสือ	รังสิต-นครนายก	(02) 549-1053-4
อินเดออร์ นวนคร	พหลโยธิน	(02) 529-3045-9
เอกปทุม	รังสิต-องครักษ์	(02) 996-2209-21

สมุทรปราการ

โรงพยาบาล	ที่ตั้ง	โทรศัพท์
จุฬารัตน์ 1	บางนา-ตราด	(02) 316-9561-2
จุฬารัตน์ 2	เทพารักษ์	(02) 753-2876-7
จุฬารัตน์ 3	เทพารักษ์	(02) 312-1112-20
จุฬารัตน์ 4	เทพารักษ์	(02) 385-2557
จุฬารัตน์ 5	เทพารักษ์	(02) 705-1170-3
เซ็นทรัลปาร์ค	บางนา-ตราด	(02) 312-7261-9
บางนา 2	บางนา-ตราด	(02) 708-3714-7
บางนา 3	กิ่งแก้ว	(02) 750-1060-3
บางป่อ	เทพารักษ์	(02) 338-1133
บางป่อ	บางพลี	(02) 312-2830
บารมีการแพทย์	เทพารักษ์	(02) 757-8704-6
พระประแดง	ปู่เจ้าสมิงพราย	(02) 385-9135-7
เมืองสมุทร	สุขุมวิท	(02) 387-0027-30
ยุวประสาทโทยโยปถัมภ์	สุขุมวิท	(02) 384-3381-3
วชิรปราการ	ศรีนครินทร์	(02) 389-2555
สมุทรปราการ	จ๊กกะพาก	(02) 701-8132-9
ลำโพง	สุขุมวิท 78	(02) 361-0070-9

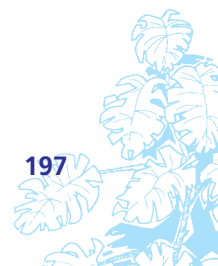
เอกสารอ้างอิง

กองสวนสาธารณะ, กรุงเทพมหานคร. **สวนในเมือง**. กรุงเทพฯ : คอมม่า ดีไซน์แอนด์พรีนซ์, 2544.
ศูนย์ส่งเสริมการท่องเที่ยวกรุงเทพมหานคร. **ของดีกรุงเทพ**. กรุงเทพฯ : อิมเมจ 2727, 2542.

ขอขอบคุณ

หน่วยงานที่ให้การสนับสนุนข้อมูลในการจัดทำ คู่มือแหล่งเรียนรู้ เรื่อง ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

- ◆ กรมอุตุนิยมวิทยา
- ◆ กองสวนสาธารณะ สำนักสวัสดิการสังคม
- ◆ กองอำนวยการสถานพักผ่อน กรมพลาธิการทหารบก
- ◆ โครงการสวนพระองค์สวนจิตรลดา
- ◆ บริษัท ซาฟารีเวิลด์ จำกัด (มหาชน)
- ◆ บริษัท อมรพันธุ์นคร-สวนสยาม จำกัด
- ◆ พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติ
- ◆ พิพิธภัณฑ์เกษตรกรรมไทย (เกษตรกรรมสมาคมแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์)
- ◆ พิพิธภัณฑ์หินแปลก (คุณบรรยง เลิศนิมิตร)
- ◆ ฟาร์มจระเข้และสวนสัตว์สมุทรปราการ
- ◆ ฟาร์มจระเข้สามพราน
- ◆ ภาควิชาชีววิทยาป่าไม้ คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (พิพิธภัณฑ์มด)
- ◆ โรงกลั่นน้ำมัน บริษัท บางจากปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน)
- ◆ โรงงานผลิตน้ำบางเขน การประปานครหลวง
- ◆ โรงเรียนวัดแสงดำ สำนักงานเขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร
- ◆ ศูนย์วิจัยข้าวปทุมธานี (สถาบันวิจัยข้าว กรมวิชาการเกษตร)
- ◆ ศูนย์ส่งเสริมการท่องเที่ยวกรุงเทพมหานคร
- ◆ สถานเสาวภา สภากาชาดไทย
- ◆ สถานแสดงพันธุ์ปลาน้ำจืด สถาบันพิพิธภัณฑ์สัตว์น้ำ กรมประมง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- ◆ สถานีวิจัยสัตว์วิทยา สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- ◆ สวนสัตว์ดุสิต องค์การสวนสัตว์ในพระบรมราชูปถัมภ์
- ◆ สวนสัตว์เปิดเขาเขียว องค์การสวนสัตว์ในพระบรมราชูปถัมภ์
- ◆ สำนักงานข้อมูลสมุนไพร คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
- ◆ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ
- ◆ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- ◆ สำนักฝนหลวงและการบินเกษตร
- ◆ หน่วยบริการข้อมูลสมุนไพร ศูนย์พันธุกรรมและเทคโนโลยีชีวภาพแห่งชาติ
- ◆ หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร

คณะผู้จัดทำในการพิมพ์ครั้งที่ 2

ที่ปรึกษา

นายรุ่ง แก้วแดง

นางสิริพร บุญญานันต์

นายวันชัย อมรพันธุ์

นายธันวา จิตรระกุล

นายพูลพันธ์ ไกรเสริม

นายไพรัช อรรถกามาพันธ์

นางสาวประนอม เขียมประยูร

เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาการเรียนรู้และมาตรฐานการศึกษา

ผู้อำนวยการสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร

รองผู้อำนวยการสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร

รองผู้อำนวยการสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร

รองผู้อำนวยการสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร

หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร

ผู้รวบรวมและเรียบเรียง

ว่าที่ร้อยตรีถาวร อารีศิลป์

ศึกษานิเทศก์ สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร

ผู้ประสานงาน

นางสาวพุดธิสาร์ อัคคะพู

นายนภมณฑล สิบหมื่นเปี่ยม

นางสาววิษณุลาวัลย์ พิทักษ์ผล

นักวิชาการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

นักวิชาการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

นักวิชาการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

ผู้ออกแบบปก

นายชนินทร์ สังข์ศรีอินทร์

อาจารย์ 1 ระดับ 4 โรงเรียนสุเหร่าบางชัน

คณะผู้จัดทำในการพิมพ์ครั้งที่ 1

ที่ปรึกษา

นายวันชัย อมรพันธุ์

นายธันวา จิตรระกูล

นายพลพันธ์ ไกรเสริม

นายไพรัช อรรถกามานนท์

นางสาวประนอม เขี่ยมประยูร

นางสาวประภาศรี ฉายาสุตบุตร

นางสาววิไลวรรณ ศรีตระกูล

นางสาวปัญญาดี เข้มบุญชู

ผู้อำนวยการสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร

รองผู้อำนวยการสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร

รองผู้อำนวยการสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร

รองผู้อำนวยการสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร

หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร

ศึกษานิเทศก์ สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร

ศึกษานิเทศก์ สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร

ศึกษานิเทศก์ สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร

ผู้รวบรวมและเรียบเรียง

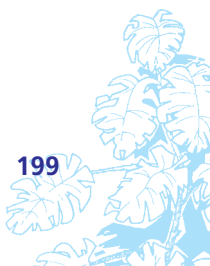
ว่าที่ร้อยตรีถาวร อารีศิลป์

ศึกษานิเทศก์ สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร

ผู้ออกแบบปก

นายชนินทร์ สังข์ศรีอินทร์

อาจารย์ 1 ระดับ 4 โรงเรียนสุเหร่าบางชั้น

....เพื่อเป็นการใช้ทรัพยากรของชาติให้คุ้มค่า หากท่านไปใช้หนังสือเล่มนี้แล้ว
โปรดมอบให้แก่อื่นนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป....